Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Plautus

https://hdl.handle.net/20.500.14918/461802

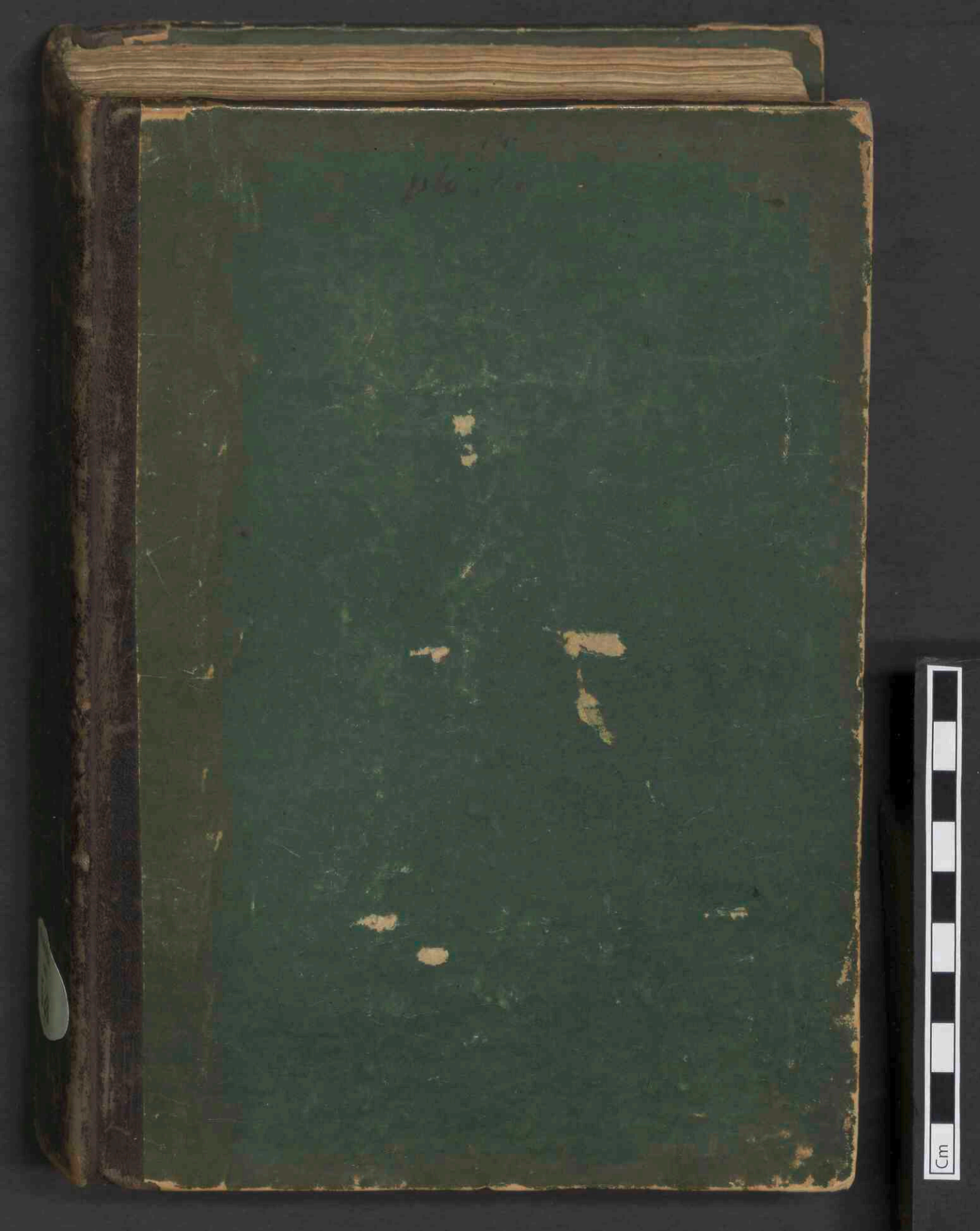

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
- de rug van het boek
- de kopsnede
- de frontsnede
- de staartsnede
- het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

Paucis diebus post tarenti est mortuus.
Postq̃ syracusas de ea re rediit nuncius
Ad auom pueroq: puerum subductum alterum
Patremq pueri tarenti esse mortuum.
Immutat nomen auos huic gemino alteri.
Ita illum dilexit: qui subruptus est alterum
Illius nomen indit illi qui domi est,
Menæchmo idem quod alteri nomen fuit
Et ipsus eodem est uocatus nomine.
Propterea illius nomen nemini facilius.
Quia illum clamore uidi flagitarier
Ne mox erretis: iam nunc prædico prius:
Idem est ambobus nomen geminis fratribus.
Nunc in epidamnũ pedibus redeundũ est mihi.
Vt hanc rem uobis examussim disputem.
Siquis quid uestrum epidamnũ curari sibi uelit.
Audacter imperato: & dicito. sed ita
Vt det unde curari id possit sibi.
Nam nisi qui non argentum dederit: nugas egerit.
Nam nisi qui dederit: magis maiores nugas egerit.
Verq illuc redeo unde abii: atq uno adsto in loco:
Epidãniensis ille. quem dudum dixeram.
Geminũ illum puerum: qui subripuit alterum
Ei liberorum: nisi diuitiæ nihil erat.
Adoptat illum puerum subrupticium.
Sibi filiũ: eiq uxorem dotatam dedit.
Eumq heredẽ fecit: q̃ ipse obiit diem.
Nam rus ut ibat: forte ut multum pluerat.
Ingressus fluuium rapidum ab urbe haud longule:
Rapide raptori pueri subduxit fides.
Abstraxitq hominem in maximam malam crucem.
Illi diuitiæ euenere maxumæ:
Istic habitat geminus subrupticius
Nunc ille germanus qui syracusis habet
Hodie in epidamnũ uenit cum seruo suo
Hunc quæritatum geminum germanum suum.
Hæc urbs epidamnus est: dum hæc agitur fabula.
Quando alia agetur: aliud fiet oppidum.
Sicut familiæ quoq solent mutari modo.
Peniculus. Parasitus.

Vuentus nomen fecit peniculo mihi.
Ideo quia mensam quando edo detergeo:
Homines captiuos qui cathenis uinciunt:
Et qui fugitiuis seruis indunt compedes
Nimis stulte faciunt mea quidem sententia.
Nam homini misero si ad malum accedit malum
Maior lidido est fugere. & facere nequiter.
Nam si ex cathænis eximunt aliquo modo.
Tum compediti ianuam lima præterunt.
Aut lapide excutiunt clauum. nugæ sunt hæ.
Quem tu asseruare recte ne aufugiat uoles
Esca atq potione uinciri debet
Apud mensam plenam homini rostrum deliges.
Dum tui illi quod edat: & quod potet præbeas
Suo arbitratu affatim quotidie.
Nunq̃ edepol te fugiet: iam & si capital fecerit
Facile asseruabis. dum eo uinclo uincies.
Ita istæc nimis lenta uincla sunt escaria.
Quam magis extendas: tanto astringant arctius
Nam ego ad menæchmum hunc eo: cui iam diu
Sum iudicatus: ultro eo ut me uinciat.
Nam illic homo homines non alit.
Verum educat recte. atq nullus melius
Medicinam facit ita est adolescens ipsius escæ maxumæ
Cerealis cœnea dat ita mensam extruit
Tantas strucies concinnat patinarias.
Standum est in lecto: si quid de summo petas.
Sed mihi interuallum iam hos dies multos fuit.
Domi domitus sum usq cum caris meis
Neq edo neq emo: nisi quod est carissimum
Id quoq iam cari qui instruuntur deserunt.
Nunc ad eum inuiso: si aperitur hostium.
Menæchmum eccum ipsum uideo progreditur foris.
Menæchmus adolescen. peniculus parasitus
I mala. ni stulta: ni idomita. ipsq animi: q uiro eẽ odio
n Vides: tu te tibi odio hẽas. pter hãc simile tale p⁹ hũc diẽ
Faxis: faxo foris uidua uisas patrem. nã quotiens ire uolo
Me retines: reuocas: rogitas q° ego eã: q̃ rẽ agã: qd negocii geraẖ
Quid detur: quid feram: quid foris egerim.
Põntorem domũ duxi: ita omnem mihi rem necesse est loqui.

RARIORA
oct.
528
U.B.U.

Cm

Cm

Cm

Cm

Venise 1495

chez Attilio Gorin Venise 1913

400 L.

Rare oct 528

plautus

Plautus.

Reuerendissimo in Christo patri. & domino Iacobo. Zeno pontifici patauino Georgius Alexandrinus Salutem plurimam dicit.

Ibet laboriosi mei conatus: ne dicã temerarii difficultatẽ iis uer bis præfari Reuerendissime pater. Quibus apud eũ poetã: quẽ ꝑ uirili nra corrigẽdũ & emendãdũ sũpsimus. toxilus seruus & pauper amorem suum grauem: molestũ: atq; erumnosum cõquerit.

Qui amans egens ingressus est princeps in amoris uias:
Superauit erumnis suis erumnas herculis:
Nam cum lenone: cum excedra: cum ceruo: cũ apro ætolico:
Cum auibus stymphalicis: cum anteo deluctari mauelim:
Quam cum amore: ita fio miser quærendo argento mutuo:
Nec quieq̃ nisi non est: sciunt mihi respondere: quos rogo.

Nam plautinæ uiginti comediæ: quæ ad hoc ævi dũtaxat extant. Latinæ scilicet linguæ deliciæ: rerꝫ atq; uerborꝫ uenustate: & festiua sermonis elegãtia: legentium animos mira uoluptate afficerent: nisi pluribus in locis dimidiatæ haberentur. Et tum temporũ iniuria tum litteratorꝫ negligenti arrogantia: & librariorum inscitia deprauatæ forent. Et siue gentium siue naturæ historiæ non indigerent: atq; tam græcorꝫ q̃ Romanorum prisca consuetudine. Et iampridem desita obscuræ essent. Quo fit ut frequentem ac curiosum lectorem non minus solicitum faciant & uexent: quã si cupidinis sagitta illa aurea confixus rustica: & in totum uiros perosam uirginẽ sequeretur. Quare qui prouinciam huiusmodi duram: ac sane perdifficilem cœperit quippiam ille non solũ amantis inconcessa. sed plane Herculei laboris habere uidetur. Is siquidem est plautus: quẽ uelut aliena lingua locutum: maiores nostri quorum temporibus litteræ latinæ: & florescebant: & summũ conscenderant locum: uix attingere conati fuerint. Adeo ad eius pcipiendos sensus necessaria erat multiplex: uaria & exquisitissima quædã eruditio. Quam rem tum Varro ad Ciceronem scribens: tum donatus Terentium explanans: testantur. Quod si quispiam nro isto sæculo: ubi plæraq; ueterum scriptorꝫ. aut iterierunt: aut fracta & mendosa habent in tanta librorꝫ inopia. & bonarũ lratũ egestate opus. quod prisci uiri mactiingenio & omnifariã doctrina præstantes. cognitu difficilimũ existimauerunt. recognoscere & corrigere. imo abdita. & pluribus ignorata aperire temptauerit. Is si cœpti sui aliqua ex parte compos euaserit. nimirum quid magnum effecit. Nam ut de octo prioribus taceam. quis duodecim comœdias quadraginta ab hinc annis: repertas lectionis tum confusæ tum falsæ. duodecim Herculis ærumnis apud poetas famigeratis iure non comparauerit. In quibus corrigendis ope

ram atq; studium insumere uelle: mōstra persequi atq; debellare quod amodo ē. Siqdē nō magis cōfici posse uidet rē in dispationē delapsam & librū. qui iaceat atq; sordescat in pristinū statū: pristināque grām uel ex minima parte uindicare. q̄ lenonē pdigiosum. q nec ferro nec saxis ledi poterat deuincere porro cū nec tantū dictiones examinandæ. sed litteræ atq; syllabæ pensitandæ fuerint atq; enumerandæ: ut ex earū positu atq; figura aliq̄ uel ueū uel uero pximū aucuparemur Quo deprehenso undiq; multa erūperent: uel magis aperiēda. uel plane cōfutāda Excedræ hoc qppiam hrē uidet. Tum aūt multa quæ a nobis lōge absunt. lōgeq; inspectantes relinquūt conseq tēptasse. hoc certe fuit pernicem. & ut nobilis poeta cecinit: æripedē ceruā delassare. Aetolicū illum aprum uicinæ regioni formidolosum: magniloquētiā plautinā iure dixerim quæ amplitudinē & religiosa uetery uerborū maiestate: q̄si fulmē quodā ingenia. & eruditionē legentiū attonare. & concutere ita solet ut nō minus plautinorū uerborū uim & copiā: q̄ ruentis in se apri ipetū exhorrescant. imo fulgurantē plautū trepidi expauescant. Aues stimphalicas argutulorū grāmaticulorū interpretatiūculis: q discipulos inter uera & falsa ducunt cōparare possumus. nā quēadmodū inumerabiles illæ aues uicini agri fructus absumentes p̄ multitudine fugari non poterant. sic isti infinitimā prauitatē. multa alioqn recta & emēdatissima deducentes mētes studiosorū iuuenū uel falsa doctrina inbuunt uel eos halucinātes reddunt. adeo turpissimo & manifestario errato nūq̄ defuit assertor. Veryū tamē numerosa hæc & īpudens grāmaticorū turba. nō æreo tinitu quemadmodū stimphalices paludis olim uolucres abactæ fuerunt. sed uera rōne & multiplici uetery auctorū testimonio absterrebitur: imo fugabit atque pterēt: deluctari cū anteo est ea cognitiōe: eaq; eruditione: quæ p hæc tēpora exigua haberi pōt: uelle in recōditos & penitissimos poetæ sensus penetrare. & priscarū atq; ignotissimarū uocum interpretamenta indagare. Quæ quo magis enarrant. atq; apiuntur: eo acrius & grauius quasi sumptis a uetustate uiribus: contra enarratorem insurgunt. Absunt præterea ueteres grāmatici & glossematū scriptores a qbus tanquā ab amicis: non argentum mutuo: q; seruus se non inuenire dolet. Sed questiones poeticæ & minus usitatarū dictionum etymologia atq; origo requirenda erat: & si qui fuerūt: nescio qd & modicum & obscurum nobis dederunt. His oībus accedit unū tantum fuisse librum: a quo uelut archetypo omnia deducta sunt quæ habentur exempla: qui si in manus nostras aliqua uia uenire potuisset. Bacchides Mustelaria. Menæchini. Miles atque mercator emendatiores sane haberent. Namque in his recognoscendis: libros contulimus de corruptis exemplaribus factos. At septem ultimæ: ut in eas incidi-

mus quæ simplices & intactæ a censoribus fuerant.quanq̃ mendosæ
forent.multo ueriores erũt.Sed quales legebantur octo illæ priores: in
qbus pro quorundã intelligentia:q̃ pro eruditione.& docta diligentia
plurima in puersum mutata.& inter se oppugnãtia offendimus. hanc
ego tam arduam & tam imensi laboris rem ueritus:præserti cum uide
rem multoꝝ damnandas esse opiniones.& eoꝝ in primis q siue man-
dante Nicolao Quinto romano ponti.siue alfonso Rege Apuliæ.qui
auctores & Disalutis bonaꝝ lrarum fuerunt.tam temere & barbare.
tũ plautinos sensus inuertissent.tũ sales uenustos & subtiles. insipidos
& absurdos reddidissent.pene ab emẽdatione huiusmodi sum deterri
tus.nisi me potissimum hortati fuissent patricii duo generosa pruden
tia & spectata eruditione ueri Hieronymus Baduarius: & Frauciscus
minius:qbus cũ multa peruersa & falsa corrigi.& in uerã lectionẽ re-
digi posse dicerem ut hoc noie rem latinã iuuarẽ. singulariq; quodam
beneficio:& qui uiuerent & posteros demererer.non destiterẽt. Donec
me ut hoc grauissimum & formidandũ onus susciperem perpulerunt
continenter instantes.ut quo ad possem reuolutis tam nostris q̃ græco-
rum scriptoribus uiginti Comœdias emendarẽ.ut aliquãdo legẽtibus
uoluptati non fastidio forent.Sed neq; is sum q omnia me emendasse
dicã.aut amissa acquisiuisse. aut defecta suppleuisse. aut numeros ad
certã regulam & librã ut examussim quadrarent:redegisse. immo qui
uel in meipso plurima desyderans multa ita ut inueni reliquerim. Illa
enim tantisper a nobis.uel demutata.uel emendata fuerũt.dum sic esse
ex diligenti.& multa lectione comperimus.quæ aut falor.aut ueriora
ueris sunt.Reliqua iis relinquimus cognoscenda & corrigenda. qui-
bus maior eruditio.maiusq; supererit ocium.quã modestiam si publici
quondam censores seruassent.haud ita multa elegantissimi poetæ fa-
cete dicta peruersa fuissent. Quale illud est quod pro madulsam ha-
beo.probe mulsaui.pro manta mane posuerunt.& ignorãtes qd signi
ficet in prouerbio Rom.ue uictis ue mihi dixerunt.Et ubi scribliræ le-
gebatur sub lite factum est.& pro sartis tectis sancta legunt.& pro nu
mero nunc Grãmatici sane semidocti:ne dicã deridiculi. qui itẽ oues
Tarentinas.Sic enim deprehendimus scripsisse plautũ. in frumentũ
mutauerunt Alia item notauimus quæ nunc consulto præterimus pro
falsis scilicet redarguẽda in eo opere:quod maturamus:iamq; emisisse
mus.nisi successiuo atq; tumultuario studio plautinas Comœdias cole
remus Tu uero interea patauine pont.cui nominatim emendationem
hanc nostram dicamus.q; sis Pontificii iuris consultissimus & omniũ
sacrarum litteraꝝ fons atq; thesaurus.quod uel ex hoc apparet.ut siquã
do de diuinis humanisq; rebus disceptat.te omnes unicũ adeant di-

ſceptatorem.& uelut oraculum quoddam conſulent. Tuque ita prudenter & ſcite de omnibus reſpondeas.atq; iudices.ut te unum noſtra ætas habeat quē uere ſanctarum legum.iterpretrem. & diſciplinarum patrem appellare poſſit. Has Comœdias leges.reuolues.& penſitabis a ſtudiis ſane tuis non abhorrentes. Quippequi in eloquentia non minus præſtes.quā in ſacris litteris.& acutis philoſophorum dogmatis ſiue præceptis. Quam rem grauiſſimæ illæ & mira artæ elaboratæ totiens cum ſumma laude & admiratione in conſpectu Romanorum pontificum habitæ orationes declarant: Tum decem illi libri: quibus liuiano exemplo in decadis formam præclara illa aui tui caroli Zeni facinora memoriæ prodidiſti:immo immortalitati conſecraſti. Nec finis eum interire uirum quē aliquando urbs hæc longe lateq; imperās: Europæ decus & ornamentum:ſaluberrimæ Religionis propugnaculum:& q; maris ſit domina cunctarq; pene gentiū cōmunis patria aſſertorem habuit:Atq; ita leges:ut ſi quicq̄ te offenderit uel eorū quæ nos mutauimus.uel eorum quæ infirmitatem ingenii noſtri excedentia:ut inuenta ſunt ita manent notabis & corriges.modo illud ſic eſſe autoritate ueterum:& ratione antiquorū ſcriptis nixa conſtet:Res agitur Cōmunis. Comœdiæ plautinæ: quæ paucæ ad nos peruenerunt ab oibus inuandæ ſunt:quicunq; muſas latinas colunt. Verum hæc exigunt acre iudicium:q; plurima multiplici:& aſſidua lectione habetur. Nam & Græcis ſcriptoribus:& Varrone aſſerente iudicium poematum eſt quid maximum & difficillimū:quanto magis temporibus noſtris quibus uix bonarum litterarum principia percipi poſſunt. Quare ſiqs diligens fuerit & ſedulus uetuſtatis explorator: poterit & ipſe opē aliquā poetæ ueteri & eleganti ferre Nos quoq; ut fecundius fructum noſtri labores ferant:in comentarios conferemus.quæcūq; a nobis ſiue emendata.ſiue aperta fuerunt. Lectoremq; rogamus.qui plautinas has legerit Comœdias boni interim conſulat.dum ſiue annotamenta ſiue queſtiones noſtras plautinas ediderimus. Vale.

De uita Comœdiiſq; plauti excerpta quædam ex Auctoribus grauiſſimis.

p Lautus linguæ Latinæ pater. Et cuius ſermone ut Varro Epii Stolōis ſententia dixit muſæ locutæ forent ſi latine loqui uoluiſſent Sarſinas ex Vmbria fuiſſe legitur.nam ad natalē terram alludens.ſeruilem iocum in Muſtelaria aduerſus Simonem. qui umbram uſque a domo abeſſe aiebat ſic intulit.

Quid Sarsinatis ecqua est. si umbram non habes? Floruit in scæna qn-
todecimo ferme anno post quã bellũ aduersus pœnos secundum sum
ptum ẽ. Nã ut portius Liciuius dixit punico bello secũdo mula pẽnato
gradu itulit sese bellicosam in romuli gentẽ serã quo itẽ tẽpore marcus
Cato Orator clarus in ciuitate est habitus Et quanquã a pluribus græcis
comicis fabulas sũptas in latinũ conuerterit. Oratii tamẽ sententia. plau
tus ad exẽplũ Siculi ꝓperare Epicharmi dicitur. Hic uarro & plæriq;
alii memoriæ prodiderũt. cũ pecũia omni: quã i operis artificũ sænicorꝫ
pepererat: in mercationibus ꝑdita inops romã rediuisset: & ob quærẽ
dũ uictũ adcircũ agendas molas: quæ trusatiles appellãtur opã pistori
locasset in pistrino saturionẽ & addictũ. & tertiã quãdã fabulam. cuius
nomen non legitur scripsit. mortuus est circiter cẽtesimã & q̃dragesimã
quintam olympiadẽ: quantũ ex uerbis Hieronimi in Eusebii phãphili
chronico colligere possumus. iussit que Epigramma tale suo sepulchro
incidi: quod an plauti foret dubitasset Aulus gelius. nisi a marco Var-
rone positum esset in libro de poetis primo.

postq̃ est morte captus plautus
Comœdia luget scæna est deserta:
Deinde risus: ludus iocusq; & numeri
In numeri simul omnes collachrymarunt:

Plurimæ sub plauti noiæ comœdiæ apud priseos ferebant̃ q̃rũ una
& uiginti uarroniane dicte sunt: quas iccirco a cæteris segregauit. qm̃
dubiosæ non erant: sed consensu omniũ plauti esse censebant̃: quasdã
itẽ alias probauit: adductus stilo atq; facetia sermonis plauto cõgruẽtis.
easq; iam noibus aliorũ occupatas plauto uindicauit. aliæ dicuntur am
biguæ uirum plauti an aliorũ fuerint. Illud idem subdie Gelius. Marcũ
Varronem scripsisse plautium fuisse quempiam poetam comœdiarũ:
cuius quoniam fabule plauti inscriptæ forent: acceptas esse quasi plau
tinas. cum essent non a plauto plautinæ: sed a plautio plautianæ ascri-
ptæ autem plauto comœdiæ circiter centũ atq; triginta fuerunt Sed ho
mo eruditissimus lelius quiq; & uiginti eius solas existimauit. nec dubi
um est: quin quædam comœdiæ: quæ scriptæ a plauto non uiden-
tur: & nomini eius adiiciuntur. ueterum poetarum fuerint & ab eo
retractatæ: & expolitæ sint: ac propterea excipiant dictum plautinum:
sed de Iudicio Varronis: lelii & fauorini qui: Heruulariam plauti
esse dixit: & eius qui fretum nomen est id comœdiæ plauti putauit plu
ra leguntur in libroqui insceptus est noctium atticarum: Quem ue-
ro locum plautus inter comicos latinos habeat: docet uulcanus se digi-
tus. in poetica illustris: in libro quem scripsit de poetis ubi: idem quid
de iis sentiat. qui comœdias fecerunt & quem præstare ex omnibus

Cæteris putet: Ac deinceps quo quēque in loco & honore ponat is uer bis suis demonstrat.

Multos in certo certare hanc rem uidimus
Palmam poetæ comico cui deferant
Cum me iudice errorem dissoluam tibi
Contra ut siquis sentiat: nihil sentiat.
Cecilio palmam statuo de comico:
Plautus secundus facile exuperat cæteros.
Dein neruus: quis seruet: præcio in tertio est.
Si quid quarto detur: dabitur licenio:
Post insequi licenium facio attilium.
In sexto consequitur hos terentius.
Turpilius septimum: trabea octauum optinet.
Nono loco esse facile facio luscium
Decimum addo antiquitatis causa Ennium.

Georgii. Alexandrini. Epistola ad Iacobum. Tenum. patauinum pōtificem quæ incipit: Libet laboriosi mei conatus: Et uita poetæ extra ordinem comœdiarum posita. fabularū nomina subiecta sunt. ut facilius quam quisque desyderauit fabulam: eam inueniat.

Amphytrio cuius principium.
Asinaria.
Aulularia.
Captiui duo.
Curculio.
Cassina:
Cistellaria:
Epidicus.
Bachides mutilatæ:
Mustelaria:
Menatechmi
Miles.
Mercator.
Pseudulus.
Penulus.
Persa.
Rudens.
Sticus.
Trinummus
Truculentus.

Infaciem uorsus
Hoc agite.
Senex auarus.
Captus est in pugna
Curculio missus:
Saluere iubeo.
Comprimit adolescens.
Emit fidicinā:
Quid si hoc potis es.
Manu misit emptos.
Mercator siculus
Meretricem athenis
Missus.
præsentis numerat.
puer septuennis:
profecto domino
Recte piscator.
Senex castibat filias.
Thesaurum abstrusum.
Tres unam:

Plauti Comici clariſſi. Amphytrio.

Argumentum.

N faciem uorſus amphytrionis iuppiter
Dum bellum gereret cum telobois hoſtibus
i Alcumenam uxorem cœpit uſurariam:
Mercurius formam ſoſiæ ſerui gerit
Abſentis: his alcumena decipitur dolis.
Poſtquam rediere ueri amphytrio & ſoſia
Vterq; deluduntur dolis mirum in modum.
Hinc iurgium: tumultus uxori & uiro
Donec cum tonitru uoce miſſa ex æthere
Adulterum ſe iuppiter confeſſus eſt.

Argumentum.

More captus alcumenæ iuppiter
a Mutauit ſeſe in formam eius coniugis:
Pro patria amphytrio dum cernit cum hoſtibus
Habitu mercurius ei ſubſeruit ſoſiæ
Is aduenientis ſeruum & dominum fruſtra habet.
Turbas uxori ciet amphytrio: atq; inuicem
Raptant pro mœchis: blepharo captus arbiter.
Vter ſit non quit amphytrio decernere.
Omnem rem noſcunt. geminos alcumena enititur.

Prologus. Mercurius.

Tuos in uoſtris uoltis mercemoniis
u Emundis: uendundiſq; me lætum lucris
Afficere: atq; adiuuare in rebus omnibus
Et ut res: rationeſq; ueſtrorum omnium
Bene expedire uultis peregriq; & domi
Bono atque amplo auctare perpetuo lucro.
Quaſq; incepiſtis res: quaſq; inceptabitis
Et uti bonis uos: ueſtroſq; omnis nuntiis
Me afficere uultis: ea afferam: ea ut nuntiem.
Quæ maximæ in rem uoſtram communem ſient:
Nam uos quidem iam ſcitis conceſſum & datum
Mihi eſſe ab diis aliis nuntiis præſſim & lucro.
Hæc ut me uultis approbare adnitier.
Lucrum ut perenne uobis ſemper ſuperet:
Ita huic facietis fabulæ ſcilentium.
Itaq; æqui & iuſti hic eritis omnes arbitri
Nunc cuius iuſſu uenio: & quamobrem uenerim

Dicam:simulq; ipse eloquar nomen meum
Iouis iussu uenio:nomen mercurii est mihi
Pater huc me misit ad uos oratum meus
Tametsi pro imperio:uobis quod dictum foret.
Scibat facturos:quippe qui intellexerat
Vereri uos & se & metuere:ita ut æquum est iouem:
Verum profecto hoc petere me precario
A uobis iussit leniter dictis bonis.
Etenim ille cuius huc iussu uenio iuppiter
Non minus quã uostrũ quiuis formidat malum
Humana matre natus humano patre:
Mirari non est æquum sibi si prætimet.
Atq; ego quoq; & qui iouis sum filius
Contagione meæ matris metuo malum
Propterea pacem aduenio & pacem ad uos affero:
Iustam rem & facilem esse oratam a uobis uolo.
Nã iuste ab iustis iustus sũ orator datus
Nam iniusta a iustis impetrari non decet.
Iusta autem ab iniustis petere insipientia est
Quippe illa iniqui ius ignorant:neque tenent
Nũc iam huc animum ad ea quæ loquar aduortite.
Debetis uelle quæ uellimus meruimus
Et ego:& pater de uobis & republica.
Nam quid ego memorem:ut alios intragœdiis
Vidi neptunum.uirtutẽ:uictoriam:
Martẽ:bellonam:cõmemorare quæ bona
Vobis fecissent:quis benefactis meus pater
Deorum regnator architectus omnibus?
Sed mos nunquam illi fuit patri meo
Vt exprobaret quod bonis faceret boni.
Gratum arbitratur esse id a uobis sibi
Meritoq; uobis bona se facere quæ facit
Nũc quã rẽ oratũ huc ueni primũ proloquar.
Post argumentum huius eloquar tragœdiæ
Quid contraxistis frontem? quia tragœdiam
Dixi futuram hanc? deus sum:commutauero
Eandem hanc:si uoltis:faciam ex tragœdia
Comœdia ut sit omnibus isdem uersibus.
Vtrum sit an non uoltis? sed ego stultior
Quasi nesciam uos uelle qui diuus siem.

Teneo quid animi uostri ſuper hac re fiet.
Faciam ut commiſta ſit tragico comœdia.
Nam me perpetuo facere ut ſit comœdia.
Reges quo ueniant & dii: non par arbitror.
Quid igitur? quoniam hic ſeruos quoq; pares faciam
Sit proinde (ut dixi) tragico comœdia.
Nunc hoc me orare a uobis iuſſit iuppiter.
Vt conquiſitores ſinguli in ſubſellia
Eant per totam caueam: ſpectatoribus:
Si cui fautores delegatos uiderint.
Vt his in cauea pignus capiantur togæ:
Siue qui ambiſſent palmam hiſtrionibus:
Siue quoiquam artifici: ſeu per ſcriptas litteras:
Siue adeo ædiles perfidioſe cui diunt.
Si ſimilem rem ipſe in legem iuſſit eſſe iuppiter
Quaſi magiſtratum ſibi alteriue ambiuerit.
Virtute dixit uictores innuere
Non ambitione. neque perfidia: qui minus
Eadem hiſtrioni ſit lex quæ ſummo uiro?
Virtute ambire oportet non fautoribus.
Sat habet fautorum ſemper qui recte facit.
In illis fides eſt: quibus eſt ea res in manu.
Hoc quoque etiam mihi in mandatis dedit:
Vt conquiſitores fierent hiſtrionibus:
Qui ſibi mandaſſent delegati ut plauderent:
Quiue quo placerent alter feciſſet minus.
Eius ornamenta & corium uti conciderent
Mirari nolim uos quapropter iuppiter
Nunc hyſtriones curet: ne meremini.
Ipſe hanc acturus eſt iuppiter comœdiam.
Quid admirati eſtis? quaſi uero nouum
Nunc proferatur iouem facere hiſtrioniam.
Etiam hiſtriones anno cum proſcenio hic
Iouem inuocarunt: uenit: auxilio is fuit.
Præterea certo prodit in tragœdia.
Hanc fabulam inquã hic iuppiter hodie ipſe aget.
Et ego una cum illo. nunc animum aduortite.
Dum huius argumentum eloquar comœdiæ.
Hæc urbs eſt thebæ: in illiſce habitat ædibus
Amphytrio natus argis ex argo patre.

Qui cum alcmena est nupta electri filia:
Is nunc amphytrio præfectus est legionibus
Nam cum telobois est bellum thebano populo:
Is priusquam hinc abiit ipsemet in exercitum
Grauidam alcmenam uxorem fecit suam.
Nam ego uos nouisse credo iam ut sit pater meus:
Quam liber harum rerum multarum siet.
Quantusq; amator siet quod complacitum est semel.
Is amare occepit alcmenam clam uiro.
Vsuram que eius corporis cœpit sibi.
Et grauidam fecit is eam compressu suo.
Nunc de alcmena. ut rem teneatis rectius
Vtrinque est grauida: & ex uiro: & ex summo ioue.
Et meus pater nunc intus cum illa cubat.
Et hæc ob eam rem nox est facta longior.
Dum illa qua cum uult uoluptatem capit.
Sed ita assimilauit se quasi amphytrio siet.
Nunc ne hunc ornatum uos meum admiremini
Quod ego huc processi sic cum seruili schema.
Veterem atq; antiquam rem nouam ad uos proferam.
Propterea ornatus in nouum incessi modum.
Nam meus pater intus nunc est: eccum: iuppiter
In amphytrionis uertit se imaginem.
Omnesq; eum esse censent serui qui uidẽt.
Ita uersipellem se facit quando lubet.
Ego serui sumpsi sosiæ mihi imaginem:
Qui cum amphytrione abiit hinc in exercitum.
Vt præseruire amanti meo possem patri.
Atq; ne qui essem familiares quærerent.
Versari crebro hic quum uiderent me domi.
Nunc quum esse crederent seruum & conseruum suum
Haud quisquam quæret qui siem: aut quid uenerim:
Pater nunc intus suo animo morem gerit.
Cubat complexus: cuius cupiens maxime est.
Quæ illi ad legionem facta sunt memorat pater
Meus alcmenæ: illa illum censet uirum.
Suum esse quæ cum mæcho est. ibi nunc meus pater
Memorat legiones hostium ut fugauerit:
Quo pacto sit donis donatus plurimis.
Ea dona quæ illic amphytrioni sunt data

Abſtulimus:facile meus pater quod uult facit.
Nunc hodie amphytrio ueniet huc ab exercitu:
Et ſeruos:cuius ego hanc fero imaginem.
Nunc internoſſe ut uos poſſitis facilius
Ego has habebo uſq; in petaſo pinnulas.
Tũ meo patri autem torulus inerit aureus
Sub petaſo:id ſignum amphytrioni non erit.
Ea ſigna nemo horum familiarium
Videre poterit:uerum uos uidebitis.
Sed amphytrionis illic eſt ſeruus ſoſia.
A portu illic nunc cum laterna aduenit.
Abigam iam ego illum aduenientem ab ædibus.
Adeſt:ferit:opere precium hic ſpectantibus
Iouem & mercurium facere hiſtrioniam.

Soſia. Mercurius.

Vi me:alter eſt audacior homo. Aut qui confidentior.
So. q Iuuẽtutis mores qui ſciam:qui hoc noctis ſoluſ ambulem:
Quid faciam nunc ſi tres uiri me in carcerem compegerint
Inde cras e promptaria cella depromar ad flagrum.
Nec cauſam liceat dicere mihi:neque in hero quicq̃ auxilii ſiet.
Nec quisquam ſit quin me omnes eſſe dignum deputent
Ita quaſi incudem me miſerum homines octo ualidi cedant.
Nec æquum anne iniquum imperet cogitabat.
Ita peregre ueniens hoſpitio publicitus accipiar
Hæc heri imodeſtia coegit me q hoc noctis a portu ingratis excitauit.
Non ne idem hoc lucis me mittere potuit.
Opulento homini hæc ſeruitus dura eſt.
Hoc magis miſer eſt diuitis ſeruos
Noctesq; dieſq; aſſiduos ſatis ſuperq; eſt
Quo facto aut dicto adeſt opus quietus ne ſis.
Ipſe dominus diues operis & laboris expers.
Quodcunq; homini accidit libere poſſe retur.
Aequum eſſe putat:non reputat laboris quid ſit.
Nec æquum an ne iniquum imperet cogitabit.
Ergo in ſeruitute expetunt multa iniqua
Habendum & ferendum hoc opus eſt cum labore.
Mer. Satius eſt me queri nullo modo ſeruitutem hodie qui fuerim liber:
Eam nũc potius pater ſeruitutis hic qui uerna natus eſt queritur
Sum uero uerna uerbo.So.nũc uero mihi in mente fuit
Dis aduenientem gratias pro meritis agere:atq; alloqui:

Næ illi edepol si merito meo referre studeant gratias
Aliquem hominem allegent qui mihi aduenicti os occillet probe:
Quoniam bene quæ in me fecerint ingrata ea habui:atq; irrita.
me. Facit ille quod uulgo haud solent ut quid se sit dignum sciat.
So. Quod nunquã opinatus fui:neque alius quisquam ciuium
Sibi euenturũ id contigit ut salui potiremur domum
Victores:uictis hostibus legiones reueniunt domum
Duello extincto maximo:atq; internectis hostibus.
Qui multa thebano populo acerba obiecit funera.
Id ui & uirtute militum uictum atq; expugnatum oppidum est.
Imperio atq; auspicio heri mei amphytrionis maxime.
Præda atq; agro adoreaq; affecit populares suos.
Regiq; thebano creonti regnum stabiliuit suum.
Me a portu præmisit domum:ut hæc nunciem uxori suæ.
Vt gesserit rem publicam ductu. imperio:auspicio suo.
Ea nũc meditabor quo mõ illi dicã quum illo aduenero:
Si dixero mendacium. solens meo more fecero.
Nam quum pugnabant maxime:ego fugiebam maxime.
Verũtamẽ quasi ad fuerim simulabo atq; audita eloquar.
Sed quo modo & uerbis quibus me deceat fabularier:
Prius ipse mecũ etiam uolo hic meditari si hoc proloquar.
Principio ut illo aduenimus ubi primum terram tetigimus.
Continuo amphytrio delegit uiros primorum principes.
Eos legat theloboís:iubet sententiam ut dicant suam.
Si sine ui & sine bello uelint rapta & raptores tradere:
Si quæ asportassent:redderẽt:se exercitũ extemplo domum
Reducturum:abituros agro argiuos pacem atq; ocium
Dare illis :sin aliter sient animati:neq; dent quæ petat:
Sese igitur summa ui:uirisq; eorum oppidum expugnasse
Hæc ubi theloboís ordine iterarunt quos præfecerat
Amphytrio magnanimi uiri freti uirtute:& uiribus
Superbi nimis ferociter legatos nostros increpant:
Respondent bello se & suos tutari posse:proinde uti
Propere de suis finibus exercitus deducerent.
Hæc ubi legati pertulere:amphytrio castris illico
Producit omnem exercitum.contra teloboæ ex oppido
Legiones educunt suas nimis pulchris armis præditas.
Postquam utrinq; exitum est maxima copia:
Dispertiti uiri:disperditi ordines:
Nos nostras more nostro & modo instruximur legiones:item

Hostes contra legiones suas instruunt.
Deinde utrique imperatores in medium exeunt.
Extra turbam ordinum colloquuntur simul.
Conuenit uicti utri sint eo prœlio
Vrbem:agrum:aras:focos:seque dederent.
Postq̃ id actum est tube utrinque canunt:contra
Consonat terra:clamorem utrinque efferunt.
Imperator utrinque hinc & illinc ioui
Vota suscipere:hortari exercitum
Pro se quisque id quod quisque potest & ualet
Edit:ferro ferit:tela frangunt:boat:
Cœlum fremitu uirum:& spiritu atque anhelitu:
Nebula constat:cadunt uulneris ui & uirium
Deniq; ut uolumus nostra superat manus
Hostes crebri cadunt:nostri contra ingruunt.uicimus ui feroces
Sed fugam in se tamen nemo conuortitur:
Nec recedit loco quin statim rem gerat.
Animam omittunt priusq̃ loco demigrent.
Quisq; ut steterat iacet:obtinetq; ordinem.
Hoc ubi amphytrio herus conspicatus est.
Illico equites iubet dextera inducere
Equites parent citi:ab dextera maximo.
Cum clamore inuolant impetu alacri
me. Fedant & proterunt hostium copias iure iniustas
Nunq̃ & iam quicq̃ adhuc uerborum est prolocutus perperam.
So. Namq; ego fui illic in re præsenti : & meus quum pugnatus est pater:
Per duelles penetrant se in fugam:ibi nostris animus additus est.
Vortentibus telobois telis complebantur corpora.
Ipsusq; amphytrio regem pterelam sua obtruncauit manu.
Hæc illic est pugnata pugna usque a mane ad uesperum.
Hoc adeo hoc commemini magis quia illo die impransus fui.
Sed prœlium id tandem diremit nox interuentu suo.
Postridie in castra ex urbe ad nos ueniunt flentes principes
Velatis manibus orant ignoscamus peccatum suum.
Deduntq; se diuina humanaq; omnia urbem & liberos
In ditionem atq; in arbitratum cuncti thebano populo.
Post ob uirtutem hero amphytrioni patera donata est aurea
Qui pterela potare rex solitus est:hæc sic dicam heræ.
Nunc pergam heri imperium exequi:& me domum capessere.
Me. Atat illic illuciturus est:ibo egoilli obuiam:

Neq; ego hũc hominẽ hodie ad ædis has sinã nunq̃ accedere.
Quando imago est huius in me certum est hominem eludere.
Et enimuero quoniam formam cœpi huius in me & statum:
Decet & facta moresq; huius habere me similes item.
Itaq; me malũ esse oportet callidum astutum admodum
Atq; hunc telo suo sibi malicia sua a foribus pellere.
Sed quid illuc est: cælum aspectat: obseruabo quã rem agat.

So. Certe edepol scio: si quicquã est aliud quod credã aut certo sciam.
Credo ego hac noctu nocturnum obdormiuisse ebrium.
Nam neque seseptentriones quoquam in celo commouent.
Neque se luna quoquam mutat atq; uti exorta est semel
Nec iugulæ: nec uesperugo: neq; uergiliæ occidunt.
Ista statim stant signa: neq; nox quoquam concedit diei.

Me. Perge nox ut occœpisti: gere patri morem meo.
Optume optumo optumam opam das: datã pulcre locas.

So. Neq; ego hac nocte longiorem me uidisse censeo:
Nisi item unam uerberatus quam pependi perpetem.
Eam quoq; edepol etiam multo hæc uincit longitudine.
Credo edepol equidem dormire solem atq; appotum probe.
Mira sunt nisi inuitauit sese in cœna plusculum.

Me. Ain uero uerbero. deos esse tui similis putas.
Ego pol te istis tuis pro dictis & malefactis furcifer
Accipiam. modo sis ueni huc: inuenies infortunium.

So. Vbi sunt isti scortatores qui soliti inniti cubant.
Hæc nox scita est exercendo scorto conducto male.

Me. Meus pater nunc pro huius uerbis recte & sapienter facit
Qui complexus cõ alcumena cubat amans animo obsequens.

So. Ibo ut herus quod imperauit alcumenæ nunciem
Sed qs hic ẽ homo quẽ ante ædis uideo hoc noctis? nõ placet

me. Nullus est hoc meticulosus æque. So. quem in mentem uenit.
Ilic homo hoc denuo uolt pallium dexteræ.

me. Timet homo: deludam ego illum. So. pol dentes pruriunt
Certe aduenientem hic me hospitio pugnæ accepturus est.
Credo misericors est nunc propterea quod me meus herus
Fecit ut uigilarem. hic pugnis faciet hodie ut dormiam.
Oppido interii. obsecro hercle quantus & quã ualidus est.

me. Clara uersum fabulabor: hic auscultet quæ loquar.
Igitur magis modum maiorem in sese concipiet metum.
Agite pugni iam diu est quod uentri uictum non datis.
Iam pridem uidetur factum heri quod homines quattuor

In ſoporem collocaſtis nudos .So.formido male
Ne ego hic nomen meum cõmutem:& quintus fiam e ſoſia.
Quattuor uiros ſopori ſe dediſſe hic autumat.
Metuo ne numerum augeã illũ.Me.hem nunc iam ergo ſi colo
So. Cingitur:certe expedit ſe.Me.non feret quin uapulet
So. Quis homo.Mer.quiſqs homo huc uenerit pugnos edat.
So. Apage.non placet me hoc noctis eſſe.cœnaui modo:
Pro in tu iſtam cœnam largire ſi ſapis eſurientibus:
Me. Haud malum huic eſt pondus pugno.So.perii: pugnos ponderat
Me. Quod ſi ego illum tracti tangã ut dormiat. So.ſeruaueris
Nam continuas has tris noctes peruigilaui. Me. peſſumum eſt
Facimus: nequiter ferire malam male diſcit manus
Alia forma eſſe oportet quem tu pugno legeris.
So. Illic homo me interpolabit:meumq; os finget denou.
Me. Exoſſatum os eſſe oportet:quem pbe percuſſeris
So. Mirum ne hic me quaſi murænam exoſſare cogitat
Vltro iſtic.qui exoſſat homines :perii ſi me aſpexerit.
Me. Olet homo quidam malo ſuo.So.hei nunq; obolui.
Me. Atq; haud longe abeſſe oportet.So.uerum longe hic abſuit.
Me. Illic homo ſuperſtitioſus eſt geſtiunt pugni mihi.
So. Si in me exercituru quæſſo in parietem ut primum domes.
Me. Vox mihi ad aures aduolauit.So.næ ego homo infelix fui
Quimo alas interuelli:uolucrem uocem geſtito.
Me. Illic homo a me ſibi malam rem arceſcit iumento ſuo.
So. Non equidem ullũ habeo im entum. Me.onerandus ẽ pugnis pbe.
So. Laſſus ſum hercle.e naui ut uectus huc ſum etiam nunc nauſeo.
Vix incedo inanis:ne ire poſſe cũ onere exiſtimes
Me. Certe enim hic neſcio quis loquitur:So.ſaluus ſum non me uidet
Neſcio quem loqui autumat:mihi certo nomen ſoſia eſt
M . Hinc enim mihi dextera uox aeris ut uidetur uerberat.
So. Metuo uocis ne uice hodie hic uapulem:quæ hunc uerberat.
Me. Optume eccum incedit ad me.So.timeo: totus torpeo.
Non edepol nunc ubi terrarum ſim ſcio ubi roget
Neque miſer me cõmouere poſſum præ formidine
Illic enim mandata heri perierunt una & ſoſia.
Verum certũ eſt confidenter hominem contra colloqui
Igitur q poſſim uideri huic fortis a me ut abſtineat manum.
Me. Quo ambulas tu qui uulcanum in cornu cõcluſum geriis.
So . Quid id exquiris tu qui pugnis exoſſas homines.
Me. Seruus ne an liber. So. ut cunq; animo collibitum eſt meo.

Me. Ain uero? So. aio enimuero. Me. uerbero. so. mentiris nunc.
Me. At iam faciam ut uerum discas dicere. So. quid eo opus est?
Me. Possum scire quo profectus: cuius sis. aut quid ueneris?
So. Huc eo: heri sum seruus: nunquid nunc es certior?
me. Ego bene pudiceq; asseruatur. Me. pergin argutarier?
Bene pudiceq; aseruatur. Me. pergin argutarier.
Quid apud hasce ædis negotium est tibi. So. immo quid tibi est?
me. Rex creō uigiles nocturnos singulos semper locat.
So. Bene facit quia nos erramus peregre tutatus est domum.
At nunc abi: sane aduenisse familiares dicito:
Me. Nescio quantum familiaris sis: nisi actutum hinc abis.
Familiaris accipier e faxo haud familiariter.
So. Hic inquā habito ego: atq; horum seruus sum: Me. at sin qūo?
Faciam ego hodie te superbum nisi hinc abis. So. quonam modo?
Me. Auferre: non abibis: si ego fustem sumpsero.
So. Quin me esse huius familiæ familiarem prædico.
Me. Vide sis: quam mox uapulare uis: nisi actutum hinc abis.
So Tun domo prohibere peregre me aduenientem postulas?
Me. Hæccine tua domus est. So. ita inquam.
Me. Q̄ uis herus estigitur tibi?
So. Amphytrio qui nunc præfectus est thebanis legionibus.
Q̄ uicum nupta est alcumena. Me. quid ais? quod nomen tibi est?
So. Sosiam uocant thebani dauo prognatum patre.
Me. Ne tu istic hodie malo tuo compositis mendaciis
Aduenisti audaciæ columen consutis dolis.
So. Immo equidem tunicis consutis huc aduenio non dolis.
Me. At mentiris etiam. certo pedibus non tunicis uenis:
So. Ita profecto. Me. nunc profecto uapula ob mendacium.
So. Non edepol uolo profecto. Me. at pol profecto ingratis.
Hoc quidem profecto certum est: non est arbitrarium.
So. Tuam fidem obsecro. Me. tun te audes sosiam esse dicere.
Qui ego sum. So. perii. Me. parum etiam pre ut futurū est prædicas
Quoius nunc es? So. tuus nam pugnis usufecisti tuum.
Proh fidi thebani ciues. Me. etiam clamat carnifex.
Eloquere: quid uenisti? So. ut esset quem tu pugnis cæderes.
Me. Quoius es? So. amphytrionis inquā sosia: Me. ergo istoc magnis
Quia uaniloquus uapulabis. ego sum non tu sosia.
Me. Ita dii faciant ut tu potius sis: atq; ego te ut uerberem.
Me. I ētm utis. So. iam tacebo. Me. qs tibi herus est. So. quē tu uoles
Qui digitur. qui nunc uocare. So. nemo nisi quem iusseris.

Me. Amphytrionis te esse aiebas sosiam: So. peccaueram
Nam amphytrionis socium næ me esse uolui dicere
Me. Sciebam equidem nullum esse nobis nisi me seruum sosiam.
Fugit te ratio. So. utinam istuc pugni fecissent tui.
Me. Ego sum sosia ille quem tu dudum esse aiebas mihi.
So. Obsecro ut per pacem liceat te alloqui ut ne uapulem.
Me. Immo induciæ parump fiant si quid uis loqui.
So. Non loquar nisi pace facta quando pugnis plus uales!
Me. Dicito si quid uis: non nocebo. so. tuæ fidei credo. Me. meæ
So. Quid si fallés! me. tũ mercurius sosiæ iratus sciet.
So. Animum aduorte. nunc licet mihi liber quiduis loqui.
Amphytrionis ego sum seruos sosia. me. etiam denuo!
So. Pacem feci fœdus feci. uera dico. Me. uapula.
So. Vt libet quid tibi libet fac: quoniam pugnis puls uales:
Verum utut es facturus hoc quidem hercle haud reticebo tamen
Me. Tu me uiuus hodie nunq̃ facies: quin sim sosia.
So. Certe edepol tu me alienabis nunq̃: quin noster siem
Nec nobis præter me aliusqsquam est seruus sosia
Qui cum amphytrione hinc una ieram in exercitum.
Me. Hic homo sanus non est. So. quod mihi prædicas uitium id tibi est.
Quid malum! non sum ego seruus amphytrionis sosia!
Nonne ac noctu nostra nauis ex portu persico
Venit quæ me aduexit! nõne me huc herus misit meus!
Nonne ego nunc sto ante ædes nostras! nõ mihi est laterna in manu
Non liquor! nõ igi o! nõne hic homo me pugnis contudit!
Fecit hercle: nam etiam misero nũc malæ dolent
Quid igitur ego dubito! aut cur non itroeo in nostram domum!
Me. Qui domũ nostram. So. ita enim uero. me. quecunq; dixisti mõ
Omnia ementitus: eqdem sosia amphytrionis sum.
Nam noctu hac soluta est nauis nostra e portu persico
Et ubi pterela rex regnauit oppidum expugnauimus.
Et legiones teloboarum ui pugnando cœpimus.
Et ipsis amphytrio obtruncauit regem pterelam in prælio
So. Egomet mihi non credo quum illæ illum autumare audio.
Hicqdem certe quæ illic sunt res gestæ memorat memoriter.
Sed quid ais! quid amphytrioni a telobois datum est!
Me. Pterela rex q potitare solitus est patera aurea
So. Elocutus est. ubi patera nunc est. me. in cistula
Amphytrionis obsignata signo est. So. signi dic quid est.
Me. Cum quadrigis sol exoriens: quid me captas carnifex:

So. Argumentis uincit:aliud nomen quærendum est mihi.
Nescio unde hæc hic spectauit:iam ego hunc decipiam pbe
Nam quod egomet solus feci:nec quisq̃ alius affuit
In tabernaculo:id quidem hodie nunq̃ poterit dicere
Si tu sosia es legiones quum pugnabant maxime:
Quid in tabernaculo fecisti:uictus sũ si dixeris.
Me. Cadus erat uini:inde impleui hirneam. So. ingressus iam.
Me. Eam ego ut matre fuerat natum uini eduxi meri.
So. Mira sunt nisi latuit intus illic in illac hirnea.
Me. Factum illud ut ego illic uéni hirneam ebiberim meri
Quid nunc. uincon argumentis te non esse sosiam.
So. Tu negas me esse. Me. quid ego ni negem qui egomet siem
So. Per iouem iuro me esse:neque me falsum dicere.
Me. At ego per mercurium iuro tibi iouem non credere:
Nam iniuriato scio plus crederet mihi:quam iurato tibi.
So. Quis ego sum saltem:si non sum sosia te interrogo.
Me. Vbi ego sosia nolim esse:tu esto sane sosia.
Nunc quando ego sum uapulabis :ni hinc abis ignobilis:
So. Certe edepol quum illũ cõtemplo & formã cognosco meam.
Quẽadmodum ego sæpe in speculũ inspexi nimis simile est mei.
Itidem habet petasum. ac uest tum:tam cõsimile est atq; ego:
Sura:pes:statura: tonsus: oculi:nasa:uel labra
Malæ:mentum:barba:colum:totus:quid uerbis opust.
Si tergum cicatricosum:nihil hoc simile est similius.
Sed quum cogito equidem certo idem sum qui semper fui.
Noui herum:noi ædis nostras:sane sapio & sentio.
Non ego illi obtempero quod loquitur. pultabo foris.
Me. Quo agis te:So. domum. Me. quadrigas si nũc inscendas iouis.
Atq; hinc fugias:ita uix poteris effugere infortunium.
So. Nonne heræ meæ nunciare quod herus meus iussit licet.
Me. Tute si quid uis nunciare:hanc nostram adire non sinam.
Nam si me irritassis:hodie lumbifragium hinc auferes.
So Abeo potius:di immortales obsecro uestram fidem
Vbi ego perii. ubi immutatus sum. ubi ego formam perdidi.
An egomet me illic reliqui:si forte oblitus fui.
Nã hic qdẽ omnẽ imaginẽ meã:quæ ante hac fuerat possidet.
Viuo fit quod nunquã quisquã mortuo faciet mihi.
Ibo ad portum:atq; hæc ut sunt facta hæro dicam meo.
Nisi etiam is quoque me ignorabit:quod ille faciat iuppiter
Vt ego hodie raso capite caluus capiam pilleum.

Am.

Mercurius.

Ene prospereq; hoc hodie operis processit mihi.
b Amoui a foribus maximam molestiam:
Patri ut liceret tuto illam amplexarier.
Nam ille illuc ad herum quum amphytrionē aduenerit.
Narrabit seruum hinc sese a foribus soliam
Amouisse ille adeo illum mentiri sibi
Credet.neque credet huc profectum ut iusserat:
Erroris ambo ego illos & dementiæ
Complebo:atq; omnem amphytrionis familiam
Adeousq; sacietatem dum capiet pater
Illius quam amat.igitur demum omnes scient
Quæ facta:denicq; alcumenam iupiter
Rediget antiquam in concordiam coniugis.
Nam amphytrio actutum uxori turbas conciet:
Atque intimulabit eam probri:tum meus pater
Iam seditionem illi in tranquillum conferet.
Nunc de alcmena dudum quod diximus.
Hodie illa pariet filios geminos duos.
Alter decumo post mense nascetur puer.
Quam seminatus.alter mense septimo.
Eorum amphytrionis alter est:alter iouis.
Verum minori puero maior est pater.
Minor maiori:iam ne hoc scitis quid siet?
Sed alcumenæ huius honoris gratia:
Pater curauit uno ut fœtu fieret.
Vno ut labore absoluat ærumnas duas.
Et ne in suspicione ponatur stupri.
Et clandestina ut celetur suspicio:
Quanquam (ut iam dudum dixi) rescisset tamen
Amphytrio rem omnem.quid igitur? nemo id probro
Profecto ducet alcumenæ.nam deum
Non par uidetur facere delictum suum.
Suamq; culpam expetere immortalem ut sinat
Orationem comprimam:crepuit foris
Amphytrio subditicius eccum exit foras
Cum alcumena uxore usuraria.

Iuppiter: Alcumena. Mercurius.

Iu. b Ene uale alcumena:cura rem communem q; facis
At quin perge quæso:menses iam tibi esse actos uides

Mihi necesse est ire hinc:uerum quod erit natũ tollito
Al. Quid istuc est mi uir negocii quod tu tam subito domo
Abeas? Iu. edepol haud quod tui me neque domi distedeat
Sed ubi sũmus imperator non adest ad exercitum
Citius quod non facto est usus fit q̃ quod facto est opus
Me. Nimis hic situs est si cophanta qui quidem sit meus pater?
Obseruatote q̃ blande mulieri palpabitur.
Al: E castor te experior quanti facias uxorem tuam
Iu. Satin habes si fœminarum nulla est quam æque diligam?
Me. Edepol ni illa furtiuis rebus te sciat operam dare.
Ego faxin te amphytrionem esse malis quam iouem.
Experiri istuc mauellem me:quam mihi memorarier
Al. Prius abis quam lectus ubi cubuisti concaluit locus:
Heri uenisti media nocte:nunc abis hoc cine placet?
Me. Accedam. atque hanc appellabo:& suprasitabor patri
Nunquã edepol quẽquam mortalem credo ego uxorem suam
Sic efflictim amare proinde ut hic te efflictim deperit?
Iu: Carnifex non ego te noui? abin e conspectu meo.
Quid tibi hanc curatio est rem uerbero? aut mutito
Quoi ego iam hoc scipione? Al. ah noli. Iu. mutito modo.
Me. Nequiter pene expediuit prima parasitatio.
Iu. Verum quod tu dicis mea uxor nõ te mihi irasci decet:
Clanculum abii a legione:operam hanc surripui tibi.
Ex me primo prima scires rem ut gessissem publicam?
Ea tibi omnia enarraui:nisi te amarem plurimum
Non facerem. Me. facit ne ut dixi? timidam palpo percutit.
Iu. Nunc ne legio persentiscat clam illuc redeundũ est mihi:
Ne me uxorem præuertisse dicant præ republica.
Al. Lacrimantẽ ex abitu concinnas tu tuam uxorem: Iu. tace.
Ne corrumpe oculos re libo actutũ. Al. id actutũ diu est.
Iu. Non ego te hic lubẽs relinquo neq; ab eo abs te. Al. sentio.
Nam qua nocte ad me uenisti eadem abis. Iu. cur me tenes?
Tempus exire ex urbe priusquã lucescat uolo.
Nũc tibi hãc pateram quæ dono mihi illic ob uirtutem datest
Pterela rex qui potitauit:quem ego mea occidi manu.
Alcumenæ tibi condono. Al. facis ut alias res soles.
E castor condignum donum:qualis est qui donum dedit.
Me. Immo sic cõdignum donum qualest quoi dono datum est.
Iu. Pergin autem nonne ego possum furcifer te perdere?
Al. Noli amabo amphytrio irasci sosiæ causa mea.

Iu. Faciam ita ut uis. Me ex amore hic admodum quã sæuus est:
Iu. Nunquid uis? Al. ut quum absim me ames: me tuam te absente
Tamen. Me. eamus amphytrio: lucessit hoc iam.
Iu. Abi præ sosia. iã ego sequar: nunqd uis? Al. etiã ut actutũ aduenias.
Iu. Licet. prius tua opinione hic adero: bonum animum habe.
Nunc te nox quæ mansisti mitto: ut cedas diei.
Vt mortalibus illucescas luce clara & candida.
Atq; quanto nox fuisti longior hac proxima.
Tanto breuior dies ut fiat faciam: ut æque dispar
Et dies & nox accedat: ibo & mercurium subsequar.

Amphytrio Sosia.

Am. Ge i tu secundum: sequor So. subsequor te
Am. a Scelestissimum te arbitror. So. nam quamobrem?
Am. Quia id quod neque est neq; fuit: neq; futurum est.
Mihi prædicas. So. ecce rem: iam tu autem
Facis ut tuis nulla apud te sit fides.
Am. Quid est? quo modo? iam quidem hercle ego tibi istam
Scelestam scelus linguam abscindam. So. tuus sum.
Proinde ut commodum siet: lubet quidq; facias.
Tamen quin loquar hæc uti facta sunt hic.
Nunq̃ ullo modo me potes deterrere.
Am. Scelestissime audes mihi prædicare id
Domi te esse nunc qui hic ades. So. uera dico
Am. Malum quod tibi dii dabunt: atq; ego hodie dabo.
So. Istuc tibi sit in manu: nam tuus sum.
Am. Tum me uerbero audes herum ludificarier?
Tum id dicere audes quod nemo unq̃ homo ante hac
Vidit? nec potest fieri tempore uno
Homo idem duobus locis ut simul sit.
So. Profecto ut loquor res ita est. Am. iuppiter te perdat.
So. Quid mali sum here tua ex re promeritus?
Am. Rogas ne improbe etiam qui ludificas me?
So. Merito maledicas mihi si ita id factum est:
Verũ haud mẽtior: resq; uti facta dico: Am. homo hic ebrius ẽ ut opĩor
So. Vtinam ita essem. Am. optas quæ facta. So. ego. ne?
Am. Tu istic ubi bibisti? So. nusq̃ eqdem bibi. Am. qd hoc sit hominis?
So. Equidem decies dixi domi ego sum inq̃ ecqd audis? & apud te
Ad sum sosia idem. satin hoc plane: satin diserte here
Nunc uideor tibi locutus esse. Am. uah apage te a me: So. quid est
Negotii? Am. pestis te tenet. So. nam quid istuc

Dicis? equidem ualeo & ſaluus ſum recte amphytrio.
Am. At ego faciam hodie proinde ac meritus es
Vt minus ualeas & miſer ſis: ſaluus domum ſi rediero: iam
Sequere ſic herum qui ludificas dictis delirantibus
Qui quoniam herus quod imperauit neglexiſti perſequi.
Nunc uenis etiam ultro irriſum dominum: quæ neque fieri
Poſſunt: neque fando unq̃ accepit quiſq̃: profers carnifex
Quoius ego hodie in tergo faxo iſta expectant mendacia.
So. Amphytrio miſerrima iſtæc miſeria eſt ſeruo bono:
Apud herũ qui uerba loquitur? ſi id ui uerum uincitur.
Am. Quo id malũ pacto potes? nam mecum argumentis puta
Fieri. nunc ut tu hic ſis & domi: id dici uolo.
Sum profecto & hic & illic: hoc cuiuis mirari licet.
Neque tibi iſtuc mirum magis uidetur q̃ mihi.
Am. Quo modo? So. nihilo inquam mirum magis tibi iſtuc q̃ mihi
Neque ita me dii ament credebam primo mihimet ſoſiæ
Donec ſoſia ille egomet fecit ſibi uti crederem
Ordine omne ut quicquam actum eſt dum apud hoſtes ſedimus
Ediſſertauit: tum formam una abſtulit cum nomine
Neque lac lacti magis eſt ſimile: quam ille ego ſimilis eſt mei.
Nam ut dudum ante lucem a portu me præmiſiſti domum.
Am. Quid igitur? So. prius multo ante ædis ſtabam q̃ illo aduenerã
Am. Quas malum nugas? ſatin tu ſanus es. So. ſic ſum. ut ut uides.
Am. Huic homini neſcio quid eſt mali mala obiectum manu
Poſtquã a me abiit. So. fateor. nã ſum obtuſus pugnis peſſume.
Am. Quis te uerberauit. So. egomet memet: qui nunc ſum domi.
Am. Caue quicquã: niſi quod rogabo te: mihi reſponderis.
Omnium primum: iſte qui ſit iſte ſoſia: hoc dici uolo.
So. Tuus eſt ſeruus. Am. mihi quidem uno te plus etiam eſt quã uolo.
Neque poſtquam ſum natus habui niſi te ſeruum ſoſiam.
So. At ego nunc amphytrio dico ſoſiam ſeruum tuum.
Præter me alterum inquã adueniens faciam ut offendas domi.
Dabo prognatum patre eodem quo ego ſum forma: ætate item
Qua ego ſum. quid opus eſt uerbis? geminus ſoſia hic factus eſt tibi
Am. Nimia memoras mira: ſed uidiſtin uxorem meam.
So. Quin introire in ædis nunquã licitum eſt. Am. quis te prohibuit.
So. Soſia ille: quẽ iamdudum dico is qui me contudit.
Am. Quid iſtic ſoſia eſt. So. ego inquam quotiens dicendum eſt.
Am. Sed quid ais. num obdormiuiſti dudum nuſquam gentium ſoſia.
Ibi forte iſtum ſi uidiſſes quendam inſomnis ſoſiam.

So. Non ſoleo ego ſomniculoſe heri imperia perſequi.
Vigilans uidi uigilans nunc uideo uigilans fabulabar
Vigilantem ille me iamdudum uigilãs pugnis contudit.
am. Quis hõ? So. ſoſia inquã ego ille. quæſo non ne intelligis?
am. Qui malũ intelligere quiſquã potis eſt ita nugas blactis?
So. Verum actutũ noſces inquã illũ noſces: ſeruum ſoſiam.
am. Sequere hac igitur me: nã mihi iſtuc primum exqſito eſt opus.
Sed uide ex nauí efferantur quæ iam imperaui omnia.
So. Et memor ſum & diligens ut quæ imperes compareant.
Non ego cum uino ſimitu ebibi imperium tuum.
am. Vtinam di faxint: infecta dicta recte uenianttua.

Alcumena. Amphytrio. Soſia.

al. Atin parua res eſt uoluptatum in uita
Atq; in ætate agunda
Præq̃ quod moleſtũ eſt: ita quoiq; cõperatũ
eſt in etate hominum.
Ita dis placitũ uoluptati ut mœror comes conſequatur.
Quin incõmodi plus maliq; illico adſit: boni ſi obtigit quid
Nam ego id nunc experior domo: atq; ipſa de me ſcio. cui uoluptas
Parumper dataſt: dum uiri mei mihi poteſtas uidendi fuit
Noctem unam modo: atq; is repente abiit a me hinc ante lucem.
Sola hic mihi nũc uideor: qa ille hincabeſt quẽ ego amo præter oẽs.
Plus ægri ex abitu uiri: q̃ ex aduentu uoluptatis cœpi. ſed hoc me beat
Saltẽ q; perduelles uincit: & domũ laudis cõpos reuenit. in ſolatio eſt.
Abſit: dum modo laude parta domũ recipiat ſe: ferã: & pferã uſq;
Abitũ eius animo forti atq; obfirmato: id modo ſi mercedis
Datur mihi ut meus uictor uir belli redeat: ſatis
Mihi eſſe dicam. uirtus premium eſt optimum
Virtus omnibus rebus anteit profecto
Libertas: ſaluS: uita: res. parentes: patria: & prognati
Tutantur: ſeruantur. uirtus omnia in ſeſe habet.
Omnia adſunt bona quem peneſt uirtus.
am. Edepol me uxori exoptatum credo aduenturũ domum
Quæ me amat: quã contra amo præſertim re geſta bene.
Victis hoſtibus: quos nemo poſſe ſuperari ratus eſt
Eos auſpicio meo: atq; ductu primo cœtu uicimus.
Certe enim me illi expectatum. optatum uenturum ſcio.
Qui me non expectatum rere amicæ uenturum meæ.
So. Meus uir hic qdẽ eſt. am. ſequere hac tu me. al. nã qd ille reuertit?
al. Qui dudum properare ſeſe aiebat? an ille me tentat ſciens?

Atque id si uult experiri suum abitū ut desiderem.
E castor me haud inuita se domum recepit suam.
So. Amphytrio redire ad nauem melius est nos. Am. qua gratia.
So. Quia domi daturus nemo est prandium aduenientibus.
am. Qui tibi nunc istuc in mentem uenit? So. quia enim sero aduenimus
am. Quia?. So. quia alemenā ante ædis stare saturam intelligo.
am. Grauidam ego illam hic reliqui quā habeo. So. hei perii miser.
am. Quid tibi est? So. ad aquam prehendā aduenī domū:
Decumo post mense ut rationē te dictare intelligo.
Am. Bono animo es. So. scinquā bono animo sim. si situlā iam cœpero
Nunquā edepol tu mihi diuino quicquā creduis post hunc diē
Ni ego illi puteo si occepso animā omnē intertraxero.
am. Sequere hac me modo. aliū ego isti rei alligabo: ne time.
al. Magis nunc meum officiū facerē: si huic eā aduersū arbitror.
am. Amphytrio uxorem salutat lætus sperata suam:
Quam omnium thebis uir unā esse optimam diiudicat
Quamque adeo ciues thebani uero rumificant probam.
Valuistin usq; expectatus aduenio? So. haud uidi magis
Expectatū. eum salutat haud quisquā q̄ canē.
am. Et quum te grauidam. & quū te pulchre plenā aspicio gaudeo.
al. Obsecro castor quid tu me deridiculi gratia
Sic salutas: atque appellas quasi dudū non uideris?
Quasi qui nunc primum recipias te domū huc ex hostibus?
Atque me nūc proinde appellas: quasi multo post uideris.
am. Immo equidem te nisi nunc hodie nusq̄ uidi gentium.
al. Cur negas? Am. qa uera didici dicere. Al. haud æquū facit:
Qui quod didicit id dediscit: an periclitamini
Qd animi habeam? sed quid huc reuortimini tam cito?
Ante te auspicium cōmoratū est? ante tempestas cōtinet.
Qui non abisti ad legiones ita ut dudum dixeras?
am. Dudū. q̄dudū istuc factū est. Al. tentas. iam dudū: pridē: modo.
am. Qui istuc potis est fieri quæso: ut dicis iam dudum modo:
al. Quid enim censes te ut deludam contra lusorē meū
Qui nunc primum te aduenisse dicas: modo qui hinc abieris.
am. Hæc quidē deliramēta loquitur: paulisper mane.
Dum edormiscat unum somnum. quæ ne uigilans somniet.
al. Equidē ecastor uigilo: & uigilans id quod factum est fabulor.
Nam dudum ante lucē & istūc & te uidi. Am. quo in loco.
al. Hic in ædibus ubi tu habitas. Am. nūq̄ factū est. So. nō taces:
Quid si e portu: nauis huc nos dormientis detulit.

am. Etiam tu quoq; assentaris huic? So. quid uis fieri?
Non tu sis bacchæ bacchanti si uelis aduersarier
Ex insana insaniorem facies: feriet sæpius.
Si obsequaris una resoluas plaga. Am. atpol qn certa res.
Hanc est adiurgare: quæ me hodie aduenientē domum
Noluerit salutare. So. irritabis crabrones. Am. tace.
Alcumena unū rogare te uolo. al. quid uis rogare roga.
am. Nunc tibi aut stulticia accessit: aut superat superbia?
al. Qui istuc in mente est tibi mi uir percontarier.
am. Quia si salutare uenientem me solebas ante hanc.
Appellare itidem: ut pudicæ suos uiros quæ sūt solent
Eo more expertē te factā adueniens offendi domum.
al. E castor equidē te certo heri aduenientem ilico
Et salutaui & ualuisses ne usq; exquesiui simul
Mi uir: & manū prehendi: & osculum detuli tibi.
So. Tun heri hunc salutauisti? Al. & te quoq; etiam sosia.
So. Amphytrio speraui ego istam tibi parituram filium.
Verum non est puero grauida. Am. quid igitur. So. insania
al. E quidem sana sum: & deos quæso ut salua pariam filium
Verum tu magnum malum habebis: si hic suum officium facit
Ob istuc omen ominator capies quod te condecet.
So. Enimuero prægnanti oportet malum dari:
Vt quod obrodat sit animo si male esse occeperit.
am. Tu me heri hic uidisti? al. ego inquam si uis decies dicere
am. In somnis fortasse: al. immo uigilans uigilantē. am. ue misero mihi:
So. Quid tibi est? am. delerat uxor. So. atra bili percita est.
Nulla res tam delerantis homines concinnat cito:
am. Vbi primum sensisti mulier implicisciet?
al. E quidē castor sana & salua sum. Am. cur igitur prædicas.
Te heri me uidisse: qui hac noctu in portum aduecti sumus?
Ibi cœnaui: atq; ibi quieui in naui noctem perpetem.
Neque meum pedem huc intuli etiam in ædis: ut cum exercitu
Hinc profectus sum ad teloboas hostis: eosq; ut uicimus
al. Immo mecum cœnauisti: & mecum cubuisti. am. quid idest
al. Vera dico. am. non de hac quidem hercle re. de aliis nescio.
al. Primo diluculo abisti ad legiones: Am. quo modo.
So. Recte dicit ut commeminit: somnium narrat tibi.
Sed mulier postq̄ experrecta es prodigiali ioui
Aut mola falsa hodie: aut thure comprecatam oportuit.
al. Ve capiti tuo. So. tua istuc refert si curaueris.

al. Iterum iam hic in me inclementer dicit atq; id sine malo.
am. Tace tu:tu dic:ego ne abs te habii hinc hodie cũ diluculo!
al. Quis igitur nisi uos narauit mihi illic ut fuerit prœliũ!
am. An etiã id tu scis! Al.quippe qui ex te audiui ut urbẽ maximã
Expugnauisses:regẽq; pterelã tu te occideris.
am. Egone istuc dixi! Al.tu te istic etiam ad stante hoc sosia.
am. Audistin tu me narrare hoc hodie! So.ubi ego audiuerim.
am. Hanc roga.So.me quidem præsente nũq; factũ est quod sciam.
al. Mirum quin te aduersus dicat.Am.sosia age me huc aspice.
So. Specto.Am.uera uolo loqui.te nolo assentari mihi.
Audistin tu hodie me dicere ea quæ illa autumat.
So. Quæso edepol num tu quoq; ẽt insanis quũ id me interrogas.
Qui ipsius equidẽ nunc primũ istanc tecum cõspicio simul.
am. Quin nunc mulier audin illũ.Al.eo fit quia mihi
Primũ credo & scio ista & facta proinde ut proloquor.
am. Tum me heri aduenisse dicis.Al.tun te abisse hinc negas.
am. Ego enimuero.& me aduenire nũc primũ aio ad te domũ.
al. Obsecro etiã ne hoc negabis: te aureã paterã mihi
Dedisse dono hodie qua te illic donatũ esse dixeras.
am. Neque edepol dedi:neque dixi:uerũ ita animatus fui
Itaque nunc sũ ut ea te patera donẽ:sed quis istuc tibi
Dixit.Al.ego equidẽ ex te audiui:& extua accepi manu
Paterã,Am.mane mane obsecro te.nimis demiror sosia
Qui illæc illic me donatũ esse aurea patera sciat.
Nisi tu dudũ hanc conuenisti:& narrauisti hæc omnia
So. Neque edepol ego dixi:neque istã uidi nisi tecũ simul
am. Quid hoc sit hominis.Al.uin pferri paterã.Am.pferri uolo.
al. Fiat.tu thessala intus paterã proferto foras:
Qua hodie meus uir donauit me.Am.secede huc tu sosia
Enimuero illud præter alia mira miror maxime
Si hæc habet paterã illã.So.an etiam credis id q̃ in hac cistellula
Tuo signo obsignata ferunt.Am.saluũ signũ est.So.inspice.
am. Recte ita est ut obsignaui.So.quæso quin tu istanc iubes
Procerita circũferri.Am.edepol qui facto est opus.
Nã hæc quidẽ edepol laruarũ plena sunt qd uerbis opus est.
Hem tibi paterã eccam.Al.credo mihi age aspice huc sis nunc iã
Tu qui quæ facta inficiare: quem ego iam hic conuincã palã.
Est ne hæc patera qua donatus illic.Am.summe iuppiter.
Quid ego uideo .hæc est ea profecto patera:perii sosia
So. Aut pol hæc præstigiatrix mulier multo maxima est.

Aut pateram hic ineſſe oportet. Am. agedon eam ſolue ciſtulam.
So. Quid ego iſtam exoluam. obſignataſt recte: res geſta eſt bene.
Tu peperiſti amphytrionem: ego alium peperi ſoſiam.
Nunc ſi pateram patera peperit. omnes congeminauimus.
am. Certum eſt aperire: atque inſpicere. So. uide ſis ſigni quid ſiet
Ne poſterius in me culpam tranſieras. Am. aperi modo.
Nam hæc quidem nos delirantes facere dictis poſtulat.
al. Vnde hæc igitur eſt niſi abſte quæ mihi dono data eſt.
Am. Opus mihi eſt iſtuc exquiſito. So. iuppiter proh iuppiter
Am. Quid tibi eſt. So. hæc patera nulla inciſtulaſt. Am. quid ego audio.
So. Id quod ueruſt. Am. actum cruciatu iam niſi apparet tuo.
al. Hæc quidem apparet. Am. quis igitur tibi dedit. Al. qui me rogat.
So. Me captas quia tutæ ab naui clanculum huc alia uia
Præcucuriſti: atq; hinc pateram tutte exemiſti. atq; eam
Huic dediſti: poſthac rurſum obſignaſti clanculum.
Am. Hei mihi iam tu quoq; huius adiuuas insaniam.
Ain heri nos ueniſſe huc? Al. aio aduenienſq; illico.
Me ſalutauiſti: & ego te. & oſculum tetuli tibi
Am. Iam illud non placet de oſculo: pergam exequi.
al. Lauiſti. Am. quid poſtq̃ laui. Al. accubuiſti. So. euge optime
Nunc exequire. Am. ne interpella. perge porro dicere.
Al. Cœna appoſita eſt: cœnauiſti mecum: ego accubui ſimul.
Am. In eodem lecto. eſt Al. in eodem. So. ei non placet cõuiuium.
Am. Sine modo argumenta dicat: qd poſtq̃ cœnauimus.
Al. Te dormitare aiebas: menſa ablata eſt: cubitum hinc abimus.
am. Vbi tu cubuiſti. Al. in eodem tecum una in cubiculo
am. Perdiſti. So. quid tibi eũ. Am. hæc me mõ ad mortem dedit.
al. Quid iã amabo. Am. ne me appella. So. qd tibi eũ. Am. perii miſer.
Quia pudicitiæ huius uicium me hic abſente eſt aditum
al. Obſecro e caſtor cur iſtuc mi uir ex te audio.
am. Vir ego tuus ſim. ne me apella falſo nomine.
So. Hæret hæc res: ſi quidem hæc iam mulier facta eſt ex uiro.
al. Quid ego feci: q̃ iſtæc propter dicta dicantur mihi.
am. Tu te edictas facta tua: ex me quæris quid deliqueris.
al. Quid ego tibi deliqui. ſi cui nupta ſum tecum fui.
am. Tum mecum fueris. quid illac impudente audacius.
Saltẽ tute ſi pudrois egeas ſumas mutuũ.
al. Iſtuc facinus q̃ tu inſimulas noſtro generi non decet
Tu ſi me impudicitiæ captas non potes capere
am. Proh di immortalis cognoſcin tu me ſoſia ſaltem.

So. Propemodum.am.cœnaui ego heri in naui in portu persico!
So. Mihi quoq; adsunt testes:qui illud quod ego dicam assentiant.
Nescio quid istuc negocii dicam nisi quispiam est,
Amphytrio alius:qui forte te hic absente tamen
Tuam rem curet:teq; absente hic munus fungatur tuum.
Nanq; de illo subditiuo sosia mirum nimis est:
Certe de hoc amphytrione iam alterum nimis est magis.
Nescio quis præstigiator hanc frustratur mulierem
al. Per supremi regis regnum iuro:& matrem familias
Iunonem: quam me uereri & metuere est par maxime:
Vt mihi extra unum te mortalis nemo corpus corpore
Contigit:quo me impudicam faceret.am.uera istæc uelim
al. Vera dico:sed nequicq̃:quoniam non uis credere.
am. Mulier es audacter iuras.al.quæ non deliquit decet
Audacem esse:cofidenter pro se & proterue loqui.
am. Satis audacter.al.ut pudicam decet.am.in uerbis probas
al. Nõ ego illam mihi dotem duco esse:que dos dicitur.
Sed pudicitiam:& pudorem:& sedatum cupidinem.
Deum metum:parentum amorem:& cognatum concordiam.
Tibi morigera:atq; ut munifica sim bonis:prosim probis.
So. Ne ista edepol si hæc uera loquitur examussim est optima.
am. Delinitus sum profecto ita:ut me qui sim nesciam.
So. Amphytrio es profecto:cauesis ne tu te usu perduis.
Ita nunc homines immutantur:postq̃ peregre aduenimus.
am. Mulier istam rem inquisitam certum est non amittere.
al. Edepol me libente facies.am.quid ais!responde mihi.
Quid si adduco tuum cognatum huc a naui naucraten:
Qui mecum una uectus est una naui:atq; is si denegat
Facta quæ tu facta dicis quid tibi æquum est fieri:
Nunquid causam dicis quin te hoc mulctem matrimonio.
al. Si deliqui nulla causa est.am.conuenit:tu sosia
Duc hos intro.ego huc ab naui mecum abducam naucraten
So. Nunc quidem præter nos nemo est:dic uerum serio.
Ecquis alius sosia intust:qui mei similis siet!
al. Abin hinc a me dignus domino seruus!So.abeo si iubes.
al. Nimis ecastor facinus mirum est qui illi collibitum siet.
Meo uiro sic me insimulare falsum facinus tam malum.
Quidquid id est:iam ex naucrate cognato id cognoscam meo.

Iuppiter.

Ego sum ille amphytrio cuius est seruus sosia
e Idem mercurius qui sit quando comodust.
In superiore qui habito cœnaculo.
Qui interdum fio iuppiter quando lubet.
Nunc autem quo exemplo aduentum apporto illico
Amphytrio fio: uestitum immuto meum.
Nunc huc honoris uestri uenio gratia
Ne hanc incohatam transigam comœdiam.
Simul alcumenæ quã uir insontem probri
Amphytrio accusat ueni ut auxilium feram
Nam mea sit culpa: quod egomet contraxerim
Si id alcumenæ innocenti expetat.
Nunc amphytrionem memet ut occepi semel.
Esse assimulabo: atq; in horum familiam
Frustrationem hodie iniciam maximam.
Post igitur demum faciam res fiat palam.
Atq; alcumenæ in tempore auxilium feram.
Faciamq; ut uno fœtu & quod grauida est uiro:
Et me quod grauidast pariat sine doloribus.
Mercurium iussi me continuo consequi
Si quid uellem imperarem: nunc hanc alloquar.

Alcumena. Iuppiter.

Al. Vrare nequeo in ædibus ita me probri:
d Stupri: dedecoris: a uiro argutam meo.
Ea quæ sunt facta infecta re acclamitat
Quæ neq; sũt facta: neq; ego in me admisi arguit
Atq; id me suspicq; deq; esse habituram putat.
Me edepol faciam: neque me perpetiar probri
Falso insimulata m: quin ego illum aut deseram:
Aut satisfaciat mihi: atq; adiuret insuper
Nolle esse dicta quæ in me insontẽ protulit:
Iu. Faciundũ est mihi illud fieri quod illæc postulat:
Si me illã amantẽ ad sese studeã recipere:
Quãdo ego quod feci factũ id amphytrioni obfuit:
Atq; ille dudũ meus amor negociũ
Insonti exhibuit. nunc autẽ sonti mihi
Illius ira in hanc & maledicta expetent.
al. Et eccum uideo qui me miseram arguit
Stupri: dedecoris. Iu. te uolo uxor colloqui.
Quo te auertisti? al. ita ingenium meũ est

Inimicos oſa ſum ſemper obtuerier.
Iu. Eia autem inimicos. Al. ſic eſt. uera praedico.
Niſi etiam hoc falſo dici inſimulaturus es.
Iu. Nimis uerecunda es: Al. potin eſt ut abſtieas manum.
Nam certo ſi ſis ſanus: aut ſapias ſatis.
Quam tu impudicam eſſe arbitrere & praedices
Cum fatus ſermonem nec ioco nec ſerio
Tibi habeas niſi ſis ſtultior ſtultiſſimo.
iu. Si dixi nihilo magis es: neque eſſe arbitror.
Et id huc reuorti: ut me purgarem tibi
Nam nunq̃ quicquã meo animo fuit egrius
Quam poſtq̃ audiui te eſſe iratam mihi.
Cur dixiſti inquies. ego expediam tibi.
No nedepol quo te eſſe impudicam crederem.
Verum periclitatus ſum animum tuum.
Quid faceres: & quo pacto id ferre induceres
Et quidem ioco illa dixeram dudum tibi
Ridiculi cauſa. uel hunc rogato ſoſiam.
Quin huc adducis meum cognatum naucraten?
al. Teſtem quem dudum te adducturum dixeras
Te huc non ueniſſe. Iu. ſi quid dictum eſt per iocum
Non æquum eſt id te ſerio præuortier.
Ego illud ſcio quam doluerit cordi meo.
al. Per dexteram tuam te alcumena ora obſecro
Iu. Da mihi hanc ueniam: ignoſce: irata ne ſies.
Ego iſtæc feci uerba uirtute irrita.
al. Nun quando factis me impudicis abſtines
Ab impudicis dictis auorti uolo?
Valeas: tibi habeas res tuas: reddas meas.
Iuben mihi ire comites. iu. ſanan es? Al. ſi non iubes
Ibo egomet. comitem mihi pudicitiam duxero.
Mane: arbitratu tuo iuſiurandum dabo
Me meam pudicam eſſe uxorem arbitrarier.
Iu. Id ego ſi fallo tum te ſumme iupiter
Quæſo amphytrioni ut ſemper iratus ſies
Ah propicius ſit potius. iu. confido fore.
Nam iuſiurandum uerum te aduerſum dedi.
al. Iam nunc irata non es. Al. non ſum. iu. bene facis.
Nam in hominum ætate multa eueniunt huiuſmodi.
Capiunt uoluptates capiunt rurſum miſerias:

Iræ interveniũt, redeũt rursũ in gratiã.
Verum, iræ si quæ forte eveniũt huiusmodi
Inter eos: rursũ si revẽtũ in gratiam'st,
Bis tanto amici sunt ĩter se, q̃ prius.
al. Primũ cavisse oportuit ne diceres,
iu. Verum eadem si iisdem purgas, mihi patiunda sũt.
Iube uero uasa pura parari mihi,
Vt quæ apud legiõem uota uoui, si domũ
al. Redisse saluus, ea ego exsoluã ĩa
Ego istuc curabo. iu. euocate huc Sosiã:
Gubernatorem, qui ĩ mea naui fuit:
Blepharõem arcessat: quĩ nobiscum prandeat.
Is adeo improuisus ludificabitur:
al. Quom ego Amphytrionem collo hinc obstricto traham.
Mirũ, quid solus secum secreto ille agat.
Atq̃ aperiũtur ædes: exit Sosia.

So. Sosia: Iuppiter: Alcmena:

iu. Amphytrio assũ: si quid opus est: ĩpera: ĩperiũ exequar:
Optume aduenis: So. iam pax est ĩter uos duos?
Nam quia uos tranquillos uideo: uolupe est mihi et gaudeo.
Atque ita seruom par uidetur frugi sese ĩstituere:
Proinde heri ut sint: ipse item ĩt: uoltũ e uoltu cõparet:
Tristis sit si heri sint tristes: hilarus si gaudeãt:
Sed age: responde: iã uos redistis ĩ concordiã?
iu. Derides: qui scis hæc iamdudum me dixisse per iocum.
So. An id ioco dixisti? eqdẽ serio ac uero ratus:
iu. Habui expurgationẽ: facta pax est. So. Optume'st.
iu. Ego rem diuinam ĩtus faciã uota quæ sunt. So. censeo.
Iu. Tũ gubernatorem à naui huc euoca uerbis meis
Blesaronem, ut re diuina facta mecum prandeat.
So. Iam hic ero, quom illic censebis esse me. Iu. actutum huc redi.
Al. Nunquid uis? quin abeam iam intro, ut apparentur, quibus op'st.
Iu. I sane, et quantum potes, parata fac sint omnia.
Al. Quin uenis, quando uis, intro, faxo haud quicquam sit moræ.
Quando exiurasti, te mihi hæc dixisse per iocum.
Iu. Recte loquere, et perinde, ut diligentem uxorem decet.
Hi iam ambo, et seruus et herã frustra sunt duo.
Qui me Amphitruonem rentur esse, errant probe.
Nunc tu diuine huc fac adsis Sosia.
Audis quæ dico, tametsi præsens non ades.
Fac Amphitruonem huc aduenientem ab ædibus
Vt abigas quouis pacto, fac commentus sies
Voto deludi illum, dum cum hac usuraria

Vxore nunc mihi morigero. hæc curata sient
Fac sis perinde adeo, ut me uelle intelligis.
Atque ut ministres mihi, quom mihi sacrificem.

Mercurius.

Oncedite, atque obscedite, omnes de uia decedite
c Nec quisquam tam audax fuat homo, q obuiam obsistat mihi.
Nam mihi qdem herclo qui minus liceat Deo ministarier
Puto, ni decedat mihi, q seruolo in comœdijs?
Ille nauem saluam nauiat, aut irati aduentum senis.
Ego sum Iouis dicto audiens, ejus jussu nunc huc me affero.
Quamobrem mihi magis par est uia decedere, et concedere.
Pater uocat me, eum sequor, ejus dicto imperio sum audiens.
Vt filium bonum patri esse oportet, itidem ego sum patri.
Amanti supparasitor, horto adito, admoneo, gaudeo.
Siquid patri uolupe'st, uoluptas ea mihi multo maxuma'st.
Amat, sapit. recte facit, animo quando obsequitur suo.
Quod omnes homines facere oportet, dum id modo fiat bono.
Nunc Amphitruonem uolt deludi meus, faxo probe
Iam hic deludetur spectatores uobis spectantibus.
Capiam coronam mihi in caput, assimulabo me esse ebrium.
Atque illuc sursum ascendero, inde optume cispellam uirum
De supero, quom huc accesserit, faciam, ut sit madidus, sobrius.
Deinde ille actutum sufferet suus seruos pœnas Sosia.
Eum fecisse ille hodie arguet, quæ ego fecero hic. quid mea?
Meo me æquom'st morigerum patri. ejus studio servire addecet.
Sed eccum Amphitruonem, aduenit. iam ille hic deludetur probe.
Siquidem uos uoltis auscultando operam dare.
Ibo intro, ornatum capiam qui potius decet.
Deinde sursum ascendam in tectum, ut illum hinc prohibeam.

ACTVS QVARTVS

Amphitruo

Aucraten quem conuenire uolui, in naui non erat.
n Neque domi, neque in urbe inuenio quenq, qui illum uiderit.
Nam omnes plateas perreptaui, gymnasia, myropolia,
Apud emporium, atque in macello, in palæstra, atque in foro,
In medicinis, in tonstrinis, apud omnes ædes sacras.
Sum defessus quæritando, nusquam inuenio Naucraten.
Nunc domum ibo, atque ex uxore hanc rem pergam exquirere,
Quis fuit, quem propter corpus suum stupri compleuerit.

Nam me quã illam questionẽ inquisitã hodie amittere
Mortuũ satius est:sed ædis occluserunt:euge pariter hoc fit
Atq; ut alia facta sũt:feriam foris: aperite hoc
Heus ecquis hic est!ecquis hoc aperit hostium!

Mercurius. Amphytrio.

Me. Vis ad fores! Am.ego sũ. Me.qd ego sũ! Am.ita loquor
Me. q Tibi iuppiter diq; oẽs irati certo sũt qui sic frãgas fores
am. Quo modo. Me.eo mõ ut pfecto uiuas etatẽ miser
am. Sosia. Me.ita sum sosia nisi me esse oblitum existimas:
Quid nunc uis. Am.sceleste at etiã quid uelim id tu me rogas
Me. Ita rogo.pene effregisti fatue foribus cardines.
An foris cẽsebas nobis publicitus præberier.
Quid me aspectas stolide!qd nunc uis tibi aut quis tu es hõ!
am. Verbero etiãqs ego sim me rogitas. ulmorũ acheruns!
Quẽ pol ego hodie ob istæc dicta faciã feruentẽ flagris.
Me. Prodigũ te fuisse oportet oli in adolesentia. Am.q dũ!
Me. Quia senecta ætate a me mendicas malũ:
am. Cũ cruciatu tuo istæc hodie uerna uerba funditas
Me. Sacrufico ego tibi. Am.q! Me.quia enim te macto.
am. Tun me mactes carnifex nisi formam dii hodie meã perdiunt.
Faxo ut bubulis coriis onustus sis saturni hostia.
Me. Larua umbratilis me minis territas: ni hinc fugias.
Si denuo pultaueris:si iam minusculo digito fores increpuerint.
Hac tegula tuum diminuam caput:ut cum dentibus linguam expuas.
am. Tun furcifer meis me procul prohibes edibus.
Me. Tũ meas pultare fores:am.hasce illico toto demoliar cardine.
Me. Pergin! am.pergo.me.accipe.am.hem sceleste in hec
Si te hodie apprehẽdero ad id te redigam miseriarũ: ut semp sis miser
Me. Bachanal te exercuisse opportuit senex.am.quidum!
Me. Q ũo tume tuum seruum censes.am.quid censeo!
Me. Malum tibi:nam mihi herum preter amphytrionem noui neminem.
am. Nun formam perdidi!quum me minus norit sosia.
Scrutabor:eho dic mihi quid uideor nũ satis amphitrio!
Me. Amphytrio sanus ne es nõ ne tibi predictum senex!
Bachus bacchanal exercuisti:cum qui sis alium roges.
Abscede moneo molestus ne sies:dum amphytrio
Cum uxore modo ex hostibus adueniens uoluptatem capit
am. Qua uxore! me.alcmena.am.quis illic homo.
Me. Quotiens dictum uis:amphytrio herus meus.molestus nesies.
am. Qui cum cubat:me.uide ne infortunium quæras qui me ludifices.

am. Dic quæso mi sosia.me. blandiris cũ alcmena.a.in eodem cubiculo
Me. Immo ut arbitror corpore corpus incubat.am.ue misero mihi
Me. Lucrum est quod miserie deputat:nam uxorem usurariam.
Peride est præberier:ac si agrũ sterilem bene fodiendum loces.
am. Sosia.me.Quid sosia:am.non me nosti uerbero.
Me. Noui te hominem molestum:quiue emas litigium:
am. Adhuc amplius non ego herus sum tuus amphytrio.
Me. Tu bacchus es.haud amphytrio:quotiens tibi dictum:nũ denuo
Amphytrio intus uno cubiculo uno complexu acmenam tenet
Si pergas huc eum sistam:neq; sine tuo magno malo
am. Cupio accersi ut ueniat pro benefactis hodie dii faciant
Patriã:edes:uxorem:familiam cum forma una perduam
Me. Vccersam equidem sed de foribus interea uidebis
Credo iamq; uolabat sacrificiaad epulum id conducier.
Si molestus fueriseuades nunq̃ qui te sacrificem.
Amphytrio Blefaro:sosia:
Ii uestram fidem:quæ pitomperie nostram agunt familiã:
d Quæ mira uideo postq̃ aduenio peregre.
Nũ uerũ quod olim auditum fabularier.
Mutat os atticos in arcadia homines.& seuas beluas
Mansisse:neq; unq̃ denuo parentibus cognitos.
Bl. Quid illud sosia magna sunt quæ mira predicas.
Ain tu alium reperiisse domi consimilem sosiam.
So. Ain ais immo & ego sosiam & amphytrionem amphytro.
Puto peperimus:forte tu aliũ blefaronem paries:odii faciant.
Vt concisus pugnis & illisis dentibus id impransus creduas.
Nam ille ego alter sosia qui illic sum me malis mulctauit modis.
Bl. Mira profecto sed gradus grandire eo condecet:ut uideo
Expectat amphytrio:& uacuus mihi uenter crepitat
am. Ecquid aliena fabulor:in nostro olim thebano genere
Plusq̃ mira memorant martigena ille aggressus beluã
Magnus europe exquisitor anguineus repente hostis perit.
Et illac pugnata pugna fratrem fraudabat hasta & galea.
Et nostre auctorem gentis cum pulcra ueneris filia
Repsisse anguem tellus uidit epyrothica.
Sic de summo summus iuppiter statuit sic factum habet
Homines martis optimis pro claris factis duris angunt̃ malis.
So. Blefaro:Bl.Quid est.So.nescio quid mali suspicor.
Bl. Quid.So.uide sis:herus ut salutator ob pesultas fores graditur
Bl. Nihil mea & famem spectat obambula re: dum ob ambulabat.

So. Curiose quidem fores nostras clausit ne preuorteretur foris.
Bl. Obgannis.So.nec gannio nec latro si me audias.
Obserues:nescio quid sercum solus:puto rationes colligit
Quid dicat:de loco excipiamus:ne propera.
am. Vt metuo ne uictis hostibus dii partam expugnent gloriam.
Totam miris modis nostram uideo turbatam familiam.
Vxor stupro uitio dedecore me plena enecat.
Sed depatera mirũ signum tñ erat designatum probe
Quis &.n.pugnas pugnatas & pterulã
Nostris expugnatum occisum fortiter manibus.
At at noui iam id sosiæ factum opera.
Qui me hodie quoq; præsentem ausit indigne præuortier.
So. De me loquitur & quæ minus uelim
Quæso ne congrediamur:priusq; stomachum detexerit.
Bl. Consistam:Am.si illum datur hodie mastigiam apprehendere
Ostendam quid sit herũ fallere:minis & dolis incessere
So. Audin tu illum:Bl.audio.so.illac machina
Meas onerat scapulas:sed eum compellemus
Sic inde quod uulgo dici solet.
Bl. Quid dicturus:nescio quid tibi faciendũ ariolor
So. Vetus est adagiũ:fames & mora bilem in nasum conciunt.
Bl. Verũ:ideo hominem cõpellabo:amphytrio.
Am. Blefaronem audio mirũ quid ad me ueniat
Oportune tñ se offert:ut facta uxoris cõuincam turpia
Quid huc me blefaro.Bl.oblitus tã cito
Qui diluculo misisti sosiã ut hodie tecũ conuenirem
Am. Nusq; id factũ gentiũ sed illic scelestus ubi Bl.quis.am.sosia
Bl. Eccũ illũ:am.ubi.Bl.ante oculos nũ uides:am.uix præ ira uideo
Adeo me istic hodie delyrũ fecit:nun te sacrificem
Nũq; euades:sine blefaro:Bl.ausculta præcor.
Am. Die ausculto:tu uapula:qua de re nõ facis in tempore
Bl. Non ocyus quasi dedaleis me tulissem remigiis
Abstine quæso nõ potuimus nostros grãdius grãdire gradus.
Am. Siue gradatorius siue testudineus fuerit.certũ est mihi.
Hunc scelestũ perdere en tectũ en tegulas
En obductas fores en ludificatum herum.
En uerborũ scelus.Bl.quid mali fecit am.Rogas
Ex illo tecto exclusum foribus me deturbauit edibus.
So. Ego ne.am.negas sceleste.so.nego en testis ampliter.
Quocũ uenio missus sedulo ut ad te uocatum ducerem

am. Quis te misit furtifer:So.qui me rogat:Am.quoq̃ gentiũ!
So. Dudum iã pridẽ mõ ubi cũ uxore doris redisti ignotã.
Bachus te irritasit.So.nec bacchũ salutaui:nec cerorem.
Tu purgan iusseras uasa diuinã rem ut faceres
Et hunc me accersitũ misseras ut tecũ prãdeat.
am. Blefaro dispersam si aut intus fui:aut si hũc miserã
Dic ubi me liquisti.So.domi cũ alcmena coniuge a te abiens.
Portũ uersus uolito hunc tuis uerbis uoco
Venimus nec te nisi nunc uideo postea.Am.scelestũ caput
Cum uxore hac nũq̃ abis qn uapules.Bl.
Mitte hunc modo mea gratia & me audias.
Am. En mitto quiduis loquere.Ble.istic dudũ maxima
Memorauit mira forte præstigiator aut ueneficus.
Hanc excantat familiam inquire aliunde uide quid siet.
Nec ante excrutiatũ hunc miserũ facias q̃ rem intelligas.
Am. Recte mones eamus te aduersum uxori ẽt aduocatũ uolo.
Iuppiter.Sosia.Blefaro.Amphytrio.
Vis tã uasto ipse tu has fores toto cõuulsit cardine
q Quis ante edes tantas tamdiu turbas concitat
Quem si cõperio telebois sacrificabo manibus.
Nihil est ut dici solet quod hodie bene succedat mihi
Desenu blepharonem & sosiã:ut cognatũ naucratem
Conuenirem:hunc non repperi & illos perdidi.
Sed eos uideo ibo aduersus ut siquid habene
Blepharo illic qui ex edibus est herus hic uero ueneficus.
Bl. Proh iuppiter quid ego uideo hic non est sed ille amphytrio.
Istic si fuat illũ sane non esse opportuit nisi sit geminus.
Iu. Eccũ cũ blepharone sosiã:cõpellabo hos pruis
Sosia tandem ad nos esurio.So.dixim tibi hunc ueneficũ!
Here tu esuris ego sator pugnis ad te uolito
Am. Pergin mastigia:So.abi ad acherontem uenefice
Men ueneficũ:uapula:Iu.quæ hospes intemperiæ
Am. Vt tu meũ uerteres.Am.tuũ!Iu.meũ.Am.mentiris.
Iu. Sosia i intro dũ hunc sacrifico:fac paretur prandium:
So. Ibo amphytrionem arbitror ita comiter amphytrio
Accipiet:ut me ego illealter sosia sosiam:
Dum isti certant in popinã diuertendũ est mihi
Lances detergam oẽs:omnesq̃ tegulas auriã:
Iu. Tun me mentiri ais! Am.mentiris inquã meæ corruptor falsis.
Iu. Ob istuc indignum dictũ te abstricto collo hac diripiam
am. Ve misero mihi.Iu.antea id præcauisse opportuit.

am. Blepharo ſuppetias mihi:Bl.conſimiles ſunt adeo
Vt utri adſim neſciã:rixam tñ ut poſſum dirimã.
Amphytrio noli amphytrionem duello perdere.
Linque collũ precor:Iu.hũc amphytrionem dictas.
Bl. Quidni unus olim nunc uero partus eſt geminus.
Dum tu uis eſſe alter forma quoq; eſſe nõ deſinit
Interea queſo collũ linq;.iu.linquo:ſed dic mihi
Videtur ne tibi iſtic amphytrio:bl.uterq; quidem.
am. Proh ſumme iuppiter ubi hodie mihi forma adimis.
Pergo querere:tun amphytrio?iu.tũ negas.am.pernego
Q ñ thebis preter me nemo eſt amphytrio.
Iu. Immo preter me nemo:atq; blepharo iudex ſies.
Faciam id ſi queo ſignis palam:reſpondet tu pruis
am. Lubens.bl.antequã cũ taphiis pugna ſit innita.
Quid mãdaſti:Am.parata naui clauo hereres ſedulo
Iu. Si noſtri fugã facerent illuc me tuto reciperem
am. Item aliud me:ut nummatũ ſeruaretur marſupiũ
Bl. Quæ peraniæ:bl.taceſis meũ eſt querere
Ble. Sciſti numerũ.iu.talenta quadrinta attica.
Hic ex amuſſim rem enarrat & tu:quod philippei.am.duo milia
Oboli uero bis totidem:bl.uterq; rem tenet probe.
Iu. Intus in crumena alterũ clauſum eſſe opportuit
Attende ſis hac dextra(ut noſti)regem mactaui pterela.
Spolia ademi & paterã qua ille potare ſolitus eſt
In ciſtella pertuli:& dono uxori meæ dedi.
am. Q uicũ hodie domi laui ſacrificaui & cubui
Hei mihi quid audio uix apprime ſum uigilans.
Q uippe dormio uigilans ſomnio & ſanus intereo
Ego ille idem ſum amphytrio geraphonis nepos.
Thebanorũ imperator & creontis inimicus
Teleboorum perduellis:qui
Vi uici & ſumma regem uirtute bellica
Illi iſti pretuli caphalũ magni acionis filium:
Iu. Ego latrones hoſtes uirtute & bello contadi:
Electionides perdiderat noſtræ germanus coniugis
Acaiam etholiam phocida aoniam.per freta
Ioniam egeũ & creticũ uagans uertebat pyratica
am. Dii immortales iam mihi non credo:ita hic omnia.
Quæ facta ſunt examuſſim loquitur:bl.uide.
Vnũ ſupereſt id ſi fuat amphytriones ſito te gemini.iu. qd dicas noui

Ex illoc uulnere quod mihi nupegit pterela.
Bl. Hoc equidem.am.apposite uiden en aspice
Iu. en aspice.Bl.aspiciam.
Bl. Supreme iuppiter:qd intueor utrique minustulo
Dextro:eodem in loco:signo eodem apparet probe
Vt primũ tonuit cicatrix rufula sub lurida
Iacent rationes silet iudiciũ:quid dicã nescio.
Blepharo.Ampytrio.Iuppiter.
Ble. Os inter uos partite:ego abeo:mihi negociũ est.
Neque ego unq̃ usq̃ tanta mira me uidisse censeo.
Blepharo q̃so te ut aduocatus mihi adsis.ne ue abeas.Ble. uale
am. Quid opust me aduocato:qui utri sim aduocatus nescio.
Iu. Intro ego hinc eo:alcumena parturit.am.perii miser.
Quid ago:quem aduocati iam atque amici deserunt.
Nunquã edepol me inultus istic ludificauit:quisquis est.
Nam iã ad regẽ recta me ducã:resq; ut facta est eloquar
Ego pol illum ulciscar hodie thessalũ ueneficum:
Qui peruerse perturbauit familiæ mentẽ meæ:
Sed ubi illest. intro edepol abiit credo ad uxorẽ meã.
Qui me thebis alter uiuit miserior: quidnã agam.
Quem omnes mortales ignorant & ludificant ut lubet.
Certust introrũpam in ædibus:ubi quẽque hominẽ aspexero:
Siue ancillã: siue seruũ.siue uxorẽ:siue adulterũ:
Seu patrẽ: siue auum uidebo:obtruncabo in ædibus.
Neque me iuppiter:neque di omnes id proibebunt. si uolunt.
Quin sic faciam ut constitui: pergam in ædibus nunc iam.
Bromia ancilla. Amphytrio
Apes atq; opes uitæ meæ iacent sepultæ in pectore
d Neque ullast confidentia iã in corde qn amiserim.
Ita mihi uidentur omnia:mare:terra:cælũ consequi
Iam ut opprimar:ut enecer:me miseram.quid agam nescio.
Ita tanta mira in ædibus sunt facta:ue miseræ mihi
Animo malest:aquã:uelim:corupta sũ atq; asumpta sum.
Caput dolet:neq; audio:nec oculis prospicio satis
Nec me miserior fœmina est:neq; ulla uideatur magis
Ita heræ meæ hodie contigit:nã ubi parturit:deos sibi inuocat
Strepitus:crepitus:sonitus:tonitrus:ut subito:ut ppe:ut ualide tõuit
Vbi quisque institerat concidit crepitu.ibi nescio quis maxima
Voce exclamat alcumena adest auxilium: ne time:
Et tibi:& tuis propicius cæli cultor aduenit.

Exurgite inquit qui terrore meo occidistis præ metu.
Vt iacui exurgo:ardere censui ædis:ita tum fulgebant.
Ibi me inclamat alcumena:iam ea res horrore afficit.
Herilis præuertit metus:accurro ut sciscam quid uelit
Atque illam geminos filios pueros peperisse conspicor.
Neque nostrum quisq̃ sensimus quum peperit:
Neque preuidimus:sed hoc quid.quis hic est senex.
Qui ante ædis nostras sic iacet.nũnam hunc percussit iuppiter
Credo edepol:nam proh iuppiter sepultus est quasi sit mortuus.
Ibo & cognoscam quisquis est amphytrio hic quidem
Amphytrio.am.perii.Bro.surge.am.interii.bro.cedo manũ
am. Quis me tenet.bro.tua broma ancilla.
am. Totus timeo:ita me increpuit iuppiter:
Nec secus est q̃ si ab acheronte ueniam:sed quid tu foras
Egressa es.bro.eadem nos formido timidas terrore impulit.
In ædibus tu ubi habitas nimia mira uidi:ue mihi
Amphytrio ita mihi animus etiã nũc abest.am.agedũ expedi.
Sin me tuũ esse herꝯ amphytrionẽ.Bro.scio. Am.uide etiã nũc.
Bro. Scio.am. hæc sola sarcã gestat mea familiarium.
Bro. Immo omnes sani sunt pfecto.am. at me uxor insanum facit
Sui fedis factis.Bro.at ego faciam tu idem ut aliter prædices
Amphytrio piam & pudicam esse tuã uxorẽ ut scias
De ea re signa atqꝫ argumenta paucis uerbis eloquar.
Omnium primum alcumena geminos peperit filios
am. Ain tu gemios.Bro.geminos.am.di me seruant.Bro.sine me dicere
Vt scias tibi tuæqꝫ uxori deos esse omnis propicios.
am. Loquere.bro.postq̃ parturire hodie uxor occepit tua.
Vbi utero exorti dolores ut solent puerperæ
Inuocat deos immortales:ut sibi auxilium ferant.
Manibus puris:capite operto.ibi continuo contonat
Sonitu maximo.ædes primo ruere rebamur tuas.
Aedes totæ confulgebant tuæ quasi essent aureæ:
am. Quæso obsoluito hinc me extẽplo quãdo satis deluseris.
Quid fit deinde?Bro.dum hæc aguntur interea uxorẽ tuã
Neque gementem:neqꝫ plorantem nostꝫ quisq̃ audiuimus:
Ita profecto sine dolore peperit. Am.iam istuc gaudeo
Vtut erga me merita.Bro.mitte istæc:atqꝫ hæc q̃ dicã accipe.
Postq̃ peperit pueros:lauare iussit nos:occepimus.
Sed puer ille quẽ ego.laui ut magnus est & multum ualet.
Neqꝫ eum quisq̃ colligare quiuit in cunabulis

am. Nimia mira memoras:si istæc uera sunt:diuinitus
Non metuo quin meæ uxori latæ suppetiæ sient:
Bro. Magis iam faxo mira dices:postq̃ in cunas conditus est:
Deuolant angues iubati deorsum in impluuium duo
Maximi:continuo extollunt ambo capita. Am. hei mihi.
Bro. Ne paue:sed angues oculis omnis circunuisere.
Postq̃ pueros conspicati. pergunt ad cunas citi.
Ego cunas recessum uorsum trahere & ducere
Metuens pueris:mihi formidans:tantoq; angues acrius
Persequi:postq̃ conspexit angues ille alter puer:
Alterum alter apprehendit eos manu perniciter:
Citus e cunis exilit. facit recta in anguis impetum
am. Mira memoras:nimis formidolosum prædicas facinus.
Nam mihi horror membra misero percipit dictis tuis.
Quid fit deinde porro loquere. Bro. puer ambos anguis enecat.
Dum hæc aguntur:uoce clara exclamat uxorem tuam.
am. Quis homo? Bro. summus imperator diuũ atq; hominũ iuppiter.
Is se dixit cũ alcumena clam consuetum cubilibus:
Eumq; filiũ suum esse qui illos angues uicerit.
Alterũ esse tuũ dixit puerũ. Am. pol me haud pœnitet
Scilicet boni dimidium mihi diuidere cum ioue.
Abi domum:iube uasa pura actutum adornari mihi:
Vt iouis supremi multis hostis pacem expetam.
Ego tiresiam coniectorem aduocabo & consulam.
Quid faciundũ censeat:simul hanc rẽ ut facta est eloquar.
Sed quid hoc? q̃ualide tonuit:di obsecro uestram fidem.
Iuppiter.
Ono animo es. adsum. auxilio amphytrio tibi & tuis
b Nihil est quod timeas:hariolos:haruspices
Mitte omnis:quæ futura & quæ facta eloquar.
Multo adeo melius q̃ illi:quum sum iuppiter.
Primum omnium alcumenæ usuram corporis
Cœpi:ex concubitu grauidam feci filio
Tu grauidam ita fecisti:quum in exercitum
Profectus:uno partu duos peperit simul:
Eorum alter nostro qui est susceptus semine:
Suis factis te immortali afficiet gloria.
Tu cum alcumena uxore antiquam in gratiam
Redi:haud promeruit quãobrem uitio uorteres:
Mea ui subacta est facere:ego in cœlum migro.

Amphytrio.

Aciã ita ut iubes:& te oro,pmissa ut serues tua
f Ibo ad uxorẽ intro:missum faciam tiresiã senẽ.
Nũc spectatores iouis summi cã clare plaudite.

Plauti poetæ clariss. Asinaria.

Prologus.

Oc agite sultis spectatores nunciam
Q uæ quidem mihi atq; uobis res uortat bene.
Gregiq; huic:& dominis atq; cõductoribus
Ecce iã nunc tu præco omnẽ auritũ populũ
Age.nunc reside:caue modo ne gratis.
Nunc quid processerim huc:& quid mihi uoluerim
Dicam:ut sciretis nomen huius fabulæ.
Nam quod ad argumentum attinet:sane breuest.
Nunc quod me dixi uelle uobis dicere
Dicam:huic nomen græce onagrost fabulæ.
Demophilus scripsit:macrus uortit barbare.
Asinariam uolt esse si per uos licet.
Idem lepos.ludusq; in hac comœdia:
Ridicula res est:date benigne operam mihi.
Vt uos item alias:pariter nunc mars adiuuet.

Argumentum.

Manti argento filio auxiliarier
a Sub imperio uiuens uolt senex uxorio
Itaque ob asinos relatũ præcium saureæ
Numerari iussit seruo leonidæ:
Ad amicam id fertur:cedit noctem filius.
Riuinus amens ob raptam mulierem
Is rem omnem uxori per parasitum nunciat.
Accurrit uxor:ac uirum eius triste agit:

Libanus seruus.Demenetus senex.

Li. Icut tuum uis unicum gnatum tuæ
f Superesse uitæ:sospitem & superstitem:
Ita te obtestor per senectutem tuam:
Perque illam quam tu metuis uxorem tuam:
Si quid me erga hodie falsum dixeris:
Vt tibi superstes uxor ætatem siet:
Atqueilla uiua:uiuus ut pestem oppetas.
De. Per deum fidium quæris:iurato mihi
Video necesse esse æloqui quicquid roges.

Ita me obstinate aggressus:ut non audeam
Profecto percunctanti quin promam omnia:
Proinde actutum istuc quid est:quod scire expetis
Eloquere:ut ipse scibo te faciam ut scias.
Li. Dic obsecro hercle serio quod te rogem.
Caue mihi mendacii quicq̃.De.quin tu ergo rogas.
Li. Num me illuc ducis ubi lapis lapidem terit.
De. Quid istuc est:aut ubi istuc est terrarum loci.
Li. Vbi flent nequam homines:qui polentã pinsitãt
Apud fustidinas ferri crepidinas insulas.
Vbi uiuos homines mortui incursant boues.
De. Modo pol percepi libane quid istuc sit loci.
Vbi fit polenta te fortasse dicere:Li.ah.
Neq; hercle:ego istuc dico:nec dictum uolo.
Teq; obsecro hercle ut quæ locutus despuas.
De. Fiat geratur mos tibi.Li.age age usq; excrea.
De. Etiam ne.Li.age quæso hercle usq; ex penitis faucibus.
Etiam amplius.De.nam quousq;.Li.usq; ad mortem uolo.
De. Cauesis malam rem.Li.uxoris dico non tuam.
De. Dono te ob istuc dictum:ut expers sis metu
Li. Di tibi dent quæcunq; optes.De.redde operam mihi
Cur hoc ego ex te quæram:aut cur miniter tibi.
Quid istuc est:aut ubi istuc sit nequeo noscere
Vbi flent neq̃ homines:qui polentam pinsitant
Propterea quod me nescientem feceris.
Aut cur postremo filio succenseam
Patres ut faciunt cæteri.Li.quid istuc noui est.
De. Equidem scio iam filius quod amet meus
Istanc meretricem e proximo philenium:
Estne hoc ut dico libane.Li.rectam instas uiam
Ea res est:sed eum morbus inuasit grauis.
De. Quid morbi est:Li.quia non suppetunt dictis data.
De. Tune es adiutor nunc amanti filio.
Li. Sum uero:& alter noster est leonida.
De. Bene hercle facitis:& a me initis gratiam:
Verum meam uxorem libane nescis qualis siet.
Li. Tu primus sentis:nos tamen prænoscimus
De. Fateor eam esse importunam atq; incõmodam:
Li. Posterius istuc dicis:q̃ credo tibi.
De. Omnes parentes libane liberis suis

Qui mihi auſcultabunt facient obſequelam.
Quippe qui mage amico'utantur gnato & beneuolo.
Atq; ego me id facere ſtudeo:uolo amari a meis.
Volo mei patris me ſimilem:qui cauſa mea
Nauclerio ipſe ornatu per fallaciam
Quam amabam abduxit ab lenone mulierem.
Neque puduit eum id ætatis ſycophantias
Struere:& beneficiis me emere gnatum ſuum ſibi.
Eos me decretuſt perſequi mores patris:
Nam me hodie orauit argirippus filius
Vt ſibi amanti facerem argenti copiam:
Et id ego percupio obſequi gnato meo.
Volo amori obſecutum illius:uolo amet me'patrem
Quanq̃ illum mater arcte contenteq; habet.
Patres ut conſueuerunt:ego mitto omnia hæc:
Præſertim quum is me dignum quoi crederet
Habuit:me habere honorem eius ingenio decet.
Quum me adiit(ut pudentem gnatum æquum eſt)patrem.
Cupio'eſſe amicæ quod det argentũ ſuæ.
Li. Demiror quid ſit:& quo euadat ſum in metu.
De. Equidem iam ſcio filius quod amet meus.
Li. Cupis id quod cupere te nequicq̃ intelligo.
Dotalem ſeruum ſauream uxor tua
Adduxit:cui plus in manu ſit quam tibi:
De. Argentum accepi:dote imperium uendidi.
Nunc uerba in pauca conferam quid te uelim:
Viginti iam uſuſt filio argenti minis:
Face id ut paratũ iam ſit: Li. unde gentium?
De. Me defraudato. Li. maximas nugas agis.
Nudo detrahere ueſtimenta me iubes.
Defrudem te ego?agesſtu ſine pennis uola.
Te ne ego defrudem?quoi ipſi nihil eſt in manu
Niſi quid tu porro uxorem defraudaueris?
De. Qua me uxorem qua tu ſeruom ſauream
Potes circunduce:aufer:promitto tibi
Non offuturum ſi id hodie effeceris.
Li. Iubeas una opera me piſcari in aere
Venari autem retiaculo in medio mari.
De. Tibi optionem ſumito leonidam
Fabricare quiduis:quid uis comminiſcere.

Perficito argentum hodie ut habeat filius:
Amicæ quod det. Li. quid ais tu demenete:
Quid si forte in insidias deuenero?
Tu redimes me si me hostes interceperint?
De. Redimã. li. tum tu igitur aliud crura quid lubet.
Eo ego ad forum nisi qd uis. De. fiet. ne ambula.
Atq; audi etiã. Li. ecce. De. si qd te uolã ubi eris?
Li. Vbicunq; libitũ erit animo meo: profecto nemo est
Quem iam de hinc metuam mihi.
Ne quid nocere mihi possit: quum tua oratione
Omnem animum ostendisti tuum:
Quin te quoq; ipsum faciam haud magni: si hoc patro.
Pergam quo occepi. atq; ibi consilia exordiar
Audin tu? apud archibulum ego ero argentarium.
De. Nempe in foro? Li. ibi si quid opus fuerit. De. meminero.
Non esse seruus peior hoc quisq̃ potest.
Nec magis uersutus: nec quo ab caueas ægrius
Eidem homini si quid recte curatum uelis
Mandes: moriri sese misere mauolet
Quam non perfectum reddat: quod promiserit:
Nam ego illud argentum tam paratum filio:
Scio esse quam me hunc scipionem contui.
Li. Sed quid ego cesso ire ad forum: quod inceperam?
Atque ibi manebo apud argentarium.

Argirippus. Adolescens:

Iccine hoc fit foras ædibus me eiici?
Promerenti optume hoccine precii redditur?
Bene merenti mala es: male merenti bona es.
At malo cum tuo. nam iam ex hoc loco
Ibo ego ad tres uiros: uestraq; ibi nomina
Faxo erunt capitis: te perdam ego & filiam
Perlecebræ: pernicies: adulescentum exitium.
Nam mare haud est mare: uos mare accerrimum.
Nam in mari repperi: hic elaui bonis.
Ingrata: atq; irrita esse omnia intellego
Quæ dedi: & quod benefici: at posthac tibi
Male quod potero facere faciam: meritoq; id faciam tuo.
Ego pol te redigã eodẽ unde orta es ad egestatis terminos:
Ego edepol te faciã: ut quæ sis nũc: & quæ fueris scias:
Quæ priusq; istã adii. atque amans ego animũ meũ isti dedi

Sordido uitam oblectabas pane:in panis inopia.
Atque ea si erant magnas habebas omnibus dis gratias.
Eadē nunc quū est melius:me cuius opera est ignoras mala
Reddam ego te ex fera fame mansuetam:me specta mō.
Nā isti quid succēseam ipsi nihil est:nihil quicq̄ meret.
Tuo facit iussu:tuo imperio paret:mater tu:eadē hera es.
Te ego ulciscar:te ego ut digna es perdā:atque ut de me meres.
At scelesta uiden ut ne id quidē me dignū esse existimat:
Quem adeat:quē colloquatur:cuiq; irato supplicet.
Atq; eccam illecebra exiit tandē.opinor hic ante hostium
Meo modo loquar quæ uolam:quoniam intus nō licitum est mihi.

Lena clereta. Argirippus adolescens.

Num quodq; istorū uerbū nūmis philippeis aureis
u Non potest auferre hinc a me siquis emptor uenerit.
Nec recte:quæ tu in nos dicis aurū atque argentū meruſt
Fixus hic apud nos est animus tuus clauo cupidinis.
Remigio.ueloque quātum poteris festina & fuge.
Quam magis te in altum capessis:tam æstus te in portū refert
Ar. Ego pol istum portitorem priuabo portorio
Ego te dehinc ut merita es de me & mea retractare exequar.
Quom tu me ut meritus sum non tractas.quæ eiicis domo:
Le. Magis istuc percipimus lingua dici:quā factis fore.
Ar. Solus solitudine ego te atque ab egestate abstuli.
Solus si ductem:referre gratiam nunquam potes.
Le. Solus ductato:si semper solus quæ poscā dabis.
Semper tibi promissum habeto hac lege dum supes datis.
Ar. Qui modus dādi.nam nunquā tu quidē expleri potes:
Modo quidē accepisti haud multo post aliqd quod poscas:paras
Le. Quid modist:ductando amando nunq̄ ne expleri potes.
Modo remisisti:continuo iam ut remittam ad te rogas.
Ar. Dedi equidem quod mecum egisti.Le.& tibi ego misi mulierē.
Par pari datum hostimentust opera pro pecunia.
Ar. Male agis mecum.Le.quid me accusas si facio officium meum.
Nā neque usq̄ fictum:nec pictū:neque scriptū in pœmatis
Vbi lena bene agat:cū quiq̄ amante quæ frugi esse uolt.
Ar. Mihi quidē te parcere æquum est tandē:ut tibi durē diu:
Le. Non tu scis quæ amanti parcet:eadem sibi parcet parū.
Quasi piscis itidē est amator lenæ:nequā est nisi recens.
Is habet sucum:is suauitatem:eum quouispacto cōdias.
Vel patinarium:uel assum:uerses quo pacto lubet.

Is dare uolt:is se aliquid posci:nã ubi de pleno promitur
Neque ille scit qd det:quid dã ni faciat:illi rei studet.
Volt placere sese amicæ:uolt mihi:uolt pedissequ.
Volt famulis:uolt etiã ancillis:& quoq; catulo meo.
Subblanditur nouos amator:se ut quũ uideat gaudeat.
Vera dico:ad suum quẽq; hominẽ q̃stũ eẽ æquũ est calidum.
Ar. Perdidici istæc esse uera dãno cũ magno meo.
Le. Sic castor nunc habeas quod des.alia uerba prohibeas.
Nunc quia nihil habes maledictis tu eã ductare postulas.
Ar. Non meũ est.Le.nec meũ quidẽ edepol ad te ut mittã gratis:
Verũ ætatis atq; honoris gratia hoc fiettui.
Quia nobis lucro fuisti potius q̃ decori tibi.
Si mihi dantur duo talenta argenti numerata in manũ:
Hanc tibi noctẽ honoris causa gratis dono dabo.
Ar. Quid si non est.Le.tibi non esse credã illa.alio ibit tamen.
Ar. Vbi illæc quæ dedi ante? Le.abusa.nã si durarent mihi
Mulier mitteretur ad te:nunquã quicquã poscerem.
Diem:aquam:solem:lunã:noctẽ:hæc argẽto nõ emo:
Cætera quæ uolumus uti græca mercamur fide.
Quum a pistore panẽ petimus:uinũ ex œnopolio:
Si æs habent:dant mercẽ:eadẽ nos disciplina utimur.
Semper oculatæ nostræ sunt manus: credunt quod uident.
Vetus est:nihili coactio ẽ:scis cuius? nõ dico amplius.Ar.aliã nunc
Mihi orationem despoliato prædicas.
Longe aliam inquã præbes nũc atq; olim quom dabã.
Aliam atq; olim quom illiciebas me ad te blãde ac benedice
Tũ mihi ædes quoq; arridebãt:quom ad te ueniebã tuæ.
Me unice unũ ex omnibus te atq; illã amare aiebas mihi.
Vbi quid dederã quasi columbæ pulli in ore ambe meo
Vsq; eratis.meo de studio studia erant uostra omnia
Vsq; adherebatis:quod ego insserã.quod poluerã
Faciebatis:quod nolebam ac uetueram de industria
Fugiebatis:neq; conari id facere audebatis prius.
Nũc neq; quid uelim:neq; nolim facitis magni pessime
Le. Non tu scis hic noster quæstus aucupii simillimus est.
Auceps quando concinauit aeram: effundit cibum.
Aues assuescũt:necesse est facere sumptũ q quærit lucrũ.
Sæpe edunt:semel si sunt captæ rem soluunt aucupi.
Itidem hic apud nos:ædis nobis area est:auceps sum ego
Esca ẽ meretrix.luctus illex est:amatores aues.

Bene ſalutando conſueſcunt:compelando blanditer.
Oſculando oratione uinula uenuſtula
Si papillam pertractabit:haud eſt ab re aucupis
Suauium ſi ſumpſit:ſumere eum licet ſine retibus.
Hæccine te eſſe oblitum in ludo qui fuiſti tam diu?
Ar. Tua iſta culpa eſt quæ diſcipulum ſemidoctũ abſ te ſemoues
Le. Remeato audacter mercedẽ ſi eris nactus:nunc abi.
Ar. Mane:mane:audi:dic qd me æquũ cẽſes ꝓ illa tibi dare
Annũ hunc ne cũ quiq̃ alio ſit: Le.tu ne? uiginti minas:
Atq̃ ea lege ſi alius ad me prius attulerit.tu uale.
Ar. At ego eſt ẽt priuſq̃ abis qd̃ uolo loq. Le.dic quod lubet.
Ar. Non omnino iam perii:eſt reliquũ quod pereũ magis
Habeo unde iſtuc tibi qd̃ poſcis dem:ſed in leges meas
Dabo ut ſcire poſcis ꝑpetuũ annũ hunc mihi uti ſeruiat.
Ne quenq̃ interea alium admittat prorſuſq̃ me ad ſe uitum
Le. Quin ſi tu uoles domi ſerui qui ſunt caſtrabo uiros
Poſtremo ut uoles nos eſſe ſyngrapham facito afferas:
Vt uoles:ut tibi lubebit nobis legem imponito.
Modo tecum una argentum afferto:facile patiar cætera
Ar. Portitorum ſimillimæ ſunt ianuæ lenoniæ
Si affers tũ patent:ſi nõ eſt quod des:ædes non patent:
Interii ſi non inuenio ego illas uiginti minas.
Et profecto.niſi illud perdo argentũ:pereundũ eſt mihi:
Nunc pergã ad forum:atq̃ experiar opibus oĩ copia.
Supplicabo exobſecrabo:ut quenq̃ amicum uidero.
Dignos indignos adire:atq̃ experire certum eſt mihi.
Nam ſi mutuas non potero certum eſt ſumam fœnore.

Libanus.

Ercle uero libane non te melius uel expergiſcier
h Atq̃ argento comparando fingere nõ fallaciam?
Iamdiu factũ eſt quom diſceſti ab hero:atq̃ abiſti ad forum:
Igitur inueniũdo argento ut fingeres fallaciã.
Ibi tu ad hoc diei tempus dormitaſti in ocio.
Qui tu ſocordiã omnẽ abs te reice & ſegniciem amoue.
Atq̃ ad ingenium uetus uerſutum te recipis tuum.
Serua herum:caue tu idem faxis:alii quod ſerui ſolent.
Qui ad heri fraudationem callidũ ingeniũ gerunt.
Vnde ſumam? quẽ iteruortam? quo hãc celocẽ cõferã?
Impetritum inauguratuſt quouis admittunt aues
Picus & cornix eſt ab leua:coruos porro ab dextera.

Consuadent.certum hercle est uestrã consequi sentẽtiam.
Sed quid hoc quod pícus ulmum tõdit? non temerariust
Certe hercle ego quantũ ex augurio auspicii intelligo
Aut mihi in mundo sunt uirgæ: aut atriensi laureæ.
Sed quid illuc ꝓ exànimatus currit huc leonida.
Metuo ꝓ illic obscænauit meæ falsæ fallaciæ.

Leonida. libanus. Seruus.

Bi ego nũc libanũ requirã: aut familiarẽ filiũ
u Vt ego illos lubẽtiores faciã quã lubentiast.
Maximã prædã & triũphũ eis adfero aduẽtu meo:
Quando mecũ pariter potant. pariter scortari solent.
Hãc quidẽ quã nactus predã: pariter cũ illis partiam.
Li. Illic homo ædis compilauit more si fecit suo.
Væilli qui tã indiligenter obseruauit ianuam.
Le. A etatem uelim seruire libanũ ut conueniam modo.
Li. Mea quidẽ hercle opera liber nũquam fies ocius.
Le. Etiam de tergo ducẽtas plagas prægnãtis dabo.
Li. Largitur peculium omne: in tergo thesaurum gerit.
Le. Nã si huic occasioni tempus sese subterduxerit.
Nunq̃ edepol quadrigis albis indipiscet postea.
Herum in obsidione linquet: inimicũ animos auxerit.
Sed si mecũ occasionẽ opprimere hãc: quæ obuenit studet
Maximas optimitas & gaudio effertissimas
Suis heris ille una mecum pariet gnatoque & patri.
Adeo ut ætatem ambo ambobus nobis sint obnoxii
Nostro deuincti beneficio. li. uinctos nescio quos aít.
Nõ placet: metuo in cõmune ne quã fraudẽ frausus siet.
Le. Perii ego oppido nisi libanũ inuenio iam ubiubi est gentium.
Li. Illic homo socium ad malam rẽ querit: quẽ adiungat sibi.
Non placet: pro monstro extẽplo est quãdo qui sudat tremit.
Le. Sed quid ego hic pperans cõcesso pedibus lingua largior.
Quin ego hanc iubeo tacere quæ loquens lacerat diem.
Li. Edepol hominem infelicẽ qui patronam comprimat.
Nam si quid sceleste fecit lingua pro illo perierat.
Le. Approperabo: ne post tempus præde præsidium parem.
Li. Que illec præda est. ibo aduorsum. atq; electabo quicquid est.
Iubeo te saluere uoce sũma quoad uires ualent.
Le. Cymnasium flagri: saluete. li. quid ais custos carceris.
Le. O catenarum colone. li. o uirgarum lasciua.
Le. Quot pondo te esse censes nudũ. li. non edepol scio.

Le. Scibam ego te nescire: at pol ego q̃ te expendi scio.
Nudus uinctus cẽtum pondo es: quãdo pendes per pedes.
Li. Quo argumento istuc? le. ego dicam quo argumento & quo modo.
Ad pedes quando aligatus est æquum centum pondium.
Vbi manus manicæ cõplexæ sunt: atq; aducte ad trabem
Nec dependis nec propendis: quin malus nequãq; sis.
Li. Væ tibi. le. hoc testamento seruitus legat tibi.
Li. Verbis uelitationem fieri compendio uolo
Quid istuc negocii est? le. certũ est credere. li. audacter licet sis.
Amanti subuenire familiari filio
Tantum adest boni de improuiso: uerum cõmixtum malo.
Omnes de nobis carnificũ concelebrabuntur dies
Le. Libane nunc audacia usus est nobis inuenta & dolis.
Tantũ facinus modo inuenio ego: ut nos dicamur duo
Omnium dignissimi esse: quo cruciatus confluant.
Li. Ergo mirabar q̃ dudum scapulæ gestibant mihi
Ariolariq; occeperunt sibi esse in mundo malũ.
Quicquid est eloquere. le. magna est præda cum magno malo.
Li. Siquidẽ omnes coniurati cruciamenta conferant.
Habeo opinor familiare tergum ne quæram foris:
le. Si istam fortitudinem animi obtines salui sumus.
Li. Quin si tergo resoluenda est rapere cupio publicum.
Pernegabo: atq; obdurabo: periurabo: denique.
le. Hem ista uirtus est quãdo usus est q̃ malũ fert fortiter.
Fortiter malũ qui patitur: idem post patitur bonum.
li. Quin rem actutũ edeseris: cupio malũ nanciserier.
le. Placide ergo unum quodq; derogita: ut acqescã non uides
Me excursura anhelitum etiã ducere? li. age. age. mãsero
Tuo árbitratu: uel adeousq; dũ peris. le. ubinã est herus?
li. Maior apud forunst: minor hic est intus. le. iam satis est mihi
Li. Tum igitur tu diues es factus. le. mite ridicularia.
li. Mito: istuc afters aures expectant meæ.
Le. Animũaduerte: ut æque mecũ hæc scias. li. taceo. le. beas
Meministin asinos arcadicos mercatori pelleo
Nostrũ uendere atriensem. li. memini. qd tũc postea?
le. Hem ergo is argentũ huc remisit qd daretur saureæ
Pro asinis: adolescens uenit modo qui argentum attulit.
li. Vbi is homo? le iam deuorandum censes si conspexeris:
li. Ita enimuero: sed tamen tu nempe eos asinos prædicas
Vetulos. claudos: quibus subtritæ ad fœmina iã erãt ungulæ

Le. Ipsos:qui tibi subuectebant rure huc uirgas ulmeas.
Li. Teneo:atq; idē te hic uexerūt uictū rus. Le. memor es probe.
Verum in tostrina ut sedebam me me infio percontaris?
Ecquem filium stratonis nouerim dementum?
Dico me nouisse extemplo:& me eius seruom prædico
Esse de ædis demonstraui nostras. Li. quid tum postea?
Le. Ait se ob asinos ferre argentum atriensi saureæ
Viginti minas:sed eum sese non nouisse hominē q siet.
Quum ille elocutus hæc sit. Li. qd tū? Le. ascultа:ego scies
Ipsum uero nouisse callide demenetum.
Extemplo facio facetum me:atq; magnificum uirum.
Dico me esse atriensem. sic hoc respondit mihi.
Ego pol sauream non noui: neq; qua facie sit socio.
Te non æquū est succensere:si herum uis demenetum
Quē ego noui adduce:argentum non morabor:gn feras.
Ego me dixeram adducturū:& me domi præsto fore.
Ille in balneas iturus est:inde huc ueniet postea.
Quid nunc consilii captādū censes? dic. Li. hem istuc ago
Quo modo argentum interuortā:& aduentorem:& saureā.
Iam hoc opus est exasceatū. nam si ille argentum prius
Hospes huc affert:continuo nos ambo exclusi sumus
Nam me hodie senes se duxit solum seorsum ab ædibus:
Mihi tibiq; interminatus est nos futuros ulmeos:
Ni hodie argirippo essent uiginti argenti minæ.
Iussit uel nos atriensem uel nos uxorem suam
Defraudare: dixit sese operā promissā dare.
Nunc tu abi ad forū:ad herū:& narra hæc:ut acturi sumus.
Te exleonida futurum esse atriensem sauream.
Dum argentum afferat mercator pro asinis. Le. faciam utiubes.
Li. Ego illum interea hic oblectabo prius si forte aduenerit.
Le. Quid ais? Li. quid uis? Le. pugno malā si tibi percussero
Mox quum sauream imitabor caueto ne succenseas
Li. Hercle uero tu cauebis:ne me attingas:si me faxis
Ne hodie malo cum auspicio nomen cōmutaueris.
Le. Quæso æquo animo patitor. Li. patitor tu itē cū ego te referiam
Le. Dico ut usus fieri. Li. dico hercle ego quoq; ut facturus sum.
Le. Ne nega. Li. qum pmitto inquam hostire contra ut merueris.
Le. Ego habeo. tu iam patiere:sed quis hic est? is est.
Le. Ille est ipsius:iam ego recurro huc:tu hunc interea hic tene
Volo seni narrare. Li. quin tuum officium facis. ergo hac fugis.

Mercator. Libanus.

T demonstratæ sunt mihi hasce ædis esse oportet
u Dementus ubi dicitur habitare. i. puere pulta
Atq; atriensem sauream si est intus: euocato huc.

Li. Quis nostras sic frangit fores, ohe inq̃ si quid audis!
Me. Nemo etiam tetigit. sanus ne es! Li. at censebam attigisse
Propterea qa huc hẽbas iter. nolo ego fores conseruas meas
Ate uerberarier. sane ego sum amicus nostris ædibus.
Me. Pol haud periclum est cardines ne foribus effringantur
Si istoc exemplo omnibus qui quærunt respondebis.
Li. Ita hæc morata est ianua extemplo ianitorem
Clamat: procul si quem uidet ire ad se calcitronem
Sed quid uenis. qd queritas. Me demeneta uolebam
Li. Si sit domi dicam tibi. Me. quid: eius atriensis.
Li. Nihilo magis intus est. Me. ubi est. Li. ad tonsorem ire dixit
Me. Q̃um uenisset. post non rediit. Li. non edepol: quid uolebas.
Me. Argenti uiginti minas si adesset accepisset.
Le. Qui pro istuc. Me asinos uendidit pælleo mercatori.
Mercatu. Li. scio tu id nunc refers iam hic credo eum ad futurum.
Me. Qua facie noster saurea est: sis is est iam scire potero.
Li. Macilentis malis: rufulus: aliquantum uentriosus:
T ruculentis oculis: commoda statura: tristi fronte.
Me. Non potuit pictor rectius describere eius formam.
Li. Atq; hercle ipsum adeo contuor: quassanti capite incedit
Q uisq; obuiam huic occesserit irato uapulabit.
Me. Siquidẽ hercle eacidinis minis animisq; expletus incedit.
Si me iratus tetigerit. iratus uapulabit.

Leonida. Mercator libanus

Le. Vid hoc sit negocii. neminẽ meũ dictũ magnũ facere.
q Libanũ in tonstrinã ut iusserã uenire: is nullus uenit
Ne ille edepol tergo & cruribus cõsuluit haud decore.
Me. Nimis imperiosus est. Li. ue mihi hodie. Le. saluere iussi
Libanum libertum. iam manu emissus. obsecro te.
Næ tu hercle cum magno malo mihi obuiam occessisti.
Cur nõ uenisti ut iusserã in tõstrinã. Li. hic me moratus est.
Le. Siqdem hercle nunc summũ iouem te dicas detinuisse.
Atq; is precator adsiet ad malam rem effugies nũquam.
Tu uerbero imperiũ meum cũtẽpsisti. Li. perii hospes.
Me. Quæso hercle noli saurea mea causa hunc uerberare:
Le. Vtinam nunc stimulus in manu mihi sit. Me. quiesce quæso.

Le. Qui latere cõteram tua:quæ occaluerẽ plagis.
Abſcede hac ſine me hunc pdere:q ſemper me ira incendit.
Cui unq̃ unam rẽ me licet ſemel præcipere furi
Quincenties eandem impem:atque ogganiam itaque iam hercle
Clamore:ac ſtomacho:non queo labori ſuppeditare.
Iuſſin ſceleſte hac ianua hoc ſtercus hinc auferri!
Iuſſin columanis deici operas aranearum!
Iuſſin in ſplendorẽ dari bullas has foribus noſtris!
Nihil eſt tanquã ſi claudus ſim cum fuſtiſt ambulandum.
Quadriduũ hoc unum mõ foro operam aſſiduã dedi.
Dum reperiam q quæritet argentũ in fœnus.hic uos
Dormitis interea domi.atque herus in hara haud ædibus habitat.
Hem ergo hoc tibi.Li.hoſpes te obſecro defende.me.ſaurea oro
Mea cauſa ut mittas.Le.eho:ecquis pro uectura oliui
Reſoluit.Li.reſoluit.Le.cui datum ſit.Li.ſtico uicario ipſi
Tuo.Le.uah delenire: apparas.mihi ſcio uicarium eſſe:
Neque eſſe ſeruom in ædibus heri qui ſit pluris q̃ illic ſit.
Sed uina que heri uendidi uinario exaerambo
Iam pro iis ſatisfecit ſtico.Li.feciſſe ſatis opinor
Nam uidi huc ipſũ aducere & rapere ita exaerambo.
Le. Sic dedero prius q̃ credidi.uix annopoſt exegi
Nunc ſatagit:adducit domũ etiã ultro & ſcribit nũmos.
Dromõ mercedẽ rettulit.Li.dimidio minus opinor.
Le. Quid.reliquom.Li.aiebat reddere q̃ extẽplo redditũ eſſet.
Nã retineri ut quod ſit ſibi operis locatum efficeret
Le. Scyphos quos utẽdos dedi philodamo retulit ne.
Li. Non etiã.Le.hem nunc ſi uelis accõmoda homini amico
Me. Perii hercle.iam hic me abegerit ſuo odio.Li.heus iã ſatis tu.
Audin quæ loquitur!Le.audio & quieſco.Me tandẽ opinor.
Conticuit.nunc adeam optimum eſt:priuſq̃ incipit tinnire
Quam mox mihi operã das!Le.ehem optũe:q̃dudũ tu aduenisti
Non hercle te prouideram:quæſo ne uitio uortas.
Ita iracundia obſtitit oculis.Me.non mirũ factum eſt.
Sed ſi domi eſt demenetum uolebam.Le.negat eſſe intus.
Verum iſtuc argentum tamen mihi eſt ſi uis denumerare
Repromittam iſtoc nomen ſolutam rem futuram.
Me. Sic potius ut demeneto tibi ero præſente reddam.
Li. Herus iſtunc nouit.atq; heq̃ hic.Me.hero huc præſente reddã
Li. Da modo meo periclo:rem ſaluam ego exhibebo.
Nam ſi ſciat noſter ſenex fidem non eſſe huic habitam

Asinaria

Succenſeat: qui omnium ſummam rem ipſius ſemper credidit.
Le. Non magnipendo ne duit:ſi non uult:ſic ſine aſtet.
Li. Da inquam:uah formido miſer ne hic me tibi arbitretur
Suaſiſſe ſibi ne crederes:da quæſo:ac ne formida.
Saluũ hercle erit. Me. credã fore dũ quidẽ ipſe in manu habeo.
Peregrinus ego ſum:ſauream non noui: Li. at noſce ſane.
Me. Sit non ſit non edepol ſcio :ſi is eſt:eum eſſe oportet.
Ego certe me incerto ſcio hoc datum nemini homini.
Le. Hercle iſtum di omnes perdiunt:uerbo caue ſupplicaſſis.
Ferox eſt uiginti minas meas tractare ſeſe:
Nemo accepit:aufer te domũ:abſcede hinc moleſtus ne ſis:
Me. Nimis iracunde non decet ſuperbũ eſſe hominem ſeruum.
Li. Malo hercle iam magno tuo nunc iſtuc recte dicis.
Impure bili non uides irasci? Le. perge porro.
Li. Flagitium hominis da obſecro argentum huic ne male loquatur.
Me. Malũ hercle uobis queritis. Le. crura hercle diffringent:age inpudice
Ni iſtum impudicum percuties. Li. perii hercle.
Sceleſte non audes mihi ſceleſte ſubuenire?
Le. Pergin precari peſſimo? Me. quæ res? tun libero homini
Male ſeruos loquere? Le. uapula. Me. id qdem tibi hercle fiet.
Vt uapules:demenetum ſimulac cõſpexero hodie
In ius uoco te. Le. non eo. Me. non is memento. Le. memini
Me. Dabitur pol ſupplicium mihi de tergo? ueſtro. Le. ue te.
Tibi quidẽ ſupplicium carnifex de nobis detur. Me. atq; etiam
Pro dictis ueſtris male dictis pœne pendentur mihi hodie.
Le. Quid uerbero ain tu furcifer? herũ noſmet fugitare cenſes?
Inunc iam ad herũ. quo uocas. iãdudum quo uolebas
Me. Nunc demũ tamen nunquã hinc feres argẽti nummũ:niſi me
Dare iuſſerit demenetus. Le. ita facito. age ambula ergo.
Tu cõtumeliã alteri facias:tibi non dicatur.
Tam egò homo ſum q̃ tu. Me. ſcil icet ita res eſt. Le. ſequere hac ergo.
Proficiſci hoc dixerimus. nemo eti am me accuſauit
Merito meo:neq; me athenis alter eſt hodie quiſq̃
Cui credi recte æque putẽt. me. fortaſſis. ſed tamen me
Nunquã hodie induces ut tibi credam hoc argentum ignoto.
Lupus eſt homo homini:non homo:quom qualis ſit nõ nouit:
Le. Iam nũc ſecunda mihi facies:ſcibam hoc te capitulo hodie
Facturũ ſatis pro iniuria:quanq̃ ego ſum ſordidatus:
Frugi tamen ſũ:nec poteſt peculium enumerari:
Me. Fortaſſe: Le. etiã nunc dico periphanes rhodo mercator diues.

Absente hero solus mihi talentum argenti soli
Ad numerauit:& mihi credidit:neque deceptus in eo:
Me. Fortasse.Le.atq; etiam tu quoq; ipse si esses pcunctatus
Me ex aliis scio pol crederes nunc quod fers.Me.haud negassim.
Cl. Clareta Lena.Phylenium.Meretrix.
Equeon ego te interdictis facere mansuetã meis.
n An ita tu es animata:ut qui matris expers imperii sies.
Phy. Vbi piem pietatem si isto more morata tibi
Postulem placere:mater mihi quo pacto præcipis.
Cl. An decorum est aduersari meis te præceptis:quid est.
Hoccine est pietatem colere:matris imperium minuere.
Phy. Neq; quæ recte faciũt culpo:neque quæ delinquunt amo:
Cl. Satis dicacula es amatrix:Phy.mater es:questus mihi est:
Lingua poscit:corpus quærit animus orat:res monet:
Cl. Ego te uolui castigare.tu mihi accusatrix ades.
Phy. Neque edepol te accuso:neq; id me facere fas existimo.
Verũ ego meas queror fortunas:quum illo quẽ amo prohibeor.
Cl. Ergo una pars orationis de die dabitur mihi.
phy. Et meam partem loquendi:& tuam trado tibi
Ad loquendũ:atq; ad tacendũ tu te habeas portisculum.
Quin pol si reposui remũ sola ego in casteria
Vbi quiesco omnis familiæ causa consistit tibi.
Quid ais tu:quã unam uidi mulierem audacissimam!
Quotiens te uetui:argyrippum filium dementi
Cõpellare:aut cõtrectare:conloquiue: aut contui!
Cl. Quid dedit! quid deportari iussit ad nos! an tu tibi
Verba blanda esse aurũ rere! dicta docta pro datis!
Vltro amas: ultro expetessis:ultro ad te accressi iubes.
Illos qui dant:eos derides:qui deludunt deridens.
An te id expectare oportet:si quis promitat tibi.
Te facturum diuitẽ:si moritur mater tua!
E castor nobis periclum magnum & familie portenditur
Demeneti:si expectamus mortem:ne nos moriamur fame.
Nunc adeo nisi mihi huc argenti affert uiginti minas.
Næ ille e castor hinc trudetur largus lachrymarum foras.
Hic dies summæ est apud me inopiæ excusatio.
phy. Patiar si cibo carere me iubeas mater mea.
Cl. Non ueto te amare qui dant:qua amentur gratia.
Phy. Quid si hic animus occupatus est mater.qd faciã mone.Ele.hem
Meum caput contemples.si quidẽ ex re consultas tua:

~~Am.~~ Asi:

Phy. Etiam opilio qui pascit mater alienas ouis:
Aliquam habet peculiarem:qui spem soletur suam.
Sine me amare unũ argyrippũ animi causa quẽ uolo.
Cl. Intro abi.nam te quidẽ edepol nihil est impudentius.
Phy. Audientem dicto mater produxisti filiam.
Leonida.Serui duo.Libanus.
Erfidie laudes:gratiasq; habemus merito magnas
P Quum nostris sicophantiis:dolis astutiisque
Scapularum confidentia:uirtute ulmorum freti.
Qui aduorsum stimulos:laminas:crucesq: cõpendesq;
Neruos:catenas:carceris:numelas:pedicas: boias.
Tortoresq; acerrimos: gnarosq; nostri tergi.
Qui sæpe ante in nostras scapulas cicatrices indiderunt.
Eæ nũc legiones:copiæ:exercitusq; furum
Vi pugnando periuriis nostris euge potiti.
Id uirtute huius collegæ:meaque comitate
Factum est.qui me uir fortior ad sufferendas plagas
Le. Edepol uirtutes qui tuas nunc possit conlaudare
Sicut ego possim quæ domi:puælli quæ male fecisti!
Næ illa edepol pro merito nunc tuo memorari multa possunt.
Vbi fidentẽ fraudaueris:ubi hero infidelis fueris.
Vbi uerbis conceptis sciens libenter periuraris
Vbi parietes perfoderis:in furto ubi sis prehensus.
Vbi sæpe causam dixeris pendens aduersus octo
Astutos:audacis uiros ualentis iurgatores:
Li. Fateor profecto ut prædicas leonida esse uera
Verum edepol ni etiam tua quoq; malefacta iterari multa
Et uero possunt ubi sciens fideli infidus fueris.
Vbi prehensus in furto scies:& manifesto uerberatus.
Vbi periuraris.ubi sacro manus sis admolitus.
Vbi heris damno:molestiæ:& dedecori sæpe fueris.
Vbi creditum tibi quod sit:tibi datum esse pernegaris.
Vbi amicæ:quam amico tuo fueris magis fidelis.
Vbi sæpe ad languorem tua duritia dederis octo
Validos lictoris ulmeis adfectos lentis uirgis:
Nũ male relata est gratia!collegam collaudaui!
Le. Vt meq; teque maxime atq; ingenio nostro decuit.
Li. Iam omitte ista:atq; hoc quod rogo respõde.le.rogita q; uis:
Li. Argenti uiginti minas habesne!le.ariolare:
Edepol senem demenetum lepidũ fuisse nobis.

Vt ad simulabat sauream me esse:quã facete:
Nimis ægre risum continui ubi hospitẽ inclamauit
Quum se absente mihi fidẽ habere noluisset:
Vt memoriter me sauream uocabat atriensem.
Li. Manedũ.le:quid ẽ.li.philenium est ne hæc quæ intus exit.
Atque argirippus una.le.opprime os.is est subarscultemus.
Lachrymantẽ lacinia tenet lachrymans:quid nam esse dicam.
Tacite auscultemus.li.atat modo hercle in mentẽ uenit.
Nimis uellem habere perticã.le.quoi rei.Li.querberarem
Asinos si forte occeperint clamare hinc ex crumina.
Argirippus.philenium.libanus.leonida.
Ar. Vt me retantas.Ph.quia tui amans abeuntis egeo.
Ar. e Vale.Ph.aliq̃to amplius ualerem:si hic maneres
Ar. Salue.Ph.saluere me iubes:quoi tu abiens affers morbũ
Ar. Mater supremũ mihi tua dixit:domum ire iussit.
Ph. Acerbũ funus filiæ facit si te carendum est.
Li. Homo hercle hic exclusus est foras:Le.ita res ẽ.Ar.mitte quæso:
Ph. Quo nunc abis?quin tu hic manes.Ar.mox si uoles manebo.
Li. Audin hunc opera ut largus est nocturna?nũc enim est.
Negociosus interdius.uidelicet solon est.
Leges ut conscribat:qbus se populus teneat.gerræ.
Qui sese parere apparẽt huius legibus profecto.
Nunq̃ bone frugi sient:dies noctesq̃ potent.
Le. Ne iste hercle ab ista non pedẽ discedat:si licessit:
Qui nũc festinat:atq̃ ab hac minatur sese abire.
Li. Sermoni iam finẽ face tuo:huius sermonẽ accipiam.
Ar. Vale.ph.quo properas?ar.bene uale apud horcũ te uidebo.
Nam equidem me iã quantũ potest a uita abiudicabo.
Ph. Cur tu obsecro immerito meo me morti dedere optas?
Ar. Ego te?quam si intelligã deficere uita:iam ipse
Vitam meam tibi largiar:& de mea ad tuam addam.
Li. Cur ergo minitaris tibi te uitam esse amissurum.
Nam quid me facturam putas:si istuc quod dicis faxis.
Mihi certum est efficere in me omnia tandem quæ tu in te faxis.
Ar. O melle dulci dulcior mihi tu es.ph.certe.n.tu uita es mihi.
Complectere.ar.facio lubens.ph.utinã sic efferamur.
Le. O libane ut miser est homo qui amat.Li.immo hercle uero.
Qui pendet multo est miserior.Le.scio:qui periclum feci.
Circunsistamus alter hinc:hinc alter appellemus:
Li. Here salue.e.sed num fumus est hæc mulier q̃ amplexare.

Ar. Quidem? Li. quia oculi sunt tibi lachrymãtes ego rogaui.
Ar. Patronus qui uobis fuit futurus perdidistis:
Li. Equidem hercle nullũ perdidi ideo quia nunq̃ ullum habui.
Le. Philenium salue. phi. dabũt di quæ uelitis uobis.
Li. Noctem tuam & uini cadum uelim si optata fiant.
Ar. Verbũ caue faxis uerbero. li. tibi equidem: non mihi opto.
Ar. Tum tui igitur loquere quod lubet. li. hunc hercle uerberare.
Le. Quisnam istuc tibi adcredat cinede calamistrate?
Tum uerberes qui pro cibo habeas te uerberari?
Ar. Vt uestræ fortunæ meis præcedunt libane longe.
Qui hodie usq; ad uesperꝫ uiuam. li. quapropter quæso?
Ar. Quia ego hãc amo: & hæc me amat: huic quod dẽ usq̃ qcq̃ est
Hinc me clamantẽ ex ædibus delegit huius mater.
Argenti uiginti minæ me ad mortem appulerunt.
Quas hodie adolescens diabolus ipse daturus dixit.
Vt hanc ne quoq̃ mitteret nisi ad se hunc annum totum.
Videtin uiginti minæ quid pollent quidue possunt?
Ille qui illas perdit saluus est. ego qui non perdo pereo.
Li. Iam dedit argentũ? Ar. nõ dedit. li. bono animo es: ne formida.
Le. Scede huc libane: te uolo. li. si quid uis. ar. obsecro uos
Eadem istac opera suauius est complexos fabulari.
Li. Non eadem omnia atq; omnibus here suauia esse scito:
Vobis est suaue amantibus complexos fabulari.
Ego complexum huius nihil moror. meum autẽ hæc aspernatur.
Proinde istud facias ipse quod faciamus nobis suades.
Ar. Ego uero & quidem edepol lubens. interea si uidetur
Concedite istuc. le. uin herꝫ deludi? li. dignũ est sane
Le. Vin faciam ut me philenium præsente hoc amplexetur?
Li. Cupio hercle. le. sequere hac. ar. ecquid salutis locuti?
Le. Auscultate: atq; operã date: & mea dicta deuorate.
Primum omnium seruos tuos nos esse non negamus.
Sed si tibi uiginti minæ argenti proferentur
Quo nos uocabis nomine. ar. libertos. le. non patronos.
Ar. Id potius. le. uiginti minæ hic insunt in curmina.
Has ego siuis tibi dabo. ar. di te seruassint semper.
Custos herilis: decus popli. thesaurus copiarum.
Salus interioris corporis: amorisq; imperator
Hic pone: hic istam colloca curminam in collo plane.
le. Nolo ego te qui herus sis mihi onus istuc sustinere
Ar. Quin tu labore liberas te atq; istam imponis in me.

Le. Ego baiulabo:tu ut decet dominũ ante te ito inanis.
Ar. Quid nũc?qd est?quin tradis huc cruminã pressatũ herũ.
Le. Hanc quoi daturus hanc iube petere atq; orare mecum.
Nã istuc procliue est quid iubes plane cõlocare:
Ph. Da meus ocellus:mea rosa:mi anime:mea uoluptas
Leonida argentum mihi ne nos deiunge amãtis.
Le. Dic igitur me tuũ passerculũ:gallinam conturnicẽ:
Agnellũ :hædillum me tuũ dic esse uel uitellum.
Prehende auriculas:compara labella cum labellis.
Ar. Ten osculetur uerbero?le.q̃uero indignum uisum est.
Atqui pol hodie non feres. ui genua confricantur.
Ar. Quiduis?egestas imperat:fricẽtur: da nũc quod oro.
Ph. Age mi leonida obsecro fer amãti hæro salutẽ.
Redime istoc beneficio te ab hoc & tibi eme hunc isto argento:
Le. Nimis bella es atq; amabilis:& si hoc esset meum hodie.
Nunq̃ remorarem quin darem:illum te orare meliust
Illic hanc mihi seruandam dedit:& sane bella belle.
Cape hoc sis libane. Ar. furcifer & iam me delusisti?
le. Nunq̃ hercle facerem:genua ni tã neqter fricares:
Agesis tu in partem nunc iam hũc delude:atq; amplexare hanc:
Li. Taceas:me spectes. ar. quin adhuc philenium adgredimur
Virum quidem pol opimũ:& non similem furis huius.
Li. In ambulandum est. nunc mihi uicissim supplicabunt.
Ar. Quæso hercle libane sis herum tuis factis sospitari
Da mihi istas uiginti minas. uides meam ante mergere.
Li. Videbitur:factum uolo. redito huc conticinio
Nunc istam nunc tantisper iubes petere atq; orare meũ?
Ph. Amando ne exorarier uis te:an osculando?
Li. Immo uero utrũq;. Ph. ego obsecro & tu utrũque nostrũ serua
Ar. Olbane mihi patrone mihi trade istuc. li. magis decorunst.
Libertum potius q̃ patronũ onus in uia portare.
Ph. O libane occellus aureus:domũ decusq; amoris.
Amabo faciam quod uoles. da istuc argentum nobis.
Li. Dic igitur mihi te anaticulam:columbam uel catellum
Hirundinem monedulam. putillum passerculum.
Fac pserpentem bestiam me duplicem ut habeam linguam.
Circundatorque me brachiis. meum collum circumplecte
Ar. Ten complectatur carnifex?li. quã uero indignus uideor.
Ne istuc nequicquam dixeris tam indignum dictum in me.
Vehes pol hodie me siquidẽ hoc argentũ ferre speres

Ar. Ten ego ueham? Li. tum hoc feras argentum aliter a me.
Ar. Peri hercle. si uero quidē est decorum herum uehere seruom
Inscēde. li. sic istuc solent superbi subdomari.
Asta igitur ut consuetus es puer olim. scin ut dicam?
Hem sic: abi. laudo. nec te equo magis est equus ullus sapiens.
Ar. Inscende actutum. li. ego fecero: hem quid istuc est uttu uides
Demam hercle iam de ordeo tollutim ni badizas.
Ar. Amabo libanciam sat est. li. nunquam hercle hodie exorabis
Nam iam calcari quadrupedo agitabo aduorsum cliuom.
Postea ad pistores dabo ut ibi cruciere currens
Asta ut descendam nunc iam in procliui quanquam neq̄ es.
Ph. Quid nunc quoniam ambo ut est libitum nos delusistis.
Datis ne argentum. li. si quidem mihi statuam & aram statuis.
Atq; ut deo mihi hic immolas bouem: nam ego tibi salus sum.
Le. Etiam tu here istunc amoues abs te: atq; ipse me aggredere:
Atq; illa sibi quæ hic iusserat mihi statuis supplicasq;
Ar. Quem te autem deum nominē. le. fortunam atq; obsequellam.
Ar. Iam istoc es melior. li. an quid est olim homini salute melius?
Ar. Licet laudem fortunam tamen ut ne salutem culpem.
Ph. Ecastor ambæ sunt bonæ. ar. sciam ubi boni quid dederint.
Le. Opta id quod ut contingat tibi uis. ar. qd si optaro? le. euēiet
Ar. Opto annum hunc perpetuū mihi huius operas. le. ipetrasti.
Ar. Ain uero? le. certe inquam. li ad me adi uicissim atq; experire.
Exopta id quod uis maxime tibi euenire fiet:
Ar. Quid ego aliud exoptem amplius nisi illud cuius inopiast
Viginti argenti cōmodas minas huius quidē matri?
Li. Dabuntur: animo sis bono. facile exoptata obtingent.
Ar. Vt consuere homines salus frustratur & fortuna.
Le. Ego caput huic argento fui hodie reperiundo.
Li. Ego pes fui. ar. quin nec caput: nec pes sermonis apparet.
Ne quid dicatis nec me cur ludatis scire possum.
Li. Satis iam delusum censeo: nunc rem ut est eloquamur.
Animum argyrippe aduortesis: pater nos ferre hoc iussit
Argentum ad te. ar. ut tempore: oportuneq; attulistis
Li. Hic inerunt uiginti minæ bonæ mala opera partæ.
Has tibi nos pactis legibus dare iussit. ar. quid id ē quæso.
Li. Noctē huius & cœnā sibi ut dares. ar. iube aduenire quæso.
Meridissimo eius quæ uolet faciemus: qui hosce amores
Nostros dispulsos compulit hæc faciet facile ut patiar
Ar. Leonida curre obsecro: partem huc orato ut ueniat.

Li. Iamdudũ est intus hac quidem non uenit angi porto.
Illac per ortum circuit clam ne quis se uiderit
Huc ire familiarium ne uxor resciscat metuit
De argento si mater tua sciat ut sit factum.ar.heia.
Benedicite.ite intro cito ualete.Le.& uos amate.

Diabolus.adolescens.parasitus

Gedum istum ostende quẽ cõscripsisti syngraphũ
a Inter me & amicam & lenam:leges perlege
Nam tu poeta es prorsus ad eam rem unicus.

Par. Horrescet faxo lena leges quum audiet.
Dia. Age quæso mi hercle tranllege.pa.audim! Di.audio.
Pa. Diabolus niclauci filius claretæ
Lenæ dedit dono argenti uiginti minas.
Philenium ut secum esset noctes & dies
Hunc annum totum.Di.neq; cum quiq; alio quidem.
Pa. Addone! Di.adde ut scribas uide.plane:& probe.
Pa. Alienum hominem intromittat neminem.
Quod illa aut amicum:aut patronum neminem.
Aut quod illa amica amatorem prædicet.
Fores occlusæ omnibus sint nisi tibi
In foribus scribat occupatum esse se.
Patrẽ hãc amplexari tuli.Di.hic faciet facile ut patiar.
Pa. Aut quod illa dicat peregre allatam epistolam
Ne epistola opinbulla sit in ædibus.
Ne cerata adeo tabula:& si qua inutilis
Pictura sit:eam uendat:ni quadriduo
Abalienarit:quod ex te argentum acceperit
Tuus arbitratus sit:comburas si uelis.
Ne ulla sit cera ubi facere possit litteras.
Vocet conuiuiam neminem:illam tu uoces
Ad forum:ne quem oculos adiiciat suos.
Si quem alium aspexit:cæca continuo siet:
Tecum una postea æque pocula potitet
Adstet:accipiat:tibi propinet:tu bibas.
Næ illa minus:aut plus:q̃ tu sapiat.Di.satis placet.
pa. Suspiciones omnes ab se segreget.
Neq; illæc ulli pede pedem homini premat.
Consurgat:neq; in lectum inscendat proximum:
Neq; quum descendat inde det cuiq̃ manum
Spectandum ne cui anulum det:neq; roget.

Talos ne cuiq̃ homini admoueat nisi tibi.
Quum iaciat te ne dicat nomen nominet.
Deam sibi inuocet quam libebit propiciam.
Deum nullum:si magis religiosa fuerit:
Tibi dicat.tu pro illa ores ut sit propicius.
Neq; illa ulli homini nutet:nincteti:annuat:
Post id si lucerna extincta sit:ne quid sui
Membri sui commoueat quicq̃ in tenebris.Di.optimum est.
Ita scilicet facturam.uerum in cubiculo
Deme istuc:equidem illam moueri gestio
Nolo habere illam causam:& uotitam dicere.
pa. Scio captiones metuis.Di.uerum.pa.ergo ut iubes
Tollam.Di.quid ni?pa.audi reliqua.Di.loquere audio.
Neq; ullum uerbum faciat perplexibile:
Neq; ulla lingua sciat loqui nisi attica.
Forte si tussire occepsit:nec sic tussiat
Vt cuiq̃ linguam in tussiendo proferat.
Quod illa autem simulet quasi grauedo profluat:
Hoc ne sic faciat:tu labellum abstergeas.
Potius:q̃ cuiq̃ salium faciat palam.
Nec mater lena ad uinum accedat interim.
Nec ulli uerbo malo dicat:si dixerit
Hæc multa ei esto uino uiginti dies
Vt careat.Di.pulchre scriptis scitum syngraphum.
pa. Tum si coronas:serta unguenta iusserit
Ancillam ferre ueneri aut cupidini:
Tuus seruus seruet ueneri ne eas det an uiro
Si forte pure uelle habere dixerit
Tot noctes reddat spurcas quod puras habuerit.
Hæc sunt non nugæ.non enim mortualia.
Di. Placent profecto leges.sequere intro.pa.sequor.
Diabolus.parasitus.
Di. Equere hac:ego hæc patiar?aut taceam?emori
s Me malim:q̃ hec non eius uxori indicem
Ain tu apud amicam:munus adolescentuli
Fungare:uxori excuses te & dicas senem.
Præripias scortum amanti:atq; argentum obicias
Lenæ:suppilles clam domi uxorem tuam.
Suppendas potius me:q̃ tacita tu hæc auferas.
Iam quidem hercle ad illam hinc ibo q̃ tu propediem.

Nisi quidem illa ante occupassit. te effliges scio
Luxuriæ sumptus suppeditare ut possies.
Pa. Ego sic faciundum censeo. me honestius est.
Quam te palam hanc rem facere: ne illa existimet
Amoris causa percitum id fecisse te:
Magis quã sua cã. Di. at pol quin dixisti rectius.
Tu ergo fac ut illi turbas. lites concias.
Cum suo sibi gnato una ad amicam de die
Potitare: illam expilare iam emone.
Pa. Esto istuc curabo. Di. at ego te operiar domi.

Argir. adolescens. Senex. Demenetus.

Ar. Gedum cubamus sis pater. Se. ut iusseris:
a Mignate: ita fiet. ar. pueri mensam apponite.
Se. Nũ qdnã tibi molestũ est mignate si hæc mecũ accubat?
ar. Pietas pater oculis dolorẽ prohibet. quãq̃ ego istanc amo.
Possum equidẽ inducere animũ ne ægre patiar: quia tecũ accubat.
Se. Decet uerecundũ esse adulescentẽ argirippe. ar. edepol pater
Merito tuo facere possum. Se. age ergo hoc agitemus conuiuium.
Vino ut sermone suaui: nolo ego metui: amari mauolo
Mignate mi abs te. ar. pol ego utrũq; facio: ut æquũ est filium.
Se. Credã istuc si esse te hillarẽ uideo. ar. an tu esse me triste putas?
Se. Autẽ ego? quem uideam æque esse mœstũ ut quasi dies si dicta sit.
ar. Ne dixeris istuc. se. ne sic fueris illico ego non dixero.
ar. Hem aspecta. rideo: se. utinã male qui mihi uolunt sic rideant.
ar. Scio equidem quãobrem me pater tristẽ credas nunc tibi:
Quia istæc est tecũ atq; ego qdem hercle ut uerũ tibi dicam pater.
Ea res me male habet: ac non eo quin tibi non cupiã quæ uelis
Verũ istã amo: aliam tecũ esse equidẽ facile possum perpeti.
Se. At ego hãc uolo. ar. ergo sunt quæ exoptas. mihi quæ ego exoptẽ uolo
Se. Vnum hunc diẽ perpetere. quoniã tibi potestatẽ dedi.
Cũ hac annũ ut esses atq; amanti argenti feci copiã.
ar. Hem istoc me facto tibi deuinxisti. Se. quin te ergo hilarẽ das mihi.

Arthemone mulier. parasitus. Demenetus. argirippus
Philenium meretrix.

ar. In tu meũ uirum hic potare obsecro cũ filio.
Et ad amicam detulisse argenti uiginti minas.
Meoq; filio sciente id facere flagitium patrem.
Par. Neq; diuini: neq; mihi humani posthac quicq̃ accreduas.
Artemona: si huius me rei esse mendacem inueneris.
ar. At scelesta ego præter alios meum uirum frugi rata.

Siccum:frugi:continentem:amantem uxoris maxime.
Pa. At nunc deinc scito illum ante omnes minimi mortales precii
Madidū:nihil:incontinentem:atq; osorem uxoris suæ.
Pol ni uera ista essent nunq̄ faceret ea quæ nunc facit.
Ego quoq; hercle illū ante hac hominē semper sum frugi ratus
Verum hoc facto sese ostendit qui quidem cum filio
Potet una:atq; unam amicam ductet decrepitus senex
art. Hoc ecastor est quod ille it ad cœnam quotidie
Ait sese ire ad archidemum.cheream:cherestratum.
Cliniam:eremem:cratiuum:climiam:demosthenem.
Is apud scortum corruptelæ:& liberis lustris studet.
Pa. Quin tu illū iubes ancillas rapere sublimem domum.
art. Tace modo:næ illū ecastor miserū habebo.ph.ego istuc scio
Ita fore illi:dum quidē cū illo nupta eris.ar.ego censeo
Eum etiam hominē in senatu dare operam aut clientibus.
Ibi labore delassatum noctem totam stertere.
Ille opere foris faciendo lassus noctu aduenit.
Fundum alienum arat. in cultum familiarem deserit.
Is etiam corruptus porro suum corrumpit filium.
pa. Sequere hac me modo iā faxo ipsū hominē mānifesto opprimas
ar. Nihil ecastor est qd facere mauelim.pa.mane dū.ar.qd est.
pa. Possis si forte accubantē tuum uirum conspexeris:
Cum corona amplexum amicam:si uideas cognoscere.
ar. Possū ecastor.pa.hē tibi hoiem.ar.perii.pa.paulisp mane.
Aucupemus ex insidiis clanculum quam rem gerant.
ar. Quid modi pater amplexandi facies.De.fateor gnate mi.
ar. Quid fatere.De.ex amore huius corruptum oppido.
pa. Audin qd ait.ar.audio.De.egon ut nō domo uxori meæ
Surripiam in delitiis pallam quam habet:atq; ad te deferam.
Non edepol conduci possum uita uxoris annua.
pa. Censen tu illum hodie primum ire adsuetum in ganeum.
ar. Ille ecastor suppillabat me:quod ancillas meas
Suspicabar:atq; insontis miseras cruciabam.ar.pater
Iube dare uinum.iādudū factū est quum primū bibi.
De. Da puere ab summo.ar.age tu iteribi ab infimo da suauium.
art. Perii misera:ut osculatur carnufex:capuli decus
De. Edepol animam suauiorem aliquanto q̄ uxoris meæ.
ph. Dic amabo .an fetet anima uxoris tuæ.
De. Nauteam malim si necessum est:quā illam oscularier.
art. Non queo durare.Pa.si non didicisti fulonicam

Non mirandum est in oculos inuadi optimum est.
Ar. Ego pol uiuã: & tu his hæc hodie cũ tuo magno malo
Inuocasti. Pa. ecquis currit pollinctorem accrescere?
Ar. Mater salue. ar. sic salutas? pa. mortuus est demenetus:
Tempus subducere hinc me pulcre: hoc glisit prælium.
Ibo ad diabolum. mandata dicã facta ut uoluerint.
Atq; interea ut decumbamus suadebo: hi dum litigat.
Post demũ huc cras adducã ad lenam: ut uiginti minas.
Ei det. in parte hac amanti. ut liceat ei potirier.
Argyrippus exorari spero poterit: ut sinat.
Se se alternas cum illo noctes hanc frui: nã ni impetro
Regem perdidi: ex amore tantũ est homini incendium.
Ar. Quid tibi huc receptio ad te est meũ uix? ph. pol me quidẽ
Miserum hodie enecabit. ar. surge amator: i domum.
De. Nullus sum. ar. ãmmo es: ne nega: omniũ pol nequissimus.
At etiã cubat cuculus. surge amator: i domum.
De. Ve mihi. ar. uera ariolare: surge amator: i domũ.
De. Abscede ergo paululũ istuc. ar. surge amator: i domũ
De. Iam obsecro uxor. ar. nũc uxorẽ me eẽ meministi tuam?
Modo quum dicta in me ingerebas: odiũ nõ uxor eram
De. Totus perii. ar. quid tãdẽ? anima fetet ne uxoris tuæ?
De. Mirrhã olet. ar. iam subripuisti pallã: quã scorto dares?
Ar. Ecastor qui subrepturum pallam promisit tibi?
Ar. Non taces? arg. ego dissuadebam mater. art. bellum filium
Istoscine patrem æquum mores est liberis largirier.
Nihil ne te pudet. De. pol si aliud nisi sit: tui me uxor pudet.
Ar. Cano capite te cuculum uxor ex lustris rapit.
De. Non licet manere: cœna coquitur: dum cœnẽ modo?
Ar. Ecastor cœnabis: hodie ut dignum est magnũ malum.
De. Male cubandum est: indicatum me uxor adducit domum:
Ar. Dicebam pater tibi ne matri consuleres mali.
Phy. De palla memento amabo. de. iubẽ hanc hinc abscedere.
Ar. Immo intus potius: sequere me hac mi anime.
Ar. I domum. ph. da suauium etiã prius q̃ abis. de. i in crucem
Grex hic senex si quid clã uxore suo animo fecit uoluptatis
Neq; nouum: neq; mirum fecit: nec secus q̃ alii solent.
Nec quisquam est tam ingenio duro: nec tam firmo pectore.
Quin ubi quicquam occasionis sit. sibi faciat bene.
Nunc si uoltis deprecari huic senine uapulet
Remur impetrari posse. si plausum sic clarum datis

Plauti Aulularia.

Argumentum.

Enex auarus uix ſibi credens euclio:
ſ Domi ſuæ defoſſam multis cum opibus
Aulam inuenit:rurſumq; penitus conditam
Exanguis.amens.ſeruat:eius filiam
Liconides uitiarat.interea ſenex
Megadorus a ſorore ſuaſus ducere
Vxorem auari gnatam depoſcit ſibi.
Durus ſenex uix promittit:atq; aulæ timens
Domo ſublatam uariis abſtrudit locis.
Inſidias ſeruos facit huius liconidis
Qui uirginem uitiarat:atq; obſecrat
Auunculum megadorum ſibimet cedere
Vxori amanti:per dolum mox euclio
Quum perdidiſſet aulam inſperato inuenit.
Lætuſque natam collocat liconidi.

Argumentum.

Vlam repertam auri plenam euclio
a Vi ſumma ſeruat miſeris adfectus modis.
Liconides iſtius uitiat filiam.
Volt hanc megadorus indotatam ducere.
Lubenſq; ut faciat:dat coquos cum obſonio
Auro formidat euclio:abſtrudit foris,
Re omni inſpecta compreſſoris ſeruulus
Id ſurpit: illic euclioni rem refert.
Ab eo donatur auro uxore & filio.

Lar Familiaris. prologus.

E quis miretur qui ſim paucis eloquar.
n Ego lar ſum familiaris:ex hac familia
Vnde & euntem me aſpexiſtis:hanc domum
Iam multos annos eſt quum poſſideo:& colo.
Patri:auoque iam huius qui nunc hic habet.
Sed mihi auus huius obſecrans concredidit.
Theſaurum auri clam omnis in medio foco
Defodit uenerans me:ut id ſeruarem ſibi.
Is quando moritur ita auido ingenio fuit.
Nunquam indicare id filio uoluit ſuo.
Inopemq; optauit potius eum relinquere.
Quam cum theſaurum commoſtraret filio.

Agri reliquit ei non magnum modum.
Quo cum labore magno:& misere uiueret.
Vbi is obiit mortem:qui mihi id aurũ credidit:
Cœpi obseruare ecquid maiorem filius
Mihi honorem haberet q̃ is habuisset.
Atq; ille uero minus minusq; impendio
Curare.minusq; me impartire honoribus
Item a me contra factum est.nam item obiit diem
Is ex se hunc reliquit qui hic nunc habitat filium
Pariter moratum:ut pater auusq; huius fuit.
Huic filia una est.ea mihi quotidie
Aut thure:aut uino aut aliquod semper supplicat.
Dat mihi coronas:eius honoris gratia
Feci thesaurum ut hic reperiret euclio.
Quo eam facilius nuptum si uellet daret:
Nam compressit eam de summo adolescens loco.
Is scit adolescens quæ sit:quam compresserit.
Illa illum nescit:neq; compressam autem pater.
Eam ego hodie faciam:ut hic senex de proximo
Sibi uxorem poscat:id ea faciam gratia
Quo ille eam facilius ducat qui compresserat.
Et hic qui poscet eam sibi uxorem senex.
Is adulescentis illius est auunculus.
Qui illam stuprauit noctu cereris uigiliis.
Sed hic senex iam clamat intus ut solet.
Anum foras extrudit ne sit conscia.
Credo aurum inspicere uolt:ne surreptum siet.

Senex Euclio.Staphila anus.

Eu. Xi inquam:age exi:exeundũ hercle tibi hinc est foras.
e Circunspectatrix cum oculis emisiciis.
Sta. Nam cur me miseram uerberas.Eu.ut misera sis.
Atq; ut te dignam mala malam ætatem exigãs.
Sta. Nam qua nunc causa extrusisti ex ædibus?
Eu. Tibi ego rationem reddam stimulorum seges?
Illuc regredere ab hostio:illuc sis uide
Vt incedit:at scin quo modo tibi res se habet?
Si hodie hercle fustem cepero aut stimulum in manum
Testudineum illum tibi ego grandibo gradum.
Sta. Vtinam me diui adassint ad suspendium
Potius quidem:q̃ hoc pacto apud te seruiam:

Eu. Vt ſceleſta ſoal ſecum murmurat
Oculos hercle ego iſtos improba effodiam tibi
Ne me obſeruare poſſis: quid rerum geram.
Abſcede etiã nunc: etiam nunc: etiam hoc:
Iſtic adeſto. ſi hercle tu ex iſtoc loco
Digitum tranſuerſum: aut unguem latũ exceſſeris:
Aut ſi reſpexeris donec ego te iuſſero
Continuo hercle ego te dedam diſcipulam cruci.
Sceleſtiorem me hac anu certe ſcio
Vidiſſe nunquam: nimiſq; ego hãc metuo male.
Ne mihi ex inſidiis uerba imprudenti diut.
Neu præſentiſcat aurum ubi eſt abſconditum.
Quæ in occipitio quoq; habet oculos peſſima.
Nunc ibo ut uiſam: eſt ne ita aurum ut condidi?
Quod me ſollicitat plurimis miſerum modis?
Sta. Nec nunc me caſtor quid hero ego dicã meo
Male rei eueniſſe: quanue inſaniam
Quæo cõminiſci ita me miſeram ad hunc modũ
Decies die uno ſæpe extrudit ædibus
Neſcio pol quæ illunc hominem intemperiæ tenẽt.
Peruigilat noctes totas: tum autem interdius
Quaſi claudus ſutor domi ſedet totos dies.
Neque iam quo pacto celem herilis filiæ
Probrum: propinqua partitudo cui appetit
Queo cõminiſci: neque quicquam melius ẽ mihi
Vt opinor: quam ex me ut unam faciam litteram.
Longam laqueo collum quando obſtrinxero.

Euclio ſenex. Staphila anus.

Eu. Vnc defecato demũ aio egredior domo.
n Poſtq̃ perſpexi ſalua eſſe intus omnia.
Redi nũc iã intro: atq; intus ſerua. Sta. quippe nil
Ego intus ſeruem: an ne quis ædes auferat.
Nam hic apud nos nihil eſt aliud quæſti furibus.
Ita inanis ſunt. oppletæ: atq; araneis
Eu. Mirum quin tua nunc me cauſa faciat iuppiter
Philippum regem: aut dareum triuinefica
Araneas mi mihi ego illas ſeruari uolo.
Pauper ſum fateor: patior: quod di dant fero.
Abi intro: occlude ianuam: iam ego hic ero
Caue quenq̃ alienum in ædis intromiſeris:

Sta. Quid si quispiã ignẽ quærit.eu.extingui uolo.
Ne causæ quid sit quod te quispiam quæritet.
Nam si ignis uiuet:tu extinguere extemplo.
Tum aquam aufugisse dicito si quis petet.
Sta. Cultrum:securim:pistillum:mortarium.
Quæ utenda uasa semper uicini rogant
eu. Furis uenisse atq; abstulisse dicito.
Profecto in ædibus meis me absente neminem
Volo intromitti:atq; etiam hoc prædico tibi.
Si bona fortuna ueniat ne intromiseris.
Sta. Pol ea ipsa credo ne interomittatur cauet.
Nam ad ædis nostras nusq̃ adiit quãquã prope
eu. Tace atq; abi intro:Sta:taceo atq; abeo.Eu.ocludesis
Fores ambobus pessulis.iam ego hic ero.
Discrucior nimi.quia ab domo abeundũ est mihi.
Nimis herde inuitus abeo:sed quid agam scio.
Nam noster nostræ qui est magister curiæ.
Diuidere argenti dixit nummos ut uiros:
Id si relinquo:ac non peto omnes illico
Me suspicentur credo habere aurum domi.
Nam non est uerisimile hominem pauperem
Pauxillum parui facere quin nũmum petat.
Nam nũc quum cælo sedulo omnes ne sciant
Omnes uidentur scire & me benignus
Omnes salutant:quam salutabant prius:
Adeunt:consistunt:copulantur dexteras.
Rogitant me ut ualeam.quid agam.quid rerum geram.
Nunc quo profectus sum ibo.post idem domum
Me rursum q̃tum potero tantum recipiam:

Eumonia.Megadorus senex:

u Elim te arbitrari me hæc uerba frater
Meæ fidei tuæq; rei hoc uel hoc
eu: Causa facere ut æquum est germanã sororẽ:
Quanq̃ haud falsa sum nos odiosas haberi.
Nam multum loquaces merito omnes habemur.
Nec mutam profecto repertam ullam esse
Hodie dicunt mulierem ullo in sæculo.
Verum hoc frater unum tamen cogitato.
Tibi proximam me mihiq; item esse te
Vt æquum est quod in rem esse utrique arbitremur:

Et mihi te:& tibi me consulere & monere.
Neque occultum id haberi:neq; per metum mussari:
Quin participem pariter ego te:& tu me ut facias.
Eo nunc ego secreto te huc foras seduxi.
Vt tuam rem ego tecum hic loquerer familiariter.
Me. Da mihi optuma fœmina manũ.Eu. ubi ea est.
Q uis ea est nam optuma.Me.tu.Eu.tu ne ais.me.si negas nego.
Eu. Decet te equidem uera ploqui:nam optuma nulla potest eligi.
Alia alia peior frater est.Me.idem ego arbitror:nec tibi
Aduersari certum est de istac re nunq̃ soror.quid uis.
Eu. Da mihi operam ambo.me.tu ast utere:atque impera:si quid uis.
Eu. Id quod in rem tuã optumũ esse arbitror te id admonitũ aduento.
Me. Soror more tuo facis.eu.facta uolo.me.quid est id soror.
Eu. Quod tibi sempiternũ salutare sit liberis procreãdis. Me.ita di faxint
Eu. Volo te uxorẽ domũ ducere.me.hei occidi.eu.quid ita.
Me. Quia misero cerebrũ excutiũt tua dicta soror:lapides loqueris.
Eu. Eia hoc face quod te iubet soror.me.si iubeat faciam
Eu. In rẽ hoc tuã est.me.ut quidẽ:emoriar prius q̃ ducam.
Quæ cras ueniat perendie foras feratur soror
His legibus quum dare uis cedo nuptias adorna.
Eu. Quam maximã possum tibi dare frater dotem.
Sed est grandior natu:media est mulieris ætas.
Eam si iubes frater tibi me poscere poscam.
Me. Num non uis me interrogare te:eu.imo si quid uis roga.
Me. Post mediã ætatẽ qui mediam ducit uxorem domũ.
Si eam senex anum prægnantem fecerit fortuito
Quid dubitas quin sit paratũ nomẽ puero posthumus.
Nunc ego istũ soror laborẽ degam:& dimminuã tibi.
Ego uirtute deum & maiorũ nostrorum diues sum satis:
Istas magnas factiones.animos dotes dapsiles:
Clamores:imperia:eburata:uehicula:pallas: purpurã.
Nihil moror:quæ in seruitutem redigunt uiros.
Dic mihi quæso quis ea est quã uis ducere uxorem?Eu.eloquar.
Me. Nouistin hunc senẽ euclionẽ ex proximo pauperculum?
Noui hominem haud malũ me castor:eius cupio filiam.
Virginẽ mihi desponderi.uerba ne facias soror.
Scio quid dictura es hanc esse pauperẽ:hæc pauper placet.
Eu. Di bene uertãt.Me.idẽ ego spero.Eu.qd me nũc uis.Me.uale
Eu. Et tu frater.me.ego conueniam euclionẽ si domi est.
Sed eccum nescio unde sese homo recipit domum.

PRæſagibat mihi animus fruſtra me ire quũ exibã domo
Itaq; abibam inuitus:nã neq; quiſq̃ curialium
Venit:neque magiſter:quem diuidere argentum oportuit.
Nũc domũ properare propero:nã egomet ſum hic:aius domi eſt.
Me. Saluus atq; fortunatus euclio ſemper ſies.
Eu. Di te ament megadore. Me.quid tu.recten atq; ut uis uales.
Eu. Non temerarium eſt ubi diues blande appellat pauperem:
Iam illic homo aurum me ſcit habere:eo me ſalutat blandius:
Me. Ain tu te ualere.Eu.pol ego haud a pecunia perbene.
Me. Pol ſi eſt animus æquus tibi ſatis habes qui bene uitã colas.
Eu. Anus hercle hoc indiciũ fecit de auro perſpicue.palam eſt
Cui ego iam linguam præcidam atq; ocullos effodiam domi.
Me. Quid tu ſolus tecum loquere.eu.meã pauperiẽ conqueror.
Virginem habeo grandem: dote caſſam atq; inlocabilem.
Neque eã queo locare cuiq̃.me.tace bonum habe aium euclio.
Dabitur: adiuuabere a me:dic ſi quid opus eſt impera.
Eu. Nũc petit quum pollicetur inhiat aurum ut deuoret.
Altera manu fert lapidem:panem oſtentat altera.
Nemini credo.qui large blandus eſt diues pauperi.
Vbi manũ inicit:benigne ibi onerat aliquã zamiã.
Ego iſtos noui polypos qui ubi quicquid tetigerunt: tenent.
Me. Da mihi operam parũper:paucis euclio eſt quod te uolo.
De cõmuni re appellare mea & tua.Eu.hei miſero mihi.
Aurum mihi intus arpagatũ eſt:nunc hic eãm rem uolt ſcio
Mecum adire ad pactionem:uerũ interuiſam domi.
Me. Quo abis.eu.iã ad te reuortar.nã eſt quod uiſam domum.
Me. Credo edepol ubi mentionẽ ego fecero de filia
Mihi ut deſpõdeat ſeſe a me derideri rebitur.
Neq; illo quiſq̃ eſt alter hodie ex pauptate parcior
Eu. Di me ſeruant ſalua res eſt:ſaluũ eſt ſi quid non perit.
Nimis male timui:priuſq̃ intro redii exanimatus fui.
Redeo ad te megadore ſi quid me uis. Me. habeo gratiã.
Quæſo quod te percõtabor:ne id te pigeat proloqui.
Eu. Dum qdem nequid pconteris qd mihi non libeat proloqui
Me. Dic mihi quali me arbitrare genere prognatũ.Eu. bono.
Me. Quid fide:eu.bona.me.qd factis:Eu.neque malis:neque improbis.
Me. Aetatẽ meã ſis.Eu.ſcio eſſe grandẽ itidẽ ut pecuniam
Me. Certe edepol equidẽ te ciuẽ ſine omni mala etiam malitia
Semper ſum ratus & nunc arbitror.eu.aurũ huic olet.

Quid nunc me uis? Me. quoniam tu me: & ego te qualis sis scio.
Quæ res recte uortat: mihiq: tibiq: tuæq: filiæ.
Filiam tuam mihi uxorem posco: pmitte hoc fore.
Me. Hei megadore haud decorũ facinus tuis factis facis
Vt inopem atq: innoxium abs te: atq: abs tuis me irrideas.
Nam te neq: re: neq: uerbis merui uti faceres quod facis.
Me. Neq: edepol ego te derisum uenio: neq: derideo.
Neq: dignum arbitror. Eu. cur igitur poscis meam gnatã tibi?
Me. Vt propter me tibi sit melius: mihiq: propter te & tuos.
Eu. Venit hoc mihi in mentem megadore te esse hominem diuitem
Factiosum: me item esse hominem pauperum paupertimum.
Nunc si filiam locassim meam tibi: in mentem uenit.
Te bouẽ esse. & me esse asellum: ubi tecum cõiunctus siem.
Vbi onus nequeam portare pariter iaceam ego asinus in luto.
Tu me bos haud magis respicias: gnatus q̃ si nunq̃ siem.
Et te utar iniquore: & meus me ordo irrideat.
Neutrobi habeam stabile stabulum: si quid deuortii fuat.
Asini me mordacus scindant: boues incursent cornibus
Hoc magnum est periculum me ab asinis ad boues transcẽdere.
Me. Quam ad probos ppinquitate proxime te adiunxeris.
Tam optimum est: tu conditionem hanc accipe ausculta mihi.
Atq: eam desponde mihi. Eu. at nihil est dotis quidem.
Me. Ne duas: dum modo morata recte ueniat: dotata est satis.
Eu. Eo dico ne me thesaurum reperisse censeas.
Me. Noui: ne doceas: desponde: Eu. fiat: sed proh iuppiter.
Non ego disperii? Me. quid crepuit q̃si fẽr modo?
Me. Hic apud me hortum cõfodere iussi: sed ubi hic est homo.
Abiit: neq: me certiorem fecit: fastidit mei:
Quia uidet me suã amicitiam uelle: more hominum facit:
Nam si opulento sit petitum pauperioris gratiam
Pauper metuit congredi: per metum male rem gerit
Idem quando illæc occasio perit: post sero cupit.
Eu. Si hercle ego te non elinguandam dedero: usq: ab radicibus.
Impero: auctorq: sum. ut me cuiuis castrandum loces.
Me. Video hercle ego te me arbitrari euclio hominem idoneum
Quem senecta ætate ludos facias haud merito meo.
Eu. Neq: edepol megadore facio: neq: si cupiam copia est.
Me. Quid: nunc etiam mihi despondes filiam: Eu. illis legibus.
Cum illa dote quam tibi dixi. Me. sponden ergo: Eu. spondeo.
Istuc di bene uortãt. Me. ita di faxit. Eu. illud facio ut memineris

Conuenisse:ut ne quid dotis mea ad te afferat filia
Me. Memini.Eu.at scio quo uos pacto soleatis perplexarier:
Pactum non pactum est:non pactũ pactũ est ꝙ uobis lubet.
Me. Nulla controuersia mihi tecum erit: sed nuptias
Hodie quin facimus nũ quæ causa ẽ:Eu.imo edepol optuma.
Me. Ibo igitur parabo:nunquid me uis:Eu.istuc fiet uale.
Me. Heus strobile sequere propere me ad macellum strenue:
Eu. Illic hinc abiit.di imortales obsecro aurũ quid ualet:
Credo ego iam illum inaudiisse mihi esse thesaurum domum.
Id inhiat:ea affinitatem hanc obstinauit gratia.

Euclio senex. Staphila anus.

Eu. Bi tu es quæ deblaterasti iam uicinis omnibus
u Me meæ filiæ daturũ dotem:heus staphila te uoco:
Ecquid audis:uascula intus pure:propera atq; elue.
Filiam despondi ego hodie.huic nuptũ megadoro dabo
Sta. Di bene uortant.uerum e castor non potest:subitum est nimis:
Eu. Tace atq; abi:curata fac sint quum a foro redeam domum.
Atq; occlude ædes iam ego hic ero.St.quid ego nunc agam:
Nunc nobis prope adest exitium mihi atq; herili filiæ.
Nam probrum atq; partitudo prope adest ut fiat palam.
Quod celatum est:atq; ocultatum usq; adhuc:nunc non potest.
bo ntro ut hæc quæ imperauit facta cũ ueniat sient.
Nam e castor malũ mœrorem metuo ne mistũ bibam.

Strobilus seruus. Anthrax.Congrio coqui:

Stro. O tq̃ obsonauit herus:& conduxit coquos
p Tibicinasq; hasce apud forum edixit mihi
Vt dispartirem obsonium hic bifariam.
Con. Me quidem hercle dicam palam non diuides.
Si quo tu totum me ire uis operam dabo.
Ant. Bellum & pudicum uero prostibulum populi.
Post si quis uellet te aut non uelles diuidi
Con. Atque ego istuc anthrax aliouorsum dixeram
Nõ istuc quod tu isimulas.St.sed herus nuptias meus hodie faciet.
Con. Cuius ducit filiam:St. uicini huius euclionis e proximo.
Ei adeo obsonii hinc dimidium iussit dari.
Coquum alterum:itidemque a'teram tibicinam.
Nempe huic dimidium dicis:dimidium domi:
Sta. Nempe sicut dicis.Ant.quid hic non poterat de suo.
Senex obsonari filiæ in nuptiis!St.uah.
Ant. Quid negocii est:St.quid negocii sit rogas:

Pumex non æque aridus:atque hic est senex:
Ant. Ain tandem ita esse ut dicis:St.tute existima
Suam rem periisse:seque eradicarier.
Quin diuum atque hominum clamat continuo fidem
De suo tigillo fumus si qua exit foras
Quin quum it dormitum follem obstrinxit ob gullam
Ant. Cur:Str.ne quid animæ amittat dormiens.
Ant. Etiã ne obturat inferiorem gutturem
Ne quid animæ forte amittat dormiens:
Str. Hæc mihi te ut tibi me æquum est credere credo.
Ant. Immo equidem credo.Str.at scin etiam quo modo:
Aquam hercle plorat quum lauat profundere.
Ant. Censen talentum magnum exorari potesse
Ab istoc sene ut det:qui fiamus liberi:
Str. Famem hercle utendam si roges nunq̃ dabit.
Quin ipsi pridem tonsor ungues dempserat
Collegit:omnia abstulit præsegmina
Ant. Edepol mortalem parce parcum prædicas.
Str. Censen uero adeo esse parcum & misere uiuere!
Pulmentum pridem ei eripuit miluus.
Homo ad prætorem plorabundus deuenit
Infit ibi postulare plorans eiulans
Vt sibi liceret miluum uadarier.
Sexcenta sunt quæ memorem si sit ocium.
Sed uter uestrorum est celerior memora mihi.
Con: Ego ut multo melior.St.coquum ego:non furem rogo.
Ant. Coquũ ego dico.St.quid tu ais!Con.sic sum:ut uides.
Str. Coquus ille nundinalis est:in nonum diem
Solet ire coctum.Con.tu trium litterarum homo
Vituperas me.Str.etiam fur trifurcifer.

Strobilus.Antrax.Congrio.

Ant. Ace nunc iam tu atq; agnum horum uter est pinguior
Licet.Str.tu cõgrio eũ sũe atq; abi intus illuc & uos eũ seqmi
Vos cæteri illuc ad nos.Con.hercle iniuria
Dispertiuisti.pinguiorem agnum isti habent.
Str. At nunc tibi dabitur pinguior tibicina.
I sane cum illo phrygia:tu autem eleusium
Huc intro abi ad nos.Con.ostrobile subdole
Huccine detrusisti me ad senem parcissimum!
Vbi siquid poscamus ad rauim poscamus prius

Quam quicq̃ detur. Str. stultus & sine gratia es.
Tibi recte facere quando quid facias perit!
Con. Qui uero! Str. rogitas! iam principio in ædibus
Turba istuc nulla tibi erit: siquid uti uoles.
Domo abs te afferto: ne operam perdas poscere:
Hic apud nos magna turba ac familia est.
Suppellex: aurũ uestes. uasa argentea. ibi si periit quippiam
Quod te scio facile abstinere posse: si nihil obuiam est
Dicant coqui abstulerunt comprehendite.
Vincite. uerberate. in puteum condite.
Horum tibi istic nihil eueniet quippe qui
Vbi quid nihil est. sequere hac me. Con. sequor.

Strobilus. Euclio. Staphyla

Str. Eus staphyla prodi atq; hostiũ aperi. Sta. qui uocat!
Str. h Strobilus. Sta. quid uis! Str. hos ut accipias coquos,
Tibicinamq: & obsonium in nuptias.
Megadorus iussit euclioni hec minere.
Sta. Cererin strobile has facturi nuptias!
Str. Qui! sta. quia temeti nihil allatum intelligo.
Str. At iam afferetur si a foro ipsus redierit.
Sta. Ligna hic apud nos nulla sunt. Str. sunt asseres.
Sta. Sunt pol: str. sunt igitur ligna ne quæras foris:
Sta. Quid impurate quanq̃ uulcano studes
Cœnæue causa aut tuæ mercedis gratia
Nos nostras ædes postulas comburere.
Str. Haud postulo duc istos intro. Sta. sequimini.

Pythodicus seruus.

Vrate: ego interuisam quid faciant coqui
c Quos pol ut ego hodie seruem cura maxima est:
Nisi unum hoc faciam: ut in puteo cœnam coquant
Inde coactam sursum subducemus corbulis:
Si autem deorsum comedent: si quid coxerint
Superi incœnati sunt: & cœnati inferi
Sic uerba hic facio. quasi negocii nihil fiet.
Rapacidarum ubi tantum fiet in ædibus.

Euclio. Congrio.

Oui animum tandem consolare meum
u Vt bene haberem filiæ nuptiis.
Venio ad macellum: rogito pisces: indicant
Caros: agninam caram: caram bubulam:

Aul.

Vitulinam:cetum:porcinam.cara omnia:
Atq; eo fuerunt cariora,es non erat.
Abeo iratus illinc:quoniam nihil est qui emam.
Ita illis impuris omnibus adii manum.
Deinde ego met mecum cogitare inter uias
Occepi.festo die si quid prodegeris.
Profecto egere liceat:nisi peperceris
Post hanc rationem cordi uentriq; edidi.
Accessit animus ad meam sententiam:
Quam minimo sumptu filiam ut nuptum darem:
Nunc tusculum emi:& hasce coronas floreas.
Hæc imponentur in foco nostro lari
Vt fortunatas faciat gnatæ nuptias:
Sed quid ego apertas ædes nostras conspicor?
Et strepitus est intus.num nam compilor miser ego
Con. Aulam maiorem si potes uicina
Pete:hæc parua est capere non quit.eu.hei mihi
Perii hercle:aurum rapitur aula quæritur.
Nimirum occidor:nisi ego intro huc propero currere.
Apollo quæso subueni mihi:atque adiuua.
Confige sagittis fures thesaurarios.
Cui in re tali subuenisti ante hac.
Sed cesso priusq; prorsus perii currere.

Anthrax.euclio.

Romo desquama piscis:tu macherio
d Congrum murænam exdorsua quantum potes:
Ego hinc artoptam ex proximo utendam peto
A congrione.tu istum gallum si sapis
Glabriorem reddes mihi:q; uolsus ludius est.
Eu. Sed quid hoc clamoris oritur hinc ex proximo?
Coqui hercle credo faciunt officium suum.
Fugiam intro:nequid turbæ hic itidem fiat.

Congrio.

Ptati ciues populares:incolæ.acolæ.aduenæ omnes
Date uiam qua fugere liceat:facitæ totæ plateæ pateant.
Nũqd ego ũq; nisi hodie ad bacchas uĕi i bacchanal coq;natũ?
Ita me miserum & meos discipulos fustibus male contuderunt
Totus doleo.atque oppido perii:ita me iste habuit senex gymnasiũ:
Atat perii hercle ego miser:aperit bacchanal adest
Sequitur.scio quam rem geram.hæc ipsus magister me docuit.

Neq; ligna ego uſq̃ gentium præberi uidi pulchrius.
Ita q; omnis exegit foras:me:atq; hos honuſtos fuſtibus.

Euclio ſenex.Congrio

Eu. Edi:quo fugis nunc!tene tene.Con.qd ſtolide clamas!
Quia ad triuiros iam ego deferam tuũ nomẽ.cõ. quãobrem!
Eu. Quia cultrum habes.con.cocũ decet.eu.quid comminatus
Mihi.con.iſtuc malefactum arbitror:quia non latus fodi.
Eu. Homo nullus eſt te ſceleſtior qui uiuat hodie.
Neq; cui ego de induſtria amplius male plus lubens faxim
Con. Pol etſi taceas:palã id quidem eſt:res ipſa teſtis eſt.
Ita fuſtibus ſum mollior magis miſer q̃ullus cinedus:
Sed quid tibi nos mendice homo tactio eſt!quæ res!
Eu. Etiam rogitas!an quia minus q̃ æquum erat feci!
Con. Sine:hercle cum malo magno tuo ſi hoc caput ſentiet.
Eu. Sed in ædibus quid tibi meis nam erat negocii
Me abſente:niſi ego iuſſeram uolo ſcire.Cõ.tace ergo:
Quia uenimus coctũ ad nuptias.Eu.quid tu malũ curas
Vtrum crudum an coctum edam niſi tu mihi es tutor!
Con. Volo ſcire ſinas:ãn non ſinas nos coquere hic cœnam
Eu. Volo ſcire item ego meæ domi mea ſalua futura.
Con. Vtinã mea mihi modo auferam quæ attuli ſalua.
Eu. Me haud pœnitet:tua ne expetã!Cõ.ſcio.ne doce.noui
Quid eſt qua ph:beas nunc gratia nos coquere hic cœnam.
Quid fecimus!quid diximus tibi ſecus quam uelles!
Eu. Etiam rogitas ſceleſte homo qui angulos omnis
Mearum ædium:& conclauium mihi peruium facitis!
Id ubi tibi erat negocium ad focum ſi adeſſes
Non fiſile haberes caput merito id tibi factum eſt
Adeo ut tu meam ſententiam iam noſcere poſſis.
Si ad ianuam huc acceſſeris:niſi iuſſero propius
Ego te faciam miſerrimus mortalis uti ſis.
Scis iam meam ſententiam.quo abis.redi rurſum.
Con. Ita me bene amet lauerna te iam niſi redi
Mihi uaſa iubes pipulo hic differam ante ædis.
Quid ego nunc agam.næ ego edepol ueni huc auſpicio malo.
Nummo ſum cõductus plus iam medico mercede opus eſt.

Euclio Congrio.

Oc quidem hercle quoquo ibo mecum erit mecum feram
Eu. h Neq; iſtuc in tãtis periculis nunq̃ committam ut ſiet.
Ite ſane nunc iam intro omnes & coqui & tibicinæ.

Etiam introduce si uis uel gregem uenalium
Coquite:facite:festinate:nunc iam quantum lubet.
Hem perii.Eu.abi.opera huc cōducta est uestra non oratio.
Con. Heu senex pro uapulando hercle ego abs te mercedē petam.
Coctum ego:non uapulatum dudum conductus sum.
Eu. Lege agito mecum molestus ne sis:& cœnam quoque.
Aut abi in malum cruciatum ab ædibus.con.abi tu modo.

Euclio.

Eu. Llinc,hinc abiit:di immortales facinus audax incipit:
Qui cum opulento pauper hoie cœpit rē hre:aut negocium
Velut megadorus tentat me omnibus miserum modis:
Qui simulauit mei honoris mittere huc causa coquos.
Is ea causa misit hoc qui surriperent misero mihi.
Condigne etiam meus me intus gallus gallinacius.
Qui erat anui peculiaris perdidit penissime.
Vbi erat hæc defossa occepit ibi scalpurire ungulis
Circuncirca.quid opus est uerbis.ita mihi pectus peracuit
Capio fustem:obtrunco gallum furem manifestarium:
Credo ego edepol illi mercedem gallo pollicitos coquos
Siid palam fecisset:exemi ex manu manubrium.
Quid opus est uerbis.facta est pugna in gallo gallinatio.
Sed megadorus meus affinis:eccum incedit a foro.
Iam hunc non ausim præterire:quin consistam & colloquar.

Megadorus.euclio.

Arrauí amicis meis consilium meum.
De conditione hac:euclionis filiam laudant:
Sapienter factum & consilio bono
Nam meo quidem animo si idem faciant cæteri.
Opulentiores pauperorum filias
Vt indotatas ducant uxores domum.
Et multo fiat ciuitas concordior.
Et inuidia minore nos utamur:quam utimur.
Et illæ malam rem metuant quam metuunt magis.
Et nos minore sumptu simus:quam sumus
In maxima illec populi parte est optuma
In pauciore auidis altercatio.est.
Quorum animis auidis:atq; insatietatibus
Neq; lex:neq; tutor capere est qui possit modum.
Neq; hoc qui dicat quo illæ nubent diuites.
Dotata es:istud ius pauperibus ponitur

Quo iubeant nubant: dum dos ne fiat comes.
Hoc si ita fiet mores meliores sibi
Parent pro dote quos ferant:quam nunc ferunt.
Ego faxim muli precio qui superant equos
Sient uiliores gallicis canteriis.

Eu. Ita me di amabunt ut ego hunc ausculto lubens.
Nimis lepide fecit uerba ad parsimoniam.

Me. Nulla ergo dicat equidem dotem ad te attuli.
Maiorem multo q̃ tibi erat pecunia
Enim mihi quidem æquum est
Purpuram atq; aurum dari.
Ancillas:mulos:muliones:pedissequas:
Saluti gerulos pueros:uehicula qui uehat.

Eu. Vt matronarum hic facta pernouit probe:
Moribus præfectum mulierum hunc factum uelim.

Me. Nunc quoq; inuenias plus plaustrorum in ædibus
Videas q̃ ruri quando ad uillam ueneris:

Str. Sed hoc etiam pulchrum est.
Præ quam ubi sumptus petunt
Stat fullo:phrygio.aurifex:lanarius:
Caupones:patagiarii:indusiarii:flamearii:uiolarii:carinarii.
Aut manulearii.aut mirobrecarii.
Propolæ lintheones calceolarii.
Sedentarii sutates diabathraii
Solearii adstant.adstant molochinarii
Petunt fullones:sarcinatores petunt.
Strophiarii adstant:adstant semisonarii.
Iam hosce absolutos censeas:cedunt:petunt:
Terceni quum stant phylacistæ in atriis
Textores:limbolarii:arcularii ducuntur:datur
Aes:iam hosce absolutos censeas
Quum incedunt infectores crocotarii
Aut aliqua mala crux semper est quæ petat:

Eu. Compellarem ego illum ni metuam:ne desinat
Memorare mores mulierum:nunc sic sinam.

Me. Vbi nugiuendis res soluta est omnibus
Ibi ad postremum cedit miles:aes petit.
Itur:putatur ratio cum argentario:
Miles impransus adstat:æs censet dari.
Vbi disputata est ratio cum argentario

Etiam plus ipsus ultro debet argentario.
Spes prorogatur militi in alium diem.
Hæc sunt atque aliæ multæ in magnis dotibus
Incommoditates sumptusque intolerabiles
Nam quæ indotata est:ea est in potestate uiri.
Dotatæ mactant & malo & damno uiros:
Sed eccum affinem ante ædes:quid agitur euclio?

Euclio. Megadorus.

Eu. Imium lubenter audiui sermonem tuum:
Me. An audiuisti?eu.usque a principio omnia.
Me. Tamen e meo quidem animo
Aliquanto facias rectius.
Si nitidior sis nuptiis filiæ.
Pro re nitorem & gloriam pro copia.
Qui habent meminerint sese unde oriundi sient.
Neque pol megadore mihi:neque cuiq̃ pauperi
Opinione melius res structa est domi.
Me. Immo est:& dii faciant ut siet
Plus plusque sospitent quod nunc habes
Eu. Illud mihi uerbum non placet quod nunc habes
Tam hic scit me habere q̃ egomet:anus fecit palam.
Me. Quid tute solus e senatu seuocas?
Eu. Pol ego te ut accusem merito meditabar. Me. quid est?
Eu. Quid sit me rogas?qui mihi omnis angulos
Furum impleuisti in ædibus misero mihi
Qui mihi intromisisti in ædibus quingentos coquos
Cum senis manibus genere geryonaceo.
Quos si argus seruet:qui oculeus totus fuit.
Quem quondam ioni iuno custodem addidit.
Is nunq̃ seruet:præterea tibicinam
Quæ mihi interbibere sola si uino scateat
Corinthiensem fontem & pyreneum potest:
Tum obsonium autem. Me. pol uelleoni sat est
Etiam agnum misi. eu. quo quidem agno sat scio
Magis curiosam nusquã ullã esse bestiam
Eu. Volo ex te ego scire qui fit agnus curio
Me. Qui ossa atq; pellis totus est:ita cura macet.
Quin exta inspicere in sole etiam uiuo licet.
Ita is pellucet quasi laterna punica.
Me. Cedundum illum ego conduxi. eu. tum tu idem optumus est

Loces efferendum:nam iam credo mortuus est.
Me. Potare ego tecum hodie euclio uolo.
Eu. Non potem ego quidem hercle. Me. At ego iussero
Cadum unum uini ueteris a me afferier.
Eu. Nolo hercle:nam mihi bibere decretum aquam est.
Me. Ego te hodie reddam madidũ si uiuo probe.
Tibi an decretum est bibere aquã.eu.scio quã rem agat
Vt me deponat:uino eam affectat uiam.
Post hoc quod habeo ut cõmutet coloniam.
Ego id cauebo:nam alicubi abstrudam foris.
Ego faxo & operam & uinum perdiderit simul.
Me. Ego nisi quid me uis eo lauatum ut sacruficem.
Eu. Edepol næ tu aula multos inimicos habes.
Atq; istuc aurum quod tibi concreditum est.
Nunc hoc mihi factum est optumum:ut te auferam
Aula in fidei phanum:ibi abstrudam probe:
Fides nouisti me.& ego te:caue sis tibi
Ne tu in me mutassis nomen:si hoc concreduo.
Ibo ad te fretus tua fides fiducia.

Strobilus.

Str. Oc est serui facinus frugi facere quod ego psequor
h Ne moræ molestiæq; imperium herile habeat sibi.
Nam qui hero ex sententia seruire seruus postulat.
In herum matura in se sera condecet capessere.
Sin dormitet ita dormitet seruum sese ut cogitet.
Nam qui amanti hero seruitutẽ seruit:quasi ego seruio
Si herum uidet superare amorẽ hoc serui esse officium reor.
Retinere ad salutem non eum quo incũbat eo impellere.
Quasi pueri qui nare discunt scirpea inducitur ratis
Qui laborent minus facilius ut nent:& moueant manus.
Eodem modo seruum ratem esse amanti hero æquum censeo.
Vt tolleret ne pessum eat tanquam
Imperium herile ediscat:ut quod non nos uelit oculi siant.
Quod iubeat citis quadrigis citius pperet persequi.
Qui ea curabit:abstinebit censeo ne bubula.
Nec sua opera reddet unq̃ in splendorem compedes.
Nunc herus meus amat filiã huius euclionis pauperis:
Eam hero nũc renũciatũ est nuptũ huic megadoro dari.
Is speculatũ huc misit me:ut q̃ fieret participes:
Nunc sine omni suspitione in ara hic assidam sacra.

Hinc ego huc & illuc potero quid agant arbitrarier.

Euclio senex. Strophilus seruus.

Vmō caue quicq̄ indicassis aurū meū esse istic fides
t Nō metuo ne quisquam inueniat ita probe in latebris situ est.
Edepol ne illic pulchram prædam agat siqs illā inuenerit
Aulam onustam auri: uerum id te quæso ut prohibessis fides.
Nunc lauabo: ut rem diuinam faciam ne affinem morer.
Quin ubi accesat me: meam extemplo filiam ducat domū.
Vide fides etiā: atq; etiam nunc saluam ut aulā abs te auferam.
Tuæ fidei concredidi aurū: in tuo luco & fano modo est situ.
Str. Di immortales quod ego hunc hominem facinus audio loqui.
Se aulam onustam auri abstrusisse hic intus in fano fidei.
Caue tu illi fidelis: quæso potius fueris q̄ mihi.
Atq; hic pater est ut ego opinor huius herus quā amat.
Ibo hinc intro perserutabor fanum si inueniam uspiam
Aurū: dum hic est occupatus. sed si repperero o fides
Mulsi congialem plenam faciam tibi fideliam.
Id adeo tibi faciam: uerum ego mihi bibam ubi id fecero.

Euclio.

On temere est q; coruos cātat mihi nunc ab leua manu
n Semel radebat pedibus terrā: & uoce crocitabat sua
Continuo meum cor cœpit artem facere ludicram
Atq; in pectus emicare: sed ego cesso currere

Eu. Euclio. Strophylus

Oras lumbrice qui sub terra erepsisti modo
f Qui modo nusq̄ comparebas: nunc quū cōpares peris.
Str. Ego edepol te præstigiator miseris iam accipiam modis
Quæ te mala crux agitat? quid tibi mecum est cōmertii senex?
Eu. Quid me afflictas? quid me raptas. qua me causa uerberas?
Str. Verberabilissime etiam rogitas non ur sed trifur?
Str. Quid tibi subripui. Eu. redde huc sis. Str. quid uis reddā. eu. rogitas
Str. Nihil equidem tibi abstuli. eu. at illud quod tibi abstuleras cedo.
Eu. Ecquid ais. eu. quid agam. auferre non potes. Str. quid uis tibi.
Str. Pone hoc scis. aufer cauillam: non ego nunc nugas ago.
Quid ego ponam quin tu eloquere quicquid est suo nomine?
Str. Non hercle equidē q̄q̄ sūpsi nec tetigi. eu. ostēde huc manus
Str. Hem tibi ostendi: eccas. eu. uideo. age ostende etiā tertiam
Laruæ hunc atq; intēperie: insaniæq; agitant senem
Facis ne muriam mihi an nō? eu. fateor quia non perdo maximā
Atq; id quoq; iam fiet nisi fatere. str. quid fatear tibi?

Eu. Quid abstulisti hinc? str. di me perdant si ego tui quidq̃ abstuli.
Ni ue adeo abstulisse uellem. Eu. agedum excute dum palium
Str. Tuo arbitratu. eu. ne inter tunicas habeas. str. tcta qua lubet.
Eu. Vah scelestus q̃ benigne ut ne abstulisse intellegam.
Noui sicophantias. age rursum ostende huc
Dextram. str. hem. eu. nunc leuã ostende. str. quin equidẽ ambas pfero
Eu. Iam scrutari mitto redde huic. str. quid reddã? eu. ah nugas agis.
Certe hẽs. str. habeo ego quid hẽo. eu. nõ dico audire expetis.
Id meum quicquid habes redde: str. insanis perscrutatus es
Tuo arbitratu: neq; tui me quicq̃ inuenisti penes
Eu. Mane: mane: quis illic est? quis hic intus alter erat tecũ simul?
Perii hercle: ille nunc intus turbat: hunc si amitto: hic abierit
Postremo iam hũc perscrutari. hic nihili habet: abi quo lubet.
Iuppiter te diq; perdant. str. haud male agit gratias.
Eu. Ibo hinc intro: atque illi sociẽno tuo iam interstringã gulam.
Fugin hinc ab oculis? abin hinc an non? str. abeo. eu. caue si te uideã.

Strophilus.

Ortuum ego me mauelim leto malo
m Quam non ego illi dem hodie insidias seni
Nam hic iam non audebit aurũ abstrudere.
Credo referet iam secum: & mutabit locum
Atat foris crepuit: senex eccum aurum effert foras
Tantisper hic ego ad ianuam conceffero.

Euclio. Strophilus.

Idei censebam maximã multo fidem
f Esse: ea subleuit os mihi penussume.
Ni subuenisset coruus perissem miser.
Nimis hercle ego illum coruum ad me ueniat uelim
Qui indicium fecit: ut ego illi aliquid boni
Dicam: nam quo dedit tãdiu: quam perdium:
Nunc hoc ubi abstrudam: cogito solum locum:
Siluani lucus extra murum est aulus
Crebro salicto oppletus: ibi sumam locum:
Certum est syluano potius credam q̃ fidei:
Fuge: fuge: dii me saluom & seruatum dolunt.
Str. Iam ego illuc percurram: atq; inscendam aliq̃ in arborem:
Indeq; obseruabo aurum ubi abstrudat senex.
Quãquam hic manere me herus sese iusserat
Certum est malam rem potius quæram cũ lucro.

Liconides adolescens. Eunomia: Ph.

Li. Ixi tibi mater:iuxta rem mecum tenes
d Super euclionis filiam nunc te obsecro
Fac mentionem cum auonculo mater mea.
Resecroq; mater quod dudum obsecraueram.
Eu. Scis tute facta uelle æque tu uelis
Et istuc confido fratre me impetrassere
Et causa iusta est siquidem ita est ut prædicas:
Te eam compressisse uinulentum uirginem.
Li. Ego ne ut te aduorsum mentiar mater mea:
Ph. Perii mea nutrix:obsecro te uterus dolet:
Iuno lucina tuam fidem. Li. hem mater mea.
Tibi rem potiorem uideo:clamat:parturit.
Eu. Ihac intro mecum gnate mi ad fratrem meum
Vt istuc quod me oras efficiam tibi impetratum ab eo auferam.
Li. Iam sequor te mater:sed seruum meum
Strobilum miror ubi sit:quem ego me iusseram
Illic opperiri. num ego mecum cogito.
Sed mihi dat operam:me illi irasci iniurium est.
Ibo intro:ubi de capite meo sunt comitia. Strophylus.
Ici diuitiis qui aureos montis colũt
p Ego solus supero. nam istos reges cæteros
Memorare nolo hominum mendicabula
Ego sum ille rex philippus o lepidum diem.
Nam ut dudum hinc abii:multo illuc aduenì prior
Multoq; prius me collocaui in arborem.
Indeq; expectabam aurum ubi abstrudebat senex
Vbi ille abiit ego me deorsum duco de arbore.
Exfodio aulam auri plenam inde ex eo loco,
Video recipere se senem:ille me non uidet
Nam ego modo declinaui paulum me extra uiam
Atat eccum ipsum:ibo ut hoc condam:domum.
Euclio senex. Liconides adolescens.
Erii:interii:occidi:quo curram:quo nunc curram:
p Tene tene quem. quis. nescio nihil uideo:cæcus eo. atq;
Equidem quo eam:aut ubi sim:aut qui sim
Nequeo cum animo certum iuestigare. obsecro uos ego mihi auxilio
Oro obtestor sitis:& hominem demonstretis qui eam abstulerit:
Qui uestitu & creta ocultant sese:atq; sedent quasi sint frugi.
Quid ais tu:tibi credere certum est:nã esse bonum & uoltu cognosco.
Quid est. quid ridetis:noui omnes:scio fures esse hic complures.

Hem nemo habet horum:occidisti.dic igitur quis habet.nescis.
Heu me miserum miserum:perii male perditus:pessime ornatus eo
Tamen gemiti & mali molestiæ hic dies mihi obtulit famē & paupiē.
Perditissimus ego sum omnium in terra:
Nam quid mihi opus est uitā.qui tantum auri
Perdidi quod custodiui sedulo egomet me fraudaui.
Animumq; meum:geniumq; meum:nunc eo alii lætificantur
Meo malo & damno.pati nequeo.

Li. Q uinam homo hic ante ædis nostras eiulans:cōqueritur mœrens:
Atq; hic quidē euclio est:ut opinor.oppido ego interii:palāt res.
Scit peperisse iam ut ego opinor filiam suam.nec mihi incertum est.
Q uid agā.abeā an maneā.an adeā:an fugiā:qd agam edepol nescio.

Euclio senex. Liconides adolescens.

q Vis hic loquitur. Li.ego sum.Eu.imo ego sum miser
Et misere perditus:cui tanta mala mœstitudoque obtigit

Li. Aio bono es.eu.quo obsecro pacto eē possū.li.qa istuc facinus q; tuū.
Sollicitat animū id ego feci & fateor.eu.quid ego ex te audio.

Li. Id quod uerum est.eu.quid ego emerui adulescens mali.
Q uāobrem ut faceres meq; meosq; perditum ires liberos.

Li. Deus mihi impulsor fuit.is me ad illam illexit.eu.quo modo.

Li. Fateor me peccauisse:& me culpam commeritum scio.
Id adeo te oratum aduenio:ut aio æquo ignoscas mihi.

Eu. Cur id ausus facere:ut id quod non tuum esset tangeres.

Li. Q uid uis fieri.factum illud fieri infectum non potest.
Deos credo uoluisse:nam ni uellent non fieret scio.

Eu. At ego deos credo uoluisse ut apud te me in neruo enecem

Li. Ne istuc dixi.eu.qui tibi ergo meam me inuito tactio est.

Li. Quia uini uitio atq; amoris feci.eu.homo audacissime.
Cum istac in te oratione huc ad me adire ausin impudens.
Nam si istuc ius est ut tu istuc excusare possies.
Luce clara deripiamus aurum matronis palam:
Post id si prēfi simus excusemus ebrios
Nos fecisse amoris causa:nimis uilest uinum atq; amor.
Si ebrio atq; amanti impune facere quod lubeat licet.

Li. Quin tibi ultro supplicatum aduenio ob stulticiam meam.

Eu. Non mihi homines placent:qui quando malefecerunt purgant
Tu illam scibas non tuam esse:non attactam oportuit.

Li. Ergo quia sum tangere ausus haud causificor quin eam
Ego habeam potissimum.eu.tun habeas me inuito meam.

Li. Haud te inuito postulo:sed meam esse oportere arbitror.

Quin tu eam inuenies inq̃ meam illam esse oportet euclio.
Eu. Nisi refers. Li. quid tibi ergo referam. eu. q̃ subripuisti meum
Iam quidem ad prætorem hercle te rapiam: & tibi scribam dicam.
Li. Subripui ego tuum: unde. aut quid est. eu. ita te amabit iuppiter.
Vt tu nescis. li. nisi quidem tu mihi quid quæras dixeris.
Eu. Aulam auri in quã te reposco q̃ tu confessus mihi
Te abstulisse: Li. neque edepol dixi neq̃ feci. eu. negas.
Li. Pernego. immo neq̃ ego aurum: neque istæc aula quæ sciet
Scio. nec noui. eu. illam ex sylu ani luco q̃ abstuleras eedo,
I refer dimidiam tecum potius partem diuidam.
Tametsi fur mihi es: molestus non ero furi: refer.
Li. Sanus tu non es: qui furem me uoces. ego te euclio
De alia re resciuisse censui: quod ad me attinet.
Magna est res quam ego tecum ocioſe si ocium est cupio loqui.
Eu. Dic bona fide tu id aurum non subripuisti. li. bona non.
Eu. Istuc quoq̃ bona. atq̃ id scies quod abstulerit.
Neque scis qui abstulerit mihi indicabis. li. faciam. eu. neque partem
Tibi ab eo cui est indipisces. neque furem excipies.
Li. Ita. eu. id fallis. li. tum me faciat quod uolt magnus iuppiter.
Eu. Sat habeo: age nunc loquere quid uis. li. si me nouisti minus
Genere quo sim gnatus. hic mihi est megadorus auonculus
Meus fuit pater antimachus. ego uocor lyconides.
Mater est eunomia. eu. noui genus. nunc quid uis? li. id uolo
Noscere. filiam ex te tu abes. eu. immo ec illam domi.
Li. Iam tu despondisti opinor meo auunculo. eu. omnem rem tenes
Li. Is me nunc renunciare repudium iussit tibi.
Eu. Repudium rebus paratis: atq̃ exornatis nuptiis?
Vt illum di immortales omnes: quantum est perdiunt
Quem propter hodie auri tantum perdidi infelix miser.
Li. Bono animo es: & bene dice: nunc quæ res tibi & gnatæ tuæ
Bene feliciterque uortat: ita di faxint. inquito.
Eu. Ita di faciant. li. & mihi ita di faciant. audi nunc iam.
Qui homo culpam admisit in se: nullus est tam parui præcii
Quin pudeat: quin purget sese nunc te obtestor euclio.
Vt quod ego erga te imprudens peccaui aut gnatam tuam
Vt mihi ignoscas: eamq̃ uxorem mihi des ut leges iubeant.
Ego me iniuriam filiæ fecisse fateor tuæ
Cereris uigiliis per uinum atq̃ impulsu adoloscentiæ.
Hei mihi quod facinus ex te ego audio. li. curro in uias
Eu. Quem ego auom feci iam ut esses filiæ nuptiis.

Nã tua gnata peperit decumo mense post. numerum cape.
Ea re repudium remisit auonculus causa mea.
Intro exquere sit ne ita ut ego prædico. Eu. perii oppido
Ita mihi ad malum malæ res plurimæ se ad glutinant.
Ibo intro ut quid huius ne sit sciam. Li. iam te sequor.
Hæc propemodum iam esse in uado salutis res uidetur.
Hunc seruum esse ubi dicam meum strobilum: non reperio.
Nisi etiam hic opperiar tamen paulisper: postea intro hunc subsequar.
Nunc interim spacium ei dabo exquirendi.
Meum factum ex gnatæ pedisse qua nutrice an uera nouit.

Strophilus. Liconides.

Str. Ii immortales quibus & quantis me donatis gaudiis.
d Quadrilibrem aulam auro onustã habeo. quis me est diuitior.
Quis me athenis nũc magis qsq̃ est homo cui dii sint ppitii.
Certo enim ego uocem hic loquentis modo me audire uisus sum
Here ne ego aspicio meum. Li. uideo ego nunc strobilũ seruum meũ.
Str. Ipsus est. Li. haud aliud est. str. cõgrediar. Li. contollã gradum
Credo ego illum ut iussi eampse anum adisse huius nutricẽ uirginis:
Str. Quin ego illum inuenisse dico hanc prædam atq; eloquar.
Igitur orabo ut manu me mittat: ibo atq; eloquar.
Reperi. Li. quid reperisti. str. non quod pueri clamitant
In faba se reperisse. Li. iamne autem ut soles delusis.
Str. Here mane: eloquar: iam ausculta:
Li. Age ergo loquere: str. repperi hodie here diuitias nimias.
Li. Vbi nam. str. quadrilibrem inquã aulam auri plenã
Li. Quod ego facinus audio ex te: str. euclioni huic seni subripui.
Li. Vbi id aurum. str. in arca apud me: nunc uolo me emitti manu.
Li. Ego ne te emittam manu scelerum cumulatissime.
Str. Abi here: scio quam rem geras:
Lepide hercle animum tuum tẽtaui: iam ut eriperes apparabas.
Quid faceres si reperissem. Li. non potes probasse nugas.
Redde aurũ. str. reddam ego aurum. Li. redde inquam.
Vt huic reddatur. str. ah unde.
Li. Quod mõ fassus es eẽ in arca. str. soleo hercle ego garrire nugas
Ita loquor. li. at scin quomodo. str. uel hercle eneca:
Nunquam hinc feres a me

Imperfecta fabula.

Captiui duo. Comedia quarta.

Aptus est in pugna egionis filius.
Alium quadrimum fugiens seruus uendidit
Pater captiuos cõmercatur alios.

Cap.

Tantum studens ut natum recuperet
Et inibi emit olim amissum filium.
Is suo cum domino ueste uersa ac nomine
Vt amittatur fecit:ipsus plectitur.
Et is reduxit captum & fugitiuum simu l
Inditio cuius alium agnoscit filium.

Prologus.

Os quos uidetis stare hic captiuos duos.
Illi qui stant:hi stant ambo:non sedent.
Vos:uos mihi testes me uerum loqui:
Senex qui hic habitat egio est huius pater.
Sed is quo pacto seruiat suo sibi patri:
Id ego hic apud uos proloquar si operam datis
Seni huic fuerunt filii nati duo.
Alterum quadrimū puerum seruus subrupuit.
Eumq; hinc profugiens uendidit in aulide
Patri huiusce:iam hoc tenetis:optumum est.
Negat hercle ille ultimus:accedito.
Si non ubi sedeas locus est:est ubi ambules.
Quando histrionem cogis mendicarier
Ego me tua causa ne erres:nō rupturus sum
Vos qui potestis ope uestra censerier
Accipite reliquom:alieno uti nihil moror.
Fugitiuus ille ut dixeram ante huius patri.
Domo quē profugiens dominum abstulerat uendidit.
Hic postquā hunc emit dedit eum huic gnato suo
Peculiarem:quia quasi una ætas erat.
Hic nunc domi seruit suo patri:nec scit pater.
Est uero dinos:quasi pilas homines habens:
Rationem habetis quo modo unum amiserit.
Postquam belligerant ætoli cum aulidis
Vt fit in bello capitur alter filius.
Medicus menarcus emit ibidem in aulide.
Cœpit captiuos commercari hic alios.
Si quem reperire posset cum quo mutet suum.
Illum captiuom hunc suū esse nescit qui domist.
Et quoniam heri inde audiuit de summo loco.
Summoq; genere captum equitem alium.
Nihil precio parsit filio dum parceret.
Reconciliare ut facilius posset domum.

Emit hoſce de præda:ambos de quæſtoribus
Hiſce autem inter ſeſe confinxerunt dolum
Quo pacto hic ſeruus ſuum herum hinc amittat domum
Atq; inter ſe commutant ueſtem & nomina.
Illic uocatur philocrates:hic tyndarus
Huius illic.hic illius:hodie fert imaginem.
Et hic hodie expediet hanc docte fallaciam.
Et ſuum herum faciet libertatis compotem.
Eodemque pacto fratrem ſeruabit ſuum.
Reducemque faciet liberum in patriam ad patrem.
Imprudens.itidem & ſæpe iam in multis locis
Plus inſciens quid fecit:quam prudens boni.
Sed inſcientes ſua ſibi fallacia
Ita compararunt & confinxerunt dolum.
Itaque hi commenti de ſua ſententia.
Vt in ſeruitute hic ad ſuum maneat patrem.
Ita nunc ignorans ſuo ſibi ſeruit patri
Homunculi quanti ſunt quum recogito!
Hæc res agetur nobis.uobis fabula
Sed etiam eſt paucis uos quod monitos uoluerim.
Profecto expediet fabulæ huic operam dare
Non pertractate facta eſt:neq; item ut cæteræ:
Neque ſpurcidici in ſunt uerſus immemorabiles.
Hic neque periurus leno eſt:nec meretrix mala:
Neque miles glorioſus.eſſe ne uereamini:
Quia bellum ætolis dixi cum aulidis.
Foris illic extra ſcenam fient prœlia.
Nam hoc pene iniquomſt comico choragio
Conari de ſubito:tontos agere tragœdiam.
Proin ſi quis pugnam expetat lites contrahat
Valentiorem nactus aduerſarium.
Si erit ego faciam ut pugnam inſpectet non bonam.
Adeo ut ſpectare poſtea omnis oderit.
Abeo.ualete iudices iuſtiſſimi
Domi bellique duellatores optimi

Paraſitus.

Vuentus nomen indidit ſcorto mihi:
Ego quia inuocatus ſoleo eſſe in conuiuio.
Scio abſurde dictum hoc deriſores dicere.
At ego dico recte:nam ſcortum in conuiuio

Sibi amator talos quum iacit inuocat.
Est ne inuocatum an non? planissume:
Verum hercle uerum nos parasiti planius
Quos nunquam quisquam neque uocat: neque inuocat
Quasi mures semper edimus alienum cibum.
Vbi res prolatæ sunt quum rus homines eunt.
Simul prolatæ res sunt nostris dentibus.
Quasi quum caletur cocleæ in occulto latent:
Suo sibi suco uiuont rosi non cadit.
Item parasiti rebus ploratis latent.
In oculto miseri uictitant suco suo:
Dum ruri rurant homines: quos liguriant.
Prolatis rebus parasiti uenatici canes
Sumus. quando rure redierunt molossici.
Odiosique: & multum incomodestici
Et hic quidem hercle nisi qui colaphos perpeti
Potest parasitus: frangi quæ aulas in caput.
Vel ire extra portam trigeminam ad sacculum licet
Quod mihi ne eueniat nonnullum periculum est.
Nam postquam meus rex est potitus hostium.
Ita nunc belligerant ætolicum aulidis.
Nam ætolia hæc est illic est captus in aulide.
Philopolemus huius egionis filius:
Senis qui hic habitat: quæ ædes lamentariæ
Mihi sunt: quas quotienscunque conspicio: fleo:
Nunc hic occepit quæstum hunc filii gratia.
In honestum: & maxime alienum ingenio suo.
Homines captiuos commercatur: si queat
Aliquem inuenire suum quicum mutet filium.
Nunc ad eum pergam: sed aperitur hostium.
Vnde saturitate sæpe ego exii ebrius.

Egio senex. Ergasilus parasitus. Lorarius.

Duorte animũ scis tu istos captiuos duos:
a Heri quos emi de præda de quæstoribus.
His indito cathenas singularias.
Istas maiores quibus sunt uincti demito.
Sinito ambulare si foris si intus uolent.
Sed uti adseruentur magna diligentia.
Liber captiuus auis fere consimilis est.
Semel fugiendi si data est occasio.

Satis est nunquam post illam possis prendere:
Omnes profecto liberi libentius
Sumus:quam seruimus. Lo.non uidere ita tu quidem
Si non est quod dem:mene uis dem ipse impedes!
Se. Si dederis erit extemplo mihi quod dem tibi.
Lo. Auis me fere consimilem faciam ut prædixisti.
Se. Ita ut dicis:nam si faxis te in caueam dabo.
Sed satis uerborum est.cura quæ iussi:atque abi.
Pa. Quod quidem ego nimis quam cupio ut imperet.
Nam ni illum recipiat:nihil est quo me recipiam
Nulla est spes iuuentutis.sese omnis amant:
Ille demum antiquis est adulescens moribus
Cuius nunquam uoltum tranquillauit gratus
Condigne pater est eius moratus moribus:
Se. Ego ibo ad fratrem:ad alios captiuos meos.
Visam ne nocte hac quippiam turbauerint.
Inde me continuo recipiam rursum domum.
pa. Aegre est mihi hunc facere quæstum carcerarium
Propter sui gnati miseriam miserum senem.
Sed si ullo pacto ille huc conciliari potest
Vel carnificinam hunc facere possum perpeti.
Se. Quis hic loquitur! P.ego qui tuo mœrore maceror
Macesco.consenesco:& tabesco miser.
Ossa:atque pellis sit miser macritudine.
Neque unquam quicq̃ me iuuat:quod edo domi
Foris aliquantulum etiam quod gusto id beat.
Se. Ergasile salue.er.di te bene ament egio.
Ne fle.Se.ego ne illum fleam!ego ne non deflea m
Talem adulescentem!semper.sensi filio
Meo te esse amicum:& illum intellexi tibi.
Tum denique homnes nostra intelligimus bona
Quum quæ in potestate habuimus:ea amisimus.
Er. Ego postquam gnatus tuus potitus est hostium
Expertus quanti fuerit.nunc desidero.
Se. Alienus quum eius incommodum tam ægre feras
Quid me patrem par facerest cui ille est unicus.
Er. Alienus ego alienus ille!ah egio
Nunquam istuc dixis:neque animum induxis tuum:
Tibi ille unicus est:mihi etiam unico magis unicus.
Se. Laudo malum quum amici tuum ducis malum.

Nunc habe bonum animum.pa.heu.Se.huic illud dolet.
Quia nunc remissus est edendi exercitus:
p. Nullum ne interea nactus qui posset tibi
Remissum quem dixti imperare exercitum.
S. Quid credis? fugitant omnes hanc prouinciam.
p. Quod obtigerat.postq̃ captus philopolemus tuus.
S. Non pol mirandum est fugitare hanc prouinciam.
p. Multis & multigeneribus opust tibi
Militibus:primo dum opus est pistorensibus
Eorum sunt aliquot genera pistorensium.
Opus paniceis est:opus placentinis quoque
Opus turdetanis:opust ficedulensibus.
Iam maritumi omnes milites opus sunt tibi.
S. Vt sæpe summa ingenia in occulto latent.
Hic qualis imperator nunc priuatus est:
Habe modo bonum animum:nam illum cõfido domum
In his diebus me reconciliascere.
Nam eccum hic captiuum adulescentem alium
Prognatum genere summo & summis diuitiis.
Hoc illum me mutare confido fore.
p. Ita di deæq; faxint.S.sed num quo foras
Vocatus ad cœnam? nusquam quod sciam.
Sed quidum id quæris? quia mihi est natalis dies
Propterea te uocari ad cœnam uolo.
p. Facete dictum.S.sed si pauxillum potes
Contentus esse.P.næ per pauxillum modo
Nam istoc me assiduo uictu delecto domi.
S. Agesis roga.emptum nisi quis meliorem adfert
Quæ mihi:atq; amicis placeat conditio magis
Quasi fundum uendam:meis me addicam legibus
p. Proh fundum uendis.S.tu quidem haud fundum mihi
Sed si uenturus: tempori.p.æmulis iam ocium est
S. I modo:uenare leporem:nunc itym tenes.
p. Non meus scruposam uictus commeat uiam.
Nunquam istoc uinces me egio:ne postules
Cum calceatis dentibus ueniam tamen
S. Asper meus uictus sane est: sentis ne? hæsitas
Terrestris cœna est.p.sus terrestris bestia est.
S. Multis oleribus.p.curato ægrotos domi.
Nũ quid uis? S.uenias tempori.p.memorem mones

S. Ibo intro:atq; intus subducam ratiunculam.
Quantulum argenti mihi apud trapezitam.siet
Ad fratrem quo ire dixeram:mox iero.
Lorarius.philocrates.tindarus.Captiui
I immortales id uoluerunt uos hanc erumnam exequi
d Decet id pati animo æquo:si id facietis leuior labos erit.
Domi fuistis credo liberi.
Nunc seruitus si euenit:ei uos morigerari mos bonust.
Eamq; & herili imperio ingeniis uostris leuem reddere.
Indigna digna habenda sunt hærus quæ facit.Ca.ohohoh
L. Eiulatione haud opus est multa oculis multa misera editis
In re mala animo si bono utare adiuuat.
Ca. At nos pudet quia cum cathenis sumus.L.at pigeat postea
Nostrum herum:si uos eximat uinculis:
Aut solutos sinatq;:quos argento emerit:
Ca. Quid a nobis metuit?scimus nos.
Nostrum officium quod est si solutos sinat
L. At fugam fingitis:sentio quam rem agitis.
Ca. Nos fugiamus?quo fugiamus?L.in patriam.Ca.apage
Haud nos deceat fugitiuos imitari.L.immo edepol.
Si erit occasio haud dehortor.
Ca. Vnum exorare uos sinite nos.L.quidnam id est?Ca.ut sine hisce
Arbitris atq; uobis nobis detis locum loquendi.
L. Fiat.abscedite hinc.nos concedamus huc:sed breuē orationē icipesse.
p. Hem istuc certum erat.concede huc.Lo.abite abistis.
p. Obnoxii ambo uobis sumus ppter hanc rem quū quæ uolumus nos
Copia est ea facitis nos compotes:
Secede huc nunc iam si uidetur.procul,
Ne arbitri dicta nostra arbitrari queant.
Ne ue permanet palam hæc nostra falacia:
Nam doli non doli sunt ni astu colas.
Sed malum maximum:si id palam prouenit.
Nam si herus mihi es tu:atq; ego me tuum esse seruum assimulo.
Tamen uiso opust:cauto est opus:ut hoc sobrie sineq; arbitris
Accurate hoc agatur:docte & diligenter.
Tanta incepta res est:haud somniculose hoc
Agendum est.t.ero ut me uoles esse.p.spero.
Nam tu nunc uides pro tuo caro capite
Carum offerre meum caput uilitati.
T. Scio.P.at scire memento quando id q; uoles habebis.

Nam fere maxima pars morem hunc hoīes habent:q̃ ſibi uolunt
Dā id impetrant boni ſūt:ſed id ubi iam penes ſeſe habēt
Ex bonis peſſimi & fraudolentiſſimi
Sunt.nunc ut mihi te uolo eſſe autumo.
Quod tibi ſuadeam:ſuadeam meo patri.
Pol ego ſi te audeam:meum patrem nominem:
Nam ſecundum patrem tu es pater proximus.
T. Audio.p.& propterea ſæpius te ut memineris.moneo:
Non ego herus tibi ſed ſeruus ſū:nunc obſecro te hoc unum
Quoniam nobis di immortales animum oſtenderunt ſuum:
Vt qui herum me tibi fuiſſe atq̃ eſſe nunc conſeruum uelint:
Quod antehac p iure iperitabā modo:nūc te oro per precē:
Per fortunā incertam:& per mei te erga bonitatē patris:
Perq̃ conſeruitium commune:quod hoſtica euenit manu.
Ne me ſecus honore honeſtes:q̃ ego te quum ſeruiebas mihi:
T. Atq̃ qui fueris:& q nunc ſis meminiſſe ut memineris.
Scio quidem me te eſſe nunc:& te eſſe me.P.hem iſtuc ſi potes
Memoriter meminiſſe ineſt ſpes nobis in hac aſtutia.

Egio ſenex.philocrates. Tindarus.

Eg. i Am ego reuertar intro ſi ex his quæ uolo exqſiuero
Vbi ſunt iſti quos ante ædis iuſſi huc pduci
Foras!p.edepol tibi ne q̃ſtioni eſſemus cautū intelligo
Ita uinclis:cuſtodiiſq̃ circūmuniti ſumus.
Eg. Qui cauet ne decipiatur:uix cauet quū etiam cauet:
Etiam quū cauiſſe ratus eſt:ſæpe is cautor captus eſt.
An uero non iuſta cauſa eſt:ut uos ſeruē ſædulo.
Quos tam grandi ſim mercatus præſenti pecunia.
ph. Neq̃ pol tibi nos quia nos ſeruas æquum ſtultitiæ uertere
Neq̃ te nobis ſi abeamus hinc:ſi fuat occaſio.
Eg. Vt uos hic:itidem illic apud uos meus ſeruatur filius.
ph. Cap:us eſt.Eg.ita.ph.non igitur nos ſoli ignaui ſumus:
Eg. Secede huc:nam ſunt quæ exte ſolo ſcitari uolo
Quarum rerq̃ te falſiloquum mihi eſſe nolo.ph.non ero
Quod ſciam.ſi quid neſciui id neſciū tradam tibi.
Eg. Nunc ſenex eſt in tonſtrina.nunc iam cultros attinet.
Ne id quidem inuolucre iniicere uoluit:ueſtem ut ne inquinet.
Sed utrum ſtrictim ne adtonſurū dicā eſſe: an perpectinem.
ph. Neſcio:uerq̃ ſi frugieſt uſq̃ admutilabit probe.
Eg. Quid tu ſeruus ne:eſſe an liber mauelis.memora mihi.
ph. Proximū quod ſit bonum:quodque a malo longiſſime.

Id uolo quanq̃ non multum fuit molesta seruitus.
Nec mihi secus erat: q̃si essem familiaris filius.
Eg. Euge pol thalem talento non emam milesium.
Nam ad sapientiam huius nimius nugator fuit
Vt facete orationem adseruitutem contulit:
Quo de genere natus illic philocrates? Ph. polyplusio.
Quod genus illic est unum polens atq; honoratussumum.
Eg. Quid ipsus hic quo honore est illic. ph. sũmo atq; ab sũmis uiris.
Eg. Tum igitur ei quum in aliis tanta gratia est ut prædicas
Quid diuitiæ. sunt ne optumæ. ph. unde excoquat seuũ senex.
Eg. Quid pater uiuit ne. ph. uiuum quum inde abiimus liqmus:
Nunc uiuat nec ne id orcum scire oportet scilicet.
Eg. Salua res est: philosophatur quoq; iam nõ mendax modo est.
Quod erat ei nomen. ph. thesauro chrysonico crisydes.
Eg. Videlicet propter diuicias inditũ id nomen q̃si est.
ph. Immo edepol ꝓpter auaritiam ipsius atq; audaciam,
Nam illi qdem theodoromedes fuit germano nomine.
Eg. Quid tu ais. tenax ne pater est eius. ph. immo edepol pertinax.
Quin etiam ut magis noscas: genio suo ubi q̃do sacruficat.
Ad rem diuinam quibus est opus saniis uasis utitur.
Ne ipse genius surripiat: proinde aliis ut credat uide
Eg. Sequere hac me igitur: eadem ego ex hoc quæ uolo exquisiuero.
Philocrates hic fecit hominem frugi ut facere oportuit.
Nam ego ex hoc quo genere natus scio sis: hic fassus est mihi.
Hæc tu eadem confiteri uis? tua re feceris.
Quæ tamen scito scire me ex hoc. t. fecit officium hic suum
Quum est tibi confessus quem uolui sædulo
Meam nobilitatem occultare & genus & diuitias meas.
Egio nunc quando patriam & libertatem perdidi:
Non ego istuc me potius quam te metuere æquum censeo.
Vis hostilis cum istoc fecit meas opes æquabiles.
Memini quum dicto haud audebat: facto nũc lædat licet.
Sed uiden. fortuna humana fingit artatq; ut lubet.
Me qui liber fueram seruom fecit: e summo infimũ.
Qui imperare insueram: hinc alterius imperio obsequor:
Equidem si proinde ut ipse fui imperator familiæ.
Habeã dominũ nõ uerear: ne iniuste aut grauiter mihi impet:
Egio hoc te monitũ nisi forte ipse non uis uolueram.
Loquere audacter. t. tã ego fuiante liber q̃ gnatus tuus.
Eg. Tam mihi q̃ illi libertatem hostilis eripuit manus.

Tam ille apud nos seruit: quam ego nunc hic apud te seruio.
Est pfecto deus qui quæ nos gerimus auditq; & uidet.
Is uti tu me hic habueris: pinde illum illic curauerit.
Bene merenti bene profuerit: male merenti par erit.
Quam tu filium tuum: tam pater me meus desiderat.
Eg. Memini ego istoc: sed fateri in eadē q̄ hic fasus est mihi.
T. Ego patri meo esse fateor summas diuitias domis.
Neq; summo genere gnatū: sed te obtestor egio:
Ne tuum animum auariorem faxint diuitiæ meæ.
Ne patri tametsi unicus sum decere uideatur magis.
Me saturum seruire apud te sumptu & uestitu tuo.
Potius q̄ illic ubi minime honestust mēdicātem uiuere.
Ego uirtute deum & maiorum nostrū diues sū satis.
Eg. Non ego omnino lucrū omne esse utile homini existimo.
Scio ego multos iā lucrū luculentos homines reddidit.
Est etiam ubi pfecto damnū præstet facere quā lucrum:
Odi ego aurū: multa multis sæpe suasit perperam.
Nunc hoc animum aduortite: ut ea q̄ sentio pariter sciatis:
Filius meus illic apud uos seruit captus aulide.
Eū si reddis mihi præterea unum nūmū ne duis.
Et te & hunc amittam hinc: alio pacto abire non potes.
T. Optimum: atq; æquissimū oras: optumusq; hominū ex homo
Sed is priuatam seruitutem seruit illic: an publicam.
Eg. Priuatam medici menarchi. T. pol hic qdem huius est cliens:
Tā hoc quidē tibi in procliui quā imber est quando pluit.
Eg. Facis homo ut redimat. T. faciā: sed te id oro egio.
Eu. Quid uis dum ab re ne qd ores: faciā. T. ausculta tu scies.
Ego me amitti: donicū ille huc redierit: non postulo.
Verū te q̄so ut æstimatū hūc mihi des quē mittā ad patrem.
Vt is homo redimatur illic. Eg. imo aliū potius misero
Hinc ubi erunt indutiæ: illuc tuum qui conueniat patrē:
T. Qui tua quæ tu iusseris mandata ita ut uelis proferat.
At nihil est ignotum ad illum mittere: operam luseris:
Hunc mitte. hic omne transactū reddet si illuc uenerit:
Nec quenq̄ fideliorem: neq; cui plus credat potes
Mittere ad eum. nec qui magis sit seruus ex sententia
Neque adeo quoi suum concredat filiū hodie audacius.
Ne uereare: meo periclo huius ego experiar fidem.
Fretus ingenio eius: q̄ me esse scit erga sese beniuolum.
Eg. Mittam equidem istū æstimatū tua fide si uis. T. uolo.

Quam citissime potest tam hoc cedere ad factum uolo.
Eg. Num quæ cãrp est.qn:si ille huc non redeat;uiginti minas
Mihi des p illo? T.optumẽ imo.Eg.soluite istũ nunc iam
Atq; utrunq;.T.di tibi omnis omnia optata ferant.
Quũ me tãto honore honestas:quũq; ex uinclis eximis:
Hocqdẽ haud molestunst iã quod collus collaria caret
Quod bonis benefit beneficiũ grã ea grauida est bonis:
Eg. Nũc tu illum si illo es missurus dice.demonstra:præcipe:
Quæ ad patrẽ uis nũciari:uin uocẽ huc ad te.T.uoca.

Egio.Philocrates.Tindarus.

Eg. Væ res bene uortat mihi meoq; filio:
q Vobis quæ uolt te nouus herus operam dare
Tuo ueteri domino:quod is uelit fideliter.
Nam ego te æstumatum huic dedi uiginti minis
Hic autem te ait mittere hinc uelle ad patrem
Meum ut illic redimat filium:mutatio
Inter me atq; illum ut nostris fiat filiis
ph. Vtroq; uorsum rectunst ingenium meum;
Ad te atq; ad illum prorota me uti licet:
Vel ego huc uel illuc uortar:quo imperabitis.
Eg. Tute tibi ea tuopte ingenio prodis plurimũ:
Quum seruitutem ita fers ut ferri decet:
Sequere.en tibi hominem.T.gratiã habeo tibi.
Quum copiam istam mihi & potestatem facis
Vt ego ad parentes hunc remittam nuncium.
Qui me quid rerum agitem:& qd fieri uelim
Patri meo ordine omnem rem illuc perferat.
Nunc ita conuenit inter me atq; hunc tindare
Vt te æstimatum in aulidem mittam ad patrem.
Si non redeas huc ut uiginti minas
Dem pro te.ph.recte conuenisse sentio.
Nam pater expectat aut me aut aliquẽ nuncium
Qui hinc ad se ueniat.T.ego animũ aduortas uolo
Quæ nunciare hinc te uolo in patriam ad patrẽ.
ph. Phylocrates ut adhuc locorum feci faciam sædulo:
Vt potissimũ quod in rem recte conducat tuam.
Id petã id persequarq; corde & animo:atq; uiribus:
T. Facis ita ut te facere oportet:nũc animũ aduortas uolo.
Omnium primum salutem dicito matri & patri.
Et cognatis:& quem alium bene uolentem uideris.

Me hic ualere & seruitutē seruire huic homini optumo.
Qui me honestiorem honore semper fecit & facit.
ph. Istuc non præcipias: facile memoria memini. T. tamen.
Nam quidem nisi quod custodem habeo liberum me esse arbitror:
Dicito patri quo pacto mihi cum hoc conuenerit
De huius filio. ph. quæ memini mora mera est monerier
Vt eum redimat: & remittat huc nostrum amboꝝ uicem.
Meminero. Eg. at q̄ primū poteris: istuc in rem utriquest maxime:
ph. Non tuū tu magis uidere: q̄ ille suum gnatum cupit.
Eg. Meus mihi: suus cuiq; est carus. ph. nū quid aliud uis patri nūciari?
T. Me hic ualere: & tu te audacter dicito tindare inter nos fuisse
Ingenio haud discordabili. neque te cōmeruisse culpam:
Neq; me aduorsatum tibi beneq; hero gessisse morem.
In tantis ærumnis tamen neq; me unquā deseruisse te
Neq; factis: neq; fide: rebus in dubiis egenis: hoc pr̄ quando sciet.
Tindare ut fueris aiatus erga suum gnatum: atq; se:
Nunq̄ erit tam auarus quin te gratus emittat manu.
Et mea opera si hinc redibo faciam ut faciat facilius.
Nam tua opera & comitate & uirtute & sapientia
ph. Fecisti ut redire liceat ad parentis denuo:
Quū apud hunc confessus es & genus & diuitias meas.
Quo pacto emisisti e uinculis tuum herum tua sapientia.
Feci ego ista ut cōmemoras & te meminisse id gratū est mihi:
Merito tibi ea euenerunt a me: nam nūc philocrates
Si ego item memorē quæ me erga multa fecisti bene
Nox diem adimat. nā si seruus meus esses nihilo secius
Mihi obsequiosus semp fuisti. Eg. di uestrā fidē hominum ingenium
Liberale ut lachrymas excutiunt mihi: uideas corde
Amare inter se quantis laudibus suum herꝝ seruus
Collaudauit. ph. pol istic me haud centesmā partem
Laudat: quam ipse meritus est ut laudet laudibus
Eg. Ergo quum optume fecisti: nunc adest occasio:
Benefacta cumulare: ut erga hunc rem geras fideliter.
ph. Magis non factum possum uelle: quā opera experiar persequi
Id ut scias iouem supremum testem do egio
Me infidelem non futurꝝ philocrati. Eg. pbus es homo.
ph. Nec me secus unq̄ ei factuꝝ quicq̄ q̄ memet mihi.
T. Istæc dicta te experiri & opera & factis uolo
Et quod minus dixi q̄ uolui de te animum aduortas uolo.
Atq; horum uerborum causa caueto mihi iratus fuas.

Sed te quæso cogitato:hinc te mea fide mitti domum
Te æstimatum:& meam esse uitam hic pro te positam pignori.
Ne tu me ignores.quum extemplo meo e conspectu abscesseris.
Quum me seruom in seruitute pro te hic reliqueris.
Tuque te pro libero esse pignus desideras.
Atq; des operam pro me:ut huius reducem facias filium.
Scito te minis uiginti æstumatum mittier.
Fac fidelis sis fidelii:caue fidem fluxam geras:
Nam pater scio faciet quæ illum facere oportet omnia.
Serua tibi imperpetuum amicum me:atq; hunc inuentũ inueni
Hæc per dexteram tuam te dextera retinens manu
Obsecro infidelior mihi ne fuas q̃ ego sum tibi
Tu hoc age:mihi herus nunc es:tu patronus:tu pater.
Tibi commendo spes opesq; meas.Phi.mãdauisti satis.
Satin habes:mandata quæ sunt:facta si refero! T.satis.
ph. Et tua huc ornatus reueniam ex sententia!
Nunquid aliud! T.ut q̃primum possis redeas.ph.res monet
Eg. Sequere me uiaticum ut dem a trepezita tibi.
Eadem opera a prætore sumas syngraphum. T.quẽ syngraphum!
Eg. Quem hic ferat secum ad legionem hinc ire huic ut liceat domum
Tu intro abi. Te. bene ambulato.ph.bene uale.Eg.edepol rẽ meam
Constabiliui quum illos emi de præda a quæstoribus:
Expediui ex seruitute filium si dis placet.
Ac etiam dubitaui hos homines emerem an non emerem diu.
Seruate istum sultis intus seruí:ne quoquã pedem
Efferat sine custode:ego apparebo domi.
Ad fratrem modo captiuos alios inuiso meos
Eadem percontabor ecquis adolescentem nouerit!
Sequere te ut amittam ei rei primum præuorti uolo.

Parasitus.

Iser homo ẽ q ipse sibi quod edit quærit:& id ægre inuenit
m Sed ille est miserior:qui & ægre quærit:& nihil inuenit.
Ille miserrimus est qui quũ esse cupit:quod edat:non habet:
Nam herele huic diei si liceat oculos effodiam libens:
Ita malignitate onerauit omnes mortales mihi.
Neque ieiuniosiorem:neque mãgis effractum fame
Vidi:ne cui minus procedat quiequid facere occeperit.
Itaq; uenter guttur que resident:esuriales ferias
Licet parasiticæ arti maximam malam crucem.
Ita iuuen:us iam ridiculos inopesq; ab sese segregat.

Nihil morantur iam lacones imi subsellii uiros
Plagipatidas: quibus sunt uerba sine penu & pecunia.
Eos requirunt qui libenter quum ederint redant domi:
Ipsi obsonant quæ parasitorum ante erat prouincia.
Ipsi de foro tam operto capite ad leones eunt.
Quam in tribu operto capite sontes condēnant reos.
Neq; ridiculos tam terrunci faciunt. sese omnes amant:
Nam ut dudum hinc abii accessi ad adolescentes in foro.
Saluete inq̄. quo imus una inq̄ adprandium atq; illi tacent.
Quis ait hoc? aut quis profitetur inquā. quasi muti silent
Neq; me rident. ubi cœnamus inquā. atq; illi abnuunt
Dico unum ridiculum dictum de dictis melioribus
Quibus solebam mestruales epulas ante adipiscier.
Nemo ridet: sciui extēplo rem de compacto geri.
Ne canem quidem irritatam uoluit quisquā imitarier:
Saltem si non arriderent dentes ut restringerent.
Abeo ab illis. postq̄ uideo me sic ludificarier.
Pergo ad alios: uenio ad alios: deinde ad alios: una res.
Omnes compacto rem agunt quasi: in uelabro olearii.
Nunc redeo inde quum me tibi uideo ludificarier.
Item alii parasiti frustra obābulabant in foro.
Nunc barbarica lege certūst ius meū omne persequi.
Qui conciliū iniere quo nos uictu & uita prohibeant:
His diem dicam. irrogabo mulctam ut mihi cœnas decem
Meo arbitratu dent: quum cara ānona sit: sic egero:
Nunc ibo ad portū hinc: est illic mihi una spes cœnatica.
Si ea decollabit. redibo huc ad senem ad cœnam asperā.

Egio.

Vidē suauius q̄ bene rē gerer bono publico sicut ego feci heri
q Quum emi hosce homines. ubi quisq̄ uident eunt obuiam
Gratulantur eam rem: ita me miserum restitando.
Retinendoq; lassum rediderunt.
Vix ex gratulando miser iam eminebam.
Tandem abii ad prætorem: ibi uix requieui:
Rogo syngraphū. datur mihi illico de tyndaro: ille abiit domum.
Inde illico præuortor domū postq̄ id actum est.
Eo protinus ad fratrem inde abii: mei ubi sunt alii captiui
Rogo: phylocratem, exaulide ecquis omnium
Nouerit. hic exclamat eum sibi esse sodalem.
Dico eum esse apud me: hic extemplo orat: obsecratque.

Eum ſibi ut liceat uidere: iuſſi illico hunc exolui.nũc tu ſequere me.
Vt quod me orauiſti impetres.eum hominem ut conuenias.

Tindarus

Vnc illud eſt quum me fuiſſe:q̃ eſſe:nemo mauelim.
n Nunc ſpes.opes:auxiliaq; a me ſegregant ſpernuntq; me.
Hic ille eſt dies:quum nulla uitæ meæ ſalus ſpabilis eſt mecũ:
Neq; exilium exitio eſt:neq; adeo ſpes quæ mihi hunc aſpellat.
Nec mendaciis ſubdolis mihi uſq̃ mantellum eſt meis.
Nec ſycophantiis:nec fucis ullum mantellum obuiam eſt.
Neq; precatio perfidiis meis:nec malefactis fuga eſt.
Nec confidentiæ uſq̃ hoſpitium eſt:nec diuerticulum dolis.
Operta quæ fuere aperta ſunt:patent præſtigie.
Omnis res palam eſt:neq; de hac re negocium eſt
Q uin male occidam:oppetãq; peſtem:heri uicem meãq;.
Perdiditq; me ariſtophontes hic qui uenit modo intro.
Is me nouit:is ſodalis philocrati & cognatus eſt.
Neq; iam ſalus ſeruare ſi uolt me põt:nec copia eſt.
Niſi ſi aliquam corde machinor aſtutiam.
Quam malum! quid machiner! quid cõminiſcar maximas
Nugas:ineptias incepiſſe hæreo.

Egio. Tindarus. Ariſtophontes: Colaphus.

Eg. Vo illum nunc hominem pripuiſſe foras ſe dicã ex ædibus!
T. q Nunc enim uero occidi:eunt ad te hoſtes tyndare.
Q uid loquar.qd fabulabor.qd negabo.aut qd fatebor.mihi
Res omnis in incerto ſita eſt:qd rebus confidam meis!
Vtinam te di prius perderent q̃ periſti e patria tua
Ariſtophontes:qui exparata re inparatã rem oẽm facis.
Occiſa eſt hæc res.niſi reperio atrocem mihi aliquã aſtutiã.
Eg. Sequere hem tibi hominem:adi atq; adloquere
T. Quis eſt homo me hominum miſerior!
Ari. Quid iſtuc eſt qd meos te dicam fugitare oculos tindare!
Proq; ignoto me aſpernari quaſi me nunq̃ noueris!
Equidem tam ſum ſeruus q̃ tu:& ſi ego domi liber fui
Tu uſq; a puero ſeruitutem ſeruiuiſti in aulide.
Eg. Edepol minime miror his ſi te fugitat:aut oculos tuos.
Aut ſi te odit qui iſtum appelles tindarum.p philocrate.
T. Egio hic homo rabioſſus habi us eſt in aulide.
Ne tu quod iſtic fabuletur auris imittas tuas.
Nam iſtic haſtis inſectatus eſt domi matrem & patrem:
Et illic iſti qui ſputatur morbus interdum uenit.

Proin tu ab istoc ꝓcul recedas.eg ultro istum a me. A.ain uerbero
Me rabiosum atq; insectatum esse hastis meum memoras patrem.
Et eum morbum mihi esse ut qui me opus sit insputarier.
Eg. Ne uerere multos istæc morbus homines macerat:
Quibus insputari saluti fuit:atq; iis ꝓfuit:
A. Quid tu autē etiā huic credis. E.qd ego credā huic.a.insanū esse me.
T. Viden tu hunc q̄ inimico uoltu intuetur concedi optumunst.
Egio sic quod tibi ego dixi gliscit rabies caue tibi.
Eg. Credidi esse insanum extemplo ubi te appellauit tindar;
T. Quia suum ipse interdum ignorat nomen:neq; scit qui siet.
Eg. At etiam te suum sodalem esse aiebat. T.audiui.di magni
Et quidem alcinous:atq; orestes & licurgus postea
Vna opera mihi sunt sodales qua iste.a.at etiam furcifer
Male loqui mihi audes.non ego te noui. Eg.pol phanō id quidem est
Non nouisse qui istum appellas tindarum pro philocrate.
Quem uides eum ignoras.illum nominas quē non uides
A. Immo iste eum sese ait qui non est esse:& qui uero est negat.
T. Tu enim repertus philocratem qui superes ueriuerbio.
A. Pol ego ut rem uideo tu inuentus uera uanitudine
Qui conuincas.sed quæso hercle agedum aspice ad me.
T. Hem. A.dic modo.te negas tydarum esse.
T. Nego inquam. A.tu te philocratem esse ais.
T. Ego inquam. A.tu ne huic credis.
Eg. Tibi plus quidem q̄ aut mihi.
Nam ille quidem quem tu memoras esse:hodie hinc abiit aulidem
Ad patrem huius. A.quē patrem qui seruus est. T.& tu quidem
Seruus & liber fuisti & ego me confido fore
Si huius huc reconciliasso in libertatem filium
A. Quid ais furcifer.tun te gnatum memoras liberum.
T. Non equidem me liberum.sed philocratem esse aio. A.quid est
Vt scelestus egio nunc iste ludos facit.
Nam is est seruus ipse neq; præter eum quisq̄ ei seruus fuit.
T. Quia tute ipse eges in patria:nec tibi qui uiuas domist.
Omnis inuenire similes tibi uis:non mirum facis.
Est miserorum ut male uolentes sint:atq; inuideant bonis.
A. Videsis egio:ne quid tu huic temere insistas credere.
Atq; ut perspicio profecto iam aliquid pugnæ edidit.
Filium tuum quod redimere se ait:id ne inquā mihi placet.
T. Scio te id nolle fieri:efficiam tamen ego id si dii adiuuant:
Illum restituam huic:hic autem in aulidem me meo patri

Propterea ad patrem hinc amisi tindarꝰ. A.qn tute is es?
Neq; præter te in aulide ullus seruus istoc nomineſt.
T. Pergin seruom me exprobare esse id qd ui hostiũ obtigit
A. Enimuero iam nequeo contineri. T.heus tu quid agis? quin fugis?
Iam illic hic nos insectabit lapidibus:nisi illum iubes
Conprehendi. A.crutior. T.ardent oculi:funeopus egio:
Viden tu illi maculari corpus totum maculis luridis.
Atra bilis agitat hominem. A.at pol te si hic sapiat senex
Atra pix agitet apud carnificem:tuoq; capiti in luceat.
T. Iam deliramenta loquitur:laruæ stimulant uirum.
Eg. Hercle quid si hunc comprehendi iusserim. T.sapias magis.
A. Crucior lapidem non habere me ut illi mastigiæ
Cerebrum excutiam.qui me insanum uerbis concinat suis.
T. Audin lapidem quæritare. A.solus te solum uolo
Egio.eg.istincloquere siqd uis ,pcul tamen audiam.
T. Nanq; edepol si addites propius:os denasabit tibi
Mordicus. A.neq; pol me insanum egio esse creduis.
Neq; fuisse unquã:neq; esse morbum;quæ istic autumat.
Verum si quid metuis a me:iube me uinciri uolo.
Dum istic itidẽ uinciatur. T.imo enimuero egio:
Istic qui uolt uinciatur.a.tace modo ego philocrates
False faciam ut uerus hodie reperiare tindarus:longius
Quid mihi abnutas. T.tibi ego abnuto.quid agat si absis?
Eg. Quid ais quid si adeam hunc insanum. T.nugas ludificabit:
Garriet:quod neq; pes unq̃ neq; caput compareat.
Armenta absunt:aiacem hunc quum uides ipsum uides.
Eg. Nihil facio:tamen adibo. T.nunc ego omnino occidi.
Nunc ergo:inter sacrum saxumq; sto.nec qd faciã scio
Eg. Do tibi operam aristophontes:si quid est quod me uelis:
A. Ex me audibus uera:quæ nunc falsa opinare egio.
Sed hoc primum expugnare tibi uolo:me insaniam
Neq; tenere:neq; mi esse ullum morbum:nisi quod seruio
At ita me rex deoꝝ atq; hominum faxit patriæ conpotem
Vt istic philocrates non magis estq̃ aut ego aut tu.eg.eho dic mih i
Quis illic igitur est?a.quem dudum dixi a principio tibi.
Hoc si secus reperies:nullam causam dico quin mihi
Et parentum & libertatis apud te deliquio siet.
Eg. Quid tu ais. T.me tuum esse seruum:& te meum herum.
Eg. Haud istuc rogo.fuistin liber. T.fui. A.enim uero nõ fuit nugas ait.
T. Qui tu sis an fortasse fuisti meæ matri obstetrix? qui id tam

Audacter dicere audes. A. pueq; te uidi puer.
T. At ego te uideo maior maiorem. hem rursum tibi meã rem
Non cures si recte facias. num ego curo tua. Eg. fuit ne huic
Pater thesauro chrysonico chrysides. A. non fuit.
Neq; ego istuc nomẽ unq̃ audiui ante hunc diem.
Philocrati theodoromedes fuit pater. T. pereo ꝓbe.
Quin quiescis directum cor meũ: ac suspende te.
Tu sussultas: ego miser uix asto præ formidine.
Eg. Satin istuc mihi exquisitum est fuisse hunc seruũ in aulide.
Neq; esse hunc philocratẽ. A. tam satis q̃ nunquã hoc inuenies secus.
Sed ubi is nunc est. Eg. ubi ego minime atq; ipsus se uolt maxime
Tum igitur ego eruminatus: dearmatus sum miser.
Huius scelesti technis: qui me ut lubitum est ductauit dolis
Sed uidesis. A. quin exploratum dico & prouissum hoc tibi.
Eg. Certon. A. qn nihil unq̃ inuenies magis hoc certo certius.
Philocrates iã inde usque amicus fuit mihi a puero puer.
Eg. Sed qua facie est tuus sodalis philocrates. A. dicã tibi.
Maciléto ore: naso accuto. corpore albo & oculis nigris:
Subrufus aliquantum. crispus cincinatus. Eg. conuenit.
T. Vt quidem hercle in mediũ ego hodie pessume ꝓcesserim.
Ve illis uirgis miseris quæ hodie in tergo morientur meo.
Eg. Verba mihi data esse uideo. T. quid cessatis cõpedes
Currere ad me: meaque amplecti crura: ut uos custodiam.
Eg. Satin me illi hodie scelesti. capti ceperunt dolo.
Illic seruum se assimulabat: hic sese autẽ liberq;.
Nucleum amissi: reliquit pignori putamina.
Ita mihi stolido sursum uersus os subliuere offuciis.
Hic quidem me nunquã irridebit. colaphe: cordalio. corax
Ite istinc: atque efferte lora. Co. nũ lignatũ mittimur.
Egio. Lorarius. Tindarus. Arist.
Eg. i Niicite huic manicas mastigiæ.
T. Quid hoc est negocii. quid ego deliqui. Eg. rogas.
Sartor: satorque sceleq;. & messor maxume.
T. Occatorem dicere debebas prius.
Nam semper occant prius. q̃ sarriunt rustici.
Eg. At ut confidenter mihi contra hastitit.
T. Decet innocentem seruom: atque innoxium.
Confidentem esse suum apud herum potissimum.
Eg. Astringite isti sultis uehementer manus.
T. Tuus sum: tu has quidem uel præcidi iube.

Sed quid negotii quãobrem ſuccenſes mihi?
Eg. Quia me meamq; rem quod in te uno fuit
Tuis ſceleſtis falſidicis fallaciis
Delacerauiſti deartuáſtiq; opes:
Confeciſti omnes res:atq; rationes meas
Ita mihi emiſiſti philocratem fallaciis
Illum eſſe ſeruom credidi te liberum.
Ita uoſmet aiebatis itaq; nomina
Inter uos permutaſtis. T. fateor omnia
Facta eſſe ita ut dicis & fallaciis
Abiſſe eum abs te mea opera atq; aſtutia
An obſecro hercle te id nunc ſuccenſes mihi?
Eg. At cum cruciatu maximo id factunſt tuo.
T. Dum ne ob malefacta peream parui æſtumo.
Si ego hic peribo:aſt ille ut dixit non redibit
At erit mihi hoc factum mortuo memorabile:
Meum herum captum ex ſeruitute atq; hoſtibus
Reducem feciſſe liberum in patriam ad patrem.
Meumq; potius me caput periclo promptauiſſe q̃ is piret ponere
Eg. Facito ergo ut acherunti ducas gloriam. T. q p uirtutẽ pitat:nõ interit.
Eg. Quando ego te exemplis peſſimis excruciauero atque ob ſutellas.
Tuas te morti miſero uel te interiiſſe:uel periiſſe prædicent.
Dum pereas nihil interdico:dicant uiuere.t.pol ſi iſtuc faxis
Haud ſine pœna feceris:ſi ille huc redibit:& ſicut confido affore.
A. Proh di immortales:nunc ego teneo:nunc ſcio quod ſit negocii.
Meus ſodalis philocrates in libertate eſt ad patrem in patria:
Bene eſt:nec quiſq̃ eſt mihi æque melius cui uelim.
Sed hoc mihi ægre eſt me huic dediſſe operam malam
Qui nunc propter me meaq; uerba uinctus eſt. Eg. uetuin te qcq̃
Mihi hodie falſum ploqui. T. uetuiſti. Eg. cur es auſus mẽtiri mihi.
T. Quia uera obeſſent illi cui operam dabam:nunc falſa proſunt.
Eg. At tibi oberunt. T. optumũſt at herum ſeruaui:quem ſeruatum
Gaudeo:cui me cuſtodem addiderat herus maior meus.
Sed male ne id factum arbitrare? Eg. peſſume. T. at ego aio recte:
Qui abs te ſeorſum ſentio:nam cogitato ſi qs hoc gnato tuo
Tuus ſeruus faxit qualem haberes gratiam:emitteres ne?
Necne eũ ſeruũ manu eſſet ne apud te is ſeruus acceptiſſimus rñde.
Eg. Opinor. T. cur ergo iratus mihi es? E. quia illi fuiſti q̃ mihi fidelior.
T. Quid tu una nocte poſtulauiſti & die recens captũ hoiem & nupum
Et nouicium te perdocere ut melius conſuleret tibi q̃ illi.

Quicum una puero ætatem exegeram? Eg. ergo: ab eo petito
Istã gratiam: ducite ubi ponderosas crassas capiat compedes.
Inde ibis porro in latomias lapidarias. ibi quũ alii
Octonos lapides effodiunt. nisi quotidianos sesquipus cõfeceris
Sexcẽto plago nomen indetur tibi
A. Per deos atq; homines te ego obtestor egio
Ne tu istunc hominem perduis. Eg. curabitur.
Nã noctu neruo uictus custodibit. Interdiu sub terra lapides eximet
Diu hunc ego cruciabo: non uno absoluam die. A. certũ ne ẽ tibi istuc
Eg. Nõ moriri certius: abducite istũ actutum ad hippolytum fabrum.
Iubete huic crassas compedes impingier. inde extra portam ad meum
Libertum cordalum in lapicidinas facite diductus siet.
Atq; hunc ita me uelle dicite curarier: ne quid deterius huic sit
Quam cui pessime est. T. cur ego te inuito me esse saluũ postulem
Periculum uitæ meæ tuo stat periculo post mortem: in morte
Nihil est q̃ metuã mali: & si peruiuo usq; ad summam ætatem: tamen
Breue spacium est perferundi quæ minitas mihi.
Vale atq; salue: & si aliter ut dicam meres.
Tu aristophontes de me ut meruisti ita uale:
Nam mihi propter te hoc obtigit. Eg. abducite:
T. At unũ hoc te quæso si huc rebitet philocrates
Vt mihi eius facias conueniundi copiam.
Eg. Peristis: nisi hunc iam e conspectu abducitis.
T. Vis hæc quidem hercle est & trahi & trudi simul.
Eg. Illic est abductus recta in phylacam ut dignus est.
Ego illis captiuis aliis documentum dabo:
Ne tale quisq̃ facinus incipere audeat
Quod absq; hoc esset: qui mihi hoc fecit palam:
Vsq; offerre natũ suis me ductarent dolis.
Nunc certum est nulli post hæc quicq̃ credere:
Satis sum semel deceptus: speraui miser
Ex seruitute me exemisse filium
Ea spes elapsa est perdidi unum filium
Puerum quadrimum quem mihi seruus surripuit.
Neq; eum seruum unquam repperi: nec filium.
Maior potitus hostium est: quod hoc est scelus.
Quasi in orbitatem liberos perduxerim.
Sequere hac reducam te ubi fuisti: neminis misereri certum est
Quia mei miseret nemo: exauspicaui ex uinculis.
Nunc intellego redauspicandum esse in catenas denuo.

Ergasilus Parasitus.

Er. Vppiter supreme seruas me: measq; auges opes
Maximas optumitas opiparasq; offers mihi.
Laudem lucrũ:ludum:iocũ:festiuitatem:ferias:
Pompam:penum:potationes:saturitatem: gaudium.
Nec cuiq̃ homini supplicare nunc certum est mihi
Nam uel prodesse amico possum:uel inimicum perdere.
Ita hic me dies amœnitate amœna amœnus onerauit me
Sine sacris hæreditatem sũ adeptus effertissimã
Nunc ad senem cursum capessam hũc egionẽ:cui boni
Tantum offero:quantũ ipse a dis optat atq; etiam amplius.
Nunc certa res est eodem pacto:ut comici serui solent.
Coniiciam in collũ palliũ primo ex me hanc rem ut audiat.
Speroq; me ob hunc nuncium æternũ adeptum cibum.

Egio. Ergasilus.

Er. Vanto in pectore hanc rem meo magis uoluto.
Tanto mihi ægritudo auctior est in animo.
Ad illum modum subliũ os esse hodie mihi: neq; id perspicere quiui
Quod quum scibitur:per urbem iridebor.
Quum extemplo ad forum aduenero omnes loquẽtur:
Hic ille est senex ductus quoi uerba data sũt.
Sed ergasilus est ne hic procul quem uideo!
Collecto quidem est pallio. quidnã acturust!
Er. Moue abs te moram:atq; ergasile age hanc rem
Eminor:interminorq; ne quis mihi obstiterit obuiam
Nisi quis satis diu uixisse sese homo harbitrabitur.
Nam q obstiterit:hore sistet. Eg. hic homo pugilatũ incipit.
Er. Facere certũ est proinde ut omnes itinera insistãt sua.
Ne quis in hac platea negocii conferat quicq̃ sui.
Nam meus est balista pugnus:cubitus catapultast
Humerus aries:tũ genu ad quenq; iecero ad terram dabo.
Dentilegos omnes mortales faciam:quenque offẽdero.
Eg. Quæ illæc eminatio est! nam nequeo mirari satis.
Er. Faciam ut huius diei lociq;:meiq; semper meminerit:
Qui mihi in cursu obstiterit. faxo uitæ is extẽplo obstiterit suæ.
Eg. Quid hic homo tantũ incipissit facere cum tantis minis!
Er. Prius edico ne quis propter culpã capiatur suã.
Continete uos domi:prohibete a uobis uim meam.
Eg. Mira edepol sunt ni hic in uentrem sumpsit confidentiam.
Ve misero illi cuius cibo iste factust impensior.

Er. Tam piſtores.ſcrophipaſci:qui alunt furfure ſues
Quaq; odore præterire nemo piſtrinum poteſt.
Eorum ſi quoiuſq̃ ſcropham in publico cõſpexero:
Ex ipſis dominis meis pugnis exculcabo furfures.
Eg. Baſilicas edictiones atq; imperſioſas habet.
Satur homoſt:habet profecto in uentre confidentiam:
Er. Tum piſcatores qui præbent populo piſces fetidos.
Qui aduehuntur quadrupedanti:cruciantí cantherio.
Quoq; odos ſub baſilica nos omnes abegit in foro:
Eis ego ora uerberabo ſurpiculis piſcariis.
Vt ſciant alieno naſo quam exhibeant moleſtiam.
Tũ lanii autẽ qui cõcinant liberis orbas oues.
Qui locãt cædundos agnos & duplam agninam danũt.
Qui petroni nomen indunt uerueci ſectario.
Eum ego ſi in uia petronem publica conſpexero.
Et petronem & dominũ reddam mortales miſerrimos.
Eg. Euge edictiones ædilitias hic quidem habet.
Mirũq; adeoſt niſi hunc fecerunt ſibi ætholi agoranomũ.
Er. Non ego nũc paraſitus ſum:ſed regum rex regalior.
Tantus uentri cõmeatus meo adeſt in portu cibus.
Sed ego ceſſo hunc egionem onerare lætitiaſenem.
Qui homine adæque nemo uiuit fortunatior.
Eg. Quæ illæc eſt lætitia quam illic lætus largitur mihi.
Er. Heus ubi eſtis.ecquis hoc aperit hoſtium.
Eg. Hic homo ad cœnã recipit ſe ad me.er.apite haſce ambas fores
Priuſq̃ pſiltando aſſulatim foribus exitiũ adfero.
Eg. Per lubet hũc hominẽ colloq:ergaſile.Er.ergaſilũ quocat.
Eg. Reſpice.er.fortuna quod tibi ne faciet hoc me iubes:
Sed quid eſt.eg.reſpice ad me egio ſum.Er.o mihi q̃tum eſt:
Eg. Hominũ optumorũ optume in tempore aduenis.
Er. Neſcio quẽ ad portũ nactus es ubi cœnes.eo faſtidis!
Eg. Cedo manũ.Eg.manũ.Er.manũ inquã cedo tuam actutum.
Eg. Tene.Er. gaude! eg.qd ego gaudeã!er.qa ego ipo:age gaude modo
Pol mœrores mihi ante uortũt gaudiis.er.noli iraſcier.
Iam ego ex corpore exigam omnis maculas mœroq; tibi.
Er. Gaude audacter.Eg.gaudeo & ſi nihil ſciam q̃ gaudeam.
Eg. Bene facis:iube:Eg.quid iubeam!er.ignem ingentem fieri.
Ignẽ ingentem.er.ita dico magnus ut ſit.eg.quid uolturi!
Tuan cauſa me ædis incenſum cenſes.Er.noli iraſcier.
Iubem an non iubes aſtitui aulas!patinas elui.

Laridũ, atq; epulas foueri foculis feruentibus!
Alium pisces præstinatũ abire.eg.hic uigilans somniat.
Er. Alium porcinam:atq; agninam & pullos gallinaceos.
Eg. Sis bene esse si sit unde.er.pernam atq; optalmiam
Horeum:scombrum:& trigonũ:& cetũ:& mollẽ caseũ
Eg. Nominandi istoq; tibi erit magis q̃ edundi copia.
Hic apud me ergasile.er.mea me causa hoc censes dicere.
Eg. Nec nihil hodie nec multo plus tu hic ædes:ne frustra sis.
Proin tu tui quottidiani uicti uentrem ad me afferas.
Er. Quin ita faciam ut recupias facere sumptum & si ego uetem
Eg. Ego ne.er.tu ne.eg.tũ tu mi igitur herus es.er.imo bene uolens
Vin te faciã fortunatũ.eg.malim q̃ miserũ quidẽ.
Er. Cedo manum.eg.hem.manũ.er.dite omnes adiuuant.
Eg. Nihil sentio.er.non enim es in senticeto eo nõ sentis.sed iube
Vasa tibi pura apparari ad rem diuinam cito
Atq; agnũ afferri pprium pinguem.eg.cur.er.ut sacrufices:
Eg. Cui deorũ.er.mihi hercle:nam ego nũc tibi sum sũmus iuppiter.
Idem ego sum salus.fortuna.lux.lætitia gaudium.
Proin tu deum hunc saturitate facias tranquillum tibi.
Eg. Esurire mihi uidere.er.mihi equidẽ esurio:non tibi:
Tuo arbitratu facile patior.eg.credo consuetus puer:
Iuppiter te diq; perdant.er.te hercle:mihi æquum est gratias
Agere ob nuntium:tantum ego nunc porto a portu tibi boni.
Nunc tu mihi places.eg.abi stultus:sero post tempus uenis.
Er. Igitur olim si aduenissem:magis tu tum istuc diceres.
Nunc hanc lætitiam accipe a me quam fero:nam filium
Tuum modo in portu philopolemũ uiuũ:saluum:& sospitẽ
Vidi in publica celoce.ibidẽq; illum adolescentulum.
Alium una & tuũ stalaginum seruũ q aufugit domo.
Qui tibi subripuit quadrimum puerum filiolum tuum.
Eg. Abi in malam rem.ludis me.er.ita me amabit sancta saturitas
Egio:itaq; suo me semper cõdecoret cognomine
Vt ego uidi.eg.meum gnatum.er.tuũ gnatũ & geniũ meũ
Et captiuũ illũ aulidensem.eg.maton apollo.er.ut seruolum.
Eg. Meũ stalaginũ!meũ qui gnatũ subripuit!er.næ tan corã!
Eg. Iiamdiu.er.næ tan prænestem.eg.uenit.er.ne tan signiam.
Eg. Certon.er.næ tã frusinonem.eg.uidesis.er.ne tã alternã.
Eg. Quid tu barbaricas urbes iuras.er.quia enim item asperæ
Sunt:ut tuum uictum autumabas esse uæ ætati tuæ.
Quippe quando mihi nihil credis.quod ego dico sædulo.

Sed ſtalaginus quoius erat tunc nationis quum hinc abiit?
Eg. Cuius & nunc.er.ſi cuius nunc eſt:boius boiam terit.
Liberorꝫ querundorꝫ cauſa ei credo uxor data eſt:
Eg. Dico bonan fide tu mihi iſtæc uerba dixiſti?er.bona.
Eg. Di imortales iterꝫ gnatus uideor.ſi uera autumas.
Er. An tu dubium habebis etiam.ſancte quum ego iurẽ tibi?
poſtremo egio ſi parua iuriiurandoſt fides.
Viſe ad portum.eg.facere certumſt:tu intus cura q̃ opus eſt.
Sume:poſce pme:quid uis:te facio celarium:
Nã hercle niſi manticinatus pbe hæro fuiſti petito.
Aeternum tibi dapinabo uictum:ſi uera autumas.
Er. Vnde id?eg.a me:meoq̃ gnato.er.ſpõdeo tu iſtud.eg.ſpõdeo
Er. At ego tuum tibi adueniſſe filium reſpondeo.
Eg. Cura q̃optume potes.er.bene ambula & redambula.

Ergaſilus.

Llic hinc abit:mihi rem ſũmã credidit cibariam:
Di imortales ut ego collos detruncabo tergoribus.
Quanta pernis peſtis ueniet:quanta labes larido:
Quanta ſumini abſumẽdo:quãta callo callamitas:
Quanta laniis laſſitudo:quanta porcinariis:
Nã ſi alia memorem quæ ad uentris uictum cõducũt:moraſt:
Nunc ibo:ut præfecturam & ius dicã larido.
Et quæ pendent indemnatæ pernix auxiliũ ut feram.

Egiomis puer.

d Ieſpiter te diquæ ergaſile perdant:& uentrem tuũ.
Paraſitoſque omnis:& q̃ poſthac cœnã paraſitis dabit.
Cladis calamitas quæ intẽpies modo ĩ noſtram aduenit domũ
Quaſi lupus exuriens metui ne in me faceret impetũ.
Nimiſq̃ hercle ego illum male formidabam ita frẽdebat dentibus
Adueniens deturbauit totum cũ carne carnarium.
Arripuit gladiũ:prætruncauit tribus tergoribus glandia.
Aulas caliceſq̃ omnis:confregit.niſi quæ modiales erant.
Coquũ percontabatur:poſſent ne ſeri refeſtueſcere.
Cellas refregit omnis intus:reduſitq̃ armarium.
Adſeruate iſtuc ſultis ſerui.ego ibo ut cõueniam ſenem:
Dicam ut ſibi penum aliud ornet ſiquidem ſeſe uti uolet.
Nam hic q̃dem ut adornat:aut iam nihil eſt aut iam nihil erit:

Egio.Philocrates.Philopolemus.

Eg. i Oui diiſq̃ ago gratias merito magnas:
Quum te reducem tuo patri rediderunt.

Quumq; & miſeriis plurimis me exemerunt:
Quæ adhuc te carés(dum hic fui) ſuſtentabam·
Quumque hunc conſpicio in poteſtate noſtra.
Quūq; hæc reperta eſt fides firma nobis.
ph. Satis iam dolui ex animo & cura. me ſatis & lachrymis maceraui hic
Satis iam audiui tuas ærumnas ad portū: mihi quas memorauiſti
Hoc agamus: quid nunc? quoniam tecum ſeruaui fidem:
Tibiq; hunc reducem in libertatem feci? eg. feciſti ut tibi
Philocrates nunq̃ referre gratiam poſſim ſatis
Proinde ut tu promeritus de me & filio. ph. immo potes.
ph. Pater & poteris & ego potero: & di eam poteſtatem dabunt:
Vt beneficiū benemerenti noſtro merito munere
Sicut tu huic potes pater mi facere merito maxime
Eg. Quid opus uerbis? lingua nulla eſt qua negem quidquid roges.
phil. Poſtulo abs te: ut mihi illum reddas ſeruom quem hic reliqueram
Pignus pro me: qui mihi melior q̃ ſibi ſemper fuit.
Pro benefactis eius uti precium poſſim reddere.
Eg. Quod benefeciſti refertur gratia: id quod poſtulas:
Et id & aliud quod me orabis impetrabis atq; te
Nolim ſuccenſere: quod ego iratus ei feci male.
phi. Quid feciſti? Eg. in lapicidinas compeditum condidi:
Vbi reſciui mihi data eſſe uerba. phi. uæ miſero mihi
Propter meum caput labores homini eueniſſe optumo.
Eg. At ob eam rem mihi libellam pro eo argenti ne duis.
Gratis a me ut ſit liber abducito. ph. edepol egio
Facis benigne: ſed quæſo hominem ut iubeas arceſſi. Eg. licet.
Vbi eſtis uos? ite actutum tyndaryx huc arceſſite
Vos ite intro: interibi ego ex hac ſtatua ueruecea uolo
Erogitare meo minore quod ſit factum filio.
Vos lauate interibi. ph. ſequere hac philocrates me itro. ph. ſequor.

Senex egio. Stalaginus fugitiuus.

eg. Ge tu illuc procede bone uir lepidum mancipiū meum
St. Quid me oportet facere. ubi tu talis uir falſum autumas?
Fui ego bellus: Lepidus: bonus uir: nunq̃ neq; frugi bonæ
Neq; ero unq̃ neq; ſpero ponas me bonæ frugi fore.
eg. Propemodum ubi loci fortunæ tuæ ſint facile intelligis.
Si eris uerax tua ex re facies: ex mala meliuſculam
Recte & uera loquere: ſed neq; uere neq; recte? adhuc
Feciſti unq̃. St. qd egò fatear? credin pudeat quum autumes.
eg. At ego faciam ut pudeat: nam in ruborem te totum dabo.

St. Eia credo ego imperito plagas minitaris mihi:
Tandem ista aufer:dic qd fers:ut feras hinc quod petis
Eg. Satis facundus:sed iam fieri dictis compendium uolo.
St. Vt uis fiat.Eg.bene morigerus fuit puer:nunc non decet.
Hoc agamus iam animum aduorte:hæc mihi quæ dicã edissere.
Si eris uerax rebus tuis feceris meliusculas.
St. Nugæ istæc sunt:non me censes scire qui dignus siem
eg. At ea potis es subter fugere pauca si non omnia
St. Quia & fugi & tibi surripui filium & uendidi
eg. Cui homini.St. Theodoro medico in aulide poliplusio
Pauca efficiam scio:nam multa euenient & merito meo
Sex minis.eg.proh di imortales is quidem huius est pater
Philocratis: St.quem melius noui q̃ te & uidi sæpius.
eg. Serua iuppiter supreme & me & meum gnatum mihi:
Philocrates per tuum genium obsecro exi:te uolo.

Philocrates:Egio:Stalaginus.

ph. Gio adsum.si qd me uis impera.Eg.hic gnatũ meũ
e Tuo patri ait se uendidisse sex minis in aulide:
ph. Quãdiu id factum est.St.hic annus incipit uigesimus
ph. Falsa memorat.St.aut ego aut tu:nam tibi quadrimulum
Tuus pater peculiarẽ paruulum puero dedit
ph. Quod erat ei nomen:si uera dicis memoradum mihi:
St. Pegmium uocitatus est:post uos indidistis tindaro:
ph. Cur ego te non noui?St.quia mos est obliuiscier hominibus.
Neq; nouisse cuius nihil sit faciunda gratia
ph. Dic mihi is ne istic fuit quem uendidisti meo patri
Qui mihi peculiaris datus est huius filius:
eg. Viuit ne is homo.St.argentũ accepi nihil curaui cæterum.
eg. Quid tu ais.ph.Quin istic tindarus est tuus filius.
Vt quidem hic argumenta loquitur nam is mecũ a puero puer
Bene pudiceq; est educatus hucusq; ad adolescentiam
eg. Et miser sum & fortunatus si uera dictitatis
Eo miser sum qui male illi feci signatus meus est.
Heu cum ego plus minusq; feci q̃ æquum fuit.
Quod male feci crucior modo:si infectum fieri posset
Sed eccum incedit huc ornatus audax suis uiribus.

Tindarus:Egio:Philocrates.

Tin. Idi multa ego sæpe picta quæ acheruntí fierent
u Cruciamenta:ueg.n.uero nulla adæq; est acheruns
Atq; ego ubi fui in lapidicinis illic ibi demũ est locus

Vbi labore lassitudo est omnis exigunda ex corpore
Nam ubi illo aduenì quasi patriciis pueris aut monedulæ
Aut anates aut cothurnices dantur quis cum lusitent
Itidem mihi huc aduenienti upupa quæ me delectet data est
Sed herus eccum ante hostiũ & herus alter eccũ ex aulide
Redit.eg.salue exoptate gnate mi. T.hem quid gnate mi.
Atat scio cur te patrem ad simules esse:& me filium:
Qui mihi item ut parentes lucis das tuendæ copiam:
ph. Salue tyndare. T.& tu quoius causa hanc erumnam exigo.
ph. At nunc liber in diuitias faxo uenies:nam tibi
Pater hic est:hic seruus qui te huic hinc quadrimũ surripuit
Vendidit patri meo te sex minis:is te mihi
Paruulum peculiarem paruulo puero dedit.
Illic indicium fecit.nam hunc ex aulide huc reducimus
T. Quid huius filiũ.ph.intus eccum fratrem germanum tuum.
T. Quid tu ais.adduxtin illum huius filium captiuum.
ph. Quin inquam intus hic est.t.fecisti edepol & recte & bene
ph. Nunc tibi pater hic est:hic fur est tuus:q paruũ hinc te abstulit.
T. At ego nunc grandis grandẽ natu ob furtũ ad carnificẽ dabo.
ph. Meritus est.t.ergo edepol meritam mercedem dabo.
Sed dic oro pater meus tu'ne es.eg.ego sum gnate mi.
T. Nunc demũ in memoriam redeo quum mecum cogito:
Nunc edepol demũ in memoriam regredior audisse me.
Quasi per nebulam egionẽ meũ patrem uocarier.
Eg. Ego sum.t.compedibus quæ so ut tibi sit leuior filius:
Atq; hic grauior seruus.eg.certum est principiũ id præuortier:
Eamus intro:ut arcessatur faber ut istas compedes
Tibi adimam:huic dem.t.cui peculii nihil est:recte feceris.

Caterua.

Pectatores ad pudicos mores facta hæc fabula est
C Neq; in hac subitæ cogitatiões sunt:neq; ulla amatio
Nec pueri suppositio:nec argẽti circunductio.
Neq; ubi amans adolescens scortũ liberet clã suũ patrẽ
Huiusmodi paucas poetæ reperiunt comœdias.
Vbi boni meliores fiant.nunc uos si uobis placet.
Et si placuimus:neq; odio fuimus signũ hoc mittite.
Qui pudiciciæ esse præmium uoltis plausum date.

Plauti poetæ Clarissimi curgulio.

c Vrgulio missus phedromi it cariam
Vt petat argentum:ibi eludit annulo

Riualem:ſcribit atq; obſignat litteras
Cognoſcit ſignum lyco:ubi uidit militis
Vt amicam mittat precium lenoni dedit.
Lyconem miles ac lenonem in ius rapit.
Ipſus ſororem quæ peribatre peperit:
Oratu cuius phedromo nuptum locat.
Palinurus ſeruus. phædromus adoleſcens:
pa. Vo te hoc noctis dicam proficiſci foras.
q Cũ iſtoc ornatu cũq; hac pompa phædrome.
ph. Quo uenus cupido imperat:ſuadetq; amor
Si media nox eſt:ſiue eſt prima ueſpera:
Si ſtatus condictus cũ hoſte intercedit dies.
Tamen eſt eundũ quo imperat ingratus
At tandem tandem.pa.tandẽ es odioſus mihi.
Iſtuc qdem nec bellum eſt:nec memorabile.
Tute tibi puer es lautus:luces cereum:
ph. Egon apicularum opera congeſtum non feram:
Ex dulci oriundũ melliculo dulci meo.
pa. Nam quo te dicam ego ire.ph.ſi tu me roges
Dicam ut ſcias.pa.ſi rogitem quid reſpondeas.
ph. Hoc æſculapii fanum eſt.pa.plus iam anno ſcio.
ph. Huic proximũ illud hoſtium occluſiſſimũ
Salue ualuiſtin oſtium occluſiſſimum
pa. Caruit ne febris te heri uel nudiuſtertius?
Et heri cœnauiſti ne?ph.derides ne me?
pa. Quid tu ergo inſane rogitas ualeat ne oſtium?
ph. Belliſſimũ hercle uidi:& taciturniſſimum.
Nunquam ullum uerbũ mittit:quũ aperit tacet.
Quum illa noctu clanculum ad me exit tacet.
pa. Nunqd tu quod te aut genere indignum ſit tuo
Facis:aut inceptas facinus facere phedrome.
Nũ tu pudicæ cuipiam inſidias locas:
Aut quam pudicam eſſe oportet.pa.nemini
Nec me illi ſinit iuppiter.pa.ego item nolo
Ita tuum conferto amorem ſemper:ſi ſapis
Ne id quod ames populus ſi ſciat tibi ſit probro.
Semper curato ne ſis inteſtabilis.
Quod amas ama teſtibus præſentibus.
ph. Quid iſtuc eſt.pa.caute ut incedas uia.
ph. Quin leno hic habitat.pa.nemo hinc phibet nec uetat

Quin quod palam est uenale si argentum est emas:
Nemo ire quēquam prohibet publica uia.
Dum ne per fundum septum facias semittam.
Dum te abstineas nupta:uidua:uirgine:
Iuuentute.& pueris liberis:ama quod lubet.
ph. Lenonis hæ sunt ædes.pa.mal istis eueniat.
ph. Qui.pa.quia scelestam seruitutem seruiunt.
ph. Obloquere.pa.fiat maxime.ph.etiam taces.
pa. Nempe obloqui me iusseras.ph.at.nunc ueto.
pa. Inducias occepi dicere.ph.ei ancilla est.
pa. Nempe huic lenoni q hic habitat.ph.recte tenes
pa. Nimis formido ne exedat.ph.odiosus es
Eam uolt meretricem facere.ea me deperit
Ego autem cum illa facere nolo mutuum.
pa. Quid ita.ph.quia proprium facio.amo pariter simul.
Malus clandestinus est amor damnūst merum.
pa. Est hercle ut dicis ita:iam ne ea fert iugum.
ph. Tam a me pudica est quasi soror mea sit:nisi
Si est osculando quippiam impudicicior.
pa. Semper tu scito:flamma fumo est proxima.
Fumo comburi nihil potest:flamma potest.
Qui e nuce nucleum esse uolt:frangit nucem.
Qui uolt cubare.pangit saltem suauium.
ph. At illa est pudica:neq; dum cubitat cum uiris.
pa. Credam pudor si cuipiam lenoni siet.
ph. Immo ut illam censes:ut quæq; illi occasio est
Subripere se ad me ubi sauium oppegit fugit
Id eo fit quia hic leno ægrotus Incubat.
In æsculapi phano:is me excruciat.p.quid est.
ph. Alias me poscit pro illa triginta minas
Alias talentum magnum:neq; quicq̄ queo
Aequi boniq; ab eo impetrare.pa.iniurium est.
ph. Quid:quod lenoni nullist id ab eo petas.
ph. Nunc hinc parasitum in carcam misi meum.
Petitum argentum a meo sodali mutuum.
Quod si non affert:quo me uortam nescio.
pa. Si deos salutas dextrouorsum censeo.
ph. Nunc ara ueneris hæc est ante horum fores
Me inferre uenerí uoui iam ientaculum.
pa. Quid ante pones ueneri a ientaculo.

ph. Me:te atq; hosce oēs.pa.tum tu uenerem uomere uis!
ph. Cedo pure sinum.pa.quid facturus!ph.iam scies.
Anus hic recubare solet custos ianitrix
Nomen est lenæ multibiba:atq; merobiba.
pa. Quasi tu lagenam dicas ubi uinum chium solet esse
ph. Quid opus est uerbis!uinosissima est ea que extēplo ubi uino
Has consperſi fores de odore adesse me scit:aperit illico.
p. Ei ne hic cum uino sinus fertur!ph.nisi ne uis.p.nolo hercle:
Nam istuc qui fert afflictū uelim:ego nobis afferri cēsui.
ph. Quin tu taces!siquid super illi fuerit:id nobis sat est
p. Quisnā hic fluuius est:quem nō recipiat mare!
ph. Sequere hac palinure me ad fores:si mihi obsequeris.
p. Ita faciam.ph.agite bibite festiuæ fores.
Potate: site mihi uolentes:propiciæ.
p. Voltis ne oliuas:aut pulpamentū:aut caparim!
ph. Exuscitate uostram huc custodem mihi.
p. Profundis uinū:quæ te res agitant!ph.sine
Viden ut aperiuntur ædes festiuissimæ!
Non mutit cardo!est lepidus.p.quin das sauium!
ph. Tace:occultemus lumen & uocem.p.licet.

Lena Anus.phedromus.palinurus.

Los ueteris uini meis naribus obiectus est.
f Eius amos cupidam me huc prolicit per tenebras.
Vbi ubi ē!prope me est.euax habeo.salue aīe mi liberi lepos
Vt ueteris uetusti cupida sum:nam omnium unguentum
Odor præ tuo nauſea est:tu mihi stacte:tu cinamomū:
Tu rosa.tu crochum:& casia:es tu petalium.
Nam ubi tu profusus:ibi ego me preuelim sepultam:
Sed quū adhuc naso odos obsecutus est meo.
Da uicissim meo gutturi gaudium:nihil ago tecum.
Vbi est ipsus.ipsum expecto tangere:inuergere in me loquores tuos.
Sino ductim:sed hac abiit:hac persequar.
ph. Sitit hæc anus.p.quantulū sitit.ph.modica est.capit quadrantal.
ph. Pol ut prædicas uindemia hæc huic anui non satis est soli
Canem esse hanc quidem magis par fuit.sagax nasum habet.
A. Amabo cuia uox sonat procul.ph.censeo hanc appellendam anum.
Adibo:redi & respice ad me huc lena.A.impator qs es.ph.uini pollēs
Lepidus liber tibi qui screanti siccæ semi somnæ
Adfert potionem:& te sedatum it.
A. Quā à longe a me abest.ph.lumen hoc uide.

Grandiorem gradum ergo fac ad me obſecro
Salue. A. egon ſalua ſim quæ ſiti ſicca ſum. ph. at iam bibes.
A. Diu fit: ph. hem tibi anus lepida. A. ſalue occuliſſime homo.
p. Age effunde hoc cito in baratrum propere.
Prolue cloacam. ph. tace nolo huic maledici
p. Faciam igitur male potius.
A. Venus de paulo: paululũ hoc tibi dabo haud lubenter.
Nam tibi amantes propinantes uinum potantes dant
Mihi haud ſæpe eueniunt tales hæreditates.
p. Hoc uide ut ingurgitat impura in ſe merũ auariter faucibus plenis
ph. Perii hercle: huic qd primum dicam neſcio. p. hem iſtuc qd mihi dixti.
ph. Quid id eſt. p. periiſſe ut te dicas. ph. male tibi di faciant. p. dic iſti.
Ah. p. qd ẽ. ecqd lubet. a. lubet. p. ẽt mihi quoq; ſtimulo fodere lubet te
ph. Tace: noli. p. taceo. ecce aũt bibit arcus pluet credo hercle hodie
ph. Iã ne ego huic dico. p. qd dices. ph. me piiſſe. p. age dice. ph. ãus audi.
Hoc uolo ſcire te pditus ſum miſer. A. at pol ego oppido ſeruata
Sed quid eſt quod lubet perditum dicere
Te eſſe. ph. quia id quod amo careo.
A. Phedrome mi ne plora amabo.
Tu me curato ne ſitiam. ego tibi quod amas iam huc adducam
ph. Tibi næ ergo ſi fidem ſeruas: mecum uineam pro aurea ſtatua
Statuam: quæ tuo gutturi ſit monumentum.
Qui me in terra æque fortunatus erit: ſi illa ad me bibet.
Palinure. p. edepol qui amat ſi eget: miſera adficitur ærumna
ph. Non ita res eſt. nam confido paraſitum hodie aduenturum
Cum argento ad me. p. magnum inceptas ſi id expectas q̃ nuſq̃ ſt.
ph. Quid ſi adeam fores: atq; occentem. p. ſi lubet neq; ueto: neq; iubeo
Quando ego te uideo immutatis moribus eſſe here atq; ingenio.
ph. Peſſuli heus peſſuli uos ſaluto lubens:
Vos amo: uos uolo: uos peto: atq; obſecro.
Gerite amanti mihi morem amœniſſimi
Scite cauſa mea lydi barbari.
Suſſilite obſecro: & mittite iſtanc foras:
Quæ mihi miſero amanti ebibit ſanguinem
Hoc uide ut dormiunt peſſuli peſſumi:
Nec mea gratia cõmouent ſe ocius:
Reſpicio nihil meam uos gratiam facere.
Sed tace tace. p. taceo hercle: quid eſt. p. ſentio ſonitum.
Tandem edepol mihi morigeri peſſuli fiunt.
Anus. planeſium uirgo. phedromus. palinurus.

Lacide egredere:& ſonitũ prohibe foꝝ:& crepitum cardinũ.
Ne quod hic agimus:herus ꝓcipiat fieri mea planeſium.
Mãe ſuffundã aquulã.p.uidẽ ut anus tremula medicinã facit!
Eapſe merũ quum didicit bibere.foribus dat aquã quã bibant.
pla. Vbi tu es quime cõuadatus ueneriis uadimoniis.
Vbi tu es quime libello uenerio citaſti.ecce me ſiſto ades contra
Siſto ego tibi me:& mihi contra itidem ut ſiſtas ſuadeo:
ph. Adſum:nã ſi abſim aut recuſem:qn mihi male ſit mel meum.
pl. Anime mi ꝓcul amantem abeſſe haud conſentaneum eſt.
ph. Palinure palinure.p.eloquere.qd eſt ꝙ palinurũ uoces!
ph. Eſt lepida.p.nimis lepida.ph.ſũ deus.p.imo haud.
ph. Quid uidiſti.aut quid uidebis magis diis equiparabile.
p. Male ualere te:ꝙ mihi ægre eſt.ph.male mihi morigerus.tace.
p. Ipſus ſe excruciat q homo ꝙ amat uidet:nec poterit dũ licet.
ph. Recte obiurgat.ſane haud quicq̃ſt magis quod cupiã tãdiu.
pl. Tene me amplectare ergo.ph.hoc etiã q̃obrẽ cupiã uiuere.
Quia te prohibet herus:clã hero potior.pl. phibet:nec phibere quit
Nec prohibebit niſi mors meũ animum ab te abalienauerit.
p. Enimuero nequeo durare qn ego heꝝ accuſem meum.
Nam bonum eſt pauxillum amare ſane:inſane non bonum eſt.
Veꝝ totũ inſanũ amare hoc eſt quod meus herus facit.
pl. Sibi ſua habeant regna reges:ſibi diuitias diuites.
Sibi honores:ſibi uirtutes:ſibi pugnas:ſibi prœlia.
Dum mihi abſtineãt inuidere:ſibi quiſquã habeãt ꝙ ſuũ eſt.
p. Quid tu ueneri peruigilare te nouiſti phedrome.
Nã hoc qdẽ edepol haud multo poſt luce lucebit.ph.tace.
p. Quid taceam.qn tu is dormitum.ph.dormio:ne occlamites:
p. Tu quidẽ uigilas.ph.at meo more dormio:hic ſomnus eſt mihi.
p. Heus tu mulier male mereri de imerente in ſitia eſt.
pl. Iraſcere ſi te edentẽ hic cibo abigat.p.ilicet
Pariter hos perire amãdo uideo:uterq̃ inſaniunt.
Viden ut miſere moliuntur:neque queũt cõplecti ſatis.
Etiam diſpertimini.pl.nulli eſt homini ꝑpetuũ bonũ.
Iam huic uoluptati hoc adinuẽtum eſt odiũ.p.quid ais ꝑpudiũ.
Tu etiam cum nocturnis oculis ocium me uocas.
Ebriola perſolæ nugæ.ph.tun meã uenerẽ uituperas.
Quod quidẽ mihi pollutus uirgis ſeruus ſermonẽ ſerat.
At ne tum hercle cũ cruciatu magno dixiſti id tuo.
Hem tibi maledictis ꝑiſtis dictis moderari ut queas.
p. Tuam fidẽ uenus:noctu uigila.ph.ꝑgin etiã uerbero.

pl. Noli amabo uerberare lapidem:ne perdas manum.
p. Magnũ flagicium:pbrũq; phedrome expergefacis:
Bene monstrante pugnis cædis:hanc amas nugas meras.
Hoccine fieri ut in modestis hic te moderere moribus.
ph. Auro contra cedo modestum amatorem:a me aurꝫ accipe
p. Cedo mihi contra oricalco cui ego sane seruiam.
pl. Bene uale ocule mi:nã sonitũ & crepitum claustrorũ audio
Edituum aperire fanũ quousq; quæso ad hunc modum
Inter nos amore utimur semper surreptitio!
ph. Minime:nam parasitum misi nudiusquartus cariam
Petere argentũ:is hodie hic aderit.pl.nimium consultas diu
ph. Ita me uenus amet ut ego te hoc triduum nunq̃ sinam.
In domo esse istac:qn ego te liberalem liberem.
pl. Facito ut memineris:tene etiam priusq̃ hinc abeo sauium
ph. Si quidẽ hercle mihi regnum detur:nunq̃ id potius persequar.
Quando ego te uidebo.Pl.hem istoc uerbo uindictam para
Si amas eme:ne rogites:facito ut precio peruincas tuo.
Bene uale.Ph.iam ne ego relinquor pulchre!palinure occidi:
p. Ego quidẽ qui & uapulãdo & somno pereo.ph.sequere me.

Capadox leno.& palinurus seruus.

Ca. Igrare certunst iam nunc e fano foras.
Quando æsculapi ita sentio sententiam
Vt qui me nihili faciat nec saluon uelit.
Valetudo decrescit:adcrescit labor.
Nam iam quasi zona liene cinctus ambulo.
Geminos in uentre habere uideor filios.
Nihil metuo nisi ne medius disrumpar miser:
pa. Si recte facias phedrome auscultes mihi.
Atq; istam exturbes ex animo ægritudinem.
Paues:parasitus quia non redit caria
Adferre argentum credo:nam si non ferat:
Tormento non retineri potuit ferreo
Quin reciperet se huc esum ad præsepe suum.
Ca. Quis hic est qui loquitur!pa.quoiam uocem audio.
Ca. Est ne hic palinurus phedromi.pa.qui hic est homo.
Cum collatiuo uentre:atq; oculis herbeis!
De forma noui:de colore non queo
Nouisse:iamiam noui leno est capadox.
Congrediar.ca.salue palinure.p.o sceleꝫ caput.
Salue to.quid agis.ca.uiuo.p.nempe ut dignus es

Sed quid tibi est. Ca. lien necat. renes dolent.
Pulmones distrahuntur. cruciatur iecur.
Radices cordis pereunt ciræ omnes dolent.
pa. Tum te igitur morbus agitat epatarius.
ca. Facile est miserum irridere. pa. qn tu aliquot dies
Perdura: dum intestina exputrescunt tibi.
Nunc dum saltura sat bona est. si id feceris.
Venire poteris intestinis uiluis.
ca. Lien diruptus. pa. ambula id lieni optumunst.
ca. Aufer istec quæso: atq; hoc responde quod rogo
Potin coniecturam facere: si narrem tibi.
Hac nocte quod ego somniaui dormiens.
pa. Vah solus hic homo est qui sciat diuinitus.
Quin coniectores a me consilium petũt.
Quod eis respondi: ea omnes stant sententia.
Coquus. Capadox. Palinurus. Phedromus.
co. Alinure quid stas quin depromũtur mihi:
Quæ opus sunt parasito: ut sit paratũ prandium
Quom ueniat. pa. manesis dũ huic coniicio somnũ.
Tute ipse si quid somniasti ad me refers.
ca. Fateor. Co. abi deprome. p. age tu interea huic somniũ
Narra: meliorẽ quã ego sum suppone tibi.
Nam quod scio omne ex hoc scio. ca. operã ut det. pa. dabit.
ca. Facit hic quod pauci ut sit magistro obsequens.
Da mihi igitur operam. co. tametsi non noui dabo.
ca. Hac nocte in somnis uisus sum uiderier.
Procul sedere longe a me æsculapium.
Neq; eum ad me adire: neq; me magnipendere.
pa. Vsust. co. item alios deos facturos scilicet.
Sane illi inter se congruũt concorditer.
Nihil est mirandũ melius si nihil sit tibi.
Nãque incubare te satius fuerat ioui
Qui tibi auxilio in iureiurando fuit:
ca. Si quidem incubare uelint qui periurauerũt:
Locus non præberi potis est in capitolio.
co. Hoc animũ aduorte pacem ab æsculapio
Petas ne forte tibi euen iat magnũ malũ.
Quod inquiete tibi portẽtũst. ca. benefacis.
Ibo atq; orabo. co. quæ res male uortat tibi:
Pro di imortales quẽ conspicio. qui illic est!

Est ne hic parasitus qui missus est in cariam?
Heus phædrome exi exi inquam ocius.
ph. Quid istic clamorem tollis? co. parasitum tuum
Vide occurrentē ellum usq; in platea ultima.
Hinc auscultemus quid agat. ph. sane censeo.
Curgulio. phedromus. palinurus seruus:
d Ate uiam mihi noti atq; ignoti: dū ego hic officiū meū
Facio. fugite omnes: abite: & de uia secedite
Ne quē in cursu capite: aut cubito: aut pectore offēdā: aut gēu.
Ita nunc subito ppere & celere obiectunst mihi negociū.
Nec quisq̄ tam opulentus qui mihi obsistat in uia:
Nec strategus. nec tyrānus qsq̄: nec agoranomus
Nec demarcus: nec comarcus: nec cū tāta gloria
Q uin cadat: quin capite sistat in uiā de semita.
Tum isti græci palliati capite operto q ambulāt:
Qui incedunt suffarcinati cū libris: cū sportulis
Constant: cōferūt sermones inter se drapetæ.
Obstant: obsistunt: incedūt cū suis sententiis
Quos semper uideas bibētes esse in hermopolio:
Vbi qd subripuere operto capitulo calidū bibūt:
Tristes atq; ebrioli incedunt eos ego si offendero:
Ex uno quoq; eorū eiiciam crepitū polentarium.
Tum isti qui ludunt datatim serui scurrarū in uia.
Et datores & fartores omnis subdam subsolium.
Proinde domi contineant: uitent infortunia.
ph. Recte hic mōstrat si imperare possit: nam ita nunc mos uiget
Ita nunc seruitiunst profecto modus haberi non potest.
cur. Ecquis est q mihi cōmostret phedromum geniū meū?
Ita res subita est celeriter: mihi hoc homine cōuēto est opus.
pa. Te ille quærit: ph. qd si adeamus. heus curgulio te uolo.
cur. Quis uocat: qs nominat me? ph. q te conuentū cupit
cur. Haud magis cupis q̄ ego te cupio. ph. o mea oportunitas
Curgulio exoptate salue. cur. salue. ph. saluum gaudeo
Te aduenire. cedo tuam mihi dextrā: ubi sunt spes meæ?
Eloq̄re obsecro hercle. cur. eloq̄re te obsecro: ubi sunt meæ?
ph. Quid tibi est. cur. tenebræ oboriunt: genua media succidūt.
ph. Lassitudine hercle credo. cur. retine retine me obsecro.
ph. Viden ut expalluit. datin isti sellam: ubi assidat cito.
Et aqualē cum aqua? properatin ocius. cur. animo male est.
ph. Vin aquam? cur. si frusculenta est da obsecro: hercle obsorbeā.

ph. Ve capiti tuo.cur.obsecro hercle facite uentũ ut gaudeam.
ph. Maxime.cur.qd facitis quæso.pa.uentũ. cur.nolo eqdẽ mihi
Fieri uentulũ.ph.qd igitur uis.cur.esse ut uentũ gaudeam.
ph. Iuppiter te:diq; perdant cur.perii:prospicio parum.
Os amaꝫ habeo:dentes plenos.lippiunt fauces fame.ita cibi
Vacuitate uenio lassis lactibus.ph.iã edes aliquid.
cur. Nolo hercle aliquid:certũ q̃ aliquid mauolo.
ph. Immo si scias reliquiæ quæ sint.cur.scire nimis lubet
Vbi sient:nam illis conuentis sane opus est meis dentibus.
ph. Pernam:ab domem:suis glandiũ.cur.ain tu omnia hæc.
In carnario fortasse dicis.ph.immo in lancibus quæ tibi sunt
Parata postq̃ scimus uenturũ.cur.uide ne me.
ph. Ita me amabit quam ego amo ut haud mentior.
Sed quo te misi nihilo sum certior.cur.nihil attuli
ph. Perdidisti me.cur.inuenire possim si mihi operam datis:
Postq̃ tuo iussu ꝓfectus sum perueni in cariam.
Video tuũ sodalem.argenti rogo uti copiam faciat.
Scire uelles gratiam tuam noluit frustrarier.
Vt decet uelle hominem amicũ amico atq; opitularier.
Respondit mihi paucis uerbis.atq; adeo fideliter.
Quod tibi est:item sibi esse magnam argenti inopiam.
ph. Perdis me tuis dictis.cu.imo seruo & seruatũ uolo.
ph. Postq̃ mihi responsum est:abeo ab illo mœstus ad foꝫ
Me illo frustra adueniſſe:forte aspicio militem.
Agredior hominem saluto aduenienſ:salue inquit:mihi:
prehendit dextram:seducit:rogat qd ueniam cariam:
Dico me illo adueniſſe animi causa:ibi me interrogat.
Ecquẽ in epidauro lyconem trapezitam nouerim
Dico me nouiſſe:qd lenonem:cappadocem:annuo
Visitasse.sed quid eum uis? quia de illo emi uirginem.
Triginta mĩis:uestem:auꝫ & ꝑ his decẽ coaccedũt minæ
Dedisti tu argentũ inquam.imo apud trapezitam situ est
Illũ quem dixi lyconem:atq; ei mandaui q̃ anulo meo
Tabellas obsignatas obtuliſſet ut daret operam
Vt mulierem a lenone cũ auro:& ueste abduceret.
Postq̃ hoc mihi narrauit abeo ab illo.reuocat me illico.
Vocat me ad cœnam:religio fuit:denegare nolui.
Quid si adeamus:ac decũbamus inquit: consiliũ placet.
Neq; diem decet me memorari:neq; nocti nocerier.
Omnis res parata est.& nos quibus paratũ est asumus.

Postquã cœnati:atq; appoti:talos poscit sibi in manum.
Prouocat me in aleam ut ego ludam:pono palliũ.
Ille suũ anulũ oppo suit:inuocat planesium.
ph. Meos ne amores.cur.tace parũp:iacit uoltorios q̃tuor
Talos arripio:inuoco almam meam nutricẽ herculem.
Iacto basilicũ ppino magnum poculũ ille ebibit.
Caput deponit:quũ dormiscit:ego ei subduco anulũ.
Deduco pedes de lecto clam ne miles sentiat
Rogant me serui quo eam:me dico ire quo saturi solent.
Ostium ubi conspexi:exinde me illico ptinam dedi.
ph. Laudo.cur.laudato quando id quod cupis effecero.
Eamus nunc intro ut tabellas consignemus.ph.non moror.
cur. Atq; aliqd prius obtrudamus pernan:sumen:glandiũ.
Hec sunt uentri stabilimenta:panem & assa bubula.
Poculum grãde:aula magna:ut satis consilia suppetant.
Tu tabulas consignato:hic ministrabit.ego edam.
Dicã quẽadmodũ cõscribas:seq̃re me hac intro.ph.sequor.

Lico. Gurgulio. Leno

L. Eatus uideor subduxi ratiunculam.
b Quantũ æris mihi sit quantunq; alicĩ siet.
Diues sum:si non reddo eis quibus debeo.
Si reddo illis quibus debeo plus alieni est.
Verũ hercle uero conuellere cogito.
Si magis me instabunt ad prætorem sufferam
Habent hunc morem plæriq; argentarii.
Vt alius alium poscant:reddant memini.
Pugnis rem soluant siquis poscat durius.
Qui homo mature quæsiuit pecuniam:
Nisi eam mature parsit: mature exurit.
Cupio aliquem emere puerum qui usurarius
Nunc mihi quæratur:usus est etiam pecunia
cur. Nil tu me satuũ monueris:memini:& scio
Ego hoc effectum lepide tibi tradã:tace.
Edepol ne ego hic me intus expleui probe
Et equidem reliqui in uentre cellæ uni locum.
Vbi reliquiarũ reliquias reconderem.
Quis hic est qui operto capite æsculapium salutat?
Atat quẽ quærebã sequere me simulabo quasi non nouerim
Heus tu te uolo.L.une ocule salue.cur.queso derides ne me
L. De coclitum psapia te esse arbitror.nã hi sunt unoculi

cur. Catapulta hoc ictum est mihi apud sityonem. L. nam quid
Id refert mea. an aula quassa cũ cinere effossus sciet.
cur. Suspersitiosus hic qdẽ est: uera prædicat: nã illæc catapultæ
Ad me crebro cõmeant. adolescens ob rempublicam
Hoc intus mihi quod insigne habeo quæso ne me incomities.
L. Licet ne inforare si incomitiare non licet. cur. non inforabis.
Me quidẽ non mihi placẽs tuũ ꝓfecto nec forꝫ: nec comitiũ
Sed hunc quæro cõmostrare si potes: inibis a me solidam
Et grãdẽ gratiã: lyconem quæro trapezitã. Ly. dic mihi
L. Quid eum nunc q̃ris aut cuiatis. cur. eloquar ab thera
Põtigono platagidoro milite. L. noui edepol nomen.
Nã mihi istoc nomie dũ scribo expleui totas ceras q̃ttuor
Sed quid lyconem quæris. cur. mandatust mihi
Vt has tabellas ad eũ ferã. L. quis tu homo es?
cur. Liberius illius: quẽ omnis sũmanũ uocant.
L. Sũmane salue. q sũmanus fac sciam.
cur. Quia uestimenta ubi ob dormiui ebrius
Sũmano ob eam rem me omnes sũmanũ uocant
L. Alibi te meliust quærere uel hospiciũ tibi.
Apud me ꝓfecto nihil est summano loci.
Sed istũ quẽ quæris ego sum. cur. quæso tu ne is es.
Lyco trapezita. Ly. ego sum. cur. multam me tibi
Salutem iussit therapontigonus dicere.
Et has tabellas dare me iussit. Ly. mihin. cur. ita.
Cape: signum nosce: nostin. ly. quid ni nouerim.
Clipeatus elephantum tibi machera dissicit.
cur. Quod istic scriptũ est id te orare iusserat
Profecto ut faceres suam si uelles gratiam:
Ly. Concede. inspiciam quid sit scriptum. cur. maxime.
Tuo arbitratu dum auferam abs te id quod peto.
Miles lyconi in epidauro hospiti
Suo therapontigonus platagidorus plurimam
Salutẽ dicit. meus hic est: animum uorat.
ly Te cur oro: & quæso qui has tabellas adferet
Tibi ut ei detur quam istic emi: uirginem.
Quod te præsente istic egi: teq; interprete.
Et aurum & uestem: iam scis ut conueneris.
Argentum des lenoni: huic des uirginem.
Ly. Vbi ipsus. cur. non uẽit. cur. ego dicã tibi: qa nudiusq̃rtus
Venimus in cariã ex idia: ibi nũc statuã uolt dare auream

Solidam faciũdam ex auro philippeo quæ fiet.
Septem pedalis factis monumentum suis
Ly. Quamobrem istuc. Cur. dicam. qa enim persas: paphlagonas
Synopas: arabes: caras: cretanos: syros: rhodiam: atq; lyciam
Perhediam: & perhelesiam: contauromachiam: & classiam.
Onomaminiam: lybiamq; oram omnem conterebrominiam.
Dimidiam partem nationum usq; omnium subegit solus
Intra uiginti dies. Ly. uah. cur. quid mirare?
Quia enim in cauea si forent conclusi itidem ut pulli
Ly. Gallinacei ita non potuere uno anno circumirier.
Credo hercle te esse ab illo: nam ita nugas blatis:
Immo etiam porro si uis dicam. Ly. nihil moror.
cur. Sequere hac redabsoluam qua aduenisti gratia.
Atq; eccum uideo. leno salue. Le. di te ament.
Quid hoc quod ad te uenio? Le. dicas quid uelis.
Ly. Argentũ accipias cum illo mittas uirginem.
Ly. Quid quod iratus sum? Ly. quid id refert tua?
Le. Dum argentum accipias. le. qui monet quasi adiuuat.
Sequimini. cur. leno caue in te sit morari mihi.

Miles.

Depol nugatorem lepidũ: lepide hũc nactus est phedromus
e Halophantã an sycophantã hũc magis hoc esse dicã nescio
Ornamenta quæ locaui: metuo haud possin recipere
Quanq̃ cum istoc mihi negocii nihil est. ipsi phedromo
Credidi: tamẽ asseruabo: sed hinc dum egreditur foras.
Cõmostrabo qui in quenq; hominem inueniatis loco:
Ne nimio opere sumat operam: siquem conuentum uelit:
Vel uitiosum: uel sine uitio: uel probum: uel improbum
Qui periurum conuenire uult hominem: mitto in comitiũ
Qui mendacem & gloriosum: apud cluacinæ sacrum.
Dictis damnosos maritos sub basilica quærito.
Ibidem erunt scorta exoleta quiq; stipulari solent.
Symbolorꝫ collatores apud forum piscarium.
In foro infimo boni homines: atq; dites ambulant.
In medio propter canalem ibi ostentatores meri
Confidentes garruliq; & maleuoli supra lacum.
Qui alteri de nihilo audacter dicunt contumeliam.
Et qui ipsi sat habent: quod ipsis possit uere dicier.
Sub ueteribus ibi sunt q dant: quiq; accipiunt fœnore:
Pone ædem castoris: ibi sunt subito quibus credas male.

In tuſco uico ibi ſunt homines:qui ipſi ſeſe uenditant.
In uelabro:uel piſtorem:uel lanium:uel haruſpicem.
Vel qui ipſi uortant:uel qui alii ſubuerſentur præbeant.
Ditis damnoſos maritos apud leucadiam oppiam
Sed iterim fores crepuere:linguæ moderandũ eſt mihi.

Curgulio.lyco.capadox.

cur. Tu præ uirgo:non queo quod pone me eſt ſeruare:
Et aurꝫ:& ueſtem:oẽm ſuam aiebat.qcqd hæc haberet
Nemo it inficias.cur.attamen meliuſculum eſt monere
Memento promiſiſſe te:ſi qſq̃ hanc liberali
Cauſam manu adſereret:mihi omne argentum redditũ iri
Minẽs triginta.ca.meminero:de iſtoc quietus eſto.
Et nunc idem dico.ly.& commemini ſſe ego hæc uolam te.
ca. Memini & mãcipio tibi dabo.cur.egon ab lenone qcq̃
Mancipio occipiam.quibus ſui nihil eſt niſi una lingua
Qui abiurant ſi quid creditum eſt:alienos mancupatis.
Alienos manumittitis:alieniſqꝫ imperatis:
Nec uobis auctor ulluſt:nec uoſmet eſtis ulli.
Item genus eſt lenonũ inter homines meo quidem animo:
Muſcæ:culices:pedeſqꝫ:puliceſqꝫ
Odio & malo & moleſtiæ:bono uſui eſtis nulli
Nec uobiſcũ quiſq̃ in foro frugi cõſiſtere audet.
Qui conſtitit culpatur eum:conſpuitur:uituperatur
Eum rem fidemqꝫ perdere tametſi nihil fecit aiunt.
Ly. Edepol lenones meo animo nouiſti luſce lepide:
ca. Eodem hercle uos pono:& paro.pariſſimi eſtis ibus
Hi ſaltem in occultis locis proſtant uos in foro ipſo.
Vos fœnore:hi male ſuadendo:& luſtris lacerant homines
Rogitationis plurimas propter uos populus ſciuit.
Quas uos rogatas rumpitis:aliquam reperitis rimam.
Ouaſi aquam feruentem frigidam eſſe:ita uos putatis leges.
Ly. Tacuiſſe mallem.cur.aut male meditantem.male dicax es.
Ly. Indignis ſi male dicit:maledictum id eſſe dico.
Verꝫ ſi dignis dicitur benedictũ ſt meo qdem animo
cur. Ego mancipem te nihil moror:nec lenonem alium quemq̃
Lyco:nũquid uis?l.bene uale.cur.uale.ca.heus tu tibi ego dico.
cur. Eloquere qd uis.ca.quæſo ut hanc cures bene ſit iſti.
cur. Bene ego iſtam eduxi meæ domi & pudice.cur.ſi huius miſeret.
Ecqd das ꝫ bene ſit?ca.malum.cu.tibi opus eſt hoc quo te procures.
ca. Quid ſtulta ploras?ne time:bene hercle uendidi ego te

Fac ſis bonæ frugi ſies:ſequere iſtum bella belle.
Ly. Sumane nunqd nunc iam me uis?cur.uale.
Nam & operam & pecuniam benigne præbuiſti.
Ly. Salutem multam dicito patrono.cur.nunciabo.
Nũ quid uis leno.ca.iſtas minas decem q me procurem
Dum melius ſit mihi des.cur.dabunt cras peti iubeto.
Ca. Quando bene geſſi rem uolo hic in fano ſupplicare.
Nam illam minis olim decem puellam paruolam emi.
Sed eũ q mihi uendidit illam nũquam poſt illa uidi.
Periiſſe credo.qd id mea refert?ego argentum habeo.
Quoi homini dei ſunt propitii:lucrũ ei profecto obiiciũt:
Nũc rei diuinæ operam dabo certũ ſit bene me curare.

Miles. Terapontigonus. Lyco trapezita.

mi. On ego nũc mediocri incedo iratus iracũdia.
Sed eapſe illa qua excidionem facere condidici oppidis.
Nũc niſi tu mihi propere properas dare iam triginta mias
Quas ego apud te depoſui:uitam propera ponere.
Non edepol nũc ego te mediocri macto infortunio.
Ly. Sed eapſe illa qua mactare ſoleo:quoi nihil debeo
Ne te mihi facias ferocem haud ſupplicare cenſeas.
m. ly. Nec tu me quidem unq̃ ſubiges redditũ ut reddam tibi.
L. Nec daturus ſum. M.idem ego iſtuc quom credebam credidi.
Te nihil eſſe redditurx.tra.quur.nũc a me igitur petis.
Scire uolo quoi reddidiſti.t.luſco liberto tuo
m. Is ſummanum ſe uocari dixit:ei reddidi.
Qui has tabellas obſignatas attulit.M.q̃s tu mihi tabellas
Quos tu mihi luſcos libertos.quos ſutumanos ſomnias?
Nec mihi qdem libertus eſt ullus. T.facis ſapientius:
Quam pars lenonũ libertos qui habent:& eos deſerunt
m. Quid feciſti? Ly.quod mandaſti feci tui honoris gratia.
mi. Tuũ q ſignum ad me attuliſſet nuntiũ ne ſpernerem
Stultior ſtulto fuiſti qui iis tabellis crederes.
mi. Quis reſpublica & priuata geritur:nonne iis crederem.
T. ly. Ego habeo tibi res ſolutas recte bellator uale.
mi. Quid ualeam. Tr. at tu ægrota ſi uiues per me qdem ætatem.
mi. Quid ego nunc faciam.qd refert me feciſſe regibus
m. Vt mihi obedirent:ſi hic me hodie umbraticus deriſerit.

Capadox leno. Miles.

Quoi homini dii ſunt propitii.ei non eſſe iratos puto.
Poſtq̃ rem diuinam feci:uenit in mentem mihi.

Cur.

Ne trapezita exulatũ abierit argentũ ut petat
Vt ego potius comedam:q̃ ille:iusseram saluere te
Therapontigone salue:saluus quom aduenis
In epidauꝛ.hic hodie apud me nunq̃ delinges salem.
m. Bene uocas:uerũ uocata res est:ut male sit tibi.
Sed qd agit meũ mercimoniũ apud te.C.nihil apud me qdem
Ne facias testis:neq; eqdem debeo quicq̃.m.quidem est.
C. Quod fui iratus feci.m.redin an non uirginem.
Prius q̃ te huic meæ macheræ obitio mastigia.
C. Vapulare ego te uehementur iubebo:ne me territes.
Illa abducta est.tu auferere hinc a me si perges mihi
Male eloqui profecto:cui ego nisi malum nihil debeo
m. Mihin malũ minitare.c.atq; edepol non minitabor:sed dabo mihi
Si perges molestus esse.m.leno minatur mihi.
Meæq; pugnæ prœliares plurimæ obtritæ iacent.
At ita me machera:& clipeus bene iuuent pugnantem
In acie:nisi mihi uirgo redditur
Iam ego te faciam ut hic formicæ frustillatim differant:
C. At ita me uolsellæ:pecten:speculũ:calamistũ meum
Bene me amassint:meaq; exitia liteũque extersũ.
Vt ego tua magnifica uerba:neq; istas tuas magnas minas
Nõ pluris facio q̃ ancillam meam:quæ latrinam lauat.
Ego illam reddidi qui argentũ a te attulit.m.qs is est homo.
C. Tuũ libertũ esse aiebat sese sũmanum.m.meum.
Atat curculio hercle uerba mihi dedit quũ cogito:
Is mihi annulũ subripuit.c.perdidistin tu anulũ.
Miles pulchre centuriatus est expuncto in manipulo.
m. Vbi nunc curculionem inueniam.C.in tritico facillume.
Vel quingentos curculiones pro uno faxo reperias.
Ego abeo:uale:atq; salue.m.male uale.uale.male sit tibi.
Quid ego faciam:maneam.an abeam:siccine mihi esse os oblitum.
Cupio dare mercedem qui illunc ubi sit commostret mihi.

Parasitus.

Ntiquom poetam audiui scripsisse in tragœdia.
a Mulieres duas peiores esse:quam una:res ita est.
Verũ mulierem peiorem:q̃ hæc amica est phedromi
Non uidi.neque audiui:neq; pol dici nec fingi potest
Peior q̃ hæc est:quæ ubi me hũc habere conspicata est anulũ:
Rogat unde habeam:quid id tu quæris:qa mihi quæ sitost opus
Nego me dicere:ut eũ eriperet:manũ arripuit mordicus.

Vixforas me arripui:atq; effugi apage istanc caniculã.
Planusiũ uirgo.phedromus adolescens.Curgulio.Mi.
pl. Hedrome propera.ph.qd properem.pl.parasitũ ne amiseris.
Magna res est.ph.nulla ẽ mihi:nã quã habui absũpsi celeriter
pl. Teneo.ph.qd negocii.pl.rogita istuc unde habeat anulum
cur. Pater istũ meus gestauit.pl.at mea matertera
Mater ei utendum dederat.Cur.pater tuus rursum tibi:
pl. Nugas garris.Cur.soleo.nam propter eas uiuo facilius
Quid nũc.pl.obsecro parentesne meos mihi prohibeas.'
cur. Quid ego.sub gemmõm abstrusos habeo tuam matrem & patrem.
pl. Libera ego sum nata.cur.& alii multi qui nũc seruiũt.
pl. Enimuero irascor.cur.dixi equidem tibi unde ad me hic peruenient
Quotiens dicendũ est.elusi militem inquam in alea:
mi. Saluos sum: eccõ quærebam qd agis bone uir.ph.audio.
Si uis tribus bolis uelin clamydem.m.qn tu is in malam crucem
Cũ bolis:cum bullis:redde etiam argentũ aut uirginem.
ph. Quod argentũ:quas tu mihi trichas narras? quã tu uirginem
Me reposcis.m.quam ab lenone abduxisti hodie seelus uiri.
ph. Nullam abduxi.m.certe eccistam uideo.ph.uirgo hæc libera est
m. Mean ancilla libera ut sit:q̃ ego nunq̃ emisi manu.
ph. Quis tibi hanc dedit mancipio:aut unde emisti? fac sciam.
m. Ego quidem pro istac rem solui ab trapezita meo.
Quam ego pecuniam quadruplicem abs te & lenone auferam.
ph. Qui scies mercari furtiuas atq; ingenuas uirgines
Ambula in ius.m.non ego.ph.licet antestari.m.non licet.
ph. Iuppiter te male perdat:intestatus uiuito.
m. At ego quẽ licet te accede huc.cur.seruũ antestati.m.uide
cur. Hem ut scias me liberum esse.m.ergo ambula in ius hem tibi
cur. O ciues ciues.m.qd clamas.ph.qd istum tibi tactio est.
m. Quia mihi libitũ est.ph.accede huc tu:ego illum tibi dedam.tace.
cur. Phædrome obsecro serua me.ph.tanq̃ metgenium
Miles quæso ut mihi dicas unde illum habeas annulum.'
Quem parasitus hic te elusit.pl.per tua genua te obsecro.
Vt nos facias certiores:m.qd istuc ad uos attinet.
Quæratis chlamydem & macheram hanc unde ad me peruenerit.
cur. Vt fastidit gloriosus.m.mitte istũ:ego dicam omnia
cur. Nihil est quod ille dicit.ph.fac me certiorem obsecro
m. Ego dicam:surge:hanc rem agite: atq; animũ aduortite.
Pater meus habuit periplanes planesium.
Is priusq̃ moritur mihi dedit tanquã suo.

Vt æquum fuerat filio. pl. proh iuppiter:
m. Et iste me heredem fecit. pl. pietas mea serua me quando ego te
Seruaui sedulo. frater mi salue. m. q credam ego istuc cedo
Si uera memoras: quæ fuit mater tua. pl. eleobula
m. Nutrix quæ fuit. pl. archestrata: ea me spectatũ tulerat.
Per dionysia postquã illo uentũ est iam ut me collocauerat
Exoritur uentus: turbo: spectacula ibi ruunt: ego pertimesco.
Tum ibi me nescio quis arripit timidam atq; pauidam:
Nec uiuam: nec mortuã: nec quo me pacto abstulerit possum dicere
m. Meministi hanc turbã fieri. sed tu dic mihi ubi is est homo
Qui te subripuit. pl. nescio: ueq; hunc seruaui semper mecũ una
Anulum. cũ hoc olim perii. m. cedo ut inspiciam.
ph. Sanan es quæ isti committas. pl. sine modo. m. proh iuppiter.
Hic est quem ego tibi misi natali die: tam facile noui: q̃ me.
Salue mea soror. pl. frater mi salue.
Deos uolo bene uortere istam rem nobis.
cur. Et ego nobis omnibus tu ut hodie aduenienS
Cœnam des sororiã: hic nuptialẽ cras dabit. ph. pmittimus
m. Tace tu. cur. nõ taceo quando res uortit bene: tu istanc desponde huic
Miles: ego dotem dabo. ph. quid dotis. cur. egone. ut semper
Dum uiuat me alat. m. ueq; hercle dico me iubẽte feceris
Et leno hic debet nobis triginta minas. ph. quamobrem istuc.
m. Quia ille repromisit mihi si quisquã hanc liberali asseruisset manu:
Sine controuersia omne argentũ redderet. ph. nũc eamus ad lenonẽ:
m. Laudo. ph. hic prius uolo meam rem agere. m. qd id est.
ph. Vt mihi hanc despondeas. cur. qd cessas miles hãc huic uxorem dare.
m. Si hæc uolt. ph. mi frater cupio. m. fiat. cur. bene facis.
ph. Spondes ne miles mihi hanc uxorem. m. spondeo.
cur. Et ego hoc idem unum spondeo. m. lepide facis.
Sed eccum lenonem incedit thesaurum meum.

Leno capadox. miles. phædromus. planusium:

C. Argentariis male credi qui aiunt nugas predicant.
Nã & bene: & male credi dico. id adeo hodie ego exptus sum.
Nam male credit̃ qui nũquam reddũt: sed prorsus perit.
Velut decem minas dũ soluit omnis mensis transiit.
Postq̃ nihil fit clamore hominem posco: ille in ius me uocat
Pessume metui: ne minis hodie apud prætorem solueret.
Veq; amici compulerunt. reddit argentum domo.
Nũc domum properare certunst. m. heus tu leno te uolo.
ph. Et ego te uolo. c. at ego uos uolo ambos. M. stasis ilico.

Atq; argentum ppere ppera uothere.c.quid mecũ est tibi.
Aut tecũ.aut.M.quia ego ex te hodie faciã pilũ catapultariũ
Atq; ita te neruo torquebo iidem ut catapultæ.solent.
Delicatũ te hodie faciam cũ catello ut accubes
Ferreo:ego dico.ca.ego uos ambo in robusto carcere
Vt pereatis.M.collũ obstringe abduce istũ in malã crucem.
ph. Quicquid est ipse ibit potius.c.proh deũ atq; hominũ fidem.
Hoccine pacto indẽnatũ atq; itestatũ me arripi!
Obsecro planesium & te phædrome auxilium ut feras.
pl. Frater obsecro te noli hũc cõdennatum pedere.
Bene & pudice me domi habuit.m.haud uolũtate id sua.
Aesculapio huic habeto quod pudica es gratiã.nã si uoluisset
Iam pridẽ quoq; posset mittere.ph.animũ aduorte si possũ hoc
Inter uos snia cõponer:mitte istuc:accede huc dicã meã sniam
Si qdem uultis quod decrero facere.ca.tibi permittimus.
Dũ quidẽ hercle ita iudices nequisquã a me argentum auferat:
m. Quid ne promisisti.ca.qui promisi:lingua eadẽ nunc nego.
Dicendi:non rem perdendi hæc gratia nata ẽ mihi.m.nihil agit
Collum obstringe homini.pl.iamiam faciam ut iusseris.
m. Quando uir bonus es responde quod rogo.ca. roga quod lubet
m. Promisistin si liberali quisq̃ hanc asserreret manu.
Te omne argentum redditurꝫ.ca.non cõmemini dicere.
m. Quid.negas.ca.nego hercle uero.quo præsente quo. in loco.
m. Meipso præsente:& lycone trapezita ca.non taces.
m. Non taceo.ca.nõ ego te floccifacio: ne me territes.M.meipso præsẽte
Et lycone factũ est.ph.satis credo tibi.nũc adeo ut tu
Scire possis leno meam sententiam:libera hæc est.
Hic huius frater est:hæc autem illus soror:hæc mihi nubet.
Tu huic argẽtum redde hoc iudiciũ meum est.
m. Tu autem in neruo iam iacebis:nisi mihi argentũ redditur.
ca. Hercle istam rem iudicasti perfidiose phædrome:& tibi oberit:
Et te miles di deæq; perdiũt:tu me sequere.m.quo sequar te.
ca. Ad trapezitã meũ ad prætorẽ nã inde rẽ resoluo oibus quibus debeo.
m. Ego te in neruo haud ad prætorẽ hinc rapiam ni argẽtũ refers.
ca. Ego te uehementer perire cupio ne tu me nescias.
m. Ita ne uero.ca.ita hercle uero.m.noui ego hos pugnos meos
ca. Quid tu.m. quid tu rogitas.hisce ego si tu me irritaueris
Placidum te hodie reddã.ca. age ergo recipe actutũ.pl.licet:
Tu miles apud me cœnabis.hodie fiẽt nuptiæ.m.q̃ res bene
Vortat mihi & uobis spectatores plaudite plaudite.

Plauti poetæ Clarissimi.cassina

SAluere iubeo spectatores optũos,fidẽ qui facitis maxumi
Et uos fides,si uerum dixi signum clarẖ date mihi,
Vt uos mihi æquos iam inde a principio sciam,
Qui utuntur uino uetere sapientis puto.,
Et qui libenter ueteres spectant fabulas,
Antiqua opera & uerba quum uobis placent,
Aequum est placere ante ueteres fabulas.,
Nam nunc nouę quæ prodeunt comœdiæ,
Multo sunt nequiores q̃ nummi noui.,
Nos postq̃ populi rumorem intellexímus.,
Studiose expetere uos plautinas fabulas.,
Antiquã eius edimus comœdiã,quã uos pbastis q estis in senioribus,
Nam iuniorum qui sunt non norunt scio,uerum ut cognoscant
Dabimus operam sædulo,hæc quũ primum acta ẽ uicit omnis
Fabulas;eã tempestate flos poetarum fuit.,
Qui nunc abierunt hinc in communem locum,
Sed tamen absentes prosunt præsentibus.,
Vos omnes opere magno operatos esse uolo.,
Benigne ut operam detis ad nostrum gregem.,
Ducite ex animo curam atq; alienum æs.,
Ne quis formidet flagitatorem suum:,
Ludi sunt:ludus datus est argentariis.,
Tranquillum est:alcedonia sunt circa forum.,
Ratione utuntur.ludis neminem poscunt.,
Secundum ludos reddunt autem nemini.,
Aures uotiuæ si sunt animum aduortite.,
Comœdiæ nomen dare uobis uolo.,
Clerumenæ uocatur hæc comœdia,græce:
Latine sortientes.diphilus,hanc græce
Scripsit:post id rursum denuo,
Latine plautus cum latranti nomine:,
Senex hic maritus habitat.ei est filius:,
Is una cum patre in illisce habitat ædibus,
Est ei quidam seruus qui in morbo cubat.,
Immo hercle uero in lecto ne quid mentiar,
Is seruus:sed ab hinc annos factum est sexdecim,
Quum conspicatus est primo crepusculo,
Puellam exponi:adit extemplo ad mulierem:,
Quæ illam exponebat:orat ut eam det sibi,

Exorat:aufert:detulit recta domum.,
Dat heræ suæ:orat ut eam curet:educet:,
Hera facit:educauit magna industria.,
Quam si esset ex se nata:non multo secus.,
Postq̃ adoleuit ad eam ætatem ut uiris,
Placere posset:at eam puellam hic senex,
Amat efflictim:& item contra filius.,
Nunc sibi utercq; contra legiones parat.,
Pater filiusq; clam alter alterumq;,
Pater allegauit uillicum qui posceret,
Sibi istam uxorem:is sperat si ei sit data,
Sibi fore paratas clam uxore excubias foris,
Filius autem armigerum allegauit suum,
Qui sibi eam uxorem poscat:scit si id impetret,
Futurum quod amat intra præsepis suas.,
Senis uxor sensit uirum amori operam dare.,
Propterea una consentit cum filio.,
Ille autem postq̃ sensit filium suum,
Eandem illam amare:& esse impedimento sibi,
Hinc adolescentem peregre ablegauit pater.,
Sciens eius mater ei dat operam absenti tamen:,
Is me expectetis hodie in hac comœdia,
In urbem non rediuit:plautus noluit,
Pontem interrupit:qui erat in itinere.,
Sunt hic quos credo nunc inter se dicere.,
Hercle quid istuc est! seruiles nuptiæ!,
Seruin uxorem ducent! aut poscent sibi!,
Nouum attulerunt quod fit nusquam gentium,
At ego aio hoc fieri in græcia & carthagini.,
Et hic in nostra terra in apulia,
Maioreq; opera ibi seruiles nuptiæ,q̃ liberalis etiam curari solent,
Id ni fit mecũ pugnos siquis uolt dato,in urnam mulsi.
Penus dũ iudex siet græcus adeo uel mea causa apulus.,
Qui nunc nihil agitis sentio nemo sitit,
Reuortar ad illam puellam expositiciam.,
Quam serui summa ui sibi uxorem expetunt.,
Ea inuenietur & pudica & libera,ingenua athenienſis:
Neq; quiq̃ stupri faciet profecto in hac quidem comœdia,
Mox hercle uero post transactã fabulã argentum si quis
Dederit ut ego suspicor,ultro ibit nuptum

Non manebit auſpices./
Tantum eſt.ualete.bene rem gerite.& uincite./
Virtute uera quod feciſtis antehac./

Argumentum in caſſina.

Onſeruam uxorem duo conſerui expetunt.
c Alium ſenex allegat:alium filius.
Sors ſenem adiuuat:uerum decipitur dolis:
Ita ei ſubiicitur pro puella:ſeruulus
Nequam:qui dominum mulgat atq; uillicum
Adoleſcens ducit ciuem caſſinam cognitam

Chalinus.Olympio.

cha. On mihi licere meam rē me ſolum ut uolo loqui atq; cogitare
n Sine te arbitro?quid tu malum me ſequere?
Oly. Decretum eſt mihi quaſi umbra quoquo ibis tute perſequi./
Quin edepol etiam ſi in crucem uis pergere ſequi decretum eſt:
De hinc coniicito cæterū poſſis ne nec ne:clam me ſutelis tuis/
Præripere caſſinam uxorem proinde ut poſtulas.
cha. Quid tibi negocii mecum eſt.Ol.quid ais impudens.
cha. Qui in urbe reſtas uillice hic non magni precii?Ol.libet.
cha. Quin ruri es in præfectura tua?quin potius quod legatū eſt tibi
Negocium id curas:atq; urbanis rebus te abſtines?
Huc ueniſti ſponſam præreptum meam.abi rus.abi
Dierectus tuam in prouinciam.Ol.chaline non ſum
Oblitus officium meū:præfeci ruri recte q curet:tamen
Ol. Ego huc quod ueni in urbem impetrauero:uxorem ut iſtanc
cha. Ducam:quam tu deperis bellam:& tenellam caſinam:conſeruā tuam:
Ol. Quando ego eam mecum rus uxorem abduxero rure incubabo
Vſq; in præfectura mea.Cha.tu illam ducas?hercle me
O. Suſpendio quam tu eius potior fias ſatius eſt mortuum:
Mea præda eſt illa:proin tute in laqueū ne duas.
ch. Ex ſterquilinio effoſſe tua illec præda eſt.
Ol. Scies hoc ita eſſe.Cha.uæ tibi.o.quot te modis ſi uiuo
Habebo in nupi is miſeq; meis.ch.quid tu mihi facies.
O. Ego ne quid faciā tibi:primū omniū huic lucebis nouæ nuptæ facem
Poſtilla ut ſemper improbus nihilq; ſis:poſt id locoq;
Quando ad uillam ueneris dabitur tibi amphora una: & una ſemita.
Fons unus:unū ænum & octo dolia:quæ niſi erunt ſemper plena
Ego te implebo flagris.ita te aggerūda curuū aqua faciam.
Probe ut poſtilena poſſit ex te fieri:poſt autem niſi ruri tu
Aceruo mederis:aut quaſi lumbricus terram:q; te poſtules

Gustare:quicq̃ nunq̃ edepol:ieiunum esse
Aeq; atq; ego te ruri reddibo:post id quũ lassus fueris
Et famelicus noctu ut condigne recubes curabitur.
cha. Quid facies. Ol.concludere in fenestra firmiter.
Vnde auscultare possis quum ego illam osculer:quũ mihi illa dicet
Mi animule:mi olympio mea uita:mea mellilla mea festiuitas.
Sine tuos ocellos deosculer uoluptas mea.sine amabo te amari
Meus festus dies:meus pullus passer:mea columba:mi lepus.
Quũ mihi hæc dicentur:tum tu furcifer quasi mus in medio
Pariete uersabere.Cha.nunc ne tu me tibi respondere postules.
Abeo intro:tedet sermonis tui.O.te sequor hic quidem pol.
Certo nihil ages sine me arbitro.

Cleostrata.pardalisca ancilla.

cl. Bsignate cellas:referte annulum ad me.
a Ego huc transeo in proximum
Ad meam uicinã.uir siqd uolet me facite hic me accersatis.
pa. Prandiũ iusserat senex sibi parari.Cl.sta:tace.atq; abi.
Neq; paro:neq; hodie quoquet quando is mihi & filio aduorsat suo
Animi:amorisq; causa sui flagitiũ illud hominis:ego illum fame.
Ego illum siti:maledictis:malefactis:amatorem ulciscar:
Ego illum probe incommodis dictis angã:faciã uti proinde ẽ dignus.
Vitã colat acherũtis pabulũ:flagitii persequẽtem:stabulũ nequitiæ
Nũc hinc meas fortunas eo questũ ad uicinas:sed foris concrepuit.
Atq; eia ipsa eccam egredit foras:non pol hoc per tempus iter incœpi

Mirena coniũx.Cleostrata.

Mi. Equimini comites in proximũ me huc.
Heus uos:ecquis hæc quæ loquar audit.
Ego hic ero:uir:si aut qspiam quæret:nam ubi domi sola sum
Sopor manu scalpit:iussin colũ ferri mihi.cl.mirina salue.
Mi. Salue me castor.cl.sed quid tu es tristis amabo.
Mi. Ita solent oẽs q̃ sũt male nuptæ:domi & foris ægre qd sit satis semp ẽ
Nam ego ibam ad te.cl.edepol.ego istuc ad te:sed qd est qd̃ tuo
Nũc animo ægre est.nam quod tibi ægre idem mihi est diuidue.
Mi. Credo ecastor:nam uicinam neminem amo merito magis quam te.
Nec quã plura sunt mihi quæ ego uelim.cl.amo te:atq;
Istuc expeto scire quid est. Mi.uir me habet pessimis despicatã modis
Nec mihi ius meũ obtinendi optio est.cl.hoc qd ẽ.dicidem hoc:
Obsecro:nam pol haud satis meo corde accepi querellas tuas
Mi. Vir me habet pessumis despicatam modis
cl. Mira sũt uera si ꝑdicas.nã uiri ius suũ ad mulieres obtinere haud q̃unt

mi. Quin mihi ancillulã ingratis poſtulat quæ mea eſt quæ meo
Educata ſumptu ſiet uillico ſuo ſe dare:ſed ipſus eam amat.
cl. Obſecro tace:nã nũc hic licet dicere nos ſumus.mi.ita eſt
cl. Vnde ea tibi eſt.nam peculi pbam nihil habere addecet
Clam uiro:& quæ habet partũ ei haud cõmodi eſt
Quin uero aut ſubtrahat:aut ſtupro inuenerit.
Hoc uiri cenſeo eſſe omne quicquid tuum eſt
mi. Tu quidẽ aduerſum tuam amicam omnia loqueris
cl. Tace ſis ſtulta:& mihi auſculta: noli ſis tu illi aduorſari.
Sine amet:ſine qd libet:id faciat:q̃do tibi nil domi dereliquiũ
mi. Satin ſana es? nã tu qdẽ aduorſus tuã iſtã rẽ loq̃re.cl.inſipiens
Semper tu huic uerbo uitato ab tuo uiro.mi.cui uerbo?
mi. I foras.mi.mulier es.tace.cl.quidẽ.hem quis eſt quẽ uides.
ml. Vir.eccum it intro:abi.adpropa age amabo ipetras :abeo.
cl. Mox magis quũ ociũ mihi & tibi erit:igitur tecũ loquar
Nunc uale.Mi. Valeas.

Senex:Stalino: Cleoſtrata mulier.

ſen. o Mnibus rebus ego amorẽ credo & nitoribus nitidis ãteuenire.
Nec potis qcq̃ cõmemorari q̃ plus ſalis pluſq̃ leporis hodie
Habeat:coquos equidẽ nimis demiror:q̃ utunt cõdimẽtis
Eos eo condimento uno nõ utier:omnibus quod preſtat:
Nam ubi amor condimentũ inerit cuiuis placiturũ credo.
Neq̃ ſalſũ neq̃ ſuaue eſſe poteſt quicq̃.ubi amor nõ admiſetur
Fel quod amaꝝ eſt:id mel faciet:hominẽ ex triſti lepidũ & lenẽ:
Hanc ego de me cõiecturam domi facio:magiſq̃ ex auditis.
Qui poſtq̃ amo caſinã magis initio mũdiciis mũdiciãti deo.
Myropolas omnes ſolicito ubicũq̃ eſt lepidũ unguẽtũ ungor
Vt illi placeã.& placeo(ut uideor) ſed uxor me excruciat qa uiuit.
Triſtem aſtare aſpicio blande hæc mihi mala res appellanda eſt.
Vxor meaq̃ amenitas qd tu agis? Cl.abi:atq̃ abſtine manum
ſta. Eia mea iuno non decet te eſſe tam triſtem tuo ioui.
Quo nunc abis.cl.mitte me.Se.mane.cl.nõ maneo.Se.at pol
Ego te ſequar.cl.obſecro ſanus es.Se.ſanus q̃ te deamo.cl.nolo
Ames.Se.nõ põt impetrare.cl.enecas.Se.uera dicas uelim.
cl. Credo ego iſtuc tibi.Se.reſpice o mi lepos.cl.nẽpe ita ut tu mihi es
Vnde hic amabo unguẽta olent.Se.o perii
Manifeſto miſer teneor.ceſſo caput pallio detergere?
Vt te bonus mercurius pdat myropola quia hæc mihi dediſti.
cl. Eho o tu nihil cana culex uix teneor qn quæ decẽt te dicam.
Senecta ætate unguentis perlitus ignaue incedis.

Se. Pol amico dedi cuidam operam dum emit
Vnguenta.cl.ut cito cōmēratus est.
Ecquid te pudet.Se.oia quæ tu uis cl.ubi in lustra iacuisti!
Se. Ego ne in lustra. cl.scio plusq̄ tu me arbitrare.Se.quid id est!
Quod tu scis.cl.te sene omniū senē neminē esse ignauiorē
Vnde is nihil! ubi fuisti.ubi lustratus ubi bibisti
Adest mecastor uide paliolū ut rugat.se.denet me & te infelicē
Si ego in os meum uini guttā indidi.cl.imo age ut libet.
Bibe aes. disperde rē.se.ohe iā satis uxor est cōprime te nimiū tinnis.
Relinq; aliquātū orationis cras q; mecū litiges
Sed quid ais.iā domuisti animū potius:ut qd uir uelit
Fieri id facias potius q̄ aduersere cōtra.cl.qua de re.
Se. Rogas!super ancilla cassina ut detur nuptū nostro uillico
Seruo frugi:atq; ubi illi bene sit:ligno:aqua calida:cibo.
Vestimentis:ubiq; educet pueros quos pariat
Potius q̄ illi seruo neq̄ des armigero nihili atq; improbo.
Cui homini hodie peculi nummus nō est plūbeus.
Cl. Mirū ecastor te senecta ætate officium tuum
Non meminisse.se.quid iā.cl.qa si facias recte & cōmode
Curare me sinas ancillas quæ mea est curatio.se.q malū homini
Scutigerulo dare iubet.cl.quia enim filio nos oportet
Opitulari unico.se.at q̄q̄ unicus est nihilo magis
Vnicus est ille mihi filius:q̄ ego illi pater :illum mihi æquius est
Quam me illi quæ uolo concedere.cl.tu ecastor tibi homo
Malā rē q̄ris:subolet sentio.se.egon.cl.tu nā qd friguttis.
Quid istuc tam cupide cupis.se.ut enim frugi seruo detur
Potius q̄ seruo improbo.cl.quid si ego impetro:atq; exoro:
Auilico causa mea ut eam illi pmittat.se.qd si ego autē
Ab armigero īpetro eā illi pmittat:atq; hoc credo īpetrassere.
Cl. Conuenit :uis tuis chalinum huc euocē uerbis foras!
Tu eum orato:ego autē orabo uillicū.se.sane uolo.cl.iam hic
Erit: nunc experiemur nostrū uter sit blandior.
Se. Hercules:diq; istam perdant:quod nunc liceat dicere:
Ego discrutior miser amore:illa autē quasi ob industriā
Mihi aduorsatur.subolet hoc iā uxori:quod ego machinor:
Propter eam rem magis armigero dat operam de industria:

Stalino sen.Chalinus Seruus.

se. Vi illū dii omnes pdāt deæq;:Cha.te uxor aiebat tua
q Me uocare.st.ego.n.uocari iussi te.ch.eloq̄re qd uelis
se. Primū ego te porrectiore frōte uolo mecū loqui:

Stultitia eſt ei te eſſe triſtem cuius poteſtas plus poteſt.
Pro bonæ frugi hominē iāpridē eſſe arbitror.Ch.intelligo.
Quin ſi ita arbitrare emittis me manu.ſe.quin id uolo
Sed nihil eſt cupere me factum:niſi tu factis adiuuas.
cha. Quod uelis modo:id ueli me ſcire.ſe auſculta:ego loquar.
Caſſinā ego uxorē ꝓmiſi uillico noſtro dare.Cha.at tua uxor
Filiuſq; ꝓmiſerunt mihi.ſe.ſcio:ſed utrū nūc tu celibē te eſſe
Mauis liberū:an maritū ſeruū ætatē degere:& gnatos tuos.
Optio hæc tua eſt.utrū amb̄arum uis conditionem accipe.
cha. Liber ſi ſim:meo periclo uiuam.nunc uiuo tuo.
De caſſina certum eſt concedere homini nato nemini.
ſe. Intro abi:atq; actutum uxorem huc euoca ante ædis cito:
Et ſitulā huc tecum efferto cū aqua:& ſortis.Cha.ſatis placet.
ſe. Ego pol iſtā iam aliquorſum tragulam decidero.
Nam ſi ſic nihil impetrare potero ſaltem ſortiar.
Ibi ego te & ſuffragatores tuos ulciſcar.ch. attamen
Mihi obtinget ſors.St.ut quidē pol paras cruciatu malo.
ch. Mihi illa nubet:machinare quod lubet quouis modo.
ſe. Abin hinc ab oculis:cha.inuitus me uides:uiuam tamen.
ſe. Sumne ego miſer homo:ſatin omnes res ſunt aduorſæ mihi:
Iam metuo ne olympionem mea uxor exorauerit:
Ne caſſinam ducat:ſi id factum eſt:ecce me nullum ſenem:
Si non impetrauerit etiā ſpicula inſortita ſunt mihi.
Si ſors autē decolaſſit gladium faciam culcitram
Eūque incūbam.ſed progreditur optume:eccum olympio.

Olimpio uilicus.Senex Stalino.

Ol. u Na edepol opera in furnum calidum condito:
Atq; tibi torreto me ꝑ pane rubido hera q̄ iſtā opā a me
Impetres ꝙ poſtulas.ſe.ſaluus ſum:ſalua ſpes ē:ut uerba audio
Ol. Quid tu me hera libertate territas:qd ſi tu nolis:filiuſq; etiā tuus:
Vobis inuitis:atq; amborū ingratiis una libella liber poſſum fieri:
ſe. Quid iſtuc eſt:qui cum litigas olympio:Ol.cum eadē qua tu
Semper:ſe.cum uxore mea:Ol.quam tu mihi uxorem:quaſi
Venator tu quidē es.dies atq; noctes cum cane ætatē exigis:
ſe. Quid ait:quid loquitur tecum:ol.orat:obſecrat ne caſſinā
Vxorem ducam.ſe.quid tu poſtea:ol.negaui enim ipſi me
Conceſſurum ioui ſi is mecum oraret.ſe.di te ſeruaſſint mihi
Nunc in fermento totaſt.ita turget mihi:edepol ego illam
Mediam diruptam uelim.ol.credo edepol eſſe ſiquidem tu
Frugi bone es:uerum edepol tua mihi odioſa eſt amatio.

Inimica est tua uxor:mihi tuus inimicus filius
Inimici familiares.S.quid id tua:unus tibi hic dum
Propitius sit iuppiter.tu istos minutos deos floccifeceris:
Ol. Nugæ sunt istæ magnæ:quasi tu nescias repente ut emoriantur
Humani ioues.sed tandem si tu iuppiter sis emortuus:
Quum ad deos minores redierit regnum tuum.
Quis mihi subueniet tergo:aut capiti:aut cruribus!
Se. Opinione melius res tibi habeat tua:si hoc impetramus ut
Ego cũ cassina cubem.Ol.non hercle opinor posse:ita
Vxor acriter tua instat ne mihi detur.Se.ego sic agam
Coniiciam sortis in sitellam:& sortiar tibi & chalino.ita rẽ
Natam intelligo:necessum est uorsis gladiis depugnarier.
Ol. Quid si sors aliter euenerit quã uoles.
Se. Benedice dis:sum fretus:deos.sperauimus.
Ol. Non ego istud uerbum empsitem titiuilicio
Nam omnes mortales deis sunt freti:sed tamen
Vidi ego dis fretos sæpe multos decipi.Se.sed tace parũ.
Ol. Quid uis.Se.eccũ exit foras chalinus intus cũ sitella & sortibus.
Nunc nos colatis signis depugnabimus.

Mirina coniunx.Chalinus.Olympio

cl. Ace chaline me certiorem quid meus uir me uelit.
ch. Ille edepol ardentem te uidere extra portam metiam
Credo ecastor uellet.cl.at pol ego haud credo: sed certo scio.
Se. Plus artificum est mi q̃ rebar ariolũ hunc habeo domi
Quid si propius attollamus signa fiamusq; obuiam.
Sequere quid uos agitis.ch.adsunt quæ imperauistis omnia
Vxor:sortes:situla atq; egomet.Se.te uno adest plusq̃ ego uolo
ch. Tibi quidem edepol ita uidetur:stimulus ego nunc sum tibi
Eo dico corculum adsudassis iã ex metu mastigia.
cl. Tace chaline:cõprime istunc.cal.immo istunc qui dicit clare:
Se. Depone hic sitellam:sortis cedo mihi:animum aduortite.
Atq; ego censui abs te posse hoc me tum impetrare uxor mea:
Vt uxor cassina mihi daretur.& nunc etiã censeo.
cl. Tibi daretur illa!Se.mihi enim ah non id uolui dicere.
Dum mihi uolui huic dixi:atq; adeo dum mihi cupio pperã
Iamdudũ hercle fabulor.cl.pol tu quidem atq; etiã facis
Se. Huic immo hercle mihi:uah:tandem redii:uix erã in uia.
cl. Per pol sepe peccas:ita fit ubi quid tantopere expetas.
Se. Sed te uterque tuo pro iure:atq; ego & hic oramus.cl.quid est
Se. Dicam enim mea mulsa:de istac cassina huic nostro uillico

Gratiam facias.cl.at pol ego neq; facio:neq; cenſeo.
ſe. Tum igi ur ego ſortis utrinque.cl.iam quis uetat!
ſe. Optimum atq; æquiſſimũ iſtud eſſe iure iudico:
Sin ſecus:patiemur animis æquis.cha.tene
Sortem tibi:uide quod ſcriptum
Vnde unicus eſt:quia iſti priuſq; mihi es:accipe hanc ſis.
ſe. Cedo.ch.mane:unũ ucit in mẽte modo.cha.uide ne qua illic ſit
Alia ſortis ſub aqua.ſe.uerbero men te cenſes eſſe!nulla
Eſt habe quietũ animum.modo quid bonũ atq; fortunatũ
Tuum ſit mihi magnum malum.
ch. Tibi quidem edepol credo eueniet.pietatem tuam noui.
Sed manedum:num iſta aut populna ſors:aut abiegna eſt tua.
mi. Quid tu curas.cha.quia enim metuo ne in aqua ſũma natet
ſe. Age.caue coniicite ſortis nunc iam amabo huc.eccere.
Vxor æqua.Ol.nolim uxori credere.ſt.habe animum bonũ
Ol. Credo hercle hodie deuorabit ſortis ſi attigerit.cha.tace.
Ol. Taceo.deos quæſo ut quidem hodie canem & furcã feras:
cha. Mihi ut ſortitio eueniat:ut quidem hercle pedibus pendeas.
Ol. At tu ut oculos emungare ex capite pernaſum tuos.
Quid times.paratũ oportet eſſe iam laqueum tibi.
ſe. Periiſti.animũaduortite amabo.taceo.nunc tu
Cleoſtrata ne ame memores malitioſe de hac refactũ:aut
Suſpicere tibi permitto tute ſorti.cha.perdis me.Ol.lucrũ faciſt.
cl. Benefacis.cha.deos quæſo ut tua ſors ex ſitella effugerit.
Ol. Ain tu.quia tute es fugitiuos omnes te imitari cupis.
cha. Vtinam tua quidem ſicut herculeis prædicant
Quondam prognatis iſta in ſortiendo ſors deliquerit.
ſe. Tu ut liqueſcas iple actutum uirgis calefacto aere.
Hoc age:is olympio.Ol.ſi hic litteratus me ſinat.
Quod bonũ atq; fortũatũ mihi ẽ.ch.ita uero & mihi.ol.ñ imo hercle
ch. Immo mihi hercle.cl.hic uicunt.tu uiues miſer.ſe.præcide os
Tu illi hodie age ecquid ſit ne obleſis manum.
Ol. Cõpreſſã palma an porrecta ferio!Se.age ut uis.ol.hem tibi.
cle. Quid tibi iſtunc tactio eſt.ol.quia iuppiter iuſſit meus.
cle. Feri malam utille rurſus.ol.pii pugnis cædor iuppiter.
ſe. Quid tibi tactio hunc fuit.ch.quia iuſſit hæc iuno mea.
ſe. Patiundum eſt:ſi quidem me uiuo mea uxor imperium exhibet.
cl. Tam huic loqui licere oportet q̃ iſti!cur omnem mihi
Vituperat malo.ſe.chaline tibi cauendum cenſeo
ch. Tẽpori poſtq̃ oppugnatum eſt os.ſe.age uxor mea iam nunc

Sorti:uos aduortite aĩum præbe tu.Ol.ubi ſim neſcio.
Perii:cor lienoſum opinor habeo iamiãdudum ſalit.
De labore pectus tũdit.ſe.teneo ſortem effer foras.
Iãne mortuus.Ol.oſtende:mea eſt mala:crucias quid eſt.
ſe. Victus es chaline.tum nos diu uiuere olympio gaudeo.
Pietate factum eſt mea:atq; maiorum meorum.
Intro abi uxor:atque adorna nuptias.cl.faciam ut iubes:
ſe. Scin tu ruri eſſe ad uillã longe quo ducat.cl.ſcio.ſe.intro abi.
Et q̃q̃ hoc tibi ægre eſt:tamen fac accurres.cl.licet.
ſe. Eamus nos quoque intro:hortemur ut properent:nũquid moror.
Nam præſente hoc plura uerba non deſidero.

Chalinus.ſeruus.

ch. I nunc me ſuſpendeam meam operam luſerim:
ſ Et præter operam reſtim ſumpti fecerim:& meis inimicis
Voluptatem creauerim.quid opus eſt:qui ſic mortuus eqdem
Tamen ſorti ſum uictus:caſſina nubet uillico.
Atq; id non tam ægreſt iam uiciſſe uilli cũ:q̃ id expetiuiſſe
Opere tam magno ſenem ne ea mihi daret:atque ut illi nuberet.
Vt ille trepidabat:ut feſtinabat miſer:ut ſuſultabat
Poſtq̃ uicit uillicus:atat concedam huc:audio aperiri fores
Mihi beneuolenti:atq; ad me pdeũt hic ex iſidiis: hic ego iſidias dabo

Ol.Villicus:St.ſenex.chalinus.

Vi. Ine modo rus eueniat:remittam ad te uirum cũ furca.
ſ In urbem tanquam carbonarium.St.ita fieri oportet.
Vi. Factũ & curatũ dabo.ſe.uolui chalinum ſi domi eẽt mittere
Tecum obſonatum:ut etiam in mœrore inſuper inimico noſtro
Miſeriam hanc adiũgerem.ch.retro uerſum:cedam ad parietem:
Imitabor nepam:captandus eſt hoc clanculum ſermo mihi
Nam illorum me alter crucitat:alter macerat.
At candidatus cedit hic maſtigia ſtimulorum loculi:
Protollo mortem mihi certum eſt hunc acherũtem
Premittã prius.ui.ut tibi ego inuentus ſum obſequens.
Quod maxime cupiebas:eius copiam feci tibi:erit hodie tecum
Quod amas clam uxore.ſe.tace:ita me di bene ament.
Vt ego uix reprimo labra ob iſtanc rem quin te deoſculer
Voluptas mea.ch.qd deoſculer.quæ res.quæ uoluptas tua:
Effodere hercle hic uolt credo ueſicam uillico.ui.ecquis
Amas nunc me.ſe.immo edepol me quã tu minus:licet ne
Amplecti te:Ch.qd amplecti:ui.licet.Se.ut quia te
Tango:mel mihi uideor lingere.ol.ultra te amator apage te

A dorſo meo.cl.illuc eſt illuc quod hic fecit hũc uilicũ:& idẽ me
Pridẽ quum ei aduorſũ uenerã facere atrienſẽ noluerat ſub ianua.
Vi. Vt tibi morigerus hodie ut uoluptati fui.
Se. Vt tibi dũ uiuam bene uelim pluſq̃ mihi.ch. hodie hercle
Opinor is conturbabit pedes ſolet hic barbatos ſane ſectari uiros
Se. Vt ego hodie caſſinam deoſculabor:ut mihi bona multa
Faciam contra meã uxorẽ aſtute:ch.nunc pol ego demũ
In rectã redii ſemitã:hic ipſus caſſinã deperit.ſe. abeo.
Viros iam hercle amplexari:iam oſculari geſtio. Vi.ſine prius
Deduci:quid malum operas. Se.amo. Vi.at nõ opinor fieri
Hoc poſſe hodie:ſe.poteſt:ſi quidẽ cras cẽſes te poſſe
Mitti manu.ch.enimuero huc aures magis ſunt
Adhibẽdæ mihi.iam ego uno in ſaltu apros capiã duos.
ſe. Apud hũc ſodalẽ meũ atque uicinum mihi locus eſt paratus:
Si ego omnem amorem meum cõcredui is mihi ſe locum
Dixit dare. Vi.quid eius uxor. ubi erit.Se.lepide reperi
Mea uxor uocabit huc eam ad ſe in nuptias:ut hic ſit ſecum.
Se adiutet :ſecum cubet:ego iuſſi & dixit ſe facturã uxor meã.
Illã huc cubabit: ſi uir abierit faxo tu rus uxorem duces.
Idrus domus hæc erit tantiſper dũ ego cum caſſina faciã nuptias.
Hinc tu ante lucem rus:cras duces poſtea.ſatin aſtute.
ch. Age modo fabricamini:malo hercle noſtro tam uorſuti uiuitis.
Se. Sin quid nunc facias.ui.loquere.ſe.tene marſupium.
Abi atq; obſona:propera:ſed lepide uolo molliculas eſcas ut ipſa
Mollicula ẽ.ui.licet. Se.emito ſopiolas lepidas lolligiunclas
Ordeas.ch.imo triticeias ſi ſapis ſoleas.qui quæſo potius
Quam ſulponeas qbus batuatur tibi os ſenex nequiſſime.
Vi. Vin lingulacas.ſe.quid opus eſt quando uxor domi eſt:
Ea lingulaca ẽ nobis:nam nũquã tacet.ui.in re præſenti
Ex copia piſcaria conſule qd emã.Se.æquũ oras.abis:
Argẽto parci nolo obſonato ampliter:nam mihi uicino hoc etiã
Conuento eſt opus:ut q̃ mandaui curet. Vi.iam ne abeo?
ſe. Malo.ch. tribus non conduci poſſum libertatibus quin ego illis
Hodie comparem magnum malum:quique hanc omnem rem
Meæ heræ iã faciam palã manifeſto teneo innoxa inimicos meos.
Sed ſi nunc facere uolt hera officium ſuũ noſtra omnis lis eſt.
Pulchra re præuortar uiros noſtro omẽ:it dies:iã uicti uicimus
Ibo intro:ut id quod alius condiuit cocus.ego nunc uiciſſim
Vt alio pacto condiam qcquid prandii eſt ut paratũ ne ſiet
Sietq̃ ei paratũ quod paratũ non erat.

Stalino. Alceſſimus. ſenes: duo.

Sta. Vnc amici anne inimici ſis imago alceſſime mihi ſciam
n Nũc ſpecimen ſpecitur: nũc certamen cernitur:
Al. Curã erue: curam exime: caſtiga te: id poito ad compendiũ.
Cano capite: ætate aliena: eo addito ad compendiũ.
Cui ſit uxor: id quoq; illuc ponito ad compẽdium
Miſeriorem ego ex amore quã te uidi neminem.
Sta. Fac uacent ædes. al. quin edepol ſeruos: ancillas domo certũ eſt
Omnis mittere ad te. ſta. eho nimiũ ſcite ſcitus: es: ſed facito
Dum meruí aper uorſus quos cantat colax cũ cibo.
Tũ quoque facito ut ueniant quaſi eant ſutriũ.
Al. Meminero hẽ nunc enim tu demum nullo ſcito ſcitus es.
Sta. Cura: ego ad forũ modo ibo: iam hic ero. al. bene ambula.
Se. Fac habeant linguam tuæ ædes. al. quid ita? ſta. quũ uenia inuocẽt.
Al. Aetate cedũdus tu homo es: nimias delicias facis. ſta. qd me amare
Refert niſi ſũ doctus? dicas unus: ſed tu caue inqſitiõe mihi ſis al. uſq;
adero domi. Cleoſtrata. Alceſſimus.
Cle. T properarem arceſſere hanc ad me uicinã meam hoc erat.
u Ecaſtor id quod me uir tanto opere orabat meus liberæ ædes
Vt ſibi eſſent: caſſinam q; deducerent: nũc adeo nequaquã
Arceſſam: ignauiſſumis liberi loci poteſtas ne ſit uetulis uerucibus.
Sed eccũ egreditur ſenaticolumen: præſidium populi
Meus uicinus meo uiro qui liberum præbet locũ.
Non ecaſtor uilis emptus eſt modius q uenit ſalis.
Al. Miror huc iam non arceſſi in proximũ uxorem meam
Quæ iam ſi arceſſatur dudũ ornata expectat domi.
Sed eccam opinor arceſſit. ſalue cleoſtrata.
cl. Et tu alceſſime ubi tua uxor. al. intus illa te ſi ſe arceſſas
Manet nam tuus uir me orauit ut eam iſtuc ad te adiutũ mitterem
Vin uocem. cl. ſine nolo ſi occupata eſt. al. otium eſt.
cl. Nihil moror. cha. moleſta ei eſſe nolo. poſt cõuenero.
Al. Non ornatis iſtic apud nos nuptias. cl. orno & paro:
Al. Non ergo opus eſt adiutrice. cl. ſatis domi eſt ubi nuptiæ
Fuerint. tũ iſtam conuenibo: nũc uale atq; iſtam iube.
Al. Quid ego nunc faciam flagitium maximũ feci miſer:
Propter operam illius hirqui improbi edentuli
Qui hoc mihi cõtraxit: operam uxoris polliceor foras
Quaſi catillatũ: flagitiũ hominis qui dixit mihi
Suam uxorem hanc arceſſituram eſſe ea ſe eam negat morarier:
Atq; edepol mux: ni ſubolet iam hoc huic uicinæ meæ.

Verz autem altrouersum meam mecum rationem puto.
Sed quid eius esset mecum postulatio.
el. Ibo intro: ut subducã nauim rursum in poluinarium.
Iam hic est lepide ludificatus: miseri ut festinant senes.
Nunc ego illũ nihili decrepitũ meum uiũ ueniat uelim:
Vt eum ludificem uicissim: postquam hũc delusi alterum.
Nam ego aliquid contrahere cupio linigi inter eos duos.
Sed eccum incedit. at quũ aspicias tristem: frugi censeas.

Stalino Senex. Cleostrata.

Tulticia magna est mea. q̃ sinam hominem amatorem
s Vllũ ad forũ pcedere in eũ diẽ: cui q̃ amet immundũ fiet.
Sic ego feci stultus: contriui diem dũ asto aduocatus cuidam
Cognato meo quem hercle ego litem adeo perdidisse gaudeo
Ne me nequicq̃ sibi hodie aduocauerit: rogitare oportet.
Prius & contarier adsit ne ei animus: necne adsit: quẽ aduocet.
Si neget adesse examinatum amittat domũ: sed uxore mante
Aedis eccã ei misero mihi metuo: ne nõ sit surda: atq; hæc audiuerit
Cle. Audiui ecastor cũ malo magno tuo. sta. accedam
Quid agis mea festiuitas? cl. te ecastor præstolabar
se. Ianne ornata res est. iãne hanc tradusti huc ad nos uicinam tuam.
Quæ te adiutaret? cl. accersiui ut iusseras: uerũ hic sodalis
Tuus amicus optimus nesc o quid se suffilauit uxori suæ
Negauit posse: quando arcesso: mittere. St. uitium tibi istuc
Maximũ est: blanda es parum. cl. non matronas est
Officium: sed meretricum uiris alienis mi uir subblandirier
I tu atq; arcesse illam ego intus quod facto est opus
Volo accurare mi uir. se. ppera ergo. cl. licet. iã pol ego huic aliquem
In pectus iniiciam metũ: miserrimũ hodie hũc ego habeo amasium.

Alcessimus. Senex Stalino.

Al. Olo huc amator si a foro rediit domũ q me atq; uxorem
Ludificatus ẽ latrun. sed eccũ ãte ædis. ad te hercle ibã cõmodũ.
St. Atq; ego hercle ad te. quid ais uir minimi precii.
Quid tibi mandaui: quid tecũ oraui. al. quid est.
St. Vt bene uacuas ædis fecisti mihi: ut traduxisti huc ad nos
Vxorem tuam satin propter te pereo ego: atq; occaso.
Al. Quin tu suspẽdis te nẽpe tute dixeras tuã arcessituram
Esse uxorem meam. Sta. ergo accersiuisse ait sese: & dixisse te
Eam non missurum. Al. quin ea ipsa ultro mihi
Negauit eius operam se morarier. Sta. quin ea ipsa
Me ad legauit qui istam accerserem? Al. qui nihil facio.

St. Quid me perdis. Al. quin bene est.
Quin etiam diu morabor: quin cupio tibi: qn aliquid ægre
Facere: qn faciam libens. nūquam tibi hodie qui erit
Plus quam mihi. quin hercle dei te perdant postremo quidem.
St. Quid nunc? missurus ne es ad me uxorē tuam?
al. Ducas: easq; in maximam malam crucem
Cum hac: cum istac: cunque amica etiam tua
Abi: & aliud cura. ego iam per ortum iussero
Meam istuc transire uxorem ad uxorem tuam
St. Nunc tu mihi amicus es in germanum modum.
Qua ego hunc amorē mihi esse aut dicam datū:
Aut quod ego unq̃ erga uenerē inique fecerim.
Cui sic tot amanti mihi obuiam eueniant moræ:
Atat quid illud clamoris obsecro in nostra domo est:

Stalino Senex. pardalisca. Ancilla.

Vlla nulla sum tota tota occidi: cor metu mortuū est
par. n Mēbra misere tremūt: nescio unde auxilii: præsidii
Perfugii mihi: aut opū copiā cōparem aut expetam.
Tanta factis modo mira ueris modis intus uidi: nouam
Atq; integrā audaciam: caue tibi cleostrata abscede
Ab ista obsecro: ne quid in te mali faxit ira percita.
Eripite isti gladium quæ sui est impos animi.
St. Nā qd est quod hæc huc timida atq; exanimata exiluit
Pardalisca. par. perii unde meæ usurpant aures sonitum.
St. Respice modo ad me. par. here mi. sta. quid tibi est:
Quid timida es: par. perii. sta. quid peristi:
pa. Perii & tu peristi. sta. aperi quid tibi: par. ue tibi.
St. Immo istuc tibi sit. pa. necat: amabo tene me.
Se. Quicquid est eloquere mihi cito. par. contine pectus
Face uentulum amabo pallio. sta. timeo hoc negocium qdem
Nisi hæc imeraglosæ uspiam percussit florelybico.
pa. Obtine auris amabo: sta. in malam crucem pectus:
Auris: caput: teq; di perdiunt: nam nisi ex te scio.
Quicquid hoc scito: nā ubi istuc cerebrū disptiam execrata
Ludibrio pessuma adhuc quæ me habuisti.
pa. Here mi. sta. quid uis mea ancilla. pa. nimium sæuis
St. Numero dicis sed hoc qcquid est loquere in pauca refer.
Quid intus tumulti fuit: par. scibis audi.
Malum pessimūq; hic modo intus apud nos.
Tua ancilla hoc pacto exordiri cœpit: q̃ haud autbicam

Addecet diſciplinam.ſta.quid eſt id.pa.timor,
Præpedit dicta linguæ.ſta.qd eſt:poſſum ſcire ego:iſtuc
Ex te quid negocii eſt:par.dicam tua ancilla:quã tuo
Villico uis dare uxorem ea intus.St.qd intus:quid eſt.
pa. Imitatur malarũ malum:diſciplinam uiro ſuo quæ interminatur
Vitam.St.quid ergo.par.ah.ſta.quid:
St Interimere ait uelle uitã gladio.ſta.hem.pa.gladium:
pa Quid eum gladium.pa.habet.St.hei miſero mihi cur eum habet.
pa. Inſectatur omnis domi per ædis:nec quẽq; ppe ad ſe ſinit adire:
Ita omnis ſub arcis:ſub lectis latentes metu muſſitant
St. Occidi:atq; interii.quid illi obiectum eſt malitiæ repente:
pa. Inſanit.St.ſceleſtiſſimũ me eſſe credo.pa.imo ſi ſcias
Dicta quæ dixit hodie.ſta.iſtuc expeto ſcire:quid dixit:
pa. Audi per omnis deos & deas deiurauit occiſurũ eum hac
Nocte quicũ cubaret.ſta.me occidet.pa.an quippiam
Ad te attinet:St.uah.par.qd cũ ea negocii tibi eſt.
St. Peccaui: illunc dicere uillicũ uolebam.pa.ſciens de iuia
In ſemittã regredere.St.nũquid mihi minatur.
pa. Tibi infeſta ſoli eſt pluſq; cuiq;.ſta.quãobrem:
Quia ſi des uxorẽ olympioni neq; ſe tuã:nec ſe ſuã neq; uiri:
Vitam ſinet in craſtinũ ptolli:id huc miſſa ſum tibi ut dicerẽ
Ab ea ut caueas tibi.St.perii hercle ego miſer
Neq; eſt:neq; fuit me ſenex quiſq; amator
Adæque miſer.pa.ludo ego hunc facete.
Nam quæ facta dixi:oia huic falſa dixi hera atq; hæc dolum
Ex proximo hunc protulerunt.ego huc miſſa ſum ludere.
Se. Heus pardaliſca.pa.quid eſt:ſta.eſt.
Quod uolo exquirere a te.pa.morã offers mihi.St.at tu.
Mihi offers mœrorẽ:ſed etiam ne habet.& nunc caſſina gladium:
pa. Habet:ſed duos.St.quid duos.pa.altero te occiſurum
Ait:altero uillicum hodie.ſta.occiſiſſimus ſum omniũ qui uiuunt.
Loricã in duam mihi:optumum eſſe opinor:quid uxor
Mea non adiit atque ademit.par.nemo audet prope accedere.
St. Exoret.pa.orat negat ponere alio mõ ullo profecto:
Ni ſe ſciat uillico non datum iri.ſta.atq; ingratis quæ nõ uult
Nubet hodie:nã cur non ego id perpetrem quod cœpi.
Vt nubat mihi:illud quidem uolebã:non.ſed noſtro uillico.
pa. Sæpicule peccas.St.timor præpedit uerba:uerum obſecro.
Dic me uxorem orare.ut exoret illam gladium ut ponat:&
Redire me intro ut liceat.pa.nũciabo.St.& tu orato.

pa. Et ego orabo.sta.ãt blande orato ut so'es. sed audin:
Si effexis hoc soleas tibi dabo & anulũ in digito aureũ & bona pluria
pa. Operã dabo.sta.face ut impetres. Pa.sed nunc iam
Nisi quippiã remorare me.sta.abi:& cura.
pa. Redit eccũ tãdem obsonatu eius adiutor pompã ducit.

Seruus & senex.

Ide fur ut sentis sub signũ ducas:qui uero sunt sentes:
u Quia quod tetigere illico rapiunt:si eas ereptũ illico scindunt
Ita quoquo adueniunt ubi ubi sunt duplici dãno mulctant.
Se. Eia.ser.atatcesso magnifice patriceq; amiceq; ita hero meo ire
Aduorsum.se.bone uir salue.ser.fateor.se.quid sit:ser.tu amas
Ego esurio:& sitio:se.lepide excurratus incesisti.ser.ah hodie.
se. Mane uero quãq; fastidis.ser.hei hei fetet tuus mihi sermo.
se. Quæ res:ser.hæc res.se.etiam ne astas:enimuero pragmata.

Ser.dabo ut ego opinor nisi resistis.

ser. Poti a me abeas:nisi me uis uomere hodie
se. Mane.ser.quid est:quis hic homo est:
se. Herus sum.ser.qui herus:se.cuius tu seruus es:
ser. Seruus ego:se.atq; meus.ser.non sum ego liber:
Memẽto:memento.se.mane.atq; asta.ser.omitte:
Seruus sum tuus:se.optime est.obsecro
Olympice mi:mi pater:mi patrone.ser.hem sapis sane
Tuus sum equidẽ.se.qd mihi seruo opus est tã nequã:
ser. Quid nũc:se.quã mox recreas me.ser.cœnã mõ si sit cocta.
se. Ergo abeant propere:cito introite:& cito deproperate:
Iã intus ero:facite cœnam mihi ut ebria sit.
Lepide:nitideq; uolo nihil moror barbarico ritu.
Ne etiã is.is.ser.ego hic hito.se.nunqd ẽ ceterũ quod morãe fit:
ser. Cassina intus habere ait qui me atq; te inuitat
se. Scio:sic sine habere:rugas agũt noui ego illas malas merces:
se. Quin tu i modo mecũ domũ.se.at pol malum metuo
I tu mõ pspicito prius quid intus agatur.ser.tã mihi mea
Vita q̃ tua tibi cara est.se.uerũ modo.ser.si tu iubes inibitur tecũ.

Ancilla.

An. Ec pol ego nemeæ credo:ne q; ego olympiæ:neq; usq; ludos.
n Tam festiuos fieri quam hic intus fiũt ludi ludificabiles
Seni nro:& nostro olympioni uillico:oẽs festinãt itus totis
Aedibus:senex in culina clamat:hortatur cocos quin agitis.
Hodie qn datis:si qd datis properate cœnã iã esse cocti opto.
Villicus hic aũt cũ corona candide uestitus laute:exoi natusq;

Ambulat:illæ autem in cubiculo armigerum ornant.
Quem dent pro caſſina nuptũ noſtra:ſed nimiũ lepide diſſimulant
Fore huius quod futurum eſt.digne autem coqui
Nimis lepide ei rei dant operam ne cœnet ſenex:aulas peruortunt.
Ignem reſtringunt aqua illæ oratu faciunt:illæ autem ſenem
Cupiunt extrudere incœnem ex ædibus:ut ipſæ ſolæ uentres
Diſtentant ſuos:noui ego illas ambas eſtrices.
Corbitant tubi comes eſſe poſſũt:ſed aperitur oſtium

Senex.Ancilla.

Se. I ſapitis uxor:uos tamen cœnabi:is:cœna ubi erit cocta
Ego ruri cœnauero:nam nouũ maritũ: & nouã nuptam uolo
Rus pſeq(nouí hominũ mores maleficos)ne qs cã arripiat.
Facite noſtro animo uolupe:ſed properate iſtum:atq; iſtam
Actutũ emittere tandem ut ueniamus luci:ego cras hic ero
Cras habuero uxor ego tamen conuiuium
An. Fit quod futurũ dixi:incœnatũ ſenem foras extrudunt mulieres.
Se. Quid tu hic agis. An.ego eo quo me ipſa miſit.
Se. Veron.an.ſerio.Se.quid ſpeculare.
An. Nihil eqdem ſpeculor.Se.abi tu hinc cũctas.alii feſtinant.
An. Eo.ſe.abi hinc ſis ergo peſſumarum peſſuma:iam ne abiit illæc
Dicere quid uis licet:q amat tantũ hercle ſi eſurit:nullũ eſurit
Sed eccum pregreditur cum corõa & lampade meus
Socerus compar commaritus uillicus.

Seruus.Senex.

Ser. Ge tibicen dum illam educunt huc nouam nuptam foras
Suaui cantu concelebra omnem hãc plateam hymenæo
Io hymen hymeneæ o hymen.Se.qd agis mea ſalus.
Ser. Eſurio hercle:atq; adeo aut ſitio.Se.at ego amo.
Ser. At ego hercle:nihil facio:tibi amor pericli:mihi inanitate
Iamdudum inteſtina murmurant.
Se. Nam quid illæc nunc tam diu intus remoratur.
Quaſi ob induſtriam quanto ego plus propero:tanto minus.
Ser. Quid ſi etiam offendam hymenæum.
Se. Cenſeo:& ego te adiutabo in nuptiis communibus.
Ser. Hymen hymenæ o hymen.Se perii hercle ego miſer.
Dirumpi cantãdo hymeneũ:licet illo morbo quo dirumpi
Cupio:non eſt copia. Ser.edepol næ tu ſi eſſes equus:eſſes
Indomabilis.ſe.quo argumento.ſer.nimis tenax es.
Se. Numen expertus uſpiam.ſer.di melius faciant.
Sed crepuit oſtium:exitur foras.ſe.di hercle me

Cupiunt ſeruatum:iam oboluit caſſina procul

Ancillæ Duæ Villicus Olympio.ſenex.

An. Enſim ſuper attolle limen pedes noua nupta:
Soſpes iter incipe hoc ut uiro tuo ſemper ſis ſupſtes.
Atq; ut potior pollentia:utuincaſq; uirum:uictrixq; ſies.
Superetq; tuũ imperiũ:uir te ueſtiat:tu uiꝝ deſpolies.
Et diu'ut uiro ſubdola ſies obſecro memento.

Vi. Maximo ſuo hercle illico:ubi tantulũ peccaſſit malo
Non taceo.ſe.quæ res. Vi. mala malæ male monſtrat.
Hanc rem mihi exparata imparatam
Id'quærunt uolunt hæc ut infecta faciant:

An. Age olympio quando uis uxorem accipere hanc a nobis.

Se. Date ergo:daturæ unq̃ ſi eſtis hodie uxorẽ.ui.abite intro.

An. Amabo integre atq; imperitæ huic impera atq;.

Se. Futurũ eſt.ualete:ite iam ualete:iam ne abceſſit uxor.

Vi. Domi eſt:ne time.ſe.euax nunc pol demũ ego ſum liber.
Meũ corculũ:melliculũ:uerculũ: Vi.heus tu malo ſi ſapis
Cauebis.mea eſt hæc.ſe.ſcio.ſed meus fructus eſt prior.

Vi. Tene hanc lampadam.ſe.imo ego iam tenebo.
Venus multipotẽs bonam uitam mihi dediſti.huius quũ copiã mihi
Dediſti.corpuſculũ melliculũ. Vi.mea uxorcula:

Se. Quid eſt.ui.inſtitit plantam.ſe quaſi iocabor.
Nebula haud eſt mollis atq; huius eſt.

Vi. Edepol papillam bellulam:hei miſero mihi.

Se. Quid ẽ.ui.pectus mihi agit nunc cubito

Se. Quid tu ergo hanc quæſo tractas tam.
At mihi,qui belle hanc tracto,non. Vi.uaha.

Se. Quid negocii eſt.ui.obſecro ut ualentula ẽ.
Pene expoſuit cubito.ſe.cubitum ergo ire uult.

Vi. Quinimus ergo.ſe.bella bellatura.

Ancillæ mulier.ſeruus.chalinus.

An. Ceepte bene & cõmode eximus intus.
a Ludos uiſere huc in uia nuptialis.

Mu. Nunquã ecaſtor ullo die riſi adæque
Neq; hoc quod reliquũ eſt plus riſuram opinor.
Lubet chalinũ qd agat ſcire nouũ nuptũ cũ nouo marito
Nec fallaciam aſtutiorẽ ullus fecit poeta:atq; ut hæc ẽ.
Fabrefacta a nobis obtunſo ore nũc peruelim progrediri
Senem:quo ſenex nequior nullus uiuit:nẽ ullum quidem
Nequiorem arbitror eẽ qui locũ præbet illi nũc præſidem.

Hic pardaliſca eſſet qui hinc exeat.eum ut
Ludibrio habeas.par.libens fecero & ſolens.
ectato hinc omnia intus.quid intus agant
Pone me amabo.& ibi audacius licet.
Quæ uis libere proloqui:tace uoſtra foris crepuit.
Olympius.Mulier.
Ol. Eq; quo fugiam:neq; ubi lateam:neq; hoc dedecus qſio celē
n Scio:tantū fraus:atq; ego flagitio ſupauimus nuptiis noſtris.
Ita nūc pudeo:atq; ita nūc paueo:atq; ita in ridiculo ſumus ābo
Sed ego inſipiens noua nūc facio.pudet qd prius non puditū unq; eſt
Operam date.dum mea facta itero:eſt opere auribus accipere.
Ita ridicula auditu:iteratu ea ſunt:quæ ego intus tuli.
Vbi intro hanc nouam nuptam deduxi uia recta clauem
Abduxi:ſed tamen tenebræ ibi erant:tanq; nox abs te decumbem
Colloco:fulcio:mollio.ut prior qua ſenex nuper.
Tardus eſſe illico cœpi:quoniam reſpecto identidem ne ſenex.
Inlecebram ſtupri.principio eam ſauium poſco
Repulit mihi manum:neq; enim dare ſibi ſauium me ſinit.
Enim iam magis:iam adpropero magis:iam libet in caſſinam irruere
Cupio illā operā ſeni ſurripere:forem obdo: ne ſenex me opprimeret
Mu. Agedum tu:adi hunc obſecro:ubi tua noua nupta eſt.
Ol. Perii hercle ego:manifeſta res eſt:omnem in ordine rem
Fateri:ergo actum eſt.Mu.quid intus agitur:quid agit
Caſſina?ſatin morigera eſt.ſer.pudet dicere me.

M. Emora ordine ut occepas.Vi. pudet hercle.M.age audacter
m Quam debuiſti:inde uolo memorare quid eſt factum
Flagitium eſt:cauebunt qui audierint cum faciant:
Hoc magnuſt.perdis:quin tu pergis ubi ubi ſumptus port

m. Quid:Vi.ubi habet.M.quid:Vi.pape:
Al.eſt:Vi.oh.M.erat.Vi.maximum
Haberet(metui)id quærere occepi
Dum gladium quæro ne habeat:arripio capulum
Sed quū cogito:non habuit gladiū nam eſſet frigidus.M.eloquere.
Vi. At pudet.M.nū radix fuit:Vi.nō fuit.Al.nū cucumis:
Vi. Profecto hercle non fuit quicq; olerum.
Niſi quicquid erat:calamitas profecto attigerat nunquā
Ita quicquid erat grande erat.
M. Q uid fit deniq; ediſerta.Vi.ubi apello caſſinam inquit

Amabo mea uxorcula:cur uirum tuũ ſic me ſpernis!
Nimis tu quidem hercle nunc erit immerito
Meo mihi hoc facis quia mihi te expetiui.
Ille haud uerbum facit:& ſæpit ueſte.idq; eſtis.
Vbi illũ ſaltũ uideo obſeptũ rogo ut alterũ ſinat adire
Nolo ut obuertam cubiti ſim:ullum mittite.
Surgo ut ineam atq; illam in
Perlepide narrat ſauium
Ita quaſi ſetis labra mihi compungit barba.
Continuo in genua aſtanti pectus mihi pedibus percutit.
Decido de lecto præceps:ſubſilit:obtundit os mihi.
Inde foras tacitu: exeo cum ornatu quo uides
Vt ſenex hoc eodem poculo quo ego bibi biberet.m.optume eſt.
M. Sed ubi eſt palliolum tuum! Vbi.hic intus reliqui
Quid nunc! ſatin lepide addita uobis manus merito!
Sed concrepuerunt fores num illa ſenem ſequitur.
Senex.mulier.Serui.
Se. Aximo ergo ardeo flagitio:nec qd agam meis rebus ſcio.
m Nec meam ut uxorem aſpiciam cõtra oculis ita diſperii
Quia palam ſunt probra:omnibus modis occidi miſer
Ita manifeſto faucibus teneor.
Neq; quibus modis purgem ſcio me meæ uxori:q expoliatus
Sum miſer.clandeſtinæ nuptiæ cẽſeo.mihi optumum eſt.
ea dux uxorem meam riam.
Sed ecqs eſt qui homo munus uelit fungier pro me!
Quid nũc agam! neſcio:niſi ut improbos famulos imiter:ac domo
Fugiam:nam ſalus nulla eſt ſcaphulis ſi domũ redeo.
Nugas iſtuc dicere licet uapulo hercle ego inuitus tamen
Et ſi malũ meruí:hac dabo protinam:& fugiam.m.heus ſtalino.
Amator.Se occidi.reuocor:quaſi non audiamus abibo.
Mulier cleoſtrata.Senex.Villicus.
Cle. Bi tu es:qui colere mores maſilienſes poſtulas!
u Nunc tu ſi uenis ſubicitare me:proba eſt occaſio.
Periſti hercle.Se.age accede huc.
S. Adibo:caninam ſcæuam ſpero meliorem fore.
m. Quid agis tu marite mi uir.unde ornatu hoc
Aduenis.quid feciſti.ſcipionem:aut quod habuiſti pallium.
In adulterio:dum mœchus ſat caſſinam credo perdidit
Neidit:etiam ne imus cubi ũ:caſſina ſum.Se.in malam crucem.
m. Non amas me.quin reſponde tuo quid factum eſt pallio

Se. Bacche ergo:hercle uxor.bacche bacche.hercle uxor.
m. Nugatur ſciens:nã ecaſtor.nunc bacchæ nullæ ludunt.
ſe. Oblitus fui.ſed tantũ bacche. M.quid bacche!id fieri non poteſt.
Times ecaſtor.Se.ego ne.haud mentire hercle nampa
ſe. Non taces.M.non hercle uero taceo:nã tu maxime
Me obſecrauiſti caſſinam ut poſcerem uxorem mihi.
Tui amoris cauſa.ego iſtuc feci.ſe.immo hercle illius.
Te quidẽ oppreſſiſſet.feci ego iſta hæc dicta quæ uos dicitis.
m. Rogitas.ſe.& ſi quidem hercle feci:feci nequiter:
m. Redi modo huc intro.monebo ſi quidem meminiſti minus.
ſe. Hercle opinor potius uobis credam quod uos dicitis
Sed uxor da uiro hanc ueniam:miryna ora cleoſtratam.
Si unq̃ poſt hac aut amaſſo caſſinam aut occeſſo modo.
Ne autẽ eam amaſſo:ſi ego unq̃ adeo poſthac tale admiſero:
Nulla cauſa eſt quin pendentẽ me uxor uirgis uerberes.
m. Cenſeo ecaſtor ueniam hanc dandã:faciam ut iubes
Propter eam rẽ hanc tibi nũc rẽ.ueniam.minus grauate proſpero
Hanc ex longa longiorẽ ni faciamus fabulam.
ſe. Non irata es.M.non ſum irata.ſe.tuæ fidei credo.M.meæ.
ſe. Lepidiorẽ uxorẽ nemo quiſq̃ q̃ego habeo hanc habet
m. Age tu redde huic ſcipionẽ & pallium. Vi.tene. libet.
Mihi quidẽ edepol inſignite facta eſt magna iniuria
Duobus nupſi:neuter fecit:quod nouæ nuptæ ſolet.
Pectatores quod futurũ eſt intus id memorabimus
Hæc caſſina huius reperietur filia eſſe ex proximo.
Eaq; nubet theutyurnico noſtro herili filio.
Nunc nos æquum eſt manibus meritã mercedem dare.
Qui faxit clam uxorem ducat ſemp ſcortũ quod uolet.
Verum qui non manibus clare quantũ poterit plauſerit,
Ei pro ſcorto ſupponetur hircus unctus nauſea.

Plauti Poetæ Ciſtellaria.

Argumentum.

Omprimit aduleſcens lemnius ſityoniam
Is redit in patriam:& gnatã generat nuptiis
Sityoni atq; pariter puellam.hanc ſeruolus
Tollit:atq; exponit:& ex inſidiis aucupat.
Eam ſublatam meretrix alii detulit.
Lemno poſt rediens ducit qui eam compreſſerat
Lemniq; natam deſpondit aduleſcentulo
Amore capto illius proiecticiæ

Requirens ſeruos reperit quam proiecerat.
Ita q̃ lege & rite ciuem cognitam
Alceſimarchus ut erat nactus poſſidet:

Meretrices Duæ. Gymnaſium. Silenium. Lena.

Si. Vm ego antehac te amaui & mihi amicã eſſe creui
t Mea gymnaſium: & matrem tuã: tum id mihi hodie
Aperuiſtis: tu atq̃ hæc ſoror ſi mea eſles
Qui magis potueritis mihi honorem ire habitum.
Neſcio ut meus eſt animus fieri nõ poſſe arbitror
Ita oĩbus relictis rebus mihi frequentẽ operam dediſtis.
Et ego uos amo: & eo a me magnã in iſtis gratiam:
Gy. Pol iſtoc quidem nos precio facile eſt frequentare.
Tibi ut illis quæ habere
Ita in prandio nos lepide: ac nitide.
Accepiſti apud te ut ſemper meminerim.
Si. Lubentiq̃ edepol animo factum: & fiet a me.
Quæ uos arbitror uelle ea ut expetes ſam.
Le. Quod ille dixit: q̃ ſecundo uento uectus eſt tranqllo mari
Ventum gaudeo ecaſtor ad te: ita hodie hic acceptæ ſumus ſuauibus modis.
Hæc niſi diſciplina apud te fuit quiq̃ ibi: quin mihi placeret.
Si. Quid ita amabo: Gy. raro nimiũ dabat qd biberẽ id merũ infuſcabat.
Si. Amabo hiccine iſtud decet: Gy. iuſq̃ faſq̃ eſt.
Le. Nemo alienus hic eſt. Si. merito ueſtro amo uos.
Quia me colitis & magnifacitis. Le. decet pol mea ſilenium.
Hunc eſſe ordinem beneuolentis inter ſe beneq̃ amicitia utier.
Vbi iſtas uideas ſummo genere natas ſummatis matronas.
Vt amicitiã colunt: atq̃ ut eam uinctã bene habent inter ſe.
Si idẽ iſtud nos faciamus: ſi idẽ imitamur. ita tamen uix uiuimus
Cũ inuidia ſumma ſuarum opum nos uolunt eſſe indigentes.
Noſtra copia nihilo uolunt nos poteſſe.
Suiq̃ omnium rerũ nos indigere: ut ſibi ſimus ſupplices.
Eas ſi adeas abitum q̃ aditũ malis: ita noſtro ordini
Palam blandiuntur clam ſi occaſio uſquam eſt
Aquam frigidam ſubdole ſuffundunt.
Viris cum ſuis prædicant nos ſolere:
Suas pellices eſſe aiunt: eunt depreſſum.
Quia nos libertinæ ſumus: & ego: & tua mater. ambæ.
Meretrices fuimus: illa te: ego hanc educaui.
Ex patribus contiguis: ego neq̃ hanc ſuperbiæ

Causa repuli ad meretriciũ quæstũ:nisi ut ne esurirem
At satius fuerat eam uiro dare nuptum potius. Le.eia.
Hæc quidẽ ecastor quotidie uiro nubit nupsitq; hodie
Nubet mox noctu:nunq̃ ego hanc uiduam cubare siui:
Nam si hæc non nubat lugubre fame familia pereat.
Gy. Necesse est quo tu me modo uoles esse ita esse mater:
Le. Ecastor haud me pœnitet si ut dicis ita futura es.
Nam si quidẽ ita eris ut uolo nunq̃ hecale fies.
Semp q; istã:quam nunc habes ætatulã obtinebis
Multisq; damno:& mihi lucro sine meo sæpe eris sumptu.
Gy. Di faxint. Le. sine opera tua nihil di horũ facere possunt
Gy. Equidẽ hercle addam operã sedulo:sed tu inter hæc uerba
Meus oculus mea silenium nunq̃ ego te tristiorem
Vidi esse:quid cedo:te obsecro tam abhorret hilaritudo
Neq; munda adæque es ut soles hoc sis uide ut petiuit
Suspirium alte:& pallida es eloquere nobis utrunq;.
Et quid tibi est.& quid uelis nostram operã ut nos sciamus.
Noli obsecro lachrymis tuis mihi exeruciatum imperare.
Si. Mea excrucior gymnasium mea:male mihi est.male maceror
Doleo ab aio:doleo ab uculis:doleo ab ægritudine.
Quid dicam:nisi stulticia mea me in mœrorem rapit.
Gy. Indidẽ unde oritur facito ut facias stulticiam sepelibilem
Si. Quid faciam? Gy.in latebras abscondas pectore penitissimo.
Tuam stulticiam solam facito utscias sine aliis.
Si. At mihi cordolium est.Gy.quid id? unde est tibi cordolium?
Cõmemora obsecro: quod neq; ego habeo:neq; quisq̃ alia mulier
Vt perhibent uiri.Si.si quid est quod doleat dolet:si autẽ nõ est
Tamen hoc hic dolet.Gy.amat hæc mulier.si.eho
An amare occipere amarum est obsecro? Gy.nanq; ecastor
Amor & melle & felle est fœcundissimus:gustu dat dulce
Amarum ad facietatẽ usq; aggerit.Si.ad istam faciem est
Morbus qui mea gymnasiũ macerat.Gy.perfidiosus
Est amor:Si.ergo in me peculatum facit? Gy.bono animo es.
Erit isti morbo melius.Si.confidam fore si medicus ueniat.
Qui huic morbo facere medicinam potest.Gy.ueniet.
Si. Spissum istud amanti est uerbum ueniet.nisi uenit:
Sed ego mea culpa & stulticia peius misera maceror:
Quia ego illum unum mihi exoptaui qui cum ætatẽ degerem:
Gy. Matronæ magis conducibile est istuc mea silenium
Vnum amare.& cum eo ætatem exigere:cui nupta est semel

Verum enim meretrix fortunati est oppidi similima.
Non potest suam rem optinere sola sine multis uiris.
Si. Hoc uolo agatis. qua accersitæ causa ad me estis eloquar.
Nam mea mater quia ego nolo me meretricem dicier
Obsecuta est:de ea re gessit morē morigeræ mihi
Vt me quem ego amarem grauiter sineret cum eo uiuere.
Le. Sulte ecastor fecit.sed tu en unquam cum quiq̄ uiro
Consueuisti.si.nisi quidem cum alcesimarcho nemine.
Neque pudiciciam meā mihi alius quisquā imminuit.
Le. Obsecro quo is homo insinuauit pacto se ad te!
Si. Per dionysia mater pompam me specitatū duxit:dū redeo domū
Conspicillo consecutus est clanculum me usque ad fores
Inde in amiciciam insinuauit cum matre & mecum simul
Blandiciis:muneribus:donis.Gy.mihi istū hominē uellē dari:
Vt ego illum uorsarē.si.quid opus est uerbis.consuetudine
Cœpi amare contra ego illū.& ille me.Le.o mea sileniū.quid est!
Assimulare amare oportet nā si ames extēplo
Melius illi multo quem ames consulas:q̄ rei tuæ:
Si. At ille conceptis iurauit uerbis apud matrē meā me uxorem
Ducturum esse ei nuncalia ducēda est domū suā cognata leniēsis
Quæ habitat hic in proximo.nā eū pater eius subegit nūc mea mater
Irata est mihi quia non redierim domū ad se postq̄ eā rē reseiuerim
Eum uxorem ducturum esse aliam.Le.nihil amare iniuriū est.
Si. Nunc te amabo ut hanc triduum hoc solū sinas
Esse:& hic seruare apud me:nam ad matrem accersita sum
Le. Quāq̄ mihi istud erit molestū triduum:& damnum dabis
Faciam.S.facis benigne & amice:sed tu gymnasium mea
Si me absente alcesimarchus ueniet nolito acriter
Eum inclamare:& ut erga me est meritus incordies tamē
Sed amabo tranquille.ne quid quod illi doleat dixeris:
Accipias clauis.si quid tibi opus erit promptu promitto.
Ego uolo ire.Gy.ut mihi exciuisti lachrymas·
Si. Gymnasium mea bene uale.Gy.cura te amabo: siccine
Immunda obsecro ibis.Si.īmundas fortunas æquū est
Squallorem sequi.Gy.amiculū hoc sustolle saltem.
Si. Sine trahi quum egomet trahor.Gy.quando ita tibi iuuat.
Vale atq̄ salue.Si.si possum uelim
Gy. Nunquid me uis mater intro quin eā ecastor mihi uisa amare
Le. Istoc ergo auris grauiter obtundo tuas:ne quem ames
Gy. Nunquid me uis!Le.ut ualeas.Gy.uale.

Cist.

Lena.

Dem mihi magnæ quod parti est uitiũ mulierũ quæ nunc
Quæstũ facimus:q̃ ubi saburratæ sumus largiloquæ extẽplo
Sumus.plus loquimur q̃ sat est.nã illã ego olim quæ hinc
Flens abiit paruolã puellam proiectam ex angiportu sustuli.
Adulescens quidã hinc adprime nobilis:quin ego nunc
Quasi sum honesta mea ex sententia.quia quæ adeo me compleui
Flore liberi magis libera uti lingua conlibitum est mihi.
Tacere nequeo misera qd̃ tacito usus est sityone summo genere ei
Viuit pater:is amore misere hanc deperit mulierculam
Quæ hinc modo flens abiit.cõtra amorem eũ hæc pdite perditast:
Eam meæ ego amicæ dono huic meretrici dedi quod sæpe mecum
Mentionem fecerit puerũ aut puellam alicũde ut reperirẽ sibi.
Recens natũ eapse ꝓ sibi supponeret:ubi mihi potestas primũ euenit
Ilico feci eius ei:quod me orauit copiã.postq̃ eã puellam a me
Accepit ilico eandẽ puellã peperit:quã a me acceperat sine obstetricis
Opera:& sine doloribus itẽ ut aliæ pariũt quæ malũ querunt sibi.
Nam amatorẽ aiebat esse peregrinũ sibi:suspitionem eius rei
Facere gratia:id duæ nos solæ scimus.ego quæ illi dedi:& illa quæ
A me accepit:præter uos quidẽ hæc sic res gesta est. si qd usus uenerit
Meminisse ego hanc rem uos uolo.ego abeo domum.

prologus. Auxilium.

Trunq; hæc & multiloq̃ & multibiba ẽ anus:satine uix reliq;
Deo ꝓ loquerẽt loci:ita pperauit de puellæ ploqui suppõne.
Quod si tacuisset tamen ego erã dicturus deus q̃ poterã planius
Nam mihi auxilio ẽ nomẽ:nũc operã date:ut ego argumentum
Hoc uobis plane perputem.fuere sityoni iamdiu dionysia:
Mercator uenit huc ad ludos lemnius:isq; hic cõpressit
Virginẽ adulescentulus uinulentus multa nocte in uia
Is ubi malã rẽ scit se meruisse ilico pedibus perfugiũ peperit.
Is lemnium aufugit:ubi habitabat:uũ illa quam cõpresserat
Decumo post mense exacto hic peperit filiã:quoniã reũ eius facti
Nescit qui sciet:paternũ seruũ sui participat consilii:
Dat eam puellam ei seruo exponendam ad necem:
Is eã proiecit:hæc puellam sustulit:ille clam obseruauit seruus
Quo aut quas in ædis hæc puellam deferat:ut eãpse uos audistis.
Confiterier:dat eam puellam meretrici melenidi:eaque
Educauit eam sibi pro filia bene:ac pudice:tum illic autem
Lemnius propinquam uxorem duxit cognatam suam.
Ea diem suũ obiit:facta morigera est uiro postq̃ ille uxori

Iusta fecit:illico huc commigrauit:duxit uxorem huc sibi
Eandem:quam olim uirginem hic compresserat:& eam
Cognoscit esse quam compresserat:illa illi dicit
Eius se ex iniuria peperisse gnatam:atq; eã se seruo ilico
Dedisse exponendam.ille extemplo seruolum iubet illum
Eundem prosequi si qua queat reperire quæ sustulerit.
Ei rei nunc suam operam usq; seruus dat si possiet
Meretricem illam inuenire:quam olim tollere:quum ipse
Exponebat ex insidiis uiderat:nunc quod reliquum
Restat uolo persoluere:ut expungatur nomen:ne quid
Debeam:adulescens hic est sityoni:ei uiuit pater.
Is amore proiecticiam illam deperit.
Quæ dudum flens hinc abiit ad matrem suam:& illa
Hunc contra:qui est amor suauissimus:ut sunt humana
Nihil est perpetuum dãtum.pater adulescenti
Dare uult uxorem.hoc ubi
Mater resciuit:iussit accersi ad eam domum.
Hæc res gesta sic est:bene ualete & uincite
Virtute uera:quod fecistis antihac.
Seruate uostros socios:ueteres & nouos.
Augete auxilia uestris uictis legionibus:pdite pduelles.
Parite laudem & lauream:& uobis uicti peni pœnas sufferant

Alcesimarchus Adol. Melenis Lena.

Al. Redo ego amorem primũ apud hoies carnificinã cõmentum
c Hanc ego de me coniecturam domi facio:ni foras quæram:
Qui omnes hoies supo:atq; antideo cruciabilitatibus animi:
Iactor:crucior:agitor:stimulor:uersor in amoris rota miser.
Exanimor:feror:difleror:distrahor:deripior:ita nullam mentem
Animi habeo:ubi sum:ibi non sum:ubi non sum:ibi est animus.
Ita mihi omnia ingenia sunt:qd lubet:nõ lubet iã id continuo.
Ita me amor lapsum animi ludificat:fugat:agit:appetit.
Raptat:retinet:iactat:largiẽ:quod dat non dat:deludit.
Modo quod suasit dissuasit:quod dissuasit:id ostentat:
Maritumis moribus mecũ expetitur:ita meum frangit amantem
Animum:neq; nisi quia miser ne eo pessum.mihi nulla abest.
Perdito pernicies:ita pater apud uillã detinuit me hos dies sex
Ruri continuos:neq; licitum interea est meam amicam uisere.
Est ne hoc miserum memoratu? Me.eo facetus:quia tibi
Alia ẽ sponsa locuples lẽnia:habeas:neque nos factione tanta
Quanta tu sumus neq; opes nostræ tam sunt ualidæ q̃ tuæ.

Veruntamen haud metuo ne iusiurandũ nostrũ quisquam
Culpitet:tum iam si quid tibi dolebit.scies qua doleat gratia
Di me perdant.me.quodcunque optes tibi uelim contingere.
Al. Si illam uxorem duxero mihi unq̃ quam despondit pater.
Al. Et me si unq̃ tibi uxorem filiam dedero meam
me. Periurare me patiere?me.atque aliquanto facilius:
Al. Quam me meamque rem perire.& ludificare filiam.
Abi quærere ubi tuo iurando satis sit subsidii.hic apud nos iam
Alchesimarche confregisti tesseram.al.face semel periculum
Sæpe feci.quod factum queror.al.redde mihi illam.me.inter nouam
m. Rem uerbũ usurpabo uetus.quod dedi datũ non uellem qd̃ reliquum
Est non dabo.al.non remissura es mihi illã?me.pro me responsa
Tibi.Al.non remittes?me.scis iamdudũ omnẽ meã sententiam
Al. Satin istuc tibi in corde certum est?me.quin ego cõmentor quidem
Non edepol istæc tua dicta nunc in auris recipio.
Al. Non:hem quid agis:me.igitur animũ aduortite:iã ut qd̃ agas scias
Ata ita me di deæq̃ superi:atque inferi:& medioxumi:itaq̃ me
Iuno regina:& iouis supremi filia:itaque me saturnus
Eius ecastor pater:itaq̃ ops opulenta illius auia.
Immo mater qdẽ.M.iuno filia:& saturnus patruus ẽ summus iuppiter
Al. Tu melenis propter te hæc pecco.Me.perge dicere.
Al. An ne ut etiam quid consultura sis sciam.M.pge eloq:non remittam:
Al. Definitum est.Al.enimuero ita me iuppiter.itaque me iuno:&
Saturnus ita:quid dicam nescio.iã scio.immo mulier audi:meam.
Vt scias sententiam.di me omnes magni:minutiq̃.& patellearii
Faxint ne ego uiuus dem sauium silenio:nisi ego te
Tuamque filiam:meque hodie obtruncauero.postea autem
Cum primo luci cras nisi ambo occidero:& equidẽ hercle nisi
Perdam te tertio:omnis efflixero.nisi tu illam remittis ad me
Dixi quæ uolui.uale.Me.abiit intro iratus:quid ego nunc agam.
Si redierit illa ad hunc:ibidem loci res erit.ubi odium occeperit.
Illam extrudet quum hanc uxorem lemniam ducet domum.
Sed tamen ibo & persequar amans ne quid faciat cauto opus est.
Postremo quando æqua lege pauperi cum diuite non licet perdam
Operam potius.q̃carebo filia:sed quis hic est qui recta platea
Cursum hic contendit suum:& illud paueo:& hoc formido
Ita tota sum misera in metu

Lampadiscus.

u Num sectatus sum clamore per uias miserrimam habui
Vt illæc hodie quot modis moderatrix fuit:

Atq; imemorabilis! quot illi bl audicias! q d illi pmisi boni. quot
Admoui fabricas: quot fallacias in quæstione uix exculpsi ut
Diceret: quia ei promisi modiolum uini dare.

Phanostrata. Melenis. Lampadiscus.

ph. a V dire uocem uisa sum ante ædis modo mei lampadisci serui
la. Non surda es hera: recta audiuisti. ph. quid agis hic. La. qd
Gaudeas. ph. qd id ē. La. hinc ex hisce ædibus paulo prius uidi exeūtē
Mulierem. ph. illam quæ meam gnatam sustulerat. La. rem tenes.
ph. Quid postea. La. dico ei quo pacto eā ab hippodromo uiderim
Herilem filiam nostram sustollere. ph. extimuit tū illa. M. iā horret
Corpus: cor salit: nā mihi ab hippodromo memini adferri paruulam
Puellam: eamq; me mihi supponere. ph age perge quæso: animus
Audire expetit ut res gesta sit. La. ut audire non queas
Pergo illa dictis illæc te anus
fortu seras uocat.
Nā illæc tibi nutrix ē. me matrem cēseas. ego & reduco: & uoco
Ad diuitias ubi tu locere: in luculentam familiam: unde tibi talenta
Magna uiginti pater det dotis: non enim hic ubi ex tusco modo
Tute tibi indigne dotem quæras corpore.
ph. An amabo meretrix illa est quæ illā sustulit.
la. Immo meretrix fuit. sed ut sit de ea re eloquar: iam
Perducebam illam ad me suadela mea: anus ei amplexa est genua
Plorans. obsecrans non deserat se: eam suam esse filiam: seque eam
Peperisse sancte adiurabat mihi: istāc quam quæris inquit.
Ego amicæ meæ dedi: quæ educaret eam pro filiola sua.
Et uiuit inquit. ubi ea est inquam extemplo.
Seruate di me obsecro. me. at me perditis
ph. Quo illam dedisset exquisisse oportuit. la. quæsiui: & dixit
Meretrici melenidi. me. meum elocutum est nomen: interii.
la. Vbi elocuta est ego continuo anum interrogo ubi habitat inquam
Duc: ac demonstra mihi. auecta est inqt pegre hinc habitatum.
me. Obstipat aquulam. la. quo auecta est eo sequemur.
Sic cine agis nugas: peristi ne hercle hoc longe dedisti instare usque
Adeo donec se adiurat anus iam mihi monstrare.
ph. Ah non missam oportuit. la. seruatur. sed illæc sequandam
Aiebat mulierem suā bene uolentē conuenire etiam prius cōmune
Qua cū id esset sibi negotiū: & scio uenturam. m. me indicauit.
Et suas ad meas miserias alias faciam conscias: ph. quid nunc
Vis facere me. la. intro abi. atq; animo bono es uir tuus si uenient
Iube domi opperirier: ne in quæstionē mihi sit. si quid eum

Ego ad anum recurro rursum.ph.lampadio obsecro
Cura.la.perfectum ego hoc dabo negociũ.ph.deos teq
Spero:la.eosdem ego uti abeas domum.me.adulescens
Asta atq audi.la.mẽ mulier uocas.me.te.
La. Quid negotii est:nam occupatus sum ampliter
me. Quis istic habitat.la.dephino dominus meus
me. Nempe istic est.qui alcesimarcho filiam suam despondit
In diuitias maximas.la.is ipsus est.me eo tu quam uos
Igitur filiam nunc queritatis alterã?la.ego dicam tibi
Non ex uxore gnatam:uxoris filiam.me.quid istuc est uerbi?
La. Ex priore muliere nata ingẽ meo hero est filia.me.certo modo
Huiusquæ locuta est quærere aiebas filiã. La.huius ego quero.
me. Quo modo igitur obsecro hæc est prior quæ nupta nũc ẽ.la.conteris
Tu tua me oratione mulier quisquis es
Medioxuma quam duxit uxorem ex ea
Nata est hæc uirgo alcesimarcho quæ datur:ea uxor diẽ obiit:scis?
me. Teneo istuc satis:sed ego illud quæro cõfragosum quo modo
Prior posterior sit.posterior sit prior.la.prius hanc compressit:
Quam uxorẽ duxit domũ,prius grauida facta ẽ: prius q̃ pepit filiam.
Eã postq̃ peperit iussit paruam proiici:ego eam proieci:alia mulier
Sustulit:ego inspectaui herus hãc duxit post:ibi cã nunc puellam
Filiã eius q̃rimus:qd nũc supina sursum iã cælũ cõspicis.me.hei nec lã
Istuc qd pparabas nihil moror.nũc itellexi.la.diis hercle hẽo gratiam.
Nã ni intellexisses:nunq̃ credo amitteres.m.nũc mihi bonæ necessust
Esse igratis q̃q̃ eẽ nolo rẽ palã eẽ itelligo:nũc egomet potius hãc in ibo:
Grãm ab illis q̃ illæc me idicet:ibo domũ:atq ad pentes reducã sileniũ

Melenis. Alcesimarchus. Silenium.

me. Em elocuta sum tibi omnẽ:sequere me mea silenium
r Vt eo.cuiam eẽ oportet te sis potius q̃ mea.
Quanq̃ in uita te carebo:animũ ego indicã tamen
Vt illud:Quod tuã in rẽ bene conducat consulam.
Nam hic crepundia insunt quibus cũ te illa olim ad me detulit
Quæ mihi dedit:parentes te ut cognoscant facilius.
Accipe hanc cistellam halisca:agedũ pulta illas fores.
Dic me orare ut aliquis itus prodeat.propera ocius.
Al. Recipe me ad te mors amicum & beneuolũ.Si.mater mea
Perimus miseræ.al.utrum hac me feriam:an ableua latus.
me. Quid tibi est:si alcesimarchum nõ uides ferrum tenentem?
Ecquid agis?ne me morare:lumen linque.Si.amabo accurrite.
Ne se interimat.Al.o.salute mea salus salubrior

Tu nunc si ego uolo:seu nolo:sola me ut uiuam facis
me. Haud uoluisti istuc sæuerum facere.al.nihil mecũ tibi:
Mortuus tibi sum:hanc ut habeo certum est non amittere.
Nam hercle iam ad me adglutinandũ totam decretũ est dare.
Vbi estis serui!occludite ædis pessulis repagulis.
Ibo:hanc ego tetulero intra limen.me.abiit abstulit.
Mulierẽ ibo persequar:iam illum intro ut hæc ex me sciat
Eadem sic possum tranquillum facere ex irato mihi.

Seruus Lampadiscus.phanostrata mulier.

La. Vllam ego me uidisse credo magis anum excruciabilem
n Quã illæc est quæ dudũ fassa ẽ mihi:quæ ue inficias eat
Sed eccã heram uideo sed quid hoc ẽ ꝙ cistella hic iacet.
Cum crepundiis:nec quenquam conspicor alium in uia.
Faciundum est puerile officiũ:conquiniscam ad cistellam
ph. Quid agis lampadio.la.hæc cistella nũnã hinc ab nobis domo ẽ.
Nam hinc ab hostio iacentem sustuli.ph.quid nuncias.
Super anu.la.scelestiorem in terram nullam esse alteram.
Omnia inficiare ea quæ dudum confessa est mihi.
Nam hercle ego illam anum irridere me ut sinam satius ẽ mihi
Quouis exitio interire.ph.di obsecro uostram fidem.
La. Quid deos obsecras.ph.seruate nos.la.quid ẽ.ph.crepundia
Hæc sunt:quibuscum tu extulisti nostram filiolam ad necem.
la. Sana ne es.ph.hæc sunt profecto perge hinc.la.hæc sunt si mihi
Alia mulier istoc pacto dicat dicam esse ebriam
ph. Non ecastor cassa memoro:nam obsecro unde hæc gentium:
Aut quis deus obiecit hanc ante hostium nostrum:quasi
Dedita opera in tempore ipso spes mihi sancta subuenit.

Halisca Ancilla Lampadiscus.phanostrata.

Ha. Isi quid mihi opes di dant displi.neq; unde auxiliũ expetã hẽo
n Itaq; petulãtia mea me animi miseram hẽt:quæ in tergũ meũ
Ne ueniat male formido:si hera mea tam socordẽ eẽ q̃ sũ
Quã ne ĩ mãibus teũit atq; accepit hic añ ædis cistella:ubi ea sit: nescio
Nisi ut opinor loca hæc circiter excidit mihi
Mi homines:mi spectatores facite indicium si quis uidit
Si quis eam abstulerit:quisue sustulerit:& utrum hac.
An illac iter institerit.
insitior quæ hos rogem aut quæ fatigem.'
Qui semp malo muliebri sunt lubẽtes:nũc uestigia si q̃ sunt noscitabo
Nam si nemo hac præteriit postq̃ ĩtro abii.cistella hic iaceret:qd hic
Periit opinor:actum ẽ:illicet me infelicem & scelestam.

Nulla ē:atq; neque ego sum usquā:perdita perdidit me.
Sed pergam ut cœpi tamen quæritabo
Nā & itus paueo:& foris formido:ita nunc utrobiq; metus me agitat
Illos hominis misere misereri:ille nunc lætus qsquis ē illā q habet
Quæ neq; illa illi qequā usuist mihi eē pōt:sed memet moror quō hoc
Hariſca h age:ad terrā aspice.& despice oculis iuestiges astute augura
la. Hera.ph.hem.la.tibi.ph.quid est.la.hæc ē.ph.quis
la. Quoi excidit cistella.certe eccum locus signat ubi ea excidit apparet
Hal. Sed his hac ut hac:socci uideo uestigiū in puluere:persequar hac
In hoc iā loco cū altero cōsistit:hic meis turba hic oculis mō se obiecit:
Neq; prorsum iniit hac:hic stetit:hinc illuc exiit
Hic cōciliū fuit:ad nos attinet si quis:at at singulū uideo uestigiū:
Sed is hac abit:contemplabor:hinc huc iit hic nusquā abiit:
Actam rem ago:quod periit:periit meum corium:cistella:redeo intro
ph. Sunt qui uolunt te conuentam.ha.quis me reuocat.
ph. Bona fœmina:& malus masculus uolūt te.ha. postremo ille
Plus qui uocat scit quod uelit:q̄ ego quæ uocor reuertor.
Ecquem uidisti quærere hic amabo in hac regione
Cistellam cum crepundiis:quam ego hic amisi misera.
Nam dudum ut accurrimus ad alcesimarchum:ne se uita
Interimeret tum more excidisse
Cistellam e mulier amusera parumper
Disperii misera.quid ego heræ meæ dicam:quæ me opere tanto
Seruare iussit quis uos silenium parentes
Facilius posset noscere:quæ heræ meæ suppositā ē parua
Quam quædam meretrix ei dedit. La.nostram hæcrem fabulatur:
Hanc scire oportet filia tua ubi sit:signa ut dicit.
Nunc eam uolt suæ matri & patri quibus nata ē reddere ultro.
ph. Mi homo obsecro alias res geris:ego tibi res meas mando.
la. Istuc ago.atq; istic mihi cibus est quod fabulare
Sed inter rem agendam istam heræ huic respondi quod rogabat
Nunc ad te redeo si quid est opus dic impera & tu
Quid quæritabas.Hal.mi homo.& mea mulier uos saluto
ph. Et nos te.sed quid quæritas?ha.uestigium hic requiro
Qua aufugit quædam:nescio quid id quidnam est.
ph. Alienum & memorem familiarem.
la. Mala mens hera hæc & callida est.ph.ecastor ita uidetur.
Imitatur nequā bestiam & dānificā.La.quidnā amabo
ph. Inuoluolum quæ in pampini folio intorta implicat se
Itidē hæc exorditur sibi intortā orationē:

Q: uid quæritas:Ha.ciſtellam hic mihi aduleſcens euolauit.
La. In caueam latam oportuit.Ha.non edepol præda magna
La. Mirum quin grex uenalium in ciſtella infuerit una.
ph. Sine dicat.La.ſi dicat quidē.Ph.age loquere tu qd ibi infuerit
Ha. Crepundia una.La.eſt quidā homo qui illā ait ſe ſcire ubi ſit
ha. At pol ille ad quandā mulierē ſi eam monſtret gratiam ineat
la. At ſibi ille qdā uolt dari mercedē.Ha.at pol illa quædam
Quæ illā ciſtellā perdidit quot dat negat eſſe quod det.
la. At enim ille quidam argentum expetit.
ha. At pol illa quædā mulier in nulla opera gratuita eſt.
la. Commendo loquellā tuā tibi nunc proderis confitemur
Ciſtellam habere.Ha.at uos ſalus ſeruaſſit:ubi ea nunc eſt:
ph. Saluam eccam:ſed ego rē meam magnam confabulari
Tecum uolo:ſociam te mihi adopto ad meam ſalutem.
ha. Quid iſtuc negocii eſt:aut quis es:Ph.ego ſum illius mater.
Quæ hæc geſtitauit.Ha.hic intus ergo habitas.ph.ariolare.
Sed quæſo ambages mulier mitte atq; hoc age.
Eloquere unde hæc ſunt tibi cito crepundia.
la. Mea hæc herilis geſtitauit nō tua.ph.ne obloquere.La.taceo.
ph. Mulier perge dicere ubi ea eſt quæ geſtitauit.Ha.hic in proximo.
ph. Iltic qdā edepol mei uiri habitat gener.La.ne obloquere rurſus
Perge porro dicere quot annos nata dicitur.Ha.ſeptem decem.
ph. Mea eſt.eas tu us annorum attulit
Quid qua iam quæro meam
Atpo ſunt quæro tertiam
ph. Quod quæritabā:filiā inueni meā.Ha.æquū eſt p fidē qd creditū eſt
Ne bene merenti ſit malo benignitas noſtra: hæc alūna eſt tua pfecto
Filiā & redditura eſt tibi tuā:& ea grā domo pfecta ē cæterū ex ipſa
Obſecro exquiritote:ego ſerua ſum.ph.æquum poſtulas.
Illius ego iſtam inceſſo male gratiam.Ha.ſed iſtanc
Ciſtellam te obſecro ut reddas mihi.
ph. Quid fit lampadio.La.quod tuum eſt.teneas tuum:
ph. At me huius miſeret.La.ſic faciundū cenſeo.
ph. Da ciſtellam.La.tu intro abi cum iſtac ſimul:
ph. Tibi auſcultabo:tene tu ciſtellam tibi.
Abeamus intro.ſed quod nomen tuæ dominæ:Ha.melenis.
ph. I præ:iam ego te ſequar.

Delmipho Senex.Lampadio Seruus.

De. q Vid hoc negocii eſt quod omnes homines fabulantur p uiā
Mihi eſſe filiā inuentam:& lampadionē me in foro,

Quæsiuisse aiunt. La. here unde is? De. ex senatu. La. gaudeo
Tibi mea opa liberorũ esse amplius. De. & enim non placet:
Nihil moror aliena mihi opera fieri pluris liberos.
Sed quid istuc est? La. propera ire intro ad affinem tuum
Filiam tuã iam cognosces: intus ibidem uxor tua est.
De. Abi cito præuorti hoc certunst rebus aliis omnibus

Caterua.

E expectetis spectatores: dũ illi huc ad uos exeant
n Nemo exibit: oẽs intus conficient negocium.
Vbi id erit factũ ornamenta ponẽt post id ea loci
Qui deliquit uapulabit: qui non deliquit bibet.
Nunc quod ad uos spectatores reliquũ reliquitur.
More maiorum date plausum postrema in comœdia.

Plauti poetæ clariss. epidicus.

Argumentum.

Mit fidicinam filiam credens senex
e Persuasu serui: atq; conductam
Iterum pro amica ei subiecit filii
Dat herili argentum eo sororẽ destinat:
Imprudens iuuenis compressæ ac militis
Cognoscit opera sibi senex os sublitũ
Vt illie amicam: hic querebat filiam.
Sed inuenta gnata seruolũ emittit manu.

Epidicus. Tesprio. Serui duo.

Ep. Eus adolescens. T: quis ꝓperantẽ me prehendit pallio:
Ep. h Familiaris. Te. fateor. nã odio es. nimium familiariter
Ep. Respice uero Tesprio. Te. epidicũ ne ego conspicor.
Ep. Certe oculis uteris. Te. salue. Ep. dii dent quæ uelis.
Venire ĩ aluom gaudeo. Te. quid cæterũ: ep. esse quod assolet.
Cœna tibi dabit. Te. spondeo. Ep. quid? Te. me accepturũ si dabis.
Ep. Quid tu agis ut uelis. Te. exemplũ adesse intelligo. ep. euge
Corpulẽtior uidere atq; habitior. Te. hac gratia
Ep. Quam quidem te iamdiu perdidisse oportuit.
Te. Minus iã furtificus sum q̃ antehac. ep. qd ita. T. qd ita: rapio ꝓpalam
Ep. Dii immortales infælicent: ut tu is gradibus grandibus
Nã ut apud portũ te conspexi curriculo occepi sequi:
Vix adipiscendi potestas modo fuit. Te. scurra es. Ep. scio.
Te esse quidẽ hominẽ militarẽ. Te. audacter quid uis dicito
Quid agis? perpetuon ualuisti: Te. uarie. Ep. qui uarie ualent.
Ep. Caprigenum hominum non placet mihi neq; pãtherinum genus.

Te. Quid tibi uis dicã: nisi quod est. ep. ut illa respondeas probe.
Quid herilis noster filius ualet. te. pugilice atq athletice.
Ep. Voluptabilẽ mihi nunciũ tuo aduẽtu attulisti.
Sed ubi est is. Te. aduenì simul. ep. ubi is ergo st. nisi si in uidulo.
Aut si in mellina attulisti. te. dii te perdant. ep. te uolo
Percõtari: opam da: opa reddit tibi. Te. ius dicis. ep. me decet
te. Iam tu autem nobis prætura geris. ep. quem
Dices dignioré esse hominẽ hodie athenis alterũ.
te. At unũ a prætura tua epidice abest. ep. qdnã. te. scies.
Lictores duo: duo uiminei fasces uirgarum. ep. uæ tibi.
Sed quid ais. te. quid rogas. ep. ubi arma sunt stratiphocli.
te. Pol illa ad hostes trãsfugerũt. ep. armãne. te. atq qdẽ cito
Ep. Serione dicis tu. te. serio inquam hostes habent:
Ep. Aedepol facinus in probũ. te. at iam ante alii fecerũt idẽ.
Erit illi illa res honori. ep. qui. te. quia antea aliis fuit:
Mulciber credo arma fecit quæ habuit stratiphocles.
Transuolauerũt ad hoste. ep. tum ille prognatus tethi.
Sine pdat: alia apportabũt nerei filiæ.
Id modo uidendũ ẽ ut materies suppetat scutariis:
Si in singulis stipendiis is ad hostis exuuias dabit.
te. Supsede istis rebus iam. ep. tu ipse ubi lubet finem face.
te. Desiste percunctarier. ep. loquere ubi ipse ẽ stratiphocles.
Est cã qua cã simul mecum ire uerituſt. ep. quid nã id est
te. Patrẽ uidere senem nõ uolt ẽt nunc. ep. q̃propter: te. tu scies
Quia forma lepida & liberali captiuam adolescẽtulam
De præda mercatust. ep. quid ego ex te audio. te. hoc qd fabulor
Ep. Cur eam emit. Te. animi causa. ep. quot illic homo
Animos habet. nam certo priusq̃ hinc ad legionẽ abiit domo.
Ipse mãdauit mihi ad lenonẽ ut fidicina quã amabat
Emeretur sibi. id ei imperatũ reddidi. te. ut cunq
In alto uẽtus ẽ epidice ex imo uelũ uortit. ep. ue misero mihi.
Male pdidit me: te. quid istuc: quid nã ẽ. ep. quid istanc
Quam emit: quanti cã emit. te. uili. ep. haud
Istuc te rogo. te. quid igitur. ep. quot minis.
te. Tot quadraginta minis. ep. id adeo argentũ. te ab danista.
Apud thebas. ep. sumpsisti fœnore. te. indies minasq argẽti
Singulas nummis. ep. papæ. te. & is danista aduenit
Vna cum eo qui argentum petit. ep. dii immortalis ut ego
Iterii basilice. te. quid iam aut quid est
Epidice. ep. pdidit me. te. quis. ep. ille qui pdidit arma:

te. Nam qd ita.ep.quia quottidie ipse ad me ab legione epistolas
Mittebat:sed.taceam optumum est.plus scire satius ē quā loqui
Seruum hominē ea sapientia est.te.nescio edepol quid tu
Trepidas epidice:ita uoltū tuū uideor uidere cōmeruisse
Hic me abiente in te aliquid mali.ep.potin ut molestus ne sis:
te. Abeo.ep.asta abire nūc non sinam.te.qd nūc me retines:
Ep. Amat ne istā:quā emit de præda.t.rogas:deperit
Ep. Degit coriū de tergo meo.te.plus te amat:q̄ te unq̄ amauit:
Ep. Iuppiter te pduit.te.mitte nūc iam:nā ille me uetuit domū
Venire ad cheribolū iussit huc in proximum:ibi manere iussit
Eo uenturus est ipse.ep.quid ita.te.dicā quia patrem
Prius se cōuenire nō uolt:neq; cōspicari q̄ id argentum
Quod debetur.p illa dinumerauerit.ep.tu edepol re es turbulentus
te. Mitte me ut eā nūc iam.ep.hæccine ubi scibit senex pupis
Pereūda est.pbe.te.qd istuc ad me attinet quo tu intereas modo.
Ep. Quia perire solus nolo:te cupio perire mecū beneuolēs cū bñuolente
te. Abi in malā rem maximā a me cū istac conditione.
Ep. I sane:si qd festinas magis. Te.nūq̄ hominē quenq̄ cōueni unde
Abierim lubētius.ep.illic hic abiit:solus es:nūc qūo me expeditum
Ex impedito faciam:consiliū placet ego miser pplī meis dolis
Senē:ut cēseret suam sese emere filiam:is suo filio fidicinam
Emit:quā ipse amat:quā abiens mandauit mihi.
Sibi nūc alteram ab legione adduxit animi causa:coriū pdidi.
Nā ubi senex senserit sibi data eē uerba uirgis dorsum despoliet meū:
At.n.nūc præcaue:nihil est istuc plane hoc corruptūst caput.
Neq̄ homo es epidice qui libidost male loqui
Quia tute deseris:qd faciam:men tu rogas:
Tu quidē antehac aliis solebas dare cōsilia mutua.
Quid:aliqua reperiundum ē.sed ego cesso ire obuiam
Adolescenti.ut quid negocii sit sciam:atq; ipse illic est:tristis ē.
Cū chæribolo incedit æquali suo:huc concedam:
Orationē unde horq; placide persequar

Stratiphocles.Chæribolus adolescens.Epidicus.

St. Em tibi sū elocutus oēm chæribole atq; admodū meorq;
r Mœrorū:atq; amorum:summam edictaui tibi.
Ch. Præter ætatē & uirtutē stultus es stratiphocles.id ne pudet te:
Quia captiuā genere prognatā bono in præda es mercatus:qs erit
Vitio qui id nō uortat tibi.St.qui iuidēt oēs inimicos mihi
Istoc facto reperi:ac pudicicie nunq̄ nec uim nec uitium attuli.
Ch. Iam istoc pbior es modo quidem animo cū in amore tēperes.

St. Nihil agit q diffidẽtẽ uerbis cõsolatur suis: is ẽ amicus q in re
Dubia te iuuat: ubi re est opus. ch. qd tibi me uis facere?
St. Argẽt. dare quadraginta minas: quod danistæ dat: unde ego
Illud tumpsi fœnore. ch. si hercle haberem
St. Nã quid te igitur retulit te beneficiũ eẽ oratione: si ad rem
Auxiliũ emortuum ẽ: ch. quin edepol egomet amore
Differor: defatigor. St. malim istiusmodi mihi amicos
Furno mersos: q̃ foro sed opã epidici nec me emere pcio precioso ueli
Quẽ qdẽ ego hominẽ irrigatũ plagis pistori dabo nisi hodie
Prius comparassit mihi quadraginta minas q̃ argenti fuero
Elocutus ei postremã syllabam. ep. salua res est, bene promitte:
Spero seruabit id sine meo sumptu: patæ iã sunt scapulis symbolæ.
Aggrediar hominem aduenientẽ pegre. herum suũ stratiphoclem.
Salua impartit salutẽ seruus epidicus. St. ubi is est? ep. adest.
Saluum te gaudeo huc aduenisse. St. tam tibi istuc credo quã mihi
Ep. Benene usq; ualuisti. St. a morbo ualui. ab animo æger fui.
Ep. Quod ad me attinuit. ego curaui: quod mãdasti mihi ipetratũ est.
Emptast ancilla: quod tu te ad me lras missiculabas.
St. Perdidisti omnem opam. ep. nam qui pdidi. St. quia meo neq;
Cara ẽ cordi neq; placet. ep. qd retulit mihi tãtopere te mandare
Et mittere ad me epistolas. St. illã amabã olim: nũc iam alia cura
Impẽdet pectori. ep. hercle miserum ẽ ingratũ esse hominẽ
Id qd facias bene: ego qd bene feci malefeci: qa amor mutauit locum
St. Desipiebã mentis quũ illas scriptas mittebã tibi. ep. men piacularem
Oportet fieri ob stulticiã tuã ut meũ tergum stulticiæ tuæ
Subdas succidaneũ? Ch. quid istic uerba facimus huic homini?
Opus ẽ quadraginta minis celeriter calidis danistæ quas resoluas
Et cito. ep. dic modo unde aufferre me uis. a quo trapezita peto.
St. Vnde libet. nam ni ante solis occasum
Meam domum ne imbitas: tu te in pristinum
Ep. Facile tu istuc sine periculo & cura corde libero fabulare Iouí.
Tergo nro: sed mihi dolet quũ ego uapulo. St. qd tu nũc: patierim
Vt ego me interimam. ep. ne feceris: ego istuc accedam.
Periculum potius atq; audaciam. st. nunc places: nunc
Ego te laudo. ep. patiar ego istuc quod lubet.
St. Quid de illa fiet fidicina igitur. ep. al. aliqua reperibitur
Aliqua ope exoluam: extricabor aliqua. St. plenus cõsilii es.
Noui ego te. ep. euboicus miles locuples multo auro potẽs.
Qui tibi emptã esse scibit: atq; hãc adductam alteram.
Cõtinuo te orabit ultro ut illã trãsmittas sibi. sed ubi illa est

Quã tu adduxisti tecũ? St. iã faxo hic erit. Ch. qd hic nũc
Agimus? St. eamus intro ad te ut hunc hodie diem
Luculẽte habeamus. ep. ite intro. ego de re argẽtaria
Iam senatũ cõuocabo in corde consiliarium: cui potissimũ
Indicatur bellum: unde argentũ auferam: epidice uide
Quid agas: ita res subito hæc obiectast tibi nõ. n. nũc tibi
Dormi ãdũ: neq; cũctandi copia ẽ tibi adeundũ ẽ senem
Oppugnare certũ est consiliũ abi intro atq; adolescẽti
Dic iã nr̃o herili filio ne hic foras ambulet: neue usq; seni obuiã ueniãt.

Apocides. periphanes. Senes duo.

Ap. Leriq; homines: quũ nihil refert: pudet: ubi pudẽdũ ẽ
p Ibi eos deserit pudor quũ usus ẽ ut pudeat: is adeo tu es qui
Des quod pudẽdũ siet: genere natã bono: pauperẽ domũ
Ducere uxorẽ: psertim eã qua ex tibi cõmemores
Hanc quæ domi est familiã prognatã. per. reuereor filium.
Ap. At pol ego te credidi uxorẽ quã tu extulisti pudore exequi.
Cuius: quotiẽs sepulchrũ uides sacrificas ilico horco hostias
Neq; adeo iniuria: quia licitũ est eã tibi uiuẽdo uicere
per. O hercules ego fui: dũ illa mecũ fuit: neq; sexta ærumna
Acerbior hercule: q̃ illa mihi obiectast. ap. pulchra
Edepol dos pecuniast. per. quæ quidẽ pol nõ maritatast.

Epidicus Seruus. apocides. periphanes.

Epi. Tat tacete: hẽte aium bonũ liqdo exeo foras auspicio aui finistra
Acutã cultrũ hẽo: senis q exẽterẽ marsupiũ. sed eccũ
Ipsũ ante ædis cõspicor apocidæ. qualis uolo uetulos duos
Iã ego me cõuortã i hirudinẽ. atq; eorũ exugebo sanguinẽ senatũ
Qui cõumẽ cluent. ap. continuo ut maritus fiat. pe. laudo
Cõsiliũ tuũ: nã ego illũ audiui iuniorẽ hærẽ apud nescio quã fidicinã
Id ego excrucior. ep. di hercle oẽs me adiuuant: augent amant.
Ipsi quidẽ hi mihi dant uiã quo pacto ab se argentũ auferam
Age nũc iã orna te epidice: & palliolũ i collũ cõiice atq; adimulato
Quasi p urbẽ totã hoiem quæsieris: age si qd agis: di immortales utinam
Cõueniã domi periphanẽ: p oẽm urbẽ quẽ sum defessus quærere.
Per medicinas: tõstrias: i gymnasio. atq; i foro. p myropolia: & laieans
Circũ q argẽtarias: rogitãdo sum raucus factus: pene i cursu cõcidi
Ap. Epidice: ep. epidicũ qs est q reuocat. pe. ego sum periphanes.
Ap. Et ego apocides sum. ep. & ego qdẽ sum epidicus: sed here optũa
Vos uideo amabo aduenire opportunitate. pe. quid reist?
Ap. Mane: sine respirẽ quæso. pe. imo acquiesce. ep. animo malest
Recipiã anhelitũ. ap. clemẽter regesce. ep. animũ aduortite.

A legione omnes remissi sunt domũ thebis.ap.sic factum
Ep. Ego ita factũ esse dico.per.scin tu istuc?ep.scio.
per. Qui tu scis?ep.qa ego ire uidi milites plenis uiis
Arma referunt & iumenta ducunt.pe.nimis factum bene.
Tũ captiuorũ qd ducũt secum.Ep.pueros uirgines:
Binos:ternos:alius qsq; fit concursus per uias:
Filios suos quisq̃ uisit.pe.hercle rem gestam bene:
Ep. Tũ meretricũ,numerus tantus quãtus in urbe omni fuit.
Obuiã ornatæ occurrebãt suis quæq; amatoribus eos captabãt:id
Adeo qui maxime animũaduorterim plereq; hæ sub uestimẽtis secũ
Hẽbãt retia quũ ad portã uenio.atq; ego illã illi uideo præstolarier
Et cum ea tibicinæ ibant quattuor.pe.quicũ epidicæ?
Ep. Cum illa quam tuus gnatus annos multos deamat:deperit
Vbi fidẽq;:remq;:seq; teq; properat perdere.
Ea prestolabatur illũ apud portã.pe.uiden uenefícam.
Ep. Sed uestita aurata ornamenta:ut lepide ut concinne:ut noue
pe. Quid erat induta:an regillam induculam:an mendiculam.
Ep. Impluuiatam:ut istæc facimus uestimentis nomina
Vt impluuiũ inducta erat.per.quid istuc mirabile?
Quasi non fundis exornatæ multæ incendat per uias.
At tributus cũ imperatus est:negant pendi potesse.
Illis quibus tributus maior penditur pendi potest.
Quid istæ quæ uesti quotannis nomina inueniunt noua
Tunicam rallam:tunicam spissam:linteolum cæsicium.
Indusiatam:patagiatam:caltulam:aut croculam
Supparũ:aut subminiam:ricam basilicũ::aut exoticum
Cymatile:aut plumatile:cerinum aut gerinũ:gerere maximæ
Cani quoq; etiã ademptũst nomẽ.ep.q.per.uocãt laconum
Hæc uocabula auctiones subigũt:ut faciant uiri.
pe. Quin tu ut occæpisti loquere.ep.occepere aliæ mulieres
Duæ post me sic fabulari iter sese:ego abscessi solens
pauiũ ab illis dissimulabã me harũ sermoni operã dare.
Nec satis exaudiebã:nec sermonis falebar tamen.
Quæ loquerentur.pe.id lubido est scire.ep.ibi illarũ altera
Dixit illi qui cũ ipsa ibat.per.quid.ep.tace ergo ut audias.
Postq̃ illã sunt conspicatæ:q̃ tuus gnatus deperit:q̃ facile
Et q̃ fortunate euenit:illi obsecro mulieri liberæ.
Quã uult amator quisq̃ is ẽ inqt altera:illi ibi nominat.
Stratiphocle periphanæ filiũ.per.perii hercle:qd ego ex te audio
Hoc quod actũ.egomet post ibi illas audiui loq cœpi rursum

Vorsum ad illas pauxilatim accedere.q̃si retruderet hominem.
Me uis inuitum.per.intellego:ep.ibi illa interrogauit illã
Q_ui scis?qui id dixi tibi?qn hodie allatæ sunt tabellæ ad eam
Altratiphocle eũ argentũ sumpsisse apud thebas ab danista
Fœnore.id paratũ & sese ob eã rem id ferre.per.ego occidi.
Ep. Hæc aiebat sic audiuisse se abs se.atq; epistola.per.quid ego faciã nũc
Cõsilium a te expetesso apocides reperiamus aliquid eallidi
Cõducibilis cõsilii nã ille qd aut iam hic aderit credo hercle.
Aut iam adest.ep.si æquũ siet me plus sapere q̃uos dederim
Vobis consiliũ catum quod laudetis:ut ego opin or uterq;
pe. Ergo ubi id est epidice.ep.atque ad eam rem cõducibile.
Ap. Quid istuc dubitas dicer̃.ep.uos ꝓres eẽ oportet:& nos posterio dicer̃
Quod plus sapitis.ap.eia uero age dic.ep.at.deridebitis.
Ap. Nõ edepol faciemus.ep.imo si placebit utitor cõsiliũ
Si nõ placebit reperitote rectius.mihi isticnec feritur.
Nec metitur nisi ea quæ tu uis uolo.per.gr̃am hẽo fac ꝓticipes nos
Ep. Nunc occasio est faciũdi priusq̃ in urbẽ aduenit.
Sicut cras hic aderit.hodie nõ uenerit.per.q scis?ep.scio.
Ep. Quia mihi alius dixit q illinc uenit.mane hic hunc adfore
pe. Quin tu eloquere quid faciemus.ep.sic faciundũ censeo.
Quasi tu cupias liberare fidicinã animi gratia:
Quasi quæ ames uehemẽter tu illã.per.quã ad rẽ istuc refert?
Ep. Vt enim præstines argento priusq̃ ueniat filius:atq; ut eã te in
Libertatẽ dicas emere.per.intelligo.ep.ubi erit empta
Vt aliquo ex urbe amoueas:nisi quid tua secus sententia est.
pe. Immo docte.ep.quid tu autem apoccides?ap.quid ego
Iam nisi te cõmentũ nimis astute intelligo.ep.iam igitur
Amota ei erit omnis cõsultatio nuptiarũ:ne grauet qd uelis.
Ap. Vt sapis.& placet.tũ tu igitur callide quicquid acturus age.
pe. Rem hercle loquere.ep.& repperi hæc te qui abscedat suspicio
pe. Sine scire.ep.scibis.audi.ap.sapit hic pleno pectore.
Ep. Opus est homine qui illo argentũ deferat ꝓ fidicina.
Nã tælo nõ æque opus factost.per.qd iam.ep.ne te censeat
Filii causa facere.per.docte.ep.quo illũ ab illa prohibeas.
Ne qua ob eam suspitionẽ difficultas eueniat.
pe. Quẽ hominẽ inueniemus ad eam rẽ utilẽ?ap.hic erit optimus
Hic poterit cauere recte iura qui & leges tenet.
pe. Epidice habeas gr̃am.ep.sed ego istuc faciam sedulo.
Ego illũ cõueniam.atq; adducã huc ad te quoiast fidicina
Ap. Illanc?ep.atq; argentũ ego cũ hoc feram.per.quãti emi ꝑõt.

Maxie.ep.ad quadragita fortasse eã posse emi minimo minas
Verũ si plus dederis referã:nihil in ea re captiost.
Atq; id nõ decet:occupatũ tibi erit argentũ dies.per.quidũ.
Quia.n.mulierẽ illã alius adolescens deperit auro opulẽtus.
Magnus miles rhodius.raptor hostiũ gloriosus.hic emet illã de te
Et dabit aurũ:iubeas tace mõ.est lucrũ hic tibi amplum
Pe. Deos quidẽ oro.ep.impetra.ap.quin tu is intro.atq; huc
Argentũ pmis.ego uisam ad forum.epidice eo ueni.
Ep. Ne abeas prius q̃ ego ad te uenero.ap.usq; opperiar.
pe. Sequere tu intro.ep.i numera:nihil ego te remoror.

Epidicus.

Vllum esse opinor agrum in agro atthico æq; færacem
n Quã hic ẽ noster piphanes:quin ex occluso:atq; obsignato:
Atq; armario decutio argentũ tãtum:quantũ mihi lubet:
Quod pol ego metuo si senex resciuerit ne ulmos parasitos
Faciat atq; usq; attondeat.sed me una turbat res:ratioq;
Apœcidi quam ostendam fidicinam aliquam conducticiã
Atq; id quoq; habeo.mane me iussit senex conducere aliquam
Fidicinam sibi huc domum.dũ rem diuinam faceret.cãtaret sibi
Ea conducetur:atq; ei præmonstrabitur quo pacto fiat subdola
Aduersus senem.ibo intro.argentum accipiam ab dãnoso sene.

Stratophocles:Cheribolus

St. Xpectando exedor miser.atq; exẽteror quo modo mihi
Epidici blanda dicta eueniãt nimis diu maceror.
Sit ne quid:nec ne sit scire cupio.ch.per illã tibi copiam
Copiam parare aliam licet:sciui equidem in pricipio illico
Nullam tibi esse in illo copiam.St.interii hercle ego.
ch. Absurde facis.qui angas te animi.St.si hercle ego illum semel
Prehendero:nunq̃ irridere nos illũ inultũ sinam seruũ hominem.
Ch. Quid illum ferre uis:qui tibi:qui si diuitiæ domi maximæ sunt
Nũmum his nullum habes.nec sodali tuo in te copiast.
St. Si hercle habeã pollicear lubens:uerũ aliquid aliqua aliquo modo.
Alicunde ab aliquibus aliqua tibi spes ẽ fore mecum fortunam.
Ve tibi muricide homo.ch.qui tibi lubet mihi male loqui.
St. Quippe tu mihi aliquid aliquo modo alicũde ab aliquibus blatis.
Quod nusquãst:neq; ego id immitto in aures meas.
Nec mihi plus adiumenta des:q̃ ille qui nunq̃ etiam natust.

Epidicus.Stratiphocles.Cheribolus.adolescẽs.

f Ecisti officium iam tuũ:me meũ nũc facere oportet
Per hanc curam qeto tibi licet esse:hoc qdem iam perit.

Nisi quid tibi huic in spem referas oppido hoc positum est.
Crede modo mihi sic ego ago:sic egere nostri proh dii immortales
Mihi hunc diem dedistis luculentũ:ut facilem:atq; impetrabilem.
Sed ego hinc migrare cesso:ut importẽ in coloniam hunc
Hunc auspicio cõmeatũ mihi!cesso quũ sto.sed quid hoc!
Ante ædis duos sodales herũ:& cheribolum cõspicor:qd hic agitis.
Accipe hoc sis.St.quantũ hic inest.ep.quantum sat est.
Et plus satis supersit.decem minis plus attulit:q̃ tu danistæ debes.
Dum tibi egi placeam:atque obsequar meũ tergũ floccifacio.
St. Nam quid ita.ep.quia ego tuũ patrem faciam parẽticidam.
St. Quid iituc ẽ uerbi.ep.nihil moror uetera & uulgata uerba.
Paratũ ductare:at ego follitum ductitabo:nam leno omne
Argentũ abstulit pro fidicina ego resolui manibus his
Dinumeraui:pater suam natam quam esse credidit.
Nunc iterum ut fallatur pater:tibiq; auxiliũ apparetur inueniam
Ita suasi sẽi:atq; hãc habui oronẽ.ut quũ reddisses ne tibi eius copia
Esset.St.euge eia iã domist puella:teneo.ep.nũc actorẽ
Dedi mihi ad hanc rẽ apœcidem.is apud forũ manet me
Quasi quæ amaret caueat.haud male.iã ipse cautor captus est
Ipse in meo collo tuus pater eruminã collocauit:is adornat ueniens.
Domi extẽplo ut maritus fias.St.uno persuadebit modo si illam
Quæ adducta est mecũ mihi adẽpsit horcus.ep.nũc ego hanc
Astutiã istitui.deueniã ad lenonẽ domũ egomet solus cũ ego docebo
Si quidẽ ad eũ ueniã ut sibi esse datũ argẽtũ dicat,p fidicina argẽti
Minas se habere quinquaginta.qppe ego qui nudiustertius
Meis mãibus dinumeraui,p illa tua amica:q̃ pater suã filiã eẽ retur.
Ibi leno caput suũ sceleratũ iprudens alligauit:quasi pro illa
Argentũ acceperit.quæ tecum nunc est adducta.ch.uorsutior
Es quã rota figularis.ep:ego parabo aliquam dolosam fidicinã
Nũmo conducta quæ sit:quæ se emptã simulet.quæ senes duos
Docta ludificetur.eã ducet simul apœcides ad tuũ patrẽ ut parate
Eam pmeditatã meis dolis.astutiisq; onustam mittam.sed nimis
Lõgũ loquor:diu me estis demorati.hæc scitis iã ut futura sint.abeo
St. Bene ambulabo.ch.nimis doctus ille ad malefaciendum.
St. Me quidẽ certo seruauit consiliis suis.ch.abeamus itro hic ad me.
St. Atq; aliquanto lubentius q̃ abs te sum egressus intus
Virtute:atque auspicio epidici cũ præda in castra redeo.

Periphanes.Apocides Senes duo.

per. Onoris cã modo hoies æquũ fuit sibi habere speculũ.ubi os
Contẽplarent suũ.si id q perspicere possent cor sapientiæ:

Igitur perſpicere ut poſſint cordis copiã:ubi id inſpexiſſent
Cogitarent poſtea uitam ut uixiſſent olim in adoleſcentia.
Vel quaſi egomet:qui dũ filii cauſa cœperam
Ego me excruciare animi quaſi quid filius
Meus deliquiſſet mederga:aut quaſi non plurimum
Malefacta mea eſſent ſolida in adoleſcẽtia
Profecto deliramus interdum ſenes:fuit cõducibile hoc qdẽ mea ſnia
Sed meus ſodalis it cũ præda apœcides:uenire ſaluũ mercatorẽ
Gaudeo:qd fit.ap.di deæq; te adiuuãt.res proſperæ:omẽ placet
Quom homini oẽs ſuppetũt res.pſperæ.ſed tu hãc iubes intro abduci
pe. Heus foras exite huc aliquis duce iſtam itro mulierẽ cõcludi uolo:
Atq; audin.ap.qd uis.pe.cauesis cum filia mea.
Copulari hãc:neq; cõſpicere:iam tenes in ædiculam iſtæc ſeorſum
Diuortunt mores uirgini longe ac lupe.ap.docte & ſapienter
Dicis non nimis poteſt pudicicia quiſquã ſuæ ſeruare filiæ.
Edepol ne iſtam gnato tuo ſumus præmercati.
pe. Quid iam.ap.quia dixit mihi iãdudum ſe alius tuũ uidiſſe hic filiũ
pe. Hanc edepol rem apparabat.ap.plane hercle hoc quidem eſt.
Næ tu hẽs ſeruõ graphicũ & q̃ti uis precii.per.nõ caruſt auro contra
Ap. Vt ille fidicinam fecit neſcire eſſe emptam tihi illam redibũdam
Atq; hilaram huc adduxit ſimul.pe.mirum hoc quidẽ potuit fieri.
ap. Te pro filio facturũ dixit rẽ eſſe diuinam domi.ego illic
Me aũt ſic adſimulabam quaſi ſtolidum cũ bardum me faciebam.
pe. Immo ſta.decet.ap.res magna aici apud forũ agitur:ei uolo
Ire aduocatus.pe.atq; ubi erit ocium reuertere
Ad me extemplo.ap.continuo hic ero.pe.nihil homini
Amicoſt opportuno amicius.ſine tuo labore qd uelis actunſt.tamen
Ego ſi adlegaſſem aliquem ad hoc negocium minus hominem
Q̃uã doctũ minuſq; ad hanc rem callidum.os ſublitũ eſſet:itaque
Me aleatis dentibus derideret filius merituſſumo.
Atque hæc ſtultitiaſt:me illi uitio uortere:egomet qd factitaui
Quũ militabã:pugnis memorãdis meis eradicabã hoium adoleſcẽtiã
Aureis qũ occeperam:ſed quis hic ẽ quẽ huc adueuientẽ conſpicor
Suã qui undantem clamidem quaſſando facit.

Miles.ſenex.periphanes.Fidicina.

mi. Aue præterbitas ullas ædis quin roges ſenex hic ubi habitat
c Periphanes platenius.pe.incertus ſũ caue ad me retulit pedẽ
Adoleſcẽs ſi iſtũc hoiem quẽ tu quæritas tibi cõmõſtraſſo ecq̃
Abs te inibo gratiã.Mi.uirtute belli armatus promeruí ut mihi
Omnes mortalis deceat agere gratias.pe.non repperiſti

Adolescens tranquillũ locũ ubi tuas uirtutes explices ut postulas.
Nã strenuiori deterior si ꝑdicat suas pugnas de illius ore fiũt sordidæ
Sed istũ quẽ quæris periphanẽ platenium ego sum si quid uis.
mi. Nẽpe quẽ in adolescentia memorãt apud reges armis arte duellica
Diuitias magnas adeptum.pe.immo si audias meas pugnas.
Fugias manibus demissis domũ.mi.pol ego magis unũ quæro
Meas cui prædicẽ q̃ illũ q memoret suas mihi.pe.hic nõ est locus. qn
Tũ aliũ quæras cui centones fartias.mi.animũ aduorte ut quod ego
Ad te uenio itelligas:meã amicã audiui te esse mercatum.pe.atat nũc
Demũ scio ego hũc q sit quẽ dudũ epidicus mihi prædicauit militẽ.
Adolescẽs itaſt ut dicis emi.mi.uolo te uerbis pauculũ si tibi molestũ
Nõst.pe.non edepol scio molestũ nõ est nisi dicis quid uelis.
mi. Mihi illam ut tramittas argentũ accipias.habeas.
Nam quid ego apud te parem proloqui?ego illam hodie uolo
Facere libertam meã:mihi cõcubina quæ sit.pe.te absoluã:
Breui argenti quinquagita mihi illa empta est minis.
Sexaginta mihi denumerant minæ:tuas possidebit mulier faxo ferias
Atq; ita ꝑfecto ut eã ex hoc exoneres agro.mi.ẽ ne empta mihi
Hæc.pe.istis legibus:hẽas licet.mi.cõciliauisti pulchre.per.heus
Foras educite quã itroduxistis fidicinã:atq; etiam fides
Eiq; accessere tibi addã dono gratias.age accipe hanc fis
mi. Quæ itemperiæ tenẽt?quas tu mihi tenebras cudis?quin tu
Fidicinã ꝑduci intus iubes?hæc ergo est fidicia.pe.hic alia nullast.
mi. Nõ mihi nugari potes.quin tu hic producis fidicinã cropolistidem
pe. Hæc inquã est.mi.nõ hæc iquã ẽ.nõ nouisse me eã recte amicã posse
pe. Hanc inquã filius meus depibat fidicinã.mi.hæc nõ est ea
pe. Quid nõ ẽ.mi.nõ est.per.unde hæc igitur gentiũ est?
Eqdẽ hercle argẽtũ ꝑ hac dedi.mi.stultẽ datũ reor:& peccatũ largiter
pe. Immo hæc east.nam seruũ misi sectari solet.
Meum gnatũ ipse hanc fidicinam
mi. Hem istic homo te articulatim cõcidit senex tuus seruus.
pe Quid cõcidit mi.sic suspicioſt.nã pro fidicina hæc supposita ẽ tibi
Senex tibi os ẽ sublitũ plane & probe.pe.ego illã requirã iã ubi ubi est:
Bellator uale:euge fruge epidice frugi es pugnasti:homo es:
Qui me emũxisti mucidũ minimi precii mercatus te hodie est
De lenone apœcides.Fi.eũdẽ ego istũc hoiem unq audiui
Ante hũc diẽ:neq; me quidem emere quisq ulla pecunia potuit.
Plus iã sum libera qnquẽniũ.pe.qd tibi negotii est meæ domi igitur.
Fi. Audies:cõductã ueni:ut fidibus cantarẽ seni dũ rem diuinã faceret
pe. Fateor me oium hominũ esse athenis atticis minimi precii:sed tu

Nouistin fidicinam eropolistidem. Fi. tam facile: q̃ me.
pe. Vbi habitat. Fi. postq̃ libertast ubi habitat
Dũ incerto scio. per. eo an aliquis eam liberauerit
Volo scire si scis. Fi. id qd audiui audies: stratiphoclem periphãi
Filiũ absentẽ curauisse ut fieret libera. pe. perii hercle
Si istæc uera sunt planissime meũ exenterauit epidicus marsupium
Fi. Hæc sic audiui. nunquid me uis cæterũ. pe. malo cruciatu
Vt pereas. atque obeas cito. Fi. fides nõ reddis. pe. neque fides: neque
Tibias propera igitur fugere hinc si te di amant. Fi. abiero:
Flagitio cũ maiore post reddes tamen. per. qd nunc q in tantis
Positus sum sententiis: eã ne ego sniam ipune. imo & si alterũ tantum
Perdundunst pdãm potius q̃ finã me ipune irrisum esse habitum.
Depeculatũ eis sic data esse uerba præsenti palam. atq; memineris.
Facio præ illo qui omniũ legũ atque iurum fictor condictor: cluet.
Is etiam sese sapere memorat malleum
Sapientior est manubrio mulier
Mulier periphanes:
Mu. s I quid ẽ homini miseriarum quod miserescat ex animo st.
Id ego experior quoi multa in unũ locũ confluũt quæ meũ
Pectus pulsant simul: multiplex erũnã exercitã habet paupertas
Pauor territat mentẽ animi: neq; ubi meas collocem spes
Habeo usq̃ munitum locum: ita gnata mea hostiust potita
Neq; ea nũc ubi sit nescio. pe. quis illæc est mulier timido
Pectore peregre aduenienſ. quæ ipsa se miseratur!
mu. In his dictus locis habitare mihi periphanes.
per. Me nominat hæc. credo ego illi hospitio usus inuenit
mu. Peruelim mercedem dare qui mõstret eũ mihi hominẽ aut ubi habitet:
per. Noscito ego hãc! nã uideor nescio ubi me uidisse prius ẽ ne ea an nũ:
Quam animus retur meus. di boni uisitaui antidhac.
Certe east: quam in epidauro pauperculam memini comprimere
mu. Plane hiccine est q mihi in epidauro primus pudicicíam pepulit.
per. Quæ meo compressu peperit filiã quã domi nũc hẽo. Mu. qd si adeã
per. Haud scio an cõgrediar si hæc ea ẽ. mu. sin ẽ is hoc sicut anni multi
Dubiã dant. per. longa dies meũ incertat animũ sin east q̃ incerto aio
Hanc congrediar astu. mu. muliebris adhibenda mihi malicia nũc est
per. Cõpellabo. mu. orationis aciẽ cõtra conferam. per. salua sis.
mu. Salutem accipio mihi & meis. per. quid cæterum. mu. saluus sis.
Quod credidisti reddo. per. haud accuso fidem nouin ego te.
mu. Si ego te noui animũ inducã uti noueris. per. ubi te uisitaui:
mu. Iniq; iniurius. per. quid iam. mu. quia tuæ memoriæ interpretari

Me æquum censes.per.cõmode fabulata es.Mu.mira memoras.
Per. Hẽ istuc rectius meministin:Mu.memini id.per.in epidauro
Mu. An gutula pectus ardens mihi aspsisti.pe.uirgini pauperculæ.
Tuæq; matri me leuare pauptatem.Mu.tun is es qui p uoluptatem
Tuã in mea ærumna obseuisti grauiter.per.ego sum salue.
Salua sum:quia te esse saluum sentio.per.cedo manum.
Mu. Accipe ærumnosam & miseriarũ compotem mulierem retines
per. Quid quod digitus te turbat tuus:filiam quam ex te suscepi.
Quid eam:mu.eductam perdidi.hostium est potita.
per. Habe animũ lenẽ:& tranquillũ face.domi meæ eccã saluã & sanam.
Nã postq̃ audiui illico ex meo seruo illã esse captã cõtinuo argẽtũ dedi
Vt emeretur:ille eã rẽ adeo sobrie & frugaliter accurauit
Vt alias res est impense improbus.mu.fac uideam si me
per. Eo cantara statim iube cropolistidẽ prodire filiam ante ædis meam.
Vt suam uideat matrẽ.mu.remigrat animus nunc demũ mihi.

Fidicina.Periphanes Senex:Mulier.

Fi. Quid ẽ pater qd̃ me exciuisti ãte ædis.pe.ut matrẽ tuã uideas
Adeas:uenienti des salutẽ atq; osculũ.Fi.quã meã matrem
per. Quæ exanimata exequiẽ aspectũ tuũ.Mu.qs istæc est q̃ tu
Osculum mihi ferre iubes.pe.tua filia.mu.heccine.per.hæc
Mu. Ego me osculum hic dẽ.per.cur.non quæ ex te nataſt:
Tu homo insanis.per.ego ne.mu.tu.pe.cur.M.quia ego hãc quæ
Siet neq; scio:neq; noui.neq; ego hanc oculis uidi ante hunc diem
per. Scio qd erres:qa uestimẽtũ atque ornatũ imutabile habet hæc.
Mu. Aliter catuli longe olent:aliter sues:nego eam nouisse.
per. Proh deũ atq; hominũ fidẽ:qd ego lenocinũ facio.q hẽã alienos domi
Atq; argentũ egurgitẽ domo prorsum:qd tũ quem patrem tuũ
Vocas me atq; osculare:qd stas stupida:quid taces.
Fi. Quid loquar uis:per.hæc negat se tuã esse matrẽ.Fi.non fuat.
Si nõ uolt equidem hanc in uita tamen ero matris filia.nõ me istãc
Cogere æquũ est meã esse matrẽ si nõ uult.pe.cur me igit̃ patrem
Vocabas.fi.tua istæc culpa nõ mea:nõ patrẽ ego nominẽ
Vbi tu tuã me appellas filiã:hanc quoq; etiam si me appellet filiam
Matrẽ uocẽ negat hæc filiã me suã esse.nõ ergo hæc mater mea est.
Postremo hæc mea culpa nõ est quæ didici dixi oia:epidicus mihi
Magister fuit.per.perii.austrum perculi.fi.nunqd ego ibi.
per. Si hercle te unq̃ me patrẽ uocare uitã tuam ego interimam.
Fi. Non uoco:ubi uoles pater esse ibi esto:ubi noles ne fueris pater.
mu. Quid:ob eã rem hanc emisti:qa tuã gnatã ratus:qbus designis
Agnoscebas.pe.nullis.mu.quare filiam credidisti nostram.

per. Seruus epidicus dixit mihi. Mu. qd si seruo aliter uisum est: non
Poteras nouisse obsecro. per. qd ego qui illã ut primã qui uidi
Nunquã uidi postea. mu. perii misera. pe. ne fies mulier intro
Abi habeto animũ bonũ. ego illam reperiã. mu. hinc
Athenis ciuis quis eã emit atticus: adolescentẽ equidẽ dicebant
Emisse. per. inueniã: tace: abi modo intro: atq; hanc asserua
Circem solis filiã: ego relictis rebus epidicũ operã quærendo dabo
Si inueniã exitiabilẽ ego illi faciã hunc ut fiat diem.

Stratiphocles adolescens. Epidicus. Danista Virgo.

St. Ale morigerus mihi est danista q de me argẽtũ non petit:
m Neq; illã adducit quæ ex præda: sed eccũ incedit epidicus
Quid illuc est quod illi caperat frons seueritudine:
Ep. Si undecim deos præter se secũ adducat iuppiter ita non omnes
Excruciatu poterunt eximere epidicũ: periphanẽ emere lora uidi
Aderat ibi una apæcides: hinc homines me quæritare credo
Senserunt: sciunt sibi data esse uerba. St. quid agis mea cõmodítas:
ep. Quod miser. St. qd est tibi: Ep. quin tu mihi adornas ad fugam
Viaticũ: quærit aut me: in manibus gestant copulas secum sua ui
Priusq; pereo: nam per urbẽ duo defloccati sencs.
St. Habe bonũ animũ. Ep. quippe ego cui libertas in mundo sita st
St. Ego te seruabo. Ep. edepol me illi melius: si nacti fuant.
Sed qs est hæc muliercula: & ille grauastellus qui uenit:
Hic ẽ danista. hæc illa ẽ aũt quã emi ex præda. St. heccine st:
Hæc est estne ut dixi tibi: aspecta. Ep. hæc. St. cõtẽpla epidice.
Vsq; ab unguiculo ad capillum summũ.
Est ne conspice: signũ pictum pulchre uideris.
ep. Ex tuis uerbis meum futurũ corium pulcrum prædicas
Quem appelles: atq; zeusis duo pingent pigmentis ulmeis:
St. Dii immortales socio iussi adimere pedibus pulmones.
Quod perhibent prius uenisset q̃ tu aduenisti mihi.
Da. Hæc edepol remorata est me: St. siquidem istius gratia.
Id remoratus quod ista uoluit nimiũ aduenisti cito
Da. Age age absolue. atq; argentũ numera ne comites morer.
St. Pernumeratust. Ep. tene cruminã huc inde. Da. sapienter uenis.
St. Opperire dum effero ad te argentũ: Da. matura: Ep. domi est:
Statin ego oculis utilitatem obtineo sincere an parum:
Ephillippa matre natam es thebis epidauri satan:
Video ne ego telestidem te periphani filiam:
Vi. Quis tu homo es q meũ parentũ nomen memoras & meum:
ep. Non me nouisti: Vir. qui qdẽ nunc ueniat in mentẽ mihi.

Ep. Lunulã atq; anellũ aureolum in digito. Vi. memini mi homo.
ep. Non meministi me auream ad te adferre natali die:
Vi. Tu ne is es: Ep. ego sum & istic frater tuus ẽ alia matre: uno patre
Vi. Quid pater meus uiuuit? Ep. animo liqdo & tranqllo es: tace:
Vi. Dii me experdita seruatam cupiunt si uera autumas.
ep. Non habeo ullam occasionem: ut apud te falsa fabuler.
Accipe argentũ hoc danista. hic sunt quadraginta minæ.
Si quid erit dubiũ immutabo. Da. benefecisti: bene uale.
St. Nunc eni tu mea es. Vi. soror qdẽ edepol ut tu æque scias.
Salue frater. St. sanan hæc est. Ep. sana si appellat suum.
St. Quid ego modo huic frater factus dũ intro eo atq; exeo?
ep. Quod boni est tacitus taceas tute tecum & gaudeas.
St. Perdidisti & repperisti me soror. Ep. stultus tace.
Tibi quidẽ quod ames domi præstost fidicina opera mea.
Et sororem in libertatem idem opera concilio mea.
St. Epidice fateor. Ep. abi intro: ac iube huic aquã calefieri:
Cætera hæc posterius faxo scibis quum erit ocium
St. Sequere hac me soror. Ep. ego ad uos thesprionem iussero
Huc transire. sed memento si quid seuiunt senes
Suppetias mihi cum sorore ferre. St. facile istuc erit
ep. Tesprio exi istac per ortum. adfer domum auxiliũ mihi.
Magnas res minoris multo facto q̃ dudum senes
Remeabo intro ut accurentur aduenientes hospites:
Eadem hæc intus edocebo: quæ ego scio stratiphoclem.
Non fugio: domi adesse certunst neq; ille haud obiiciet mihi
Pedibus sese prouocatum. abeo intro. nimis longum loquor.

Periphanes. Apecides. Senes duo: Epidicus Mulier

per. Atine ille homo ludibrio nos uetulos decrepitos duos
Habet? ap. imo edepol tu qdẽ miser me habes miseris modis
pe. Tacesis modo. sine me hominẽ aspici. Ap. dico ego tibi iã ut scias
Alium tibi te comitem melius quærere. ita dum te sequor:
Lassitudinem inuaserunt miserum in genua flegmina
pe. Quot illic hodie me exemplis ludificatust: atq; te?
Vt illic autem exenterauit mihi opes argentarias
Ap. Apage illũ a me. nam ille qdem uulcani irati est filius
Quaqua tangit: omne amburit: si ppius astes æstu calefacit.
ep. Duodecim deis plusq̃ placeo: deorum immortalium
Mihi nũc auxilio adiutores sunt: & mecum militant.
Quicquid ego malefeci auxilia mihi & suppetiæ sunt domi
Apolactizo inimicos omnis. pe. ubi illum quæram gentium?

Ap. Dum fine me quæras mea causa:uel medio in mari.
Ep. Quid me quæris:qd laboras:quid hunc solicitas:ecce me
Nũ te fugi:num ab domo absum.num oculis cõcessi tuis:
Nec tibi supplico:uincere ius est.ostendo manus.
Tu habes lora.ego te emere uidi:quid nũc cessas:colliga.
pe. Licet uadimoniũ ultro mihi hic facis.Ap.quid colligas:
pe. Edepol mancipiũ scelestum.te profecto apœcides:
Nihil moror nihil:de præfacili exoras epidice.Ep.eo qd agis:
pe. Tuon arbitratu:Ep.meo hercle uerbo atq; haud tuo:
Colligandæ hæc sunt tibi hodie.pe.at non lubet:non colligo:
At mihi magis lubet solutũ te rogitare.Ep.at nihil scies.
Ap. Tragulã in te iniicere adornat.nescio quã fabricam fecit
Ep. Tibi morã facis:cũ ego solutus asto a lege.inquã colliga.
pe. At mihi magis lubet solutum te rogitarier.Ep.at nihil scies.
pe. Quid ago:Ap.qd agas:mos geratur.Ep.frugi es tu homo apœcides
pe. Cedo manus igitur.Ep.morant nihil atq; arte colliga.
pe. Nihil uero obnoxias.Ep.facto opere.arbitra in me.
Bene hoc habet:age nũc iã ex me exquire:rogita quid lubet.
pe. Qua fiducia ausus primũ quæ emptast nudiustertius.
Filiam meam dicere esse:Ep.libuit ea fiducia.
pe. Ain tu libuit:Ep.aio.pe.uel ad pignus mea sit filia
Quam negat nouisse mater.Ep.non ergo matris filia est.
pe. In meum nummũ:in tuum talentum pignus danistæ captiost.
Sed quis ea est mulier:Ep.tu gnati amica:ut omnẽ scias.
pe. Dedin tibi minas triginta ob filiam:Ep.fateor dates
Et ego argento illam me emisse amicam filii fidicinam
Pro tua filia:is te ab ore tetigi triginta minis.
pe. Quomodo me ludos fecisti de illa cõductitia
Fidicina:ep.factum hercle uero.& rectum factum iudico'
pe. Quid postremo argento factum est quod dedi:ep.dicam tibi.
Neq; malo homini neq; benigno tuo dedi stratiphocli.
pe. Cur dare ausus:ep.quia mihi libitum est.per.quæ hæc malum:
Ep. Etiam inclamitor quasi seruus.pe.tu es liber:gaudeo.
Ep. Merui ut fierem:pe.tu meruisti:ep.uise intro.ego faxo scies
Hoc ita esse.pe.quid est negocii.ep.iam ipsa res decet tibi.
Abi mõ intro.per.ei non illuc temerest:aduersa istum apœcides.
Ap. Quid illuc epidice est negocii:ep.maxima hercle iniuria.
Vinctus asto cuius hæc hodie opera inuenta sit filia
Ap. Ain tu te illius inuenisse filiam:ep.inueni:& domi est:
Sed ut acerbum est pro benefactis cũ malis messem metas:

Ap. Quam ne hodie per urbem:uterq; ſumus defeſſi quærere.
Quid iſti oratis opere tanto:meruiſſe intelligo.
Vt liceat merito huius facere.pe.cedo cui reſoluam manus.
Ep. Ne attingas.pe.oſtende uero.Ep.nolo.pe.nõ equum facis:
Ep. Nunq̃ hercle hodie niſi ſupplicium mihi das.me ſolui ſinam.
Pe. Optimum:atq; æquiſſimũ oras ſocos: tunicam palium
Tibi dabo.Ep.qd deinde porro.pe.libertatem.Ep.at poſtea.
Nouo liberto opus eſt quod pappet.pe.dabit̃:præbebo cibum.
Ep. Nunq̃ hercle hodie niſi me oraſſis ſolues.pe.oro te epidice
Mihi ut ignoſcas ſi quid imprudens culpa peccaui mea.
At ob eam rem liber eſto.Ep.inuitus do hanc ueniam tibi
Niſi neceſſitate cogar:ſolue ſane ſi lubet.

Grex.

h Ie is homo eſt qui libertatem malicia inuenit ſua.
Plaudite.Valete:lumbos exporgite:atq; extollite.

Plauti Comici Clariſſimi.

Bacchides.Dimidiatæ.

Vid ſi hoc potius ẽ ut taceas ego loq̃r:Ba.lepide licet:
Ba. q Vbi me effugerit mẽoria ibi tu facito ut ſubuẽias ſoror
Ba. Pol magis metuo mihi in monẽdo ne defuerit oratio:
Ba. Pol ego quoq; metuo luſciniolæ ne defuerit cantio:
Sequere hac.pl.qd agunt duæ germanæ meretrices cognõies
Quid in concilio cõſuluiſtis.Ba.bene pol.pi.haud meretricum eſt:
Ba. Miſerius nihil eſt q̃ mulier.pi.quid eſſe dicis dignius.
Ba. Hæc ita me orat ſibi hominem reperiam.
Iſtoc milite ut ubi emeritum ſibi ſit.ſe ut reuehat domum.
Id amabo te huic caueas:pi.qd iſti caueam.Ba.ut reuehat domum.
Vbi ei dederit operas.ne hanc ille habeat pro ancilla ſibi.
Nã ſi hic habeat aurum:quod illi renumeret.faciat lubens
pi. Vbi nũc is hõẽ.Ba.iã hic credo aderit.ſed hoc idẽ apud nos rectius
Poteris agere:atq; is dum ueniat ſedens hic opperibere.
Eadem bibes:eadẽ dedero tibi.ubi biberis ſauium
pi. Viſcus mirus ueſtra ẽ blandicia.Ba.qd iam.pi.qa enĩ intelligo.
Duæ unũ expetitis palumbẽ.parua hyrundo alas uerberat
Non ego iſtuc facinus mihi mulier cõducibile eſſe arbitror:
Ba. Qui amabo.pi.qa bacchis bacchas metuo & bacchanal tuũ.
Ba. Quid eſt q; metuis ne tibi lectus malitiã apud me ſuadeat.
pi. Magis illectum tuũ q̃ lectũ metuo mala tu es beſtia.
Nam huic ætati non conducit mulier latebroſus locus.

Egomet apud me quid ſtulte facere cupias prohibeã: Ba. ſed
Ego apud me te eſſe ob eam rem miles cũ ueniat uolo.
Quia cũ tu aderis huic mihiq; haud faciet quiſq̃ iniuriam.
Tu prohibebis. & eadẽ opera tuo ſodali operam dabis
Et ille adueniens tuam me eſſe amicã ſuſpicabitur.
Quid amabo obticuiſti. pi. quia iſtæc lepida ſunt memoratu.
Eadem in uſu atq; ubi periculũ facias. aculeata ſunt.
Animũ fodicant. bona diſſimulãt facta. & famam ſauciant.
Apage a me apage. ba. ah nimiũ fero es. pi. mihi ſũ. ba. malaciſſãdus es
Quid ab hac metuis. pi. quid ego metuã rogitas: homo adoleſcens
Penetrare huiuſmodi in paleſtram: ubi dãnis deſudaſcitur.
Vbi pro diſco damnũ capiam. pro curſura dedecus:
Ba. Lepide memoras. pi. ubi ego capiam. pro machera turturem.
Vbiq; imponant in manu alius mihi pro ceſtu cantharum
Pro galea ſcafium: pro inſigni ſit corolla plectilis.
Pro haſta: talus. pro lorica malachum capiam pallium.
Vbi mihi pro equo lectus det: ſcortũ pro ſcuto accubet.
Apage a me apage. Ba. ah nimiũ ferus es. pi. mihi ſũ: Ba. malaciſſan-(dus es
Equidem tibi dabo hãc operã: pi. at nimium precioſa es operaria:
Ba. Simulato me amare. pi. uerum ego iocon adſimulẽ iſtud an ſerio:
Ba. Eia hoc agere melius: miles cum huc adueniat uolo
Me amplexari quidẽ opus eſt: ut ille te uideat uolo
Scio quod ago: pi. & pol ego ſcio quid metuo. ſed qd ais: Ba. qd eſt.
pi. Quid ſi apud te ueniat deſubito prandium aut potatio.
Forte aut cœna ut ſolet in iſtis fieri conciliabulis.
Vbi ego tum adcubiam: Ba. apud me mi anime. ut lepidus cum lepida accumbet.
Locus hic apud nos q̃uis ſubito uenias: ſemper liber eſt.
Vbi tu lepide uoles eſſe tibi mea roſa mihi dicito.
Dato qui bene ſit. ego ubi bene ſit tibi locum lepidum dabo:
pi. Rapidus fluuius eſt hic. non hac temere tranſiri poteſt:
Ba. Atque ecaſtor apud hunc fluuiũ aliqd perdundũ eſt tibi.
Manum da conſequere: pi. aha minime: Ba. quid ita.
pi. Quia iſto cillecebroſius fieri nihil poteſt. nox. mulier. uinum.
Homini aduleſcentulo. Ba. age igitur equidem
Pol nihil facio niſi cauſa tua: ille quidem hanc abducet
Tu nullus adfueris ſi non lubet. pi. ſum ne autem nihili
Qui nequeam ingenio moderari meo: Ba. quid eſt quod metuas
pi. Nihil ẽ nunc ego mulier tibi me emancupo: tuus ſum tibi dedo opam
Ba. Lepidus es: nũc ego te facere hoc uolo. ego ſorori meæ cœnã hodie

Dari uolo uiaticã:ego tibi argentũ iubeo iã intus efferre foras.
Tu facito sic nobis obsonatũ opulentũ obsonium.
Ego obsonabo.nã id flagitium meũ sit mea te gratia:
Et operã dare mihi.& ad eam operã facere sumptum de tuo:
pi. At ego nolo dare te quicq̃ sine.Ba.sine quidem si lubet
Propera amabo.pi.prius hic adero q̃ te amare desinam.
Ba. Bene me accipis aduenientẽ mea soror.pi.qd ita obsecro.
Quia piscatus meo quidem hic tibi hodie euenit bonus
Meus qdem ille est tibi nunc operam dabo:de mnesiloco soror.
Vt hinc accipias potius aurum q̃ hinc eas cum milite:
Ca. Cupio.pi.dabit̃ opera:aqua calet.eamus hinc intro ut laues:
Nam ut e naui uecta es:credo timida es.Ba.aliquantum soror.
Simul hic nescio quid turbæ est:quin hinc decedamus.
Sequere hac igitur me intro in lectum:ut sedes lassitudinem:

Lydus Seruus pistoclerus adulescens.

Amdudum pistochlere tacitus te sequor.
Spectans quas tu res hoc ornatu geras.
Nam ita me dii ament,ut lycurgus mihi quidẽ uidetur:
Posse hic ad nequitiam adducier.
Quo nunc capessis te hinc aduersa uia:
Cum tanta pompa?pi.huc.Ly.qd huc.quis istic habet?
pi. Amor.uoluptas.uenus.uenustas.gaudium.iocus ludus sermo
Suauis suauiatio:Ly.qd tibi cõmertii est cũ diis dãnosissimis:
pi. Mali sunt homines: qui bonis dicũt male:tu dis nec dicis recte
Nec æquũ facis.ly.an deus est ullus suauis suauiatio:
pi. An non putasti esse nunq̃ olide es barbarus.quẽ ego sapere
Nimio censui plusq̃ thalem:is stultior est barbare potio
Qui tãtus natu deoꝝ nescis noia:ly.nõ hic placet mihi ornatus:
pi. Nemo ergo tibi hoc aparuit mihi paratũ est.cui placet:
Ly: Etiã me aduersus exordire argutias:q si decem hẽas lingũas mutũ
Esse addecet.pi.nũ omnis ætas lyde ludo conuenit
Magis unũ in mente est mihi nũc satis.ut cõmode pro dignitate
Obsonii hæc cõcuret coquus:ly.iam pdidisti te atq; me:atq;
Operam meã.qui tibi nequicq̃ sæpe monstraui bene:
pi. Ibidem meã operam perdidi.ubi tu tuã tua disciplina
Nec mihi prodest nec tibi:ly.o perligatum pectus:
pi. Odiosus mihi es tace.ac sequere lyde me.ly.illuc scis uide.
Non pedagogum iam me sed lydũ uocat:pi.non par
Videre:neq; sit cõsentaneũ cũ hic intus sit.& cum amica
Accubet cunq; osculet.& cõuiuæ alii accubẽt:præsentibus illis

Pedagogus una ut fit:Ly.an hoc ad eas res ebsonatũ est obsecro
pi. Sperat quidẽ animus.quo eueniat diis in manu est.Ly.tu amicam
Habebis:pi.cum uidebis tũ scies.Ly.immo neq; habebis.
Nec firmã.iturus sum domũ.pi.omitte lyde ac caue malo.
Ly. Quid caue malo.pi.iã excessit mihi ætas ex magistratu tuo.
Ly. Ob baratrum ubi nũc es ut ego te usurpem lubens
Video nimio iã multo plusquam uolueram
Vixisse nimio satius est quam uiuere
Magistrum quẽque discipulum minitarier.
Nihil miror discipulos mihi esse
Iam plenos sanguinis.calens afflictat me uacuũ uirium:
pi: Eia nunc esse ego opinor hercules.tu autem linus.
Ly. Pol metuo magis ne phœnix tuis factis fiam.
Teque ad patrẽ esse mortuũ renuncié.pi.satis historiarũ est
Ly. Hic uereri perdidit cõpendiũ.edepol haud ætati obtabile fecisti
Cũ istãc nactus es ipudentiã.occisus hic homo ẽ eeqd in mente est tibi.
Patrem tibi esse.pi.tibi ego:an tu mihi seruus es:
Ly. Peior magister te istæc docuit non ego.nimio es tu ad istas res
Discipulus docilior:q̃ ad illa quæ te docui.ubi operam perdidi
pi. Isthactenus tibi lyde libertas data est oratiõis:satis est sequere
Me:ac tace.Ly.edepol fecisti furtum ætati malum
Quum istæc flagitia me celauisti & patrem.

Chrysalus Seruus.

Erilis patria salue.quam ego biennio
h Postq̃ hinc in ephesum abii:conspicio lubens.
Saluto te uicine apollo q ædibus ppinquus nostris accolis
Venero quæ te ne nicobolum me sinas nostrũ senem
Prius conuenire.q̃ sodalem uiderim
Mnesilochi pistoclex.q̃ ad epistolã mnesilocus misit sup aica bacchide

Pistoclerus adolescens.Charinus Seruus.Chrysalus.

Irum est ut redeam te ope tanto querere.
Qui abire hinc nullo pacto possim si uelim.
Ita me uadatum amore uinctũq; attines:
Chr. Proh dii immortales pistoclerum conspicor.o pistoclere salue
pi. Salue chrysale.Chr.cõpendio uerba multa iam faciam tibi.
Veni tu me gaudes.ego credo tibi hospitiũ & cœnã pollicere
Vt conuenit
Peregre aduenienti:ego aũt uenturũ adnuo salutẽ tibi ab sodali
Solidam nuncio.rogabis me ubi sit.uiuit.pi.nempe recte ualet.
Ch. Istuc uolebam ego ex te percontarier:pi.qui scire possum:

Ch. Nullus plus?pi.quemadmodum:Ch.quia si illa
Inuēta est:quā ille amat uiuit.& recte ualet.si nō inuenta est
Nimis ualet:moribūdusq; est:anima est amica amanti
Si abest nullus est:si adest res:nullus est.ipsus ē neq̄ & miser.
Sed tu qd factitasti mandatis sup:pi.egon ut quid ab illo
Attigisset nuncius non impetratū id aduenienti redderem.
Regiones colere mauellem acheruntícas:Ch.eo an
Inuenisti bacchidem:pi.samiam quidem.ch.uide
Quæso ne qs tractet illā indiligens scis tu ut confringi uas cito
Samium solet.pi.iam ne ut soles:ch.dic ubi ea nūc est
Obsecro:pi.hic exeuntem me inde aspexisti modo:
Ch. Vt istuc ē lepidū pxime uicine hitat.& qdnā meminit mnesilochi:
Pi. Rogas immo unice unū plurimipendit.ch.papæ:
pi. Immo ut eum credis:misera amans desiderat.ch.dictum istuc:
pi. Immo chrysale hem non tantillum unq̄ intermittit tempus.
Quin eum nominet:ch.tanto hercle melior bacchis:
pi. Immo.ch.īmo hercle abiero potius:pi.nū inuitus.
Rem bene gestam audis heri:ch.non herus sed actor mihi
Cor odio sauciat.etiā epidicū quā ego fabulā æque ac me ipsum
Amo.nulla æquæ inuitus specto:si agit pelio sed bacchis etiam
Foris tibi uisa est:pi.rogas.ni nactus uenerē esse:hanc
Iunonē dicerē.ch.edepol mnesiloche ut hāc rē natā esse intelligo
Quod ames paratū est quod des inuento ē opus.
Nam istic fortasse auro est opus.pi.philippeo quidē.
Ch. Atq; eo fortasse iam opus est:pi.immo etiā prius.
Nam iam huc adueniet miles quidem:qui de admittenda
Bacchide aurum hic exigit:ch.ueniat quādo uult
Atq; ita ne sibi sit more domi ē non metuo nec cuiq̄ supplico:
Dum quidē hoc ualebit pectus perfidia meū:abi intro
Ego hic curabo:tu intus dicito nūc mnesilocū adesse bacchidi
pi. Faciam ut iubes:ch.negocium hoc ad me attinet aurarium
Mille & ducentos philippos attulimus aureos epheso quos hospes
Debuit nostro seni.inde ego hodie aliquā machinabor machinam.
Vnde aurum efficiam amanti heríli filio:
Sed foris concrepuit nostra:qui nam exit foras.

Nichobolus Senex.Chrysalus Seruus.

Bo in pireeū:uisam ecquæ aduenerit i portū ex epheso nauis
Mercatoria:nā meus formidat animus nostrū tā diu ubi desidē.
Necq; redire filium.Ch.Extexam ego illum pulchre iam
Si dii uolunt:haud dormitandū est:opus est chryso chrysale.

Adibo hunc quē quidē ego hodie faciam hic arietē phryxi:itaq;
Tondebo auro uſq; ad uiuā cutē.ſeruus ſalutat nichobolū chryſalus
Ni. Proh dí immortales chryſale ubi míhi eſt filius.Ch.quin tu
Primum ſalutē reddis quā dedi.Ni.ſalue ſed ubi nam eſt
Mneſilocus.ch.uiuit ualet?Ni.uenit ne:ch.uenit.
Ni. Euax aſperſiſti aquam:bene ne uſq; ualuit:
ch. Pancratie atq; athletice Ni.quid hoc qua cauſa eum
In epheſum miſerā.accepit ne aurū ab hoſpite archidemide:
ch. Heu cor meum & cerebrū nichobole findit̄ iſtius hominis.
Vbi ſit quaq; mentio.tu hoſpitē illū nominas:hoſtē tuū.Ni.
Quid ita hercle obſecro:ch.quia edepol certe ſcio.
Vulcanus:ſol:luna:dies:dei quattuor ſceleſtiorē nullū illuxere alterum
Ni. Quē ne archidemidem.ch.quē inq; me archidemidem
Quid fecit:ch.quid non fecit.quin tu id me rogis
Primū dū inficias ire cœpit filio.negare ſe debere tibi obolum
Continuo antiquum hoſpitem noſtrum ſibi mneſilocus aduocauit pe
lagonem
Senem eo præſente homini extēplo oſtendit ſymbolum quem tute
Dederas ad eū ut ferret filio.Ni.quid ubi ei oſtendit
Symbolū.ch.infit dicere adulterinū.& non eū eſſe ſymbolū
Quotq; innocēti ei dixit cōtumelias.adulterare eū agebat rebus cæteris
ni. Habet ni aurū.id míhi dici uolo.ch.poſtq; quidē prætor
Recuperatores dedit dānatus demum ui coactus reddidit
Ducentos & mille philippum.Ni.tantū debuit.
ch. Porro & auſculta pugnam quam uoluit dare.ni.
Etiam ne eſt quid porro.ch.hem accipe trine hæc nunc erit:
ni. Deceptus ſum autolico hoſpiti aurum credidi.ch.quin tu
Audi:Ni.imo ingenium auidi haud pernoram hoſpitis.
ch. Poſq; aurum abſtulimus in nauem conſcēdimus:domum
Cupientes:forte ut adſedi in ſtega.dum circūſpecto.atq;
Ego lembū cōſpicor.longū eſt rigorē maleficū exornarier.
ni. Perii lembus ille míhi ledit latus.ch.is erat
Cōmunis cū hoſpite & prædonibus.Ni.adeon me fuiſſe
Fungum ut qui illi crederē cū míhi ipſum nomē eius archidemidis
Clamaret adēpturū eſſe ſi quod crederē?ch.is lembus noſtræ naui
Inſidias dabat occepi ego obſeruare eos:quā rem gerant.
Interea e portu noſtra nauis ſoluitur.ubi portu eximus.homines
Remulco ſequi:neq; aues neq; uenti citius.quoniam ſentio
Quæ res gerentur.nauem extēplo ſtatuimus.quom uident
Nos ſtare.occeperunt ratem turbare in portu?

ni. Edepol mortalis malos. quid denique agitis: ch. rursum in portum recipimus.
ni. Sapienter factum a nobis. quid illi postea: ch. reuersionem ad terram faciunt uesperi!
ni. Aurum hercle auferre uoluere: ei rei operã dabãt. ch. nõ me fefellit
Sensi eo exanimatus fui cum uidimus auro insidias fieri
Capimus consiliũ continuo postridie auferimus aurũ oẽ illis pñtibus
Palã atq; apte. ut illi id factũ sciscerẽt. ni. scite hercle: cedo qd illi:
ch. Tristes illico cũ extẽplo a portu ire nos cum auro uident
Subducũt lembũ capitibus quassantibus. nos apud theotimum
Omne aurũ deposuimus. qui illic sacerdos est dianæ ephesiæ.
ni. Qui istic theotimus est. ch. megaloboli filius q nũc in epheso est
Ephesis carissimus. ni. ne ille hercle mihi fit multo tanto carior.
Si me illo auro tanto circũduxerit! ch. quin in ipsa æde dianæ
Conditum est ibidẽ publicitus seruant. ni. occidistis me. nimio
Hic priuati seruaret rectius. sed nihil nã attulistis inde auri domum!
ch. Immo etiã uerũ quantũ attulerit nescio. ni. quid nescis
ch. Quia mnesilochus noctu clãculũ deuenit ad theotimũ. nec mihi credet
Nec cuiq̃ naui uoluit. eo ego nescio q̃tulũ attulerit uerũ haud!
Permultũ attulit! ni. etiã dimidiũ censes! ch. non edepol scio
Verũ haud opinor. ni. fert ne partẽ tertiã. ch. nõ hercle opinor
Verum nescio: profecto de auro nihil scio nisi nescio.
Næ tibimet illuc naui capiundũ est iter: ut illud reportes aurum
Ab theotimo domũ. atq; heus tu. ni. qd uis! ch. anulũ gnati tui
Facito ut memineris ferre. ni. quid opus est anulo. ch. qa id
Signũ est cum theotimo: qui eũ illi affert: ei aurũ ut reddat.
ni. Meminero: & recte mones. sed diues ne est istic theotimus
ch. Etiam rogas qui auro habeat soccis subpactum solum:
ni. Cur ita fastidit. ch. tantas diuitias habet: nescit quid faciat auro!
ni. Mihi dederit uelim: sed q præsente id aurũ theotimo datum est:
ch. Populo præsente: nullus est ephesi qn sciat. ni. istuc sapienter
Saltem fecit filius: cũ diuiti homini id aurum seruandum dedit:
Ab eo licebit quãuis subito sumere:
ch. Immo hem tantisper nunquã remorabitur
Quin habes illud quo die illuc ueneris.
ni. Censebam me effugisse a uita maritima:
Ne nauigarem tandem hoc ætatis senex.
Id mihi haud utrum uelim licere intelligo:
Ita bellus hospes fecit archidemides:
Vbi nunc est ergo meus mnesilocus filius

Ch. Deos atq; amicos iit ſalutatum ad forum
Ni. At ego hinc ad illum ut conueniam quantũ poteſt.
Ch. Ille eſt oneratus recte: & plus iuſto uehit.
Exorſa hæc tæla non male eſt omnino mihi
Vt amantem herilem copem facerẽ filium
Ita feci ut aurum quantum uellet ſumeret.
Quantum autem lubeat reddere: ut reddat patri.
Senex in epheſum ibi aurũ accerſere
Hic. noſtra agetur ætas in malachum modum
Si quidem hic relinquit: nec ſecum abducet ſenex
Me & mneſilochum: quas ego hic turbas dabo.
Sed quid futurum eſt: cum hoc ſenex reſciuerit:
Q uom ſe excucurriſſe illuc fruſtra ſciuerit:
Noſq; aurum abuſos. quid mihi fiet poſteâ.
Credo hercle adueniens nomen mutabit mihi.
Facietq; extemplo cruciſalum me ex chryſalo.
Aufugero hercle: ſi magis uſus uenerit.
Si ero reprenſus macto ego illum infortunio
Si illi ſunt uirgæ ruri: at mihi tergum domi eſt.
Nunc ibo herili filio hanc fabricam dabo
Super auro amicaq; eius inuenta bacchide!

Lydus Seruus

Andite atq; aperite ꝓpere ianuam hanc horci obſecro
Nam eqdẽ haud aliter eſſe duco qppe cui nemo aduenit
Niſi quem ſpes reliquere omnes: ex ſe ut frugi poſſiet.
Bacchides non bacchides: ſed bacchæ ſunt acerrimæ.
Apage iſtas a me ſorores: quæ omnium ſorbent ſanguinem
Omnis ad pernicie instructa domus optime atq; opipare.
Quæ ut aſpexi me contuli protinam in pedes.
Ego ne ut cluſa geſtem clanculũ. ut celem patrem
Piſtoclere tua flagitia. aut damna. aut diſpoliabula
Quibus patrẽ & me: teq; amicoſq; omnes affectas tuos
Ad probrum. dãnum: flagitium appellere una & perdere.
Neq; mei neq; te tui intus puditum eſt factis quæ facis
Quibus tuum patrem meq; una amicos affines tuos
Tua infamia feciſti geruli ſigulos flagitii:
Nunc priuſq; malũ iſtoc adis certũ eſt iam dicam patri!
De me culpam hanc demo. ibo iam & ſeni faciam palam
Vt eum ex luculento cœno propere hinc eiiciat foras.

Mneſilochus adoleſcens.

Vltis modis meditatus egomet mecũ sum.& ita eẽ arbitror
m Homini amico qui est amicus:ita uti nomen possidet:
Nisi deos ei nihil præstare.id opera expertus sum esse ita.
Nam ut in ephesum hinc abii hoc factũ est ferme.abhinc biennium
Ex epheso huc ad pistoclerum sodalem meum litteras
Misi.amicam ut mihi inueniret bacchidem:illum intelligo
Inuenisse.ut seruus meus mihi nunciauit chrysalus.
Condigne is quam technã de auro aduersum meũ facit patrẽ
Vt mihi amanti copia esset.sed eccum uideo incedere.
Nam pol quidẽ meo animo ingrato homine nihil impensius est
Malefactorem amitti satius:q̃ relinqui beneficium
Nimio præstat impendiosum te q̃ingratum dicier.
Illum laudabũt boni.hoc etiam ipsi culpabunt mali.
Qua me causa magis eum curam esse ea cũ obiurgato est opus:
Nunc mnesiloche specimen specitur:nunc certamen cernitur:
Scis ne nec ne:ut esse oportet malus bonusq; cuiusmodi
Iustus.iniustus:malignus.largus:cõmodus:incõmodus.
Caue sis te superare.seruũ sinas faciundo bene:
Vt eris moneo.haud celabas:sed eccos uideo incedere
Patrem sodalis & magistrũ.hinc auscultabo quam rem agant.
Lydus Seruus.Philoxenes.Mnesilochus adolescens.
Vnc experiar sit ne acetum tibi cor acre in pectore
Sequere.ph.quo sequar.quo ducis nunc me?ly.ad illam
Quæ tuũ perdidit pessundedit tibi filium unicum!
ph. Eia lyde leniter qui seuiunt sapiunt magis
Minus mirandũ est illæc ætas si qd illorum facit.
Q am si non faciat.feci ego istæc itidem in adolescentia
Ly. Hei mihi hei mihi istæc illum perdidit assentatio
Nam absq; te esset:ego illum haberẽ rectũ ad ingeniũ bonũ
Nunc propter te tuamq; prauus factus est fiduciam
Pistoclerus.Mn.dii immortales meũ sodalem
Hic nominat quid hoc negocii est pistoclerum lydus quod
Herum tam ciet.ph.paulisper lyde est libido
Homini suo animo obsequi iam aderit tempus cum sese etiam
Ipse oderit morem geras dum caueatur præter æquum
Ne qd delinquat sine:ly.non sino.neq; eqdem illum
Me uiuo corrumpi sinã:sed tu q tã pro corrupto dicis causam filio
Eadem ne erat hæc disciplina:quom tu adolescens eras.
Nego tibi hoc annis uiginti fuisse primis copiæ
Digitum longe a pedagogo pedem ne efferes ex edibus

Ante ſolem exorientem niſi in paleſtram ueneras
Gymnaſii profecto haud mediocris pœnas penderes.
Idq; obtigerat hoc etiam ad malũ arceſebatur malum
Et diſcipulus & magiſter perhibebantur improbi.
Ibi curſu luctando.haſta.diſco.pugillatu:pila.ſaliendo ſeſe
Exercebant magis q̃ ſcorto:aut ſauiis.ibi ſuã ætatẽ extendebant
Non in latebroſis locis.inde hippodromo & paleſtra.ubi
Reueniſſes domũ cicticulo præcictus in ſella apud magiſtrũ aſſideres
Tũ librũ legeres ſi unã peccauiſſes ſyllabã fieret coriũ tã maculoſum
Quam eſt nutricis paliũ:mn.propter me hæc nunc meo ſodali
Dici diſcrucior miſer:innocens ſuſpicionẽ hanc ſuſtinet cauſa mea:
ph. Alii lydæ nunc ſunt mores.ly.id equidem certe ſcio
Nam olim populi prius honorẽ capiebat ſuffragio:q̃ magiſtro
Deſinebat eſſe dicto obediens.at nũc priuſq̃ ſeptuennis eſt:
Si attingas eũ manu extẽplo puer pedagogo tabula dirũpit caput:
Cum patrẽ adeas poſtulatũ:puero ſic dicit pater:noſter eſto dũ te,
Poteris defenſare.iniuria prouocatur pedagogus:eho ſenex
Minimi præcii ne attingas puerũ:iſta cauſa quando fecit ſtrenue.
It magiſter quaſi lucerna uncto expletus linteo.itur illinc
Iure dicto hoccine hic pacto poteſt inhibere imperium magiſter:
Si ipſus primus uapulet:mn.acris poſtulatio hæc eſt.
Cũ huius dicta ĩtelligo mira ſunt ni piſtoclerus lydũ pugnis cõtuderit.
Sed quis hic eſt quẽ aſtantem uideo ante hoſtium:
ph. O philoxene:mn.deos ppitios me uidere q̃ illũ mauellem mihi:
Ly. Quis illic eſt.ly.mneſilochus gnati tui ſodalis piſtocleri
ph. Haud conſimili ingenio:atq; ille eſt:q in lupanari accubat
Fortunatum nicobolum.qui illum produxit ſibi:
Saluus ſis mneſiloche.ſaluũ te aduenire gaudeo.
ph. Dii te donẽt philoxene.ly.hic enĩ rite pductus eſt patri.
Mn. In mare it:rem familiarem curat:cuſtodit domum.
Obſequens obedienſq;:moræ:atq; imperiis patris.
Hic ſodalis piſtoclero iam puer puero fuit.
Triduum non intereſt ætatis uter maior fiet.
Verum ingeniũ plus triginta annis maius eſt q̃ alteri.
pi. Caue malum.& compeſce in illũ dicere iniuſte.
ly. Tace ſtultus es qui illi male ægre patere dici qui facit
Nam illum meum malũ promptare malim q̃ peculiũ:
pi. Qui dum.ly.quia malũ ſi promptet in dies faciat minus.
mn. Quid ſodalẽ meũ caſtigas lyde diſcipulũ tuum:
ly. Periit tibi ſodalis mn.ne dixeris.ly.ſic eſt ut loquor.

Cum ego peribat uidi.non ex audito arguo:
mn. Quid factum est.ly.meretricē indigne deperit:mn.nō tu taces:
ly. Atq; acerrime uiros ea absorbet:ubi quemq; attigit.
mn. Vbi ea mulier habitat.ly.hic:mn.unde eam esse aiunt:
ly. Ex samo.mn.quæ uocatur:ly.bacchis:
mn. Erras lyde:ego omnem rem scio quemadmodū est
Tu pistoclerū falso atq; insontem arguis:
Nam ille amico & beniuolenti suo sodali sedulo
Rem mandatā exequit.ipsus nec amat.nec tu creditas!
ly. Ita ne oportet rē mandatā gerere amici sedulo:
Et ipsius in gremio osculantem mulierē teneat sedens.
Nullo pacto res mandata potest agi:nisi identidē
Manus ferat ad papillas.labra a labris nusq; auferat:
Nam alia memorare:quæ illum facere uidi dispudet
Cum manū ub uestimenta ad corpus detulit bacchidi
Me præsente:neque pudere quicq;.quid uerbis opus est:
Mihi discipulus tibi sodalis periit huic filius:
Nam ego illum periisse duco:cui quidē periit pudor.
Quid opus est uerbis!si opperiri uellē paulisper modo:
Vt opinor illius inspectandi mihi esset maior copia:
Plus uidissem q; deceret:q; me atq; illo æquū foret!
mn. Perdidisti me sodalis.ego ne illam mulierē
Capitis non perdam perire me malis malim modis.
Satin ut quē tu habeas fidelem:aut cui credas nescias
ly. Viden ut ægre patitur gnatum esse corruptum tuū:
Suum sodalem:ut ipsus sese cruciatur ægritudine!
ph. Mnesiloche hoc tecū oro ut illius aīum atq; igeniū regas
Serua tibi sodalem:& mihi filiū.mn.factū uolo.
ph. In te ergo hoc onus omne impono lyde seqre hac me!ly.sequor.
Melius esset me quoq; una si cū illo relinqueres.
ph. Ad fatim est mnesiloche.cura & castiga hominē probe.
Qui dedecorat te:me:amicos atque alios flagitiis suis

Mnesilochus.Adolescens.

Miciorem nūc utrū credā magis sodalē ne eē:an bacchidem:
Incertum est admodū illum exoptauit potius habeat optū est.
Ne illa illud hercle cum malo fecit summo meo:
Nam mihi diuini nunquam quisquā creduat:
Ni ego illam exemplis plurimis planeq; amo.
Ego faxo haud dicet nactam:quem derideat.
Nam iam domum ibo atque aliquid subripiā patri.

Id isti dabo ego istanc multis ulciscar modis.
Adeo ego illam cogam:uscq; ut mendicet meus pater:
Sed satin ego animum mente sincera gero.
Qui ad hunc modum hæc hic quæ futura fabulor
Amo hercle opinor:ut pote quod pro certo sciam
Verum quam illa unquam de mea pecunia
Ramenta fiat plumia propensior
Mendicum malim mendicando uincere:
Nunquam edepol uiua me irridebit:nam mihi
Decretum est renumerare iam omne aurũ patri:
Igitur mihi inani atq; inopi subblandibitur.
Tũ eũ mihi nihilo pluris referet:quã si ad sepulchrũ mortuo dicat iocũ
Sed anteq̃ illa unq̃ meis opulentiis ramenta fiat grauior:
Aut propensior:mori me malim excruciatum inopia.
Profecto stabile est me patri aurũ reddere:eadem exorabo
Chrysalo mea causa pater ne noceat.neu qd ei subcenseat
Mea causa de auro quod eũ ludificatus est:nam illi æquum est
Me consulere qui causa mea mendacium dixit:uos me sequimini.

Pistoclerus.

Ebus aliis anteuortã bacchis quæ mandas mihi mnesilochum
Vt requiram:atq; ut eũ mecũ ad te adducam simul.
Nam illud animus meus miratur si a me tetigit nuncius.
Quid remoratur.ibo & uisam huc ad eũ si forte est domi

Mnesilochus:Pistoclerus.

Mn. Eddidi patri omne aurũ.nunc ego illam me uelim conuenire
Postq̃ inanis sum:contẽptricem meam:sed cõueniam mihi
Quã grauate pater dedit de chrysalo.uerũ postremo ipetraui
Vt ne quid ei subcenseat:pi.est ne hic meus sodalis:
mn. Est ne hic hostis quem aspicio meus:pi.certe is est.
mn. Is est adibo cõtra:& tollam gradũ:pi.saluus sis mnesiloche.
mn. Salue:pi.saluus cum peregre aduenis.cœna detur
mn. Non placet mihi cœna quæ bilem mouet.pi.num quæ
Aduenienti ægritudo.obiecta est.Mn.atq; acerrime.
pi. Vnde:mn.ab homine quem mihi amicum esse
Arbitratus sum ante hac.pi.multi more isto atq; exemplo
Viuunt quos eũ censeas tibi amicos:reperiũtur falsis testimoniis.
Lingua factiosi:inertes opa: sublesta fide: nullus est q non inuideat
Rem secundam obtingere sibi ne inuideatur:ipsi ignaui recte cauẽt:
mn. Edepol ne tu illorũ mores per quã meditate tenes.sed etiã unũ hoc
Ex ingenio malum inueniunt suo.

Nulli amici ſunt.inimicos ipſi in ſe omnis habent
Atque ſe cum fruſtantur:fruſtrari alios ſtolidi
Exiſtimant:ſicut eſt hic:quem eſſe amicum ratus
Ipſus ſum mihi ipſe quod in ſe fuit accuratum habuit:
Quod poſſet mali facere in me incōciliare
Copias omnis meas.pi.improbum iſtuc eſſe oportet hominem.
mn. Ego ita eſſe arbitror.pi.obſequere hercle loquere quis eſt.
mn. Bene ualens uiuit tibi:nam ne ita eēt tecum orarē:ut ei quod poſſes
Male facere faceres.pi.dic modo hominem qui ſit:ſi non fecero:
Et male aliquo pacto me etiam dicito ignauiſſimum.
mn. Nequam homo ē.uerū hercle amicus eſt tibi.pi.tāto magis
Dic quis eſt:neq̄ hominis ego paruipendo gratiam:
mn. Video non poſſe:quin tibi eius nomen piſtoclere perdidiſti
Me ſodalem funditus.pi.quid iſtuc eſt.mn.quid eſt
Miſi ne ego ad te ex epheſo epiſtolam ſup amica:ut mihi inuenires
pi. Fateor factum & repperi!mn.qui tibi nō erat meretricum aliarum
Athenis copia.qbus cū haberes rē niſi cū illa quā ego mādaſſem tibi
Occiperes tu te amare & me ires conſultū male.pi.ſanun es.
mn. Rem repperi omnem ex tuo magiſtro ne nega:perdidiſti me.
pi. Etiam ne ultro tuis me proiectas probris quid clamas!
mn. Bacchidem.pi.duas ergo hic intus eccas bacchides.mn.quid duæ!
pi. Atq; ambas.mn.loqueris nūc nugas ſciens.pi.poſtremo ſi ſpergis.
Parum mihi fidem arbitrarier tollam ego te in collum
Atq; intro hinc auferam:imo.mn.ibi mane.
pi. Non maneo:neq; tu me habebis falſo ſuſpectum mn.ſequor

Parafitus.puer.

pa. Aarafitus ego ſum hominis neq̄ atq; improbi militis:
Qui amicam ſecum auexit ex ſamo.
Nunc me ire iuſſit ad eam:& percontarier
Vtrum ne aurum reddat an ne eat ſecum ſimul
pu. Tu dudum puer cum illa uſq; iſti ſimul
Quæ hæc ſunt ædes pulta.adi actutum ad fores.
pa. Recede hinc dierecte.pu.ut pulſat propudium.
Comeſſe panē tris pedes latū potes:fores pultare neſcis:
pa. Ecquis his in ædibus eſt.heus ecquis hic eſt.
Ecquis hoc aperit hoſtium ecquis exit.

Piſtoclerus.parafitus.

Vid iſtuc:quæ iſtæc ē pulſatio:quæ te mala crux agitat.
Qui ad iſtūc modū alieno iuris tui extētes hoſti o.fores
Pene eſtregiſti.qd nunc uis tibi.pa.aduleſcens ſalue.pi.ſalue

Sed quem quæritas.pa.bacchidem.
pi. Vtram ergo.pa.nihil scio nisi bacchidem
Paucis me misit miles ad eam cleomachus.
Vel ut ducentos philippos reddat aureos.
Vel ut hinc inelatiam hodie eat secum simul:
pi. Non id negato esse ituram:abi & renuntia
Alium ille amat:nõ illum ducte ab ædibus.
pa. Nimis iracunde.pi.at sin q̃ iracundus siem.
Ne tibi hercle haud longe est os ab infortunio:
Ita dentifrangibula hæc meis manibus gestiunt.
pa. Cum ego huius uerba interpretor mihi cautio ẽ:
Ne nuncifrangibula excussit malis meis.
Tuo ego istæc igitur dicam illi periculo.
pi. Quid ais tu.pa.ego istuc illi dicã.pi.dic mihi qs tu es.
pa. Illius sum integumentũ corporis.pi.nequam
Esse oportet.cui tu integumentũ improbus es.
pa. Sufflatus ille huc ueniet.pi.diruptum uelim.
pa. Nunquid uis.pi.abeas celeriter:facto est opus.
pa. Vale dentifrangibule.pi.& tu integumentũ uale.
In eum nunc hæc reuenit res locũ ut quid cõsilii
Dem sodali super amica nesciam.
Qui iratus renumerauit omne aurum patri.
Neq; nummus ullus qui reddatur militi.
Sed huc concedam:nam crepuerunt fores
Mnesilocus eccum molestus pergreditur foras:

Mnesilocus.pistoclerus.

Etulans.pteruo iracundo animo indomito incogitato.
p Sine modo & modestia sum sine bono iure.atq; honore.
Incredibilis imposq; animi:inamabilis.inlepidus.uiuo
Male uolente ingenio natus.postremo id mihi est quod uolo
Ego aliis incredibile hoc nequior nemo est.neque indignior
Q uoi dii benefaciãt:neq; quẽ qsq; homo:aut amet:aut adeat
Inimicos quam amicos æquũ est me habere malos q̃ bonos.
Permagis me iuuare:oĩbus.pbis quã iprobis uiris digna ẽ dignior
Nullus ẽ homo:qui patri reddidi omne aurum amans
Quod fuit præ manibus:sum ne ego homo miser.
Perdidi me:atq; operam chrysali.pi.cõsolãdus hic mihi ẽ: ibo ad eum
Mnesiloche quid fit.mn.perii:pi.dii melius faciant.
mn. Perii.pi.nõ taces insipiens.mn.taceam.pi.sanus satis non es.
mn. Perii multa mala mihi in pectore nunc acria atq; acerba euenũt

Crimini me habuisse fidem imerito tibi iartus fui.
pi: Eia bonum habe animū:mn.unde habeam:mortuus
Pluris precist quā ego sum.pi.militis parasitus modo uenerat
Aurum petere:hinc cū ego me his dictis malis:
Hic foribus atq; repuli.reieci hominem.mn.quid mihi id prodest.
Quid faciā nihil habeo miser:ille quidem hanc abducet scio.
pi. Si mihi nō est nō polliceor:mn.scio dares:noui:sed nisi ames
Non habeā tibi fidē tantā nunc agitas sat tute
Tuarū rex ego ne opem mihi ferre putē posse inopem te.
pi. Tace modo deus secundus respiciet nos aliquis:mn.nugæ
pi. Mane!mn.quid est!pi.tuā copiam eccā:chrysalū uideo.

Chrysalus Seruus. Mnesilocus pistoclerus adolescens

Vnc hoiem decet auro expēdi:huc decet statuā statui ex auro
Nā duplex hodie facinus feci:duplicibus spoliis sum affectus
Hex maiorem meū:ut ego hodie lusi lepide:ut ludificatus est
Callidū senem callidis dolis:cōpuli.& pepuli mihi oia ut crederet.
Nunc amanti hero filio secus:q cū ego bibo:qui cū edo:& amo:
Regias copias aureasq; attuli:ut domo sumeret:neu foris,quæreret.
Non mihi placent isti parmenones syri.qui duas aut tres minas
Auferunt heris:nequius nihil est q̄ egens consilii seruus.
Nisi habet pectus multipotens ubicūq; usus siet pectore expromat
Nullus frugi esse potest homo nisi qui & bene:& malefacere tenet.
Improbis cū iprobus sit:harpaget:furibus furetur.qd queat
Versipellem:frugi cōuenit esse hominem pectus cui sapit.
Bonus sit bonis:malus sit malis:ut cūque res sit:ita animū habeat.
Sed lubet scire quātū aurex heruf sibi dēpsit:& qdē suo reddidit patri.
Si frugi est herculem fecit ex patre decumam partem ei dedit.
Sibi nouem abstulit.sed quē quæro optime ecce obuiam mihi est
Num qui nūmi exciderunt here tibi:q; sic terram obtuere.
Quid uos mœstos:tanq̄ tristes esse cōspicor:nō placet nec temere ē.
Etiā quin mihi respondetis quia malū parū.mn.imo uero
Nimio minus multo parum chrysale occidi.ch.fortassis tu auri
Dempsisti parum:quid igitur stulte quoniā occasio ad eā rem fuit
Mea uirtute parta ut quantum uelles tantū sumeres.si hoc digitulis
Duobus sumebas prioribus.an nesciebas q̄ eiusmodi
Homini raro tempus se daret.mn.erras.ch.at quidē tute
Errasti cum parū immersisti ampliter.mn.pol tu
Quam nunc me accuses magis:si magis rē noueris!
ch. Occidi:iam animus istoc dicto plus præsagitur mali!
mn. Perii.ch.quid ita.mn.quia patri omne cū ramento reddidi!

Ch. Reddidisti.mn.reddidi.ch.omne ne.mn.omne oppido.
ch. Occisi sumus:qui in mentē uenit tibi istuc facinus facere tā malū
mn. Bacchidem atq; hunc suspicabar propter crimen chrysale me male
Consuluisse ob eam rem omne aurum iratus reddidi meo patri
ch. Quid ubi reddebas aurum dixisti patri.mn.me id aurum accepisse
Extemplo ab hospite archimenide.ch.hem istoc dicto dedisti
Hodie incruciatum chrysalum:nam nisi me aspicit ad carnificē
Rapiet continuo senex.mn.ego patrem exoraui.
ch. Nempe ergo hoc ut faceret:quod loquor:Mn.immo tibi ne noceat
Neu quid ob eam rem succēseat atq; ægre impetraui.
Nunc hoc tibi curandum est chrysale.ch.quid uis curem
mn. Vt ad senem etiam alterā facias.uiam compara.fabricare finge
Quod lubet cōglutina ut senem hodie doctum docte falsas aurumq;
Auferas.ch.uix uidetur fieri posse:mn.perge hac facile hæc
Feceris.ch.qua malum facile quem mendacii prehendit manifesto
Modo quem si orem ut mihi nihil credat:id non ausit credere.
mn. Immo si audias quæ dicta dixit me aduersum tibi.
ch. Quid dixit.mn.si tu illum solē:sibi solem esse dixeris: se illum lunam
Credere esse.& noctem qui nunc ē dies.ch.emūgam
Hercle hominem probe hodie:ne id nequicq̄ dixerit.
mn. Nūc quid nos uis facere.ch.enim nihil est nisi ut ames impero
Cæterum quālibet me poscitote aurū:ego dabo:quid mihi
Refert chrysalo esse nomen nisi factis probo:sed nunc quantulū
Vsus est auri tibi mnesiloche dic mihi.mn.militi nummis
Ducentis iam usus ē pro bacchide.ch.ego dabo
Tum nobis opus est sumptu.ch.ah.placide uolo unū quod agamus
Hoc ubi egero:tum istuc agam:de ducentis nummis:primū intendam
Balistam in senem:& balista si peruortam turrim & propugnacula
Recta porta inuadam extemplo in oppidum antiquū & uetus
Si id capso:geritote amicis nostris aux:cor sperat bus si cui animus.
pi. Apud te est animus noster chrysale.ch.nunc tu abi intro
Pistoclere ad bacchidem:atq; effer cito:pi.quid.
ch. Stilum ceras & tabellas & linum.pi iam faxo hic erunt.
mn. Quid nunc es facturus.id mihi dice.ch.coctum prandium
Vos duo eritis atq; amica tua erit tecū tertia.mn.sicut dicis.
ch. Pistoclero nulla amica est.mn.immo est.alteram ille amat
Sororem.ego alterā.ambas bacchides.ch.quid tu loqueris.
mn. Hoc ut futuri sumus.ch.ubi est biclinium uobis stratum.
mn. Cur id exquæris.ch.res si ita est dici uolo.nescis quid ego
Acturus sim.neque facinus quantū exordiar:mn.cedo

Manũ ac ſubſequere propius me ad fores:intro inſpice.
Ch. Euax nimis bellus:atq; ut eſſe maxime obtabam locus:
pi. Quæ imperauiſti imperatum bene bonis factũ illico eſt.
ch. Quid paraſti.pi.quæ parare tu iuſſiſti omnia.
ch. Cape ſtilum propere:& tabellas tu has tibi:mn.quid poſtea:
ch. Quod iubeo:ſcribito iſtic:nam propterea uolo ſcribere.
Vt pater cognoſcat litteras.quando legat.ſcribe.
mn. Quid ſcribam.ch.ſalutem tuo patri uerbis tuis.
pi. Quid ſi potius morbum mortem ſcribat:id erit rectius.
mn. Ne interturba:iam imperatũ in cera eſt.
ch. Dic quemadmodũ.mn.mneſilochus ſalutem dicit
Suo pri.ch.adſcribe hoc cito.chryſalus mihi uſq; quaq; loquitur
Nec recte pater:quia tibi aurꝫ reddidi:& quia nõ te fraudauerim?
pi. Mane dum ſcribit.ch.celerem oportet eſſe amatoris manum.
pi. Atq; idem hercle ẽ perdũdum:magis q̃ adſcribendum citus.
mn. Loquere hoc ſcriptum eſt.ch.nunc pater mi proin tu ab eo.
Vt caueas tibi ſycophantias componit:aurũ ut abs te auferat
Et profecto ſe ablaturꝫ dixit plane adſcribito.mn.dic modo.
ch. Atque id pollicet ſe daturũ aurꝫ mihi:quod dem ſcortis.
Quodque in luſtris comedã.& cõgregem pater.
Sed pater ne tibi hodie uerba det q̃ſo caue.mn.loquere porro.
ch. Adſcribe dum.mn.etiã loquere dũ id ſcribam modo.
ch. Sed pater quod pmiſiſti mihi id quæſo ut memineris:
Ne illũ uerberes.uerꝫ apud te uinctũ aſſeruato domi.
Cedo tu ceram ac linum actutũ:age obliga:obſigna cito.
mn. Obſcero quid iſtis ad iſtuc uſus es conſcriptus modũ.
Vt tibi ne quid credat:atque ut uinctũ te adſeruet domi.
ch. Quia mihi ita lubet.potin ut cures te:atq; ne parcas mihi
Mea fiducia opus cõduxi:& meo periculo rem gero.
mn. Aequũ dicis.ch.cedo tabellas.mn.accipe.
ch. Animaduortite:mneſiloche:& tu piſtoclereiam facite.
In biclinio cũ amica ſua uterque accubitũ eatis:ita negociũ eſt.
Atque ibidẽ ibi ſunt lecti ſtrati:potetis cito.
pi. Nũquid aliud.ch.hoc atq; etiã ubi erit accubitũ ſemel
Ne quoq̃ exurgatis:donec a me erit ſignum datum?
pi. O imperatorẽ:probum iam bis bibiſſe oportuit.
M. Fugiamus.ch.uos ueſtrũ curate officiũ:ego efficiam meũ

Chryſalus.

Nſanum magnum molior negocium
Metuoq; ut hodie poſſim emolirier.

Sed nūc tu truculento mihi atq; sæuo usus sene est.
Nam non conducit huic sycophantiæ senem trāquillū esse
Vbi me aspexerit:uersabo ego illū hodie:si uiuo pbe.
Tam frictū ego illū reddam q̄ frictū est cicer.
Adambulabo ad hostium:ut quando exeat
Extemplo aduenienti tabellas dem in manu.

Nicobolus.Chrysalus.

Ni. Imo illæc res est mane diuidiæ mihi
Subter fugisse sic mihi hodie chrysalū.
ch. Saluus sum iratus est senex:nūc est mihi
Adeundi ad hominem tēpus.hic quis loquitur prope
Atq; hic quidem opinor chrysalus.ch.accessero.
ni. Bone serue salue:quid fit:q̄ mox nauigo in ephesum:
Vt aurum repetam ab theotimo domū:taces.
Per omnes deos adiuro:ut ni meum gnatū tam amem
Atq; ei facta cupiam:quæ is uelit.ut tua iā uirgis latera
Lacerentur probe:ferratusque in pistrino ætatē conteras.
Omnia resciui scelera ex mnesilocho tua.
ch. Men criminatus est:optime est:ego sum malus.
Ego sum sacer:scelestus spectare mō ego uerbū faciā.
ni: Et iam carnifex minitare.ch.nosces tu illum actutū
Qualis sit nunc hasce tabellas ferre me iussit tibi.
Orabat quod istic est scriptū fieret.Ni.cedo
ch. Nosce signum.ni.noui:ubi ipse est.ch.nescio:
Nihil iam me oportet scire:oblitus sum omnia
Scio me esse seruū:nescio etiam id quod scio:
Nunc ab trasenna hic turdus lumbricū petit.
Pendebit hodie.pulchre ita intendi tenus
Manedum parumper:iam ad te exeo chrysale.
ch. Vt uerba mihi dat:ut nescio quā rem gerat.
Seruos arcessit intus qui me uinciant.
Bene nauis agitatur pulchre hæc confertur ratis
Sed conticiscam.nam audio aperiri fores.

Nicobolus.Chrysalus.

ni. Onstringe tu illi arthamo actutum manus.
ch. Quid feci.Ni.impinge pugnū si mutiueris
Quid hæ loquuntur litteræ.ch.quid me rogas.
Vt ab illo accepi.ad te obsignatas adtuli.ni.eo tu
Loquitatus ne es gnato meo male per sermonem
Quia mihi id aurum reddidit:& te dixisti id aurum

Ablaturum tamen per ſycophantiã.ch.ego neiſtuc dixi.
Ni. Ita.ch.quis homo eſt qui dicat me dixiſſe iſtuc
ni. Tace:nullus homo dicit:hæ tabellæ te arguunt.
Quas tu attuliſti hæ te uinciri iubent.ch.aha
Bellorophontẽ iam tuus me fecit filius
Egomet tabellas detuli ut uincirer ſine
ni. Propterea hoc facio:ut ſuadeas gnato meo:ut pergrãcẽt tecum
Teruenefice.ch.o ſtulte ſtulte neſcis nunc uendi te.
Atq; in eo ipſo adſtas lapide ubi preco prædicat!
ni. Reſponde quis me uendit.ch.quem diligunt di.
Aduleſcens moritur dum ualet.ſentit.ſapit.
Nunc ſi ullus deus amaret plus annis decem
Plus iam uiginti mortuum eſſe oportuit.
Terræ odiũ ambulat:iam nihil ſapit.
Nec ſentit.tanti eſt:quanti eſt fungus putidus!
ni. Tum terræ me odium eſſe autumas!
Abducite hũc intro:atq; aſtringite ad colũnam fortiter
Nunquã auferes hinc aurũ.ch.atqui iam dabis
ni. Dabo:ch.atque orabis me qdẽ ultro ut auferam
Cum illum reſciſſes criminatorem meum:
Quanto in periculo:& quanta in pernicie ſciet.
Tum libertatem chryſalo largibere:ego adeo nunq̃ accipiam!
ni. Dic ſceleq̃ caput:dic quo in periculo eſt meus mneſilocus filius
ch. Sequere hac me.ni.quo gentiũ!ch.tre unos paſſus
ni. Vel decem.ch.agedũ tu arthamo forem hanc pauxillũ
Aperi placide:ne crepa:faxo.iam ſcies:ſat eſt.
Accede huc tu uiden conuiuium.Ni.uideo.
Ex aduorſum piſtoclerũ & bacchidem.ch.qui ſunt
In lecto illo altero.ni.interii miſer.ch.nouiſti ne hominem!
ni. Noui.ch.dic ſodes mihi bellan uidetur ſpecie mulier!
ni. Admodũ.ch.quid illam meretricẽ ne eſſe cenſes.
ni. Quippe.ch.fruſtras.ni.quis igitur obſecro eſt!
ch. Inueneris:ex me quidẽ hodie nunq̃ fies certior.

Cleomachus.Nicobolus.chryſalus

Eã ne hic mneſilocus nicoboli filius per uim ut retineat
m Mulierẽ quæ hæc factio eſt.ni.qs ille eſt.ch.p tempus
Hic uenit.miles.cle.non me arbitrat militẽ:ſed mulierem.
Qui meoſq; nõ queam defendere:nã neq; bellona mihi unquã;
Neq; mars creduat:ni illũ exanimalẽ faxo!ſi conuenero:
Ni ue exhæredẽ fecero uitæ ſuæ.ni.chryſale quis ille eſt

Qui minatur filio.ch.uir hic est illius mulieris q̃ cũ accubat.
Ni. Quid uir.ch.uir inquã.Ni.nupta ẽ illa obsecro.
ch. Scies haud multopost.Ni.oppido interii miser.ch.qd nũc
Scelestus tibi uidet chrysalus:age nunc:uincito me:auscultato
Filio:dixin tibi illum inuentur te qualis siet.Ni.quid nunc
Ego faciam.ch.iube sis me exolui cito:nam ni ego exoluor
Iam manifesto hominẽ opprimet.ch.nihil est lucri quod
Me hodie facere mauelim.q̃ illũ cubantẽ cũ illa opprimere.
Ambo ut necem.ch.audin quæ loquit:qn tu me exolui iubes?
ni. Exoluite istum:perii:pertimui miser.cl.tum illam quæ corpus
Publicat uulgo suũ faxo.se haud dicat nactã quẽ derideat.
Ch. Pacisci cũ illo paula pecunia potes.Ni.pacisceere ergo
Obsecro quid tibi lubet dum ne manifesto hominẽ opprimat
Ne ue eniceat.cl.nũc nisi ducenti philippi redduntur mihi.
Iam illorum ego animã amborũ exorbabo oppido
ni. Hem illoc pacisceere si potes perge obsecro.pacisceere qduis.
ch. Ibo & faciam sedulo:quid clamas.cl.ubi herus tuus est.
ch. Nusq̃ nescio:uis tibi ducentos nũmos iam promittier
Vt ne clamorẽ hic facias:nec conuitiũ.cl.nihil ẽ quod malim
ch. Atq; ut tibi mala multa ingeram.cl.tuo arbitratu.
ni. Vt sublanditur carnifex.ch.pater hic mnesilochi ẽ sequere
Is promittet tibi.tu eũ rogato cæterum uerbum sat est.
ni. Quid fit.ch.ducentis philippis rem pepigi.Ni.uah salus
Mea seruasti me quã mox dico dabo.ch.roga hunc tu:tu
Promitte huic.Ni.promitto roga.cl.ducentos nũmos
Aureos philippos probos dabin.ch.dabunt inquã respõde.
ni. Dabo.ch.quid nũc impure:nũquid debetur tibi.
Quid illi molestus:quia illũ morte territas.& ego te & ille
Mactamus ifortunio:si tibi ẽ machera:& nobis urbina ẽ domi
Quã qdẽ te faciã.si tu me irritaueris cõfessiorẽ soricina nenia
Iam dudũ hercle equidẽ sentio.suspitio quæ te solicitet:cũ
Esse cũ illa muliere.cl.imo est quoq;.ch.ita me iuppiter
Iuno.ceres.minerua.latona.spes:ops.uirtus:
Venus castor pollux:mars.mercurius.hercules
Sumanus.sol.saturnus diiq; omnes ament.ut ille cũ
Illa:neq; cubat neq; ambulat.neq; oscultat neq; illud qd̃ dici solet
ni. Vt iurat seruat me ille suis periuriis.cl.ubi nũc mnesilochus ergo
ch. Rus misit pater.illa autẽ in arcem abiit ædem uisere
Mineruæ:nũc aperta ẽ inuise:ẽ ne ibi.cl.abeo ad forum igitur.
Vel hercle in malã crucem.cle.hodie exigam aurũ hoc

ch. Exige ac suspende te. ne supplicare censeas nihil homo
ch. Ille ē amotus: sine me p te hīc obsecro deos imortalis: ire huc
Intro ad filiū. ni. quid eo introibis. ch. ut cū dictis plurimis
Castigem: cū hæc facta sic ad hūc faciat modū. ni. imo oro
Vt facias chrysale. & te obsecro: caue parsis in eū dicere:
Etiam ne mones? satin ē: si plura ex me audiet hodie mala.
ch. Quā audiuit unquā clinia ex demetrio. ni. lippi illi oculi.
Seruus ē simillimus. si nō ē: uollis esse. neq; desideres.
Si est abstinere: quin attingas nō queas: nā ni illic hodie
Forte fortuna hic foret. miles mnesilochū cū uxore opprimeret sua
Atq; obtruncaret mœchum manifestariū nūc quasi ducētis philippis
Emi filiū. quos dare promisi militi: quos nō dabo temere: & iam
Priusquā filiū cōuenero: nunquā edepol ꝗquā temere credā chrysalo
Verum libet & mihi has perlegere denuo: æquum est tabellis consignatis credere.

Chrysalus. Nicobolus.

Trides duo fratres dicuntur fecisse facinus maximū
a Cū priami patriā pergamū diuina mœniū manu. armis: eqs
Exercitu: atq; eximiis bellatoribus mille cū nūero nauiū decūo
Anno subegerūt: non pelides tormento fuit: prout ego herum
Expugnabo meū: sine classe: sineq; exercitu: & tanto numero militū
Cœpi expugnaui amanti herili filio aurū ab suo patre:
Nunc priusquā huc senex uenit: libet lamentarii dum exeat.
O troia. o patria o pergamū o priame peristi senex.
Qui misere male mulctabere quadringētis philippis aureis.
Nā ego has tabellas obsignatas cōsignatas: quas fero.
Non sunt tabellæ: sed equus quē misere achiui ligneū
Epeius ē pistoclerus ab eo hæc sumpta: mnesilochus si nō est
Relictus: ille nō in busto achilli sed lecto accubat: bacchidē
Habet secū: ille olim habuit ignem qui signū daret: hūc ipsum
Exurit ego sum ulysses cuius consilio hæc gerūtur: tum quæ hic sunt
Scriptæ litteræ: hoc in equo insunt milites armati atque animati.
Probe ita res successit meliusque: adhuc atque hic equus nō in
Arcem uerū in arcā faciet impetū: excidiū. exitiū ex latebra fiet
Hic equus hodie auro senis: nostro seni huic stollido ei pfecto nomen
Facio ego ilio: miles menelaus ē. ego agamēnon idem ulysses
Laertius: mnesilochus ē alexander qui erit exitiū rei pa riæ suæ.
Is helenam abduxit: cuius causa nunc facio obsideri ilion
Nā illic eidē audiui ulyssem: ut ego sum fuisse: & audacē. & malū
Dolis ego deprensus sum ille medicans pene inuētus interiit.

Dum ſibi exquirit fata illo:q:adſimiliter mihi hodie obtigit.
Vinctus ſum:ſed dolis exemi:itē ſe ille ſeruauit dolis
Ilio tria fuiſſe audiui fata quæ illi forent exitio
Signū ex arce ſi periſſet:alterq; etiā eſt troili mors
Tertiū cum portæ ſcæ limen ſuperū ſcinderetur
Paria itē tria eis tribus ſunt fata noſtra huic ilio.
Nā dudū primo ut dixeram noſtro ſeni mēdacium:
Et de hoſpite & de auro.& de lēbo.ibi ſignū ex arce iā abſtuli.
Iam duo reſtabāt fata.tū nec magis id cœperam oppidum
Poſt ubi tabellas ad ſenem detuli:ibi occidi troilum.
Cū cenſuit mneſilochū cū uxore eſſe dudū militis
Ibi me iniūxit ſolui:atq; id periculū adſimilo ulyſſem ut prædicant
Cognitū ab helena eēpditū hecubæ:ſed ut olim ille ſe
Blandiciis exemit:& perſuaſit ſe ut amitteret:
Itē ego dolis me illo expuli periculo:& decepi ſenem.
Poſt hæc cū magnifico milite urbes uerbis q inermis capit
Conflixi atq; hominē repuli:dein pugnā conſerui ſeni.
Cū ego adeo:uno mendacio deuici uno ictu extemplo
Cœpi ſpolia:is nunc ducentos nūmos philippos militi
Quos dare ſe promiſit dabit:nūc alteris etiam ducentis uſus eſt
Qui diſpenſet ilio capto ut ſit mulſum:qui triumphent milites
Sed priamus hic multo illi præſtat non quinquaginta modo
Quadringētos filios habet:atq; equidem oīs lectos ſine pbro
Eos ego hodie omnes cōtrūcabo duobus ſolis ictibus.
Nunc priamo noſtro:ſi eſt quis emptor:comicialem ſenem
Vendā ego uenalē quē hēo extēplo ubi oppidū expugnauero
Sed priamū aſtantē:eccū ante portā uideo.adibo atq; alloquar.
ni. Cuia nā uox ppe me ſonat.ch.o nicobole.ni.quid fit
Quid quod te miſi:ecquid cogiſtin.ch.rogas cōgredere.ni. gradior
ch. Optimus ſum orator:ad lachrymas coegi hominē caſtigando
Maleq; dictis quæ quidem quiui cōminiſci. Ni.qd ait
ch. Verbū nullū fecit:lachrymās tacitus auſcultabat:quæ ego loquebar
Tacitus conſcripſit tabellas obſignatas mihi has dedit:
Tibi me iuſſit dare:ſed metuo ne idem cantent quod priores:
Noſce ſignum ē ne eius.ni.noui libet perlegere has.
ch. Perlege nunc ſuperū limen ſcinditur:nūc adeſt exitiū ilio
Turbat equus lapides ligneus.ni.chryſale ades dū ego has pellego
ch. Quid me tibi adeſſe opus ē.ni.uolo ut quod iubeo facias:ut ſcias
Quæ hic ſcripta ſient.ch.nihil moror:neq; ſcire uolo.
ni. Tamen ades.ch.quid opus eſt.ni.taceas:quod iubeo:id facias.

ch. Adero.ni.heu lras minutas.ch.qui quidē uideat parum
Verꝫ qui ſatis uideat grandes ſatis ſunt.ni animū aduorte igitur
ch. Nolo inq̄.ni.at uolo inq̄.ch.qd opus ē.ni.at enim id quod
Iubeo facias.ch.iuſtū eſt tuus tibi ſeruus:tuo arbitratu ſeruiat
ni. Hoc age ſis iā nunc.ch.ubi lubet recita.auriū operam tibi dabo
ni. Cæræ quidē haud parſit neq; ſtilo:ſed quicqd ē:perlegere certū eſt
O pater ducentos philippos quæſo chryſalo da:ſi eſſe ſaluū uis me
Aut uitalē tibi.ch.malū quidē hercle magnū tibi dico.
ni. Quid ē.ch.nō prius ſalutem ſcripſit.ni.nuſq̄ ſentio.
ch. Non dabis ſi ſapies:uerū ſi das maxume ne ilie aliū gerulū
Quærat ſi ſapiet ſibi:nā ego non laturus ſum:ſi iubeas maxume.
Sat ſic ſuſpectus ſum:cū careo noxia.ni.auſculta porro dum
Hoc q̄ ſcriptū ē perlego.ch.inde a principio iā impudēs epiſtola eſt
ni. Pudet pdire me ad te in cōſpectū pater.tantū flagitiū
Te ſcire audiui meū:quod cū peregrini cubui uxore militis
Pol haud derides:nam ducentis aureis philippis redemi uitam ex fla
gitio tuam.
ch. Nihil ē illorꝫ qn ego illi dixerī.ni.ſtulte feciſſe fateor.ſed quæſo pater.
Ne me in ſtultūcia ſi deliqui deſeras.ego animo cupido: atq; oculis in-
domitis fui.
Perſuaſū ē facere:cuius nunc me facti pudet prius te cauiſſe ergo:q̄
Pudere æquū fuit.ch.eadē iſtæc uerba dudū illi dixi oīa.
ni: Quæſo ut ſat habeas:id pater quod chryſalus me obiurgauit
Plurimis uerbis malis:& me meliorē fecit præceptis ſuis:
Vt te ei hrē gratiā æquū ſit bonā.ch.ne iſtuc iſtic ſcriptum.
ni. Hem ſpecta tū ſcies.ch.ut qd deliquit ſupplex ē ultro oībus.
ni. Nūc ſi me fas ē obſecrare abeſt pater da mihi ducētos nūmos
Philipposte obſecro.ch.ne unum quidem hercle ſi ſapis. ni. ſine
perlegam.
Ego iuſiurandū uerbis cōceptis dedi datuꝫ id me hodie mulieri.
Ante ueſperꝫ priuſq̄ a me abiret:nūc pater ne piurē cura atq; abduc
Me hinc ab hac q̄tū potes:quapropter tantū dāni feci & flagitii
Caue tibi ducenti nūmi diuitiæ fuant ſexcenta tantū reddā
Si uiuo tibi.uale atq; hæc cura:quid nūc cenſes chryſale.
ch. Nihil ego tibi conſilii hodie quicquā dabo:neq; ego haud cōmittā
Vt ſi qd peccatū fiet:feciſſe dicās de mea ſentētia
Verꝫ ut ego opinor:ſi ego in iſtoc ſum loco dem potius auꝫ
Quam illū corrūpi ſinā.duæ conditiones ſunt.utrātu accipias uide
Vel ut auꝫ perdas.uel ut amator periuret.ego neq; te iubeo.
Neq; ueto neq; ſuadeo.ni.miſeret me illius.ch.tuus eſt

Non mirũ facis:si plus perdundũ sit perisse suauius est
Quã illud flagitiũ uolgo dispalescere.ni.ne ille edepol
Ephesi multo mauellem foret dũ saluus esset:q̃ reuenisset domũ
Quid ego istic quod perdundum est properem perdere:binos ducentos philippos
Iam intus efferam:& militi quos dudũ pmisi miser:& istos mane istic
Iam exeo ad te chrysale!Ch.fit uasta troia:scindunt proceres
Pergamũ:sciui ego iamdudũ fore me exitium pergamo
Edepol q me esse dicat cruciatu malo dignũ:ne ego cũ illo
Pignus haud ausin dare.tãtas turbellas facio.sed crepuit foris
Efferẽ præda ex troia.taceam nũc iã!ni.cape hoc tibi aurũ
Chrysale i fer filio:ego ad forũ autẽ hinc ibo:ut soluã militem
ch. Nõ eqdẽ accipiã.proin tu quæras qui ferat:nolo ego mihi credi
ni. Cape uero odiose facis.ch.nõ equidẽ capiã!ni.at quæso
ch. Dico ut res se habet!ni.morare.ch.nolo inquã aurum
Concredi mihi.ni.ohe odiose facis.ch.cedo si necesse est
Cura hoc:iam ego reuenero.ch.curatũ est esse te senem
Miserrimum hoc est icepta efficere pulchre ueluti mihi euenit
Vos ouãs præda onustus incederẽ salute nostra:atq; urbe capta
Per dolum domũ educo integrũ omnẽ exercitũ.
Sed spectatores uos nũc ne miremini.qd̃ nõ triũpho:puulgatũ ẽ.
Nihil moror uerũtamen accipientur mulso milites.
Nunc hanc prædam omnem ad quæstorem deferam.

Nicobolus.

Vã magis ĩ pectore meo foueo:q̃s meus filius turbas turbet
Quã se ad uitã:& quos ad amores præcipitẽ ĩscitus capessat
Magis curæ ẽ.magisq; adformido.ne is pereat:neu corrũpatẽ
Scio ego fui illa ætate:& feci illa omnia:sed more modesto
Neq; placitant mores:quibus uideo uolgo gnatis esse parentes
Duxi.habui scortũ potaui. dedi.donaui.& enim id raro
Ego dare me ludũ meo nato istitui.ut aio obseq dãdo sumere possit
Aequũ eẽ puto:sed nimis uolo desidiæ ei dare ludũ:nũc mnesilocũ
Quod mãdaui uiso:ecquid cũ ad uirtutẽ.aut ad frugẽ opera sua
Compulerit:sic ut eum conuenit:scio fecisse eo ẽ ingenio natus.

Nicobolus.philoxenes.

ni. Vicũq; ubi sunt.qui fuere:quiq; futuri sũt posthac
q Stulti.stolidi.fatui.fũgi.bardi.blẽni.buccones:solus ego oẽs
Lõge ante eo stulticia & moribus indoctis.perii:pudet
Hocciné ætatis ludum his factum esse indigne q̃ magis id repeto
Tam magis uror:quem meus filius turbauit.perditus sum

Atq; etiam eradicatus sum:oibus exemplis crucior.oia me mala
Consectantur:oibus exitiis interii:chrysalus me hodie lacerauit:
Chrysalus me miserũ spoliauit.is me scelus auro usq; adtondit
Dolis doctis indoctũ ut libitũ ẽ.ita miles memorat meretricẽ esse
Quã ille uxorẽ esse aiebat:omniaq; ut quodq; actum ẽ:memorauit
Eam sibi hunc annũ conductã:reliquũ id auri factum:
Quod ego ei stultissimus homo pmisissem:hochoc ẽ peracescit.
Hoc ẽ demũ q; percrucior:me hoc ætatis ludificari:imo ædepol
Sic ludos factum cano capite:atq; alba barba:miserũ me auro
Esse emũctum:perii hoc seruũ meũ nõ nauci facere esse ausum.
Atq; ego si alibi plus pdideri:minus ægre habeã: minusq; id mihi
Dãno ducam.ph.certo hic ppe me mihi nescio quis
Loqui uisus ẽ sed quẽ uideo:hic quidẽ pater mnesilochi est.
ni. Euge sociũ ærumnæ:& mei mali uideo.philoxene salue.
ph. Et tu:unde agis.ni.unde homo miser atq; infortunatus
ph. At pol ego ubi sum esse ibi miserũ hoiem decet atq; ifortunatum
ni. Igitur pari fortũa ætate ut sumus:utimur:ph.sic ẽ sed tu
Quid tibi est.ni.pol mihi par idẽ quod est tibi.
ph. Nũquid nã ad filiũ hæc egritudo attinet.ni.admodũ
ph. Idẽ mihi morbus i pectore ẽ.ni.at mihi chrysalus optimus
Homo pdidit filiũ me atq; rẽ oẽm meã.ph.quid tibi ex filio
Nã obsecro ægre est.ni.scies is periit cũ tuo atq; ambo
Aeque amicas habẽt.ph.qui scis.ni.uidi.ph.hei mihi
Disperii.ni.quid dubitamus pultare atque huc euocare
Ambas foras.ph.haud moror.ni.heus bacchis:iube sis
Actutũ aperiri:nisi mauelis fores & postes cõminui securibus
Bachis.Nicobolus.Bachis philoxenes
Vis sonitu tumultuanti noie noiat me:atque pultat
q Aedes.Ni.ego atque hic.Ba.quid hoc est negocii:
Nam amabo qs has huc ouis adegit.ni.ouis nos uocant
Pessume.ba.pastor hax dormit:cũ hæ eũt sic a pecu balitãtes
Ba. Et pol nitẽt:haud sordidæ uidẽtur ambæ
Ba: Attõsæ hæ qdẽ ambæ usq; sũt.ni.ut uidenẽ deridere nos.
ph. Sine suo usq; arbitratu.ba.rerin ter in anno tu has tõsitari.
ba. Pol hodie altera iam bis detonsa certo ẽ.ba.uetulæ sũt thimianæ
Et bonas fuisse credo uiden limulis obsecro ut intuentur.
ba. Ecastor sine omni arbitror malitia eẽ.ph.merito hoc nobis fit
Qui quidẽ huc uenerimus:Ba.cogãtur quidem intro
ba. Haud scio quid eo opus sit quæ nec lactem:nec lanã ullã habent
Sic sines astent:exoluere quanti fuere:omnis fructus iam illis

Decidit:non uides ut balantes ſolæ libere craſſentur:quin ætate
Credo eſſe mutas.ne balāt quidem cū a pecu cætero abſūt:
ph. Stultæ atq; malæ uidentur.ba.reuertamur intro ſoror
ba. Ambæ.Ni.manete hæ oues uolunt uos.ba.prodigiū hoc quidē eſt
Humana nos uoce appellant oues.ph.hæ oues:uobis malam
Rem:magnā cū dent dabunt.ba.ſi quā debes te condono tibi habe
Nunquam abs te petam:ſed quid eſt.quapropter nobis uos malum
minitamini?
ph. Quia noſtros agnos cōcluſos iſtic eſſe aiunt duos.ni.& præter eos
Agnos meus eſt iſtic clam mordax canis:qui niſi nobis producuntur
Iamque emittantur foras arietes truces nā erimus iā:in uos
Incurſabimus.ba.ſoror eſt quod te uolo ſecreto.ba.eho
Amabo.ni.quo illæ abeunt.ba.ſenem illū tibi dedo
Veteriorem.lepide ut lenitū reddas.ego ad hūc iratū
Adgrediar.ph.poſſumus nos hos intro illicere huc.ni.meū
Penſum ego lepide accurabo q̄ odioſum eſt mortem amplexari?
ba. Facito ut facias.ph.taceas tu tuū facito ego quod dixi
Haud mutabo.ni.quid illæc illic in conſilio duæ ſecretæ cōſultant?
ph. Quid ais tu homo.ni.quid me uis.ph.pudet me dicere quiddam
ni. Quid ē quod pudeat.ph.ſed amico hoī tibi quod uolo credere
Certū ē:nihil ſum.ni.iſtuc iampridem ſcio:ſed quid nihil ſis
Memora.ph.tactus ſum uehementer uiſco:cor ſtimulo foditur
ni. Pol tibi multo æquius eſt coxendicem:ſed quid iſtuc ē:& ſi iam
Ego ipſe quid ſit prope ſcire puto me:uerū audire etiā ex te ſtudeo?
ph. Viden hanc ni.uideo.ph.haud mala eſt mulier
ni. Pol uero iſta mala:& tu nihil.ph.quid multa:ego amo.
ni. An amas?ph.necas.ni.tu homo putidus amator iſtac fieri ætate
Audes.ph.qui non.ni.quia flagitiū eſt.ph.qd opus uerbis eſt
Meo filio nō ſum iratus:neq; tuo eſt æquū eſſe iratū
Si amant ſapienter faciunt:ſequere hac:eunt
ni. Eccas tādem probri perlecebræ:& pſuaſtrices:qd nūc etiam
Redditis nobis filios & ſeruū an ego experior tecū ui maiore
ph. Abin hinc:nō homo tu quidē es:q iſtoc pacto tā lepidā illepide
Appelles.ba.ſenex optime quātū eſt i terra:ſine hoc exorare
Abs te: ut iſtuc delictū deſiſtas tantopere ire oppugnatum:
ni. Niſi abeas.quanq̄ tu bella es malū tibi malo dabo iam
ba. Patiar nō metuo.ne qd mihi doleat:qd ferias.ni.ut blādiloqua ē
Hei mihi metuo.ba.hic magis tranquillū eſt.i hac mecū
Intro atq; abi.ſi quid uis filiū cōcaſtigato.ni.abin a me ſcelus
ba. Sine mea pietas exorem.ni.exores tu me.ba.ego quidem

Ab hoc certe exorabo.ph.īmo ego te oro.ut me ītro abducas.
ba. Lepidū te.ph.at ſcīn quo pacto me ad te īntro abducas
ba. Mecū ut ſis? ph.oia quæ cupio cōmemoras.ba.uidi ego neq̄ hoiem
Verū te neminē deteriorē.ni.ita ſum.ba.ī hac
Mecū īntro ubi ſit tibi lepide uictibus uino atq; unguentis.
Satis iā ſatis uos triſtes.ph.cōuiuii me nihil pœnitet ut ſū acceptus
ni. Quadringentis philippis filius me & chryſalus circūduxerunt
Quē quidē ego:ut non excruciem:alterū tātū auri nō mereā
ba. Quid tandem ſi dimidium auri redditur:ī mecum īntro
Atq; ut eis delicta ignoſcas.ph.faciet.ni.etiam tu homo
Nihili.ph.quid alii dant boni caue culpa tua amiſſis:
Dimidium auri datur accipias.poteſq; & ſcortū accumbas.
ni. Egon ubi filius corrūpatur meus ibi potem.ba.potandū eſt
ni. Age iam id:ut ē & ſi eſt dedecorū patiar facere:inducam animū
Ego cum hæc cū illo accubet īnſpectem.ba.īmmo equidē pol
Tecū accūbam.te amabo.& te amplexabor.ni.caput prurit
Perii:uix negito:ph.non tibi uenit īn mentē amabo:ſi (dū uiuas)
Tibi bene facias.iam pol id quidem eſſe haud perlonginquū:
Neq; ſi hoc hodie amiſeris.poſt in morte id euentur eſſe unq̄.
ni. Quid ago.ph.quid agas:rogitas etiam.ni.libet & metuo
ba. Quid metuis:ni.ne obnoxius filio ſim & ſeruo.ba.mel
Meū amabo:iſtæc fiūt tuus ē.unde illum cenſes ſumere
Niſi quod tu te illi dederis:hāc ueniam illis ſine te exorem.
ba. Lepidū te.ph.at ſin quo pacto me īntro abducas.
ni. Vt terebrat ſatin offirmatū quod mihi erat.id me exorat.
Tua ſum opera.& propter te improbior.ba.nuſq̄ me auelles.
Satin ego iſtuc habeo obfirmatū.ni.quod ſemel
Dixi haud mutabo:ba.ite īntro accubitū:it dies:filii uos
Expectant intus.ni.q̄ quidē actutū emorimur.
ba. Veſper hic eſt.ſequimi.philo:ducite nos quo lubet: tanquam qui-
ba. dem addictos.
Lepide ipſi hic ſunt capti ſuis q filiis fecere īnſidias.
Hi ſenes niſi fuiſſent nihili iam inde ab aduleſcentia:non hodie
Hic tantū flagitiū facerent canis capitibus:neq; adeo
Hæc faceremus ni antehac uidiſſemus fieri.
Vt apud lenones riuales filiis fierent patres.
Spectatores uos ualere uolumus:& clare ad plaudere

Finis.

Plauti Muſtellaria.

Argumentum.

Anumſit emptos ſuos amores philolaches
m Omnemque abſente rẽ ſuo abſumit patre
Senem:ut reuenit ludificatur tranio
Terrifica monſtra dicit ſentiri in ædibus.
Et inde primum emigratum:interuenit
Lucripeta fœnus fœnerator poſtulans.
Luduſq; rurſum fit ſenex:nam mutuum
Acceptum ſuum dicit pignus emptis ædibus
Requirit quæ ſunt.ait uicini proxumi.
Inſpectat illas:poſt ſe deriſum dolet.
Ab ſui ſodale gnati exoratur tamen!

Tranio.Grumio.Serui duo.

tr. Xi e culia ſis foras maſtigia.q mihi iter patias exhibes argutias
e Egredere herilis pernicies ex ædibus:ego pol te:ruri cenſes eẽ
Vlciſcar probe:exi inquam nidore cupinã.quid lates!ſequtur
Quid tibi malum hic ante ædis clamas io ſi.an ruri cenſes te
Eſſe:abſcede ab ædibus abi rus.abi dierecta.abſcede ab ianua
En hoccine uolebas.Gr.perii cur me uerberas.
tr. Q: uia uiuis patinas.Gr.fine modo adueniat ſenex
Sine modo uenire ſaluum quem abſentem comes.
tr. Nec ueriſimile loquere.nec uerum frutex
Comeſſe quenquam ut quiſquã abſentẽ poſſit.
Tu urbanus uero ſcurra delitiæ populi
Rus mihi tuo obiectas!ſane credo tranio
Quod te in piſtrinum ſcis actutum tradier.
Cis hercle paucas tempeſtates tranio
Augebis ruri numerum genus feratile:
Dum tibi lubet:licetque pota:perde rem:
Corrumpe herilem adoleſcẽtem optimum
Dies noctesque bibite:pergræcamini.
Amicas emite:liberate:paſcite:paraſitos obſonate pollucibiliter
Hæc ne mandauit tibi cum peregre hinc iit ſenex!
Hoccine modo hic rem curatam offendet ſuam!
Hoccine boni eſſe officium ſerui exiſtimas.
Vt heri ſui corumpat:& ſemet filium.
Nam ego illum corruptum duco cum his factis ſtudet.
Quo nemo adæque iuuentute ex omni athica
Ante hac eſt habitus parcus:nec magis continens.
Is nunc in aliam partem palmam poſſidet.
Virtute id factum tua & magiſterio tuo:

tr. Quid tibi malum:mea ut quod ego agã curatio est.an ruri quæso
Non sunt quos cures bouis.lubet potare.amare.scorta ducere.
Mei tergifacio hoc:non tui fiducia.Gr.q̃ confidẽter loquitur fur.
tr. At te iupiter di que omnes perdant.oboluisti alleũ germana' illuuies
Rusticus:hircus:hara mostelaria:capra cõmista
Gr. Quid uis fieri.nõ omnes possũt olere unguenta exotica
Sicut tu oles:neque superior adcũbere.neque tã facetis q̃ tu uiuis
Victibus tu tibi istos tu habeas turtures:pisces:auis.sine me aliatum
Fungi fortunas meas tu fortunatus.ego miser.tra.patiunda est:
Meum bonũ me:te tuum maneat malũ: quasi inuidere
Mihi hoc uidere grumio:quia mihi bene est & tibi male est
Dignissimũ est licet me amare & te bubultuarier:
Me uictitare pulchre:te miseris modis.Gr. o carnificũ cribrũ
Quod credo fore:ita te forabũt patibulatũ per uias stimulis
Si huc reueniat senex:tra.qui scis an tibi istuc eueniat priusq̃ mihi.
Gr. Quia nunq̃ merui:tu meruisti.& nũc meres.tra orationis operã
Compendi face:nisi te mala re magna mactari cupis!
Gr. Eruum daturi estis bobus quod ferã.dato æs in honestis.agite
Porro pergite.quo occepistis.bibite pergræcamini.este ac serite
Vos saginã cedite.tra.tace atq; abi tu rus:ego ire in pyreeũ
Volo:in uesperũ parare piscatum mihi:eruum tibi aliquis
Cras faxo aduillã afferat.quid est:quid tu me nũc obtuere furcifer
Gr. Pol tibi istuc credo nomen actutũ fore dũ intereas
tr. Sic sit istuc actutũ sino.Ge.ita est secundum hoc scito
Nimio celerius uenire quod moleste q̃ illud quod cupide petas
tr. Molestus ne sis.nunc iã in rus te admoue.Gr. ne tu erres
Hercle præter hanc mihi non facies morã.tr.satin abiit neq; qd'
Dixi floci existumat.Gr:proh dii immortales obsecro uestrã fidẽ
Facite huc ut redeat noster q̃ primũ senex:triẽniũ qui iã
Hinc abest priusq̃ oia perierint:& ædis & ager:qui nisi huc redit
Paucorũ mnesiũ sũt relictæ reliquiæ:nũc rus abibo:
Nam eccũherilẽ filiũ uideo corruptũ ex adulescente optumo

Philolaches adolescens

r Ecordatus multũ & diu cogitaui argumentaq; in pectus multa institui.
Ego atq; in meo corde:si est qd' mihi cor eã rẽ uolutaui
Et diu disputaui hominẽ cuius rei quãdo natus est
Similẽ esse arbitrarer.simulacrũq; habere:id reperi iam.
Exẽplũ nouarũ ædiũ esse arbitror:similẽ ego hominẽ
Quando hic natus est ei rei argumenta dicã.atq; hoc

Haud uidetur uerisimile uobis at ego id faciã esse. ita ut credatis
Profecto ita esse ut predico uera unicã: atque hoc uos metipsi
Scio perinde uti nũc ego esse autumo. quãdo dicta audictis mea.
Haud aliter id dicetis. auscultate argumenta dũ dico
Ad hanc rem. simul gnauiri suo uelocem hanc rẽ mecũ
Aedes cũ extemplo sunt paratæ. expolitæ. factæ: probæ: examussim
Laudant fabrũ. atq; ædes probant. sibi quisque inde exemplum
Sibi quisq; simile suis: sumptu suo operã pascũt suam.
Atque ubi illo immigrat nequã homo indiligẽsq; cũ pigra familia
Immundus instrenuus. hic iã ædibus uitiũ additur: bonæ
Cum curantur male atque illud sæpe fit: tẽpestas uenit
Cõfringit tegulas: ibricesq; ibi dominus idiligẽs reddere alias ne uolt
Venit ĩber: lauat parietes. perpluunt tigna: putrefacitq; operã
Fabri: nequior iam factus est usus ædiũ atque haud
Fabri culpa: sed magna pars morã hanc induxerunt.
Si quod nũmo sarciri potest usq; dũ maneant: neq; id faciunt
Donicũ parietes ruunt. ædificantur ædes totæ denuo
Hæc argumẽta ego ædificiis dixi: nunc etiã uolo
Dicere ut homines ædiũ esse similes arbitremini.
Primũ dum parentes fabri liberũ sunt: & fundamentũ
Substruũt liberorũ: extollunt: parant: sedulo infirmitatem
Et ut in usũ boni: & in speciem populo fint: sibique & materiẽ
Reparant: nec sumptus ibi sumptui esse ducunt.
Expoliũt docent litteras: iura: leges sũptu suo: & labore
Nittuntur. ut alii sibi esse illorũ similes expetant.
Ad legionem cum itu m adminiculum eis clamant *clamant*
Tũ iã aliquẽ cognatũ suũ eatenus abeũt
A fabris unũ ubi emeritũ est stipendum.
Igitur cũ specimen cernitur: quo eueniat ædificatio.
Nã ego ad illud frugi usq; & probus fui: i fabrorũ potestate dũ fui
Posteaq; immigraui in ĩgeniũ meũ: perdidi operã fabrorum.
Illico oppido uenit ignauia: ea mihi tẽpestas fuit
Mihi aduento suo grandinẽ: imbremque attulit.
Hæc uerecũdiã mihi & uirtutis modũ deturbauit. texit.
Detexitque a me illico post illã: obtexere eam: negligens fui
Continuo pro imbre amor aduenit: nunc simul res fides
Permanauit. permadefecit cor meũ: nunc simul res fides
Fama uirtus decusq; deseruerunt: ego sum in usu factus
Nimio nequior: atque ædepol: ita hæc tigna humi deputant.
Num uideo mihi, sarcire posse ædes meas: quin totæ perpetuæ ruant

Quin cũ fundamẽto perierint:nec quisq̃ esse auxilio queat.
Cor dolet:cũ scio ut nunc sũ atque ut fui.quo neque industrior
De iuuentute erat arte gymnastica.disco.hastis:pila
Cursu:armis.equo uictabã.uolupe parasimonia:& duricia:
Disciplinæ aliis erã:optimi quiq; expetebant eam
Doctrinã sibi:nunc postq̃ nihili sum id uero meopte ingenio reperi:
Philocomasiũ Mulier.Scapha Ancilla.philolaches adolescẽs
ph. i Am pridẽ mecastor frigida nõ laui magis lubẽter.
Nec cũ me melius mea scapha reris ædificatã:sca.euẽtus rebus
Omnibus uelut horno messis magna fuit.ph.quid ea messis
Attinet ad meam lauationem.sca.nihilo plusq̃ lauatio tua
Ad messim!ph.o uenus uenusta hæc illa est tempestas mea.
Mihi quæ modestiã omnẽ detexit tectus qua sui quã mihi amor
Et cupido in pectus perpluit meũ:neq; iã unq̃ obtingere possũ
Madent iam in corde parietes.periere hæ oppido ædes.
ph. Contempla amabo mea scapha satin hæc me uestis deceat.
Volo meo placere philolacheti meo ocello:meo patrono:
sca. Quin tu te exornas moribus lepidis:cũ lepida tu te es.
Non uestẽ amatores amant mulieris:sed uestis fartũ.
ph. Ita me dii ament lepida scapha sapit scelesta multũ!
Vt lepide oẽs res tenet:sniasq; amãtiũ:ph.qd nũc!
sca. Quid ẽ.ph.qui me aspice & cõtempla ut hoc me decet.
sca. Virtute formæ id euenit.te ut deceat quicquid habeas.
ph. Ergo ob hoc uerbũ te scapha donabo ego hodie aliq.
Neq; patiar te hanc gratis laudasse:quæ placet mihi.
ph. Nolo ego te assentari mihi nimis qdẽ tu stulta es mulier
sca. Eo mauis uituperari falso:q̃uero extolli:
ph. Equidem pol uel falso.tamẽ laudari multo malo q̃ uero
Culpari.ain meã speciem alios in ridere ego uerũ amo
Verũ uolo dici mihi.mendacem odi.Sca.ita tu me ames
Ita philolaches tuus te amet.ut uenusta es.ph. quid ait
Scelesta quomodo adiurasti:ita ego istam amarem.
Quid ita hæc me.id cur nõ additũ est:ifecta dona facio.
Perit quod promiserã tibi.dona perdidisti.
sca. Equidẽ pol miror tam captã:tam doctã te & bene doctã
Non scire te stulte facere.ph.qn mone quæso si quid erro
sca. Tu ecastor erras:quæ quidẽ illũ expectes unũ atq; illi morem
Præcipue sic geras:atq; alios asperneris:matronæ nõ meretricium est
Vnũ inseruire amantẽ.ph.pro iuppiter:nã quid malũ
Versatur meæ domi dii deæq; omnes me pessimis exemplis

Interficiant. nisi ego illã anũ interfecero siti. fame. atq; gelu.
ph. Nolo ego mihi male te scapha præcipe. sca. stulta es plane
Quæ illũ tibi æternũ putas fore amicũ: & beniuolentem
Moneo ego te: te ille deseret: ætate & sacietate. ph. nõ spero
sca. Insperata accidũt magis sæpe: q̃ quæ speres
Postremo si dictis nequis perduci: ut uera hæc credas
Mea dicta ex factis nosce rẽ: uides quæ sim & quæ fui ante
Nihilo ego q̃ nũc tu amata sum: atq; uni modo gessi morẽ.
Qui pol me: ubi ætate hoc caput colorẽ cõmutauit: reliqt.
Deseruit quæ me: tibi idẽ futurũ credo. ph. uix comprimor
Quin inuolẽ illi in oculos stimulatrici. ph. solam illi meo
Soli censeo esse oportere obsequentẽ: solam ille soli
Sibi suo liberauit. ph. proh dii immortales mulierẽ lepidã
Et pudico ingenio bene hercle factũ & gaudeo mihi
Nihili esse huius causa. sca. insita ecastor tu quidem es.
ph. Quapropter. sca. quæ istuc in te ille amet. ph. cur obsecro
Non curem. sca. libera es iã tu iam quod quærebas habes.
Ille te nisi amabit ultro: id p capite tuo quod dedit perdiderit
Tantũ argenti. ph. perii hercle ni ego illam pessumis
Exemplis enicasso: illa hãc corrumpit mulierẽ male suada
Lena. ph. nunq̃ ego illi possũ gratiã referre ut meritus est
De me: scapha id tu mihi ne suadeas ut illũ minoris pẽdã.
sca. Et hoc unum facito cogites si illum inseruibus solũ.
Dum tibi nunc hæc ætatula est. in senecta male querere
ph. In ãginã ego nunc me uelim uerti ut uenificæ illi
Fauces prændam atq; enecem scelestã simulatricẽ
Sca. Eundem animũ oportet nũc mihi esse gratũ ut impetraui
Atq; olim priusq̃ id extuli: cũ illi sublandiebar.
ph. Dii me faciãt quod uolũt: ni ob istã orationẽ te liberasso denuo
Et ni scapham enicasso. sca. si tibi acceptũ est fore tibi unicum
Sempiternũ: atq; illũ amatorem tibi propriũ futurũ in uita
Soli gerendũ censeo morem: & capiendos crines ut fama est
Hoi: exin sole pecuniam inuenire. ph. ego si bonam
Famã mihi seruasso: sat ero diues. ph. si quidẽ hercle
Vendũdũ sit: pater uenibit multo potius: q̃ te me uiuo unq̃
Sinã egere aut mendicare. sca. quid illis futurũ est cæteris
Qui te amant. ph. magis amabunt cum uidebunt gratiam
Referentẽ. ph. utinã nunc meus mortuus pater ad me
Nũcietur: ut ego exheredẽ meis me bõis faciã atq; hæc sit heres.
Iã ista quidem absumpta res erit dies noctesq; estur bibitur

Neq; quiſq̃ parſimoniam adhibet ſagina plane eſt
In te hercle certũ eſt principium ut ſim parcus experiri
Nam neq; ædes quicq̃:neq; bibes apud me iiſdem diebus
ph. Si quid tu in illum bene uoles loqui id loquilicebit
Nec recte ſi illi dixeris:iam ecaſtor uapulabis
ph. Edepol ſi ſummo ioui uiuo argento ſacruficaſſem
Pro illius capite quid dedi:nunq̃ eque id bene colocaſſem
Vt uideas eam medulitus me amare oh probus homo ſum
Qui pro me cauſam diceret patronum liberaui. Sca.uideo te
Nihilipendere præ philolache omnes homines:nunc ne eius cauſa
Vapulem tibi potius aſſentabor.is acceptus.ſat habes tibi fore
Illum amicũ ſempiternũ.ph.cedo mihi ſpeculũ:& cũ ornamẽtis
Arculam actutũ ſcapha:ornata ut ſim cũ huc ueniat
Philolaches uoluptas mea?ſca.mulier quæ ſe ſuamque ætatẽ
Spernit:ſpeculo eluſa eſt?quid opus ſpeculo tibi.quæ tute
Speculo ſpeculũ es maximũ.ph.ob iſtuc uerbũ ne nequicq̃
Scapha tam lepide dixeris:dabo aliquid hodie.ſca.pertuli
Tibi philocomaſſiũ mea.phi.ſuo quiq; loco uiden capillus fatis
Cõpoſitus ẽ cõmode.ſca.ubi tu comẽdas capillũ cõmodũ eẽ credito
ph. Vah quid illa poteſt peius quicq̃ muliere morarier? nũc aſſentatrix
Sceleſta eſt:dudũ aduerſatrix erat.ph.cedo ceruſam.ſca.qu id
Ceruſa opus eſt?ph.nam qui malas oblinam.ſca.una opera
Ebur atramento candefacere poſtules.philo.lepide dictũ
De atramento atq; ebore.euge plaudo ſcaphæ.philo.tũ tu igit cedo
Purpuriſſũ.ſca.nõ do ſcita es tu quidẽ noua pictura iterpollare uis
Opus lepidiſſimũ:nõ iſtã ætatem oportet pigmẽtũ illud attingere
Neq; ceruſam neq; melinum neq; aliam ullam offuciam
Cape igitur ſpeculũ.ph.ei mihi miſero ſauiũ ſpeculo dedit
Nimis uelim lapidem qui ego illi ſpeculo imminuam caput
Sca. Linteũ cape.tuque exterge tibi manus.ph.quid ita obſecro
Sca. Vt ſpeculũ tenuiſti:metuo me oleant argentũ manus.
Ne uſq̃ argentũ te accepiſſe ſuſpicetur philolaches.
ph. Non uideor uidiſſe lenã callidiorẽ ullã alterã.
Vt lepide atq; aſtute in mẽtẽ uenit de ſpeculo.phi. mane
Etiam ne unguẽtis unguendã cenſes.ſca.minime feceris
ph. Qua ppter.ſca.qa ecaſtor mulier recte olet ubi nihil olet
Nam iſtæ ueteres quæ ſe unguentis unctitant interpolles
Vetulæ.edentulæ.quæ uitia corporis fuco ocultant
Vbi ſeſe ſudor cum unguentis conſociauit:illico
Itidem olent:quaſi cum una multa iura confundit cocus.

Quid oleas nescias:nisi id unum nil male olere intelligas.
ph. Vt perdocte cuncta callet:nihil hac docta doctius:
Verum illud est maximũ:adeo pars nostrorũ intelligit
Quibus anus domi sunt uxores.quæ nos dote meruerunt.
ph. Agedũ contẽpla aurũ & palã:satin hæc decent scapha?
Sca. Non me curare istuc oportet.ph.quẽ obsecro igitur.sca. eloquar.
Philolaches nequid emat:nisi quod tibi placere censeat.
Nam amator meretricis mores sibi emit:auro & purpura
Quid opus est:quod suum esse nolit te ultro ostentarier
Purpura ætate ocultanda est:aurũ turpi mulieri.
Pulchra mulier nuda erit q̃ purpurata pulchrior.
Postea nequicq̃ exornata est bene:si morata est male
Pulchrũ ornatũ turpes mores peius cœno concinnunt:
Nam ne si pulchra est nimis ornata est.ph nimis diu
Abstineo manũ.quid hic uos diu agitis.ph.tibi
Me exorno ut placeam.ph.ornata es satis.
Abi tu intro:atq; ornamenta hæc aufer.sed uoluptas mea
Mea philocomasiũ potare tecũ collibitũ est mihi.ph.libet edepol
Mihi tecũ.nã quod tibi libet idẽ mihi libet
Mea uoluptas.ph.iam istuc uerbũ uile est uiginti minis.
Cedo amabo:decũbe emptũ tibi dare hoc uerbũ uolo.
Etiam nunc decẽ minæ apud te sũt:uel rationẽ puta
Triginta minas pro capite tuo dedi.ph.cur exprobras
ph. Ego ne id exprobrẽ:qui mihimet cupio id opprobarier
Nec quicquã argenti locaui tam diu usq̃ æque bene
Mu. Certe ego quod te amo operã nusquã melius potui ponere.
ph. Bene igitur ratio accepti atq; expensi inter nos cõuenit.
Tu me amas:ego te amo:merito id fieri uterq; existimat:
Hæc qui gaudent:gaudeant perpetuo suo sem:p bono.
ph. Age accũbe igitur?cedo aquã manibus puer appone hic mẽsam
Qui inuident ne unquã eoꝝ quisquã inuideat prorsus cõmodi.
Sca. Vide tu an ibi sint unguẽta.ph.qd opus est cũ istac accubo
Sed est ne hic meus sodalis.qui huc incedit cũ amica sua
Is est callidamates:cũ amica eccum incedit.tuge oculus meus
Conueniunt manipulares eccos prædã participes petunt.
Callidamates.Scapha.Delphiũ.philolaches.philcomasium
Duersum uenire mihi ad philolachem
a Volo tempori.Sca.audi en tibi impetratum est
Nam illi ubi sunt:inde effugi foras
Ita me ibi male conuiuii sermonisq; cesunt

ca. Nunc comessatũ ibo ad philolachetem.
Vbi nos hilari ingenio & lepido accipiet.
Ecquid tibi uideor mammam adire.
Semper istoc modo moratis uitæ debebas
Vis ne ego te actu me aplectere.del.si tibi ẽ cordi facere licet
ca. Lepida es duce me amabo.D.caue ne cadas:asta
ca. Ohoh ocellus es meus:tuus sum alumnus:mel meũ.
De: Caue modo ne prius in uia accũbas:q̃ illic ubi lectus est
Stratus comus:cal.sine sine cadere me sine & hoc
Quod mihi in manu est.del.si cades nõ cades qn cadã tecũ.
Iacentis tollet postea nos ambos aliquis.
Mandet humo.cal.tũ mea uis mammam adire
del. Cedo manũ uolo equidẽ te affligi.cal. en tene age simul
Quo ego eã an scis.del.scio in mentẽ uenit.cal.mõ nẽpe
Domũ eo comessatũ.cal.imo istuc quidẽ iã memini
ph. Nũc non uis me obuiam hisce ire anime mi.ph.illico
Ex omnibus optie uolo.ph.iã reueriar.philoc.diu ẽ iã id mihi.
cal. Equis hic ẽ.phil.si est.ca.en philolaches salue
Amicissime mihi omniũ hominũ.philol.diite ament
Accuba callidamates unde agis te.cal unde homo ebrius
Mu. Probe.qn amabo accũbas delphium mea.cal.da illi quod ibibat
Dormiã ego iam.del.num mirũ:aut nouũ quippiã facit
ph. Quid ego hoc faciã postea mea.philoc.sic sine eũ blespse.
Age interim da delphio cito cantharum circum
Tr. Tranio. philolaches.Calidamantes.Delphiũ.philocomasiũ
Vppiter supremus sũmis opibus atq; industriis
Me perisse & philolachetẽ cupit herilẽ filium.
Occidit spes nostra nusq̃ stabulũ ẽ confidentie
Nec salus nobis saluti iam esse:si cupiat:potest:
Ita aliũ erroris montẽ maximũ ad portũ modo
Conspicatus sum.herus aduenit peregre periit tranio
Ecquis homo ẽ.qui facere argenti cupiat aliquãtũ lucri.
Qui hodie sese excruciari me animo possit pati.
Vbi sunt isti plagipati ferrei.tri baces uiri
Vel isti qui hastis triũ nũmorũ cã subeunt sub asta
Vbi aliqui quique denis astis corpus transfigi solent
Ego dabo ei talẽtũ:primus qui in crucẽ excurrerit.
Sed ea lege ut offigantur.bis pedes.bis brachia.
Vbi id erit factũ:a me argentũ petito præsentariũ.
Sed ego sũ ne ille infœlix qui nõ curro curriculo domũ

ph. Adest obsoniũ:ecũ tranio a portu adit.tra. philolaches
ph. Quid est.tra.ego & tu.ph.quid.tra.&ego & tu pimus
ph. Quid ita.tra.pr̃ adest.ph.qd ego ex te audio.tra. absũpti sumus
Pater inq̃ tuus uenit.ph .ubi est is obsecro.tra. adest
Quis id ait:quis uidit.tr.egomet iquã uidi.ph.uæ mihi
Quid ego agã.tr.nũqd tu malum me rogitas qd agas accũbas
ph. Vidisti.tra.egomet inq̃.philo.certe inq̃ occidi
Situ uera memoras.tra.quid mihi sit boni si mentirer.
ph. Quid ego nũc faciã.tra.iube hæc hinc oia amolirier
Quis istic dormit.ph.callidamantes.tra.suscita istũ dephiũ
Del. Callidamantes callidamantes uigila.Cal.uigilo.cedo ut bibã.
Del. Vigila pater aducuit peregre philolachis.cal.ualeat pater
ph. Valetille quidẽ atq; disperii.cal.disperisti qui potest.
ph. Quæso edepol exurge:pater aduenit.cal.tuus uenit pater
Iube abire rursum.quid illi reditio etiam huc fuit.
ph. Quid ego agã.pater iã hic me offendet:miser; aduenies ebriũ
Aedis plenas cũ uiuarũ:& mulierũ:miser; est opus
Sicut ego aduentu patris:nũc quæro quid faciã miser
tr. Ecce autẽ hic deposuit caput & dormit suscita
ph. Etiam uigila pater inq̃ aderit iam hic meus.cal.ain tu pater
Cedo soleas mihi ut arma capiã iã pol ego occidã patrẽ.
ph. Perdis rẽ tace amabo:abripite hũc intro actutũ inter manus.
Cal. Iam hercle ego uos pro matula habebo:nisi matulã datis.
ph. Perii! Tra.habe bonũ animũ ego istũ lepide medicabo metũ.
ph. Nullus sum. Tra.tacea;s ergo q istæc sedens meditabor tibi.
Satin habes:si ego aduenientẽ ita patrẽ faciã tuum:
Non modo ne introeat:uer; etiã ut fugiat longe ab ædibus.
Vos modo hinc abite intro:atq; hæc hinc ppere amolimini!
ph. Vbi ego ero.tra.ubi maxime esse uis:cũ hac cũ istac eris.
Del. Quid est igitur abeamus hinc nos.cal.nõ hoclõge delphiũ.
Nam metuis potare haud tantillo hac quidẽ causa minus
ph. Hei mihi cõmista hæc blanda dicta.quo eueniat madeo metu
tr. Potin animo ut sis quieto:& faciat quid iubeo.philo.potest.
tr. Omniũ primũ philochomasiũ intro abi:& tu de phiũ
ph. Morigeræ tibi erimus ambæ.tra.ita illæ faxit iuppiter
Animũ aduorte:nũc tu iam quæ uolo adcurarier
Omniũ primũ dũ ædes iã fac occlusæ scient.
tr. Intus caue mutire quenquã siueris.ph.curabitur
Tanquã si intus natus nemo in ædibus habitet.philo.licet
tr. Neu quisq̃ respõset quãdo hasce ædis pultabit senex

ph. Nūquid aliud .tra.clauim mihi harūſcæ ædiū nūc iā
lam iube efferri ītus haſce ego ædis occludā hinc foris
ph. In tuā cuſtodiā meq:& meas ſpes:trado tranio
tr. Pluma haud intereſt patronus:an cliens propior fiet
Homini cui nulla eſt in pectore audacia.
Nam cui uis homini.uel optumo uel peſſumo
Quāuis de ſubito facile eſt facere nequiter.
Clauē cedo atq; abi intro.atq; occlude hoſtiū:
ph. Verū id uidendū eſt id uiri docti eſt opus
Quæ deſignata ſint.& facta nequitia
Nequid ponat:quāobrem pigeat uiuere
tr. Tranquille cūcta & tu proueniant ſine modo.
Sicut ego efficiam:quæ facta hic turbabimus
Profecto ut liqueant omnia & tranquilla ſint.
Neq; quicq̄ nobis pariant ex eo incōmodi.
Sed quid tu egrederis.ſpero iam iam optume
Præceptis paruiſti ?philoco.iuſſit maxumo ope orare ut patrē
Aliquo ut abſterreres modo ne introiret.tra. adeſt
Qui etiā hoc illi dicito facturū ut ne etiam
Aſpicere ædis audeat:capite obuoluto ut fugiat
Sūmo cū metu.clauim cedo atq; abi hinc intro atq;
Occlude hoſtiū.& ego hinc occludam.iube uenire nūc iam
Ludos ego hodie uiuo præſenti hic ſeni faciam.
Quod credo mortuo nunquā fore
Concedam a foribus huc: hinc ſpeculabor .pcul
Vnde aduenienti ſarcinam imponam ſeni.

Teuropides ſenex. Tranio ſeruus.

Abeo neptune gratiam magnam tibi
Cum me amiſiſti a te uix uiuum modo.
Verum ſi poſthac me pedem latū modo
Scies impoſiſſe in undam haud cauſa illico eſt
Quod nūc uoluiſti facere quin facias mihi
Apage apage me nūc iam poſt hunc diem
Quod crediturus tibi fui:omne credidi
tr. Aedepol neptune peccauiſti largiter
Qui occaſionem hanc amiſiſti tam bonam
teu. Triēnio poſt ægypto aduenio domū.
Credo expectatus ueniam familiaribus
tr. Nimio pol ille potuit expectatior
Venire:qui te nunciaret mortuum.

teu. Sed quid hoc occlusa ianua est interdius
Pultabo:heus ecquis istas aperit fores.
tra. Quis homo est.qui nostras ædis accessit prope
teu. Meus seruos hic qdē est tranio.tra.o teuropides
Persalue:saluum te aduenisse gaudeo
Vsq; iualuisti.teu.usq; ut uides.tra.factū optime.
teu. Quid uos insani esti s.tra.quidū.teu.sic quia
Foris ambulatis:natus nemo in ædibus
Fuat.neq; qui recludat:neq; qui respondeat
Pultando pedibus pene confregi hasce ambas.
tra. Eo an tu tetigisti has ædes.teu.cur non tangerē!
Quin pultando inquā pene confregi fores.
tr. Tetigistin.teu.tetigi inquā & pultani.tr.uah.teu. quid est!
tra. Male hercle factū.teu.quid est negocii.tra.non potest
Dici q̄ indignū facinus fecisti:& malū.
teu. Quid iam.tra.fuge obsecro atq; abscede ab ædibus
Fuge huc.fuge ad me propius.tetigistin fores.
teu. Quomodo pultare potui si non tangerē!
tra. Occidisti hercle.teu.quē mortalē.tra.oēs tuos
teu. Dii te deæq; omnis perduxint cū istoc omine
tra. Metuo te atq; istos expiare ut possies.
teu. Quāobrem ut q̄ subito rem mihi adportas nouam
tra. Et heus iube illos illinc:amabo abscede.
teu. Abscedite.tra.ædes ne attingite.tangite
Vos quoq; terram.teu.obsecro hercle qn eloquere.
tra. Quia septē menses sūt cū in hasce ædes pedem
Nemo intro detulit:semel ut emigrauimus.
teu. Eloquere quid ita.tra.circūspicedū nunquis est.
Sermonē nostrū qui aucupet.teu.tutū probe.
tra. Circūspice etiam.teu.nemo est:loquere nūc iam.
tra. Capitalis ædis facta est.teu.quid est:nō intelligo.
tra. Scelus inquā factū est iam diu antiquū & uetus:
Antiquū id adeo:nos nunc factū inuenimus.
teu. Quid istic est sceleste aut quis id fecit:cedo
tra. Hospes necauit hospitem captū manu.
Iste ut ego opinor:qui has tibi ædes uendidit.
teu. Necauit!tra.aurūq; ademit hospiti:
Eumque hic defodit hospitem ibidē in ædibus:
teu. Quapropter id uos factum suspicamini.
tra. Ego dicam ausculta:ut foris cœnauerat

Tuus gnatus postq̃ redit a cœna domũ
Abimus omnes cubitũ condormiuimus
Lucernam forte oblitus fuerã extinguere
Atque ille exclamat derepente maxumũ!
teu. Quis homo an gnatus meus.tra.sic tace ausculta modo
Ait uenisse illũ insomnis ad sese mortuum
teu. Nempe ergo insomnis.tra.ita sed ausculta modo
Ait illũ hoc pacto sibi dixisse mortuum.
teu. Insomnis.tra.mirũ qui uigilanti diceret
Qui ab hinc sexaginta annis occisus foret
Interdũ inepte stultus es.teu.taceo.tra.sed ecce quæ illi ait
Ego transmarinus hospes sum diapontius
Hic habito.hæc mihi dedita est habitatio
Nã me in acheruntẽ recipere horcus noluit.
Quia præmature uita careo.per fidem
Deceptus sum hospes hic me necauit.isque me
Defodit in sepulchrũ clam ibidem in hisce ædibus
Scelestus auri causa.nunc tu hinc emigra
Scelestæ sũt ædes:simpla est habitatio.
Quæ hic monstra fiunt anno uix possum eloqui
Secede.teu.quid obsecro hercle factũ ẽ.tra.cõcrepuit foris
Hic me pcussit.teu.guttã haud habeo sanguinis
Viuũ me adcersunt ad acherontem mortui.
Perii hisce hodie hãccontra dabunt fabulã
Nimisq; formido ne manifesto hic me opprimant
tr. Quid tute tecum loquere.abscede ab ianua
Fuge obsecro hercle.teu.quo fugiã.etiã tu fuge.
tr. Nihil ego formido pax mihi est cum mortuis
te. Heus tranio. tra.nõ me appellabis si sapis
Nihil ego cõmeruí:neq; istas percussi fores
te. Quæso.tra.quid e grege es. Te.qui te agitat tranio.
Qui cũ istæc loquere.tr.an quæso tu appellaueras
Ita me dii amabunt mortuum illum credidi
Expostulare:qa percussisses fores:sed tu etiã ne astas
Nec quod dico obtemperas.te.quid faciam. Tr.caue respexis
Fuge atq; opi caput.te.cur non fugistu.tr.pax mihi est cũ mortuis
te. Scio quod modo igitur cur tantopere extimueras.
tr. Nihil me curassis inq̃.ego mihi prouidero
Tu ut occipisti tantũ quantũ quis fuge.
Atq; herculem inuocabis.te.hercules te inuoco.

Tr. Et ego tibi hodie ut det ſenex magnum malum
Proh dii immortales:obſecro ueſtram fidem.
Quid ego hodie negocii confeci malũ
Daniſta. Tranio. Teuropides Senex.
Celeſtiorem ego annũ locando argento fœnori
s Nunquã ullũ uidi quã mihi ãnus obtigit:
A mane ad noctem uſq; in foro ego diem
Locare argenti nemini nummũ queo.
Nũc pol ego perii plane imperpetuum modũ.
tr. Daniſta adeſt qui dedit quia amica eſt empta
Manifeſta res:niſi quod occurro prius
Ne hoc ſenex reſciſcat:ibo huic obuiam
Sed quid nam hic ſeſe tam cito recipit domum.
Metuo ne de hac re quippiã inaudiuerit
Accedam atque appellabo:ut q̃timeo miſer
Nihil eſt miſerius:q̃ animus hominis conſcius
Sicut me habet.uerũ ut res hæc ſeſe habet
Pergam turbare porro.ita hæc res poſtulat
Vnde is.te.cõueni illũ unde haſce ædes emerã.
tr. Num quid dixiſti de illo quod dixi tibi!
te. Dixi hercle uero omnia.tra.hei miſero mihi
Etiã fatetur de hoſpite.teu.immo pernegat.
tr. Cape hercle obſecro cum eo una iudicẽ:
Sed eum uideto ut capias:qui credat mihi:
Tam facile uinces:q̃ pirum uolpes comeſt.
Metuo ne technæ meæ perpetuo perierint
te. Quid tu te tecum.tra.nihil enim ſed dic mihi
Dixtin quæſo.Teu.dixi inquam ordine omnia.
tr. Etiam fatetur de hoſpite.te.imo pernegat
Negat quãdo cogitas.te.dicã ſi confeſſus ſit
Quid nũc faciundũ cenſes.tra.egon qd cenſeam.
Cape obſecro hercle cum eo una iudicem
Sed eum uideto ut capias qui credat mihi
Tam facile uinces q̃ pirum uulpes comeſt.
Da. Sed philolachetis ſeruum eccũ tranium.
Qui mihi neq; fœnus neq; ſortem argẽti damnũt
Quo te agis.tr.ne quoq̃ abeo næ ego ſum miſer
Sceleſtus natus eſt de his inimicis omnibus
Iam illo præſente adibit næ ego ſum miſer
Ita & hinc & illinc mihi exhibent negocium

Sed occupabo adire.da.hic ad me it saluus sum
Spes est de argento hilarus ē.tra.frustra est homo
Saluere iubeo te mi saturites bene.
Da. Salue & tu:qd de argento.ti.abisis belua
Continuo aduenies pilum iniecisti mihi.
Da. Hic homo inanis ē.tra.hic homo est certe ariolus.
da. Quid tu istas mutiscis trichas.qn quiduis cedo.
da. Vbi philolaches est.tra.nunq̄ potuisti mihi
Magis opportunus aduenire q̄ nunc aduenis.
da. Quid est. T.concede huc.da.quin mihi argentū redditur:
tr. Scio te bona esse uoce:ne clama.da.ego hercle uero clamabo.
tr. Ahah morem mihi gere.da.qd tibi morem ego uis geram.
tr. Abi quæso hinc domū.da.abeam.tra.redito huc circiter meridiem
da. Reddet ne igitur fœnus.tr.reddet:nūc abi.da:quid ego huc
Recursam aut operam sūmam:aut conteram
Quid si hic manebo potius ad meridiem.
tr. Immo abi domum uerū crede dico:abi modo.
da. Quin uos mihi fœnus date:quod hic negamini:
tr. Tu hercle:ne tu abi modo:ausculta mihi.
da. Iam hercle ego illū nominabo.te.euge strenue
Beatus uero es nunc quum clamas me ut puto
da. Multos me hoc pacto iam dies frustramini
Molestus si sum.reddite argentū abiero.
tr. Responsiones omnes hoc uerbo eripit.
Sortem accipe.da.imo fœnus id primū uolo
tr. Quid tu hominū omnium deterrime
Venisti huc extentatū agas quod in manu est
Non dat non debet.da.nō debet.tra.nec erit quidem
Ferre hoc potes an quod abeat foras.
Vrbem exul hic causa tui qui sortem potius dare licebit.
pa. Quin non peto.tr.fuge:optume eccū ædiū dominus foras
Simo progreditur ipsus huc concessero.dum mi senatū
Cōsilii in cor conuoco.tū accedā huc quādo qd agā inuenero.

Simo senex. Tranio seruus.

Si. Elius anno hoc mihi non fuit domi.
m Nequid esca una meruerit magis.
Prandium uxor mihi perbonū dedit.
Nunc dormitum iubet me ire minime.
Nam mihi forte uisum in loco fuit
Melius quam prandium quod solum dedit.

Voluit in cubiculum abducere:eamus
Non bonus ſomnus eſt de prandio.apage
Clanculum ex ædibus me edidi foras
Tota turget mihi uxor:ſcio nunc domi:
tr. Res parata eſt.mala in ueſperum huic ſeni
Nam &cœnandum:& cubandum:ſi intrabit:male.
Si. Quod magis cogito cum meo animo:
Si quis dotatam uxorem habet:male
Neminem ſollicitat ſopor:ire dormitum
Odio es tu exequi certa res eſt:ut abeam
Potius hinc ad forum.quam domi cubem.
Atq; pol neſcio.ut moribus ſcient
Veſtræ hæ.ſat ſcio quam me habeat male
Peius poſt hac fore quam fuit mihi!
tr. Abitus tuus tibi ſenex fecerit male
Nil erit:quod deorum nullum accuſites
Te ipſe iure optimo merito incuſes.licet
Tempus nunc eſt ſenem hunc alloqui me
Hoc habet:repperi qui ſenem ducerem
Quo dolo a me dolorem procul pellerem
Accedam:di te ament plurimum ſimo!
Si. Saluos ſis tranio.tra.ut uales.ſi.non male
Quid agis.tra.ominē optimū teneo.ſi. amice facis
Cum me laudas.tra.decet certe.Si.hercle te ego
Haud bonū teneo ſeruum.eia maſtigia
A meridie amiſti cero quid nunc mox.
tr. Quid eſt.ſi.qd ſolet fieri hic.tra.qd id eſt.ſi.loquar
Si decet morē geras:uita q̄ ſit breuis ſimul cogita qdē.
tr. Hem uix tandē percepi ſuper his rebus noſtris te loqui.
Si. Muſice hercle agitis ætatē ita ut uos decet
Vino & uictu piſcatu: probo electili
Vitam colitis .tra.immo uita ante hac erat
Nunc nobis cōmunia hæc exciderunt.
Si. Quid dū .tra.ita opido occidimus omnes ſimo.
Si. Non taces pſpere uobis cūcta uſq; adhuc pceſſerūt.
tr. Ita ut dicis facta haud nego.nos pfecto probe
Vt uoluimus.uiximus:ſed ſimo ita nūc uētus nauē deſeruit.
Si. Quid eſt quomodo peſſumo:q̄ nec ſubducta erat tuto in terra.
tr. Hei.Si.quid eſt!tra.me miſerū occidi.ſi.qui.tr.qa
Venit nauis noſtræ naui quæ frangat ratem.

Si. Velim ut tu uelles trãio. sed qd est negotii. tr. eloquar
Herus peregre uenit: si. tuus ne. tr. cor tenditur
Inde ferit iterũ: postea hem obsecro: ne indicium
Hero facias meo. si. e me ne quidem metuas: nihil siet.
tr. Patrone salue. si. nihil moror mihi istiusmodi clientis:
tr. Nunc hoc quod ad te noster me misit senex
Si. Hoc mihi responde primũ: quod ego te rogo
Iam de istis rebus noster quid sensit senex.
tr. Nihil quicq̃. si. nunquid increpauit filiũ.
tr. Tam liquidũ est q̃ liquida esse tempestas solet.
Nunc te orare iussit opere maxumo:
Vt sibi liceret inspicere hasce ædis tuas
Si. Non sunt uenales. tr. scio equidẽ istuc: sed senex
Gyneceum ædificare uolt hic in suis: & balneas
Et ambulacrum: & porticum. si. qd consomniauit?
tr. Ego dicam tibi. dare uolt uxorẽ filio quantũ potest
Ad eam rem facere uolt nouũ gyneceũ.
Nam sibi laudasse ait architectorem
Nescio quẽ. ædificatas has sane bene
Nunc hinc exemplum capere uolt. nisi tu ne uis:
Si. Nam ille malo quidem ab opere exemplum petit
Quia hic esse æstatẽ pbonã subdiu sol perpetũ diẽ.
Immo edepol uero cum usquequaque umbra est
Tamen sol semper hic est. usque a mane ad uesperũ
Quasi flagitator adstat usque ad hostiũ:
Nec mihi umbra usquam est: nisi in puteo quæpiã est
tr. Quid sarsinatis ecqua est. si umbram non habes.
Se. Molestus nesis: hæc sunt sicut prædico.
At tamen inspicere uolt. inspiciat si lubet
Si quid erit quod illi placeat: de exemplo meo
Ipse ædificato. tra. eon uoco huc hominem. Si. uoca
Alexandrum magnũ atq; agathoclem aiunt maxumas
Duo res gessisse. quid mihi fiet tertio q solus facio faciora ĩmortalia.
Vehit clitellas: uehit hic autem alter senex.
Nouum mihi questũ institui: non malũ
Nam muliones mulos clitellarios: habẽt
Ego habeo homines clitellarios: magni
Sunt oneris: quicquid imponas uehunt.

Tranio seruus Teuropides. Simo. senes duo.

tr. Vnc ausculto. an coloquar: congrediar

Heus teuropides.te.hem quis me nominat.
tr. Hero seruus multũ suo:quo me miseras:aftero:omne ipetratũ
te. Quid illic obsecro tam diu destitisti!
tr. Seni non ocium erat:id sum opperitus.
te. Antiquum obtines hoc tuũ:tardus ut sis
tr. Heus tu si uoles uerbum hoc cogitare:
Simul flare sorbereq:haud factu facile est.
Ego hic esse:illic simul & haud potui.
te. Quid nunc.tr.uise specta tuo arbitratu.
te. Age. duc me:non moror:subsequor te.
tr. Senex ipse ante hostiũ eccum opperitur.
Sed mœstus est:se hasce uendidisse.te.quid tandem.
tr. Orat ut suadeam philolacheti.ut istas remittat sibi.
te. Haud opinor:sibi quisq; iure metuit
Si maleẽptæ forent:nobis istas redhibere haud placeret.
Lucri quicqd est:id domũ trahere oportet.
tr. Latius demũ est opere pretium iuisse
Recte edepol mões.si.eho.istũ puer cirũduce hasce ædis:& cõclauia
Nam egomet ductarem:nisi mihi esset ad forũ negociũ
te. Apage istũ a me nihil moror ductarier quicquid est.
si. Perductet quispiam ædes dico.te.ego intro eo igitur
Sine perductore.si.ilicet.te.ibo intro igitur.
tr. Mane sis uideã ne canis.te.age dũ uide est.si.abi.te.canis est
Abi directa.tr.est.si.abi hinc in malam crucem:at etiã restas.
te. Est.si.abi hinc: nihil pericli est.age tam placida est
Quam fœta:qua uisere intro audacter licet.
Ego eo hinc ad forum.tr.fecisti commode bene ambula.
te. Tranio age canem istam a foribus abducat face
Et si non metuenda est.tr.quin tu istã aspice.ut placide accubat:
Nisi molestũ inuideri te:atque ignauũ iam.ut lubet.
te. Sequere hac me igitur.tr.equidẽ haud usq; ab ædibus abscedã tuis.

Danista. Tranio. Teuropides. Simo.

f Erui qui cum culpa carent: tum malũ metuunt
da. Hi solent esse heris utibiles :nã qui nihil metuũt
Postq; sunt malum meriti:stulta sibi expetunt consilia
Exercent sese ad cursurã:fugiunt:sed hi si reprensi sunt
Faciunt amalo peculio:quod nequeunt augent ex pauxil
Mihi i pectore consillii malam rẽ prius
Quam ut meum.
Vt adhuc mihi fuit coriũ:esse oportet

Sincerum:atque ut uetem uerberare.
Si huic imperabo.prope tectum habebo malũ
Cum impluit cæteros ne impluat mihi.
Nam ut serui uolunt esse herũ:ita solet
Boni improbi sunt.malus fuit.nam nũc domi
Nostr e tot pessimi uiuunt peculii sui prodigi
Plagigeruli:ubi aduersũ:ut eant uocãtur
Hero:non eo:molestus nescis:scio quo pperas. gestis
Aliquo iam hercle ire uis mula foras pastũ:
Bene merens hoc preciũ.unde auscultaui foras:
Solus nũc eo aduersum hero ex plurimis seruis.
Hoc dii crastini cũ herus resciuerit mane
Castigabit eos bubulis exuuiis
Postrẽmo minori spero tergum illorũ q̃ meũ.
Misericordias tandem habere hominẽ oportet
Morare hercle facis subsequere fiat
Do tibi ego operã senex illic est.tr.hẽ tibi adduxi hominẽ.
Si. Saluum te aduenisse peregre gaudeo teuropides:
te. Dii te ament.si.inspicere ædis te has uelle aiebat mihi:
te Nisi tibi icõmodũ est si.imo est cõmodũ i itro.atq; ispice
tr. Et enim mulieres!si.cauetu ullã floccifaxis mulierũ
Qua libet perambula ædes oppido tanq̃ tuas
te. Tanq̃.tr.ha caue ne illi obiectes nunc in ægritudine
Te has emisse:non tu uides hunc uultu ut tristi ẽ senex.
te. Video.tr.ergo irridere ne uideare:& gestire admodũ
Noli facere mentionẽ te emisse.te.intelligo
Et bene monitũ duco:ac esse existimo humani ingenii.
Quid nũc.si.quin tu is itro:atq; ociose pspecta ut libet.
te. Bene boniq; arbitror te facere factum edepol uolo:
Si. Vinq perducitet.te.apage istũ perductorẽ non placet:
Si. Quid est. te.errabo potius q̃ perductet quispiã.
tr. Vide uestibulũ ante ædis hoc:& ambulachrũ cuiusmodi.
te. Luculentum edepol.tra.age spectapostes cuiusmodi.
Quanta firmitate facti:& quanta crassitudine.
te. Non uideor uidisse postis pulchriores.si.pol mihi
Eo precio empti fuerant olim.tr.audin fuerant dicere
Vix uidetur continere lachrymas.te.quanti hosce emeras?
Si. Tris minas pro istis duobus præter uecturam dedi.
tr. Hercle qui multo improbiores sũt:quã a primo credidi.
te. Qua propter.tr.quia edepol amabo ab infimo terrã secãt.

Si. Intempestiuos excisos credo:id eis uitium nocet.
Atq; etiam nũc satis boni sunt.si sunt induti pice.
Non enim pultifagus opifex operã fecit barbarus.
tr. Viden coagmẽta in foribus.te.uideo.tr.specta quã arcte dormiunt.
te. Dormiũt.tr.illud quidem ut cõniuent uolui dicere
Satin habes.te.ut quicqd magis cõtemplor:tãto magis placet.
tr. Viden pictũ ubi ludificatur cornix una uulturios duo.
Cornix astat.ea uulturios duo uicissim uellitat.
Quæso huc ad me specta.cornicem ut conspicere possis
Iam uides.te.profecto nullam equidẽ illic cornicem intuor:
tr. At tu istac ad uos obtuere.quoniam cornicem nequis
Conspicari.si uulturios forte duos possis contui.
te. Omnino ut te absoluam:nullam pictam conspicio hic auem
tr. Age iam mitto:ignosco ætati non quis obtuerier.
te. Nec quæ possum:ea mihi profecto cuncta uehementer placent.
da. Illi erunt bucedæ multo potius.q̃ ego sim restio.
Mane tu atq; assiste illico:tr.molestus ne sis:nemo dat.
Age quid lubet:tu solus credo fœnore argentũ datas.
da. Cedo fœnus.tr.fœnus.illic fœnus.hic nescit quidẽ nisi fœnus
Fabularier ueto te neq; ego tetriorem bellum
Vidisse me unquã quenq̃ te censeo
da. Non edepol nũc me istis tu uerbis territas.
Callidum hoc est.& si procul abest urita male
te. Quid illud est fœnus.da.& sortem dabit pater:cũ aduenietpegre.
tr. Iam multo prius is tibi.& fœnus & sortem dabit.
Ne inconciliate:quid nos porro postules.
Vide num moratur.da.quin feram si quid datur.
te. Quid ais tu.tr.quid uis?te.quis illic ẽ:quid illic petit
Quid philolachetem gnatũ compellat:sic & præsenti
Tibi facit conuiciũ:quid illi debetur.tr.obsecro hercle iube
Obiici argentũ ob os impurum beluæ.te.lubeam.
Iube in hominem argenteos uerberarier.
da. Perfacile ego ictus perpetior argenteos.
te. Quod illud argentũ est.tr.huic debet philolaches
Paulum.te.quantulũ.tr.quasi quadraginta minas.
Ne sane id multũ censeas.te.paulũ id quidẽ est
tr. Audin uidetur obsecro hercle idoneus
Danista:qui sit genus quod improbissimũ est
te. Nõ ego istuc curo:q̃ sit:unde sit:id uolo mihi dici.id me scire expeto
Ab eo etiã argenti fœnus creditũ audio:

tr. Quattuor quadraginta illi debentur minæ
Dic te datur̃ ut abeat.te.egon dicã dare.tr.dſe.
te. Ego ne!tr.tu ipſus dic:modo auſculta mihi
Promitte age inquã:ego iubeo.te.reſponde mihi
Quid eo eſt argento factũ!tr.ſaluũ eſt.te.ſoluite
Voſmet igitur ſi ſaluũ eſt.tr.ædes filius tuus emit.
te. Aedis.tr.ædis.te.euge philolaches patrizat.iã homo
In mercatũ auortitur:ain tu ædis.tr.inq̃
te. Sed cuiuſmodi.tr.q ſcire poſſum.te.uah.tr.qd eſt.
te. Ne me roga.tr.quid ita ſpeculo claras canorẽ mer̃
te. Bene hercle factũ:qd eas quanti deſtinat daniſta etiã reſpis.
da. Mihi moleſtus ne ſis.tr.uide ut faſtit ſimia.
da. Mihi ſum libet eſſe quid hic curas:manes ne illico.
tr. Impure parafite:qui parafitus ſum.da.ego enim dicam
Cibo perduci potes quo uis.tr.ferocem facis:quia te æratus amat.
da. Nũ oculi dolent. Tr.cur.da.quia fumus moleſtus.
tr. Tace ſis faber qui cudere ſoles plumbeos nummos.
da. Non potes tu cogere me ut tibi maledicã.
tr. Noui te.rus me ſuam quidem pol culcitrulam optat.
da. Si ſobrius ſis male non dicas:tibi obtempem:cũ tu mihi neq̃as.
tr. At tu mecum peſſume aduerſus quæſo hercle abſtinet
Iam ſermonem de iſtis rebus.da.faciam & pultabo fores.
tr. Heus ecquis hic eſt.maximam qui is iniuriam
Foribus defendat:da.ecquis ecquis huc exittatq; aperit.
Nemo hinc qdem foras exit.ut eſſe addecet neq̃ hoies:ita ſunt.
Sed eo magis cauto ẽ opus.ne huc exeat q male me mulctet.

Tranio ſeruus. Teuropides ſenex.

tr. Vid tibi uiſum ẽ mercimonii.te.totus gaudeo.
tr. q Nũ nimio ẽptæ tibi uident̃:te.nunq̃ edepol ego me ſcito
Vidiſſe unq̃ablectas ædeſ niſi modo haſce: Tr.ecqd placent.
te. Ecquid placent me rogas.immo hercle uero perplacent.
tr. Cuiuſmodi gynæciũ:quod porticũ.te.inſanum bonam:
Non equidem ullã in publico eſſe maiorẽ hac exiſtimo.
tr. Quin ego ipſe:& philolaches in publico omnis porticus
Sumus cõmẽſi. Te.quid igitur.tr.longe omniũ longiſſima eſt:
te. Dii imortales mercimonii lepidi hercle nũc ferat
Sex talenta magna argenti pro iſtis præſentaria
Nunq̃ accipiet.tr.ſi recte accipere cupies ego nunq̃ ſinam.
te. Bene res noſtra collocata eſt iſtoc mercimonio.
tr. Me ſuaſore atq; impulſore id factum audacter dicito.

Cui subegi fœnore argentũ ab danista ut sumeret
Quod isti dedimus araboni.te.seruauisti omnẽ ratem.
tr. Nempe octoginta debent huic minæ:te.at imo amplius
Hodie accipiat.tr.ita enim uero ne qua cã subsiet
Vel mihi denumerato:ego illi porro denumerauero.
te. At enim neqd captõni mihi sit si dederim tibi!
tr. Ego ne te loculo modo ausim dicto aut facto fallere!
te. Egon abs te ausim:non caue ne quidem mittã tibi.
tr. Quia tibi unq̃ quicq̃ postq̃ tuus sum uerborꝫ dedi.
te. Ego eni caui recte.tr.eãdẽ inis grãm.te.atqꝫ aio meo
Sat sapio si abs te modo uno caueo.tr.tecũ sentio.
te. Nũc abi rus dic me aduenisse filio.tr.faciam ut uoles.
te. Curriculo ubi iube in urbẽ ueniat iam simul tecũ licet.
tr. Nunc ego me illa per posticũ ad congerrones cõferã:
Dicã ut hic res sũt quietæ:atqꝫ ut hũc hinc amouerim.
Aduersitor.Daniscus.Teuropides senex.
Ic qdẽ neqꝫ conuiuaꝫ sonitus itidẽ ut ante hac fuit
h Neqꝫ tibicinã cantantẽ:neqꝫ aliũ quenq̃ audio.
te. Quæ illec res é:qd illic hoies quærunt apud ædis meas:
Quid uolũt:qui itro spectãt.da.pgã pultari hostiũ
Heus reclude:heus tranio & iã aperis.te.quæ hæc ẽ fabula:
da. Etiã ne aperis.callidamanti nostro aduorsum uenimus.
te. Heus uos pueri.quid istic agitis.quid istas ædis frangitis.
da. Herus hic noster potat.te.herus hic uester potãt.da.ita loquor.
te. Puer nimiũ delicatus.da.ei aduersum uenimus.
tr. Cui homini.da.nostro.quæso quotiens dicendũ est tibi.
te. Puer hic nemo habitat:nã te esse arbitror pueꝫ probũ.
Da. Non hic philolaches adolescens habitat hiscæ ædibus.
Ad. Senex hic cerebrosus ẽ certe.da.erras peruerse pater.
Nã nisi hic hodie emigrauit aut heri:certo scio hic habitare
te. Quin sex menses iam hic nemo habitat.da.somnias.te.ego ne.
da. Tu tu.te.ne molestus:sine me cũ puero loqui nemo habitat.
da. Habitat profecto:nam heri & nudius tertius:quartus:quintus.
Sextus.usqꝫ postq̃ hinc peregre eius pater abiit.
Nunq̃ hic triduũ unum defitũ esse:& bibi.
te. Quid agis.da.triduũ unũ est haud intermissum hic esse & bibi
Scorta duci:pgræcari:fidicinas tibicinas ducere.
te. Quis istæc faciebat.da.philolaches.te.quid philolaches.
da. Cui patrem teuropidem esse opinor.te.hei occidi
Si hæc hic uera memorat:pergam porro percontarier.

Ain tu istic potare solitũ philolachem istũ quisquis ẽ cũ hero uestro
Da. Hic inquam. Te puere preter speciem stultus es: uisis ne forte
Ad merendam quopiam diuorteris. atq; ibi melius q̃ satis fuerit
Biberis. da. quid est. Te: ita dico ad alias ædis perperam ne ueneris.
da. Scio quo me ire oportet: & quo me ueneri noui loq: philolaches hic ha
Cuius est pater teuropides: qui postq̃ ad mercatũ abiit (bitat
Hic tibicinã liberauit. te. philolaches ergo. da. ita philematiũ qdẽ
te. Quanti? da. triginta talentis. te. maton apollo. ha. sed minis.
te. Ain minis triginta amicam destibatũ philolachem. Da. aio.
te. Atq; eam manu emisisse. Da. aio. te. & postq̃ eius hic pater
Sit profectus peregre. perpotasse assiduo tuo cũ domio. da. aio.
te. Quid ais? ædis hic proxumas. da. non aio. te. quadraginta & dedit
Vsq; pignori. da. neq; istuc aio. te. ei perdis. da. immo tuum
Patrem illic perdit. te. uera cantas uana uellẽ: patris amicus uidelicet
Heu edepol patrem eum miserum prædico. Da. nihil hoc quidem est.
Triginta minæ præter q̃ alios dapsiles sumptus facit.
Perdidit patrem unus istic seruos acerrimus tranio.
Is uel herculi conterere quæstum potest. te. ædepol
Me eius patris miseret: qui cũ istæc sciet facta: ita amburet
Misero ei corculum carbunculus: si quidem istæc uera sunt.
da. Quid merear quãobrem mentiar: heu uos ecquis hasce aperit:
te. Quid ita pultas ubi nemo ĩtus ẽ. alio credo comessatũ
Abisse. da. abeamus nunc iam. Te. puer iã ne abis
Libertas penula est terga tuo? da. mihi nisi herum
Vt metuam & curẽ. nihil est qui tergum tegam.

Teuropides. Simo senes duo.

Eri hercle. quid opus ẽ uerbis: ut audio
p Non equidem in ægyptũ hinc modo uectus
Fui: sed etiam in terras solas: orasq; ultimas
Sum circumuectus: ita ubi nunc sim nescio
Verum iam ibo: nã eccũ unde ædis filius
Meus emit: quid ais tu. Si. a. foro incedo domũ
te. Num quid præcessit ad forum hodie noui?
Si. Etiã. te. qd tandẽ. Si. uidi efferri mortuũ. te. hem
Si. Nouũ unũ uidi efferri mortuũ foras
Modo uixisse eum aiebant. te. ut capiti tuo:
Si. Quid tu ociosus res nouas requiritas.
te. Quia hodie adueni peregre: promisi foras:
Si. Ad cœnã me me tu euocare censeas. Te. haud postulo edepol
Verum cras nisi prius uocauerit me apud te cœnauero.

Si. Ne istuc quidem edepol postulo:te.nisi quid magis
Es occupatus.operam mihi da maxime:minas triginta
Accepisti quasi iã a philolachete.si nũq̃ nũmum quod sciam.
te. Quid a tranione seruo.si multo id minus.
te. Quas arraboni tibi dedit.se.quid somnias.
te. Ego ne.si.at quidem tu.te.qui istoc te speras modo
Potesse dissimulando infectum hoc reddere!
Si. Quid autem.te.quod me absente hic filius
Negocii gessit.si.mecum ut ille hic gesserit
Dum tu hic abes negocii:quidnam aut quo die.
te. Minas tibi octoginta argenti debeo.Si.nõ mihi quidem hercle.
Verũ si debes cedo:fides seruanda ẽ:ne ire inficias postules.
te. Profecto non negabo debere & dabo:tu caue quadraginta
Accepisse hinc ne neges.si.quæso edepol huc me aspecta
Et responde mihi:te uelle uxorem aiebat tuo nato dare.
Ideo ædificare hoc uelle aiebat in tuis.te.habeo satis
Hic ædificare uoli.si.sic dixit mihi.te.hei mihi disperi uos o
Vicini:peri interi.si.nunqd tranio turbauit.te.immo
Exturbauit omnia.si.te ludificatus ẽ.te.me hodie idignis modis
Si. Quid tu ais.te.hæc res hic est ut narro tibi.
Deludificatus est me hodie in perpetuũ modum
Nunc te obsecro:ut me bene iuues:operamq̃ des.
Si. Quid uis te.i mecũ obsecro una simul.
Si. Fiat.te.seruorumq̃ operam:& lora mihi cedo.
se. Sume.te.eademq̃ opera hæc tibi narrauero.
Quis me exemplis hodie ludificatus est.

Seruus Tranio Teropides.Simo senex.Lorarii.danista:

Vi homo timi dus erit in rebus dubiis is nauci non erit.
q Atq̃ ecquidem quid id esse dicam uerbũ nauci nescio
Nam herus me postq̃ rus misit:ut filium suũ accerserem
Ab illo per angiportum ad ortum nostrũ clanculum
Hostiũ:quod in angiportu est:orti patefeci fores.
Eaq̃ eduxi omnem legionem:& maris:& fœminas.
Postq̃ ex obsidione in tutum eduxi maniplares meos:
Capio consilium:ut senatum congeronum conuocem.
Quoniam cum uocaui:atq̃ illi me e senatu segregant.
Vbi egomet uideo uerti rẽ in meo foro:quantũ potest
Facio idẽ:quid plurimi.qbus res timida aut turbida ẽ
Pergunt turbare:usq̃ ut quid fit conquiescere.
Nam scio equidẽ nullo pacto:iam esse posse clam senẽ

Sed quid hoc ē.quod foris cōcrepuit proxima uicinſa
Herus meus hic quidē ē:guſtare ego eius ſermonē uolo:
te. Illico contra limen aſtate illic:ut cū extēplo uocem
Continuo exiliatis:manicas celeriter connectite.
Si. Talentis a magnis totidem quot ego & tu ſumus
Si arraboni has dedit quadringinta minas.
Hic ſumpſit quaſi dedimus:ſatin intelligis.
Nam poſtq̄ hic ædis uiderat:ut dixi tibi.
Cōtinuo ē alias ædis mercatus ſibi.te.bene hercle factū
tr. Heus iam aperit meridie.abſolue hūc quæſo uomitum.
Ne hic nos enecet:quattuor q̄draginta illi debent minæ
Et ſors:& fœnus:tantū eſt.da.nihilo plus peto:
tr. Velim quidem hercle ut uno nūmo plus petas
da. Adoleſcēs mecum rem habet.nempe abs te petit.
te. Petito cras ab eo.da.ſat habeo.ſi cras fero.
tr. Malum quod dii deæq; omnes diunt.
Ita mea conſilia perturbat planiſſime.
Nullum edepol hodie genus eſt hominum tetrius:
Nec minus bono cum iure q̄ daniſticum.
te. Qua in regione iſtas ædis emit filius.
tr. Ecce autem perii.te.dicis ne hoc quod te rogo:
tr. Dicā.ſed nomen domini quæro quod ſciet.
te. Age cōminiſcere ergo.tr.qd agam nunciam.
Niſi in uicinum hunc proximum mendacium
Eas emiſſe ædis huius dicam filium
Callidum hercle audiui eſſe optimū mendacium
Quicqd dei dicūt id decretū eſt dicere.te.qd igitur iā cōmentus
tr. Dii iſtū perdiūt:īmo iſtūc potius de uicino hoc proximo
Tuus emit ædis filius.te:bona fide.tr.ſi quidē es argentū
Redditurus:tū bona:ſi redditurus nō es:non emit bona.
te. Nō in loco emit pbono.tr.īmo optimo.te.cupio hercle iſpicere
Has ædis:pulta dum fores atq; euoca aliquem ītus a te tergno.
tr. Ecce aūt iterq; nūc quid dicā neſcio.iterū iam ad unū ſaxum
Me fluctus efferūt.qd nūc hercle.qd nunc faciā.ecce manifeſto tēor
te. Euoca dum aliquem foras roga circunducat
tr. Heus tu:at hinc ſunt mulieres uidendū eſt primū.
Vtrū eē uelint ne:an nō uelint.te.bonū æquūq; oras
Percōtare & roga:ego hic tātiſper:dū exiſtō:opiar foris.
tr. Dii te deæq; omnes funditus perdant ſenex.
Ita mea conſilia undiq; oppugnas mala.

trāſuo

tenebor

exis:tu

Te. Ego illum ante ædis præstabo ludificatorem meum. *præstabor*
Cuius ego ludificabo corium.si uiuo.
tr. Res palam est.nunc te uidere melius est quid agat tranio
Docte atq; astute mihi captandũ ẽ cũ illoc:ubi illuc aduenerit
Non ego illi extemplo ita meũ ostendam sensum.
Mittam lineam:dissimulabo me hoꝝ quicquã scire.
O mortale malũ:alter hoc athenis nemo doctior dici potest:
Verba illi nõ magis hodie quisq̃ q̃ lapidi põt.
Aggrediar hoiem appellabo.te.nũc ego ille huc ueniat ueli.
tr. Si quidẽ pol me quæris id sum præsens præsenti tibi *adsum*
te. Euge tranio quid agitur. Tr.ueniunt ruri rustici.
Philolaches iã hic aderit. Te.edepol mihi opportune aduenit
Nostrũ ego hunc uicinũ opinor esse hoiem audacem.& malum
(Nã nisi hic hodie emigrauit aut heri certo scio hic habitare)
tr. Qui dum.te.q.negat nouisse uos.tr.negat.te.nec uos sibi
Nũmum unquã argẽti dedisse.tr.abi.ludis me:credo haud negat
te. Immo edepol negat profecto:neq; se hascæ ædis philolachi
Vendidisse.tr.eo negauit sibi datum argentũ obsecro.
te. Quin iusiurandũ:pollicitus es dare.si uellem mihi
Neq; se hasce ædis uendidisse:neq; sibi argentũ datum esse.
Dixi ego istuc idẽ illi.tr.qd ait.te.seruos pollicitus est dare.
Suos mihi omnes quæstioni:nugas nunq̃ mihi edepol dabit.
tr. Dat profecto:qn & illum in ius inueniam mane.
te. Experiar ut opinor:certum ẽ mihi:tr.hominem cedo.
te. Quid si igit ego accersam hoies.tr.factũ eẽ iam oportuit
Vel hominẽ iube ædis mãcipio poscere.te.imo primũ uolo
Quæstioni accipere seruos.tr.faciundũ edepol censeo
Ego interim hanc arã occupabo.te.quid ita.tr.nullã rẽ sapis
Ne enim illi hic cõfugere possint.quæstioni quos dabit
Hic ego tibi præsidere bone interbitat quæstio.
te. Surge.tr.minime. Te.ne occubassis obsecro:armati cur siens
Quia enim id maxime uolo.illi istoc confugiant sine
Tanto apud iudicem hunc argenti condẽnabo facilius
tr. Quod agas:id agas.quid tu porro uis serere negocium
Nescis q̃ meticulosa res sit:ire ad iudicem.
te. Surge dũ huc:est cõsulere igitur quiddã quod tecũ uolo.
tr. Si tamen hinc cõsilium dedero:nimio plus sapio sedens.
Tunc consilia firmiora sunt de diuinis locis.
te. Surge ne nugare:aspice dũ contra me.tr.aspexi.te.uides.
tr. Video:huc si quis intercedat tertius pereat fame.

te. Qui dum? Tr. quia nihil quæsti fit: mali hercle ambo sumus.
te. Perii! tr. quid tibi est. te. dedisti uerba: qui tandē probrie
Me emunxit. tr. uide si satin recte nūmi huc fluunt.
te. Immo etiā cerebr̃ quoq; omnem e capite emunxi herum
Nam oia malefacta uestra repperi radicitus
Nunquā edepol hodie inuitus destinauit tibi.
Iam iube ignem: & carnem carnifex circūdari.
tr. Ne faxis. nā elixus esse q̃ assus soleo suauior.
te. Exēpla edepol faciā ego ī te. Tr. qa placeo exēplū expetis.
te. Loquere cuiusmodi reliqui quom hinc abibā filiū.
tr. Cū pedibus manibus: cū digitis: auribus: oculis: labris
te. Aliud te rogo. tr. aliud ego nunc tibi respondeo.
Sed eccū tui gnati sodalem uideo hic cedere
Callidamatem: illo præsente mecū agito si quid uoles.
Cal. Callidamates. Adoles. Teuropides. sen. Tranio. Se.
Bi somnū sepeliui omnēq; obdormiui crapulam.
u Philolaches uenisse mihi suū peregre huc patrem
Quoq; modo hominē ad seruos ludificatū sit.
Aut se metuere in conspectu accedere.
Nunc ego de sodalitate solus sum orator datus.
Qui a prē eius conciliarem pacem: atq; eccum optime.
Iubeo te saluere: & saluos cum aduenis teuropides.
Peregre gaudeo: hic apud nos hodie cœnes. te. sic tale
Callidamate te dii ament: de cœna facio gratiam.
Cal. Quin uenis. tr. promitte. ego ibo pro te si ire non libet
te. Verbero ēt irrides. tr. qn me p te ire ad cænā autumo.
te. Non enim ibis: ego ferare faxo ut meruisti in crucem.
tr. Age mitte ista hæc & me ad cœnam dic ituṛ. qd taces?
cal. Sed tu istic quid cōfugisti in aram inscitissimus.
tr. Aduenīens perterruit me loquere nūc quid fecerim
Nunc utrisq; disceptator eccū adest age disputa.
te. Filiū corrupisse aio te meū. cal. ausculta modo:
Fateor peccauisse: amicam liberasse absentē fœnori
Argentū sumpsisse: id esse absumptū prædico:
Nūc qd aliud fecit nisi quod faciūt sūmis gnati generibus.
tr. Herile mihi tecum cauendū est nimis quis orator catus:
te. Sine me dum istuc iudicare. surge ego istuc adsedero.
Maxime accipite hūc ad te litē enim istic: captio est.
tr. Fac ego ne metuam. & tu meam timeas uicem
Iam minori scio prędum. te. quibus modis

prędem

Me ludificatus est.tr.bene hercle factũ.& factũ gaudeo
Sapere ista ætate oportet,quis capite candido.
te. Quid ego nũc faciã.si amicus dephilo aut philomontes.
tr. Dicito his quo pacto tuus te seruos ludificauerit
Optimas frustrationes dederis in comœdiis.
cal. Tace parumper sine me uicissim loqui ausculta.te.licet.
cal. Omnium primum sodalem me esse scis gnato tuo.
Is adiit me.nam illũ prodire pudet in conspectũ tuũ
Propterea quia fecit.quæ te scire scit nũc te obsecro
Stultitiæ adolescentiæq; eius ignoscas.tuus est.
Scis solere illac ætate tali ludo ludere.
Quicqd fecit:una nobiscum fecit.nõ delinqmus:
Fœnus.sortem.sumptũq; omnem.qui amica est.omnia
Nos dabimus.nos conferemus.nostro sũptu.non tuo.
te. Non potuit uenire orator magis ad me impetrabilis
Quam tu.ne illi sum iratus neq; quicq̃ subcenseo
Immo me præsente.amato.bibito.facito quod lubet.
Si hoc pudet fecisse sumptũ:suplicii habeo satis.
tr. Dispudet.istam ueniam quid me fiet nunc iam
te. Verberibus cedere lutum pendens:tam & si pudet
Interimã hercle.cal.ego iubeo fac istã cunctã gratiã.
Tranioni remitte quæso hanc noxam causa mea.
te. Aliud quid uis impetrari a me facilius perferam.
Quam ut non ego istũ pro suis factis pessumis
Pessum premam.tr.mitte quæso tu me.te.uidẽ ut restat furcifer.
cal. Tranio.te.quin sapis tu quiesce hanc rem modo petere.
Ego illum uerberibus ut sit quietus subegero.
tr. Nihil opus profecto.cal.age iam sine te exorarier.
te. Nolo.cal.quæso hercle.te.nolo nũquã oras.nequicquam uenis.
cal. Hanc modo unam noxiam unã queso hanc causa mea
Quid grauaris quasi gratiam non cõmeream.
Si aliam noxiam.ibi utrũq; & hoc & illud poteris ulcisci probe
Sine te exorem.te.age:habe:abi impune:hem huic habeto gratiam!
Spectatores fabula hæc ẽ acta:uos plausũ date.

Plauti comici festiuiss. Menæchmi.

Argumentum.

Ercator siculus cui erant gemini filii
m Eisubrupto altero:mors obtigit
Nomen subrepti illi indit q domi est
Auos paternus.facit menæchmum sosidem

Et is germanum postq̃ adoleuit quæritat
Hic fuerat auitus ille subrepticius
Menæchmum omnes ciuem credunt aduenam:
Eumq; appellant. meretrix. uxor. & socer.
Hi se cognoscunt fratres postremo inuicem.

Prologus.

Alutem primum iam a principio propiciam
Mihi atq; uobis spectatores nuncio.
Ad porto uobis plautum lingua non manu
Quæso ut benignis accipiatis auribus.
Nunc argumentum accipite: atq; animum aduortite
Quam potero in uerba conferam paucissima.
Atq; hoc poetæ faciunt in comœdiis:
Omnis res gestas esse athenis autumant.
Quo illuc uobis græcum uideatur magis
Ego nusquam dicam: nisi ubi factum dicitur.
Atq; adeo hoc argumentum græcissat tamen
Non atticissat: uerum sycilicissat
Huic argumento elogium hoc fuit
Nunc argumentum uobis demensum dabo
Non modio neq; trimodio: uerum ipso horreo.
Tantum ad narrandum argumentum adest benignitas.
Mercator quidam fuit syracusis senex.
Ei sunt nati filii duo gemini.
Ita forma simili pueri: ut mater sua
Non internosse posset quæ mammam dabat.
Neq; adeo mater ipsa. quæ illos pepererat:
Vt quidem ille mihi dixit qui pueros uiderat.
Postq̃ iam pueri septuennes sunt: pater
Onerauit nauem magnam multis mercibus.
Imponit geminum alterum in nauem pater.
Tarentum auexit secum ad mercatum simul.
Illum reliquit alterum apud matrem domi.
Tarenti ludi forte erant: quom illuc uenit:
Mortales multi ut ad ludos conuenerant.
Puer inter homines aberrauit a patre.
Epidamniensis quidam ibi mercator fuit.
Is puerum tollit: auehitq; epidamnum.
Pater eius postq̃ puerum perdidit:
Animum despondit a quis ægritudine.

Paucis diebus post tarenti est mortuus.
Postq̃ syracusas de ea re rediit nuncius
Ad auom puerorꝫ: puerum subductum alterum
Patremq; pueri tarenti esse mortuum.
Immutat nomen auos huic gemino alteri.
Ita illum dilexit: qui subruptus est alterum
Illius nomen indit illi qui domi est,
Menæchmo idem quod alteri nomen fuit
Et ipsus eodem est uocatus nomine.
Propterea illius nomen nemini facilius.
Quia illum clamore uidi flagitarier
Ne mox erretis: iam nunc prædico prius:
Idem est ambobus nomen geminis fratribus.
Nunc in epidamnũ pedibus redeundũ est mihi.
Vt hanc rem uobis examussim disputem.
Siquis quid uestrum epidamnũ curari sibi uelit.
Audacter imperato: & dicito. sed ita
Vt det unde curari id possit sibi.
Nam nisi qui non argentum dederit: nugas egerit.
Nam nisi qui dederit: magis maiores nugas egerit.
Verꝫ illuc redeo unde abii: atq; uno adsto in loco:
Epidãniensis ille. quem dudum dixeram.
Geminũ illum puerum: qui subripuit alterum
Ei liberorum: nisi diuitiæ nihil erat.
Adoptat illum puerum subrupticium.
Sibi filiũ: eiq; uxorem dotatam dedit.
Eumq; heredẽ fecit: q̃ ipse obiit diem.
Nam rus ut ibat: forte ut multum pluerat.
Ingressus fluuium rapidum ab urbe haud longule:
Rapide raptori pueri subduxit fides.
Abstraxitq; hominem in maximam malam crucem.
Illi diuitiæ euenere maxumæ:
Istic habitat geminus subrupticius
Nunc ille germanus qui syracusis habet
Hodie in epidamnũ uenit cum seruo suo
Hunc quæritatum geminum germanum suum.
Hæc urbs epidamnus est: dum hæc agitur fabula.
Quando alia agetur: aliud fiet oppidum.
Sicut familiæ quoq; solent mutari modo.

Peniculus. Parasitus.

Vuentus nomen fecit peniculo mihi.
Ideo quia mensam quando edo detergeo:
Homines captiuos qui cathenis uinciunt:
Et qui fugitiuis seruis indunt compedes
Nimis stulte faciunt mea quidem sententia.
Nam homini misero si ad malum accedit malum
Maior lidido est fugere.& facere nequiter.
Nam si ex cathænis eximunt aliquo modo.
Tum compediti ianuam lima præterunt,
Aut lapide excutiunt clauum.nugæ sunt hæ.
Quem tu asseruare recte ne aufugiat uoles
Esca atq; potione uinciri debet
Apud mensam plenam homini rostrum deliges.
Dum tui illi quod edat:& quod potet præbeas
Suo arbitratu affatim quotidie.
Nunq̃ edepoi te fugiet:iam & si capital fecerit
Facile asseruabis.dum eo uinclo uincies.
Ita istæc nimis lenta uincla sunt escaria.
Quam magis extendas:tanto astringant arctius
Nam ego ad menæchmum hunc eo:cui iam diu
Sum iudicatus:ultro eo ut me uinciat.
Nam illic homo homines non alit.
Verum educat recte.atq; nullus melius
Medicinam facit ita est adolescens ipsius escæ maxumæ
Cerealis cœnea dat ita mensam extruit
Tantas strucies concinnat patinarias.
Standum est in lecto:si quid de summo petas.
Sed mihi interuallum iam hos dies multos fuit,
Domi domitus sum usq; cum caris meis
Neq; edo neq; emo:nisi quod est carissimum
Id quoq; iam cari qui instruuntur deserunt.
Nunc ad eum inuiso: si aperitur hostium.
Menæchmum eccum ipsum uideo progreditur foris.
Menæchmus adolescen.peniculus parasitus
I mala,ni stulta:ni ĩdomita .ĩposq; animi: ꝙ uiro eē odio
n Vides:tu te tibi odio hēas . p̃ter hāc simile tale p⁹ hūc diē
Faxis:faxo foris uidua uisas patrem. nā quotiens ire uolo
Me retines:reuocas:rogitas q⁰ ego eā:q̃ rē agā:qd negocii geraī
Quid detur:quid feram:quid foris egerim.
Pōtorem domū duxi: ita omnem mihi rem necesse est loqui.

Quicqd egi:atq; ago:nimiũ ego te abui delicatã:nunc adeo
Vt factutus dicã.quando ego tibi ancilas.penũ lanũ.aurũ:
Vestem purpuram bene præbeo:nec quicq̃ eges:malos cauebis
Si sapis:uitũ obseruare desines:atq; adeo me neqcq̃ seruesob eã
Industriã hodie ducã scortũ ad cœnã:atq; aliquo cõducã foras
pe. Illic homo se uxori simulat male loqui:loquitur mihi.
Nam si fortiscænat: profecto me haud uxorẽ ulciscitur.
me. Euax iurgio hercle tandẽ uxorem abegi ab ianua.
Vbi sunt amatores mariti: dona quid cessant mihi cõferre oẽs
Cõgratulans:qa pugnaui fortiter hanc:modo uxori intus pallã
Subrupui:ad scortũ fero si h° decet dari.facete uerba custodi cate
Hoc facinus pulchrũ est. hoc ,pbũ ẽ h° lepidũ ẽ hoc factũ ẽ fabre
Meo malo a mala suftuli.hoc ad dãnum deferetur.
Auærti pædam ab hostibus nostrum saluto socium
pe. Heus adolescens ecqua mihi istac pars inest
me. Periti insidias deueni: pen.immo in præsidium ne time.
me. Quis hõ ẽ? pe.ego sũ.me.o.mea cõmoditas o mea opportũitas
Salue.pe.salue.me.quid ais:pe.teneo dextra genium meum.
me. Non potuisti magis per tempus mihi aduenire:q̃ aduenis.
pe. Ita ego soleo:cõmoditatis oĩs articulos scio .me. uin tu facinus
Luculẽtũ ispicere.pe.qs id coxit coqus iã sciã siqd titubatũ est.
Vbi reliqas uidero.me.dic m̃ nũqd tu uidisti tabulã pictã ĩ piete
Vbi aquila catamitũ raperet:aut ubi uenus adoneõ?
pe. Sepæ sed qd istæ picturæ ad me attinent.me age me aspice:
Ecq̃ dẽ assimulabo similiter.pe.q istic ẽ ornat? tu?.me. dic hoie;
Lepidissimũ eẽ me.pe.ubi esuri sum? me.dic mõ qd̃ ego te iubeo
pe. Dico homo lepidissime.me.ecqd audes de tuo istuc addere
Atq; hilarissime perge.pe.non pergo hercle nisi scio qua gratia
Litigũ est tibi cũ uxore.me.hoc mihi abs te caueo cautius
Clam uxorẽ ubi sepulchrũ habeamus atq; hũc cõburamus diẽ
pe. Age sane igit̃.quãdo æquũ oras:q̃ mox incendo rogum.
me. Dies quidẽ iam ad umbilicũ est dimidiatus mortuus.
Remorare mihi.quom obloquere.pe.oculũ effodito persolum
Mihi menæchme si ullum uerbum faxo:nisi quod iusseris
me. Concede huc a foribus.pe.fiat.me.concede huc.pe.licet.
me. Euã núc concede audacter ab leomino cauo.
pe. Heu edepol.ne tu.ego opinor esse agitator probus.
me. Quidum.pe.ne te uxor sequatur:respectas idẽtidem.
me. Sed qd ais.pe.ego ne: id enim qd tu uis.id aio atq; id nego:
me. En ecquid tu de odore possis:siquid forte olfeceris

Facere coniecturã:captũ sit collegiũ:hanc quã ego habeo
Pallam quid olet:abstines sũmum olfactare.
pe. A gedũ odorare oporet uestimentum muliebre.
Nec ex istoc loco spurcatum nasum odorare inlutibili.
me. Du facta igitur hinc penicule lepide:ut fastidis decet
Quid igit quod olet responde.pe.futurũ:scortũ prandiũ
me. Nunc ad amicam defertur hanc meretricem
Erotium:mihi tibi atq; illi iubeo iam apparari prandiũ.
Inde usq; ad diurnam stellam crastinam potabimus.
pe. Expedi te fabulatus:iam fores ferio.me.feri.
Vel mane etiam mille passum cõmoratus cantharũ
Placide pulra:pe.credo:ne fortes samiæ sient:
Mane mane obsecro hercle ab se ecca exit.pe.o.solem uides
Statim ut occecatus præ huius corporis cãdoribus.
Erotiũ mulier.peniculus parasitus.menæchmus adoloscens
er. Nime mi menæchme salue qd ergo extra numerũ es mihi.
me. Idem istuc aliis ascriptiuis ad legionem fieri solet.
Ego istuc mihi hodie apparari iussi apud te prœlium.
Hodie id feci:neq; uterq; pro illo potabimus.
Vter ibi melior bellator erit inuentus cantharo
Tu es legio.adiudicato cũ utro hanc noctã sies.
Vt ego uxorem:mea uoluptas ubi te aspicio.odi male.
er. Interim nequis quin eius aliquid indutus sis
me. Quid hoc est induuiæ tuæ:atq; uxoris exuuiæ.erota
Superas facile:ut superior sis mihi.q̃ quisq;:qui impetrat.
pe. Meretrix tantisper blandit.dum illud quod rapiat.uidet.
Nam si amabas:iam oportebat nasum abreptũ mordicus.
me. Sustine hoc penicule exuuias facere.q̃ suauiũ uolo
pe. Cedo.me.sed obsecro hercle salta sic cũ palla postea.
pe. Ego saltabo.m.sanus hercle non es.pe.ego ne.an tu magis.
me. Si non saltas:exi igitur.mimio ego hanc periculo
Subrupui hodie meo qdẽ animo:ab hippolyta subcingulũ
Haud hercules a que magno unq̃ abstulit periculo
Cape tibi hanc:quando una uiuis meis morigera moribus.
pe. Hoc animo decet animatos esse amatores probos:
Qui quidem ad mendicitatem se properent detrudere.
me. Quattuor minis ego istanc annom uxori meæ.
pe. Quattuor minæ periere plane:ut ratio redditur.
me. Scin qd uolo ego te accurare.ero.scio.curabo quæ uoles.
me. Iube igitur nobis tribus apud te prandium accurarier

Glandionicam ſuillam:laridum pernam itidem
Aut ſinciput.aut polimenta porcina.aut aliquid ad eũ modum
Madida quæ mihi appoſita in menſam miluinam ſuggerant:
Atq; actutũ.ero.licet ecaſtor.me nos prodimus ad forũ.
Iam hic nos erimus.dũ coquitur:interim potabimus.

er. Quando uis ueni parata res erit.me.propera modo
Sequere.pe.ego hercle uero te:& ſeruabo:& te ſequar.
Neq; hodie ut te perdam:meream deorũ diuitias mihi:

er. Euocate intus cylindrũ mihi quo quũ actutũ foras

Erotium meretrix.Cylindrus coquus.

er. Portulã cape atq; argentũ.eccos tris nũmos habes,

cy. ſ Habeo.ero.abi atq; obſoniũ affer:tribus uide qd ſi ſatis
Neq; deſiat:neq; ſuperſit.cy.cuiuſmodi homines erunt

er. Ego & menæchmus.& paraſitus eius.cy.iam iſti ſunt decem.
Nã paraſitus octo hominũ munus facile fungitur.

er. Elocuta ſum conuiuas:cæterũ cura tu etiã

cy. Cocta ſunt:iube ire accubitũ.er.& redi cito.cy.iã ego hic ero.

Menæchmus adoleſcẽs. meſenio ſeruus.

Vlla ẽ uoluptas nautis meſſenio maior
n Meo animo q̃ cum ex alto procul
Terrã conſpiciunt.meſ.maior non dicam dolor
Quam ſi adueniens terrã uideas quæ fuerit tua.
Sed quæſo q̃obrem nunc epidãnum uenimus.
Iam quaſi mare.omnis circuimus inſulas.

me. Fratrẽ quæſitum geminum germanũ meũ.

meſ. Nam quid modi futurũ ẽ illum quærere
Hic annus ſextus ẽ:poſtq̃ rei huic operam damus
Iſtros:hyſpanos.maſſilienſis illyricos
Mare ſuperum omne:græciamq; exoticã
Oraſq; italicas omnis:quas adgreditur mare
Sumus circũuecti.ſi acum credo quæreres
A cum inueniſſes:ſi appareret:tam diu
Hominem inter uiuos quæritamus mortuum
Nam inueniſſemus:iam diu ſi uiueret:

me. Ergo iſtuc quæro qui faciat mihi.
Qui ſeſe dicat ſcire eum eſſe mortuum.
Operam præterea nunq̃ ſummam quærere
Verum inter uiuos nunq̃ deſiſtam.exequi
Ego illum ſcio:q̃cordi ſit catus meo.

meſ. In ſcyrpo nodum quæris.quin nos hinc domum

Redimus:nisi historiam scripturi sumus.
Dictum facessas datum:edis caueas malo.
Molestus ne sis:nou tuo hoc fiet modo.mene.hem
Illo enim uerbo esse me seruom scio.
Non potuit paucis plura plane proloqui.
Verumtamen nequeo continere quin loquar.
Audin menæchme:quum inspicio marsupium
Viaticati hercle admodum æstiue sumus.
Ne tu hercle opinor nisi domum reuorteris:
Vbi nihil habebis.geminũ dum quæris gemes
Natio epidannia:nam ita est hæc hominum.
Voluptarii atque potatores maxumi:
Tum sycophantæ & palpatores plurimi
In urbe hac habitant:tum meretrices mulieres
Nusq̃ perhibentur blandiores gentium
Propterea huic urbi nomen epidanno inditũ est.
Quia nemo ferme huc sine danno diuortitur.
me. Ego istuc cauebo:cedo dum mihi huc marsupium.
mes. Quid eo uis.me.iam abs te metuo de uerbis tuis.
mes. Quid metuis.me.ne mihi dãnum in epidanno dias.
Tu mãgnus amator mulierum es messenio.
Ego autem homo iracundus animi perditi
Id utrunq;:argentum quando habeo: cauero.
Ne tu delinquas ne ue ego irascar tibi:
mes. Cape atq; serua me lubente feceris.

Cylindrus.menæchmus.messenio.

cy. Enæ obsonaui.atq; ex mea sententia bonum
Anteponam prandium pransoribus:adibo.atq; adloquar
Sed eccum menæchmum uideon a tergo meo:
Prius iam conuiuæ ambulant ante hostium q̃ ego obsonatu re
me. deo scis quis ego sum.
cy. Non hercle uero:ubi conuiuæ cæteri.me.quos tu conuiuas q̃ris
cy. Parasitum tuũ.me.meũ parasitũ:certe hic insanus est homo.
mes. Dixin tibi esse hic sycophantas plurimos.
Quem tu parasitum quæris adolescens.cy.meum
Peniculum.mes.eccum in uidulo saluum fero.
Menæchme numero huc aduenis ad prandium.
Nunc ipso naturæ deo mihi responde
Adolescens:quibus hic præciis porci uenũt
Sacri sinceri:nũmum a me accipe:iube te piari

menæchme

De mea pecunia .nã eqdẽ ĩsanũ eẽ te certo scio.
Qui mihi molestus homini ignoto.quisquis es.
cy. Cylindrus ego sum non nosti nomen meum?
Mes. Seu tu cilyndrus seu coriendrus:perieris
Ego te non noui.neque nouisse adeo uolo.
cy. Est tibi menæchmi nomen tantũ:quod sciã:
me. Pro sano loqueris.qui me meo appellas nomine.
Sed ubi nouisti me.cy.ubi ego te nouerim
Qui amicam habeas heram meã hanc erotiũ.
me. N eq hercle habeo:neque te:quis homo sis scio.
cy. Non scis quis ego sim:qui tibi sæpissime
Cyathisso apud nos quando potas:mes.hei mihi
Cum nihil est:qui illi homini diminuam caput:
me. Tum cyathissare mihi soles qui ante hunc diem
Epidamnũ nunquã uidi neque ueni.cy.negas.
me. Nego hercle uero.cy.non tu illisce ædibus
Habitas.me.dii illos homines qui illic habitant pdiunt.
cy. Insanit hic equidem qui ipse maledicit sibi
Audin menæchme:me.quid uis.cy. si me consulas.
Nummum illum quem mihi dudũ pollicitus dare:
Nam tu quidẽ hercle certo non sanus satis
Menæchme qui nunc ipsius maledicas tibi
Iubeas:si sapias.proculũ afferri tibi.
mes. Tu hercle homo es multum odiosus mihi.
cy. Solet iocari sæpe mecum illo modo:
Quanuis ridiculus est ubi uxor non adest.
me. Quid ais tu.cy.quiduis inquã:satin hoc quod uides.
Tibus uobis obsonatus:an obsono amplius.
Tibi & Parasito.& mulieri.mes.quas tu mulieres
Quos tu parasitos loquẽ:cy.quod te urget seculus
Qui huic scis molestus.men.quid tibi mecum est rei.
cy. Ego te non noui:cum hoc quem noui:fabulor:
me. Non edepol tu homo sanus es certo scio
cy. Iam ergo hæc mandebunt faxo nihil morabitur.
Proin.tu nequo abeas longius ab ædibus
Nunquid uis.me.ut eas maxumam in malum crucem.
cy. Ire hercle melius te intro:atq accumbere:
Dum ego hæc appono ad uolcani uolentiam:
Ibo intro:& dicam te hic astare erotio.
Vt te hinc abducat:potius q hic adstes foris

Iam ne abiit:edepol haud mendacia tua uerba:
me. Exterior si obseruato modo nam istic meretricē credo
mes. Habitare mulierē:ut qdē insanus ille dixit q hīc abiit modo
Sed miror qui ille nouerit nomen meum.
me. Minime hercle mirū:morē hunc meretrices habent
mes. Ad portū mittunt seruulos:ancillas
Si qua peregrina nauis in portū aduenit
Rogitant cuiatis sit quid ei nomen sit
Post illæ extēplo se applicant:adgultināt
Si pellexerūt:perditum amittunt domum.
me. Sane censeo:mes.nunc in istoc portu stat nauis
Prædatoria absqua cauendum est nobis.
me. Mones quidem hercle recte.mes.tum demū sciam.
Recte monuisse si tu recte caueris.
Tacendum parumper:nam concrepuit hostium.
Videamus qui hinc egreditur:hoc ponam iterim
Abseruatote hæc si uoltis nauales pedes.

Erotiū.Cylindrus.Menæchmus.Mesenio.

er. s Ine fores sic abii:nolo operiri intus para
Cura inde quod opus est.cy.fiet:
er. Sternite lectos.icedite odores:mūdicia illecebrā aio ēamātū
Amanti amœnitas malo:si nobis lucro est.
Sed ubi est ille quē coquus ante ædis ait esse atq; eccū uideo
Qui mihi est usui:& plurimum prodest:itē ultro fit ut meret
Potissimus nostræ domi:ut si nunc eum adhibo. alloquar ultro
Animule mi mihi mira uidentur te hic stare foris.
Fores qui pateant magis q̄ domus tua.cum hæc tua sit.
Prandiū:ut iussisti:hic curatum est:ubi lubet ire licet accubitū.
me. Qui cū hæc mulier loquitur.er.quidē tecū.me.qd mecū tibi
Fuit unq̄:aut nūc ē negocii.er.quia pol te unū ex omnibus
Venus uoluit me magnificare.neq; id haud immerito tuo.
Nam ecastor solus bene factis tuis me florentem facis:
me. Certo hæc mulier aut insana aut ebria est messenio
Que hominē ignotum compellet me tam familiariter.
mes. Dixin ego istæ hic solere fieri folia nunc cadunt.
Nunc si triduum hoc hic erimus tum arbores in te cadent.
Nam ita sunt hic meretrices omnes illecebræ argentariæ
Sed sine modo hanc cōpellare heis mulier.tibi dico.er.qd est.
mes. Vbi tu hunc hominem nouisti.ero.ibidem:ubi hic me:nādiu
mes. In epidamno:qui hic in hanc uerbum pedem

Nisi hodie nunq̃ intro retulit er.eia delitias facis
Mi menæchme quin amabo is intro hic tibi erit rectius.
me. Hæc quidem edepol recte appellat meo me mulier nomine.
Nimis miror quid hoc sit negocii.mes. oboluit marsupium
Huic istuc quod habes.me.atque edepol tu me mõuisti probe
Accipe dum iãt hoc sibo utrũ hæc me mage amet .an marsupiuꝫ
er. Eamus intro ut prandeamus.me.bene uocas:tamen gratia est.
er. Cur igitur tibi me iussisti coquere dudum prandium.
me: Me ego ne te iussi coquere.ero.certo tibi & parasito tuo.
me. Cui:mãlo:parasito:certe hæc mulier non sana est satis
er. Peniculo.me.cs iste est peniculus:qui extergentur baxeæ.
er. Scilicet qui dudũ tecũ uenit.quom pallam mihi
Detulisti:quam uxori tuæ subrepuisse aiebas.
me. Certe hæc mulier canthãrino ritu astans somniat.
er Qui lubet ludibrio habere me:atq; ire inficias mihi:
Facta que sunt.me.dic quid est id quod negem quid fecerim.
er. Palam te hodie mihi dedisse uxoris.me.iam nũc nego
Ego quidem neque unq̃ uxorem habui neque habeo neq; huc
Postq̃ natus sum:intra portam penetraui pedem.
Prandi in naui inde huc sum egressus:te cõueni eccere.
er. Peri misera quam tu nunc mihi nauem nãras:me.ligneam
Sæpe tritam sæpe fixam.sæpe excussam malleo.
Quasi suppellex cellionis palus palo proximus est.
er. Iam amabo desine ludos facere atq; in hac mecũ simul.
me. Nam quem mulier alium hominem non me quæritas.
er. Non ego te noui menæchum mostho prognatũ patre.
Qui syracusis perhibere:natus esse in sicilia.
Vbi rex agathocles regnator fuit:& iterum pinthia
Tertiũ lyparo:qui in morte regnum hieroni tradidit.
me. Nunc heroes haud falso mulier prædicas:mes.ph iuppiter
Nunc istæc mulier illinc uenit:quæ te nouit tam cate
me. Hercle opinor pernegari non potest.mes.ne feceris
Peristi:si intrassis intra limen.me.quin tu tace modo.
Bene res geritur.assentabor quicquid dicet:mulieri.
Si possem hospitiũ nancisci:iamdudũ mulier tibi
Non imprudens aduersabar:hunc meutebã ne meæ
Vxori tennuciaret de palla:& de prandio nunc quãdo uis
Eamus intro.er.etiã parasitũ mances.me.neq; ego illũ maneo
Neq; floccifacio:neque si uenerit:eum uolo intromitti.
er. Ecastor audiui ita fecero:sed scim qd te amabo ut facias impo:

Mes. Quid uis modo. Me. pallã illã quã dudũ dederã
Ad phrygionem ut deferas: ut reconcinnetur. atque ut opera
Addantur quæ uolo. er. hercle qn tu recte dicis. me. eadẽ ignorabitur
Ne uxor cognoscat te habere: si in uia conspexerit.
Er. Ergo mox auferto tecum quando abibis. me. maxume.
Er. Eamus intro. me. iam sequar te. hunc uolo etiam colloqui.
Eo messenio accede huc. mes. quid negocii est sũsciri
mes. Quid ergo opust. me. scio ut me dicas. tanto nequiorem
Habeo prædã. tantũ incepi operis & quantũ potes.
Abduc istoc in tabernam actutũ diuersoriã.
Tu facito ante solis occasum ut uenias aduorsũ mihi.
Mes. Non tu istas meretrices nouisti here. me. tace inquam
Mihi dolebit non tibi: si quid ego stulte fecero.
Mulier hæc stulta: atque inscita est. quantũ prospexi modo
Est hic præda nobis. mes. pi. me. iam ne abis. mes. pi tibi ꝓbe.
Ducit lembum dierectũ nauis prædatoria
Sed ego inscitus qui hero me postulem moderarier.
Dicto me emit audientem: haud imperatorem sibi.
Sequimini ut quid imperatũ est: ueniam aduorsum tempori.

Peniculus. parasitus

Lus triginta ãnis natus sum: quom interea loci
Nunquã quicq̃ facinus feci peius: neq; sceleſtius
Quam hodie: quom in contionẽ mediã me imersi miser.
Vbi egomet diũ menæchmus se subtraxit mihi.
Atque abiit ad amicam credo. neq; me uoluit ducere.
Quem illum dii omnes perdiunt: qui primus cõmentus est
Contionem habere: qui homines occupatos occupat.
Nõ ad eam rem ociosos homines decuit deligi
Qui nisi adsint: quom citentur: census capiunt illico
Affatim est hominum indies: qui singulas escas edunt
Quibus negocii nihil est: qui esum neq; uocãtur neq; uocant:
Eos oportet cõtioni dare operam: atque comitiis.
Si id ita esset: non ego hodie perdidissem prandium
Cui tam credo datum noluisse: q̃ me uideo uiuere.
Ibo etiam num relliquiarum spes animũ obiectat me.
Sed quid ego uideo menæchmũ: cũ chorõa exit foras.
Sublatũ est conuiuium edepol uẽio aduorsũ tẽpori.

Menæchmus. Peniculus.

Me. Otin ne ut quiescas si ego tibi hanc hodie ꝓbe
Lepideq; cõciatam referam tempori.

Non faxo eã esse dices:ita ignorabitur.
pe. Pallã ad phrygionẽ fert cõfecto prandio
Vinoq; epoto:parasito excluso foras
Non hercle is sum: qui sũ ni hanc iniuriã
Meq; ultus pulcher fuero.obseruabo qd agat
Hominem post adibo:atque alloquar.
me. Proh dii imortales.cui homini unq̃ uno die
Boni dedistis plus:qui minus sperauerit.
Prandi.potaui.scortũ accubui abstuli
Hanc:cuius heres nũquã erit post hũc diẽ.
pe. Nequeo quæ loquitur exaudire clãculũ
Satur nũc loquitur de me.& de parti mea:
me. Ait hanc dedisse me sibi.atq; eam meæ
Vxori subripuisse:quoniã sentio errare
Extemplo:quasi res cũ ea esset mihi:cœpi
Assentari::mulier quicquid dixerat:idẽego
Dicebã.qd multis uerbis.minore nusq̃ bene fui dispẽdio
pe. Adibo ad hominẽ:nam turbare gestio
me. Quis hic est qui aduersum fit mihi.pe.quid ais homo
Leuior q̃ pluma.pessime & nequissime:
Flagitiũ hominis subdole:ac minimi precii.
Quid de te merui:qua me causa perderes
Vt subripuisti te mihi dudũ de foro
Fecisti funus meo absenti prandio cur ausus facere:
Cui ego quæ eras hera.me.adolescẽs quæso qd tibi mecũ ẽ rei
Qui mihi maledicas ignoto insciens
An tibi malam rẽ uis pro maledictis dari
Postea?pen.quid est.edepol te dedisse intelligo.
me. Responde adolescens quæso quid tibi nomen sit?
pe. Et iam derides:quasi nomen non noueris.
me. Non edepol ego te:quod sciã.unq̃ ante hunc diem
Vidi:neque noui.uerũ hortor quisquis es
Si æquũ facias:mihi odiosus ne sias.
pe. Non me nouisti.me. non negẽ si nouerim.
pe. Menæchme uigila.me.uigilo hercle quidẽ quod sciã.
pe. Tuum parasitũ non nouisti.me.non sanũ est tibi
Adolescens sinciput intelligo.pe.respõde
Subripuisti uxori tuæ pallam istanc hodie
Atq; dedisti exotio.me.neq; ego uxorẽ habeo. neque
Ego erotio dedi.nec talia subripui.

pe. Satin ſanus es.occiſa ſit hæc res.nõ ego te indutũ foras
Exire uidi palla.me.ue capiti tuo.omnes cinedos cẽſes:
Quia tu es tu me indutum pallam prædicas!
pe. Ego hercle uero.me.nõ tu abis quo dignus es
Aut te piari iube homo inſaniſſime.
pe. Nunq̃ edepol quiſq̃ me exorabit:quin tuæ
Vxori rem omnem iam:ut ſit geſta eloquar
Omnes in te iſtæc recident contumeliæ.
Faxo haud inultũ prandiũ comederis.
me. Quid hoc eſt negotii ſatine ut quencq̃ conſpicor.
Ita me ludificant.ſed concrepuit hoſtium.
Ancilla.menechmus.adoleſcens
Enechme aurare ait te multum erotium
m Vt hoc una opera ad aurificẽ deferas
Atque nunc ut addas auri pondo unciam
Iubeaſcq̃ ſpinter nouũ reconcinarier.
me. Eſt iſtud:& aliud ſi quid curari uolet
Me curaturum dicito:quicquid uolet.
An. Scin quod hoc ſit ſpinter.me.neſcio niſi aureũ.
An. Hoc eſt quod olim clanculum ex armario
Te ſubripuiſſe tinniebas uxori tuæ.
me. Nunq̃ hercle factum.an.non meminiſti obſecro
Redde igitur ſpinter:ſi nõ meminiſti.me.mane
Immo equidem memini:nempe hoc eſt:quod illi dedi
An. Iſtuc:ubi hercle armillæ ſunt:quas una dedi:
An. Nunq̃ dediſti.me.nam pol una dedi die.an.accurare dicit
pe. Accurabitur:hæc palla:& ſpinter faxo referant ſimul.
An. Amabo mi menæchme in auris da mihi
Faciendas pondo duũ nũmum:ſpathalia.
Vt te libenter uideam quom ad nos ueneris.
me. Fiat cedo aurũ:ego manu preciũ dabo.
An. Da ſodes a te poſt reddidero tibi.
me. Immo cedo abs te.an.ego poſt tibi reddã duplex
me. Non habeo.an.at tu quando habebis:tum dato
Datur dicito.me.nũquid me uis.an.hæc me cura
Vt quantũ poſſit quãcq̃ liceat ueniant.
me. Iam ne abiit intro?abiit.operuit fores.
Dii me equidem omnes adiuuant.augent.amant.
Sed quid ego ceſſo:dum datur mihi occaſio.
Tempuſcq̃ abire ab his locis lenoniis.

Propera menæchme:fer pedem:confer gradum.
Demam coronam:atq; abiiciam ad leuam manũ.
Vt si qui sequantur:hac me abiisse censeant.
Ibo & cõueniã seruom si potero meum
Vt hæc quæ bona dant di mihi:ex me sciat:

Mulier. Peniculus parasitus.

Go ne hic menditiar i matrimonio:ubi uir cõpilet clãculũ
e Quicquid domi est:atq; ad amicã deferat.pe.qn tu taces.
Mãifesto faxo iã opprimes:seqre hõc mõ.pallã ad phrygiõem
Cum corona ferebat hodie tibi quã subripui domo.
Sed eccam coronam quã habuit:num mẽtior.mul.hem hãc habuit
pe. Si uis persequi uestigiis:atq; edepol eccum optime reuortitur.
Sed pallã non fert:mu.quid ego nunc cũ illoc agam.
pe. Idem quod semp male habeas:mu.sic censeo.pe.huc concedamus

Ex insidiis aucupa

Menæchmus adolesc. Mulier uxor.peniculus. parasitus.

T hoc utuntur maxime more morũ.molestoq; multũ.
a Atq; uti quiq; sunt optumi maxumi:morẽ habent hũc
Cliẽtis sibi oẽs uolũt esse multos.boni ne an mali sint:id haud
Quæritant:res magis queritur q̃ cliẽtũ fides cuiusmodi cluat.
Si est pauper atq; haud malus:neq̃ habetur:sin diues malus est: is
Cliens frugi hẽtur qui neq; leges neq; æquũ bonũ usq; colũt.
Solicitos patronos habent:datũ denegant: quod datũ est
Litium pleni:rapaces uiri fraudulenti:qui aut fœnore aut piuriis
Habent rem paratam:mẽs est in querellis:iuris ubi dicitur dies.
Simul patronis dicit:qppe qui p illis loquãtur quæ malefecerint.
Aut ad populũ.aut in iure:aut ad iudicẽ res ẽ:sicut me hodie
Minus solicitũ cliẽs qdã habuit:neq; qd uoluit agere q̃ cũ licitũ est
Ita me adtinuit:ita me detinuit apud ædiles:præliis factis plurimis pessumis.
Dixi causam cõditiones tetuli tortas:cõfragosas.aut plus
Aut minus:opus q̃ erat:multo.dixeram cõtrouersiã.
Vt sponsio fieret:quid illæ prædã dedit:nec magis
Manifestũ ego hominẽ unq̃ ullũ teneri uidi:omnibus
Malefactis testes tres aderant accerrumi.di illũ omnes perdant
Ita mihi hunc hodie corrũpit diẽ meque adeo:qui hodie forũ
Vnquã oculis inspexi meis:diẽ corrupi optimũ.
Iussi apparari prandiũ:amica expectat me:scio
Vbi primũ est licitũ illico ppaui abire de foro:irata ẽ credo nunc mihi
Placebit palla quã dedi:quã hodie uxori abstuli.

Atq; huic detuli erotio.pen.quid ais.ux.ufro me malo
Male nuptã.pen.ſatin audis quæ illic loquitur.
mu. Satis.me.ſi ſapiam hinc intro habeã ubi mihi bene ſit:
mu. Male male erit potius ne illam me caſtor fœnerator abſtuliſti:
Sic datur clanculũ te iſtæc flagitia facere cenſebas poteſſe.
me. Quid illic eſt uxor negocii.mu.men rogas.me.uin hũc rogem?
pe. Aufer hinc palpationes.me.perge tu quid tu mihi
Triſtis es:ſcire oportet.pe.ſcit:ſed diſſimulat malus.
me. Quid negocii eſt.ux.pallã.me.pallã qd.ux.pallã quid paues
me. Nihil equidem paueo:niſi unũ palla pallorem incutit
p. Aut tu ne etiã mecũ eſſes prandium:perge in uirum
me. Non taces:.pe.non hercle uero taceo: nutat ne loquar:
me. Non hercle ego quidẽ uſquã quicq̃ nuto:neq; nicto tibi.
Vx. Non ego me caſtor mulier miſera.me.q tu miſera es mihi expedi
pe. Nihil hoc confidentius.qui quod uidet:ea pernegat.
me. Per iouem deoſq; omnis adiuro uxor:ſatin hoc eſt tibi
Me ſibi nũnutaſſe credis.ux.iam tibi de iſtis illuc redi
me. Quo ego redeam.ux.equidẽ a phrygione cenſeo & pallam refer.
me. Quæ iſtæc palla eſt.ux.taceo iam quãdo nec rẽ cõmeminit ſuã.
me. Nũquis ſeruorũ deliquit:num ancillæ:aut ſeruæ tibi.
Reſponſa aut loquere impune non erit.ux.nugas agis.
pe. Triſtis admodũ eſt.me.nõ mihi iſtuc ſatis placet.ux.nugas agis.
me. Cæterũ familiarum alicui irata es.ux.nugas agis.
me. Num mihi irata es ſaltem.ux.nunc tu non nugas agis
me. Dic mea uxor quid tibi ægre eſt.pe.bellus blanditur tibi.
me. Potin ut moleſtus ne ſis non te appello.
pe. Aufer manũ.ſic dat:pperato abſente me comeſſe prandium:
Poſt ante ædis cum corona hederæ huc intro tetuliſti pedem
me. Neq; edepol ego prãdi:neq; hodie huc intro tetuli pedẽ.
pe. Tum negas.me.nego hercle uero.pe.nihil hoc homine audacius.
Non ego te modo hic ante ædis cum corona florea
Vidi aſtare cum negabas mihi eſſe ſanum ſinciput
Et negabas me nouiſſe:peregrinũ aiebas eſſe.
me. Quin ut dudum diuerti abs te redeo nunc demũ domũ.
pe. Noui ego te non mihi cenſebas eſſe qui te ulciſcerer:
Omnia hercle uxori dixi.Me.quid dixiſti.pe.neſcio:
Eam ipſus roga.me.qd hoc eſt uxor:quid nã hic narrauit tibi
Quid id eſt:quid taces:quin dicis qd ſit.ux.quaſi tu neſcias
Palla eſt mihi domo ſubrepta.me.palla ſubrepta eſt tibi.
Vx. Me rogas.me.pol haud rogem te ſiſciam.pe.o hominẽ malũ.

Vt dissimulat.non potes celare:rem'noui pbe.
Omnia hercle ego edictaui . me.qd id est.ux.quãdo:nihil pudet
Neq; uis tu tuoluntate ipse pfiteri:audi atq; ades
Et quid tristis.& quid hic mihi dixerit:faxo scias.
Palla est mihi domo subrepta.me. palla subrupta est tibi.
pe. Videx ut sceleſtus capiat.huic subrupta est non tibi.
Nã pfecto tibi subrupta si esset:salua non foret.
me. Nihil mihi tecũ ẽ.sed qd tu ais.ux.palla inquit periit domo.
me. Quis eã subripuit ux.pol istuc ille scit qui illã abstulit.
me. Quis hic hõ est.ux.menæchmus qdã.me.edepol factũ neqter
Quis is menæchmus est.ux tu istic inq̃.me.ego ne.ux.tu.
me. Quis arguit.ux.egomet:pe.& ego:atq; huic aice detulisti erotio.
me. Egon dedi.pe. tu istic inq̃.uin afferri noctuam.
Quæ tu tu usq; dicat tibi:nã nos iam nos defessi sumus.
me. Per ioue deosq; omnis adiuro uxor:satin hoc est tibi
Non dedisse.pe.imo hercle uero nos non falsũ dicere.
me. Sed ego illã nõ condonaui:sed sic utendã dedi.
Vx. Equidẽ ecastor tuã nec chlamydẽ deferas nec palliũ
Cuiq̃ utẽdũ mulierẽ æquũ est uestimentũ muliebre
Dare foras:uirũ uirile:quin refers pallam domum.
me. Ego faxo referẽ.ux.ex re tua ut opinor feceris
Nam domũ nũquã introibis nisi feres pallam simul.
me. Ego domũ.pe.qd mihi futurũ est:qui tibi hãc operã dedi.
Vx. Opera reddet:quando quid tibi erit subruptũ domo.
pe. Id quidẽ edepol nunq̃ erit nã nihil est:quod perdã domi
Cũ uiro cũ uxore.me.dii uos perdant:pperabo ad forũ
Nã ex hac familia me plane excedisse intelligo:
Male mihi uxor sese fecisse censet.quom excludit foras.
Quasi non habeam.quo intromittar aliũ meliorẽ locũ.
Si tibi displiceo patiundũ:at placuero huic erotio
Quæ me non excludet a se.sed apud se occludet domi.
Nunc ibo orabo ut mihi pallã reddat:quã dudũ dedi
Aliam illi redimã meliorem:ecquis hic est ianitor.
Aperite:atq; erotiũ aliquis euocate ante hostium.
Erotiũ.menæchmus.
er. Vis hic me quærit sibi inimicitias magisq̃ ætati suæ
Menæchme cur ante ædis astas:sequere intro.me. mane
Scin qd ẽ:q; ego ad te uẽio.ero.scio.ut tibi ex me sit uoluptas
me. Immo edepol pallam illam amabo te:quã tibi dudũ dedi
Mihi eam redde:uxor resciuit rem omnem:ut factũ est ordine

Ego tibi redimã bis tanto pluris pallam quam uoles
er. Tibi dedi equidẽ illã ad phrygionẽ ut ferres paulo prius:
Et illud spinter ut ad aurificẽ ferres ut fieret nouũ
me. Mihi tu dederis pallã & spinter:nunq̃ factũ reperies.
Nã ego quidẽ postq̃ illã dudũ tibi dedi:atq; abii ad forũ.
Nunc redeo:nũc te post illac uideo.er.uideo quã rem agis
Quia cõmisi ut me defrudes:ad eã rẽ affectas uiam.
me. Neq; edepol te defrudandi causa posco quin tibi dico
Vxorẽ resciuisse:nec te ultro orauí ut dares erotium
er. Tu te ultro ad me detulisti:dedisti eam dono mihi.
Eandem tunc reposcis:patiar:tibi habe:auferutere.
Vel tu uel tua uxor:uel etiã in oculos compigite.
Tu huc post hunc diem pedẽ intro nõ feres ne frustrassis.
Quando tu me benemerentẽ tibi habes despicatui
Nisi feres argentũ frustra me ductare non potes.
Aliam posthac inuenito:qua habeas frustratui.
me. Nimis iracunde hercle:tandẽ heus tu tibi dico mane
Redi.er.etiã ne astas:etiam audes mea reuorti gratia.
me. Abiit intro ocius:ita ædis nũc ego sum exclusissimus
Neq; domi:neq; apud amicã mihi iam quicq̃ creditur.
Ibo: & consulam hanc rem amicos:quid faciundũ censeant:

Menæchmus Aduena. Mulier.

me. Imis stulte dudum feci:cũ marsupiũ messenioni cũ argento
n Concredidi:ĩmersit aliquo sese credo in ganeum.
mu. Prouisam q̃ mox uir meus redeat domũ:sed eccum uideo
Salua sum pallã refert.me.demiror ubi nunc ambulet messenio.
mu. Adibo atq; hominẽ accipiam quibus dictis hæret. mgror
Non te pudet pdire in conspectũ meum flagitiũ hoĩs cũ istoc
Ornatu.me.qd est? quæ res te agitat mulier.mu.etiã ne impudens
Mutire unũ uerbũ audes aut mecum loq?
me. Quid tandem admisi in te ut loqui non audeam?
mu. Rogas me hominis impudentem audaciam.me.nõ tu scis
Mulier hecubam quapropter canẽ græci esse prædicabant.
mu. Nõ equidẽ scio.me.quia idẽ faciebat hecuba quod tu nũc facis.
Omnia mala ingerebat:quẽq; aspexerat:
Itaq; adeo iure cœpta appellari canis.
mu. Nõ ego istæc flagitia possum perpeti:nã me iam ætatẽ uiduã esse
Mane licet:quã istæc flagitia tua pati:quæ tu facis.
me. Quid id ad me:tu te nuptam possis perpeti:an sis abitura a tuo
Viro an nõ ita est:hæc peregrino out aduenienti narrat fabulas

mu. Quas fabulas.non inquã patiar præter hac quin uidua
Viuam quam tuos mores perferam.me.mea quidẽ hercle causa
Vidua uictita:uel usq; dum regnũ obtinet iuppiter.
mu. At mihi negabas dudũ subripuisse te nũc eãdẽ ante oculos
Attines:non te pudet.me.heu hercle mulier multũ
Et audax & mala es:tun tibi hanc subreptam dicere audes.
Quam mihi dedit alia mulier ut concinandam darem.
mu. Nẹ istuc me castor iã patrẽ accersã meũ:atq; enarrabo
Tua flagitia.quæ facis.heus decio:quære meũ patrẽ:tecũ simul
Vt ueniat ad me:ita rẽ eẽ dicito. iã ego apperiã istæc tua flagitia
me. Sanan es:quæ mea flagitia.mu.pallam atque aurũ meũ domo
Suppillas tuæ uxori:& tuæ degeris amicæ satin hæc recte fabulor
me. Quæso hercle mulier si scis:mõstra qd bibam:tuam qui possim
Perpeti petulantiã:quem tu hominẽ arbitrare:mul.nescio
Ego te:me.scis me.mu.non te noui cũ pthaones me derides
At pol illum non potes patrẽ meũ:huc q̃ aduẽnit quin respicis
Nouistin tu illum.me.noui.cum calca simul
Eodem die uidi illũ:quo te ante hũc diẽ.mu.negas
Nouisse me:negas patrẽ meũ.me.idem hercle ducam eũ
me. Sanũ uis adducere.mu.ecastor pariter hoc atq; alias res soles

Senex.mulier.menæchmus.

Tætas mea ẽ:atq; ut hic usus facto est gradũ pferã pgredi
a Properabo:sed id q̃ facile sit mihi:haud sum falsus.
Nam pernicitas deserit.consitus sum senectute:onustũ gero
Corpus.uires reliquere:ut ætas mala est mors mala est ergo
Nam res plurimas pessumas cũ aduenit affert:quas si
Autumem omnis:nimis lõgus sermo est:sed eo res mihi
In pectore & corde dura est:qd nam hoc sit negocii.quod filia sic
Repente expetit me:ut ad se se irẽ.nec quid id sit mihi
Certius facit quid uelit.quid me accersit:uerũ propemodũ iã scio
Quid siet rei:credo cũ uiro litigiũ natũ esse aliquod.
Ista istæc tolent:quæ uiros subseruire sibi postulant:dote fretæ feroces
Et illiquo haud abstinẽt sæpe culpa:uerũ est modus tamen.
Quo id pati uxorẽ oportet nec pol filia unquã patrẽ accersit
Ad se nisi aliqd cõmissi adiurgii est causa:sed qcqd id est:iam sciam.
Atq; eccam eam:ipsam ante ædis.& eius tristem uirũ uideo.
Id est quod suspicabã:appellabo hanc:ibo uorsum.
mu. Salue multũ mi pater.se.salua sis sed cur ab tuo
Seruo accersi iubes:quid tu es tristis:quid ille autẽ abs te iratus
Destitit:.nescio quid uos uelitati estis inter uos duos.

mu. Loquere uter meruiſtis culpã paucis:non longos logos.
Nuſq̃ equidẽ quicq̃ deliq:hoc primũ te abſoluo pater.
Verꝝ uiuere hic non poſſum:neq; durare ullo modo: proin tu me
Hinc abducas. Sen. quid iſtuc autẽ eſt. mu. ludibrio pater
Se. Habeor. Se. unde. mu. ab illo cui mandauiſti meo uiro
Ecce autẽ litigiũ:quotiens tandem edixi tibi ut caueres
Ne uter ad me iretis cũ querimonia. mu. qui eſto iſtuc mi pater
Cauere poſſũ. Se. me interrogas. niſi non uis quotiens
Monſtraui tibi uiro ut morem geras. qd ille faciat ne id obſerues
Quo eat:quid rem gerat! mu. at enim ille hinc amat meretricem
Ex proximo. Se. ſane ſapit:ob iſtanc induſtriam etiã faxo
Amabit ãplius. mu. atq; ibi potat. Se. tua qd ille cã potabit minus
Siue illic ſiue alibi libebit:quæ hæc malũ impudentia eſt.
Vna opa phibere ad cœnã ne promittat poſtules:neue quenq̃
Accipiat alienũ apud te:ſeruire tibi poſtulas uiros. dare
Vna opera penſũ poſtules:inter ancillas ſedere iubeas lanã carere
mu. Non quidẽ mihi aduocatũ pater adduxi:ſed uiro.
Hinc ſtas illinc cauſã dicis ſi ille quid deliquerit.
Se. Multo tanto illũ accuſabo q̃ te accuſaui amplius:
Quando te auratam & ueſtitã bene habet:ampula ſpem.
Recte perhibent:melius ſanã eſt mulier mẽtem ſumere.
mu. At ille ſupillat mihi aurum:& pallas ex arcis modo
Me deſpoliat mea ornamenta etiã ad meretrices degerit.
Se. Malefacit ſi iſtuc facit:ſi nõ facit:tu male facis.
Quæ inſontem inſimules. mu. qn etiã nunc habet pallã
Pater & ſpinter:qd ad hanc detulerat:nũc qa reſciui refert.
Se. Iam ego ex hoc ut factũ eſt ſcibo ad hominẽ aliquẽ loquar:
Dic mihi iſtuc menæchme:quod uos diſertatis. ut ſciam
Quid tu triſtis es. quid illã autẽ iratam abs te deſtituis
me. Quiſquis es:qcqd tibi nomẽ eſt ſenex ſũmum iouem
Deoſq; deteſtor. Se. qua de re:aut cuius rei rem omniũ
me. Me neq; iſti male feciſſe mulieri:quæ me arguit
Hanc domo ab ſe ſubripuiſſe:atq; abſtuliſſe delirat:
Si ego intra ædis huius unq̃ ubi habitat penetraui.
Omniũ hominũ exopto ut fiam miſerorũ miſerimus.
Se. Sanun es:qui iſtuc exoptes:aut neges te unquã pedem
In eas ædes intuliſſe ubi habitas inſanãiſſime.
me. Tum ſenex ais habitare me in illiſce ædibus. Se. tu negas.
me. Nego hercle uero:ĩmo occludere negẽ:niſi qua nocte emigraſti
Se. Concede hac filia qd tu agis:non hinc emigraſti. mu. quẽ in locũ

aut q̃ ob rem obsecro.
Se. Non edepol scio.mu.profecto ludit te hic non tu te tenes
Se. Iam uero menæchme satis iocatus:nunc ad rem age redi
me. Quæso quid mihi tecũ est:unde aut quis homo tu es?
Tibi aut adeo illi:quæ mihi molesta est quoquo modo.
mu. Viden tu illi oculos uiere.ut uiridis exoritur color.
Ex temporibus:atq; fronte:ut oculi scintillãt uide.
me. Quid mihi melius est quãdo illi me insanire prædicãt
Ego me ad simulẽ insanire:ut illos a me absterreã.
mu. Vt pandiculãs oscitatur:quid nũc faciã mi pater.
Se. Concede huc mea nata ab istoc q̃ potes longissime.
me. Euboe atq; heu bromie quo me insiluã uenatũ uocas:
Audio sed non abire possum ab his regionibus
Ita illa me ableua rabiosa fœmina obseruat canis.
Post autẽ illi circo salus:qui sæpe ætatem suã
Perdidit ciuẽ innocẽtem falso testimonio.
Se. Ve capiti tuo?me.ecce apollo mihi ex oraculo iperat
Vt illi oculos exuram lampadibus ardẽtibus.
mu. Peri mi pater:minatur mihi oculos eruere.
me. Hei mihi insanire me aiunt:ultro cũ ipsi insaniunt.
Se. Filia.mu.heus qd est.quid agimus:se.qd si ego huc seruos cito
Ibo abducam qui hũc hinc tollãt:& domi denunciant.
Priusquã turbarũ qd faciat.me.amplius enim hereo.
Ni occupo aliqd mihi consiliũ:hi domũ me ad se auferent
Pugnis.mu.notas in huius ore quicquã pater.
Se. Næ iam his oculis abscedat in malã magnã crucem:
me. Faciam quod iubes apollo?se.fuge domum quãtũ potes
Ne hic te obtundat.mu.fugio amabo:obserua istũc mi pater:
Ne quo hinc abeat:sum ne ego mulier misera:quæ illæc audio
Aut male illũc amo uirũ hunc impurissimum
Barbatũ:tremulũ titanũ pgnatũ cygno patre.
me. Ita mihi iperas ut ego huius mẽbra atq; ossa atq; artua
Cõminuã illo scipione:quẽ ipse habet:dabitur malũ.
Se. Me quidẽ si attigeris:aut si ppius ad me accesseris
me. Faciã quod iubes securim capiã ancipitem:atq; hunc
Senẽ exossem:nisi dedolabo assulatim uiscera
Se. Enimuero illud præcauẽdũ est atq; accurãdũ mihi.
Sane ego illũ metuo:ut minatur:neqd male faxit mihi:
me. Multa mihi imperas apollo:nũc equos uinctos iubes
Capere me indomitos feroces:atq; currum inscendere

Vt ego hunc pr oteram leonẽ gætulũ olentem edentius
Iam aſcendo in currũ :iã lora teneo iã ſtimulũ in manu eſt.
Agite equi:facitote ſonitus ungularum;appareant
Curſu celeri:facitote in flexu ſit pedũ pernicitas.
Mihin equis iunctis manere:ecce apollo denuo
Me iubes facere impetum in eũ qui ſtat atq; occidere.
Sed quis hic eſt:qui me capillo hinc de curru deripit.
Se. Imperiũ tuum demutat:atq; edictũ apollinis.
Heu hercle morbũ acrem & durum:dii ueſtrã fidẽ.
Vel hic;qui inſanit:quã ualuit paulo prius.
Ei de repente tantus morbus incidit.
Ibo atq; accerſã medicũ iam quãtũ poteſt.

Menæchmns.Sacerus Seruus:

me. Am ne iſti abiere quæſo ex conſpectu meo.
i Qui me ui cogunt:ut ualidus inſaniam.
Quid ceſſo ire ad nauem:dum ſaluo licet:
Voſque omnis quæſo ſi ſenex reuenerit
Ne me indicetis qua platea aufugerim.
Sa. Lumbi ſedendo:oculi expectando dolent.
Manendo medicum:dum ſe ex opere recipiat.
Odioſus tandem uix ab ægrotis uenit.
Ait ſe obligaſſe crus fractum æſculapio
Apollini autem brachium.nunc cogito
Vtrum me dicam ducere medicum:an fabrum:
Atq; æquum incedit:moue formicinũ gradum.

Senex.medicus

Se. Quid eſſet illi morbi dixeras.me.narra ſenex
q Num laruatus.aut ceritus fac ſciam.
Num eũ ueternus:aut aqua intercus tenet
Se. Quin ea cauſa duco te:ut id dicas mihi
Atq; illũ ut ſanũ facias.me.perfacile id quidem eſt
Sanũ futurũ:mea ego id promitto fide.
Se. Magna cum cura ego illũ curari uolo.
me. Quin ſuſpirabo plus ſexcentũ in dies
Ita ego illum cum cura magna curabo tibi.
Se. Atq; eccum ipſũ hominem obſeruemus:quã rẽ gerat.

Menæchmus Apol.Senex.medicus.

Depol ne hic dies puorſus atq; aduorſus mihi obtigit
Quæ me clam ratus facere:ea omnia fecit palã
Parasitus qui me cõpleuit flagitii & formidinis.

Meus ulysses suo qui regitantũ concinit mali.
Quẽ ego hominẽ siquidem uiuo uita soluã sua
Sed ego stultus sum qui illius esse dico: quæ mea sit.
Meo cibo & sumptu educatus est: anima priuabo uirũ.
Cõdigne autẽ hæc meretrix fecit: ut mos est meretricius
Quia rogo pallã ut referatur rursũ ad uxorẽ meam
Mihi se ait dedisse heu edepol ne ego homo uiuo miser.
se. Audin q̃ loqt̃.me.se miserũ prædicat.se.adeas ueli.
med. Saluus sis menæchme: quæso cur aptas brachiũ.
Nõ tu scis quantũ isti morbo nunc tu te faciaſ mali.
men. Quin te tu suspendis.me.ecqd sentis.mẽ.quidni sentiã:
Non potest hæc res elebori iugere obtinerier
Sed qd ais menechme? mẽ.qd uis.med.dic mihi hoc qd̃ te ro go
Album an atrũ uinũ potas.men.quin tu is in malã crucẽ.
se. Iã hercle occeptat insanire primulũ.mẽ.qn tu me iterrogas
Purpureũ panẽ an puniceũ soleã ego esse: an luteũ:
Soleam ne esse auis squamosas.piscis pẽnatos.Se.papæ
Audin tu ut deliramenta loquitur: quid cessas dare
Potionis aliquid priusq̃ percipit insania.
me. Mane uero etiam pcũtabor alia.Se.occidis fac iam.
me. Dic mihi hoc: solent tibi unquã oculi duri fieri
men. Quid tu me locustam cẽses esse homo ignauissime:
me. Dic mihi en unquã intestina tibi crepant quod sentias?
men. Vbi satur sum nulla crepitant: quando esurio crepant:
me. Hoc qdẽ edepol haud pro insano uerbũ respondit mihi:
Perdomiscin usq; ad lucẽ.mẽ.facilin tu dormis curans.
me. Perdormisco si resolui argentũ cui debeo.
men. Quin te iuppiter diq; oẽs percunctator perdiunt
se. Nunc homo insanire inceptat.de illis uerbis caue tibi.
Modestior nunc quidẽ est de uerbis præ ut dudũ fuit.
Nã dudũ uxorẽ suã esse aiebat rabiosam canem.
mẽ. Quid ego dixi.Se. insanis inquã.mẽ.ego ne.se.tu istic q mihi
Etiã me iunctis quadrigis minitatus prosternere
Egomet ecce uidi facere: egomet ecce arguo.
mẽ. At ego te sacram coronam surripuisse iouis.
Et ob eã rẽ in carcerẽ te esse cõpactum scio.
Et postq̃es emissus cesum uirgis sub furca scio.
Tum patrem occidisse: & matrẽ uendidisse etiã scio.
Satin hæc profano maledicta maledictis respondeo.
se. Obsecro hercle medice propere quicquid scis facturus face

Nõ uides hominẽ insanire.me.scin qd facias optimũ
Ad me face ut efferatur.se.itan censes.me.quidni.
Ibi meo arbitratu potero curare hoiem.se.age ut lubet:
men. At ego te pendentẽ fodiã stimulis triginta dies:
me. Eleborũ potabis faxo aliquos uiginti dies.
Accerse hoies qui illũ ad me deferant.se quot sunt satis.
men. Proinde ui insanire uideor.med.quattuor nihil hoius:
se. Iã hic erunt adserua tu istunc medice.me.imo ibo domũ
Vt parentur quibus paratis opus est:tu seruos iube hunc.
Ad me ferant.se.iã ego illic faxo erit.me.abeo.se.uale.
men. Abiit socerus:abiit medicus:nunc solus sũ:proh iuppiter:
Quid illuc est.quod hi hoies insanire prædicant.
Neq; insanio neque pugnas uelitis cepio
Sanos:saluos:alios uideo:noui homines adloquor.
An illi perperã insanire me uolunt:ipsi insaniunt.
Quid ego nunc faciã.domũ ire cupio.uxor non finit:
Huc autẽ nemo intromittit:nimis prouentũ est nequiter.
Hic ergo usq; ad noctẽ saltẽ credo intromittat domũ

Messenio Seruus.

Pectamen bono seruo id est qui rẽ herilẽ procurat uidet
Collocat:cogitatque ut absente hero rẽ heri diligenter tutet
Quã si ipse adsit:aut rectius,tergũ q̃ gulã:crura q̃ uentrẽ
Oportet potiora esse cui cor modeste situ est.
Recordetur id:qui nihili sunt:quid iis precii detur.
Ab suis heris:ignauis:iprobis uiris:uerbera:compedes
Molæ magna lassitudo:fames.frigus durũ.
Hæc precia sunt ignauiæ:id ego male malũ metuo
Propterea bonũ esse certũ est:potiusq̃ malũ.
Nã magis multo patior facilius uerba:uerbera ego odi.
Nimioq; edo libentius molitũ:quã molitũ perhibeo.
Propterea heri imperiũ exequor bene & sedate.
Seruo id:atq; id mihi prodest:aliis esse ita ut in rẽ
Esse dicũt:sin ego ero ut me esse oportet.mecũ id mihi
Adhibeã culpa abstinea m:hero ut omnibus in locis sim præsto.
Serui qui culpa carent & metuunt solent esse heris utibiles.
Nã illi qui nihil metuunt:priusquã malũ prometitũ est:metuunt:
Mecũ haud multũ prope est:quando cerulo faciam.preciũ exoluet
Ego exẽplo seruio,tergi,ut in rẽ esse arbitror postquã
In tabernã uasa & seruos collocaui:ut iusserat.
Ita uenio aduorsum.nunc fores pultabo:adesse ut me sciat.

Neq; meũ ex hoc ſaltẽ damno aliũ eluo anfora.
Sed metuo ne ſero ueniã depugnato prœlio:

Senex.menechmus.Lorarii.meſſenio.Seruus.

Er ego uobis deos atq; hoies dico:ut imperiũ meũ
Sapienter habeatis utq; iperaui atq; impero.facile
Illic homo iã in medicinã ablatus ſublimen ſiet.
Niſi quidẽ uos ueſtra crura.aut latera nihilipenditis.
Cauete quiſquã quod illic minitetur uoſtrũ floccifecerit.
Quid ſtatis.quid dubitatis:iã ſublimẽ raptũ oportuit
Ego ibo ad medicũ:præſto ero illic:ut uenietis.mẽ occidi
Quid hoc eſt negocii:quid illic homines ad me currunt obſecro.
Quid uoltis uos quid quæritatis.quid me circunſiſtitis.
Quo rapitis me:quo fertis me:perii.obſecro uoſtrã fidẽ
Epidãnienſes ſubuenite ciues quid me mittitis.

Meſ. Proh dii imortales obſecro:quid ego oculis aſpicio meis.
Herũ meũ indigniſſime neſcio quid ſublimẽ ferunt.

me. Ecquis ſuppetias mihi audet afferre.meſ.eo here audaciſſime
O facinus indignũ & malũ epidãni ciues.herũ
Meũ hic in paccato oppido luci deripier in uia q liber ad uos uenerit:
Mittitis.me.nũc obſecro te quiſquis es: operã mihi ut des.
Neu ſinas in me inſignite fieri tantã iniuriã.

meſ. Immo & operã dabo:& defendã.& ſubuenibo ſedulo.
Nunq̃ te patiar perire.mederi te cuius.
Eripe oculũ iſti ab humero qui tenet here te.obſecro
Hiſce ego iã ſementẽ in ore faciã.pugnoſq; obſerã.
Maximo hodie malo hercle uoſtro iſtunc fertis:mittite.

me. Teneo ego huic oculũ.meſ.face ut oculi locus in capite appareat
Vos ſceleſti:uos rapaces:uos prædones. Lor perimus
Obſecro hercle.meſ.mittite ergo.men.qd me uobis tactio eſt
Plecte pugnis.meſ.agite:abite:fugite hinc in malã crucẽ.
Hem tibi etiã quia poſtremus cedis hoc præmi feres
Nimis haud bene ora cõmentaui.atq; ex mea ſentẽtia
Edepol here næ tibi ſuppetias tẽpore aduenì modo.

me. Et tibi di ſemper adoleſcens:quiſquis es:faciunt bene
Nam ſi abſq; te eſſem hodie nunq̃ ad ſolẽ occaſum uiuerem.

meſ. Ego edepol ſi recte facias here me emittas manu.

me. Liberẽ ego te.meſ.uerũ quando quidẽ here te ſeruaui.

men. Quid ẽ adoleſcens:erras.meſ.qd erro.me.per ioue adiuro patrẽ
Me herũ tuũ non eſſe.meſ:non taces.me.non mentior.
Nec meus ſeruus unquã tale fecit quale tu mihi.

mes. Sic sine igitur si tuũ negas me esse abire liberẋ cũ uiatico.
me. Mea quidẽ hercle causa liber esto:atq; abito quo uoles
mes. Nempe iubes.me.iubeo hercle.si qd imperii est in te mihi.
mes. Salue mi patrone:me.cũ tu liber es messenio gaudeo.
mes. Credo hercle uobis:sed patrone te obsecro ne minus iperes mihi
Quã cũ tuus seruus fui apud te habitabo & quãdo ibis:una
Tecũ ibo domũ.me.minime.mes.nunc ibo in tabernã:uasa
Et argentũ ibi referã?me.recte:ẽ obsignatũ in uidulo marsupiũ
me. Id si attulerit dicã ut a me abeat liber quo uolet
Cũ uiatico.mes.id tibi iã nunc afferã.men.affer strenue.
mes. Saluũ tibi ut mihi dedisti redhibeo:hic me mane.
men. Nimia mira mihi quidẽ hodie exorta sunt:multis modis
Alii me negant esse qui sum:atq; excludunt foras
Etiã hic seruũ esse se meũ aiebat:quẽ ego emisi manu:
Is ait se allaturũ cũ argento marsupiũ.
Id si attulerit:dicã ut a me abeat liber quo uolet:
Ne dũ quando sanus factus sit:a me argentũ petat.
Socer & medicus me insanire dicebant:quid sit nescio
Mira sunt hæc nihilo mihi esse uidentur setius q̃ insomnia.
Nunc ibo intro ad hanc meretricẽ:q̃q̃ succenset mihi
Si possum exorare ut pallã reddat.quã referã domũ.

Menæchmus.sosides.messenio seruus.

me. En hodie usquã conuenisse audax audes dicere
Postq̃ aduorsum mihi iperaui ut huc uenires
Quin modo eripui hoies.qui te ferebãt sublimẽ quattuor
Apud hasce ædis tu clamabas deũ fidẽ atque hoium oium.
Quin ego accurro:teq; eripio oppugnando.ingratus
Ob eã rẽ:quia te seruaui me amisisti liberũ
Quom argentũ dixi me petere & uasa
Tu quantũ potest percurristi obuiã:ut quæ fecisti inficias eas.
men. Liberũ ego te iussi abire.mes.certo.me.cui certissimum est.
Me a te potius fieri seruũ q̃ te unquã emittã manu.

Menæchmus.messenio.Sosides menæchmus:

me. I uoltis per oculos iurare.nihilo hercle ea cauta magis
Facietis:ut ego hodie abstulerim pallã.& spinter pessime
mes. Proh dii imortales qd ego uideo.mẽ.qd uides.mes.speculũ
me. Quid negocii est.mes.tua ẽ imago tã consimilis est q̃ põt. (tuũ
me. Poi profecto haud dissimilis:meã formã noscito
me. O adolescens salue qui me seruasti:quisquis es
men. Adulescens quæso hercle loquere tuũ mihi nomẽ nisi piget.

me. Non me edepol ita promeruisti de me:ut pigeat quæ uelis
Mihi est menæchmus nomẽ.me.immo edepol mihi.
me. Siculus sum siracusanus.me.ea domus & patria est mihi.
me. Quid ego ex te audio.mẽ.hoc quod res est.mes.noui
Noui equidem hunc herus est meus:ego quidẽ huius seruus sũ.
Sed me esse huius credidi:ego hunc censebam esse te
Huic etiam exhibui negociũ:quæso ignoscas:siquid stulte dixi atq;
Imprudenter tibi.men.delirare mihi uidere non cõmeministi
Simul te hodie mecũ exire e naui.mes eccũ postulas.
Tu herus es.tu seruũ quære:salueto tu:tu uale
Hunc ego esse aio menæchmũ.mẽ.at ego me.mẽ.quæ hæc fabula ẽ
Tu es menæchmus.mẽ.me esse dico moscho prognatũ patre.
men. Tu nã meo patre es prognatus.mẽ.imo quidẽ adulescens
Nec tuũ tibi neq; occupare neq; præripere postulo.
mes. Dii imortales spẽ insperatã date mihi quã suspicor:
Nã nisi me animus fallit.hi sunt gemini germani duo nã & patrẽ
Et matrẽ cõmemorant pariter qui fuerunt sibi:
Sed uocabo herẽ menæchme.mẽ.quid uis.mes.non ambos uolo.
Sed uter uestrũ est aduectus naui mecũ.me.non ego.
mes. At ego te uolo igitur huc concede.me.concessi.quid ẽ.
mes. Illic hõ aut sycophanta:aut geminus est frater tuus:
Nã ego hominẽ homini similiorẽ numq; uidi alterũ:
Nec aqua aquæ.nec lacte lacti.crede mihi usq; similius:
Quã hic tui est:tuq; huius:postea aũt eandẽ patriã ac patrẽ
Memorat:melius nos adire atq; hunc percunctarier.
me. Hercle quin tu me admonuisti recte:& habeo gratiã.
Perge operã dare obsecro hercle:liber esto si inuentus.
Hunc fratrẽ meũ esse spero.mes.& ego idẽ spero fore
Quid uis tu:menæchmũ opinor te uocari dixeras.mẽ.ita uero
mes. Huic itẽ menæchmo nomen ẽ:i sicilia syracusis natũ esse dixisti.
Hic natus ẽ ibi:moscũ tibi patrẽ fuisse dixti:huic itidẽ fuit.
Nunc operã potestis ambo mihi dare & uobis simul.mẽ.pmeruisti
Vt ne quid ores:quod uelis quin impetres.mes.tanq; si me emeris
Argento liber seruibo tibi:spes mihi est uos inuenturos fratres
Germanos duos geminos:una matre natos:& patre uno uno die:
men. Mira memoras:utinã efficere qd pollicitus possis.mes.possũ sed nunc
Agite uterq; id quod rogabo:dicite:mẽ.ubi lubet.roga:respondebo.
Nihil reticebo quod sciã.mes.ẽ tibi nomen menæchmus.men.fateor
mes. Est idẽ tibi.mẽ.est.mes.patrẽ fuisse moscũ tibi ais.mẽ.ita uero.
me. Et mihi.mes.es ne tu syracusanus.mẽ.certo.

mes. Quid tu mē.quippe.mes.optime.
Vtq; adhuc conueniunt signa:porro operā date:quid longissime.
Meministi dic mihi in patria tua. Mē.cum patre ut abii tarentū
Ad mercatū:postea inter hoies me deerrare a patre.atq; inde auehi.
mes. Iuppiter supreme serua me.men.quid clamas quin taces.
mes. Quot eras annos gnatus:cū & pater a patria auehit me.septu ennis
Nam tum dentes cadebāt primulū.neq; patrē unq; post illa uidi:
mes. Quid uostrū patri filii quot eratis! mes. & nūc maxie memini duo
mes. Vter eratis tun aut ille maior! mes. æque ambo pares.mēq; pōt
mes. Gemini ambo eramus.mēq; dii me seruatū uolūt.mes. si interpellas.
Ego tacebo.mē.potius tacebo. Mes.dic mihi uno noie ambo eratis!
men. Minime nā mihi erat quod nūc est menæchmus:illū tū uocabant
Sosidem.mes.signa cognoui.mē.contineri qn cōplectar nō queo.
Mi germane:gemine frater:salue ego sum sosides.
me. Quomodo igitur post menæchmo nomen est factū tibi
mes. Postq; ad nos renunciatū est te & patrem esse mortuū.
Auos noster mutauit:quod tibi nomen est fecit mihi
men. Hercleita factū est ut dicis.mes.sed mihi hoc respondeto
men. Roga.mes.quid erat uestræ matri! men.theusimarce:
mes. Conuenit.mē.o salue insperate multis annis postq; conspicor.
So. Frater.& tu quem multis miseris laboribus
Vsq; adhuc quæsiui:quenq; ego esse inuentū gaudeo
mes. Hoc erat quod hæc te meretrix huius uocabat nomine.
Hunc censebat te esse:credo cū uocat te ad prandiū.
men. Nanq; edepol hic mihi hodie iussi prandiū apparandū.
Clā meam uxorē quia pallam subripui dudum domo.
Eam dedi huic.So.hanc dicis frater pallā quā ego habeo.
men. Quomodo ad te puenit! So.meretrix hæc ad prandiū
Me adduxit:me sibi dedisse aiebat prandi perbene.
Potaui atq; accubui scortū pallam & aurum hoc.
men. Gaudeo edepol siquid propter me tibi euenit boni.
Nam illa cū te ad se uocabat me esse credidit:
mes. Nunquid memorare:quin ego liber:ut iusti eam.
men. Optimum atq; æquissimū orat frater:fac causa mea.
So. Liber esto:men.cum tu es liber gaudeo messenio.
So. Sed meliore est opus auspicio ut liber perpetuo ut siem
Quoniam hæc euenerunt frater nostra ex sententia
In patriam redeamus ambo.me.frater faciam ut uoles
Auctionem hic faciam:& uendam quicquid est:interim
Eamus intro frater.So.fiat.mes.scitim qd ego uos rogo.so.quid.

Mes. Præconium ut mihi detis. mē. dabitur ergo nunc tā.
mes. Vis conclamari auctionē fore quidē. men. die septimi
Auctio fiet. mes. menæchme. men. mane sane septimi
Venibunt serui: suppellex: fundi: ædes: omnia uenibunt: quiqui
Licebunt: præsenti pecunia. uenibit uxor quoq; & iam si quis emptor
Venerit: uix credo tota auctione capiet quinquagesies.
Nunc spectatores ualete. & nobis clare applaudite.

Plauti Sarsinatæ. miles.

Argumentum:

Eretricē athenis ephesum miles auehit:
m Id dum hero amanti seruus nunciare uolt
Legato peregre ipsus captus in mari.
Et eidem illi militi dono datus est.
Suum arcessit herum athenis afferat.
Geminis communem suam parietem in ædibus
Liceret: ut quiret conuenire amantibus.
Obhærentis custos hos uidit de tegulis.
Ridiculus autem quasi sit alia deluditur
Itemq; impellit militem palestrio
Omissam faciat concubinam quando cæli
Senis uicini cupiat uxor nubere.
Vltro habeat: orat: donat multa: ipse in domo
Senis prehensus pœnas pro mœcho luit.

Aliud argumentum.

Eretricem ingenuam deperibat mutuo
m Athenienſis iuuenis naupacti domū
Legatus abiit. miles in eandem incidit.
Deportat ephesum: inuitat seruos attici.
Vt nunciaret domino facto nauigat:
Capitur: donatur illi captus militi.
Ad herum ut ueniret ephesum scribit. aduolat
Adolescens: atq; in proxumo reuertitur.
Apud hospitem paternum mēdium parietem
Perfodit seruus: commeatus clanculum
Qua foret amantium: geminam fingit mulier
Sororem. ait esse mox ei dominus ædium
Suam clientam: sollicitandum ad militem
Suborn it: capitut ille: sperat nuptias.
Dimittit concubinam: & mæchus uapulat.

Pyrgopolynices Miles. Artotrogus parasitus

Vrate ut ſplendor meo ſit clipeo clarior q̃ ſolis radii
c Eſſe olim cũ ſudueſt ſolent. ut ubi uſus ueniat contra
Conſerta manu perſtringat oculorꝫ aciem in acie hoſtibus:
Nã ego hanc machæram mihi conſolari uolo: ne lamentet
Ne ue animũ deſpondeat quia ſe iampridem feriatam
Geſtitẽ: quem miſera geſtitet fratrem facere ex hoſtibus.
Sed ubi artotrogus. art. hic eſt ſtat propter uirũ
Fortem atq; fortunatũ: & forma regia tũ bellator mars
Haud auſit dicere: neq; æquiparare ſuas uirtutes ad tuas.
pyr. Quem ne ego ſeruaui in campis curriculis donis ubi
Bumbomatides clutũ inſtaridis archidis erat imperator
Sũmus neptuni nepos. art. memini: nempe illum
Dicis cũ armis aureis. cuius tu legiones difflauiſti ſpiritu.
Quaſi uẽtus folia aut peniculum tectoriũ: tectorum
pyr. Iſtuc quidem edepol nihil eſt. art. nihil hercle hoc quidẽ
Præ ut alia dicam tu quæ nunquã feceris: periuriorẽ
Hoc hoie ſi quis uiderit: aut gloriaꝫ pleniorem q̃ illic eſt
Me ſibi habeto. & ego me mancupio dabo
Si unũ epityꝫ edam apud illũ eſuriens inſane. pyr. ubi tu es.
Art. Eccũ edepol in elephanto in india quo pacto pugno præfigiſti
Brachiũ. pyr. quid brachiũ. art. illud dicere uolui fœmur.
At diligenter hic eram pol ſi quidem connixus eſſes per coriũ:
Per uiſcera: perque os elephante tranſmiteret brachiũ.
pyr. Nolo iſtæc hic nũc. art. ne hercle. operepreciũ id eſt mihi te
Enarrare: tuas q uirtutes ſciã: uenter creat oĩs has erũnas: auribus
Peraudienda ſunt: ne dentes dentiant. & aſſentandũ eſt
Quicquid hic mentibitur. pyr. qd illuc quod dico. art. hem ſcio iã
Quid uis dicere: factum eſt hercle memini fieri. pyr. qd id eſt?
art. Quicquid eſt. pyr. habes tabellas. art. uis rogare: habeo & ſũt lũ.
pyr. Facete aduertis tuũ animũ ad animã meam.
art. Nouiſſe mores me tuos meditate decet. curãque adhibere
Vt præuolet mihi quo tu uelis. pyr. ecquid meminiſti?
art. Memini centum in cilicia: & quinquaginta cẽtũ in ſicio latronie
Triginta ſardis. ſexaginta macedones ſunt homines: quos
Tu occidiſti uno die. pir. quanta iſtæc hominũ ſũma eſt.
art. Septem milia. pyr. tantũ eſſe oportet. recte rationem
Tenes. art. at nullos habeo ſcriptos. ſic memini tamen.
pyr. Edepol memoria eſt optima. art. offã emonet.
pyr. Dum tale facie: quale adhuc aſſiduo ædis cũmunicabo
Te ſemper menſa mea. art. quid in capadocia. ubi tu quingẽtos

Simul ni hebes machera oret:uno i ctu occideres
At pedites reliqua erant si uiuerent.
Quid tibi ego dicã:quod omnes mortales sciunt.
Pyrgo polynicẽ te unũ in terra uiuere
Virtute & forma:& factis inuictis summis
Amant te omnes mulieres:neq; iniuria
Qui sis tam pulcher:uel illæ quæ here pallio
Me reprehendere.pyr.quid here dixere tibi.
Art. Rogitabant hic ne achilles est inquit tibi?
Immo eius frater inquam:innuit illarum altera
Ergo me castor pulcher est inquit mihi.
Et liberalis uisus est:cæsaries quam decet
Næ illæ sunt fortunatæ:quæ cũ isto cubant
pyr. Ita ne dicunt tandẽ?art.quæ me ambæ obsecrauerint
Vt hodie quasi pompam illac præterducerem.
pyr. Nimia est miseria nimis pulchrũ esse hominem.
art. Molestæ sunt.orant.ambiunt.obsecrant
Videre.ut liceat ad sese accersi iubent.
Vt una liceat adire operam negocii.
pyr. Videtur tempus esse:ut eamus ad forũ
Vt in tabellis quas consignaui hic heri
Latronibus denumerem stipendiũ.
Nam rex seleucus me opere orauit maxumo
Vt sibi latrones cogerem:& conscribere
Regi.hunc diem mihi operam decretũ est dare.
art. Age eamus ergo.pyr.sequimini satellites.

Palestrio seruus.

Ihi ad enarrandũ hoc argumentũ est comitas
m Si ad auscultandũ uestra erit benignitas.
Qui autẽ auscultare nollet exurgat foras
Vt sit ubi sedeat ille qui auscultare uolt.
Nunc qua assedi causa in festino loco
Comœdiæ quam acturi sumus.
Et argumentum & nomen uobis eloquar.
Alazon græce huic nomen comœdiæ
Id nos latine gloriosum dicimus:hoc oppidum
Ephesum est:miles meus herus:qui hinc
Ad forum abiit gloriosus impudens
Stercoreus plenus periurii atq; adulterii
Ait sese ultro omnis mulieres sectarier.

Is derisui est qua qua incedit omnibus:
Itaq; hic meretricis labiis dum ducant eũ
Maiorẽ partem uideas ualgis suauiis.
Nam ego iãdiu apud huic seruitutẽ seruio.
Id uolo uos scire quomodo ad hunc deuenerim
In seruitutem ab eo cui seruiui prius:
Date operã:nam nunc argumentũ exordiar.
Erat herus athenis mihi adulescens optumus.
Is amabat meretricem matre athenis atticis
Et illa illum contra:qui est amor cultu optimus.
Is publice legatus naupactũ fuit magna reip.gratia.
Interim fuit hinc miles.forte athenas aduenit:
Insinuat sese ad illam amicã:heri.
Occepit eius matris culpa pariter
Vino.ornamentis.opiparisq; obsoniis.
Itaq; intimũ ibi se miles apud lenã facit.
Vbi primũ euenit sublinit os:illi lenæ mãi mulieris.
Quã herus meus amabat.nã is illius filiã
Cõpegit in nauem miles clam matre sua.
Eamq; inuitã huc mulierem in ephesum auehit.
Ego quantũ unus possum mihi nauem paro.
Vbi amicã herilem athenis auectam scio.
Incedo ut eã rem naupactũ ad herum nunciẽ
Vbi sumus prouecti in altũ:sicut uolunt:
Capiunt prædones nauẽ:illam ubi uectus fui.
Prius perii:q̃ ad herũ ueni:quo ire occeperam
Ille me cœpit.dat me huic dono militi.
Hic postq̃ in ædis me ad se duxit domũ:
Video illã amicam herilẽ athenis quæ fuit.
Vbi contra aspexit me:oculis mihi signũ dedit
Ne se appellarẽ.dein postq̃ occasio est
Conqueritur mecũ mulier fortunas suas.
Ait sese athenas fugere cupere ex hac domu.
Sese illũ amare meũ herum athenis qui fuit.
Neq; peius quẽquã odisse:q̃ istum militẽ.
Ego quoniã inspexi mulieris sententiã
Cœpi tabellas:consignaui clanculũ.
Dedi mercatori cuidã:qui ad illũ deferat
Meũ herũ:qui athenis fuerat:q hanc amauerat
Vt is huc ueniret:is non spreuit nunciũ.

Nam & uenit:& in proxumo hic diuortitur
Apud suũ paternũ hospitem lepidũ senem.
Itaq; illi amanti suo hospiti morem gerit.
Nosq; opera consilioq; adhortatur iuuat.
Itaq; ego paraui hic intus magnas machinas.
Qui amantes una inter se facerent conuenientias.
Nam unũ conclaue concubinæ quidẽ dedit
Miles:quo nemo nisi ea inferret pedem.
In eo conclaui ego perfodi parietem.
Qua cõmeatus clam esset hic huic mulieri.
Et sene sciente hoc feci:is consiliũ dedit.
Nã meus conseruus est homo haud magni precii
Quem concubinæ miles custodem addidit.
Ei nos factitiis fabricis.& doctis dolis
Glaucomam ob oculos obiiciemus:eumq; ita
Faciemus:ut quid uiderit:non uiderit.
Et mox ne erretis:hæc duarũ hodie uicem.
Et hinc:& illinc mulier fert imaginẽ:
Atque eadẽ erit:uerũ alia esse assimulabitur
Ita sublimitur os custodi mulieris.
Sed foris concrepuit hinc a uicino senis.
Ipse exit:hic ille est lepidus:quẽ dixi senex.

Periplectominus Senex.palestrio seruus.

I hercle defregeritis talos posthac quẽque in tegulis
n Videritis alienũ.ego uestra faciam late a loreate:
Mihi quidẽ iam ãrbitri uisunt meæ quid fiat domi.
Ita per impluuiũ intro spectant.nũc adeo edico omnibus
Quẽque a milite huc uideritis hominẽ in nostris tegulis:
Extra unũ palestrionẽ:hunc deturbatote in uia.
Quod ille galinam aut columbã se sectari aut simiam
Dicat:peristis ni usque ad mortem male mulctatis.
Atq; adeo ut nec legi fraudem faciam talariæ.
Accuratote:ut sine aliis domi agitem conuiuiũ.
pal. Nescio quid malefactũ nostra huic familia ẽ:quantũ audio:
Ita hic senex talos elidi iussit conseruis meis:
Sed me excepit:nihilifacio quid illis faciat cæteris.
Aggrediar hoiem:est ne aduorsum: est quasi:
Quid agis piplectomene:per.haud multos hoies si optandũ
Fuerit nũc uidere:& uenire q̃te mauellem.pal.quid est?
Quid negocii est.per.res palam est.pa.quæ res palam est?

per. De teg ulis mõ nescio qs ispectauit uestrorꝫ familiariũ
Per nost. ũ ipluuiũ itus apud nos philochomasiũ atq; hospitẽ
Osculantis. pal. quis homo uidit? pe. tuus conseruus.
pal. Quis is erit homo. per. nescio ita abripuit repẽte sese subito.
pal. Suspicor me perisse. per. ubi abiit: cõclamo heus qd agis tu inquã.
Ille mihi abiens ita respondit. se sectari simiam
pal. Væ mihi misero cui pereundũ est ꝓpter nihili bestiã
Sed philochomasiũ hiccine ẽt est nũc. per. cũ exibãt: hic erat.
pal. Si est iube trãsire huc quãtũ possit: se ut uideant domi
Familiare: nisi quidẽ illa nos uolt: qui serui sumus
Propter suũ omnis crucibus contubernalis dari.
per. Dixi ego istuc nisi quid aliud uis. pal. uolo hoc dicito.
Parũq; artẽ. & disciplinã: obtineat colorẽ. & quẽadmodũ
Vt eũ qui hic se uidit: utrũ iũctũ iunctã ue esse uiderit.
Si quidem centies hic uisa sit: tamen inficias eat.
per. Os habet: linguã. perfidiã: maliuã. atq; audaciam.
Confidentiã. confirmitatẽ. fraudulentiam.
Qui arguat se: eum contra uincat iureiurando suo.
Domi habet animũ falsiloquũ. falsificũ falsiiurium.
Domi dolos. domi dolenefica. facta domi fallacias.
Nam mulier olitori nunquã supplicat. si qua est mala
Domi habet ortum: & cõdimẽta ad omnis molis melifica.
Ego istæc si erit: hic nũciabo: sed quid est palestrio
Quod uoluis astute tecũ in corde? pal. pauhsper tace:
Dum ego mihi consilia in animũ conuoco. & dũ consulo
Quid agam: quẽ dolũ doloso contra conseruo parem.
Qui illã hic uidit osculantẽ: id uisum ne uisũ sit
Quæro. per. ego hinc abcessero abs te: huc iterim illuc sis uide:
Quẽadmodũ astitit seuera fronte: curas cogitans
Pectus digitis pulsat. cor credo euocaturus foras.
Ecce autẽ auortit nixus leua: in fœmina habet leuam manũ
Dextera digitis rationem computat feriens fœmur
Dexterũ: ita uehemẽter quo facta ægre suppetit
Concrepuit digitis. laborat crebro cõmutat status.
Ecce autem capite nutat: non placet quod repperit.
Quicquid est incoctũ nõ exprimit. bene coctũ id dabit
Ecce autẽ ædificat: colũnã mento suffulsit suo.
Apage non placet profecto mihi illa ædificatio.
Nã hoc colũnatim poetæ esse i audiui barbaro.
Cui uiui custodes sẽper totis oris occubant.

Euge hucusq; me hercle astitis:& dulce & comœdice
Nunq; hodie quiescet prius q; id quod petit perfecit.
Habet opinor:age si quid agis uigila:ne somno stude
Nisi quidē hic agitari mauis uirgis:uigila:
Tibi ego dico.an heritatus ne sis heus te adloq palestrio
Vigila inquā.expergis inquā lucet:hoc inquā.pal.audio
per. Viden hostis tibi adesse:quære ergo obsidiū:consule.
Arripe opē auxiliūq; ad hanc rē,ppere:hoc non placide decet.
Ante mœnia aliqua aliquos ante te circunducere exercitū.
Cor in obsidiū perduellis nostris præsidiū para.
Interclude inimicis cōmeatum tibi muni uiam.
Qua cibatus comeatusq; ad te:& legiones tuas
Tuto possit peruenire:hanc rem age:res subitaria est
Reperi cōminiscere.cedo callidū consiliū cito
Quæ hic est uisa:ut uisa non siet:facta infecta ut sient.
Magnū illic honorē incipis sed magna munitis mœnia
pal. Tu te unus si recipere hoc ad te dicis confidentia est.
Nos inimicos confligare posse.per.dico& recipio
Ad me.& ego imperatorē dicon id quod petis.
pal. At te iuppiter bene amet.per.at impti me quod cōmētus.pal.tace
Dū in regionē astutiarū mearū te induco:ut scias
Iuxta mecū mea consilia.per.salua sumes indidē.
pal. Herus meus elephanti corio circuntectus nō suo:
Neq; habet plus sapientiæ q; lapis.per.ego istuc scio.
pal. Nunc si rationē incipio:hanc instituā astutiā.
Vt philocomasiū huic sororē geminā germanā alterā
Dicā athenis aduenisse:& cū amatore aliquo suo.
Tam similē q; lacte lacti est:apud te eos hic diuortier
Dicā hospitio.per.euge euge lepide laudo cōmentū
Cōtra cōseruū tuū.pal.uix illic cū criminatus sit aduersū militē
Meus conseruus eā uidisse dic cū alieno osculari:ea arguā
Vidisse apud te cū suo amatore amplexantē:atq;
Osculantem.per.imo ut optume
Idem ego dicā si me exuuiret miles.pal.sed simillimas
Dicito esse & philochomasio:id recipiendū est ut sciat:
Ne titubet si quæret ex ea miles.per.nimis doctū dolū.
Sed si ambas uidere in uno milles concilio uolet.
Quid agimus.pal.facile ē:trecentæ possūt causæ concioni
Non domist:abiit ambulatū:dormit:ornatur:lauat.
Prandet.potat.occupast opere:non est non potest.

Quãtũ uis prolationũ:dũmodo nunc prima uia
Inducamus uera ut esse credat:quæ mentibimur
per. Placet ut dicis.pal.itro abi ergo.& sic istic ẽ mulier eã iube
Cito domũ transire:atq; hoc ei monstra præcipe.
Vt teneat consilia nostra:quẽadmodũ exorsi sumus
De gemina sorore.per.docte tibi illam perdoctam dabo
Nũ qd aliud.pal.intro ut abeas.per.abeo equidẽ igitur.
pal. Ego ibo domũ ad quẽ hominẽ inuestigando:operã hãc dissimulando
Qui fuerit conseruus:qui hodie fuerit sectatus simiam.
Nã ille non potuit quin sermoni suo aliquẽ familiarẽ
Participauerit de amica:heri qui uidisset eam hic in proxumo
Osculantẽ cũ alieno adulescẽtulo:noui morem ego.
Et tacere solus scio:si inuenio qui uidit:ad eũ
Vineas pluteosq; agam:res parata st impugnandoq;
Capere certa res est:si ita non repperio:ibo odorans q̃si
Canis uenaticus usq; donec persecutus uolpem ero uestigiis.
Sed fores concrepuerũt nostræ.ego uoce moderabo me.
Nã illic ẽ philocomasio custos meus conseruus:atq; it foras

Sceledrus.palestrio.Serui duo.

Sce. Isi qdem ego hodie ãbulaui dormiens in tegulis.certo
Edepol scio me uidisse:hic pxime uicinæ philocomasiũ
Hertilem amicam sibi aliũ quærere.pal.hic illam uidit
Osculantẽ quãtũ hũc audiui loquentẽ.Sce.quis hic est!
pal. Tuus conseruus:qd agis sceledre.sce.te palestrio uolupest
Cõuenisse.pal.qd iã!aut qd negocii fac sciam.sce.metuo.
pal. Quid metuis.sce.ne hercle hodie quantũ hic familiarũ est
Maximũ in malũ cruciatũq; insiliamus.pal.tu talis solus
Nam ego istam insulturam:& desulturam nihil hic moror.
Sce. Nescis tu fortasse apud nos facinus qd natũ est nouũ.
pal. Quod id est facinus:sce.impudicũ.pal.tu te scis soli tetibi.
Mihi ne dixis:scire nolo.sce.non enim faciam qn scias.
Simiã hodie sũ sectatus nostram in horũ tegulis.pal.edepol
Sceledre homo sectatus nihili neq̃ bestiã.sce.di te pdãt.
pal. Te istuc æquũ qũo accepisti eloq.sce.sorte fortuna
Per impluuiũ huc despexi proximũ:atq; ego illic aspicio
Osculantem philocomasiũ cũ altero nescio quo adulescente.
pal. Quod ego sceledre scelus ex te audio!sce.profecto uidi.
pal. Tuten.sce.egomet duobus his oculis meis.
pal. Abi nõ uerisimile dicis:neq; uidisti.sce.nunc tibi lippus
Videor.pal.medicũ istuc tibi melius perconctarier.

Verẽ enim si te di ament:temere hãc dedolas tabulã tuis
Nũc cruribus.capitiq; fraudẽ capitalẽ hinc creas iã tibi iã
Vt pereas:paratũ ẽ dupliciter.nisi supprimas tuũ stultiloquiũ
Sce. Qui uero dupliciter.pal.id dicã tibi.primũ dum si falsum.
Insimulas philocomasiũ hoc perieris:iterẽ si id uerũ est
Tu ei custos aditus perieris.sce.quid ad me.pal.at nescio.
Sce. Hæc me uidisse ego certo scio.pal.pergin infœlix
Sce. Quid tibi uis dicã:nisi qd uiderim.qn ẽt nũc itus hinc in pxumo est
pal. Eho an non domi ẽ.sce.uisce.abi intro tute:nam ego mihi
Nihil credi postulo.pal.certũ est facere.sce.hic te opperiar.
E adẽ insidias dabo:quã uxor ad stabulũ iuuenis recipiat
Se pabulo:qd ego nũc faciã.custodẽ me illi miles tradidit:
Nũc si indiciũ facio:interii:si taceo:tametsi hoc palam fuerit.
Quid peius muliere atq; audacius:dũ ergo in tegulis sum.
Illæc sumpto hospitio edit foras:edepol facinus fecit audax.
Hoccine simile sciat:credo alius tollat edis totas si tollat
Ad quẽ hic.crucẽ.hercle qcqd ẽ mussitabo:potius q̃ intereã male
Non ego possum quæ ipsa sese uendicat curarier.
pal. Sceledre sceledre.sce.qs homo interminat.pal.ẽ alter audacior
Qui magis inimicicias q̃ tu adquirat.sce.quid est.
pal. Iube nunc tibi oculos effodiri:qbus id quod nusq̃ ẽ uides.
Sce. Quid nusq̃.pal.non ego nũc emã uitãtuã uitiosa nuce
Sce. Quid negocii est.pal.quid negocii sit rogas.se.cur nõ rogẽ:
pal. Nõ ne tibi istã prætrũcari linguã largiloquã iubes.
Sce. Quãobrem iubeã.pal.philocomasiũ eccam domi:q̃ in pximo
Vidisse te aiebas osculantẽ:atq; amplectantẽ cũ altero.
Sce. Mirust lolio uictitare & tam uili tritico.pal.quid iam.
Sce. Quia lusciosus.pal.uerbero:edepol tu eqdẽ cæcus nõ lusciosus
Nã illã quidẽ uidi domi.sce.quid domi.pal.domi hercle uero
Sce. Abi ludis me palestrio.pal.tã mihi sunt manus inquinatæ.
Sce. Quid dũ.pal.qa luto eã.sce.uæ capiti tuo.pal.istuc sceledre
Promitto fore nisi oculos:orationẽq; aliã cõmittas tibi.
Sed fores cõcrepuerũt nr̃æ.sce.at ego illas obseruo fores.
Nã nihil ẽ:q̃ hinc huc transire ea possit:nisi recto hostio.
pal. Quin domi eccã.sce.nescio utiq;.pal.sceledre sceledre suscita te.
Sce. Mihi ego uideo:mihi ego sapio:ego credo plurimũ.
Me homo nemo deterreat:quin ea sit in his ædibus.
Hic obsistam:ne imprudenti hic ea se subrepsit mihi.
pal. Meus illic homo ẽ:deturbabo iã hic ego illũ de pugnaculis.
Vim iã faciã:ut stultũ dum fateare.sce.age face

pal. Neq; te quicq̃ ſapere corde:neq; oculis uti.ſce.ſcio neq; ſolariũ.
Neq; ortũ:niſi per impluuiũ ſcio.pal.qd nũc ſi ea domi eſt.
Si facio ut eã hinc exire uideas domo dignus es uerberibus multis.
Sce. Dignus pal.ſerua iſtas fores ne tibi eadẽ ſubterducat iſtinc atq; huc
Tranſeat.ſce.cõſiliũ ẽ ita facere.pa.pedes ego iam illã huc tibi
Siſtã in uiã.ſce.agedũ ego face uolo ſcire utrũ ego id qd̃ mihi
Vidi uiderim:an illic faciat:quod facturũ dicit:ut ea ſit domi.
Nã ego quidẽ meos oculos habeo:nec rogo utendos foris:
Sed hic illi ſubparaſitatus ſemp:hic ei proximus
Primus ad cibum uocatur primo pulmentũ datur.
Nam illic noſter eſt fortaſſe circiter triẽnium.
Neq; cuiq̃ q̃ illi noſtra melius famulo familia.
Sed ego quid ago:at me agere oportet hoc obſeruare hoſtiũ.
Hic obſiſtã:hac quidem pol certo uerba mihi nunquã dabunt.

Paleſtrio.philocomaſiũ.Sceledrus.

pal. Ræcepta facito ut memineris.phi.tolle monere mirũ eſt
pal. At metuo ut ſatis ſis ſubdola. phi.ne doceto:memini
Malas:ut ſint malæ mihi ſola ego ſuperſũ.pal.age.nũc iam
Inſiſte in dolos:ego abs te procul recedam:o quid aſtas
Sceledre.ſce.hanc rẽ gero habeo auris loquere quid uis.
pal. Credo ego iſtoe exẽplo tibi eſſe eundũ eſſe actutũ extra portã
Diſpeſſis manibus patibulũ cũ habebis.ſce.quã nã ob rem.
pal. Reſpice dũ ad leuã:qs illæc ẽ mulier.ſce.proh di ĩmortales
Heri concubina ẽ hæc quidẽ.pal.mihi quoq; pol ita uidet
Age nũc iam quãdo lubet.ſce.quid agã.pal.peri perpropere.
phi. Vbi iſte bonus ſeruus:qui me maxume innocentẽ
Falſo inſimulauit.hem tibi.pal.hic dixit.phi.tibi
Quẽ dixiſti tu te me uidiſſe in proxumo hic ſceleſte oſculantẽ.
pal. Atq; cũ alieno adoleſcentulo dixit.ſce.dixi hercle uero.
phi. Tun me uidiſti.ſce.atq; his quidẽ oculis.phi.carebis credo.
Qui plus uident q̃ quod uidet.ſce.nunq̃ hercle deterebor.
Quin uiderim id quod uiderim.phi.ego ſtulta moror multũ
Quæ cũ hoc inſano fabulẽ:quẽ pol ego capitis perdam.
Sce. Noli minitari:ſcio crucẽ futuram mihi ſepulchrum:ibi mei
Maiores ſunt ſiti.pater.auus.proauus.abauus.
Non mihi poſſunt minaciis tuis hiſce oculi fodiri.
Sed paucis uerbis te uolo paleſtrio:obſecro unde exit hæc.
pal. Vnde niſi domo.ſce.domo.pal.me uidente uideo.
Sce. Mirũ ẽ facinus quomodo hæc hic tranſire potuerit.
Nam certo neq; ſolariũ apud nos:neq; ortus ullus neq;

Fenestra nisi clathrata.nã certo ego te intus uidi.pal.pergin
Sceleste intendere:& hanc arguere.phi.ecastor ergo mihi
Haud falsum euenit somnium:quod noctu hac somniaui.
pal. Quid somniauisti?phi.ego eloquar:sed ambo aduortito
Animũ.hac nocte insomnis mea soror gemina & germana
Visa uenisse athenis in ephesum cũ suo amatore quodam.
Hi ambo hospicio huc in proximũ mihi diuorti sunt uisi.
Sce. Palestrioni somniũ narratur.pal.perge porro.phil.ego læta
Visa:quia soror uenisset.propter eandẽ suspitionẽ maxumã
Sum uisa sustinere:nã arguere insomnis me familiaris meus
Mihi uisus est me cũ alieno adolesentulo:quasi nunc est
Osculatã esse cũ illa osculata mea soror gemina esset suum
Amicũ:ita me insimulatã perperã esse somniaui.
pal. Satin eadẽ uigilanti expetunt:quæ insomnis uisa memoras.
Heus hercle præsenti iam omnia abi intro:& cõprecare
Narrandũ ego istuc militi censebo.phi.facere certũ:neq;
Me quidẽ patiar perdi falso impune insimulatã.Se.timeo quid
Rex gesserim ita dorsũ totũ prurit.pal.scin te perisse nũc
Quid est domi certo?Sce.certa res est nũc nostrũ obseruare hostiũ
Vbi esset.pal.at scelere quæso ut ad id exẽplũ somnũ
Quasi simile somni aut.atq; ut tu suspicatus es eã uidisse
Osculantẽ.sce.me eã uidisse arbitraris.pal.næ tu hercle opinor
Obsecro respice si ad hex hæc res peruenit:peristi pulchre
Sce. Nũc demũ experior prius ob oculos caliginẽ obtigisse.
pal. Dudũ edepol planũ hoc quidẽ:quæ huc usq; fuerit intus
Sce. Nihil habeo certi:qd loquar.nõ uideã.& si uidi
pal. Ne te edepol stultitia tua pene pdidit:dũte fidem
Facere hero uoluisti.absumptus es pene:sed fores
Vicini ꝓximi concrepuerunt:conticescã.

Philocomasiũ.Palestrio.Sceledrus.

phi. Nde ignẽ in arã:ut ephesiæ dianæ latas laudes gratesq; agam
Eique ut arabico fumificẽ odore:amœna quæ me in locis
Neptuniis tẽplisq; turbulentis seruauit sæuis fluctibus
Vbi sum afflictata multũ.Sce.palestrio o palestrio
pal. O sceledre.quid uis.Sce.hæc mulier quæ hinc exit modo
Est ne herilis concubina philocomasium
An non est ista.pal.hercle opinor:ea uidetur:sed facinus
Mirũ est:quomodo hæc hinc nunc transire potuerit:siqdẽ ea est.
Sce. An dubiũ tibi est:eam eẽ hanc.pa.ea uidetur:sed facinus
Mirũ est quomodo hæc hinc transire potuerit siquidẽ ea est.

Sce. An dubiũ tibi eſt eam hanc.pa.ea uidetur:at eamus
Appellemus heus quid iſtuc:& philocomaſium.quid tibi iſtic
In hiſce ædibus debetur.qd negocii eſt. qd nũc taces tecũ loquor.
pal. Immo ede pol tute tecũ:nam hæc nihil reſpõdet.
Sce. Te alloquar uitii probriq; plena:que circũ uicinos uages.
phi. Qui cũ tu fabularis.Sce.qui cũ niſi tecũ.ph.quis tu homo es
Aut mecũ quid eſt negocii.ſce.men rogas:hem qui ſim.
phi. Quin ego hoc rogẽ quæ neſciã.pal.quis ego ſum igit̃ ſi tu
Hũc ignoras.phi.mihi odioſus qſqs es:& tu & hic.ſce.nõ nos
Nouiſti.phi.neutrũ.ſce.metuo maxume.pal.qd metuis:
Sce. Enim ne noſmet pdiderimus uſpiam:nã neq; te neque me
Nouiſſe ait.pal.perſcrutari hic uolo ſceledre nos:noſtri
An alieni ſumus ne dũ qſpiam nos uicinorũ iprudentis
Aliqs immutauerit.ſce.certe equidẽ noſter ſum.
pal. Et pol ego:quæris tu mulier malũ:tibi dico heus philocomaſiũ.
phi. Quæ te intemperiæ tenẽt:q me perperam perplexo
Noĩe appelles.pal.eo qigit̃ uocare philocomaſiũ dicere
Nomen ſi iniuria ẽ falſũ nomẽ poſſidere philocomaſiũ
Poſtulas.at iſtuc non decet.& meo hero facis iniuram.
phi. Ego ne.pal.tu.phi.quæ heri athenis epheſum adueni
Veſperi cũ meo amatore adoleſcente atheniẽſi
pal. Dic mihi qd hic tibi in epheſo eſt negocii.phi.geminã
Germanã meã hic ſororẽ eẽ inaudiui.eam ueni quæſitũ
pal. Mala es.phi.immo ecaſtor ſtulta multũ:quæ uobiſcũ
Fabulẽ:abeo:ſce.abire nõ ſinã te.pal.mitte ſceledre
Manifeſtaria res eſt.ſce.non omitto.ph.at iam crepabũt
Manus male tibi:niſi me omittis.ſce.quid malũ adſtas.
Quin detines altrinſecus.pal.nihil moror negocioſũ
Mihi eſſe tergũ:q ſcio an iſta non ſit philocomaſiũ.
Atque alia eius ſimilis ſit.ph.mittis me.an non mittis.
Sce. Immo ui atque inuitã:ingratis:uolutatim te rapiã domũ.
Hoſtiũ hoc mihi ẽ domiciliũ:athenis domus ẽ ac herus.
phi. Ego iſtã domũ neq; moror:neque uos q hoĩes ſitis
Noui:neque ſcio.ſce.lege agito te nuſquã mittã.
Niſi das firmatã fidẽ:te huc ſi miſero intro ituram.
phi. Vi me cogis:qſqs es:do fidẽ ſi omittis iſtoc me intro iturã quo iubes
Sce. Ecce omitto.ph.at ego abeo miſſa:ſce.muliebri feciſti fide.
pal. Sceledre manibus amiſiſti prædam.ſce.tam ea ẽ nr̃a q̃ potis
Herilis cõcubia.uin tu facer̃ hoc ſtrẽue.pa.qd faciã.ſce:affer mihi
Machærã huc intus.pal.quid facies ea.ſce.introrumpam

Recta in ædis quēque hic intus uidero cū philocomasio osculantē
Eum ego obtroncabo extemplo. pal.uisa ne ea est.sce.immo
Edepol plane ea est.pal.sed quomodo dissimulabat.sce.abi
Macheram huc effer.pal.iam faxo hic erit:neque eques neque
Pedes profectus.quisq̄ tanta audacia:qui æque faciat confidenter
Quanquæ mulieris faciunt.ut utrobiq; rationē docte diunt.
Nam ut sublinitur os custodi:cauto conseruo meo nimis beat
Quod cōmeatus est trās parietē.sce.heus palestrio machæra nihil opus
pal. Quid iam:aut quid opus est.sce.domi eccā herilē cōcubinam.
pal. Quid domi.sce.in lecto cubat.pal.edepol ne tū tibi malā rem
Reperisti ut prædicas.sce.qui iam.pal.quia hāc attingere
Ausus mulierē hic in proximo.sce.magis hercle metuo sed unq̄
Quisq̄ faciet.quin soror ista sit germana huius
Eam pol tu osculantē hic uideras:& quidem palam est
pal. Eam esse ut dicis.sce.quid propius fuit:q̄ ut periere
Si locutus fuissem hero.pal.ergo si sapis musitabis:plus oportet
Scire seruum q̄ loqui:ego abeo:ne quid tecū consilii
Commisceam atque apud hunc uicinū tuæ mihi turbæ non placēt
Herus si ueniet:si me quærit hic ero: hic me accersito.

Sceledrus.periplectomenus senex.

Sce. Atū abiit ille:neq; heri negociū plus curat:q̄ si ñ fuitutē seruiat
Certo quidē illa hic nostra intus ē in ædibus.nā ego excubātē
Eam domo ostendi:certūst nūc obseruationi operā dare
peri. Non hercle hisce homines:me marē sed fœminā uicini rētur esse
Serui militis.ita me ludificant:mea ne hic in uia hospita.
Quæ heri huc athenis cū hospite aduenit meo tracta & ludificata:
Ingenua & libera.sce.perii hercle:hic ad me recta abiit uia.
Metuo illæc mihi:res:ne malo magno fuat.quātū hunc audiui: facere
uerborū senē
Accedam ad hominē.peri.tun sceledre huc scelerum caput
Meam ludificasti hospitā ante ædis modo.
sce. Vicine ausculta quæso.per.ego ausculte tibi.
sce. Expurgare uolo me.per.tu ne te expurges mihi
Qui facinus tantū tanq; indignū feceris!
An qa latrocinari arbitramini:qd uis licere facere uobis uerbero:
sce. Licet ne.per.at ita di deæq; me omnes ament.nisi mihi supplicū
Virgarū de te datur longū diutinumque a mane ad uesperū:
Quod meas cōfregisti ibrices & tegulas ibi dum cōdignā te
Sectaris simiā:quodque inde ispectauisti meū apud
Me hospitē amplexū amicā cū osculabatur suam:

Quanq̃ concubinã herilẽ iſimulare auſus es probri pudicã: meq̃
Sũmi flagitiũ:tum q̃ tractauiſti hoſpitã ante ædis meas.
Niſi tibi ſupplicũ ſtimuleũ dedatur .dedecoris pleniorẽ herũ
Faciam tuũ:q̃ magno uento plenũ undarũ mare:
ſce. Ita ſum coactus periplectomen:ut neſciã utrũ ne poſtulare
Prius tecũ æquunſt.niſi iſtæc non eſt hæc:neque iſta ſe mihi
Me expurgare.hoc tibi uidetur æquus ſicut etiã nũc:neſcio
Quid uiderim.itaſt iſta huius ſimilis noſtræ tua:ſi quidẽ nõ eadẽ eſt
pe. Viſe ad me intro iam ſcies.ſce.licet ne.per.neque te inhibeo
Perplacide noſcita.ſce.ita facere certũ eſt. pe. heus philocomaſiũ cito
Tranſcurre curriculo ad nos.ita negociũ eſt .poſt quando
Exierit ſceledrus a nobis .cito trãſcurrito aduerſũ curriculo domũ
Nunc pol ego metuo ne quid infucauerit:ſi hic non uidebit
Mulierem:aperitur dolus.ſce.proh di immortales ſimiliorẽ
Mulierẽ magiſque eandẽ q̃ noſtræ ea eſt non reor
Deos facere poſſe.pe.quid nunc?ſce.cõmerui malũ.
pe. Quid igitur ean eſt.ſce.& ſi ea eſt:non ea eſt.per.uidiſtin iſtã.
ſce. Vidi illã hoſpitẽ cõplexã atque oſculantẽ.per.ea ne eſt
ſce. Neſcio.per.uin ſcire plane.Sce.cupio.per.abi intro ad uos domũ.
Continuo inde ſit ne iſta hæc domũ uoſtrã intus.ſce.licet.
Pulchre admonuiſti ſciã ego ad te exibo foras.
pe. Nunq̃ edepol hoiem quenq̃ ludificarier magis facete
Vidi:& magis miris modis:ſed eccũ egreditur.
ſce. Periplectomene te obſecro p deos:atque hoies:perque ſtultitiã meã
Perque tuã gratiã.per.qd obſecras.ſce.meæ inſcitiæ meæ &
Stultitiæ ignoſcas:nunc demũ ſcio me fuiſſe excordẽ:cæcũ
Incogitabilẽ:nã philocomaſiũ eccã intus.per.qd nunc furcifer
Vidiſti ambas.ſce.uidi.per.herũ exhibeas uolo.ſce.meruiſſe eqdem
Me maximũ fateor malũ:& tuæ feciſſe me hoſpitæ aio iniuriam
ſce. Sed meã eſſe herilẽ incubinã cenſui:cui me cuſtodẽ herus
Addidit miles meus.nã e ſummo puteo ſimilior nunq̃ poteſt
Aqua aquæ ſumi:q̃ hæc eſt atq̃ iſta hoſpita:& me deſpexiſſe
Ad te per impluuiũ tuũ fateor.per.qd ni fateare:ego q uiderim:
Sed philocomaſiũ me uidiſſe cenſui.per.ratus ne me iſtic hominẽ
Eſſe omniũ minimi precii:ſi ego me ſciente paterer uicino meo
Inferri apud me ita inſigni te iniuriã.ſce.nunc demũ inſipienter
Factũ eſſe arbitror cũ rem cognoſco at non malitioſe tamen
Feci.per.imo indigne nã hoi ſeruo ſuos domitos habere
Oportet oculos & manus orationẽq̃.ſce.ego ne ſi poſt hũc diem
Mutiuero:etiã qd ego me certo ſciã:dato excruciatũ:me egomet

Dedã tibi:nũc hoc mihi ignoſcas quæſo.per.uincã animũ meũ
Ne malitioſe factũ id eſſe abs te arbitres:ignoſcam tibi iſtuc
Sce. At dii tibi faciant bene.per.næ tu hercle ſi te di amãt linguã cõprimis
Poſthac etiã illud:qd ſcies:neſciueris:ne uideris quod uideris
Sce. Bene me mones:ita facere certũ eſt:ſatin ne oratus abiit
Nũqd nũc aliud me uis.per.ne me noueris.ſce.dedit hic mihi
Verba:qua benigne gratia fecit ne iratus eſſet.ſcio quã rem gerat.
Vt me cũ extẽplo a foro adueniam domũ amicũ prendat
Vna hic & paleſtrio me habent uenalẽ ſenſi:& iamdudũ ſcio.
Nunq̃ hercle ex iſta naſſa ego hodie eſcã petã:nã iam aliquo
Aufugiam.& occultabo aliquot dies:dũ hæ cõſcileſcũt.
Turbæ:atq; iræ leniũt:iam nũc ſatis & plus nimio merui mali.
Verũtamen de me qcqd eſt:ibo hinc domũ.
per. Illic hinc abſceſſit ſat edepol certo ſcio occiſam ſæpe ſapere
Plus multo ſuẽ cũ manducatur:ne id quod uidit uiderit.
Nã illius oculi:atq; auris:atq; opinio tranſfugere ad nos.
Vſq; adhuc actũ eſt pbe:nimiũ feſtiua mulier operã
Præbuit:redeo in ſenatũ rurſus:iam paleſtrio frequens
Senatus:ſceledrus nũc aũt foras:domi apud me
Poterit nũc haberier.ibo intro:ne dũ abſum multifortito ſuã.
Paleſtrio.pleuſides.Ado.periple.
pal. Obiete intra limẽ etiã uos parumper pleuſides.ſinite me
Prius perſpectari.ne uſpiam inſidie ſint:conciliũque habere
Volumus:nã opus ẽ:nũc tuto loco.unde inimicus neq; noſtris
Spolia capiat conſiliis:unde inimicus nequis ſpolia capiat auribus.
Nam bene conſultũ.inconſultũ ſi ſit:inimicis uſu eſſe poteſt.
Quin ſi inimicis uſu eſt.obſit mihi.nã bene conſultũ ſubripitur
Sæpiſſime:ſi minus cũ cura:aut catalogo loquendi lectũ eſt
Quippe ſi reſciuere inimici cõſiliũ tuum:tuopte tibi
Conſilio occluduntlinguã.& cõſtringunt manus:atq;
Eadem quæ illis uoluiſti facere:faciunt tibi:ſed ſpeculabor
Nequis aut hinc a leua aut dextera noſtro conſilio uenator aſſit
Cum auritis plagis ſterilis hinc ꝓſpectus uſq; ad ultimã
Plateam probe eſt.euocabo .heus periplectomene & pleuſides
Progredimini.per ecce nos tibi obediẽtis.pal. facile ẽ iperiũ in bonis
Sed uolo ſcire eodẽ cõſilio:quod intus meditati ſumus
Si gerimus rem.pe.magis ad rem nõ poteſt eſſe utibile:pal. immo
Quid tibi pleuſides.ple.quid ne uobis placeat:diſpliceat mihi.
per. Quis homo ſit magis meus q̃tu es.ple.loquere lepide & cõmode.
pal. Pol ita decet hũc facere.ple.at hoc me facinus miſerũ macerat.

Meumq; cor:corpus que cruciat.per.quid id est quod cruciat te!
ple. Me tibi iltuc ætatis homini facinora puerilia obiicere:neq; te decora
Neq; tuis uirtutibus ea te expetere:te ex opibus sũmmis mihi honoris
Gratia mihique amanti ire opitulatũ.atque ea te facere facinora
Quæ istæc ætas fugere:facta magis quidẽ sectari solet.
Eam pudet me tibi in senecta obiicere sollicitudinem.per.nouo
Modo tu homo amas:siquidẽ te quicq̃:quod faxis pudet
Nihil amas:umbra es amãtũ:magis q̃ amator pleusides.
ple. Hanccine ætatẽ exercere mei amoris gratia.per.quid ais tu ita ne
Tibi uideor oppido acherunticus tam capulari stamine.tibi
Diu uideor uita uiuere:nã eqdem haud sum natus
Annos præter qnquaginta & quattuor:clare oculis uideo
Pernix sum manibus:sum pedes mobilis.pal.si albus
Capillus hic uidetur.neutiq̃ ibi ingenio senex inest.
In hoc emusitata sua sibi ingenua indoles.ple.pol id qdẽ
Experior ita esse ut prædicas palestrio.nã benignitas qdẽ
Huius oppido adolescentuli.per.immo hospes magis cũ periculũ
Facies:magis nosces mea comitate merito te amantem.
ple. Quid opus nota noscere.per.ut apud exemplũ experiundi
Habeas:neges foris:nam qui ipse amauit:ægre amantis ingeniũ
Inspicit.& ego amatoris aliquantulũ habeo humorisq; etiã
In corpore. neque dũ exarui ex amoris rebus & uoluptariis.
Vel cauillator facetus:uel conuiua cõmodus itẽ ero.
Neque ego oblocutor sum alteri in conuiuio.
In commoditate abstinere me apud conuiuas commode
Commemini & meæ orationis iustã partẽ persequi.
Et meã partẽ itidẽ tacere cũ aliena est oratio
Minime sputator screator sum itidẽ:minime succidus
Post ephesi sum natus.non enim in apulis:non sum in umbria
pal. Olepidũ semisenẽ:ne si quas memorat uirtutes habet
Atq; equidẽ plane eductũ in nutricatũ uenerio:
per. Plus dabo q̃ prædicabo ex me uenustatis tibi.
Neque ego unquã alienũ scortũ subagito in conuiuiũ.
Neque præripio pulpamentũ:neq; peruorto poculũ
Neque per uinũ unquã ex me oritur discidiũ in conuiuio
Si quis ibi est odiosus:abeo domũ:sermonem segrego.
Venerẽ amorẽ amœnitatẽque accubans exerceo.
Et quidẽ edepol omnis mores ad uenustatẽ iugiter
Cedo tris mihi homines orichalco ita emptos istis moribus
pal. At quidẽ illuc ætatis qui sit non inuenies alterũ

Lepidiorẽ ad omnes res. nec qui amicus amico sit magis.
per. Tu te me ut fateare faciã: esse adolescentẽ moribus.
Ita apud omnis comparebo tibi res benefactis frequens.
Opus ne erit tibi aduocato tristi iracũdo: ecce me.
Opus ne leni: leniorẽ dices q̃ mutũ est mare.
Liquidius cultiusq; q̃ uẽtus est fauonius.
Vel hilarissimũ cõuiuã me extimandũ exprimam tibi.
Vel primariũ parasitũ: atq; obsonatorẽ optumũ.
Tum ad saltandũ nõ cinedus magis usque saltat: q̃ ego:
pal. Quid ad illas artes optes. si optio eueniat tibi.
per. Huius pro meritis ut referri pariter possit gratia
Tibique: quibus nunc esset experiosum meæ sollicitudini
ple. At tibi tanto sumptu esse mihi molestũ est. per. mortus es.
Nam i mala uxore: atque inimico siquid sumat sumptũ est.
In bono hospite atque amico quæstus est. quod sumitur.
Et quod in diuinis rebus sumas sumptus. sapienti lucro ẽ
Deũ uirtute euntẽ hospitio accipere: apud me est comitas.
Aes bibe: animo obseqre mecũ: atq; honerato hilaritus me
Liberæ sunt ædis. liber sum autẽ ego me uti uolo libere.
Nam mihi deũ uirtute dicã: propter diuitias datas
Licuit uxorem dotatã genere summo ducere.
Sed nolo mihi oblatratricẽ in ædis itromittere.
ple. Cur non uis. nam procreare liberos lepidus sonus.
per. Hercle uero liberũ esse: id multo est lepidius.
Tu homo & alteri sapienter potis es consulere: & tibi
Nam bona uxor: si ea deducta est usq̃ gentiũ
Vbi ea possit inueniri: uerũ ego ne eã ducã domũ.
Quæ mihi nunq̃ hæc dicat eme mi uir lanã unde tibi palliũ
Malachũ: & callidũ: conficiãtur tunicæ q̃ mihi hibernæ bõæ
Ne algeã hac hyemẽ: hoc hoc nunq̃ uerbũ ex uxore audiã
Verũ priusq̃ galli cantent: quæ me somno suscitet
Dicat: da mihi uir calendis mittã cũ martiæ ueneriunt
Da qui faciat condiat: da quod dem quinquatribus
Percantatrici: & lectrici. ariolæ. atq; haruspicæ.
Flagitiũ est si nihil mittetur: quo supercilio spicit.
Tum patrica clementer non pota est: inquit munere.
Iampridem quia nihil abstulerit: succenset celaria.
Tum opstetrix expostulauit mecũ parũ missum sibi.
Quin nutrici non missurus quicq̃ quæ uernas alit.
Hæc atq; huius similia alia damna multa mulierũ.
Me uxore phibẽt & quæ huius similis sermonis erant

pal. Dii tibi propitii sunt hercle:nã si istã semel amiseris
Libertate:haud facile te in eundẽ rursus restitues locũ.
ple. At illa laus est magno in genere & in diuitiis maxumis.
Liberũ hominẽ educare generi monimentũ & sibi.
per. Quando habeo multos cognatos qd opus fit mihi liberis!
Nunc bene uiuo:& fortunate:atq; ut uolo: atq; animo ut lubet:
Mea bona mea morte cognatis dicã inter eos parciant.
Illi apud me edũt me curant:uiſunt:qd agã:ecqd uelim.
Priuſq; lucet.aſſunt:rogitant noctu an ſomnũ cœperim.
Eos pro liberis habeo.quin mittũt munera.
Sacrificant.dant inde partẽ mihi maiorẽ quã sibi.
Abducũt extra me ad ſe prandiũ:ad cœnã uocant.
Ille miſerrimũ ſe retur:minimũ qui miſit mihi.
Illi inter ſe certant donis:ego mecũ muſito.
Bona mea inhiant:certatim nutricũt & munera.
pal. Nimis bona ratione nimiũq; aperte tu multa uides:
Et tibi ſunt gemini.& trigemini ſi te bene habes filii.
per. Pol ſi habuiſſem ſatis cœpiſſem miſeriarũ:liberis
Cenſerẽ mererẽ cecidiſſet ne ebrius.aut de equo uſpiã
Metuerẽ.ne ibi defregiſſet crura:aut ceruices ſibi.
Ea inſignitas pueros pariat.poſtea aut
Varum aut ualgum aut compnem aut petũ aut brocum filium:
pal. Huic hoi dignũ eſt diuitias eſſe.diu uitã dare
Qui ægre ſeruat.& q bene habet:ſuiſq; amicis uolupe
O lepidũ caput.ita me dii deæq; ament:æquũ fuit
Deos parauiſſe uno exemplo:ne omnis uitam uiuerẽt
Sicuti merci preciũ ſtatuit pro uirtute ut ueniat.
Quæ improba eſt pro mercis uitio dñm precio pauperat
Itidem diuos diſperdiſſe uitã humanã æquũ fuit.
Qui lepide ingenuatus eſſet:uitã longinquã darent.
Qui improbi & ſceleſti iis adimerent animã cito.
Si hoc parauiſſent:hoies eſſent minus multi mali.
Et minus audacter ſceleſta facerent facta:& poſtea
Qui hoies probi eſſent eſſet his annona uilior
per. Quid deorũ conſilia culpes ſtultus inſcituſq; ſic.
Qui deos uituperes:nũc iã iſtis rebus deſiſti decet:
Nũc uolo obſonare uelut hoſpes:tua te ex uirtute
ple. Meæ domi accipiã benigne lepide:& lepidis uictibus.
Nihil me pœnitet:iã quanto ſumptu fuerim tibi
Nã hoſpes nullus tã in amici hoſpitiũ deuorti poteſt.
Quin ubi triduũ continuũ fuerit:iam odioſus ſit.

Verũ ubi dies decẽ continuos ite astodotũ illas
Tametsi dominus non inuitus patit̃:serui murmurant
per. Seruientis seruitutẽ ego mi seruos introduxi mihi
Hospes.non q mihi ĩperarent:qbus ego essem obnoxius.
Si illud ægre fit uobis.mihi quod uolupe est mortẽ remigiorẽ gero.
Tamen id quod odiose faciundũ.fiat malũ atq; ingratis.
Nunc quod occepi obsonatũ pergam.ple.si certus tibi
Cõmodũ obsona:ne magno sumptu mihi quod uis sat est
per. Quin tu istanc orationẽ hinc ueterẽ atq; antiquã amoues
Nam proletario sermone nunc quidẽ hospes utere.
Nam hic solẽt:quando adcubuere:ubi cœna apposita est dicere
Quid opus fuit hoc sumptu tanto nostra gratia?
Insanuisti hercle.nã idem hominibus sat erat decẽ.
Qui eorũ causa obsonatũ est:culpant & comedunt tamen.
pal. Fit pol illud ad illud exẽplum.ut docte & perspecte sapit.
per. Sed idẽ homines nunq̃ dicunt quanq̃ appositũ est ampliter.
Iube illud demi:tolle hanc patinã:remoue pernã:nihil moror
Auferillã offam penitã:probus hic conger frigidus
Remoue:abi aufer neminẽ eorũ hæc asseuerare audias.
Sed procellunt:sed procubunt:dimidiatim appetunt.
pal. Bonus hercle ut malos descripsit mores.per.haud centusim a
Partẽ dixi:atq; ocium resistit:possum exprimere
pal. Igitur id quod agitur hoc primũ præuerti decet.
Nunc huc animũ aduortite ambo:mihi opus est opera tua
Periplectomene:nã ego inueni lepide sycophantiam.
Qui admutiletur miles cæsariatus:atq; uti
Huic amanti ad philocomasiũ hanc efficiamus copiã.
Vt hic eã abducat abeatq;.per.dare istãc orationẽ uolo
pal. At ego mihi anulũ dari istũc tuũ uolo.per.quã ad rem uis
pal. Quando habebo igitur rationẽ meax̃ fabricarũ dabo.
per. Vtere:accipe:pal.accipe a me rursum rationẽ doli:
Quã institui.ple.perpurgatis ambo damus tibi operã auribus.
pal. Herus meus ita magnus mœchus mulierũ ẽ:ut neminem
Fuisse atq; neq; futux̃ credo:ple.credo ego istuc idem.
pal. Itaq; alexandri præstare prædicat formã suã
Itaq; omnis ultro sectari in epheso memorat mulieres:
per. Edepol quidẽ de isto multo multa scio te non mentirier.
Sed ego ita esse ut dicis teneo pulchre:perin palestrio
Quã potes:tamuerba cõfer maxume ad cõpendiũ.
pal. Ecq̃ tu potes reperire forma lepida mulierẽ.

Cui fallaciarum corpusq; sit plenũ & doli:
pal. Ingenuam an ne libertinã.pal.atq; ictue paruifacio dũmodo
Eam des quæ sit quæstuosa:quæ alat corpus corpore.
Cuiq; sapiat pectus.nã cor nõ potest:quod nulla habet.
per. Lautam uis.an quæ modũ sit lauta.pal.sic cõsuccidam:
Quã lepidissimam potes:quãq; adulescentẽ maxume.
per. Habeo eccillam meam clientam:meretricẽ adolescentulam.
Sed quid ea usus est.pal:ut ad te eam iam deducas domũ.
Itaque eam huc ornatam adducas matronaq; modo.
Capite compto:crinis uitasque habeat:adsimuletque se
pal. Tuam esse uxorem ita præcipiendũ est.ple.erro:q̃ insitas uiam.
pal. At scietis:sed ecquæ ancilla est illi?per.est primita.
Ea quoque opus est:ita præcipio mulieri:atq; ancillulæ
Vt simulet se tuam esse uxorem:& deperire hunc militẽ
Quasi hunc anulũ famesceæ ancillæ dederit:eum porro
Militi ut darem:quasique ego ret sum interpres.per audio.
pal. Næ me surdum uerberat:ut si audis:ego recte meis
Dabo:tua mihi uxore dicã delatũ:& datum:
Vt sese ad eum conciliarẽ:ille eiusmodi est cupiet miser.
Qui nisi adulterio studiosus:rei nulli aliæ est improbus:
per. Non potui reperire sub sole quærẽs lepidiores duas ad hãc rẽ:
Quã ego:habe aium bonũ.pal ergo accurras & ppera nũc tu
Ausculta mi pleusides.ple.tibi sum obediens hoc facto.
pal. Miles domũ ubi aduenerit memineris ne philocomasiũ noies.
ple. Quã nominẽ.pal.dic eam.ple.nempe eandẽ quæ dudũ
Constituta est.pal.pax:abis.ple:meminero:sed qd meminisse
Id refert.pal.ego enim dicam.tũ quãdo usus
Poscet:interea:tace:ut cũ etiã hic agit:actutũ partis defendas
Tuas.ple.ego eo intro igitur.pal.& præcepta sobrie ut cures face

Palestrio. Lucrio puer.

Vantas res turbo:quãtas moueo machinas.
Eripiam ego hodie concubinam militi.
Si centuriati bene sunt manipulares mei.
Sed illũ uocabo:heus sceledre nisi negociũ
Progredere ante ædis:te uocat palestrio.
lu. Nõ opera ẽ sceledro.pal.quid iam.Lu.sorbet dormiẽs
pal. Quid sorbet.Lu.illud stertit uolui dicere: sed quia
Cõsimile est:quod stertas quasi sorbeas.pal. heo an dormit
Sceledrus intus.Lu.nõ naso qdẽ.nã eũ magnũ clamat.
Tetigit calicem:clanculũ dimisit nardini unã aphoram celarius

pal. Eo tu ſceleſte:qui illi ſuppromus es.lu.quid uis.
pal. Quid libitū eſt illi cōdormiſcere.lu. oculis opinor.pal.non te
Iſtuc rogito ſcelus.procede huc:periſti iam niſi uerū ſcio
Prompſiſti tu illi uinū.lu.non prompſi.pal.negas.
lu. Nego hercle uero:nam ille me uetuit dicere.
Neq; equidem fœminas octo exprompſi in urceū.
Neq; ille hic calidū exuunt in prandium.
pal. Neq; tu bibiſti.lu.dii me perdant ſi bibere potui.
pal. Qui iam.lu. quia enim obiorbui nam nimius calor
Cōburebat gutturem.alii ebrii ſunt poſtq̄ potarunt:
pal. Bono ſuppromo cella credita.lu.tu hercle idē faceres
Si tibi eſſet credita:quoniā emulari non licet:nunc inuides
pal. Eho an unq̄ prompſit antehac:reſponde ſcelus
lu. Atq; ut tu ſcire poſſis dico tibi:ſi falſa dicis excruciabere.
Ita uero ut tu ipſe me dixiſſe dictites. poteſt ſagina
Ego eiciar cellaria :ut tibi prompſeris aliū ſuppromū pares
pal. Non edepol faciā:age:loquere audacter mihi.
lu. Nunq̄ edepol uidi promere uerū hoc erat.
Mihi imperabat:ego promebam:poſtea
Hic illi cælebro capite ſiſtebas cadi.
Sed in cella erat paulū nimis loculi lubrici.
Ibi erat bilibris aqualis:hic propter cados
Ea ſæpe decies complebatur die
Eam plenam atq; inanē fieri:plenā a ſummo
Vbi bachabatur auia:quaſſabāt cadi
pal. Abi abi intro iam:uos in cella uinaria
Bachanal facitis:iam hercle ego herū adducam foris
lu. Perii excruciabit me herus.domū ſi uenerit
Quomodo hæc facta ſcibit:qa ſibi non dixerim
Fugiam hercle aliquo.atq; hoc indie extollam manū.
Ne dixeritis obſecro huic uoſtram fidem.
pal. Quo tu agis.lu.miſſus ſum alio iam huc reuenero
pal. Quis miſit.Lu.philocomaſiū.pa.abi actutū redi.
lu. Quæſo tamen tu meam partem infortunii.
Si diuidetur me abſente:accipito tamen.
pal. Modo intellexi quā rem mulier geſſerit.
Quia ſceledrus dormit.huc ſubcuſtodem ſuū
Foris ablegauit:dū eapſe huc tranſire placet
Sed periplectomenus quā ei mandaui mulierem
Nimis lepida forma ducit:di hercle hanc rem ut iuuant

Quam digne ornata incedit:haud meretricie.
Lepide hoc succedit sub manus negocium.
Periplectomenus.Milphidippa.Acrotelãtiũ.palistrio.
Em omnem accedere te ut uelim mea milphidippa:
Domi demonstraui in ordine hanc fabricam:fallatiasq;.
Minus si tenetis:denuo uolo præcipiatis plane
Satis si intelligitis.aliud est quod:potius fabulemur.
mil. Stulticia atq; insipientia non fallacia sit:
Me ire in opus alienũ:aut tibi meã operã policitari.
Si eam opificinã nesciã aut mala esse aut fraudulẽta.
per. An melius mouerier.mil.meretricẽ cõmoueri
Quam sane magis referat:nihil clã est:qn ego frustro.
Postq; adhibere auris meas ad tuam morã orationis.
Tibi dixi miles quẽadmodũ potis est solus dare
per. At nemo solus satis sapit.nã ego multos sæpe uidi
Regionẽ fugere consilii:priusq; reperta habere.
acr. Si quid faciẽdum est mulieri male atq; malitiose:
Ea sibi imortalis memoria est meminisse & sempiterna:
Sin bene:aut quid fideliter faciundũ sit:eadem ueniunt
Obliuiose extemplo ut fiant meminisse nequeunt:
per. Ergo istuc mecũ couenit:nobis faciundũ utrũq;
Nam id ꝓderit mihi malitia male quod facietis ambæ.
acr. Dum nescientes quid bonũ faciamus:ne formida.
per. Mala nulla meretrix est.ac. ne paue peioribus cõueniũt
per. Ita uos decet cõsequimini.pal.cesso ego illis obuiam ire
Venire saluum gaudeo.lepide hercle ornatus incedit
per. Bene oportuneq; obuiam is palestrio:tibi adsunt
Quas me iussisti adducere & quo ornata.ac.heus noster.pal.esto
Palestrio acrotelantiũ salutat.acr.quis hic homo est
Qui tã pronota noiat.per.hic noster architectus est:
Salue architecte.pal.salua sis.sed dic mihi ecqd hic te
Onerauit preceptis.per.probe meditatã utranq; duco:
pal. Audire cupio quẽadmodũ:ne qd peccetis paueo
per. At tua præcepta de meo nihil his nouũ apposui.
acr. Nẽpe ludificari militẽ tuũ herũ uis.pal.ex locuta es:
ac. Lepide & sapienter cõmode & facete res paratæ.
pal. Atq; huius uxorẽ te uolo assimulari.acr.fiat.
pal. Quasi militi animũ adiceris:simulare sic futurũ:
Quasi quæ hæc per me interpretem & tuã ancillã curetur
acr. Bonus uates poteras esse:num quæ sunt futura uides?

pal. Quasi q̃ anulũ hunc ãcillula tu abs te detulerit ad me.
Quẽ ego militi darem tuis uerbis.acr.uera dicis.
pal. Quid isti; nunc memoratis meliust cõmeminere.
acr. Nam mi patrone hoc cogitato ubi ꝓbus est architectus
Bene liniatã si semel carinam cõlocauit.
Facile esse nauem facere:ubi fundata bene & statuistast.
pal. At sunt ebrii architecti: quæ te amant ut imperiti.
ac. Si non nos materiarius remoratur faber ad opus quidẽ
Noui indolẽ nostri ingenii:cito erit parata nauis.
pal. Nempe tu nouisti militẽ meũ herũ.acr. rogare. mirus
Populi odium quid ni nouerim :magnũ dicunt cincinatũ
Mœcũ unguentatum.pal. nu m ille etiã nouit.ac.nunq̃ uidit
Qui nouerit me:qs ego sũ.pal nimis lepide fabulare.
Eo poterit ueꝝ lepidius pol fieri.acr.potine ut hominẽ
Mihi des quiescas:cætera ni ludificata lepide
per. Culpã oẽm in me ipignito.pal.age igitur intro abite.
Insistite hoc negotiũ sapienter.acr.alia cura
Age phiplectomene has duc nũc intro:ego ad foꝝ illũ
Conueniam:atq; illi hunc ãnulũ dabo atq; prædicabo
A tua uxore mihi datũ.eamq; illum deperire
Hanc ad nos q̃ extemplo a foro ueniemus:mittito.
Quasi clanculũ admissa sit.per.faciemus alia cura.
pal. Vos modo curato:ego illũ ꝓbe iã oneratũ huc acciebo
per. Bene ambula.bene rem gere.at ego hoc efficiam plane
Vt cõcubinã militis meus hospes habeat hodie.
Atque hinc athenas abeat hodie hunc dolum dolamus
Quid tibi ego mittã muneris.acr.dat ne alii mulier operam.
pre. Lepidæ sunt & comes sunt.acr.cõfido iam futurum
Vbi facta erit cõlatio nostrarũ malitiarum
Haud uereor ne nos subdola pfidia peruincamur
Abimus ergo intro:hæc uti meditemur.per.cogitate
Ne quid ubi miles uenerit titubetur.acr.tu morare.
Vt accurate & cõmode hoc quod agendũ est sequamur

Pyrgopolinices . palestrio

pyr. Olupest quod agas:si id ꝓcedit lepide ex snia.
u Nã ego hodie ad seleucum regẽ misi parasitũ meũ
Vt latrones quos cõduxi:hic ad seleucũ duceret
Qui eius regnũ tuta rẽtur:mihi dum fieret ocium:
pal. Quin tu tuam rem cura potius quã seleuci:quæ tibi
Condicio noua.& luculẽta fertur per me interpretem.

Pyr. Immo ois res posteriores pono:atq; operam do tibi.
Loquere:auris meas profecto dedo in dicionē tuā
pal. Circūspicito dū:nequis nostro hic auceps sermoni sit.
Nam hoc negocii clādestino ut agerē:mādatur mihi.
Pyr. Nemo adest.pal.huc arabonē amoris primū a me accipe
Py. Quid hic unde est?pal.a luculenta atq; festiua fœmina.
Quæ te amat:tum quæ expetiscit pulchram pulchritudinem.
Eius nunc mihi anulum ad te ancilla porro ut ferrē:dedit.
Py. Quid ea ingenua an festuca facta:serua an libera est?
pal. Vah ego ne ut ad te ab libertina eē auderē internūcius.
Qui ingenuis factis responsaret:req; ab se cupit uti
Pyr. Nupta ista an uidua.pal.& nupta & uidua py. quo pacto potis
Vidua & nupta esse eadē.pal.quæ adulescens nupta sit cū sene.
py. Euge.pal.lepida & liberali forma est.py.caue mendaciū.
pal. Ad tuam formā illa una digna est.py.hercle pulchrū prædicas.
Sed quis ea est.pal.senis huius uxor periplectomenis.py.pxumo.
pal. Ea demoritur te:atq; ab illo cœpit abire:odit senem.
Nunc te orare atq; obsecrare iussit:ut tui copiā sibi
Potestatēq; facias.py.cupio hercle equidē:si illa uult.
pal. Quæ cupit.py.qd illa faciemus cōcubina quæ domi est
pal. Quin tu illā iube abs te abire quo lubet:sicut soror
Eius gemina uenit ephesū:& mater:arcessūtque eam.
Py. Ain tu aduenit ephesū mater eius.pal.aiunt q sciūt.
Py. Hercle occasionē lepidā ut mulierē excludā foras.
pal. Immo uin tu lepide facere.py.loquere & cōsiliū cedo
pal. Vin tu illā actutū amouere a te ut abeat per gratiam?
Py. Cupio.pal.tū te hoc facere oportet:tibi diuitiarū affatim est
Iube sis aurū atq; ornamēta:quæ illi instruxisti mulieri
Dones habere:auferre abs te quod lubeat sibi.
Py. Placet ut dicis.sed ne istā amittā:& hæc mutet fidem
Vide modo.pal.uah delicatus:quæ te tanq̄ oculos amet.
Py. Venus me amat?pal.at tace:aperiūtur fores concede huc clāculū
Hæc celoxillius est quæ hic egreditur internuncia.
Py. Quæ hæc celox.pal.ancillula illius est:quæ hic egreditur foras
Quæ annulū istuc attullit:quem tibi dedi.py.edepol equidem
Bellula est.pal.phitecriū hæc est præ illa & spinturniciū.
Viden tu illam oculis mature facere:atq; aucupiū auribus.

Milphidippa.pyrgopolynices. Palestrio:

M. Am est ante ædis hircus:ubi est ludificandus mihi.
Dissimulabo:hos quasi nō uideā neq; esse hic etiā:dū sciā

pyr. Tace ſubauſcultemus:ecqui de me fiat mentio.
mil. Nūc qs nā hic prope adeſt qui rē alienā potius curet q̄ ſuā
Qui aucupet:quique quidē ueſperi uiuat ſuo.
Eos nūc homines metuo mihi:ne obſint:ne ue obſtēt uſpiā
Domo ſi ibit.ac dū huc tranſiuit.atq; huius cupiēs corporis eſt:
Quæ amat hūte hominē nimiū lepidū: & nimia pulchritudine.
Militē pygopolynicē:py.ſatin hæc quoq; me deperit.
Meā laudat ſpeciē:ædepol huius ſermones haud cinerē quæritāt
pal. Quo argumēto.py.quia enim loquitur laute & minime ſordide.
Tū autē illa ipſa eſt nimiū lepida nimiſq; nitida fœmina.
Hercle uero iā adlubeſcit primulū paleſtrio.
pal. Prius neq̄ illā oculis tuis.py.uideo id quod credo tibi:
Tū hæc elocuta.illa autē abſēs abigit me:ut amē.hercle hāc qdē
pal. Nihil tu amaſſis:mihi hæc deſpōſataſt.ubi ſi illa hodie nupſerit.
Ego hāc cōtinuo uxorē ducā.py.qd ergo hāc dubitas colloqui?
pal. Sequere hac me ergo.py.pediſequus tibi ſū.mil.utinā cuius cauſa
Foras ſum egreſſa:cōueniēdi mihi poteſtas eueniat.
pal. Erit:& tibi exoptatū obtinget:bonū habe animū: ne formida.
mil. Homo qdē ē.pal.q ſcit qd quæris ubi ſit.m.quē ego hic audiui.
pal. Sociū tuoq; cōſiliorq;.& participē cōſiliariū.mil.tū polego
Id quod cælo haud cælo.pal.imo etiā ſed non cælas
mil. Quo argumēto?pal.infido cælas:ego ſum tibi firme fidelis.
mil. Cedo ſignū ſi hoc ueq; eſt.pa.amat mulier quædā quēdā
mil. Pol iſtuc quidē multæ.pal.at nō multæ de digito domū mittūt
mil. Enim cognoui nūc:feciſti modo mihi ex procliuo parē
Sed hic nūc qs adeſt?pal.uel adeſt uel nō.mil.cedo te mihi ſole ſolū
pal. Breuin an longinquo ſermōe.m.tribus uerbis pal.iā ad te redeo.
pyr. Quid ego hic aſtabo tātiſper cū hac forma:& factis.ſi ſic fruſtror.
pal. Patere atq; iſta.tibi ego hanc do operā.pi.pperādo excrucior
Pedetentim:tu hæc ſcies:tractare ſoles haſce huiuſmodi meritis
pal. Age age ut tibi maxime cōcinus:nullū eſt hoc ſtolidius faxum.
Redeo ad te conſiliū quaſi hunc depereant.mil.teneo iſtuc.
Conlaudato formam:& faciē & uirtutes cōmemorato.
pal. Ad eam rē habeo omnē faciē tibi ut dudū iam demonſtraui.
mil. Tu cætera cura & cōtempla:& de meis uenator uerbis.pi.aliquā
Mihi ptē hodie operæ des deniq; iā tandē ades illico.pal.aſſum
Impera ſi quid uis.pi.qd illa hæc narrat.pal.tibi pol ſe lamentari
Ait illam miſerā cruciari:& lachrumātem ſe afflictare:quia
Tis egeat:quia te careat.ob eam rē huc ad te miſſaſt.
py. Iube adire:pal.at ſcin quid tu facias:facito faſtidii plenū:

Quasi nõ lubeat.me inclamato: quia sic tam uulgo uulgem.
Py. Memini & præceptis parebo .pal.uoco ergo hãc:quæ te quærit.
Py. Adeat si quid uult.pal.si qd uis adi mulier.mil.pulcher salue.
Py. Meũ cognomẽũ cõmemorauit:dii tibi dẽt quæcũq; optes.
mil. Tecum ætatem exigere ut liceat.py.nimiũ optas.mil.nõ me dico
Sed herã mea: quæ te demeretur.py.multæ aliæ idẽ istuc cupiũt
Quibus copia non est.mil.ecastor haud miror si te habes carę:
Hominẽ tam pulchrũ:& præclara uirtute:& forma factis.
Py. Heus dignior fuit qsq̃ hõ q esse.pal.nõ hercle humanũ est credo:
Nã uulturio plus humani credo est.py.magnũ me faciã nũc.
Quoniã illæc me conlaudat.pal.uiden tu ignauũ ut sese inferat
Quin tu huic responde:hæc illa est:ab illa quã dudũ.
Pir. Quæ ab illa:nã ita me occursant multæ meminisse haud possum.
mil. Ab illa quæ digitos despoliat suos.& tuos digitos decorat.
Nã hũc anulũ ab tui cupiente huc detuli huic porro
Pyr. Quid nũc tibi uis mulier memora.mil.ut q̃ te cupit:eã ne spernas
Quæ per tuã nũc uitã uult fit:nec sit spes in te uno est.
Pyr. Quid nũc uult?mil.te cõpellare:& cõplecti:& cõtrectare.
Nã nisi tu illi fers suppetias iam illa animũ despondebit.
Age mi achilles:fiat quod te oro:serua illã pulchrã pulchre.
Exprome benignũ ex te ingeniũ mi uir cape occisor regũ.
Pyri Heu hercle odiosas res:quotiens hoc tibi uerbero ego interdixi.
Meã ne sic uulgo polliciteris operã.pal.audin tu mulier.
Dixi hoc tibi dudũ:& nũc dico nisi huic uerri affertur merces.
Non hic suo seminio quãq̃ porculenã partituruſt.
mil. Dabit quãtũ ipsius precii poscet.pa.talẽtũ philippũ:huic opus auri est
Minus a nemine accipiet.mil.heu ecastor nimis uile est tandem.
Pyr. Non mihi auaricia unq̃ inata est:satis est diuitiarę
Plus mille auri :mille est modiorę philippei.pal.præter thesaurũ.
Tum argenti mõtes non massas habet:ætna mõs nõ æque altus
mil. Heu ecastor hominẽ periurũ.pal.ut ludo.mil.qd ego ui subiectus
Scite.mil.sed amabo mitte me actutũ.pal.qn tu huic respõdes aliqd
Aut facturęq; aut nõ facturęq;.quid illã miserã tantũ excrutias.
Quæ nũq̃ male de te merita est:py.iube eam exire huc ad nos.
Dic me omnia quæ uult facturũ.mil.facis nũc ut facere æquũ
Quæ te uult eandẽ tu uis.pal.nõ hic insulsũ habet ingeniũ.
mil. Quũq; me oratricẽ nõ spreuisti ut exorarem ex te.
Quid est ut ludo.pal.nequeo hercle quidẽ risu meo moderarier.
Ob eã causã huc abs te auorti.py.nõ edepol tu scis mulier
Quãtũ ego honorẽ nũc illi habeo.mil.scio:& istuc illi dicã.

pal. Cōtra auro alii hāc uendere potuit operā.mil.pol istuc tibi credo
pal. Meri bellatores gignūtur:quas hic prægnantis fecit.
Et pueri annos octingentos uiuunt.mil.ue tibi nugator
py. Quin mille ānos perpetuo uiuunt ab sæculo ad sæclum
pal. Eo minus dixi:ne hæc censeret me aduorsum se mentiri.
mil. Perii:quot hic annos uiuet:cuius filii tā diu uiuunt.
pyr. Postriduo natus sum ego mulier:q̄ iuppiter ex ope natus est
pal. Si hic prídie foret q̄ ille est:hic haberet regnū in cælo
mil. Iā iā sat amabo ē.finite abeā si possū uiua a uobis.
pal. Quin ergo abis quādo responsunst.mil.ibo atq; illā huc adducā
Quāppter opa ē mihi.nunqd uis.py.ne magis sim pulchre q̄ sum
Ita me mea forma habet solicitū.pal.qd hic nūc stas:qn abis
mil. Abeo.pal.atq; adeo audin tu:dicito docte & cordate:ut cor ei saliat
Philocomasio dic si ē hic domū ut trāseat:hūc hic esse.
mil. Hic cū hera ē:clā nostrū hūc sublegerūt sermonē:lepide factū est
Iā ex sermōe hoc gubernabūt doctius porro.pal.remorare.
mil. Abeo neq; te remoror:neq; te tango:neq; te taceo.
pyr. Iube maturate illam exire huc iā istic rei præuortemur.

Pyrgopolynices.palestrio.

pyr. Vid mihi nūc es auctor:ut faciā palestrio de cōcubina nostra
Nullo pacto pōt prius hæc in ædis recipi: quā illā omiserim.
Quid me cōsultas:qd agam pal.dixi equidē tibi quo id pacto
fieri possit clementissime
Aurū atq; uestem omnē muliebrē habeat sibi: quæ illi
Instruxisti:sumat:habeat:auferat:dicasq; tempus maximū esse
Vt eat domū sororē geminā esse & matrē dicito: quibuscū
Comitata recte deueniat domū.py.quid tu scis eas adesse:
pal. Quia oculis meis uidi hic sororē esse eius.py.cōuenit ne ea.
pal. Cōuenit.py.ecquid fortis uisa est.pa.oia uis opinari
py. Vbi matrē esse aiebat soror.pal.cubare in naui lippā:
Atq; oculis turgidis nauclerus:dixit:qui illas aduexit mihi.
py. Is ad quos nauclerus hospitio diuortit.pal.q uis.py.ecquid fortis
pal. Abi sis hic.nā tu qdē æque fuisti scitus emissarius.
Qui cōsectare q mares.quæ fœminæ.py.hoc age nūc istuc.
Quod das cōsiliū mihi.tecū illa uerba facere de ista re uolo
Nā cū illa sane cōgruit sermo tibi.pa.qn potius cū tu te ades
Tuā rē tute agas dicas uxorē tibi necessum esse ducere
Cognatos persuadere:amicos cogere.py.ita ne tu censes.
pal. Quid ego ni ita censeam.py.ibo igit̄ itro.tu hic ante ædis
Interim speculare ut ubi illæc pdeat me puocces.pal.tu mō

Istuc cura:quod agis.py.curatũ id quidẽ ẽ qn si uoluntate
Nolet ui extrudã foris.pa.istuc caue faxis quin potius
Pergratiã bonã abeat abs te:atq; illæc quæ dixi dato.
Aurꝫ ornamentaq; quæ illi intitruxisti ferat.py.cupio
pal. Hercle credo te facile impetratũ iri:sed abi intro:noli stare
pyr. Tibi sum obediens.pal.nũquid uidetur demutare.aut utiq;
Dixi esse uobis dudũ hũc meũ militẽ:nũc ad me ut ueniat usust
Acrotelotiũ:ancillula eius:& pleusides:proh iuppiter.
Satine ut cõmoditas me usq; quaq; adiuuat.
Nã quos uidere exoptabam maxime:una exeũtis uideo de pximo.
Acrotelantiũ.milphidippa.pleusides.palestrio.
acr. Equimini:simul circũspicite:nequis adsit arbiter
Neminẽ pol uideo:nisi hũc quẽ uolumus cõuentũ esse.
Ergo uoca.m.qd agis nr architecte?pa.ego ne architectus uah:
mil: Quid est.pal.q eni nõ sim dignus præ te:ut figã palũ in parietẽ.
Eia uero nimis facete:nimisq; facunde mala est.
Vt lepide derũcinauit militem.m.at etiã parum.
Bono aio es.negociũ oẽ iam succedit sub manus:
Vos modo porro ut occepistis:date operã amicabilem
Nã ipse miles concubinã intro abit oratũ suam
Ab se abeat cũ sorore & matre athenas.ple.probe
pal: Quin etiã aurꝫ.atq; ornamẽta quæ ipse istruxit mulieri
Omnia dat dono:se ut abeat.ita ego consiliũ ei dedi
ple. Facile istuc quidẽ est:si & illa uolt.& ille aũt cupit.
pal. Non tu scis cũ ex alto puteo sursum ad sũmũ descenderis.
Maximũ periculũ ide etiam ab sũmo:ne rursũ cadas.
Nũc hæc res apud sũmũ puteũ geritur:si præsenserit
Miles:nihil hanc ferre potuit.huius nũc q̃ maxime
Opus est dolis.ple.domi etiã ad eã rem uideo salis satis.
Mulieres tres:quartus tu te es.qntus ego:sextus senex.
pal. Quod apud nos fallaciarꝫ:sextus st certo scio
Oppidũ quoduis uidetur posse expugnare dolis.
Date mõ operã.ac.id nos ad te & si qd uelles:uenimus.
pal. Lepide facitis nunc hoc tibi ego impero.ac.quid uoles.
pal. Militem lepide & facete laute ludificarier uolo.
ac: Voluptatem me castor mihi imperas.pal.& scim quemadmodum:
ac. Nempe ut adsimilem me amore istius differri athenis
Quasiq; istius cã amoris ex hoc matrimonio
Abierim:cupiens istius oẽ ordinis nuptiarum.
pal. Nisi modo unũ hoc:hase ædis dicas dotalis tuas

Hinc senem abs te abisse:postq̃ feceris diuortiũ.
Ne ille mox uereatur introire in alienam domũ.
Ac: Bene mones.pal.sed ubi ille exierit intus:istic te procul
Ita uolo adsimulare:præ illius forma quasi spernas tuam:
Quasiq̃ eius opulentitatẽ reuerearis:& simul
Formã amœnitatis:illius faciem:pulchritudinẽ
Cõlaudato.satin præceptist.ac.teneo.satin est.si tibi
Meũ opus ita dabo expolitum:ut iprobare non queas.
ple. Sat habeo:nũc tibi uicissim quoq̃ imperabo.pal.nũc dicito
Quã extemplo hoc erit factũ.pa.ubi intro hæc abierit
Tu illico facito ut uenias ornatu huc naucleriaco.
Causeam habeas ferrugineã culturã ob oculos laneã
Palliolum habeas ferrugineũ nam is colos thalassicus
Idẽ & connexũ in humero læuo expapillato brachio
Præcinctus:aliquid assimulato quasi gubernator sies
Atq̃ apud hũc senẽ oia hæc sunt.nam is piscatores habet
ple. Quid ubi hero exornatus:quin tu dicis:quid facturus sum.
pa. Huc uenito & matris uerbis philocomasiũ accersito.
Vt si itura est athenas:eat tecũ ad portũ cito.
Atq̃ adiuuet ferri in nauim:si quid in portu uelit.
Nisi eat:& te soluturum esse nauim:uentũ operã dare.
ple. Satix placet pictura.perge.pa.illa extẽplo nihil iã morabitur.
Vt eat:ut properet.ne sit matri moræ.ple.multis modis sapis.
pa. Ego illi dicã:ut me adiutorẽ:qui onus ferã ad portũ:roget.
Ille iubebit me ire cum illa ad portũ.ego adeo:ut tu scias
Prorsum athenas protinus abibo tecũ.ple.atq̃ ubi illo ueneris.
Triduũ seruire nunquã te.quin liber sis:sinam.
pa. Abi cito atq̃ orna te.pl.nunqd aliqd.pa.hæc ut meminerís.
pl. Abeo.pa.& uos abite intro actutũ:nam illũ hinc sat scio
Iam exiturũ esse intus.ac.sceledra apud nos imperiũ tuũ est
pal. Agite.abscedite ergo:ecce autẽ cõmodũ aperitur foris.
Hilarus exit:impetrauit:inhiat quod nusq̃ est miser.

Pyrgopolynices.palestrio.

pi. Quod uolui ut uolo ipetraui p amicicią & grãm a philocomasio
pal. Quid nã tã intus fuisse dicã diu.py.nũq̃ ego quidẽ
Tam sensi amari:q̃ nũc ab illa muliere.pal.quid iã.
Vt multa uerba fecit:ut lenta materies fuit:uerũ postremo
Impetraui ut uolui donaui quæ uoluit:quæ postulauit.
Te quoque dono dedi.pa.etiã me:quomodo ego uiuã sine te.
pyr. Age aio bono es:idẽ ego te liberabo.nã si posset ullo modo

Impetrari:ne te abduceret operam dedi:uerum oppressit.
pal. Deos spero teq; postremo tametsi istud mihi acerbust.
Quia hero te carendũ ẽ optimo:saltem id uolupe est
Cũ ex uirtute formæ uenit tibi mea opera sup hac uicina
Quam ego nunc concilio tibi.pyr.qd opus uerbis.
Libertatẽ tibi ego & diuitias dabo:si impetras.
pal. Reddã impetratũ.py.at gestio.pa.at modico disce
Moderare aio:ne sis cupidus:sed eccam ipsam egreditur foris.
Milphidippa:acrotelãtiũ.pyrgopolinices.palestrio.
mil. HEra eccũ præsto militẽ.ac.ubi ẽ.Mil.ad leuã.ac.uideo:
mil. Aspice limis oculis:ne ille nos se uidere sentiat.ac.uideo:
mil. Edepol nũc nos tempus ẽ:malos peiores fieri:ac.tuũ est.
Insit'ũ obsecro tu te ipsũ cõuenisti.mil.ne parce uoci:ut audiat.
Cũ ipso pol sum secuta placide ipsa ut libitũ est mihi.
Ociose meo arbitratu ut uolui.pir.audin quæ loqtur.
pal. Audio q̃ læta ẽ quia te adiit.mil.o fortunata mulier est.
Vt amari uideor dignus est.ac.permirũ ecastor prædicas:
Te adisse atq; exorasse p epistolã aut per nunciũ:quasi regẽ
Adiri eũ aiunt.mil.nã quæ ædepol uix fuit copia adeũdi:atq;
Impetrandi.pal.ut tu inclitus apud mulieres.pi.patiar
Quãdo ita uenus uult:ac.ueneri pol habeo gratiã
Tandẽq; & oro & queso ut eius mihi sit copia
Quẽ amo quẽque expetisso:benignusq; erga me ũt siet.
Quod cupiã:ne grauetur.mil.spero ita futurũ:q̃q̃ illũ
Multæ sibi expetessunt:ille illas spernit segregat ab se omnis:
Extra te unã.ac.ergo istius metus me macerat:quod ille fastidiosust.
Ne oculi eius sententiã mutent:ubi uiderit me atq; eius
Elegantiã:meã extemplo speciẽ spernat.mil.non faciet.
Bonũ animũ habe:pi.ut ipsa se contẽnit.ac.metuo
Ne prædicatio tua nũc meã formã exuperet.
mil. Istuc curaui ut opinione illius pulchrior sis.ac.si pol me uolet
Ducere uxorẽ genua amplectar:atq; obsecrabo aliquo modo.
Si nõ qbo ipetrare:cõsciscam lœtũ uiuere sine illo scio me nõ posse
pyr. Prohibendã mortẽ mulieri uideo mulierẽ adibon.pa.minime.
Nã tu te uilem feceris:si te ultro largiere:fine ultra ueniat
Quæritet desideret.expectet si non perdere istã gloriã uis
Quã habes caue sis faxis:nam nulli mortali scio
Obtigisse hoc nisi duobus tibi & phaoni lesbio
Tã miniæ te amarẽt.ac.eo intro.an tu illunc euocatũ
Foras mea milphidippa:mil.imo operiantur.dũ exeat aliquis

Ac. Durare nequeo.qn etiam intro occlusæ sunt fores:effringam
mil. Sana nō est.simulauit inquā.ac.si parē sapientiā
Hic habet ad formā per amorē.si qd fecero clemēti aio
Ignosceet.pal.ut quæso amore pdita est misera.py.mutuū fit.
pal. Tace ne audiat:mil.qd astitisti obstupida.cur non pultas.
acr. Quia nō ē intus:quē ego uolo.pa.q scis.ac.scio edepol olfacio
Nā odorē nasus sentiet:si intus siet.pyr.ariolatur:qa
Me amat,ppterea uenus feeit eā ut diuinaret.ac.nescio
Vbi hic,ppe adest.quē expeto uidere:olet,pfecto.py.naso pol
Iā hæc qdē plus uidet q̄ oculis.pal.cæca herele est
acr. Tene me obsecro.mil.cur.ac.ne cadā.mil.qd ita.
acr. Quia stare nequeo:ita aius p oculos meos defit.
mil. Militē pol tu aspexisti.ac.ita.mil.nō uideo ubi est.
ac. Videres pol si amares.mil.nō edepol tu illū magis
Amas q̄ egomet:si ap:e liceat.pal.oēs pfecto mulieres
Te amāt ut quæq̄ aspexit.py.nescio tu me ex hoc audieris:an non
Nepos sum ueneris.ac.mea milphidippa adi obsecro & cōgredere
mil. Vt me ueretur.pal.illa ad nos pergit.mil.uos uolo.py.& nos te
mil. Vt iussisti:herā meā eduxi foras.py.uideo.mil.iube ergo adire:
pyr. Induxi aium ne oderim itē ut alias quando orasti.
mil. Verbū herele facere nō potis:si accesserit prope ad te.
Dum te obtuetur:linguā oculi præciderūt.py.leuandū morbū
Mulieri uideo.mil.uiden ut tremit atq̄ extimuit postq̄ te aspexit!
pyr. Viri quoq̄ armati idē istuc faciūt:iube domū ire.
mil. Ne tu mirere melius mulierē.phy.sed quid uolt me agere.
mil. Ad se ut eas:tecū uiuere uolt:atq̄ ætatē exigere.
pyr. Egon illā adeā:quæ nupta sit:uiq̄ eius metuere æquū est.
mil. Quin tua causa exegit uirū a se.py.qui id facere potuit
mil. Quia ædes dotales huius sūt.py.ita ne.mil.ita pol dicā domū ire
pyr. Ita ego illic ero.mi.uide ne fis in expectatiōe:ne illā animi excrucies
pyr. Nō ero,pfecto.abite.mi.abimus.py.sed qd ego uideo.pa.qd uides.
pyr. Nescio quis eccū incedit ornatu qdē thalassico.pa.is nos uolt.
Est,pfecto nauclerus:hic qdē est uidelicet accersit:aceitā hic credo:

Pleusides.palestrio.pyrgopolinices.

Liū alio pacto,ppter amorē nesciū fecisse multa
Neqter:uerear magis me amoris cā hoc ornatu īcedere.
Verū cū multos multa admisisse acceperim in honesta
Propter amorē.atq̄ alienum a bonis mitto iā:ut occidit
Achilles quiuis passus est:sed eccū palestrionē:stat cū milite.
Oratio illo mihi demutāda ē.mea mulier,pfecto nataſt ex ipsa mora

Nã quæ uis alia quæ mora ẽ:æque mora.minor ea uidetur
Quã quæ ppter mulierẽ ẽ.hoc adeo fieri credo consuetudine.
Nũc ego hãc accersam philocomasiũ:sed fores pultabo.
Heus ecqs hic ẽ.pal.adolescẽs:quid ẽ quis tu es:qd pultas.
ple. Philocomasiũ quærito:a matre illius uenio:si itura est
Eat omnis moratur:nauim cupimus absoluere
pyr. Iam dudũ res parata ẽ:palestrio aurq ornamẽta uestẽ
Præciosum omne ut ferat:duc adiutores tecũ ad nauim.qui ferant
Omnia cõposita sunt:quæ donaui.ut ferat.pa.eo.ple.quæso hercle
Propera.py.nõ morabitur:qd istuc quæso:quod oculo factũ est tuo
ple. Habeo qdem hercle oculũ.py. ad leuũ dico.ple.eloquar.
Maris causa hercle hoc ego oculo utor minime.
Nam si abstinuissem a mari tanq̃ hoc uterer.
Sed nimis morantur me diu.py.eccos exeunt.

Palestrio.philocomasiũ.pleusides.pyrgopolynices.

pal. Vid modi flendo quæso hodie facies.phi.quid ego ne fleam.
q Vbi pulcherrime egi ætatẽ:inde abeo.pal.uiden hoiem tibi.
Qui a matre & sorore uenit.phi.uideo.py. audistin palestrio
pal. Quid uis.phy.quin tu iubes efferri omnia.quæ isti dedi.
ple. Philocomasiũ salue.phi.& tu salue:ple.materq; & soror
Tibi salutem me iusserunt dicere.phy.saluæ sient.
ple. Orant te:ut eas.uẽtus operã dũ dat:ut uelũ explicẽt.
Nam matri oculi ualerent mecũ uenisset simul:
phi. Ibo q̃q̃ inuita facio omnia pietas sic choibet.ple.sapis
pyr. Si non mecũ ætatẽ egisset:hodie stulta uiueret
phi. Istuc crucior a uiro me tali abalienarier
Nam tu q̃uis potestis facere ut fluat facetiis.
Et quia tecũ erã ppterea animo erã ferocior.
Eam nobilitatẽ:uideo oia.py.ne fle.phi.non queo cũ te uideo.
pal. Habe bonũ animũ:scio ego:& quid doleat mihi.
Nam nihil miror si libenter philocomasiũ hic eras.
Formam huius.mores:uirtutẽ:animũ attinere hic tuũ.
Quem ego seruus quando aspicio hũc lacrumũ qui adiungitur
phi. Obsecro liceat cõplecti prius quã pficisco.py.licet.
phi. O mei oculi:o anime mi.pal.obsecro te mulier
Ne affligatur.py.qd istuc.pal.postquã abs te abit:animo malfactũ
Est huic repente miseræ.pyr.accurrite intro:atq; efferte aquã.
pal. Nihil aquam moror.pyr.quor.pal.malo ne interueneris
Quæso dum rescipiscit:capta inter se nimis:noxam hinc habet
Non placet labra labellis ferruminauit acre malum.

ple. Tentabã ſpirarẽt an non auræ.at nos iam oportuit.
Sin magis uis:ambos mittã.py.nolo retineat.ple.flet miſera.
pyr. Exite atq; hæc ferte huc intus omnia:quæ iſti dedi.
pal. Etiam nunc ſaluto te familiaris prius quam eo.
Conſerui conſeruæq; omnes bene ualete & uiuite.
Bene quæſo inter uos dicatis:& mi abſenti tamen.
pi. Age paleſtrio bono animo es.pal.heu nequeo quin fleam.
Quom abs te abeã.py.fer æquo aio.pal.ſcio ego qd doleat mihi.
ple. Sed quid hoc quereris.pi.qd uideo?lux ſalue
ple. Iam reſipiſti.phi.obſecro quẽ amplexa ſum hominẽ:
Perii.ſum ne ego apud me.pyr.ne timeas uoluptas mea
pal. Quid iſtuc eſt negocii.py.animus hãc modo hic reliquerat
pal. Metuoq; & timeo:ne hoc tandẽ palam fiat nimis.
pi. Quid id eſt.pal.nos palam ferre nũc p urbem omnia
Ne qs tibi hoc uitio uortat.py.mea nõ illorũ dedi
Parui ego illos facio:agite:ite cũ dis bene uolentibus.
pal. Tua ego hoc cauſa dico.py.credo.pal.iã uale.py.& tu bene uale:
pal. Ite cito:iam ego adſequar uos:cũ hero pauca eloquar.
Quanq̃ alios fidelioris ſemper habuiſti tibi q̃ me:tamen
Tibi habeo magnam gratiam rerum omnium.
Et ſi ita ſententia eſſet:tibi ſeruire mauelim multo
Quam alii libertus eſſe.py.habe bonũ animũ.pal.ah
Cũ uenit in mentem:ut mores mutandi ſient.
Muliebris mores diſcendi obliuiſcẽdi ſtratiotici
pi. Fac ſis frugis.pal.iam non poſſum:amiſi oẽm libidinem.
pi. Iſequere illos ne morere pal.bene uale.py.& tu bene uale.
Quæſo ut memineris ſi forte liber fieri occeperim.
Mittam nunciũ ad te ne me deſeras.phy.non eſt meũ.
pal. Cogitato identidẽ tibi quam fidelis fuerim:
Si id facies:tum demũ ſcibis:tibi qui bonus ſit:qui malus
pi. Scio & perſpexi ſæpe ſæpe:uerũ cũ ante hac tũ hodie maxime:
pal. Scies imo hodie a me uero factũ faxo poſt dices magis
pi. Vix reprimor:qn te manere iubeam.pal.caue iſtuc feceris
Dicent te mendacem:nec uerũ eſſe:fide nulla eſſe te.
Dicant ſeruorũ præter me eſſe fideiem neminem:
Nam ſi honeſte cenſeam.te facere poſſe ſuadeam.
Verũ nõ poteſt:caue faxis.py.abi:iam patiar qcqd eſt.
Bene uale igitur.pa.ire melius eſt.py.ſtrenue.pa.etiã nũc uale.
pi. Ante hoc factũ hũc ſum arbitratus ſemper ſeruũ peſſimũ.
Eũ fidelem mihi eſſe inuento cũ ego mecũ cogito.

Stulte feci:qui hunc amisi:ibo hinc intro nunc iam.
Ad amores meos exi hinc sonitū fecere fores.

Puer.pyrgopolinices.

pu. E me moneati s.memini ego officiū meum.
Ego nam conueniam illū:ubi ubi est gentiū.
Inuestigabo:operæ non parco meæ
pyr. Me quærit illic:ibo huic puero obuiam.
pu. Hem te quæro uir lepidissime cumuláte cōmoditate præter exteros
Duo di quem curant.py.qui duo.pu.mars & uenus.
pyr. Facetū puerū.pu.intro te ut eas obsecrat:
Te uolt:te quærit.teq; expectans petit
Amanti fer opem.quid stas.quin intro is.py.eo.
pu. Ipsus illic se iam impediuit in plagas.
Paratæ insidiæ sunt:in statu stat senex.
Vt adoriatur mœchū.qui forma est ferox.
Qui omnis se amare credit:quasq; aspexerit
Mulieres:eū odore tam uiri q̄ mulieres.
Nūc in tumultū ibo:intus clamorē audio.

Periplectomenus.pyrgopo.Coqus Cario sceleditus.

peri. Vcite istū:si nō sequtur:rapite sublimem foras facite inter
Terrā atq; cælū ut sit:discidite.py.obsecro hercle piplectōene
peri. Neqq̄ hercle obsecras:uiū ut istic tibi sit actus cario culter,pbe
Car. Quin iādudū gestit mœcho hoc abdomem adimere.ut faciā
Quasi puero in collo pendeant crepundia.py.perii.
Car. Haud etiam numero hoc dicis:iā ne in hominē inuoco
peri. Immo etiā prius uerberetur fustibus multū quidē:
Cur es ausus subagitare alienam uxorē impudens.py.ita me
Dii ament ultro uētū ē ad me.per.mētitur.py.pii man dū narro
peri. Quid cessatis.py.non licet mihi dicere.per.dic.py.oratus sum
Ad te huc uenire.per.quare ausus.py.hem tibi
Hodie sum satis uerberatus.obsecro.pe.quam mox ergo!
Vbi lubet dispēnite hoīem diuorsum & distendite:py.obsecro
Hercle te ut mea uerba audias:prius q̄ seccat:per.loquere nō dum
Donec factū est.py.uiduā eē cēsui:itaq; ancilla cōciliatrix
Dicebat mihi.per.iura te nō nocitur; esse hoīem de hac re
Neminē:quod tu hodie hic uerberatus:aut qd uerberare:si te saluū
Hinc mittimus uenerīū nepotulū.py.iuro per uenerē & martē
Me nocitur; nemini:qd ego hic hodie uapulo:sed mihi id æq̄ factū
arbitror.
Et si ita estatus nō abeo hinc bene agit p noxia.per.quid si id nō faxis

py. Vt uiuam semp ĩtestabilis.car.uerberetur etiam post tibi amittendum
Censeo.py.dii tibi bene faciant semp cũ aduocatus mihi bene es.
Car. Ergo des minam auri nobis.phy.quamobrẽ.car.saluis testibus
Vt te hodie hinc amittamus ueneriũ nepotulũ.per.magis sapis.
De tunica chlamyde:& mucrone:qui speres.car.nõ feret uerbero:
Etiã ne animã amittis.py.mitis sum eqdẽ fustibus obsecro
Vos.pe.soluite istũ.py.gratiã hẽo tibi.pe.si post hãc prendero hic
Arcebo testibus.py.causam haud dico.per.eamus itro cario
py. Seruos meos eccos uideo.philocomasiũ iã pfecta est:dic mihi.
Sce. Iam dudũ.py.hei mihi.sce.magis dicas si scias:qd ego scio.
Nam ille q lanã ob oculũ habeat nauta non erat.
py. Qui s erat igitur.sce.philocomasio amator.phy.qui tu scis:
Sce. Scio:nam postquã exierũt porta:nihil cessarũt illico osculari.
Atq; amplexari iter se.py.uæ misero mihi uerba mihi data eẽ uideo
Scelus uir palestrio:is me hac illexit fraude:iure factũ iudico.
Si sic aliis mœchis fiat minus hic mœchorũ fiet.
Magis metuãt:minus has res studeant:eamus ad me:plaudite.

Plauti:Sar.Mercator.

Argumentum.

Issus mercatũ ab suo adulescens patre.
m Emit:atq; portat scita forma mulierẽ
Requirit quæ sit:postquã eã uidit senex
Confingit seruus emptã matri pedissequã
Amat senex hanc se adsimulans uendere
Tradit uicino:computat uxor sibi
Obduxisse scortum:tum charinum ex fuga
Rethrait sodalis:postquã amicam inuenit.

Argumentum.

Ereatum a se filium extrudit pater.
m Is pegre militis redimit ancillã hospitis
Amore captus:ut uehit:naui exilit.
Pater aduolat:uisam ancillam deperit:
Cuius sit percontatur:seruus pedissequam
Ab adulescente matri emptam ipsius:
Senex sibi perspiciens ut amico suo.
Veniret:natum orabat:natus ut suo
Hic filium subdiderat uicini pater.
Vicinus præmercatur ancillam senex.
Eam domi deprehensam coniunx illius.
Vicini scortum insimulat:protelat uirum:

Mercator expers patria fugere destinat.
Prohibetur a sodale. qui patrem illius
Orat: cum suo patre nato ut cederet:
Absente cum lenone perfido.

Charinus.

Vas res simul nunc agere decre.ũst mihi
Et argumentum & meos amores eloquar.
Non ego idem facio: ut alios in comœdiis
Vidi amantis facere: qui aut nocti: aut diei.
Aut soli aut lunæ miserias narrant suas:
Quos pol ego credo humanis querimoniis
Nõn tanti facere quid uelint: aut qd non uelint:
Vobis narrabo potius meas nunc miserias.
Græce hæc uocatur emporus philemonis
Eadem latine mercator martici
Pater ad mercatum hic meus me amisit rhodum
Biennium iam factum est: postq̃ abii domo.
Occepi amare forma eximia mulierem
Sed iam: ut simpliciter dicã: opera est auribus.
Atq; aduortendũ ut animũ adest benignitas:
Et hoc parum esse more maiorũ institi.
Per me percontatus sum: sumq; iudex illico.
Nam amorem hæc cuncta uitia sectari solent.
Cura: ægritudo nimiaq; elegantia.
Hoc nõ modo illum qui amat: sed quenq; attigit
Magno atq; solido mulctat infortunio:
Nec pol profecto quisq̃ sine grandi malo
Præter q̃ res patitur studet elegantiæ.
Sed amori accedunt etiã hæc quæ diximus:
Insomnia: ærumna: error. & terror. & fuga
Ineptia: stultitiaq;: adeo & temeritas.
Incogitantia. excors immodestia.
Petulantia. cupiditas & maliuolentia
Inheret etiam auiditas. desidia: iniuria.
Inopia. contumelia. & dispendiũ.
Multiloquium. pauciloquium. hoc ideo fit:
Quia quæ nihil attingunt ad rẽ: nec sumptus uidet.
Tum amator proferri sæpe aduerso tempore.
Hoc pauciloquiũ. rursum idcirco prædico.
Quia nullus unq̃ amator adeo callidus

Facunduſq; in rem inſit ſuam ut poſſit loqui.
Nunc uos mihi iraſci ob multiloquium non decet
Eodem quo amorē uenus hanc mihi legauit diem.
Illuc reuerti certum. & conata eloquar.
Principio atq; animus ephebis ætate exiit
Atque animus ſtudio amotus puerili
Meus eſt. amare ualide cœpi hic
Meretricem: ilico rex exulatum abibat
Leno importunus dominus eius mulieris
Vi ſumma quicq; poterat rapiebat domum
Obiurgare pater. hæc noctes & dies
Perfidiam: iniuſticiam lenonum exprimere.
Lacerari ualide ſuam rem. illius augerier.
Summo hoc clamore interdum muſſat loqui.
Abnuere: negitare: adeo me natum ſuum
Conclamitare tota urbe: & prædicare
Omnes tenerent: minitanti
Amorem: multos illexit in diſpendium
Intemperantem. non modeſtum iniurium.
Trahere: exurire. me quod quirē ad ſe domū
Ratione peſſima: eaq; ipſus optuma
Omneſq; mores inueniſſe perſeris.
Mores uidi funditari: ac dedere.
Conuitium tot me annos iam ſi paſceret.
Quam niſi luderet. ne luberet uiuere:
Seſe extemplo ex ephebis poſtq̄ exceſſerit.
Non ut ego amori: neq; deſidiæ in ocio
Operam dediſſe: neq; poteſtatem ſibi
Fuiſſe adeo arte cohibitum eſſe a patre.
Multopere immundo ruſticos exercitum:
Neq; niſi qnto anno quoq; poſſe tū uiſere
Vrbē: atq; extēplo inde: ut ſpectauiſſet populum
Rus rurſum confeſtim exigi ſolitum a patre.
Ibi multo primum ſe familiarium
Laborauiſſe. cum hæc pater ſibi diceret
Tibi aras: tibi occaſſis: tibi ſeris: tibi eidem met
Tibi deniq; iſte pariet lætitiam habes
Poſtq̄ receſſit uita patrio corpore
Agrum ſe uendidiſſe: atq; ea pecunia
Nauim metretas quæ trecentas tolleret

alt. meis
* alt. obex al. labor

Paraſſe:atq; eam ſemper eis uectatam undique.
Adeo dum quæſtum haberet.peperiſſe bona:
Me idem diceret ſi ut deceret me forem
Ego me ubi inuiſum meo patri eſſe intelligo
Atq; odio eſſe me:quod placeret æquum fuit
Amens amanſque:ut animum offirmo meum:
Dico eſſe iturum me mercatum ſi uelit:
Amorem miſſum facere me.dum illi obſequar.
Agit gratias mihi:atque ingenium adlaudat meum.
Sed mea promiſſa non neglexit perſequi
Aedificat nauim gerariam:& merces emit.
Parata naui imponit præterea mihi
Talentum argenti:ipſe ſua adnumerat manu.
Seruum una mittit:qui olim a puero paruulo
Mihi pedagogus fuerat:quaſi uti mihi foret
Cuſtos.hiſce confeſtim nauim ſoluimus.
Rhodum uenimus.ubi quas merces uexeram
Omnis:ut uolui:uendidi ex ſententia.
Lucrum ingens facto:præterq̃ mihi meus pater
Dedit æſtimatas merces:ita peculium
Conficio grande:ſed dum in portu ibi ambulo:
Hoſpes me quidam agnouit:ad cœnam uocat.
Venio decumbo:acceptus hilare atque ampliter:
Diſcubitum noctu ut imus:ecce ad me aduenit
Mulier:qua mulier alia nulla eſt pulchrior.
Ea nocte mecum illa hoſpitis iuſſu fuit
Voſmet uidete:quã mihi ualde placuerit.
Poſtridie hoſpitem adeo oro ut uendat mihi.
Dico eius pro meritis gratum me & munie fore.
Quid uerbis opus eſt mihi:atque aduexi heri.
Eam me aduexiſſe nolo reſciſcat pater.
Modo eam reliqui ad portum in naui:& ſeruolum
Sed quid currentem ſeruum a portu conſpicor.
Quem naui abire uetui:timeo quid ſit.

Acantio.Charinus.

e X ſũmis opibus uiribuſque uſq; experire:nitere:herus ut minor opera tua
Seruet agedũ acãthio abige abs te laſſitudinẽ.caue pigricie puerteri.
Simul enicat ſpiritus.uix ſuffero.hercle anhelitũ ſimul autẽ.
Pleniſſime iis qui aduorſum eũt aſpelito detrude.deturba in uiã

Hæc disciplina hic pessima est currēti properanti haud quisq̃
Dignũ hēt decedere:ita tres simul res agēdæ sunt.qñ una occeperis
Et currēdũ:& pugnandũ:& ante iurgandũ est in uia.
cha. Quid illud est?quod ille tam expedite exquirit cursuram sibi.
Cura est negocii quid sit:aut quid nunciet. Ac nugas ago:
Quã resisto tã maxime res in piculo uortit̃.ch.mali nescio
Quid nunciat.ac.genua hũc cursorẽ deserũt.pii.seditionẽ
Facit lien.occupat p̃cordia.pii aiam nequeo uertere nimis
Nihil tibi censẽ.cha.at tu ædepol sume tibi laciniã atq; absterge
Sudorẽ tibi.ac.nunq̃ ædepol oẽs balineæ mihi hanc lassitudinẽ
Eximẽt.domin an foris dicã esse herẽ charinũ.cha.ego ai pẽdeo
Quid illud sit negocii.lubet scire me:ex hoc metu ut sim certus
ac. At etiã astisto:at etiã cesso foribus facere his assulas:apite aliqs.
Vbi charinus herus:domi est an foris.num qsq̃ adire ad hostium.
Dignũ arbitrat̃.cha.ecce me acãthio quẽ q̃ris.ac.nusq̃ est
Disciplina ignauior.cha.quæ te male res agitãt.ac.multæ here te
Atq; me.cha.qd ẽ negocii.ac.perimus.ch.principiũ inimicis dato
ac. Ad tibi sortito id obtigit.cha.loquere id negocii quid est.
ac. Placide uolo adquiescere.
Tua cã rupi ramices iã dudũ sputo sanguinẽ.cha.resinã
Ex melle ægyptiã uorato saluũ feceris.ac.at ædepol tu calidã picẽ
Bibito ægritudo abscesserit.cha.hoiem iracũdiorẽ q̃ te noui
Neminẽ.ac.at ego maledicentiorẽ q̃ te noui neminẽ.
cha. Sin saluti quod tibi eẽ censeo:id cõsuadeo.ac.apage istiusmodi
Salutẽ.cruciatu quæ aduenit.cha.dic mihi an boni qd usq̃ est:
Quãqsq̃ uti possit sine malo oi:aut ne laborẽ capias cũ illo ut uioles
A. Nescio ego istec philosophari nũquã didici:neq; scio: ego bonũ malũ
Quo accedit mihi dari haud desidero.cha.cedo tuã mihi dextrã.
Agedũ acantio.ac.en dabitur tene.cha.uin tu te mihi obesse
Sequẽtẽ:an ne uis.ac.opa licet expiri:q me rupi cã currẽdo tua.
Vt quæ scirẽ:scire actutũ tibi liceret.ch.liberum caput tibi faciam pau
cos mensis.
ac. Palpo pcutis.ch.egon ausim tibi usquã qcq̃ facinus falsũ ploqui
Quin iã priusq̃ sim elocutus scisse mẽtiri uolo.ac.ah lassitudinẽ
Hercle uerba tua mihi addunt:enicas:siccine mihi obsequens es:
cha. Quid uis faciã.ac.tũ id quod uolo.ch.qd ẽ igit̃ qd uis.ac.dicã.
cha. Dice.ac.at enĩ placide uolo.cha.dormiẽtis spectatores metuis
Ne e somno excites.ac.uæ tibi:tibi equidẽ a portu adporto hoc
cha. Quid fers:dic mihi.ac.uim metũ:cruciatũ curã.iurgiũ:atq; inopiã
cha. Peri tu qdẽ thesaurũ hunc apportauisti mali nullus sum

ac. Immo es.ch.ſcio iã miſer dices.ac.tu dixiſti ego taceo.
cha. Quid iſtuc eſt mali.ac.ne rogites:maximũ infortuniũ eſt
cha. Obſecro diſſolue iã me:nimis diu ai pẽdeo.ac.placide.
Multa exqrere etiã prius uolo quã uapulem.cha.hercle uero
Vapulabis niſi iã loquere:aut hinc abis .ac.hoc ſis uide.
Vt palpator nullus ẽ:qñ occepi blãdior:cha.obſecro hercle oroq
Vt iſtuc quid ſit:actutum indices.quando quod mihi ſupplicandum
ſeruulo uideo meo.
ac. Tãdẽ idignus uideor.ch.ĩmo dignus.ac.eqdẽ credidi.ch.obſecro
Nũ nauis pit.ac.ſalua ẽ nauis:ne time.ch.qd alia armamẽta!
ac. Salua & ſana.ſũt.ch.qn tu expedis qd ſiet.qd me p urbẽ curres
Quærebas mõ.ac.tu qdẽ ex ore oronẽ mihi eripis.ch.taceo
ac. Tãceo mõ ſi boni qd ad te nunciẽ:iſtes acriter.qn nũc
Cũ malũ audiũdunſt:flagitas me ut eloquar.ch.obſecro hercle te
Iſtuc uti tu mihi malũ facias palã.ac.eloquar quãdo qdẽ me oras
Tuus pater.ch.quid meus pater.ac.tuã amicã.ch.qd eã!
ac. Vidit.ch.uidit.uæ miſero mihi hoc quod te interrogo reſpõde.
ac. Quin tu ſi qd uis roga.ch.qui potuit uidere.ac.oculis.
cha. Quo pacto.ac.hiantibus.ch.hinc dierectus:nugare in te.
Capitali mea.ac.qui malũ ego nugor:ſi tibi:quid rogas reſpondeo.
cha. Certen uidit.Ac.tam hercle certe:q̃ ego te ac tu me uides :
cha. Vbi eam uidit.ac.intus intra nauim:ut proræ aſtitit.& cũ
Ea cõfabulatus ẽ.ch.pdidiſti me.pater heo tu heo tu
Quin cauiſti ne ue eã uideret uerbero.qn ſceleſte abſtrudebas.
Ne eã cõſpiceret pater:ac.qa negocioſi eramus nos nrĩs negociis
Armamentis cõplicandis:& cõponẽdis ſtuduimus:dum hæc
Agũtur:lembo aduehitur tuus pater pauxillulo.
Neq; quiſq̃ hominẽ cõſpicatuſt:donec in nauí ſuper
ch. Nequicq̃ mare ſubterfugi ſæuis tempeſtatibus.
Eqdẽ iam me cenſebam eẽ in terrã:atq; in tuto loco:
Ver me uideo ad ſaxa ferri ſæuis flectibus.
Loquere porro quid ſit actutũ.ac.poſtq̃ aſpexit mulierem.
Rogitare occepit cuius eſſet.ch.qs reſpondit.ac.illico
Occurri:atq; interpello matri te ancillam tuæ emiſſe illã.
ch. Viſũ tibi crederẽ id.ac.etiã rogas.ſed ſceleſtus ſubagitare occepit
ch. Illã ne obſecro.ac.mirũ quin me ſubagitaret.ch.edepol cor
Miſer meũ quidẽ gutatim cõtabeſcit quaſi in aquã ididerís ſalẽ
Perii.ac.hem iſtuc unũ uerbũ dixiſti ueriſſimũ ſtultitia iſtæc eſt.
ch. Quid faciã credo non credet pater ſi illam matri meæ æmiſſe dicã
Poſt aũt mihi ſcelus uidetur me parẽti ploqui mendaciũ

Neq ille credet:neque credibile ē forma eximia mulierē.
Eam me emisse ancillā matri.ac.non taces stultissime.
Credet hercle:nam credebat iā mihi.cha.metuo miser
Ne patrē prendat ut sit gesta res suspicio:hoc quod te rogo
Responde.ac.quæso quid rogas.ch.nū esse amicā suspicari uisus est
ac. Non sed credebat.cha.uæ misero nullus sum:sed quid ego hic
In lamentando pereo:ad nauim non eo:sequere.ac.si istac ibis
Cōmodū obuiā uenies patri.postquā aspiciet te timidū esse
Atq exaiatum:illico retinebit:rogitabit unde illā emeris.
Quanti emeris:timidū tentabit te.ch.ac ibo potius
Iā cēses patrē abiisse a portu.ac.qn ego hac præcucurri gratia
Ne te opprimeret imprudentē atq eiectaret.ch.optume.

Demipho senex.

Iris modis dii ludos faciūt hoibus:mirisq exēplis somnia
m Insomnis donant uelut ego nocte hac quæ præterit pxima
Insomnis egi satis:& fui homo exercitus : mercari mihi uisus sum formosam
Capram ei:ne noceret quā domi ante habui capram
Neu discordarent si ambo in uno essent loco.
Posterius quā mercatus fueram:uisus sum in custodiā simiæ
Concredere:ea simia adeo post haud multo ad me uenit.
Male mihi pcatur:& facit cōuitiū:ait sese illius opa:atque
Aduētu capræ flagitiū & dānū fecisse haud mediocriter.
Dicit caprā quā dederā seruandam sibi:
Suæ uxoris dotem ambedisse:oppido mihi illud
Videri mirū:ut una illæc capra uxoris simiæ dotem
Ambederit:instare factū simia atq hoc deniq
Respondet:ni properē illā ab se abducere ad me domū:
Intro ad uxorē ductūrū meā:ast non habere cui
Cōmendarē caprā atq oppido hercle bene uelle illi uisus sum
Quod agis:qd facerē cura cruciabar miser.interea ad me
Hædus uisus est aggredirier.infit mihi pdicare sese ab simia
Capram abduxisse.& cœpit irridere me:ego enim lugere.
Atq illā abductā conqueri:hoc quā ad rem credam
Pertinere somniū nequeo inuenire:nisi caprā illā suspicor iā me
Inuenisse quæ sit:aut quid uoluerit:ad portum hinc abii mane cum lu ce semel.
Postq hic id quod uolui transegi:atq ego conspicor nauim
Ex rhodo qua est heri aduectus filius conlibitū est illud mihi
Nescio qui uisere ascēdi in lēbum:atq ad nauim deuehor

Atq; ego illic aſpicio forma eximia mulierẽ:filius q̃ aduexit meus
Matri ancillã ſuæ quã ego poſtq̃ aſpexi non ita amo:ut ſani ſolent
Hoies.ſed eodẽ pacto ut inſani ſolẽt:amaui hercle eqdẽ ego olim
In adoleſcẽtia:uerũ ad hoc exemplũ nunq̃ ut nunc inſanio.
Vnũ qdẽ hercle iã ſcio piiſſe me:uoſmet uidete cæteq̃'quãti ſim
Nunc hoc pfecto ſic eſt.hæc illa eſt capra.ſed ſimia illa atq;
Hædus timeo quid uelint.ſed conticeſcã uicinũ æccũ exit foras.

Demipho.Lyſimachus.Lorarii.

De. p Rofecto ego illunc hircũ caſtrari uolo.ruri qui nobis exhibet negocium.
Nec omen illud mihi nec auſpiciũ placet q̃ſi hircũ metuo ne uxor me
Caſtret mea:atq; illius hæc nũc ſimiæ ptis ferat.ly.i tu hinc ad uillã
Atq; iſtos raſtros uilliico:piſto ipſi facito corã ut tradas in manum.
Vxori facito ut nũcies.negociũ mihi eẽ:i urbe ne me expectet nã mihi
Tris hodie lites iudicandas dicito:ei & hoc memento dicere.lo.nunquid amplius.
ly. Tãtum eſt.de.lyſimache ſalue.ly.euge demipho ſalue ó qd agis:
Quid fit? De.quid miſerrimus.Ly.dii melius faxint.de.di hoc quidem faciant.
ly. Quid eſt.de.dicam.ſi uideã tibi eẽ operam:aut ociũ.ly.quanq̃
Negociũ ẽ:ſiqd uis demipho nõ ſũ occupatus unquã amico opã dare.
de. Benignitatẽ tuã mihi experto prædicas:qd tibi ego ætatis uideor
ly. Acherũticus ſenex:uietus:decrepitus.de.peruorſe uides puer ſum
Lyſimache ſeptuẽnis:ly.ſanun es:qui pueq̃ te eſſe dicis.
de. Vera prædico.ly.modo hercle in mentẽ uenit:quid tu dicere.
Senex cũ extemplo ẽ:iam nec ſentit:nec ſapit.aiunt ſolere eum
Rurſum repueraſcere.de.imo bis tanto naleo:q̃ ualui prius.
ly. Bene hercle factũ:& gaudeo.de.imo ſcias oculis quoq; etiã plus iã
Video:quã prius.ly.bene ẽ.de.malam rẽ dico.ly.iã iſtuc nõ bonũ eſt
de. Sed auſim ne ego tibi eloqui qd uelim.ly.audacter.de.aium
Aduorte.ly.flet ſedulo.de.hodie ire in ludũ occepi litterariũ
Lyſimache ternas ſcio iã.ly.qd ternas.de.amo.ly.tun capite
Cano amas ſenex neqſſime.de.ſi canũ ſeu iſtuc rutilũ ſiue atrunſt
Amo.ly.ludificas nunc tu me hic opinor demipho.
de. Decide collũ:ſi falſum ad te loquar:uelut ſcias me amare.
Cape cultrũ:ſeca digitũ:uel aurẽ:uel tu naſum:uel labrum
Si mouero me.ſeu ſecari ſenſero lyſimache auctor ſum.ut me
Amãdo enices.ly.ſi unquã uidiſti pictũ amatorẽ hem illic ẽ.
Nam meo quidẽ animo uetulus decrepitus ſenex tantidẽ eſt.
Quaſi ſit ſignũ pictũ in pariete.de.nunc tu me credo.

Castigare cogitas.ly.egon te.de.nihil est iam:qd tu mihi
Succēseas:fecere tale ante alii spectati uiri.humanū amarest
Humanū autē ignoscere ē nescis ne obiurga hoc nō uoluntas
Me impulit.ly.qui nō obiurgo.de.at ne deteriorē tamē
Hoc facto ducas.ly.ego ne te:athenæ desciuerint.de.uise sis
Mō ēt.ly.uisūst.de.certē.ly.pdis me.hic homo ex amore
Insanit:nūqd uis.de.uale.ly.ad portū ppero nam ibi mihi
Negociū est.de.bene ambulato.ly.bene ualeto.de.bene sit tibi.
Quin mihi quoq; etiā est ad portū negociū.nūc adeo ibo illuc
Sed optime gnatū meū uideo:eccū opperiar hoīem.
Hoc nūc mihi uiso ē opus:huic psuadere:quomodo potis sim
Vt illā uendat:ne ue det matri suæ:nā ei dono aduesse audiui
Sed præcauto opus.ne ad illā me aīum adiecisse aliqua sentiat.

Charinus.demipho.

Omo me miserior nullus ē æque opinor:neq; aduersa cui
h Plura sint sempiterna.satin qcqd ē:quā rē agere occepi.
Propriū ne qd mihi euenire q cupio:ita mihi mala res aliqua
Oblicitur bonūq; meū comprimit consiliū.miser amicā mihi parauī
Animi cā:precio eripui:ratus clā patrē meū posse habere.
Is resciuit:& uidit:& pdit me.neq; is cū roget qd loquar cogitatunst
Ita animi decē pectore īcertī certant:nequid corde nūc consilii
Cape possim scio.tantus cū cura meus est error aio.dū mei seruī.
Perplacet mihi cōsiliū dū rursū haud placet:nec pater potius uidet
Induci ut putet mri ancillā emptam esse illā.
Nūc si dico:ut res est:atq; illā mihi me emisse indico.
Quēadmodū existimet me:atq; illam abstrahat.
Trans mare hinc uenū asportet.scio sæuus q̄ sit homo:& durus
Igitur hoccine ē amare:arare mauelim:quā sic amare:
Iam hinc olim inuitū domo extrusit ab se:mercatū iussit īre.
Ibi hoc malū ego inueni:ubi uoluptatē ægritudo uincat:quid ibi
Inest amœni:nequiq̄ abdidi.abscondi abstrusam habebam
Musca est meus pater.nihil potest clam illū haberi nec sacrum
Nec tā prophanū qcq̄ ē qn ibi illico adsit:nec qui rebus meis confidam
Mihi ulla spes in corde ē.de.qd illuc qd solus sercū fabulet filius
Solicitus mihi nescio quare uidetur.ch.atat meus quidē hic pater est
Quē uideo:ibo alloquar:quid sit pr!de uñ īcedis:qd festinas
Gnate mi ch.recte pr.de.ita uolo:sed istuc quid ē tibi:qd
Cōmutatus color ē:nū qd tibi dolet.ch.nescio qd aio meo ē
Aegre pater:postea hac nocte non qeui satis ex sententia.
de. Per mare ut uectus nunc oculi terrā mirantur tui.ch.magis

Opinor.de.id ē pfecto uerū.actutū abſeſcerit ergo ædepol.
Si ſapias eas ac decūbas domi.ch.ociū nō eſt mādatis rebus
Præuorti uolo.de.cras agito perēdie agito.ch.ſæpe ex te audiui
Pater:rei mandatæ omnis ſapientis primū præuorti decet.
De. Age igitur:nolo aduorſari tuā aduorſus ſententiā.ch.ſaluus
Sum:ſi quidem iſti dicto ſolida . & perpetua eſt fides.de.qd illuc eſt.
Quā ille ſolus ſe in conſiliū ſeuocat:iā non uereor ne illā me amare
Hic potuerit reſciſcere:quippe haud etiam
Ch. quicquam inepte feci:amantes ut ſolent
Res adhuc quidē hercle in tutoſt nam hunc neſcire ſat ſcio
De illa amica.quid ſi ſciret:eſſet alia oratio.de.quin ego hūc
Aggredior de illa.ch.qn ego hic me amolior eo ego:ut quæ mādat
Amicus amicis tradā.de.īmo mane paucula ēt ſciſcitare prius
Volo.ch.dic qd uelis.de.uſq; ne ualuiſti.ch.ppetuo recte.dū quidem
Illic fui.uerū in portū huc ut ſū aduectus:neſcio qui aius mihi dolet
Nauſea edepol factū credo uerū actutū abſceſſerit ſed quid
Ais.de.ecquā tu adueſtituæ matri ancillā.erhodo.ch. aduexi.
De. Quid ea ut uidetur mulier.ch.nō edepol mala.de.ut morata eſt
Ch. Nullā uidi melius mea ſentētia.de.mihi quidē edepol uiſaſt cū
Illā uidi.ch. heo an uidiſti pater.de.uidi uerū non ex uſu noſtroſt
Neq; adeo placet.ch.q uero.de.quia nō noſtra formā habet dignā
Domo nihil opus nobis ancilla:niſi quæ texat.q̄ molat.lignū cedat
Pēſum faciat.ædis uerrat:uapulet:quæ habeat quottidianū familiæ
Coctū cibū.horū illa nihilū quicq̄ facere poterit admodū.
Ch: Ea cauſa equidē illā emi:dono quā darē matri meæ.de. ne des
Ne ue te auexiſſe dixeris.ch.dii me adiuuant.de. labefacto
Paulatim:uerū quod præterii dicere:neq; illa matrē ſatis honeſte
Tuam:ſequi poterit comes.neq; ſinā.ch.qui uero.de:quia illa
Forma matrēfam lias flagitiū eſt:ſi ſequatur . quando incedit
Per uias.cōtemplent.cōſpiciant.nutent:nictent:ſibilent
Vellicēt.uocēt:moleſti ſint.occētent hoſtiū:implenatur meæ
Fores carbonibus elogiorū:atq; ut nunc ſunt maledicentes
Homines uxori meæ mihiq; obiectēt lenociniū facere nā quid
Eſt opus.ch.hercle qui tu recte dicis & tibi aſſentior ſed quid
Illa nūc fiet.de.recte ego emero matri tuæ ancillā uiraginē
Aliquā non malā:forma mala ut matrē addecet familias.
Aut ſyrā aut ægiptiā:ea molet:conficiet pēſum pinſet flagro neq;
Propter eā quicq̄ eueniet noſtris foribus flagitiū.ch.quid ſi igitur
Reddat illi unde ēpta ē.de.minime gētiū.ch.dixit ſe redhibere
Si non placeat.de.nihil iſtoc opuſt litigare nolo ego uos.

ch. Quã tuã autẽ accusari fidẽ multo edepol:siqd faciũdũ est facere
Dãni mauolo q̃ obprobramẽtũ aut flagitium muliebre.
Efferri domo me tibi illam posse opinor luculente uendere.
Dum quidẽ hercle ne minoris uẽdas:q̃ ego emi pater.
de. Tace mõ senex est quidã q illã mãdauit mihi ut emerẽ ad istãc faciẽ
ch. At mihi quidã adolescẽs pater mandauit ad illã faciẽ ita ut illa est:
Emerẽ sibi.de.uiginti minis opinor posse me illã uendere.
ch. At ego: si uelim iã dãtur septẽ & uiginti minæ.de.at ego
ch. Quin ego inq̃.de.at nescis quid dicturus sum:tace
Tris minas accudere etiam possum:ut triginta siẽt.ch.quo uortist
de. Ad illũ qui emit.ch.ubi nam est is homo gẽtiũ?de.eccillũ uideo
Iubet quinq̃ me adbere etiã nũc minas.ch.hercle illunc
Dii infœlicitent quisq̃s est.de.ibidẽ mihi etiã nũc adnutat
Addã sex minas.ch.septẽ mihi nũq̃ ædepol me uincet
Hodie inueniet hodie cõmodis poscit pater.de. nequicq̃
Poscit ego habeo.ch.at illic pollicitust prior.de.nihil facio:
ch. Quinquaginta poscit.de.non centũ dantur potine
Vt ne letigere aduersũ animi sententiã maximã hercle
Habebis prædã.ita ille est cui emitur senex:sanus non est
Ex amore illius quod posces feres.ch.certo ædepol adolescẽs ille:
Cui ego emo.efflictim perit eius amore.de.multo hercle ille magis
Senex si tu scias.ch.nũq̃ ædepol fuit neq̃ fiet ille senex insanior
Ex amore.q̃ ille adolescens cui ego do hanc operã pater
de. Quiesce inq̃ istanc rem ego recte uidero.ch.quid agis
de. Quid est.ch.non ego illam mancupio accepi:sed ille illam accepit
de. Sine.ch.non potes tu lege uẽdere illã.de.ego aliqd uidero
ch. Post autẽ cõmunis est illa mihi cũ alio:qd scio.quid fit ei
Animi uenire.ne eã uelit an non uelit.de.ego scio uelle
ch. At pol ego esse credo aliquẽ:qui non uelit.de.quid id mea refert.
ch. Quia illi suam rẽ esse æquũ est in manu:de.quid ais.
ch. Cõmunis mihi illa est cũ illo.is nũc hic non adest.de.prius
Respondes quã rogo.ch.prius tu emis q̃uendo pater
Nescio inq̃ uelit ille illã nec ne abalienarier.de.quid illic quidã
Qui mandaui:cũ ille nolet.nihil agis.nũq̃ ædepol prius
Quisquam illã habebit:potius quam ille quem ego uolo
Certũ est.ch.censes certũ esse.de.quin ad nauim iam hinc eo.
Ibi uenibit.ch.uin me tecũ illo ire.de.nolo.ch.non places.
de. Meliust te quæ sunt mandatæ res tibi præuortier.ch.tu prohibes.
de. At tu excusato te fecisti e sedulo ad portũ ne bites dico iam tibi
ch. Auscultabitur.de.ibo ad portũ.& ne hic resciscat cauto opust.

Non ipse emam.sed lysimacho amico mandabo.is se ad portũ
Dixerat ire dudũ:me moror.cũ hic adsto.ch.nullus sum occidi.

Charinus.Eutycus.

ch. Entheũ diripuisse aiũt bacchas.nugas maximas fuisse credo
Præ ut quo pacto ego diuersus diltraor.cur ego uiuo cur
Non morior.quid mihiist in uita boni.certũst:ibo ad medicũ
Atq; ibi me toxico morti dabo:quãdo id mihi adimitur qua causa
Vitã cupio uiuere.eu.mane mane obsecro charine.
cha. Qui me reuocat?eu.eutychus tuus amicus & sodalis simul
Vicinus proximus.ch.non tu scis:quãtũ malarũ rerũ sustineã
eu. Scio omnia ego istæc.auscultaui ab hostio.omnẽ rẽ scio.
ch. Quid id est quod scis?eu.tuus pater uult uendere.ch.omnẽ rẽ tenes
eu. Tuã amicã.ch.nimiũ multũ scis.eu. tu is in gratũs.ch. plurimũ
Tu scis.sed qui scis esse amicã illã meã.eu.tu te heri ipsus mihi.
ch. Satim ut oblitus fui tibi me narrauisse.eu.haud miq; factũ est.
ch. Te nũc consulo respõde læto cẽses me ut pereã potissimũ.
eu. Nõ taces caue ictuc dixeris.ch.qd uis.me igitur dicere.eu.uim patri
Sublinire pulchre os tuo.ch.sane uolo.eu.uis ne eã ad portũ
ch. Quid potius q̃uoles.eu.atq; eximiã mulierẽ precio.ch.q potius
Quã auro expẽdas.eu.unde auteritis.ch.achillẽ orabo aurũ
Mihi ut det:hector q expensus fuit.eu.sanũ es.ch.pol.sanus si sim
Non te medicũ mihi expetã.eu.tãti quãti poscit:uin tãti illam emi
ch: Auctarium adiicito uel mille nũmum plusq̃ poscet
eu. Iam tace:sed quid ais unde erit argẽtũ:q; des cũ poscet pater
ch. Inuenietur exquiretur aliqd fiet.eu.enicas iã istuc aliqd fiet
Metuo.ch.qui taces.eu.muto iperas.ch.satin istuc mandatust
eu: Potin ut aliquid cures?ch.nõ potest.eu.bene uale.ch.non edepol
Possũ prius q̃ tu ad me redieris.eu.melius sanus sis
ch. Vale.uince & me serua:eu.ego fecero. domi maneto
Me ergo.ch.actutũ face cũ prædam recipias.

Lysimachus.pasicompsa.

ly. Mice amico opã dedi uicinus q; rogauit hoc emi mercimoniũ
Mea es tu.sequere sane ne plora:nimis stulte facis.oculos
Corrũpis talis:qui tibi qdẽ qd rideas magis ẽ q̃ ut lamẽtare.
pa: Amabo ecastor mi senex eloquere.ly.exquire quid uis
pa. Curemeris me.ly.te ne ego?ut quod imperatur facias:item
Quid tu mihi si imperes ego faciam.pa.facere certũ pro copia
Et sapientia.quæ te uelle arbitrabor.ly.laboriose nihil tibi
Quiq̃ operis imperabo.pa.non edepol equidem mi senex non
Didici baiulare:nec pecua ruri pascere:nec pueros nutricare.

ly. Bona si esse uis bene erit tibi .pa.tum pol ego perii misera.ly.qui.
pa. Quia illuc unde huc aduecta sum:malis bene solitūst:nec mos
Meust:ut prædicem quod ego omnis scire credā.ly.oratio edepol
Pluris ē huius:q̄ quāti hæc ēpta ē:quasi dicas nullā mulierē bonam esse
pa. Haud equidē dico .ly.rogare hoc unū uolo.pa.roganti respondebo.
ly. Quid ais tu.quod nomen tibi dicā esse.pa.pasicōpse:ly.es forma
Nomen inditū est.sed qd ais pasicōpsa.possin tu si usus uenerit
Subtegmen tenue nere.pa.possū.ly.si tenue scis:scio te
Vberius posse nere.pa.de lanificio nemiuem metuo:una ætate
Quæ sit.ly.bonan hercle te & frugi arbitror natura:iā inde
Aetate cū sis facere officiū tuū.pa.mulier pol docta didici:
Operā accusari nō sinā meā.ly.hem istæc hercle res est
Q ui tibi ecce illā dabo natā ānos sexaginta peculiarē.pa.mi senex
Tā uetulā.ly.generi gratiast.eā si curabis pbona est tondetur
Nimiū scite.pa.honoris cā qcqd est.qd dabitur gratū habebo.
ly. Nūc mulier ne tu frustrassis.mea nō es ne arbitrere.pa.dic igitur
Quæso cuia sum:ly.tuo hero redēpta es rursum:ego te redemi.
Ille me orauit.pa.aius rediit si mecū seruatur fides.
ly. Bono aio es.liberabit ille te homo edepol deperit
Atq; hodie primū uidit.pa.ecastor iā bienniū est
Cū mecū rē cœperit:nūc quando amicū te scio esse
Illius indicabo.ly.qd ais tu iam bienniū est cū tecū
Rem habet.pa.certe & inter nos coniurauimus ego
Cum illo:& ille mecū ego cū uiro: & ille cū muliere
Nisi cum illo:aut ille mecū.neuter stupri cā caput liniaret.
ly. Di īmortales etiam cū uxore non cubet.pa.amabo
An maritus ē.Ly.neq; est neq; erit.pa.nolim quidē.
Homo hercle periurauit:nullū adulescentē plus amo.
ly. Puer ē ille quidē stulta.nā illi quidē haud sane diust.
Cum dentes exciderint.pa.quid dentes.Ly.nihil est.
Sequere sis huc me.diē unū orauit ut apud me
Perhiberem locum ideo.quia uxor ruri est.

Demipho.

Andem impetraui ut egomet me corrumperem
t Empta est amica clam uxore & filio.certunst antiqua
Recolam:ut seruibo mihi decurso in spacio:breue quod
Vitæ reliquunst uoluptate uino & amore delectauero.
Nam hanc se bene habere ætatem nimio est æquius.
Adulescens cum sis:tum cum est sanguis integer
Rei tuæ querende conuenit operam dare.

Demũ igitur cũ ſis ſenex tunc in ociũ
Te colloces: dum potes. ſi uales id iam lucroſt:
Quo minus hoc ut dico factis perſequar.
Interea tamen huc intro ad me inuiſã domũ.
Vxor me expectat iam dudũ exuriens domi.
Iam iurgio enicabit ſi intro rediero.
Verũ hercle poſtremo ut ut eſt. nõ ibo tamen.
Sed hunc uicinũ prius conueniã: quam domũ redeã
Vt mihi ædis aliquas cõducat uolo.
Vbi habitet iſtæc mulier: atq; eccũ it foras.

Lyſimachus. Demipho.

ly. Dducã ego illũ iã ad te ſicut uenero. de. me dicit:
ly. a Quid ais demipho. de. ẽ mulier domi. ly. qd cẽſes.
De. Quid ſi uiſã. ly. qd pperas. de. qd faciã. ly. quod
Opus eſt facito. ut cogites. de. quid cogitẽ equidem.
Hercle opus hoc facto exiſtimo. ut illuc introeam.
ly. Ita me uero ueruex introeas. de. quid aliud faciã?
ly. Prius hoc auſculta. atq; hic ades. prius etiã ẽ qd te facere
Ego equũ cẽſeo. nã nũc ſi illo introires amplecti uoles.
Confabulari atq; oſculari. de. tu quidẽ meũ animũ
Geſtas: ſcis quod acturus ſim. ly. peruorſe facies.
De. Qui ne ames. ly. tanto minus iã ætatis plenus anima
Fœtida: ſenex hircoſus. tu oſculere mulierẽ: uti ne
Adueniens uomitũ excutias mulieri. de. ſcio pol te amare.
Quom iſtæc præmõſtras mi: quod ſi igitur unã factã
Hoc ſi cenſes coquũ aliquẽ arripiamus: prãdiũ qui pcoquat
Apud te hic uſq; ad ueſperũ. ly. hem iſtuc cẽſeo. nũc tu
Sapiẽter loquere atque amatorie. de. quid ſtamus?
ly. Quin ergo imus: atq; obſoniũ curemus pulchre ut ſimus.
Equidẽ te ſequor: atq; hercle inuenies tu locũ illi ſi ſapis.
Nullũ hercle præter hunc diẽ: illa apud me erit
Metuo ego uxorem: cras ſi rure redierit.
Ne illã hic offendat. de. res parataſt. ſequere me.

ch. Charinus. Euticus.

Vm ne ego miſer. quinuſq; bene queo quieſcere.
s Si domi iũ: foris ẽ animus. ſin foris ſũ: animus domi eſt
Ita mihi i pectore atq; in corde facit amor icẽdiũ.
Ni exoculis lachryme deſcẽdãt. iã ardeat credo caput.
Spem teneo ſaluẽ amiſi. redeat an nõ neſcio.
Si opprimit pater. quod dixit exulatũ abiit ſalus.

Sin ſodalis quod promiſit fecit non abiit ſalus.
Sed tandem ſi podagroſis pedibus eſſet eutycus
Iam a portu rediſſe potuit:id illi uitiũ maximũſt.
Quã nimis tardus eſt aduorſũ mei animi ſentẽtiã
Sed is ne eſt:quẽ currentẽ uideo:ipſus ẽ:ibo obuiã.
Diuom atq; hominũ:quæ ſperatrix atq; hera eadẽ es hominibus
Spem ſperatã cũ obſtuliſti hunc mihi tibi grates ago.
Nũquid reſtat:&ei diſperii uoltus neutiq̃ huius placet.
Triſtis incedit:pectus ardet heret:quaſſat caput:
Eutyche.eu.heu charine.ch.priuſq̃ recipias
Anhelitũ uno uerbo eloquere: ubi ego ſum: hiccine an
Apud mortuos.eu.neq; apud mortuos neque hic es.
cha. Saluus ſũ:immortalitas mihi data eſt.hic emit illã.
Pulchre os ſubleuit pater:impetrabilior qui uiuat
Nullus eſt dico.obſecro ſi neque hic neq; acherũti ſum.
Vbi ſum?eu.nuſq̃ gentiũ.ch.diſperii.illæc
Interemit me modo oratio:odioſa ne oratio eſt cũ rem
Agas longinquũ loqui equidẽ ad capita rerũ pueni.
Eu. Primũ perimus.ch.quin tu illud potius nũtias
Quod neſcio.eu.mulier alienata eſt abs te.ch.eutyche
Capital facis.eu.qui?ch.quia æqualẽ & ſodalẽ ciuẽ
Liberũ enicas.eu.ne dixeris.ch.demiſiſti gladiũ
In gulã:iam cadã.eu.quæſo hercle animũ ne deſponde.
cha. Nullus eſt quẽ deſpondeã.loquere porro aliã rem.
Mala cui eſt empta.eu.neſcio iam addicta atque
Abducta erat.cũ ad portũ uenio.ch.uæ mihi
Montis tu quidẽ mali me ardentis iam dudũ iacis.
Perge:excrucia carnifex:quãdo qdem occepiſti ſemel
Eu. Nec tibi iſtuc magis diuidiæ eſt.q̃ mihi hodie fuit
cha. Dic mihi quis emit.eu.neſcio hercle.ch.hẽ iſtuc ineſt
Operã dare bonũ ſodalẽ.eu.quid me facere uis?
cha. Idem quod me uis:ut pereas.quin percotatus hominis
Quæ facies foret qui illã emiſſet:eo ſi pacto poſſet
Indagarier mulier.heu me miſerũ.eu.fiere
cha. Omitte iſtuc quod nũc agis.eu.quid ego feci?
ch. Perdidiſti me:& fidem mecũ tuã.eu.di ſciunt culpã
Meam iſtanc non eſſe ullã.ch.eutyche deos abſcentes
Teſtis memoras.qui ego iſtuc credã tibi.eu.quia
Tibi in manu eſt:quod credas:ego quod dicã id mihi
Mea in manu eſt.ch.de iſtac re argutus es:ut par pari

Respondeas ad mandata.claudus.cæcus.mutus. mancus.
Debilis.pmittebas te os sublinier meo patriegomet credidi
Homini docto rē mādaris lapidi maxīo.eu.qd ego facerē
eh. Quid faceres! mē rogas reqreres:rogitares qs esset aut unde
Esset.qua prosapia.ciuis ne esset an pegrinus.eu. ciuē esse
Aiebant atticū.ch.ubi habitaret inuenires saltē.si nomen
Nequires.eu.nemo aiebat scire.ch.at saltē hominis
Faciem exquireres.eu.feci.ch.qua forma esse aiebant!
eu. Ego dicam tibi.canū.uarū:uentriosū:bucculentū
Breuiculū sub nigris oculis oblōgis malis pāsū aliquātulū
eh. Non hominē mihi:sed thesaurū nescio quē memoras mali.
Nunqd est:quod dicas aliud de illo!eu.tantū quod sciā
eh. Edepol ne ille oblongis malis mihi dedit magnū malū
Non possum durare:certunst exulatū hinc ire me.
Sed quā capiā ciuitatē recogito potissimū
Megara eretriā chorynthum chalicidē cretam cyprū
Sicyonē gnidū iacynthum:lesbiam.boetiam.
eu. Cur istuc ceptas consiliū!ch.quia enī me afflictat amor.
eu. Quid tu ais.qui cū illuc.quo nunc ire paritas ueneris.
Si ibi amare forte occipias.atq; itē eius sit inopia.
Iā inde porro aufugies deinde itē illinc si itē euenerit
Quis modus tibi exilio tandē eueniet.qui finis fugæ!
Quæ patria aut domus tibi stabilis esse poterit.dic mihi
Cedo si hac urbe abis amorē te hic relicturū putas:
Si id forte ita sat animo acceptū est certū id ꝑ certo si habes
Quanto te satius est rus aliquo abire:ibi esse ibi uiuere
Adeo dum illius te cupiditas:atque amor missum facit.!
eh. Iam dixisti.eu.dixi.ch.frustra dixti:hoc mihi certissimū est.
Eo domū patrē atque matrē ut meos salutē:postea clā patrē
Patria hac effugiam :aut aliquid capiā cōsilii.eu.ut corripuit
Se repēte atque abiit:heu misero mihi:si ille abierit:mea
Oēs dicēt esse ignauia.certunst præconiū iubere iā quantū est
Conducier:qui illā iuestigent: q inueniant:post ad prætorē
Illicorabo:ut conqsitores det mihi in uicis omnibus.
Nam mihi nihil relicti quicq̄ aliud iam esse intelligo.

Dorippa mulier. Syra anus.

Do. Voniam a uiro ad me rus aduenit nūtius:rus nō iturū.
Feci ego ingeniū meū:reuenī ut illū psequar:q me sugit.
Sed anū nūc uideo cōsequi nostrā syrā:atque incedit:eccā tādē
Quin is ocius.sy.nequeo me castor:tantū hoc oneris est: ꝑ fero.

Do. Q: uid oneris. Sy. annos octogita & quattuor: & eodẽ
Accedit seruitus : sudor : sitis: simul hæc quæ porto deprimunt
Do. Aliquid cedo: qui hãc uicini nostri aram augeã. sy. da sane
Hanc uirgã lauri. Do. abi tu intro. sy. eo. do. apollo quæso te
Vt des pacẽ ppitius salutẽ & sanitatẽ nostræ familiæ.
Meoq; ut pcas gnato pce ppitius. sy. dispii: pii misera: uæ misere mihi
Do. Satin sana es obsecro qd eiulas. sy. dorippa mea dorippa. do. qd
Clamas obsecro. sy. nescio mulier quæ ẽ itus ĩ ædibus. do. qd mulier
Sy. Mulier meretrix. do ueron serie. sy. nimiũ scis sapere.
Ruri quæ nõ manseris. q̃ insipiens poterat persentiscere
Illã esse amicã tui uiri bellissimi. do credo me castor.
Sy: I hac mecũ ut uideas simul tuam alemenã pellicẽ iuno mea.
Do. E castor uero istuc eo quantũ potest:

Lysimacus.

Arum ne'est male rei quod amat demipho ni sũptuosus
Insuper etiã siet: decẽ si ad cœnã uocasset sũmos uiros,
Nimiũ obsonauit. sed coquos quasi in mari solet
Hortator remiges hortarier ita hortabatur. egomet
Conduxi coquũ: sed eccũ demiror nõ uenire ut iussera
Sed qd nam hic a nobis exit. aperitur foris.

Dorippa mulier. Lysimachus. uir.

Do. Iserior mulier me nec fiet: nec fuit. tali uiro quæ nupserim.
m Heu miseræ mihi: hẽ cui te & tu quæ habeas cõmẽdes uiro.
Hem qui decẽ talẽta dotis detuli hæc ut uiderẽ: ut ferrẽ
Has cõtumelias. ly. perii hercle. rure iã rediit mea uxor.
Vidisse credo mulierẽ in ædibus: sed quæ loquatur exaudire
Hinc nequeo: accedã ppius. do. uæ miseræ mihi. ly. imo mihi.
Do. Dsper ii. ly. eqdẽ hercle oppido pii miser. ut di te oẽs
Demipho pdiũt. do. pol hoc est ire quod rus meus uir noluit
ly: Quid nũc ego faciã nisi ut adeã: atq; eloq̃r: iubet saluere
Suus uir uxorẽ suã: urbani fiũt rustici. do. pudicicius
Faciunt q̃ illi qui non fiunt rustici. ly. nunqd delinquunt rustici.
Do. Ecastor minus q̃ urbani: & multo minus malũ quærũt sibi
ly. Quid aũt urbani deliquerũt dic mihi. do. qa illa mulier itus est
ly. Vidisti ne eam. do. uidi. ly. cuia ea sit rogitas.
Do. Rescisca tamẽ. cupio hercle scire: sed tu me tentas sciens.
ly. Vindicã cuia est illa. ædepol uæ mi nescio quid dicã.
Do. Hæres. Ly. haud uidi magis. do. quin dicis. ly. quin si
Liceat. do. dictũ oportuit. ly. nõ possum ita instas
Vrges quasi pronoxio. do. scio inoxius. ly. audacter

Quid uis dicito.do.dic igitur.ly.dicã.do. atqui
Dicundũ est tamen.ly.illa scim u: etiã uis nomẽ dicã
do. Nihil magis manufesto teneo.inoxia es.ly.qua noxia
Ista quidẽ illa est.do.quæ.illa est.ly.illa.do.io illa
ly. Iam si nihil usus esset iam non dicerẽ.do.non tu scis quæ
Sit illa?ly.imo etiã scio.de istac sũ iudex captus.
do. Iudex.iam scio nũc tu in cõsiliũ istam aduocasti tibi.
ly. Immo sic sequestro mihi data ẽ.do.intellego nihil hercle istius quicq̃
Numero purgas.ly.nimiũ negocii reperi enim hereo

Coquus:lysimachus.Dorippa.Syra.

Gite:ite actutũ.nam mihi amatori seni coquendast
a Cœna:atque cũ cogito nobis coquendast.non ducti
Sumus:nam qui amat.quod amat sũ habet:id habet
Pro cibo uidere .amplecti osculari:alloqui.
Sed nos confido onustos redituros domum.
Ite hac:sed eccum:qui nos conduxit senex.
ly. Ecce autẽ:perii coquus adest.co.aduenimus.
ly. Abi.co.quo abeam?ly.abi.co.abeam.
ly. Abi.co. non estis cœnaturi:ly.iam saturi sumus:sed interii.
do. Quid ais tu etiã ne hæc illi tibi iusserunt ferri.quos inter iudex datus
co. Hæccine tua est amica.q̃ dudũ mihi te amare dixisti:cũ obsonabas.
ly. Non taces.co.satis scitũ filiũ mulieris:uex hercle auet.
ly. Abin directus.co.haud mala est.ly.at tu malus.co.scitam
Hercle opinor satis cõcubinã.ly.non abis:non ego sũ.
Qui te dudũ conduxi.Co.Quid est ĩmo hercle tu istuc ipsus:
ly. Væ misero mihi.co.nempe uxor rurist tua:quã dudũ dixeras
Te odisse æque:atq̃ anguis.ly.ego. ne istuc dixi tibi.co.mihi quidem
Hercle.ly. ita me amabit iuppiter uxor:ut ego illud nũquã dixi.
co. Etiam negas.ly.nõ te odisse aiebat uxorẽ uerũ suã.do.palã
Istæc fiunt te me odisse.ly.quin nego.co.& uxorẽ suã
Rurl esse aiebat.ly.hæc ea est quid mihi molestus es.co.quia
Me non nouisse ais:ni metuis tu istãc.ly.sapio nã mihi unica est.
co. Vin me experiri.ly.uolo.co.mercedẽ dato.ly.cras petito:
Dabitur nũc abi.do.heu misere mihi nũc ego uerũ
Illud uerbũ esse experior uetus aliquid mali esse ꝓpter uicinũ
Malũ co.cur hic astamus.quin abimus.incomodi siquid
Tibi euenit:id nõ est culpa mea.ly.quin me radicas miserũ
co. Scio iam quid uelis.nẽpe me hinc abire uis.ly.uolo.inq̃.
co. Abibitur.dragmã dato.ly.dabitur.co.dari ergo sis iube
Dari potest interea dũ illi ponũt:ly.quin abis.potine ut molestus

Ne ſis.co.agite aponite obſoniũ iſtuc ante pedes illi ſeni.
Hæc uaſa aut mox aut cras iubebo abſ te peti:ſequimini
ly. Fortaſſe te illũ mirari coquũ quod uenit:atque hæc adtulit:
Dicã quid eſt.do.nõ miror:ſi quid damni facis aut flagitii
Nec pol ego patiar ſic me nuptã tã male:meaſque in ædis
Sic ſcorta obductarier:ſyra rogato meũ patrẽ meis uerbis:
Vt ueniat ad me iam ſimul tecũ.ſy.eo.ly.neſcis negotii
Quid ſit uxor obſecro.cõceptis uerbis iã iuſiurandũ dabo
Me nũq̃ quicq̃ cũ illa:iã ne abiit ſyra perii hercle.ecce autẽ
Hæc abit:uæ miſero mihi.at te uicie di deæque pdiũt cũ tua amica.
Cũque amationibus:ſuſpicione ipleuit me indigniſſime cõciuit
Hoſtis domi.uxor aceruma eſt ibo ad forũ:atq; hæc demiphoni eloq̃r
Me iſtãc capillo ptracturum eſſe in uiã:niſi
hinc abducit quo uult exhiſce ædibus.
Vxor heu uxor quãq̃ tu irata es mihi:iubeas ſi ſapias:hæc intro
Auferier.eadẽ licebit mox cœnare rectius.

Syra ſerua.Eutychus aduleſcens.

ſy. Era quæ me miſit ad patrẽ:non eſt domi:rus abiiſſe aiebãt.
h Nunc domũ renũciat.eu.defeſſus ſum urbem totã
Peruenarier nihil inueſtigo quicquã de illa muliere:ſed mater
Rure rediit:nam uideo ſyrã aſtare ante ædis:ſyra
ſy. Quis eſt qui me nominat.eu.herus atq; alũnus tuus ſũ:ſy. ſalue
Alumne.eu.iam mater rure rediit.reſpõde mihi.ſy. cũ quidẽ
Salute a familia maxima.eu.quid iſtuc negocii eſt.ſy.tuus pater
Belliſſimus amicã adduxit intro in ædis.eu.quomodo.ſy. adueniens
Mater rure eam offendit domi.eu.pol.haud cẽſebam iſtaq; eſſe
Operaq; patrem etiãq; nũc mulier intus eſt.ſy.etiã.eu.ſequere me

Syra.

Caſtor lege dura uiuunt mulieres multoq; iniquiores miſeræ
e Quã uiri nã ſi uir ſcortũ duxit clã uxorẽ ſuã id ſi reſciuit uxor
Impune eſt uiro.uxor uiro ſi clã domo egreſſa ẽ foras. uiro fit
Cauſa exigitur matrimonio utinã lex eſſet eadẽ quæ uxori eſt uiro
Nam uxor cõtẽta eſt quæ bona eſt uno uiro q minus uir una uxore
Contentus fiet.ecaſtor faxim ſi itidẽ plectantur uiri.
Si quis clã uxorẽ duxerit ſcortũ ſuam:ut illæ exiguntur:quæ in ſe
Culpam cõmerẽt plures ſint uiri uidui quã nũc mulieres.

Charinus.

I Imẽ ſupum iferũq; ſalue ſimul autẽ uale:hũc hodie poſtremũ
Extollo me a domo patria pedẽ uſus.fructo.uicto cultoiã mihi
Haq; ædiũ iterẽptuſt.iterfectuſt.aliẽatuſt.occidi.dii penates

Meum parentũ.familiæ lar pater.uobis mando meũ parentũ rem
Bene ut tutemini ego mihi alios deos penatis persequar:aliũ larem
Aliã urbẽ:aliã ciuitatẽ:ab atticis abhorreo.nã ubi mores deteriores
Increbrescunt i dies:ubiq; amici q infideles sient:nequeas pnoscere
Vbi quid eripiatur aio tuo quod placet maxume.
Ibi quidẽ si regnum detur:non est cupita ciuitas

Eutycus.charinus

Iuũ atq; hoium quæ speratrix atq; hera eadẽ es hoibus
Spẽ sperata quã obtulisti hãc mihi grates ago.ecqs nã deus ẽ
Qui mea nũc lætus læticia fiat.domi erat q; q̃ritabã sex sodales
Repperi:uitã:amicicia:ciuitatẽ:lætitiã:ludum:iocũ.
Forq; inuenturus sim:ita pessimas pessundedi.irã inimicicia
Mœrorẽ lachrymas.exiliũ.inopiã.solitudinẽ.sultitiã:
Exitiũ.pertinaciã.date di quæso cõueniẽdi mihi eius celerẽ copiã
Apparatus sum.ut uidetis:abiicio supbiã:egomet mihi comes
Celator equus agasso.armiger.egomet sum mihi imperator.
Idẽ egomet mihi obedio.egomet fero quod usust.
Cupido quantus es:nã tu quẽuis cõfidentem facile tuis factis facis
Eundẽ ex cõfidente actutũ diffidentem denuo
Cogito quo nã illũ currã quæritatũ:ch.certa res est
Mensq; quærere illã quoquo hinc abducta ẽ gentiũ:
Neq; mihi ulla obsistat amnis:neq; mõs neque adeo mare
Nec calorẽ:nec frigus metuo.neq; uẽtũ:neq; grandinẽ
Imbrem perpetiar.laborẽ sufferã:solẽ sitim
Nõ concedã:neq; conquiescam usq̃ noctu:neque dius
Prius pfecto q̃ aut amicã:aut mortẽ inuestigauero
eu. Nescio cuia uox ad aurẽ mihi aduolauit.ch.inuoco
Vos diales ut me bene tutetis lares.eu.iuppiter
Est ne ille charinus.ch.ciues bene ualete.eu.ilico
Sta charine.ch.q me reuocat.eu.spes.salus.uictoria.
ch. Quid me uoltis?eu.ire,tecũ.ch.aliũ comitẽ quærite.
Nõ admittũt hi me comites q tenent.eu.q sunt ei
ch. Cura miseria.ægritudo lachrymæ lamentatio
eu. Repudia istos comites:atque hoc respice.& reuortere.
ch. Siquidẽ mecũ fabulari uis subsequere.eu.sta.illico:
ch. Malefacis properantẽ q me cõmorare:sol abit.
eu. Si huc item properes:istuc pperas:facias rectius.
Nunc secundus uentus nunc est:cape modo uorsoriam
Hic serenus fauonius est:hic auster imbricus.
Hic facit tranquillitatẽ,iste omnis fluctus conciet:

Respice ad dextrã charine huc nõne ex aduorso uides.
Nubis atra imberq; instat.aspice nũc ad sinistrã:atq; uides.
Cælũ ut splendore ẽ plenũ.ex aduorso uides:
Religionẽ illi obicit.recipiã me illuc sapis
O charine contra pariter fer gradum.& confer pedem
Porrige brachiũ.prende iã tenes.ch.teneo.eu.tene
Quo nũc ibas.ch.exulatũ.eu.qd tibi facere uis.ch.qd miser ẽ
eu. Ne paue:restituã iã ego te ĩ gaudiũ utiq; ut sis maxime.
ch. Quid uis audire:id audis.qd gaudeas.eu.sta illico amicus
Aduenio:multũ beneuolẽs tuã amicã.ch.qd eã
eu. Vbi sit ego scio.ch.tun eã:tune obsecro.eu.sanã & saluã
ch. Vbi eã saluã.eu.ego scio.ch.ego me mauelim.
eu. Potin ut aio sis trãquillo.ch.qd si animus fluctuat.
eu. Ego istũ in trãsquieto tuto sistã:ne time.
ch. Obsecro te loquere ubi sit:ubi eã uideris:qd taces.
Dic enicas me miser tua reticentia.eu.non longe
Hinc abest a nobis.ch.qn ergo cõmonstras:si tu uides.
eu. Nõ uideo hercle nũc:sed uidi mõ.ch.quã ego uideã:facis
eu. Faciã.ch.lõginquũ istuc amantist.eu.ẽt emutis oia
Cõmostrabo amictor mihi nullus uiuit.atq; is est
Qui illã habet neq; ẽ quoi magis me uelle melius æquũ siet.
ch. Nõ curã de istoc ullã quæro.eu.de illa ergo ego dico tibi
Sane hoc non in mentẽ uenit dudum ut ob
cha. Dic igitur ubi illa est.eu.in nostris ædibus.ch.ædis probas.
Si tu uera dicis:pulchre ædificatas arbitror
Sed qd ego istuc credam uidistin.an tu audita nuncias.
eu. Egomet uidi.ch.quis eam adduxit uos.eu.inique rogas
cha. Vera dicis.eu.nihil charine te quicq̃ pudet.
Quid tua refert:qui cũ istac uenerit:dum istuc sic
Est profecto.cha.opta ergo ob istunc nunciũ:qd uis tibi.
eu. Quid si optabo.ch.deos orato ut eius faciant copiã
eu. Derides.ch.seruata res est demũ:si illã uidero:sed qn ornatũ
Hunc reticio:heus aliquis est actutũ huc foras
Exite.illinc palliũ mihi huc ferte.eu.hem nunc tu mihi ut places
cha. Optime aduenies puer cape chlamydẽ:atq; hæc istinc sine illico
Vt si hæc non sint uera inceptũ hoc itiner perficere exequar
eu. Non mihi credis.ch.omnia equidẽ credo:quæ dicis mihi.
Sed quin introducis me ad eã:ut uideã.eu.paulisper mane
cha. Quid manebo.eu.tẽpus nõ est introeundi.ch.enicas.
eu. Non opus est inquã nunc intro te ire.ch.responde mihi

Qua causa.eu.opere nõ ẽ.ch.cur.eu.quia nõ est illi cõmodũ.
cha. Ita ne cõmodũ illi nõ est quæ me amat:quã ego contra amo.
Omnibus hic ludificatur me dolis:ego stultior:qd isti credam.
Cõmoratur:chlamydem sumã denuo.eu.mane parũper atq;
Hoc audi.ch.cape sis puer hoc paliũ.eu.mater irata est
Patri uehemẽter:quia scortũ sibi ob oculos aduexerit
In ædis dũ ruri ipsa abest:suspicatur illam amicam esse illi
Sonam sustulli.eã rẽ nunc exquirit intus.ch.iã machæra st
In manu.eu.nã si eo te introducã.ch.tollo ampulã atq; hinc eo
eu. Mane mane charine.ch.erras.me decipere haud potes.
eu. Neq; uolo ædepol.ch.qn tu ergo itiner exequi meũ me sinis
eu. Non sino.ch.ego me moror.tu puere abi hinc intro ocius.
Iam in currũ cõscẽdi:iam lora in manus cœpi meas
eu. Sanus non es.ch.quin pedes uos in curriculũ coniicitis
In cyprũ recta: quãdo quidẽ pater mihi exiliũ parat
eu. Stultus es:noli istuc quæso dicere.ch.certũ exequist.
Operã ut sumã ad perueſtigãdũ ubi sit illæc.eu.qn domist
cha. Nam id quod dixit:id mentitust.eu.uera dico equidẽ tibi.
cha. Iam cyprum ueni.eu.qn sequere:ut illã uideas:quã expetis.
cha. Perconctatus non inueni.eu.matris iã iram neglego.
cha. Porro proficiscor quæ situ nunc pueni calcidem
Video hospitẽ:zacyntho dico quid eo aduenerim:
Cogito quis eã uexerit:qs habeat:si ibi inde audiuerit.
eu. Quin tu istas omittis nugas:ac mecũ huc intro ãbulas.
cha. Hospes respondit zacyntho ficos fieri nõ malas
eu. Nihil mentitus est.ch.sed de amica se in audisse autumat
Hic athenis esse.eu.chalcas iste quidem zacyntust
ch. Nauem conscendo pficiscor illico iã sũ domi. iã redi
Exilio:salue mihi sodalis eutyche ut ualuisti:qd parẽtes
Metuat mr̃ dati bene uocas:benigne dicis:eras apud te
Nõ domi si decet sic fieri oportet.eu.io.quæ isomnia.
Hic homo non sanu.ch.medicari amicus qn pperas.
eu. Sequere scis.ch.sequor.eu:clemẽter q̃so calces deteras:
Audin tu.ch.iã dudũ audiui.eu.pacem cõponi uolo
Meo patri cũ matre.nã nunc est irata.ch.modo
Propter istanc modo.eu.ergo cura.ch.quin tu
Ergo i modo.eu.tam ppiciam reddã:q̃cũ ppicia est iuno ioui.

Demipho.Lysimachus.

de. Vasi tu nunq̃ quicq̃ adsimile huius facti feceris:
ly. q Nam mea uxor ppter illã tota in ferméto iacet.

Edepol nũquã caui ne quid facerẽ:uix uiuus ſum miſer.
de. At ego expurgationẽ habebo:ut ne ſuccenſeat.
Sequere me:ſed exeũtem filiũ uideo meum.

Demipho.Eutychus.Lyſimachus.Charinus.

de. Iam credo placet principiũ:quid agis:quid fit eutyche.
u. Ad patrem ibo ut matris iram ſibi eſſe ſedatã ſciat.
Optima opportunitate ambo autẽ ueniſtis.ly.quid rei eſt.
eu. Vxor tibi placida & placataſt.certe dextras nũciam.
ely. Di me ſeruãt.eu.tibi amicam nullã eſſe nuncio.
de. Di te perdãt:quid negocii eſt nã quæſo iſtuc.eu.eloquar:
Animũ aduortite igitur ambo.ly.quin tibi ambo operã
Dãus.eu.qui bono ſunt genere nati ingenio malo
Suapte culpa genere capiũt genus ingeniũ iprobant:
de. Vergh hic dicit.eu.tibi ergo dicit.de.eo illud uerg eſt magis
eu. Nã te iſtac ætate haud æquũ fuerat filio tuo
Adoleſcenti amanti amicã emptam argẽto eripere ſuo.
de. Quid tu ais charine amicaſt illa.eu.ut diſſimulat
Malus.de.ille quidẽ illã ſeſe ancillã matri emiſſe dixerat.
eu. Propterea igitur tu mercatus nouus amator uetus puer.
cha. Optime hercle perge.ego aſſiſtam hinc alternis cæcus:
Quibus eſt dictis dignus uſq; oneremus ambo.de.nullus ſũ
eu. Filio ſuo qui innocẽti fecit tãtam iniuriam
Quẽ quidẽ hercle ego in exiliũ cũ iret:reduxi domũ
Nã ibat exulatũ.de.an abiit.eu.etiã loquere larua.
Temperare iſtac ætate iſtis decet te artibus.
de. Fateor:deliqui pfecto.eu.etiã loquere larua.
Itidẽ ut tempus anni ætatẽ aliã aliud factũ cõuenit.
Vacuũ eſſe iſtac te ætate hic decebat noxiis.
Nam ſi iſtuc iuiſſet ſenecta ætate ſcortari ſenex
Vbi loci res ſũma noſtra publica.de.hei perii miſer:
Adoleſcẽtes rei agendæ iſti magis ſolent operã dare
Iam obſecro hercle uobis habere cũ porcis cũ fiſcina
eu. Redde filio ſi habeas iam uolt.de.per me ſibi habeat licet
Semper edepol.eu.quoniã ut aliter facias non eſt copiæ
de. Supplicii ſumã quid uolt ipſe ob hanc iniuriam.
Modo pacẽ faciatis:oro ut ne mihi iratus
Si hercle ſciuiſſem:ſiue adeo ioculo diximſſet mihi
Se illam amare.nũquã facerẽ:ut illã amanti abducerem:
cha. Eutyche te oro ſodalis eius es:ſerua: & ſubueni
Hunc ſenem para me clientẽ:memorem dices beneficii.

eu. Ora ut ignoſcat delictis tuis:atque adoleſcentiæ
cha. Pergin tu aũt.eia ſuperbe inuehere.ſpero ego mihi quoq;
Tẽpus tale euẽturũ: ut tibi gratiam referam parem.
de. Miſſas iã ego iſtas artifici.& quidẽ ego dehinc iã.ch.nihil
Conſuetudine animus rurſus te hucinducet.de.obſecro
Satis iam ut habeatis.quin loris cedite etiã ſi lubet.
eu. Recte dicis:ſed iſtuc uxor faciet:cum hoc reſciuerit.
de. Nihil opus reſciſcat.ch.quid iſtic nõ reſciſcet:ne time
eu. Eamus intro non uiſibile hic locus factus tuis
Dum memoramus.arbitri ut ſint q prætereant per uias
cha. Hercle qui tu recte dicis eadem breuior fabula
Erit:eamus.ly.hic eſt intus filius apud nos tuus
de. Optime eſt illac per hortũ nos domũ tranſibimus.
ly. Eutyche hanc uolo prius rẽ agi:q̃ meũ intro refero pedem
eu. Quid iſtuc ẽ?ly.ſuam quiſq; homo rem meminit:reſpõde.
Mihi certon ſcis:nõ ſuccẽſere mihi tuã matrẽ.eu.ſcio.
ly. Vide.eu.me uide.ly.ſatis habeo:id quæſo hercle ẽt uide
eu. Nõ mihi credis. Ly.ĩmo credo:ſed tamen metuo miſer.
ch. Eamus intro.eu.imo dicamus ſenibus leges.ch.cenſeo
Prius habeamus quas leges tenẽãt:contẽtiq; ſint.
Annos natus ſexaginta qui erit:ſi quẽ ſcibimus ſeu maritũ
Seu hercle adeo celibẽ ſcortarier:cũ eo nos hic lege agemus
Inſeitũ arbitrabimur:& per nos quidẽ hercle egebit
Qui ſuũ pdegerit.neu quiſq̃ poſthac phibeto adoleſcentẽ
Filiũ: quin amet & ſcortũ ducat.quod bono fiat mõ.
Siqs phibuerit plus pdet clã ſi phibuerit palam.
Hæc adeo ut ex hac nocte primũ lex teneat ſenes
Bene: ualet atq; adoleſcẽtes:hæc ſi uobis lex placet:
Ob ſenũ hercle induſtriã uos æquũ eſt clare plaudere.

Pſeudolus.

e Xporgi melius lumbos atque exurgier
Plautina longa fabula in ſcenam uenit.

Prologus.

Ræſentis numerat qndecim miles minas
Simul conſignat ſymbolum ut phœniciũ
p Ei det leno:qui eũ cum reliquo afferat
Venientem caculam interuortit ſymbolo
Dicens ſyrum ſe ballionis pſeudolus
Opemq; herili ita tulit:nam ſimiæ
Leno mulierem quem is ſuppoſuit:tradidit:

Venit harpax uerus: res palam cognoscitur:
Senexq; argentũ: quod erat pactus reddidit.
Pseudolus. Callidorus.
pse. Iex te tacẽte fieri possem certior here quæ miseriæ te
s Tã misere macerãt: duorũ labori ego hominũ parsisse
Lubens. mei te rogãdi & tui respondẽdi mihi.
Nunc quoniã id fieri nõ potest: necessitas
Me subigit: ut te rogitẽ: respõde mihi qd est quod tu
Exanimatus iam hos multos dies gestas tabellas tecũ: eas
Lachrymis lauis neq; tui participẽ cõsilii quẽquã facis?
Eloquere: ut quod ego nescio: id tecũ sciã. cal. misere
Miser sum pseudole. pse. id te iuppiter phibessit.
cal. Nihil hoc iouis ad iudiciũ attinet sub ueneris regno uapulo:
Non sub iouis. pse. licet me id scire quid sit? nã tu me ãtidhac
Supremũ habuisti comitẽ cõsiliis tuis. cal. idẽ animus. nunc
Est. pse. fac me certũ qd tibi sit iuuabo. aut re. aut opa. aut
Consilio bono. cal. cape has tabellas: tute hinc narrato tibi
Quæ me miseria & cura cõt abefacit. pse. mos tibi geretur.
Sed quid hoc quæso? cal. quid est. pse. ut opinor: quærũt
Litteræ hæ sibi liberos: alia aliã scãdit. cal. ludis me ludo tuo
pse. Has quidẽ pol credo nisi sibylla legerit: interpretari aliũ
Posse neminẽ. cal. cur incleméter dicis lepidis litteris.
Lepidis tabellis. lepida cõscriptis manu. pse. an obsecro hercle
Habẽtq; gallinæ manus. nam has quidẽ gallina scripsit.
cal. Odiosus mihi es: lege: uel tabellas redde. pse. imo enim
Pellegã: aduortito animũ. cal. nõ adest. pse. at tu cita.
cal. Immo ego tacebo. tu hinc ex cæra cita: nã istic meus aius
Nũc est: nõ in pectore. pse. tuã amicam uideo calidore.
cal. Vbi ea est obsecro. pse. eccã in tabellis porrectam: ĩ cæra cubat:
cal. At te dii deæq; quãtus es. pse. seruassint quidem.
cal. Quasi solsticialis herba paulisper frui repẽte exortus sũ.
Repentino occidi. pse. tace dũ tabellas pellego. cal. ergo
Quin legis. pse. phœniciũ calydoro amatori suo per
Cerã & linũ litterasq; interpretes salutẽ mittit
Et salutẽ abs te expetit. lachrymãs titubanti animo
Corde & pectore. cal. perii salutẽ nusquã inuenio
Pseudole: quã illi remittã. pse. quã salutẽ. cal. argenteã
pse. Pro lignea salute uis argenteã remittere illi. uidesis
Quam tu rem geras. cal. recita modo ex tabellis iam faxo scies
Quã subito argẽto mihi usus inuento siet. pse. leno me

Peregre militi macedonico minis uiginti uendidit
Voluptas mea:& priusq̃ hinc abit qndecim miles minas
Dederat:nũc unæ quinq; remorantur minæ.
Ea causa miles hic reliqt simbolũ expressam in cæra
Ex annulo suã imaginẽ:ut qui huc adferret eius similem
Symbolũ cum eo simul me mitteret ei rei dies
Hæc præstituta ẽ:proxima dionysia.pse.cras ea quidẽ
Sunt.cal.prope adest exitiũ mihi:nisi quid mihi
In te est auxilii.pse.sine pellegã.cal.sino.nã mihi
Videor quom ea fabularier:lege:dulce amarũq;
Vna nũc misces mihi.pse.nũc nostri amores:mores:
Consuetudines.iocus.lodus.sermo.suauis sauiatio.
Cõpressiones arcte amantiũ cõparatæ teneris labellis
Molles morsiunculæ.papillaq; horridulaq; oppressiũculæ.
Haq; uoluptatũ mihi omniũ:atq; itidem tibi distractio.
Dissidiũ.uasticies uenit:nisi quæ mihi intest aut tibi ẽ in me salus
Hæc quæ ego sciui ut scires curaui oia:nũc ego te experiar
Quid ames:quid simules.uale.cal.ẽ misere scriptũ pseudole.
pse. O miserrime.cal.qn fles.pse.puniceos oculos habeo.
Nõ queo lachrumam exorare ut expuant unam modo.
cal. Quid ita.pse.genus nostrũ semp sic coclitũ fuit.
cal. Nihil ne adiuuare me audes.pse.quid faciã tibi.cal.heu
pse. Heu:id quidẽ hercle ne par sis dabo.cal.miser sum:argentũ
Nusq̃ iuenio mutuũ pseudole.pse.heu:neq; ĩtus nũmus ullus ẽ!
cal. Heu ille abducturus ẽ mulierẽ cras.pse.heu.cal istoccine
Pacto me adiutas.pse.do id quod mihi ẽ.nã is mihi thesaurus
Iugis in nostra est domo.cal.actũ hodie de me ẽ:sed potes
Nunc mutuã drachmã dare mihi unã:quã cras reddã tibi!
pse. Vix hercle opinor est:si me opponã pignori sed qd de
Drachma facere uis.cal.restim uolo mihi emere.pse:quãobrẽ!
cal. Qui me faciã pensilẽ:certũ ẽ mihi añ tenebras pseq tenebras.
pse. Quis mihi igit drachmã reddet:si dederim tibi.an tu te ea
Causa uis sciẽs suspẽdere:ut me defraudes drachma:si
Dederim tibi!cal.pfecto nullo pacto possum uiuere
Si illa a me abalienatur atq; adducit.pse.qd fles.
Cucule uiues.cal.quid ego ni fleã:cui nec paratus
Nũmus argenti fiet.neq; libellæ spes sit usquã gentiũ
pse. Vt litteraq; ego harum sermonẽ audio:
Nisi tu illi drachmis fleueris argẽteis:qd tu istis lachrymis
Tepbare postulas:nõ pluris refert.q̃ si imbrẽ in cribrũ geras.

Verũ ego te amantẽ:ne paue:non deferam:ſpero alicunde hodie
Me bona opa:aut hac mea tibi inuenturũ eſſe auxiliũ argentariũ
cal. Ad id futurũ unde.pſe.unde unde dicã:neſcio qa futurũ eſt
Ita ſupcilium ſalit.cal.utinã quæ dicis:dictis facta ſuppetant.
pſe. Scis tu quidẽ hercle mea ſi cõmoui ſacra quo pacto & quãtas
Soleam turbellas dare!cal.in te nũc ſunt oĩs ſpes ætati meæ
pſe. Satin eſt ſi hanc hodie mulierẽ efficio tibi tua ut ſit:aut ſi tibi
Do uiginti minas.cal.ſatin ſi futurũ ẽ.pſe.roga me uiginti minas
Vt me effecturũ tibi quod pmiſi ſcias roga.cal.obſecro hercle
pſe. Geſtio promittere.cal.dabis ne argenti mihi hodie uiginti minas!
pſe. Dabo:moleſtus nũc iam ne ſis mihi:atq; ne dictum tibi neges
Dico prius ſi neminẽ aliũ potero:tuũ tangã patrẽ.cal.dii te
Mihi ſeruẽt:uerũ ſi potes pietatis cã uel etiã matrẽ quoq;
pſe. De iſtac re in oculũ utrũ uis cõqeſcito.cal.oculũ utrum
An ne in aurẽ.pſe.at hoc peruolgatũ eſt minus nunc nequis
Dictũ ſibi neget:dico oĩbus pube præſenti:ĩ cõtione omni populo
Oĩbus amicis notiſq; edico meis in hunc diẽ a me ut caueãt:
Ne credant mihi.cal.tace obſecro hercle.pſe.qd negocii eſt.
cal. Oſtium lenonis crepuit.pſe.crura mauellẽ modo
cal. A tq; ipſe egreditur:penitus periurũ caput.

Leno. Lorarii.iiii.pſeudolus Seruus.calidorus adoleſcẽs

Le. Xite.agite.ite ignaui.male habiti & mala cõciliati
Quorũ nunq̃ qcq̃ cuiq̃ uenit in mentẽ:ut recte faciant
Quibus niſi ad hoc exẽplũ expior:nõ põt uſura uſurpari.neq; ego
Homines magis aſinos unquã uidi:ita plagis coſtæ callent:
Quos dũ ferias:tibi plus noceas.eo enim ingenio hi ſũt flagricibæ
Qui hæc habent conſilia:ubi data occaſio ẽ:rape clepe tene.harpaga
Bibe.effuge:hoc eſt corũ opus ut mauelis lupos apud ouis linquere
Quã hos domi cuſtodes:at facie cũ aſpicies eoꝝ haud mali uidentur
Opa fallũt.nũc adeo hãc edictionẽ niſi aĩum aduortetis oẽs
Niſi ſomnũ ſocordiamq; ex pectore oculiſque amouetis
Ita ego ueſtra latera loris faciã ut ualide uaria ſint:
Vt ne periſtromata qdẽ æque picta ſint campanica:
Neque alexandrina beluata conſuta tapetia.
Atque heri ante dixerã oĩbus dederamque eas prouincias
Verꝝ ita uos æſtis perditi:negligentes ingeno improbo
Officiũ ueſtrum ut uos malo cogatis commonerier.
Nempe ita animati eſtis:uos uincere hoc duricia tergi atq; me
Hoc uidetis ut alias res agũt.hoc agite.hoc animũ aduortite
Huc adhibete aures:quæ ego loquar.plagigera genera hominũ:

Nunq̃ ædepol uestrũ duriusterg̃ũ crit:q̃ terginũ hoc meum
Cui nũc dolet:hem:sic datur.si qu is herũ seruus spernit.
Adsistite oẽs contra me:& quæ loquor:aduortite aĩum.
Tu qui urnã habes:aquã ingere.face plenũ ænũ sit cito.
Lo. Te cũ securi:caudicali præficio prouinciæ
At hæc retonsa ẽ.le.sine siet.itidẽ quoq; uos estis plagis oẽs
Nũ qui minus ea gratia tamẽ omniũ opera utor.
Tibi hoc præcipio:ut niteant ædes:habes q̃d facias,ppera abi itro
Tu esto lectisterniator:tu argentũ eluito:id extruito
Hæc eũ ego a foro reuertor:facite ut offendam parata
Vorsa præsterga strata lautaq; coctaq; oia uti sient
Nã mihi hodie natalis dies est:decet eũ omnes uos concelebrare
Pernã callũ glandiũ sumen facito in aqua iaceant.satin audis
Magnifice uolo eni sũmos uiros accipe:ut mihi rẽ esse reanẽ
Intro abite atq; hæc cito celebrate:ne mora quæ sit cocus cũ ueniat
Mihi.ego eo in macellũ ut pisciũ qcqd est precio præstinẽ
Puere præ:nequisq̃ pertundat crumenã cautio est:
Vel opire:est quod domi dicere pene sum oblitus.
Auditin:uobis mulieres hanc habeo edictionẽ.
Vos quæ in mũdiciis:molliciis:delitiisq; ætatulam agitis
Viris cũ sũmis inclitæ amicæ nunc ego scibo atq; hodie expiar
Quæ capiti quæ uentri opam det quæq; suæ rei:quæ sõno studeat.
Quã libertã fore mihi credã.& quã uenalẽ hodie expiar.
Facite hodie:ut mihi munera multa huc ab amatoribus cõueniant.
Nã nisi penus ãnuus hodie cõuenit:cras populo,pstituã uos.
Natalẽ scitis mihi esse diẽ hunc:ubi isti sunt:quibus uos ocu'i estis.
Quibus uitæ:qbus delitiæ estis:qbus suauia.mamilla:mellita.
Manipulatim mihi munigeruli facite ante ædis iã hic adsint.
Cur ergo uestẽ.aurũ atq; ea qbus est uobis usui phibeo.qd mihi
Domi nisi malũ uestra opa ẽ.hodie iprobe uino mõ cupidæ estis
Eo uos uestros panticesq; adeo madefacitis cũ ego sim hic siccus:
Nũc adeo hoc factũ ẽ optimũ:ut noie quãq; apellẽ suo
Ne dictũ esse actutũ sibi quæpiã uestrarũ mihi neget
Aduortite animũ cunctæ principio hedillũ tecũ ago
Quæ amica es frumentariis
Quibus cũctis mõtes maximi acerui frumenti sunt domi.
Fac sis sit delatũ huc mihi frumentũ:hũc annũ quod satis
Mihi etiã familiæ oi sit meæ:atq; adeo ut frumento affluã
Vt ciuitas nomẽ mihi cõmutet:meq; ut prædicet
Lenone ex ballione regẽ iasonem.cal.audin furcifer

Quæ loquitur:ſatin magnificus tibi uidetur.pſe.pol iſte
Atq; etiã maleficus:ſed tace atq; hanc rem gere.
Le. Aeſchrodora tu quæ amicos tibi habes lenonũ æmulos
Lanios qui itẽ ut nos iureiurando malo querunt rẽ.audi
Niſi carnaria tria grandia tergoribus onerata:iuberi hodie
Mihi erunt.cras quaſi dircẽ olim ut memorant duo
Gnati iouis deuinxere ad taurũ.item hodie ſtringam ad carnariũ.
Id tibi profecto taurus fiet.cal.nimis ſermone huius
Ira incendor.pſe.hũccine hic hoĩem pati colere iuuẽtutẽ
Atticã ubi ſunt:ubi latent:quibus ætas integra ẽ q amãt a lenone
Quin cõueniũt:quin una omnes peſte hac populũ hũc liberãt.
Sed nimis ſum ſtultus:nimiũ fui
Indoctus:ne illi audẽt id facere quibus ut ſeruiant
Suus amor cogit:ſimul prohibet faciant.
Aduerſum eos quod uolũt:cal.uah tacc.pſe.quid eſt.
cal. Malemorigerus male facis mihi:cũ ſermone huic obſonas.
pſe. Taceo.cal.at taceas malo multo q̃ tacere te dicas.le.tu aũt
Xiſtilis fac ut aĩum aduortas.quoius amatores
Oliuinam domi habent maxumam.
Si mihi non iam huc culleus oliui deportatur
Teipſam culleo ego cras faciã deportere in pergulam.
Ibi tibi adeo lectus dabitur:ubi tu haud ſomniũ capias:
Sed ubi uſq; ad lãgorẽ:tenes quorſum hæc tẽdãt quæ loquor:
En execrato:quæ tibi amicos tot habes tãpbe oleo onuſtos
Nũc tua iam eſt hodie & tuorũ opera conſeruorũ.
Nitidiſſimũ caput:aut num ipſe ego pulmento utor magis
Vnctiuſculo:ſed ſcio tu oleũ haud magnipẽdis:uino te deuincis.
Sine mõ reprehendã ego cuncta hercle una opera niſi
Quidẽ hodie tu oĩa facis ſceleſta:hæc ut loquor.
Tu aũt quæ pro capite argentũ mihi iã iamq; ſæpe numeras
Ea paciſci mõ ſcis ſed quæ pacta es:non ſcis ſoluere.
Phœniciũ tibi hæc ego loquar:delitiæ ſummatũ uirũ
Niſi hodie mihi exfundis tuorũ amicorũ oẽ hoc penus adfertur
Cras pœni phœnicio chorio inuiſes pergulam.

Gallidorus.pſeudolus.ballio Leno.

cal. Seudole non audis quæ hic loqtur.pſe.audio here eqdem
p Atq; aĩum aduorto.cal.qd mihi es auctor huic ut mittã
Ne amicã hic meã pſtituat.pſe.bene curaſſis.liqdo es aio
Ego pro me & pro te curabo.iamdiu ego huic bene.& hic mihi
Volumus.& amicicia eſt antiqua.mittã hodie huic ſuo die natali

Malã rẽ magnã & maturã.cal.qd opus ẽ?pse.potin aliã rem
Vt cures.cal.at.pseu.bat.cal.crucior.pse.cor dura.
cal. Nõ possum.pse.fac possis.cal.quoniã pacto possim uincere animũ
pse. In rẽ qd fit præuortaris.quã rem aduerso aio ausculres
cal. Nugæ ista hæc sunt:non iucundũ est nisi amans facit
Stulte.pse.pergin.cal.o pseudole mi fine sim nihili
pse. Mitte me sis.cal.sino.pse.modo ego aberam:cal.mane mane iam
Vt uoles me esse:ita ero.pse.nũc tu sapis.bal.it dies ego mihi cesso
I præ puere.cal.heus abiit.quin reuocas.pse.qd ꝓperas placide
cal. At priusquã abeat:quod hoc malũ tã placidus puere hodie
pse. Nate heus:hodie nate:tibi ego dico.heus hodie nate:redi:&
Respice ad nos.tã & si occupatus:moramur:mane.sunt cõloqui
Qui uolũt te.bal.qd hoc est.quis est qui moram occupato
Molestã obtulit.pse.qui tibi sospitalis fuit?bal.mortuus est
Qui fuit:qui est uiuus.est.pse.nimis superbe.bal.nimis molestus.
cal. Reprehẽde hominẽ adsequere.bal.i puere.pse.accedamus hac
Obuiam.bal.iuppiter te ꝑdat quisquis es.pse.te uolo
bal. At uos ego ambos.uorte hac te puere.pte.non licet conloqui te.
bal. At mihi non lubet.cal.fin tuã ẽ quippiã in rem.
bal. Licet ne obsecro uiuere an licet.uah manta.pse.omitte
cal. Ballio audi.bal.surdus sum:profecto inanilogus es.cal.dedi.
Dũ fuit:bal.nõ peto qd dedisti.cal.dabo quando erit.
bal. Ducito qñ habebis.cal heu heu quã ego malis ꝑdidi modis
Quod tibi detuli & quod dedi.bal.mortua uerba nunc
Facis.stultus es.rem actam agis.pse.nosce saltẽ hũc quis est.
bal. Iamdiu scio q fuit.nũc qui estis ipsus sciat.ambula tu
pse. Potin ut semel mõ ballio hunc cũ lucro respicias
bal. Respiciã istoc precio?nã si sacrificẽ sũmo ioui
Atq; in manibus exta teneam ut proiiciã interea loci
Si lucri quid detur:potius rem diuinã deseram.
pse. Nõ potes pietati obsisti huic:ut res sunt cæteræ
Deos quidẽ quod maxume æquũ est metuere:eos minimi facit.
bal. Cõpellabo.salue multũ serue athenis pessume.pse.di te deæq;
Ament uel huius arbitratu uel meo:uel si dignus alio pacto
Neque ament neq; faciant bene:bal.quid agitur calidore.
pse. Amatur atq; egetur acriter:bal.misereat si familiã alere possim
Misericordia.pse.eia scimus nos quidẽ te qualis sis:ne prædices:
Sed scin quid nos uolumus.ba.pol ego prope modo ut male fit mihi
pse. Et id & hoc qd te reuocamus:quæso aium aduorte.bal.audio.
Atq; in pauca ut occupatus nũc sum confer qd uelis.

pse. Heu pudet quod tibi promisit:quanq̃ id promisit die
Quia tibi minas uiginti pro amica etiã non dedit.
bal. Nimio id quod pudet facilius fertur:q̃ illud quod piget
Non dedisse eis tũ pudet.me qa non accepi piget.
pse. At dabit parabit aliquid hos dies:manta modo.
Nã hic id metuit:ne illã uendas ob simultatẽ suam.
bal. Fuit occasio si uellet iãpridẽ argentũ ut daret.
cal. Quid si nõ habui.bal.iã habes:inuenires tuũ.
Ad danistã deuenires adderes fœnusculũ surripuisses
Patri.pse.surriperet hic patri audacissime:nõ piculũ.
Est ne quid recte mõstres.bal.nõ lenoniũ est.
cal. Egon patri surripere possim quicq̃ cauto seni
Atq; adeo si facere possem:pietas prohibet.bal.audio
Pietatẽ ergo ista amplexator noctu pro phœnico,
Sed cũ pietate amori uideo tuo præuortere:omnes tibi
Patres sunt.nullus est tibi quẽ roges mutuũ argentũ
cal. Qui nomen quoq; iam interit mutuũ.
bal. Heus tu postq̃ hercle isti a mensa surgũt saturi poti.
Qui suũ repetunt:alienũ reddunt natomemini
Ab alienis cautiores sunt.nec reddant alteri.
cal. Nimis miser sum nũmum nusq̃ repire argenti queo
Ita miser & amore peo & inopia argẽtaria.bal.eme die
Cæca hercle oliuũ.id uendito oculata die.iã hercle uel
Ducentæ fieri possunt præsentes mine.cal.perii an non tum
Lex me perdit.qna uicenaria metuũt credere oẽs.
bal. Eadẽ ẽ mihi lex metuo credere.pse.credere autẽ
Eho an pœnitet te qñ hic fuerit usui.bal.nõ est iustus
Quisq̃ amator:nisi q perpetuat data:deq; usq; quando
Nihil sit simul amare desinat.cal.nihil ne temet miseret.
bal. Inanis cedes.dicta nõ sonãt:atq; ego te uiuũ saluũq; uellem:
pse. Eho an iã mortuus ẽ illico uixit amator:ubi lenoni placet.
Semper tu ad me cũ argentata accedito queri monia.
Nam iltuc quod nunc clamitare.non esse argentũ tibi
Apud nouercã querere:pse.eho nũq̃ tu huius nupsisti patri.
bal. Di melius faciant.pse.fac hoc:quod te rogamus ballio
Mea fide si isti formidas credere:ego in hoc triduo
Aut terra aut mari alicunde euoluã id argentũ tibi.
bal. Tibi ego credã.pse.cur non.bal.qa pol.qua opera credã tibi:
Vna opera alligem fugitiuã canẽ agninis lactibus.
cal. Siccine mihi abs te bene merenti male refertur gratia.

bal. Quid nunc uis? cal. ut operiare hos sex dies saltē modo
Ne illā uēdas neu perdas me hoiem amantē. bal. bono
Aio es uel sex opperibor menses. cal. euge homo
Lepidissime. bal. imo uin etiā te faciā ex læto lætantē magis?
cal. Quid iam? bal. quia enim non uenalem habeo phœniciū.
cal. Nō habes. bal. non hercle uero. cal. pseudole accersi hostias
Victimas. lanois ut ego huic sacrificem summo ioui.
Nā hic mihi nūc est multo potior iuppiter. inq̄ iuppiter
Nolo uictimas. ac nimis me extis placari uolo. propera
Quid stas accerse agnos: audin quid ait iuppiter. pse. iam hic ero
Verū extra portā mi etiā currendust prius. cal. quid eo
pse. Lanios inde accersam duos cū tintinabulis: eadē duo
Greges uirgarū inde ulmearū adegero: ut hodie
Ad litationē huic suppetat satius ioui in malam crucē.
cal. Istic ibit iuppiter lenonius: ex tua re non est ut ego emoriar:
pse. Qui dum? cal. ego dicā tibi qa ædepol dū ego uiuus uiuā
Nunquā eris frugi bonæ: ex tua re non est ut ego emoriar.
cal. Qui dū: pse. sic quia si ego emortuus sim: athenis te sit
Nemo neqor: cal. dic mihi obsecro uerū hercle serio hoc
Quod te rogo est non habes uenalem amicā tu meā phœnicium
bal. Non ædepol habeo profecto: nam iampridē uendidi
cal. Quo mō? bal. sine ornamentis cū intestinis omnibus
cal. Meā tu amicā uendidisti. bal. ualde uiginti minis
cal. Viginti minis. bal. utrū uis uel quater quinis minis
Militi macedonico etiā quindecim habeo minas
cal. Quid ego ex te audio. bal. amicā tuā esse factā argenteā.
cal. Cur id ausus facere. bal. libuit: mea fuit. cal. eo pseudole
I gladiū adfer. pse. quid opus gladio. cal. qui hunc
Occidā atq̄ me. pse. quin tu te occides potius: nā hunc fame
Iam occiderit. cal. qd ais quātū terra tegit hominum
Periurissime. iurastin te illā nulli uenditurū nisi mihi:
bal. Fateor. cal. nempe conceptis uerbis. bal. etiam cōsulis quoq̄
cal. Periurauisti sceleste. ba: at argentū intro cōdidi ego sceleſtus
Nunc argentū promere possum domo. tu qui sis istoc genere
Gnatus nūmū nō habes. cal. pseu dole adsiste altrinsecus atq̄
Onera hūc maledictis. pse. licet nunq̄ ad prætorē atq̄ cursim
Currā: lite utar manu. cal. ingere mala multa. pse. iam ego
Te differā dictis meis impudice. bal. ita est. pse. sceleste.
bal. Dicis uera. pse. uerbero. bal. quippini. cal. bustirape.
bal. Certe. cal. furcifer. bal. factū optume. cal. scio fraude

bal. Sũt mea hæc ista.pse.parricida.bal.perge tu.pse.sacrilege
bal. Fateor.cal.periure bal.uetera uaticinamini.cal.legirupa
bal. Valide.pse.pernicies adulescentũ.bal.acerrime.cal.fur.
bal. Babae.pse.fugitiue.bal.bombax.cal.fraus populi
bal. Planissume.pse.fraudulente.cal.impure leno.pse.cenũ.
bal. Cantores probos.cal.uerberauisti patrẽ atq; matrẽ.
bal. Atq; occidi quoq; potiusquã cibũ perhiberẽ.nũ peccaui qppiã
pse. Impertusũ ingerimus dicta doliũ.operã ludimus.
bal. Nunqd aliud eciã uoltis dicere?cal.ecqui te pudet.
bal. Te amatorẽ inuẽtũ esse inanẽ quasi cassam nucem.
Sed quãq; multa mala quæ in me dicta dixisti mihi
Nisi mihi attulerit miles quinq;:quas debet minas
Sicut hæc est p æstituta:sũmæ argento dies
Si is non aderit:posse opinor facere officiũ meum.
cal. Quid id est?bal.si tu argentũ attuleris cũ illo perdiderim
Fidem hoc meum est officiũ ego operæ si sit plus
Tecũ loquar:sed si ne argẽto frustra ẽ.q; me tui misereri postulas
Hæc mea est sentẽtia.ut hinc porro quid agas consulas
cal. Iam ne abis:bal.negocii sũ plenus.pse.paulopost magis.
Illi homo meus est nisi omnes di me atq; homines deserũt.
Ex ossabo ego illũ similiter itidẽ ut murenã coquus
Sed nũc callidore operã mihi te uolo dare.cal.ec
Quid imperas.pse.hoc.ego oppidũ admenire ut hodie capiaturi
Volo:ad eã rẽ usust hojem.astutũ.doctũ.scitũ.& callidũ.
Qui impata hæc facta reddat nõ qui uigilans dormiat.
cal. Cedo mihi qd est facturus.pse.tẽpori ego faxo scies.
Nolo bis iterare sat sic longæ fiunt fabulæ.cal.optumũ:
Atq; æquissimũ oras.pse.ppera adi ac hominem cito
Pauci ex multis sunt amici hoi qui certi sient.
cal. Ego scio istuc.pse.ergo utrinq; tibi nunc delectũ para:
Ex multis exquire illis unũ:qui certus fiet.
cal. Iã hoc faxo aderit.pse.potin ut abeas.cal.tibi morã dictis creas

Pseudolus.

Ostq̃ illic hinc abiit.tu astas solus pseudolus:
p Quid nũc acturus:postq̃ herili filio largitus dictis
Dapsilis.ubi sũt ea:cui neq; parata gutta certi cõsilii:
Neq; adeo argẽti.neq; nũc qd faciã scio.neq; exordiri
Primũ:unde accipias habeas neq; ad detexundã tellã
Certos terminos.sed quasi poeta:fabulas cũ cœpi:sibi
Quærit quod nusq̃ est gentiũ reperit tamen:facit illud

Verisimile quod mendacium est:nũc ego poeta fiam.uiginti minæ
Quæ nusq̃ nunc sunt inueniam tamen.
Atq; ego huic iampridẽ me daturũ dixerã:at uolui incipere
Tragulã in nostrũ senem:uerũ is nescio quo pacto præsens it prius
Sed cõprimẽda ẽ mihi uox atq; oratio:herũ eccũ uideo huc
Simonẽ una simul cũ suo uicino caliphone incedere.
Ex hoc sepulchro uetere uiginti minas effodiã ego hodie:
Quas dẽ herili filio:nũc huc cõcedã:ut horũ sermonẽ legã.

Simo.Calipho.Senes.ii.pseud.seruus.

si. I de dãnosis aut de amatoribus dictator fiat nũc athẽis
s Atticis nemo antecedat filio credo meo:ita nũc p urbem
Solus sermo est oĩbus:eũ uelle amicã liberare:& quærere
Argentũ ad eã rẽ:hoc alii mihi renũciant:atq; id iã
Pridẽ sensi:& subolet mihi.pse.occisa est hæc res:heret hoc negocium
Quin cõmeatũ uolui argentariũ.pficisci.ibi nũc oppido
Opposita obstacula:præsensit nihilẽ prædæ prædatoribus.cal.hoĩes
Qui gestãt quiq; auscultãt crimina si meo arbitratu
Liceat oẽs pendeãt gestores linguis:auditores auribus
Nã ista quæ tibi renunciãtur filiũ:te uelle amantẽ
Argẽto circũducere forsitan ea tibi dicta sunt mẽdacia.
Sed si ea uera sũt:ut nũc est maxime:qd mirũ fecit.
Quid nouũ:adolescens homo:si amat si amicã liberat.
pse. Lepidũ senẽ.si.uetus nolo faciat.cal.at enĩ ne qcq̃ uis
Vel tu ne faceres tale in adolescẽtia.pbũ patrẽ esse oportet.
Qui gnatũ suũ esse.pbiorẽ quã ipsus fuerit postulet.
Nã tu qd dãni:& quod fecisti flagitii.populo uiritim
Potuit dispartirier:id ne tu mirari si patrissat filius
q̃pauci estis hoĩes cõmodiorem
Illic esse patrẽ:esset ut eqor filio.si.quis hic loquitur
Meus hic est qdẽ seruos pseudolosus.hic mihi corrũpit filiũ
Scelerũ caput hic dux.hic ille ẽ pedagogus.hũc ego cupio excruciari
cal. Iã istæc isipiẽtia irã in promptu gerere quanto satius est
Adire blandis uerbis:atq; exqrere sint illa nec ne sint quæ tibi
Renunciantur.bonus animus in mala
re dimidiũ est mali.Si.tibi auscultabo
pse. Itur ad te pseudole oronẽ tibi para aduersum senẽ
Herũ.salutato primũ.ut equom est:postea si qd supsit uicinos
Impartio.si.salue qd agitur.pse.statur hic ad hũc modũ
si. Statũ uide hoĩs callipho quasi basilicũ.cal.bene
Cõfidẽter que te aditisse intellige.pse.decet:innocens

Qui sit atq; inoxius:seruũ supbũ esse apud herũ potissimũ
cal. Sũt quæ te uolumus pcontari quæ quasi p nebulam
Nosmet scimus:atq; audiuimus. Si. conficiet iam te hic
Verbis ut tu censeas non pseudolũ:sed socratem tecum loqui;
pse. Ita ẽ:iampridem tu me spernis:sentio paruam esse
Apud te mihi fidem esse intelligo
Cupis me esse neq; tamen ero frugi bonæ
si. Fac sis uacuas pseudole ædis auriũ:mea ut migrare dicta
Possint quo uolo. pse. age loquere qd uis tametsi tibi succenseo
si. Mihin domino seruos tu succenses. pse. iã tibi mirum id uidetur:
si. Hercle qui ut tu prædicas. cauẽdust mihi abs te irato
Atq; alio tu modo me uerberare atq; ego te soleo cogitas.
pse. Quid censes: Si. edepol merito esse iratũ arbitror
Cũ apud te parum stet fides: pse. iam sic sino.
Iratus sit ego ne quid noceat cauero
si. Sed qd ais? quid hoc quod te rogo. pse. si quid uis roga
Quod scibo. delphis responsum dicito. auorte
Ergo animũ. & fac sis promissi memor. Si. quid ais
Ecquã scis filium tibicinã meũ amare negat mea est
Liberare quam uelit . ceuton Kaito ito negari
Ecquas uiginti minas p sicophantiam atq; pdoctos dolos
Paritas ut ame auferas. pse. abs te ego auferam
si. Ita quas meo gnato des qui amicam liberet fatere
Dycai toina chaytorionai fatetur
si. Dixin caliphon dudũ tibi. cal. memini. si. cur hæc
Tu ubi resciuisti illico cælata me sũt cur nõ resciui. pse. eloquar:
Quia nolebam te memorem prægigni malũ
Herũ: ut seruos criminaret apud herũ. si. iuberes hunc
Præcipitẽ in pistrinũ trahi. cal. nũ quid peccatũ ẽ simo
pse. Immo maxime. si. desiste recte ego meã rẽ sapio calipho.
pse. Peccata mea sunt. animũ aduorte: nunc iã
Qua propter te expertẽ amoris nati habuerim.
Pistrinũ ineundũ scibã: si id faxem mihi.
si. Non a me scibas pistrinũ ineũdum tibi
Cũ ea mussitabas. pse. scibam. si. cur nõ dictum ẽ mihi?
pse. Quia aliud malum aderat istuc aberat longius
Illud erat præsens: huic erat dieculæ.
si. Quid nũc agetis. nã hinc quidem a me non potest
Argentũ auferri. qui præsertim senserim
Ne quisq; credat nummum iam edicã omnibus

pse. Nunq̃ ædepol cuiquã supplicabo dum quidẽ
Tu uiues tu mihi hercle argentũ dabis:
Abs te equidẽ sumã.si.si tu a me sumes.pse.strenue.
si. Excludito mihi hercle oculum si dedero.pse.si dabis
Iam dico ut a me caueas.cal.certe ædepol scio
Si abstuleris mirũ & magnum feceris facinus.
pse. Faciam.si.si non abstuleris uirgis ceditor.
pse. Sed quid si abstulero.si.do iouem testem tibi.
Te ætatem impune habiturũ.pse.facito ut memineris
si. Egon ut cauere nequeam cui prædicitur.
pse. Prædico ut caueas dico inq̃ ut caueas:caue:hem istis
Mihi ut hodie manibus argentũ dabis.cal.ædepol
Mortalem graphicum si seruat fidem.
pse. Seruitũ tibi me abducito:ni fecero.si.bene:atq;
Amice dices:nam nunc iam meust.pse.uin etiam
Dicam:quo uos magis miremini.cal.studeo hercle
Audire nam te ausculto libens:si.agedũ nam satis
Libenter te ausculto loqui:pse.priusquã istã pugnam
Pugnabo.ego etiã prius dabo aliam pugnam claram
Et cõmemorabilem.si.quã pugnã.pse.hem ab hoc
Lenone uicino tuo p sicophantiã:atq; per doctos dolos
Tibicinã illam:tuus quam gnatus deperit
Eam circunducã lepidule momer.si.mirũ quidem est
pse. Effectum hoc hodie reddã utrunq; ad uesperũ
si. Siquidẽ istæc opera ut prædicas perfeceris
Virtute regi agathocli antecesseris:sed si non faxis
Nunqd causa est:illico quin te in pistrinum condam.
pse. Non unũ qdẽ diẽ modo.uerũ hercle in ois:quantus
Est:sed si effecero dabi mihi argẽtũ quod dẽ lenõi illico
Tua uoluntate.cal.ius bonũ orat pseudolus dabo iniq;
si. At enim scin quid mihi in mentẽ uenit:quid si isce
Inter se consenserunt callipho.aut de compacto faciunt
Consutis dolis:qui me argento circunuertant
pse. Quis me audacior sit:si istuc facinus audeam dicere imo
Sic simo si sumus conspecti siue cõsiliũ unquã inimus
De istac re:aut si de ea re unquã inter nos cõuenimus
Quasi in libro cum scribunt litteræ calamo
Sulis me totũ usq; ulmeis conscribito.si.indice ludos
Nũc iã quãdo lubet.pse.da in hunc diem operam
Callipho quæso mihi.ne qd te ad aliud occupes negociũ.

cal. Quin rus ut irem iam heri constitueram?
pe. At nūc disturba quas statuisti machinas
cal. Nunc non abire certū est istac gratia. lubido est ludos
Tuos spectare pseudole. & si hunc uidebo nō dare argentū tibi:
Quod dixi: potius q̄ id nō fiat ego dabo: non demutabo.
pse. Nāque ædepol si non dabis: clamore magno: & multū
Flagitabere. agite amouemini hinc uos intro nūc iam
Ac meis uicissim date locū fallacis. si. fiat: geratur
Mos tibi: sed te uolo domi usq; adesse. cal. qn tibi hanc
Opam dico at ego ad forum ibo iam hic adero.
Si. Actutū redi. pse. suspicio est mihi nūc uos suspicarier.
Me iccirco hæc tanta facinora promittere:
Quin uos oblectē: hanc fabulā dum transigā.
Neq; sim facturus: qd facturū dixerā. non demutabo.
Atq; ēt certū: qd scia: quo sim facturus pacto nihil ēt scio.
Nisi quia futurū ē nam qui in scenam prouenit
Nouo modo. nouum aliqd inuentū afferre addecet.
Si id facere nequeat. det locū illi qui queat
Concidere aliquātisper hinc mihi intro libet.
Cum concenturio in corde sycophantias
Tibicen uos interea hic dilectauerit.
Proh iuppiter ut mihi qcqd ago lepide omnia prosperecq;
Veniunt. neq; quod dubitem. neq; qd timeā meo ī pectore
Condictū est consilū: nam ea stultitia ē facinus magnū
Timido cordi credere. nā oēs res perinde sunt
Vt agas ut eas magnifacias: nam ego in meo pectore prius ita
Parauī copias duplicis triplicis dolos. pfidias. ut ubicūq;
Cū hostibus congrediar. malorū meorū fretus uirtute
Dicā mei industria: & malicia fraudulenti. facile ut uincā
Facile ut spoliem meos perduellis meis perfidiis:
Nūc inimicū ego hunc cōmunē meū: atq; nostrū oium.
Ballionē exbalistabo lepide: date operam modo.
Hoc ego oppidū admœnire: ut hoc die capiatur uolo.
Atq; ut hac meas legiones adducā. si hoc expugno
Facilem ego hanc rem meis ciuibus faciam?
Post ad oppidū hoc uetus continuo mecū exercitū
Protinus obducā: inde me & simul participes oēs
Meos præda onerabo. atq; opplebo mecū: & fugā
Perduellibus meis esse: me ut sciant natum.
Quo sum genere gnatus. magna me facinora decet efficere:

Quæ posteri mihi clara & diu cluant: sed hunc quē uideo quis?
Quis hic est qui oculis obuiā ignorabilis obiicitur. libet scire.
Quid hic uelit: cū machæra & huic quā rē agat: hinc dabo īsidias?

Harpax cacula. pseudolus seruus.

har. I loci sūt atq; hæ regiōes: quæ mihi ab hero sūt demonstratæ:
h Vt ego oculis rationē capio: q̄ mihi ita dixit herus meus miles
Septimas eē ædis a porta. ubi ille habitat leno: cui iussit
Symbolum me ferre: & hoc argentum nimis uelim
Certū qui mihi faciat ballion leno ubi hic habitat.
pse. Si tace tace meus hic est homo ni oēs di atq; homines
Deserūt nouo consilio nunc mihi opus est noua res subito
Mihi hæc obiecta ē: hoc præuortar: principio illa oia missa
Habeo quæ ante agere occepi: nā pol ego hūc stratioticum
Nunciū aduenientē probe percutiā. har. hostiū pultabo
Atq; intus euocabo aliquē foras. pse. quisquis es compendiū
Ego te facere pultandi uolo: nā ego precator: & patronus
Foribus processi foras? har. tu ne esto ballio? pse. īmo uero
Ego eius sum subballio? har. qd istuc uerbi ē. pse. cōdus pmus
Sum pcurator peni. har. quasi te dicas atriensem:
pse. Immo atriensi ego īpero. har. qd tu seruus ne es an liber.
pse. Nūc qdē etiā seruio. har. ita uidere & non uidere dignus
Qui liber fies. pse. nō soles respicere te: cū dicas iniuste alteri
har. Hūc hoiem malū esse oportet. pse. di me seruant: atq; amant
Nā hæc mihi mens est. pcudam ego hodie hinc multos dolos
har. Quid illic secū solus loqt̄. pse. qd ais tu adolescens. har. qd ē.
pse. Es ne tu an nō: es ab illo milite macedonico seruus eius: qui
Hinc a nobis est mercatus mulierē. qui argenti hero meo
Lenoni quindecim minas dederit quinq; debet. Har. sum
Sed ubi tu me nouisti gentiū. aut uidisti. aut conlocutus.
Nam equidē athenis antidhac nunq̄ aduenī neq; te uidi
Ante hunc diē unq̄ oculis meis. pse. qa uidere inde esse:
Nam olim cū abiit: argento hic dies præstituta est quo
Ad referret nobis: neq; dum retulit. har. īmo adest.
pse. Tun attulisti. har. ego met. pse. quid dubitas dare.
har. Tibi ego dem. pse. mihi hercle uero: qui res ratiōesq; heri
Ballionis curo: argētū accepto. expenso: & cui debet dato.
har. Siqdem hercle etiā supremi pmptas thesauros iouis
Tibi libellam argenti nunq̄ credā: dū tu strenuus:
pse. Res erit soluta. har. utinā potius sic seruauero.
pse. Vætibi: tu inuentus uero mēā qui forcilles fidem.

Quasi mihi non sexcenta talenta tanta soleant credier
har. Potest ut alii ita arbitrentur:& ego ut ne credam tibi
pse. Quasi tu dicas me te uelle argento circũducere.
har. Immo uero quasi tu dicas quasiq; ego aũt id suspicer.
Sed qd est tibi nomen.pse.seruus est huic lenoni syrus
Eũ esse me dicã.syrus sum.har.syrus.pse.id est nomẽ mihi
har. Verba multa facimus:herus si domi ẽ tuus.quin puocas.
Vt id agam quo missus hic sum.pse.qeqd est nomen tibi
Si intus esset.euocarem:uerũ si dare uis mihi magis erit
Solutum:quã ipsi dederis.har.at enim scin quid est.
Reddere hoc nõ perdere:herus misit nunc certe scio:
Hoc febrim tibi esse:quia nõ licet hoc inicere ungulas.
Ego nisi ipsi ballioni nũmum credam nemini.
pse. At illic nũc negociosus est res agitur apud iudicem.
har. Di bene uortant.at ego quando eũ esse censebo domi:
Rediero:tu epistolam hanc a me accipe:atq; illi dato:
Nam istic symbolum ẽ inter herũ meũ:& tuũ de muliere:
pse. Scio equidẽ:ut qui argentũ adferret:atq; expressam
Imaginẽ suã huc ad nos:quom eo aiebat uelle mitti mulierẽ.
Nã hic quoq; exemplũ reliquit eius.har.omnem rem tenes:
pse. Quid ego ni teneã.har.dato ergo istũ symbolũ illi.pse.licet
Sed quid est tibi nomen.har.harpax.pse.apagete.
Harpax haud places.huc quidẽ hercle haud ibis intro ni qd
Harpax feceris.har.hostis uiuos rapere soleo ex acie:hoc
Nomen mihi ẽ.pse.pol te multo magis opinor uasa ænea
Ex ædibus.har.nõ ita est.sed scin qd te orem syre.pse.sciam si
Dixeris.har.ego deuortor extra portã huc in tabernã tertiã
Apud anum illã doliarẽ claudam crassam chrysidem.
pse. Quid uis.har.inde ut me arcessas:herus tuus ubi uenerit.
pse. Tuo arbitratu maxime.har.nam ut lassus ueni de uia
Me uolo curare.pse.sane sapis.& consilium placet.
Sed uidessis ne in quæstione sis quando arcessam te.
har. Quin ubi prandero:dabo operã somno.pse.sane censeo:
har. Hũc quid uis.pse.dormitum ut abeas.har.abeo.
pse. Atq; audin harpagẽ iubessis te opiri.beatus eris si cõsudaueris.

Pseudolus seruus

Immortales cõseruauit me illic homo aduentu suo:
d Suo uiatico reduxit me usq; ex errore in uiam.
Nam ipsa mihi opportunitas non potuit opportunius
Aduenire:quã hæc cauata ẽ mihi opportune epistola:

Nam hæc illa ea cornu copiæ est:ubi inest quicqd uolo.
Hic doli.hic fallaciæ omnes sunt:hic sunt sycophantiæ
Hic argentum:hic amica amanti herili filio
Atq; ego nunc me gloriosum faciã & copi pectore
Quo mõ quiq; agerem:ut lenoni surriperem mulierculam
Instituta ornata cuncta in ordine habeo:ut uolueram
Certa deformata habebam:sed profecto hoc sic erit.
Centũ doctũ hoĩum consilia hæc deuincit dea
Fortuna:atq; hoc uerũ est,pinde:ut quisq; fortuna utitur
Ita præcellet:atque exinde sapere eũ omnes dicimus.
Bene ubi qd discimus consiliũ accidisse hominẽ cautum
Eum esse declaramus:stultũ autem illum cui uertit male.
Stulti haud scimus:frustra ut scimus:cũ qd cupienter dari
Petimus nobis.quasi quid in rẽ fit possimus noscere:
Certa amittimus dũ incerta petimus.atq; hoc uenit
In labore atq; in dolore:ut mors obrepat interim.
Sed iã satis ẽ philosophatũ.nimis diu & lõgum loquor!
Di imortales orichalco contra non carum fuit
Meũ mendaciũ:hic mõ quod subito cõmentus fui.
Quia lenonis me esse dixi.nunc ego hac epistola
Tres deludã herũ:& lenonẽ:& q hãc mihi dedit epistolã.
Euge par pari.aliud autẽ quod cupiebã contingit.
Venit eccũ callidorus.ducit nescio quẽ secũ simul.

Callidorus.charinus adolescens.pseudolus.

cal. Vlcia atq; amara apud te sum elocutus omnia.
Scis amorem.scis laborẽ:scis egestatẽ meam
ch. Cõmemini oĩa dic tu mõ me qd uis facere.faciã.
cal. Cũ hæc tibi alia sum elocutus.ut scirẽ si scis de symbolo.
ch. Omnia inq̃.tu modo quæ me facere uis fac ut sciam.
cal. Pseudolus ita mihi imperauit.ut aliquẽ hominẽ strenuum.
Beneuolentẽ adducerem ad se.cha.seruas imperiũ probe.
Nam ut amicum & beneuolentẽ ducis.sed istic pseudolus
Nouus mihi ẽ.cal.nimiũ est mortalis graphicus heuretes mihi est
Is mihi hæc esse effecturũ dixit quæ dixi tibi.
pse. Magnifice hoiem cõpellabo.ca.cuia uox sonat.pse.io.
Io te te tyrãne:te rogo qui imperitas pseudolo.
cal. Quæro quoi ter.pse.trina triplicia tribus mõis.me tria gaudia
Artibus tribus:ter demeritas.dein læticias de tribus
Fraude partas per maliciã.& per dolum:& fallaciam
In libello hoc obsignato ad te attuli pauxillulo!

ch. Illic homo est ut paratragœdiat carnufer
cal. Conser gradum contra at saltem brachium
Dic utrũ spẽ ne an matrẽ te resalutem pseudole:
pse. Immo utrũq;.ca.utrũq; salue:sed qd actũ ẽ.pse.qd times
cal. Attuli hũc.pse.qd attulistũ.cal.adduxi uolui dicere
pse. Quid istic est.cal.charinus.pse.euge.iã charynũ uolo
ch. Quin tu qcqd opus est mihi audacter imperas
pse: Bene sit charine nolo tibi molestos esse nos.
ch. Vos molestos mihi:molestũ est qdẽ.pse.tũ igitur mane:
ch. Quid istuc ẽ.pseu.epistolã mõ hãc intercepi:& symbolũ:
cal. Symbolũ.quẽ symbolũ.pse.qui a milite alienatust:mõ:
Eius seruus qui hunc ferebat eũ qnq; argenti minis
Tuã qui amicam hinc accersebat ei os subleui modo.
cal. Quo mõ.pse.horũ causa hæc agitur spectatoꝝ fabula
Hi sciunt qui hic adfuerũt:uobis post narrauero.
cal. Quid nũc agimus.pse.liberã hodie tuã amicã amplexabere
cal. Ego ne.pse.tu te.ego ipsus inquã.siquidẽ hoc uiuet caput
Si mõ mihi hoiem inuenietis.ppere.cal.q̃ facie.pse.malũ
Callidũ doctũ:qui quando principiũ prehenderit
Porro sua uirtute teneat.quid se facere oporteat.
Atq; eũ qui nõ hic usitatus sæpe sit.cha.si seruos est
Nũquid refert.pse.imo multo mauolo quã liberũ
cal. Posse opinor me dare hoiem tibi malũ & doctũ modo
Qui a patre aduenit charisto.nec dum exiit ex edibus
Quoquã.neq; athenas aduenit unquã ante hesternũ diem
pse. Bene iubestis:sed qnq; inuentis opus est argenti minis
Mutuis quas hodie reddã.nã unã huius mihi debet pater.
ch. Ego dabo ne quære aliũde.pse.o hominẽ opportunũ mihi
Etiã opust chlamyde & machæra:& petaso.ch.a me postum dare.
pse. Di immortales non charinus mihi hic quidẽ ẽ:sed copia
Sed istic seruus ex charisto hic qui aduenit quid sapit
cal. Vtq; a cunabulis.pse.manuleatam tunicam habere hoiem decet.
Ecquid habet is homo aceti in pectore.cal.atq; acidissimi
pse. Quid si opus sit ut dulce promat indidem ecquid habet.
ch. Rogas:murinã:passum:defrutũ:mellinã:mel:quoiusmodi
Quin in corde instruere quondã cœpit hermopoliũ
pse. Euge pellepide charine.me meo ludo iam beas.
Sed qui nomen esse dicam ego isti seruo.ch.simiæ
pse. Scit ne in re aduorsa uersari.cha.turbo nõ æque citus est
pse. Ecqd argutus est.ch.malorũ facinorũ sæpissime.

pse. Quid cum manifesto tenetur.ch.anguilast:elabitur:
pse. Ecqd is homo ē scitus.cal.plebiscitū nō æque scitū est.
pse. Probus homo est ut prædicare te audio.cal.imo si scias
Vbi te aspexerit.narrabit ultro quid esse uelis:
Sed qd es acturus.pse.dicā ubi hominē exornauero
Subriticiū fieri ego illum militis seruum uolo
Symbolū hunc ferat lenoni cū quinq; argēti minis.
Mulierē ablenone abducat.hem tibi omnē fabulā
Cæterū quo quicq; pacto faciat ipsi dixero!
cal. Quid nūc igitur stamus.pse.hominē cū ornamētis omnibus
Exornatū adducite ad me:iā ad trapezitā æschinū
Sed properate.ch.prius illic erimus q̄ tu.pse.abite ergo
Ocius qeqd incerti mihi in animo prius:aut ābiguū fuit:
Nunc liquet:nūc defecatū.si cor mihi nūc peruiast
Omnes ordines sub signis ducā legiones meas
Aui sinistra auspicio liquido:atq; ex sententia
Confidentia est inimicos meos me posse perdere.
Nunc ibo ad forū:atq; onerabo meis præceptis simiā.
Quid agat neqd titubet:docte ut hanc ferat fallaciam.
Iam ego hoc ipsū oppidū expugnatū faxo erit lenoniū

Puer.

Vi seruitutē di dānūt lenoniā puero:atq; idē si addūt
Turpitudinē!ne illi:quātū ego nūc corde cōspicio meo
Malā rem magnā multasq; ærumnas danūt uelut hæc
Mihi euenit seruitus ubi ego omnibus puis magnisq; miseriis
Præfulgior:neq; ego amatorē mihi uliū inuenire queo.
Qui amet me ut cur & tandē nitidiuscule:nūc huic
Lenoni hodie est natalis dies:interminatust a minimo ad maximū
Si quis nō hodie munus misisset sibi:eū cras cruciatu
Maximo prœbitere.nūc nescio hercle rebus quid faciā meis
Neq; ego illud possū:quod illi qui possunt solent.
Nūc nisi lenoni munus hodie misero:cras mihi potādus
Fructus est fullonius.heu q̄ ille hercle ego etiā nūc sū paruulus
Atq; edepol ut nūc male eū metuo miser:si quispiā det
Qui manus grauior siet.q̄q̄ illud aiunt magno gemitu fieri
Cōprimere dentes uideor posse aliquo modo.sed cōprimēda est
Mihi uxor:atq; oratio.herus eccū recipit se domū:& ducit coquū.

Ballio Leno Cocus puer.

Bal. f Orū coquinū qui uocant:stulte uocant
Nā non coquinū est:uerū furinū est forū!

Nã si ego suratus peiorẽ hominẽ quærerem
Coquum nõ potui:q̃ hunc:quem duco: ducere
Multiloquum:gloriosũ:insulsum inutilem.
Quin ob eam rem horcus recipere hunc ad se noluit.
Vt esset hic:q mortuis cœnã.coquat.nã hic solus illis coquere
Quod placeat põt.co.si me arbitrabere isto pacto ut prædicas
Cur cõducebas?bal.inopia.alius non erat
Sed cur sedebas in foro:si eras coquus
Tu solus præter alios.co.ego dico tibi:
Hominũ auaricia ego sũ factus iprobior coquus
Non meopte ingenio.Bal.q̃ istuc ratione.co. eloquar
Quia enim cũ extẽplo ueniũt conductũ coquũ
Nẽ illũ quærũt qui optimus:& carissimus t.
Illum cõducũt potius qui uilissimus t
Hoc ego fui hodie solus obsessor fori.
Illi drachmis iissent miseri me nemo potest
Minoris quisq̃ nũmo ut surgã:subigere.
Non item cœnã condio ut alii coqui
Qui mihi condita prata in patinis proferũt:
Boues qui conuiuas faciunt.herbasq; aggerunt.
Eas herbas herbis aliis porro condiunt.
Indunt coriandrũ feniculũ.alium.atrum olus
Apponũt rumicem:brassicam:betam:blitũ:
Eo lasarpicii librã pondo diluunt.
Teritur sinapis scelerata cum illis:qui terũt
Priusq̃ triuerũt oculi ut extilent facit.
Ei homines cœnas sibi coquunt.cum condiant
Non condimentis condunt.sed strygibus
Viuis conuiuis intestina quæ exedunt.
Hoc hic quidẽ homines tam breuẽ uitam colunt
Cũ hasce herbas huiusmodi in suũ aluũ congerunt
Formidolosas dictu non esu modo:
Quas herbas pecudes nõ edunt:homines edunt:
bal. O quid tu diuinis condimẽtis utere
Qui prorogare uitam possis hominibus :qui ea
Culpes condimẽta.co.audacter dicito.nã
Vel ducenos annos poterunt uiuere meas
Qui essitabunt escas quas cõdidero:
Nam ego cicilendrũ quãdo inpatinas indidi
Aut si polindrum.aut mæcidem.aut

Sane scandicem.eat ipsæ sese patinæ
Feruefaciunt illico hæc ad neptuni pecudes
Condimenta sunt ac atharathrion.
bal. At te iuppiter diiq; omnes perdant cum
Condimentis tuis cũque tuis omnibus mendaciis.
co. Sine sis loqui me .bal. loquere:aq; in malã crucẽ
co. Vbi omnes patinæ feruunt omnis perio.
Terrestres pecudes cecimandro.cõdio aut paropside
Isodos dimissis pedibus in cælũ uolat.
Eum in odorẽ cœnat iuppiter quotidie
bal. Odor dimissis pedibus.co.peccaui insciens
bal. Quid est.co.qa dimissis manibus uolui dicere:
bal. Si nusq; is coctum quidnã cœnat iuppiter.
co. It incœnatus cubitum.bal.in malam crucem
Istaccine causa tibi hodie nũmum dabo
co. Fateor equidem me esse coquum carissimum
Verum pro precio facio: ut opera appareat mea
Quo conductus ueni.bal.ad furandũ quidem.
co. An inuenire postulas quenquã coquum.
Nisi miluinis aut aquilinis ungulis.
bal. An tu coquinatũ ire quoquã postulas
Quin ibi constructis ungulis cœnam coquas
Nunc adeo tu qui meus ame dico tibi:
Vt nostra properes amolliri omnia.
Tum ut huius oculos in occulis habeas tuis
Quoquo hic spectabit eo tu spectato simul
Si hic quo gradietur pariter progredimini.
Manum si protollet::pariter proferto manũ:
Suum siquid sumet id tu finito sumere
Si nostrũ sumet:tu teneto altrinsecus
Si iste ibit:ito:stabit.astato simul.
Si conquiniscet istic:conquiniscito simul
Item his discipulis prius custodes dabo.
co. Habe mõ animũ bonũ.bal. q̃so q̃ possim: doce
Animũ habere qui te ad me adducam domum!
co. Quia sorbitione faciam ego te hodie mea
Item ut medea peliam recoxit senem
Quem medicamento:& suis uenenis dicitur
Fecisse rursum ex sene adolescentulum:
Item te ego faciã.bal.eho an tu etiã ueneficus:

co. Immo ædepol uero hominũ seruator magis
bal. Hem mane quãti istuc unũ me coquinare perdoces.
co. Quid. bal. ut te seruem: neqd surripias mihi
co. Si reddis nũmos meos ne metuas quidẽ
Sed utrũ amicis hodie an inimicis tuis
Daturus cœnam. bal. pol ego amicis: scilicet
Quin tu illos inimicos potius q̃ amicos uocas.
co. Nam ego ita conuiuis cœnam conditam dabo
Hodie atq; ita suauiter conditam
Vt quisque quicque conditũ gustauerit.
Ipsos sibi faciã ut digitos prærodat suos:
bal. Quæso hercle priusq̃ quicq̃ cõuiuis dabis.
Gusta tute prius. & discipulis dato.
Vt prærodatis uestras furtificas manus
co. Fortasse hæc tu nũc mihi nõ credis q̃ loquor
bal. Molestus ne sis nimiũ: iã tu nimis non places
Hem illic ego habito intro abi: & cœnã coque
Propere. co. quin is accubitũ: & cõuiuas cedo
Corrũpit iã cœna. bal. hem subolet fis uide:
Iam hic quoque scelestus ẽ eoquus ut cõicio:
Profecto quid nũc primũ caueam nescio.
Ita in ædibus sunt fures prædo in proximo est:
Iam mihi hic uicinus apud forũ paulo prius
Pater calidori ope fecit maximo. ut mihi cauerẽ
A pseudulo seruo suo. neu fidẽ hei haberẽ. nã eum
Circuire in hunc diẽ: ut me si posset mulere
Interuorteret eũ pmisisse firmiter dixit sibi
Sese abducturũ a me dolis phœnicium
Nunc ibo intro: atq; edicam familiaribus:
Profecto ne quis quicquã credat pseudulo.

Pseudolus Simia Sycophanta

pse. Inunq̃ quenq̃ di immortales uoluere esse
auxilio adiutum
Tũ me: & calidorũ seruatũ uolũt esse: & lenonẽ extinctũ
Cum te adiutorẽ genuere mihi tam doctum
hominem atq; astutũ
Sed ubi illic est. sũ ne ego homo insipiens qui hæc mecũ
Egomet loquar solus. dedit uerba mihi hercle: ut opinor:
Malus cum malo stulte caui: tum pol ego interii: homo si ille
Abiit neque hoc opus quod uoluit: ego hodie efficiam

Sed eccũ uideo uerberea m statuã:ut magnifice infert sese
Hem te hercle ego circũspectabam nimis metuebam
male ne abisses.
sy. Fuit meum officium:ut facerem:fateor.pse.ubi restiteras.
si. Vbi mihi libitũ ẽ.pse.istuc ego satis scio.si.cur ergo q̃d scis me
Rogas.pse.at hoc uolo monere te.sy.monendus ne me moneat.
pse. Nimis tandem ego abs te contẽnor.si.quippe ego te ni cõtemnã
Stratioticus homo qui cluear.pse.iam
Hoc uolo quod occeptunst agi.sy. nunquid
agere aliud me uides
pse. Ambula ergo cito.sy.īmo ocioſe uolo.pse.hæc ea occasio est
Dum ille dormit:uolo ut prior ut occupes adire.
Quid properas.sy.placide ne time:ita ille faxit iuppiter ut
Ille pallã ibidem ante quisquis ille est.qui adest a milite
Nunq̃ ædepol erit ille potior harpax:q̃ ego:habe animũ bonũ
Pulchre ego hanc explicatã tibi rẽ dabo si ego illum
Dolis atq; mendaciis in timorẽ dabo militarẽ aduenam
Ipse sese ut neget eum esse q̃ siet:meq; ut esse autumet
Qui ipsus est?pse.qui potest:sy.occidis me cũ istuc
Rogitas.pse.o hominẽ lepidũ:te quoque etiam
Dolis atq; etiã mendaciis iuppiter te mihi seruet.si.īmo mihi.
Sed uide ornatus hic me satis cõdecet.pse.optume habet.si.esto
pse. Tantũ tibi boni di īmortales diunt quantũ tibi optes
Nã si exoptem quantũ dignus:tantũ dent minus nihilo est:
sy. Neq; ego hoiem quenq̃ uidi magis malũ & maleficũ
Tun id mihi.pse.taceo.sed ego quæ tibi
sy. Dona dabo:& faciã:si hanc rẽ sobrie accurassis!
Potin ut taceas.memorẽ īmemorem facit.qui monet quod
Memor meminit.teneo oĩa in pectore cõdita sunt:meditati
Sũt doli docte.pse.pbus hic est homo.sy.neq; hic ẽ neque ego.
pse. At uide ne titubes.Sy.potin ut taceas?pse.ita me dii ament
sy. Ita non facient.mera iam mendacia fundis.pse.ut ego ob tuam
Simia pfidiã te amo:& metuo.& magnifico
sy. Ego istuc aliis dare cõdidici:mihi obtrudere nõ potes palpum.
pse. Vt ego te hodie accipiã lepide.ubi effeceris hoc opus.
sy. Ha ha he.pse.lepido uictu uio:unguẽtis:& iter pocula pulpamentis
Ibidẽ una aderit mulier lepida tibi sauia sup sauia quæ det
sy. Lepide accipis me.pse.īmo si efficis:tum faxo magis dicas.
sy. Nisi effecero cruciabiliter carnifex me accipito
Sed propera mihi mõstrare ubi sit hostium lenonis ædium:

pse. Tertiũ hoc est.Sy.tace ædes hiscunt.pse.credo animo malest
Aedibus.sy.quid iam.pse.quia ædepol ipsũ lenonem euomũt.
sy. Illiccine est.pse.illic est.sy.mala merces.pse.illuc sis uide
Non prouersus uerum transuersus cedit:quasi cancer solet.

Balio. Pseudolus. Sycophanta.

bal. Inus malũ hũc hominẽ esse opinor:q̃ esse censebã coquũ:
m Nã nihil etiã dũ harpagauit præter cyatũ:& cantharũ.
pse. Heus tu nunc occasio est & tẽpus.sy.tecũ sentio.
pse. Ingredere in uiam dolis:& ego hic in insidiis ero!
sy. Habui numerũ sedulo hoc est sextũ a porta proximũ
Angiportũ in id angiportũ me deuorti iusseras
Quorum has ædis dixerit:id ego admodũ incerto scio:
bal. Quis hic hõ chlamydatus est.aut unde ẽ.aut quẽ quæritat!
Peregrina facies uidetur hiominis.atq; ignobilis:
Sed eccum qui ex incerto faciet mihi quod quæro certius.
Ad me adit recta unde ego hominẽ hunc esse dicã gentiũ!
sy. Heus tu qui cũ hirquina stas barba:respõde quod rogo.
bal. Eo an non prius salutas.sy.nulla est mihi salus dataria
bal. Nã pol hic tantũdem accipies.pse.iam inde a principio pbus
sy. Ecquem in angiporto hoc hominẽ tu nouisti te rogo.
bal. Ego memet me.sy.pauci istuc faciũt homines.q; tu prædicas:
Nam in foro uix decumus qsquis est qui ipsus sese nouerit.
pse. Saluus sũ.iam philosophatur.sy.hominẽ ego hic quæro
Malũ legirupam.impiũ.periurũ.atq; improbum.
bal. Me quæritat.nam illa sũt cognamẽta.nomen si memoret
Modo quid est ei homini nomen.sy.leno ballio
bal. Sum.ego ipse sũ adulescens quẽ tu quæritas.
sy. Tu ne es ballio.bal.ego enimuero is sũ.
sy. Vt uestitus est perfossor parietum
bal. Credo in tenebris.cõspicatus si sis me:abstineas manũ!
sy. Herus meus.tibi me salutẽ multã uoluit dicẽ:hãc epistulã accipe
A me.hanc me tibi iussit dare.bal.qs is homo est qui iussit!
pse. Perii nũc homo in medio luto est.nomẽ nescit hæret hæc res.
bal. Q uã hanc misisse ad me autumas.sy.nosce imaginẽ:tute eius
Nomẽ memorato mihi ut sciam ballionẽ te esse ipsũ.
bal. Cedo mihi epistulam.sy.accipe & cognosce signũ.bal.oho
polymachæro
Purus putus est ipsus.noui herus:polymachæroplacides.
sy. Placides nomen est.scio iam tibi me recte dedisce epistulam.
Postq̃ polymachæroplacidæ elocutus nomẽ es.bal.sed quid

Agitis. sy.quod hõ ædepol fortis:atq; bellator,pbus.sed,ppera
Hic pellegere quæso epistulã.ita negociũ est:atq; accipe
Argentũ actutũ mulierẽq; mihi emitte.nã necesse est
Hodie sicyoni me esse.aut cras mortẽ exequi:ita herus meus
Est imperiosus.bal.noui:notis prædicas.sy.propera pellegere
Epistulã ergo.bal.id ago si taceas modo.miles lenoni ballioni
Conscriptã mittit polymachæroplacides imaginem
Obsignatam:quæ inter nos duo cõuenit olim:sy.symbolũ
Est in epistula.bal.uideo:& cognosco signũ:sed in epistula
Nullam salutẽ mittere scriptam solet.sy.ita militaris
Disciplina est ballio manu salutẽ mitunt beniuolẽtibus
Eadem malam rem mittunt maleuolentibus
Sed ut occepisti perge operã experier.quid epistula
Ista narret.bal.ausculta modo.harpax calator
Meus est:ad te qui uenit.tu ne es harpax:
sy. Ego sum:atq; ipse harpax quidẽ.bal.qui epistulã
Istam fert ab eo argentũ accipies.
Cũ eo simul mulierẽ mitti uolo.salutẽ scriptã dignũ est dignis
Mittere.te si arbitrarem dignũ misissem tibi.
sy. Quid nunc.bal.argentũ des.abducas mulierem.
sy. Vter remoratur.bal.quin sequere:ego intro:sy.sequor.

Pseudolus.

Eiorem:ego hominem.magisq; uersute malum
p Nunq̃ ædepol quenq̃ uidi quam hic est simia
Nimisq; ego illũ hominẽ metuo & formido male
Ne malus item erga me sit.ut erga illũ fuit:ne in re
Secunda nũc mihi obuertat cornua:si occasionẽ cœperit
Cautio est q̃ sit malus:atq; ædepol eqdẽ nolo.nã illi bene uolo :
Nunc in metu sum maximo triplici modo:primũ omniũ
Iam hunc comparem metuo meũ:ne deserat me atque
Ad hostis transeat:metuo autẽ ne herus redeat etiã
Dũ a foro:ne capta præda capti prædones fiant:cũ hoc
Metuo:metuo ne illic huc harpax ueniat:priusq̃ hinc
Hic harpax abierit cũ muliere:pertĩ hercle nimiũ.
Tarde egrediuntur foras:cor conligatis uasis expectat
Meũ:si non educat mulierẽ secũ simul ut exulatum
Expectore fugiat meo:uictor sũ:uici cautos custodes meos
sy. Sycophanta.pseudolus.
E plora nescis ut res sit phœniciũ uerũ haud multo post
n faxo scibis

Accubans:nõ ego te ad illũ duco dentatũ uirum
Macedoniensem:qui lenonẽ flectem facit
Cuiam te esse uis maxime ad eum duco te
Callidorum haud multo post faxo amplexabere:
pse. Quid tu intus.quæso desedisti.quãdiu mihi cor retunsust
Oppugnando pectore:Sy.occasionem reperisti uerbero
Vbi percõteris me insidiis hostilibus:qn hic metimur gradibus
Militaris.pse.atq; ædepol quãq; nequã homo es recte mones
Ballio.Leno.
Abæ nũc demũ mihi animus in tuto ẽ loco postq; iste hic
b Abiit atq; abduxit mulierẽ.mihi libet nũc uenire pseudolũ
Scelerũ caput:& abducere a me mulierẽ fallaciis cõceptis.
Hercle uerbis:satis certo scio:ego peierare mauellem me milies
Quam mihi illũ uerba pderidiculũ dare:nunc deridebo
Hercle hominem:si cõuenero:uerũ in pistrinũ credo ut
Conuenit fore nũc:ego simonẽ mihi obuiam uenire uelim.
Tu mea læticia lætus promiscua siet:
Simo senex.Ballio leno.
si. Iso qd rerũ meus ulysses egerit.iam ne habeat
u Signũ ex arce ballionia.bal.o fortunate cedo fortunatã
Manũ simo.Si.quid est.bal.iã.si.qd iã.bal.nihil est
Quod metuas.si.qd est:uenit ne homo ad te.bal.non.
si. Quid est igitur boni?bal.minæ uiginti sanæ:ac saluæ sũt tibi
Hodie:quas abs te inde est instipulatus pseudolus.si.uelim
Quid est hercle.bal.roga me uiginti minas si ille hodie
Illa sit potitus muliere:siue eã tuo gnato hodie:ut promisit
Dabit?rogato obsecro hercle gestio pmittere omnibus modis
Tibi esse rem ut saluã scias:atq; etiã habeto mulierẽ dono tibi?
si. Nullũ periculũ est.quod sciã.stipularier ut cõcepisti uerba:
Viginti minas dabin.bal.dabũtur.si.hoc quidẽ actunst
Haud male sed eõuenisti hominẽ.bal.immo ambo simul.
si. Quid ait.qd narrat.quæso quid dicit tibi.bal.nugas theatri
Verba quæ in comœdiis solent lenoni dici:quæ pueri sciũt:
Malũ.& scelestũ:& periurum aiebant esse me.
si. Pol haud mentitust.bal.ego haud iratus fui nam quãti refert
Nec recte dicere qui nihil faciat:quiq; inficias nõ eat
si. Quid est quid non metuas:ab eo id audire expecto.bal.quia
Nũnq; a me abducet mulierẽ:iam nec potest.meministin:
Tibi me dudum dicere eã uenisse militi macedonico?
si. Memini.bal.hem illius seruos huc ad me argentũ attullit

Et obsignatũ symbolum.si.quid postea:bal.qui inter me
Atq; illum militẽ conuenerat is secum abduxit
Mulierem haud multo prius.si.bonan fide istuc dicis.
bal. Vnde ea sit mihi.si.uide modo ne illic sit cõtechnatus qppiã.
bal. Epistula:atq; imago me certũ facit.quin illã quidem iam
In sicyonẽ ex urbe adduxit modo.si.bene hercle factũ
Quid ego cesso pseudolum facere:ut det nomẽ ad molarũ
Coloniã:sed qs hic homo est chlamydatus.bal.non ædepol scio:
Nisi ut obseruamus quo eat.aut quã rem gerat.

Harpax.Simo:Ballio:

ha. m Alus & neq̃ est hõ qui nihili impiũ heri sui seruus facit:
Nihili est autẽ suũ q officiũ facere imemor ẽ.nisi adeo monitus
Nã qui liberos esse illico se arbitrantur.ex cõspectu heri
Si sui se abdiderunt.luxuriantur.lustrantur.comedunt.
Quod habent nomen diu.seruitutis ferunt.nec boni ingenii
Quicq̃ in his inest.nisi ut improbis se artibus teneant.cum
His mihi nec locus.nec sermo conuenit:is unq̃ nobilis fuit.
Ego ut imperatũ est.& si abest hic adesse herum arbitror.
Hunc ego illum metuo:cum hic non adest.nec cum adsiet.metuã
Ei:rei operam dabo.nã in taberna usque adhuc:fineret syrus:
Cui dedi symbolum mansi:ut iusserat:leno ubi esset domi
Me aiebat arcessere:uerum ubi is non uenit:nec uocat:
Venio huc ultro:ut sciã:qd rei siet:ne illic homo me ludificet.
Neque quicq̃ est melius:q̃ ut hoc pultem:atque aliquem
Euocem hinc intus:leno argentũ hoc uolo a me accipiat
Atque emittat mulierem mecũ simul.bal.heus tu.si.quid
Vis.ba.hic hoc meust.si.quidũ.bal.quia præda hæc mea est
Scortũ quærit habe argentũ.tam admordere hunc mihi
Lubet.si.iam ne illũ cõmesurus es.bal.dũ recens est.
Dũ datur:dũ calet:deuorari decet:nam boni uiri
Me pauperant: improbi alunt:augent rem meam mali.
Populi strenui mihi improbius uisi sunt.si.malũ quod
Tibi dabunt ut scelestus.har.me nunc cõmoror cũ has fores
Non ferio ut sciam sit ne ballio domi!bal.uenus mihi hæc
Bona dat.cum hos huc adiicit lucrifugas:damni
Cupidos:qui se suamq; ætatẽ bene curant:edunt:bibunt:
Scortantur:illi sunt alio ingenio:atq; tu:qui neque
Tibi bene esse patere:& illis quibus est inuides!
ha. Heus ubi estis uos.bal.hic quidẽ ad me recta habet rectã uiã
ha. Heus ubi estis uos.bal.heus adolescens qd istic debetur tibi

Bene ego ab hoc prædiatus:si bono in bona scæna est mihi.
ha. Ecquis hoc aperit.bal.heus chlamydate.qd istic debet tibi.
ha. Aedium dominũ:lenonẽ ballionẽ quærito.bal.quisqs
Es adulescens operam fac compendi quærere.har.quid iam?
si. Quia te ipsus corã præsens præsentẽ uides.har.tun in es
Chlamydate cauesis tibi acurio infortunio:atq; in hunc
Intende digitũ hic leno est.bal.at hic est uir probus
Sed tu non es uir:flagitare sæpe in clamore in foro
Cũ libello nusq̃ est nisi quod leno hic subuenit tibi.
ha. Quin tu mecũ fabulare.bal.fabulor quid uis tibi?
ha. Argentum accipias.bal.iam si dubiũ des:porrexi manũ
ha. Accipe hic sunt quinq; argenti lectæ numeratæ minæ.
Hoc tibi herus me iussit ferre polymachæroplacides
Quod deberet atq; ut mecũ mitteres phœniciũ.bal.herus tuus.
ha. Ita dico.bal.miles.har.ita loquor.bal.macedonius.
ha. Admodum inq̃.bal.te ad me misit polymachæroplacides.
ha. Vera memoras:bal.hoc argentũ ut mihi dares.ha.si tu quidẽ es
Leno ballio.bal.atque ut a me mulierẽ abduceres.ha.ita.
hal. Phœniciũ esse dixit.ha.recte meministi.bal.mane iam
Redeo ad te.har.at maturate propera.nam ppero.uides
Iam diei multũ esse.bal.uideo hunc aduocare etiam uolo.
Mane modo istic.iam reuertar ad te quid nũc fiet simo.
Quid agimus?manifesto hunc hominem teneo:qui
Argentũ attulit.si.qd iam.bal.an ne scis quæ sit hæc res.
si. Iuxta cum ignarissimis:
Edepol hominẽ uerberonẽ pseudolũ:ut docte dolum
Cõmentust.tantundẽ argenti quantũ miles debuit
Dedit huic:atque hominem exornauit:mulierem q arcesseret.
bal. Pseudolus tuus allegauit hũc:quasi a macedonio milite esset.
si. Habes ne argentum abhomine.bal rogitas quod uides
si. Heus memento ergo dimidiũ istinc mihi de præda dare
Cõmune istuc esse oportet bal.quid malũ id totũ tuum est.
Quã mox mihi opam das.si.tibi do ecquidem.bal.qd nũc
Mihi ex auctor simo.si.exploratorem hunc faciamus ludo
Suppositiciũ.bal.adeo domi cũ ipsus sese ludos fieri senserit.
bal. Sequere quid ais nempe tu illius seruos es.har.planissime.
bal. Quanti te emit.har.suaq; in pugna uirium uictoria.
Nam ego eram domi imperator sũmus in patria mea.
bal. An etiam ille unquam expugnauit carcerem patriam tuam.
har. Cõtumeliã si dices.audies.bal.quid tun hodie

Ex sicyone huc peruenisti.har.altero ad meridiem.bal.strenue
Me hercule isti:quis pernix hic est homo ubi suram
Aspicias:scias posse eum gerere crassas compedes
Quid ais tu ne etiã cubitare solitus es in cunis puer?
ha. Scilicet.bal.etiam ne facere solitus:es scin quid loquar.
ha. Sani ne estis.bal.quid hoc quod te rogo.
Noctu in uigiliã qñ ibat miles:tum tu ibas simul.
Cõueniebat ne in uaginã tuã machæra militis?
ha. I in malã crucẽ.bal.ire licebit tibi tamen hodie tẽpori.
Ha. Quin tu mulierẽ mihi emittis:aut reddis argentũ.bal.mane.
Ha. Quid maneã.bal.chlamydẽ hanc cõmemores
Quãti cõductast.har.qd est.bal.qd meret machæra.
Ha. Heleborũ hisce hoibus opus est.bal.eo.ha.mitte.
bal. Quid mercedis petasus hodie domino demeret.ha.qd domino
Quid somniatis:mea eqdẽ hæc habeo omnia
Meo peculio empta nempe qd fœmina sũma sustinet.
Nũc tibi sunt.senes fricari sese ex antiquo uolunt
bal. Respõde obsecro hercle hoc uero serio quod te rogo.
Quid meres quãtulo argenti te cõduxit pseudolus.
ha. Qui istic pseudolust.bal.pceptor tuus q te hanc fallaciã
Docuit:ut fallaciis hinc a me mulierẽ abduceres.
ha. Quẽ pseudolũ quas tu mihi predicas fallacias
Quẽ ego hominẽ nullius coloris noui.bal.nõ tu istinc abis
Nihil est hodie istius sicophantiis quæstus.pin tu pseudole
Nuncies adduxisse aliam prædam qui occurrit prior
Harpax.har.is quidẽ ædepol harpax ego sum.bal.immo
Aedepol esse uis:purus putus hic sycophanta est.har.ego tibi
Argentũ dedi:& dudũ adueniẽs extẽplo symbolũ seruo tuo
Heri imagine obsignatam epistolam hic ante hostiũ
bal. Meo tu epistulã dedisti seruo:cui seruo.ha.syro
bal. Non confidit:sycophanta hic neq̃ est.nugis meditatur male
Aedepol hominẽ uerberonẽ pseudolum:ut docte dolũ
Cõmetust:tantundem:argenti quantũ miles debuit
Dedit huic:atque hominẽ exornauit:mulierẽ q abduceret.
Nam illã epistulã ipsus uerus harpax huc ad me attulit.
ha. Harpax ego uocor:ego seruus sum macedonis militis.
Ego nec sycophantiose quicq̃ ago.nec malefice.
Neque istum pseudolũ mortalis qui sit noui neque scio
si. Tu nisi mirunst leno plane perdidisti mulierem.
bal. Aedepol næ istuc magis magisq; metuo:cũ uerba audio.

si. Mihi quoq; ædepol iam dudũ ille syrus cor perfrigefacit
Symbolũ qui hoc accepit:mira sunt pseudolus est
Eho tu qua facie fuit dudũ:cui dedisti symbolũ
Ha. Rufus quidã:uentriosus : crassus:syrus:subniger.
Magno capite.acutis oculis ore rubicundo:admodũ
Magnis pedibus.si.perdidisti postq̃ dixisti pedes.
Pseudolus fuit ipsus:actũ est.bal.idẽ etiã morior simo.
si. Hercle aut te sinam emoriri:nisi argẽtum mihi redditur
Viginti minæ.har.atque etiam mihi aliæ uiginti minæ.
bal. Auferetur id præmium a me quod promissi per iocũ.
si. De improbis uiris auferri præmiũ:& prædam decet.
bal. Saltem pseudolum mihi dedas.si.pseudolũ ego dedã tibi
Quid deliquit dixin ab eo tibi ut caueres centies.
bal. Perdidit me.si.at me uiginti modicis mulctauit minis.
bal. Quid nũc faciã.har.si mihi argentũ dederis.te suspẽdito.
bal. Di te perdant.sequere sis me ergo hac ad forũ.ut soluam.
Ha. Sequor.bal.qd ego pegrinos absoluã.cras agã cũ ciuibus.
Pseudolus mihi centuriata habuit capitis comitia:
Qui illũ ad me hodie adlegauit.mulierẽ qui abduceret.
Sequere tu nunc:expectetis dum hac domũ redeã uia
Ita res gesta est:angiporto hæc certũ est cõsectarier.
Har. Si graderere q̃tũ loquere:iam isses ad forum.
bal. Certunst mihi hũc emortualem facere es natali die.

Simo Senex.

Ene ego illũ tetigi bene autem seruos inimicũ suũ:
b Nunc mihi certũ ẽ alio pacto pseudolo insidias dare.
Quam in aliis comœdiis fit:ubi cũ stimulis aut flagris
Insidiantur:at ego iam inultus promã uiginti minas:
Quas promisi si effecisset:obuiam ei ultro deferam.
Nimis illic mortalis doctus:nimis uersutus:nimis malus
Superauit dolũ troianum atq; uicit pseudolus.
Nũc ibo itro:argẽtũ promã:pseudolo insidias dabo:

Pseudolus seruus ebrius.

Vid hoc siccine hoc fit:pedes statin an nõ.an id uoltis ut me
q Hic iacentẽ aliquis tollat.nam hercle si cecidero uestrum
Erit flagitiũ:pergitin pergere:ha seuiendum mihi
Hodie est magnũ hoc uitium uino est:pedes captat primũ
Luctator dolust profecto edepol ego nũc probe habeo madulsam
Ita uictum excurato.ita magnis mundiciis digni ah itaq; in loco
Festiuo sumus festiue accepti:qd opus me multas agere ambages.

Hoc est homini quãobrem uitam amet. hic omnes uoluptates
In hoc omnes uenustates sunt: deis proximũ esse arbitror.
Nam ubi amans cõplexust amantẽ: ubi ad labra labella adiungit
Vbi alter alterũ bilingui manifesto interprehendũt
Vbi manu mamilla opprimitur: ac etiã si lubet corpora cõduplicant
Manu candida cantaq; dulciferum propinare mitissimã amicic iã
Neq; ibi esse alium alio odio ibi nec molestũ: nec sermonibus
morologis uti.
Vnguenta: atq; odores lentiscos. corollas dari dapsiles. non enim
parce pro mi
Victũ cætero. ne quis me roget: hoc ego modo: atq; herus minor
Hunc diem sumpsimus pothime
Postq̃ opus meum: ut uolui. omne perpetraui hostibus fugatis
Illos accubantis. potantis. amantis. cum scortis reliqui: & meũ
Scortũ ibidem. cordi: atq; animo suo obsequentes: sed postq̃
Exurrexi: orant me id ut saltem adhuc modũ intuli.
Illis satisfacere minime ex disciplina quiui ego:
Qui lenonem capere didici: sed palliolatim amictus
Sic incessi ludibundus: plaudunt partim clamitant me ut reuertar
Occepi denuo hoc modo nolui idem. amice dabã me meæ
Vt me amaret. ubi circũuortor cado. id fuit nempe a ludo itaq;
Dum enitor pax iam pene inquinaui pallium: nimiæ tum
Voluptati ædepol fui ob casũ: datur cantharus bibi.
Cõmuto illico pallium illud posui inde huc exii: crapulam
Dum amouerem nunc ab hero ad herq; meũ maiorẽ uenio.
Fœdus cõmemoratũ. aperite heu simoni me adesse
quis nunciat.

Simo. pseudolus. Bal. Leno.

si. Ox uiri pessumi me exciet foras. sed qd hoc quo modo
u Quid tu uideo ego. pse. cũ corona ebriũ pseudolũ tuũ
si. Libere hercle hoc quidẽ: sed uide statũ: nũ mea gratia
Pertimescet. pse. magis cogito seuiter blanditer ne alloquar
Sed hoc me uetat iã facere: quod fero: si q̃ in hoc spes fuast,
Mihi. pse. uir malus uiro optumo obuiam it.
si. Di te amẽt pseudole: sed in malam crucem:
pse. Cur ego me afflictor. Si. quid tu malũ ergo in os mihi
Ebrius irructas. pse. molliter siste nunc me caue ne cadã:
Non uides me ut mandidus adeam.
si. Quæ ista hæc audacia: si te sic inter dius cũ corolla ebriũ
Incedere. pse. lubet. si. qd lubet pergin ructare in os mihi.

pse. Suauis ructus mihi est. sic sine mõ. si. credo eqdẽ potesse te
Scelus massici mõtis uberrumos quattuor fructus ebibere
In hora una. pse. hiberna addito. si. sed hic tamẽ. pse. haud
Male mones. si. unde onustã celocẽ agere te prædicẽ.
pse. Cũ tuo perpotaui modo: sed simo ut probe tactus ballio est
Quæ tibi dixi effecta reddidi. si. derides: pessumus homo est
pse. Mulier hæc facit: cũ tuo filio libera accubat.
si. Omnia ut quicq; egisti ordine scio. pse. quid ergo dubitas
Dare mihi argentũ? si. ius petis: fateor tene.
pse. At negas daturũ esse te mihi tamen das: onera hunc
Hominẽ: atque me consequere. si. ac ego istum onerem.
pse. Onerabis scio. si. qd ego huic hoi faciã statim ultro.
pse. Et argentũ aufert & me irridet. bal. uæ uictis.
pse. Vorte ergo humerũ hem, bal. hoc ego nũquã ratus sum
Fore me ut tibi fierem supplex. heu heu pse. desine.
bal. Doleo. pse. ni doleres tu: ego dolerẽ. bal. qd hoc auferre
Non pseudole abs tuo hero. pse. lubentissimo corde: atq; animo
bal. Non audes quæso aliquã ptem mihi gratiã facere hic argenti.
pse Non me dicis auidũ eẽ hominẽ. bal. nã hoc nũquã eris nũmo diuitior
pse. Neq; te mei tergi miseret si hoc nõ hodie effecissem
bal. Erit ubi te ulciscar: si uiuo. pse. qd mini tare habeo
Tergum. bal. age sane, pse. igitur redi. bal. quid redeam?
pse. Redi mõ: nõ eris deceptus. bal. redeo. pse. simul
Mecũ potatum. bal. ego ne eam. pse. fac quod te iubeo
Si is aut dimidiũ. aut plus ẽt faxo hinc feres. bal. eo duc me quo uis.
pse. Quid nũc: nũqd iratus es: aut mihi aut: filio ppter has res simo?
si. Nihil profecto. pse. i hac. bal te sequor: quia uocas
Spectatores simul. pse. hercle me isti haud solent
Vocare neq; ergo ego istos: ueq; si uoltis adplaudere
Atq; approbare hunc gregem & fabulam in crastinum
uos uocabo.

Argumentum in penulum plauti.

Ver septuennis surripitur carthaginem
Ossor mulierum emptum adoptat hunc senex
p Et facit heredem: eius cognatæ duæ
Nutrixq; eaq; raptæ: mercatus lycus
Vexatq; amantem: at ille cum auro uillicum
Lenoni obtrudit: ita eum furto alligat:
Venit hanno pænus gnatum hunc fratris repperit.
Suasq; adgnoscit: quas perdiderat filias.

Prologus.

Chillem aristrachi mihi cõmentari lubet:
a Inde mihi principiũ capiã ex ea tragœdia:
Siletecq; & tacete atq; animũ aduortite.
Audire iubet uos imperator histricus.
Bonoq; ut animo sedeant in subseliis.
Et qui esurientes:& saturi uenerint.
Qui edistis.multo fecistis sapientius.
Qui non edistis:saturi site fabulis.
Nam cui paratũ si quod edat nostra gratia:
Nimia est stultitia tessum impransum incedere.
Exurge preco:fac populo audientiam
Iamdudum expecto si tuum officium scias
Exerce uocem quam peruiuis & colis.
Nam nisi clamabis statim te obrepet fames
Age nunc reside duplicem ut mercedem feras
Bonum factum esse dicta ut seruetis mea
Scortum exoletũ nequis in proscenio
Sedeat ni uelictor uerbum aut uirgæ muttiant
Neu designator præteriens obambulet
Neu sessum ducat:dũ histrio in scæna siet
Diu qui domi occiosi dormierunt.decet
Animo æquo nunc stent.uel dormire temperent
Serui ne obsideant liberis ut sit locus.
Vel æs pro capite dent:si id facere non queunt.
Domũ abeant.uitent ancipiti infortunio
Ne & hic uarientur uirgis & loris domi.
Si minus curassint:cum heri ueniant domum.
Nutrices pueros infantis anniculos
Domi ut procurent:neuq; spectatũ afferant
Ne & ipsæ sitiant & pueri pereant fame
Neue esurientes hic quasi hædi obuagiant
Matronæ tacitæ spectent:tacitæ redeant
Canora hic uoce sua tinnire temperent.
Domum sermones fabulandi conferant
Ne & hic uiris sint & domi molestiæ
Quodque ad ludorum curatores attinet
Ne palma detur cuiquam artifici iniuria:
Neque ambitionis causa extrudantur foras
Quo deteriores anteponantur bonis

Et hoc quoque etiam quod pene oblitus fui
Dum ludi fiunt:in popinam pediſſe qui
Irruptionē facite:nunc dum occaſio eſt
Nunc dum ſcriblitæ æſtuant occurrite
Hæc quæ imperata ſūt pro imperio hiſtrico
Bonū hercle factū pro ſe quiſq; ut meminerit
Ad argumentum nunc uiciſatim uolo
Remigrare: ut æqui mecum ſitis
Signatores eius.nunc regiones:limites
Cōfinia determinabo ei rei ego ſum factus finitor
Sed (niſi moleſtū ſit) nomen dare uobis uolo
Comœdias:ſin odioſi ſit dicam tamen
Siquidē licebit per illos:quibus eſt in manu
Carchedonius uocatur hæc comœdia.
Latinæ platus patruus pultiphagonides:
Nomen iam habetis.nunc orationes cæteras
Accipite.nam argumentum hoc hic cenſebit
Locus argumentoſt ſuum ſibi proſcænium.
Vos uiatores eſtis:quæſo operam date
Cartaginenſes fratres patrueles duo
Fuere ſummo genere & ſummis diuitiis
Eorum alter uiuit:alter eſt mortuus.
Propterea apud uos dico confidentius
Quia mihi pollictor dixit qui eum pollixerat
Sed illi ſeni cui mortuus eſt filius
Vnicus qui fuerat ab ſublatus patre puer
Septuēnis ſurripitur carthagine
Sexēnio prius quidē quam moritur pater
Quom iam periiſſe ſibi uidet gnatū unicū
Coniicitur ipſe in morbum ex ægritudine
Facit illum heredem:fratrem patruelem ſuū
Ipſe abiit ad acherontem fine uiatico
Ille qui ſurripuit puerū calydonē auehit
Vendit eum domino hic diuiti cuidam ſeni
Cupienti liberorū oſori mulierum
Emit hoſpitalem:is filiū imprudens ſenex
Puerum illum eūq; adoptat ſibi pro filio
Eumq; heredem fecit:cū ipſe obiit diem:
Is illic aduleſcens habitat in illiſce ædibus
Reuertor rurſus denuo carthaginem

Si quid amãdare uoltis aut curarier
Argentum nisi qui dederit nugas egerit
Verꝰ qui dederit magis maioris nugas egerit.
Sed illi patruo huius qui uiuit senex
Carthaginensi duæ fuere filiæ.
Altera quinquẽnis:altera quadrimula
Cũ nutrice una periere:a megaribus
Eas qui surripuit in anactorium deuehit
Venditq; has omnis & nutricem & uirgines
Præsenti argento homini si homo est leno:
Quantũ hominũ terra sustinet.sacerrumo.
Vosmet nunc facite coniecturam cæterum
Quid id sit hominis cui lyco nomen siet
Is ex anactorio ubi prius habitauerat
Huc cõmigrauit in calydona haud diu
Sui quæsti caula iꝰ in illis habitat ædibus.
Earum hic adulescens alteram efflictim perit
Suam sibi cognatam imprudens:neq;
Scit quæ scit neq; eam unq̃ tetigit
Ita eum leno macerat.neq; quicq̃ cũ ea fecit
Etiãnum stupri neq; duxit unquã neque
Ille uoluit mittere:quia amare cernit
Tangere hominẽ uolt leno:illam minorem
In concubinatã sibi uolt emere miles quidam
Qui illam deperit:sed pater illarum pœnus
Postq̃ eas perdidit mari:terra usquequaq; quæritat
Vbi quanq; in urbem est ingressus illico
Omnes meretrices:ubi quisq; habitant:inuenit
Dat aurum:ducat noctem rogat:post ubi
Vnde sit:cuiatis capta ne an surrupta sit
Quo genere gnata:qui parentes fuerint.
Ita docte atq; astu filias quærit suas
Et is ois linguas scit:sed dissimulat sciens se
Scire pœnus plane est:quid uerbis opust
Is heri huc in portum naui uenit uespere
Pater harũ idem huic patruus adolescentulo est
Iã ne hoc tenetis?si tenetis ducite ne dirumpatis
Quæso finite transigi:hem pene oblitus sum reliquũ dicere
Ille qui adoptauit hunc pro filio sibi
Illi pœno huius patruo hospes fuit

Is hodie huc uenïet:reperietq; hic filias
Et hunc sui fratris filium:ut quidem didici
Ego ibi ornabor:uos æquo animo noscite
Hic qui hodie uenïet reperiet suas filias:
Et hunc sui fratris filium. dehinc cæterum
Valete adeste:ibo alius nunc fieri uolo
Quod restat alii faciant palam
Valete atq; adiuuate ut uos seruet salus.

Agorastocles adulescens.milphio seruus

ag. Aepe ego res multas tibi mãdaui milphio:dubias egenas:
s Inopiosas cõsilii:quas tu sapienter:docte:& cordate:& cate:
Mihi reddidisti oppiparas:opa tua:qbus ꝑ bene factis fateor
Deberi tibi & libertatem & multas grates gratias.mi.scitunst per
Tempus hoc iã est uerbũ si uerbum uetus:nã tuæ blandiciæ mihi sunt
Quod dici solet gerræ germanæ ædepol liræ liræ.
Nunc mihi blãdidicus es.heri in tergo meo tris facile corios
Cõtriuisti bubulos.ag.adamans ꝑ amorẽ si qd feci milphio
Ignoscere id te mihi æquũ est.mil:audi tu magis
Et ego nũc amore pereo:sine te uerberẽ itẽ:ut tu mihi fecisti
Ob nullã noxiã:post id loquar tu mihi amanti ignoscito.
ag. Si tibi lubido ẽ aut uoluptati:sino:suspende:uinci:uerbera.
Auctor sũ sino.mil.si auctoritatem postea defugeris ubi
Dissolutus tu sies:ego pẽdeã.ag.ego ne istuc ausim facere ꝓsertim tibi
Quin si feriri uideo te exẽplo dolet.mi.mihi qdẽ hercle
ag. Immo istuc mauelim.mil.sed qd nũc tibi uis.ag.cur ego
Apud te mentiar amo imodeste.mil.meæ istuc scapulæ
Sentiãt.ag.at ego hanc uicinã dico adilphasiũ meã
Lenonis huius meretricẽ masculã.mil.iam pridẽ eqdem
Istuc ex te audiui.ag.differor cupidine eius.sed lenone istoc lyco
Illius domi nõ lutunst lutulentius.mil.uin tu illi neq;
Dare.nũc.ag.cupio.mil.en me dato.ag.abi dierectus
mil. Dic mihi uero serio.uin dare malũ illi.ag.cupio.
mil. Hem eundẽ me dato utrũq; faxo habebit:& neq;:& malum
ag. locare.mil.uin tu illã hodie sine dãno.& dispẽdio tuo
Tuã libertã facere.ag.cupio milphio.mil.ego faciã ut
Facias:sũt tibi intus aurei trecẽti nũmi philippi.ag.sexcẽti quoq;
ag. Satis sunt trecẽti.ag.qd iis facturus.mil.tace:totũ lenonẽ
Tibi cũ tota familia dabo hodie dono.ag.quid facturus.
mil. Ii scies tuus collubiscus nũc in urbest:uilicus eũ hic non
Nouit leno sati itelligis.ag.intellego hercle:sed quod eũ ades

Nescio.mil.non scis.ag.non hercle.mil.at ego iam faxo scies
ei dabitur aurum
Vt ad lenonẽ adferat dicatq; se peregrinũ esse ex alio oppido:
Se amare uelle:atq; obsequi alio suo:locũ sibi uelle liberũ
Præberier:ubi neq̃ faciat clam:ne qs sit arbiter:leno ad se
Accipiet auri cupidus:illico cælabit hoiem & aurꝫ.ag.cõsiliũ
Placet.mil.rogato seruos uenerit ne ad eũ tuus.ille me censebit
Quæri:cõtinuo tibi negabit:qd tu dubitas?quin exẽplo
Duplicet tibi aurũ:hominis fur leno fiet.neq; id unde efficiat
Habet:ubi in ius uenerit.addicet prætor familiã totã tibi.
Ita decipiemus fouea lenonẽ lycum.ag.placet consilium.
mil. Immo etiã expoliuero magis:hoc cum demũ dices:nũc etiam
Rudest.ag.ego in ædem ueneris eo:nisi quid uis milphio
Aphrodisia hodie sũt.mi.scio.ag.oculos uolo meos delectare
Mũdiciis meretriciis.mi.hoc primũ agamus:qd̃ cõsiliũ cœpimus
Abeamus ĩtro:ut collibiscũ uillicum hãc pdoceamus:ut ferat
Fallaciam.ag.quanq̃ cupido uersatur in corde tamen
Tibi auscultabo.mi.faciã ut facto gaudeas:inest amoris macula
Huic hoĩ pectore:sine dãno magno quæ elui neutiq̃ põt
Itaq; hic scelestus est hõ leno lycus:cui iã infortunii intenta
Ballista est ,pbe quã ego haud multo post mittã e ballistario
Sed adelphasiũ eccã exit:atq; anterastilis:hæc ẽ prior quæ meũ
Herũ dementẽ facit:sed euocabo heus i foras agorastocles.
Si uis uidere ludos iucundissimos.ag.qd istuc tumultist milphio
mil. Hem amores tuos si uis spectare.ag.o multa tibi di dent bona
Cũ mihi hoc obtulisti tam lepidũ spectaculũ.

Adelphasiũ.anterastilis meretrices duæ.milphio seruus
Agorastocles adulescens

ad. Egocii sibi q uolet uim cõparare:nauẽ & mulierẽ hæc duo
n Cõparato.nã nullæ magis res duæ plus negocii habẽt
Forte si occepis exornare neq; unq̃ hæ duæ res satis ornantur
Neq; eis ulla ornandi satis satietas est.atq; hæc uti loquor.
Nũc mõ docta dico:nã nos usq; ab aurora ad hoc q; diei est
Postq̃ aurora illuxit:nũq̃ cõcessauimus ex industria ambæ
Lauari:aut fricari:aut tergeri:aut ornari:poliri:expoliri:pingi:fingi
Et una binæ singulis quæ datæ nobis ancillæ:eã nos lauando
Eluẽdo opam dederãt:ad gerundãq; aquã sunt uiri duo defessi
Apagesis negocii quãtũ in muliere una est.si uero duæ:sat scio
Maxumo uni populo:cui lubet plus satis dare potis. sunt quæ n octes
Diesq; in oi ætate semp ornant̃:lauant̃:tergẽtur:poliuntur.

Postremo modus muliebris nullus est:neq; unq̃ lauando
Et fricãdo scimus facere nã quæ lauata ẽ:nisi perculta est
Meo quidẽ aĩo quasi iniusta est.an.miror equidẽ soror te istæc
Fabulari:quæ tã callida & docta sis & faceta:nã cum sedulo
Munditer nos habemus.uix ægreq; amatorculos inuenimus
ad. Ita ẽ uerũ hoc unũ tamen cogitato:modus omnibus in rebus soror
Optimũ ẽ habitu:nimia oĩa nimiũ exhibent negocium
Hoĩbus ex se.an.soror cogita amabo itẽ nos perhiberi:
Q: uasi salsa muriatica esse autumantur sine omnilepore & sine
Suauitate nisi multa aqua & diu macerant.olent.falsa sunt
Tangere ut nõ uelis.itẽ nos sumus eiuscemõi.mulieres sunt
Insulæ admodũ atq; inuenustæ:sine mũdicia & sumptu
mil. Coqua est hæc qdẽ agorastocles:ut ego opinor.scit muriatica
Vt maceret.ag.qd molestus.ad.soror parce amabo.
Sat ẽ istuc alios dicere nobis:ne nosmet nostra etiã uitia loquamur.
an. Quiesco.ade.ergo amo te:sed hoc nũc respõde mihi.sũt hic
Oĩa quæ ad deũ pacẽ oportet adesse.an oĩa accuraui.
ag. Diẽ pulchrũ & celebrẽ & uenustatis plenum
Dignũ ueneri pol cui sunt aphrodisia hodie.
mil. Eeqd grãæ cũ huc foras te euocaui iã num me decet donari
Cado uini ueteris:dic dari:nihil respõdes:huic excidit
Vt ego opinor qd hic malũ astans obticuisti.ag.sine
Amẽ:ne turba tace.mil.taceo.ag.si tacuisses iã istuc
Taceo nõ natũ foret.an.eamus soror mea.adel.oho.amabo
Quid illic nũc pperas.an.rogas qa herus nos apud ædẽ
Veneris mãdat.adel.manet at pol mane
Turba ẽ nũc apud arã:an ibi uis inter ista uersarier?
Prosedas pistorum amicas relliquias alicarias
Miseras schœno deliburas schœnicolas sordidas
Quæ tibi oleant stabulũ:statũq;:sellam:& sessibulũ merũ
Quas adeo haud quisq̃ unq̃ liber tetigit neque duxit
Domũ seruulorũ sordidulorũ scorta diobolaria.
mil. I in malã crucẽ tun audes etiã seruos spernere.
Propudiũ quasi bella sit:quasi eã ipsi reges discutiant.
En monstrũ mulieris.tantula tanta uerba funditat
Proh nebulæ cuius ego cyatho septem noctes non emam.
ag. Dii ĩmortales oĩpotentes qd ẽ apud uos pulchrius:
Quid habetis:q mage ĩmortales uos credã eẽ q̃ ego siem.
Qui hæc tãta oculis bona cõcipio.nã uenus nõ ẽ uenus.
Hãc eqdẽ uenerẽ uenerabor:ut amet ac posthac ppitia.

Milphio heus milphio ubi es.mil.adſum apud te eccum.
ag. At ego elixus ſis uolo.Mil.enī here facis delicias.ag.de te qdē
Hæc didici omnia.mil.ēt ne ut ames eā quā nūquam
Tetigeris:nihil illic qdēſt.ag.deos quoque ædepol & amo: & metuo.
Quibus ego tamen abſtineo manus.adel.heu ecaſtor cū ornatū
Aſpicio noſtrū ambarū penitet:exornatæ ut ſimus.an imo uero
Sane cōmode.nā pro noſtro quæſtu ſatis bene ornatæ ſumus
Nō enim pōt quæſtus iā cōſiſtere ſi eum ſumptus ſupat ſoror
ad. Eo illud ſatius.ſi ſatis qd ſatis eſt:habitus pluſq ſat eſt.
ag. Ita me di ament ut illa me amet malim q di milphio
Nā illa mulier lapidē ſilicē ſubigere ut ſe amet.poteſt:
mil. Pol id qdē hanc mentire:nā tu es lapide ſilice ſtultior
Qui hāc ames.agat uide ſis cū illa nūquā limaui caput.
mil. Currā igitur aliquo ad piſcinā aut lacum:limū petā
ag. Quid eo opus ſit.mil.ego dicam ut tibi & illi limem caput.
ag. In malam rē.mil.ibi ſum equidē.ag.pgis.mi.taceo.ag.at.
Perpetuo uolo.mi.enimuero aere meo me laceſſis:ludos & delicias facis.
an. Satis nunc lepide ornatam credo ſoror te tibi uiderier.
Sed ubi exempla cōferūtur meretricū aliarq:ibi tibi
Erit cordoliū ſi quā ornatā melius forte aſpexeris
Inuidia in me nūq innataſt.neq malicia mala ſoror
Bono ingenio me eſſe ornatā.q auro multo mauolo.
Aurū in fortuna inuenitur:natura ingeniū bonum
Bonā ego quam beatam me eſſe nimio dici mauolo
Meretricem pudorem gerere magis decet:q purpuram
Magis quidē meretricē pudorē q aurū gerere condecet
Pulchrū ornatū turpes mores peius cœno collinunt.
Lepidi mores turpē ornatū facile factis comprobant.
ag. Eho tu uin tu facinus facere lepidū & feſtiuū.mil.uolo.
ag. Potes ne mihi auſcultari.mil.poſſum.ag.abi domū ac ſuſpende te
mil. Quāobrem.ag.quia nunq audibis uerba tot tam ſuauia.
Quid tibi opuſt uixiſſe:auſculta mihi modo ac ſuſpende te.
mil. Siqdem tu es mecum futurus pro una penſilis.
ag. At ego amo hāc.mil.at ego eſſe & bibere.adel.eho tu qd agis.
an. Quid rogas.adel.uiden tu pleni oculi ſordium q erant iam
Splendent mihi.an.imo etiā in medio oculo parū ſordis eſt.
ad. Cedo ſis dextram.ag.ut tu quidē huius oculos in lutis manibus
Tractes aut teras.an.nimia nos ſocordia hodie tenuit.
ad. Qua de re obſecro.an.quia iā nō dudū ante lucē ad ædem

Veneris uenimus:primæ ut inferremus ignẽ in arã.ad.ah
Nõ factost opus:quæ habẽt nocturna ora.noctu sacrificatum
ire occupant
Priusq̃ expergiscatur uenus:depropereant sedulo
Sacrificare:nam uigilante uenere si ueniant cæ
Ita sunt turpes.credo æcastor uenerem ipsam e fano fugent.
ag. Milphio ædepol milphionẽ miserũ.mil.qd nunc uis tibi?
ag. Obsecro hercle ut mulsa loquitur.mil.nihil nisi laterculos
Sesumã.papaueremq; triticũ & frictas nuces.
ag. Ecqd amare uideor.mil.damnum quod mercurius
Minime amat.ag.nanq; ædepol lucrũ amare nullũ amatorem
Addecet.an.eamus mea germana.adel.agesis ut lubet.
Sequere hac.an.sequor.ag.eunt hæ quid si adeamus.
mil. Adeas.ag.primũ prima salua sis:& secunda tu in secũdo.
mil. Salue in precio tertia.an.salue extra preciũ.mil.tum pol ego
Et oleũ & operã perdidi.ag.quo te agis.ad.ego ne?in ædẽ
Veneris.ag.qd eo.adel.ut uenerẽ ppitiẽ.ag.ehon irata est
Propitia hercle est uel ego pro illa spondeo.adel.qd tu ais.
Quid mihi molestus obsecro.ag.ah tã seuiter.adel.mitte amabo.
ag. Quid festinas turba nunc illiẽ.adel.scio sunt illi aliæ quas spectare
Ego & me spectari uolo.ag.qui lubet spectare turpis pulchram
Spectãda dare.Adel.quia apud ædem ueneris hodie est mercatus
Meretricius.eo conueniunt mercatores ibi ego me ostẽdi uolo.
ag. Inuendibili merce oportet ultro emptorẽ adducere.proba merx
Facile emptorẽ repperit:tam & si in abstruso sita est.
Quid ais tu quãdo illi apud me mecũ caput & corpus copulas?
ad. Quo die horcus ab acheronte mortuos amiserit.ag.sunt mihi intus
Nescio quot nummi aurei lymphatici.
mil. Deferto ad me faxo actutũ cõstiterit lymphaticũ.
Bellula herele.ag.i dierecte in maximam malam crucem.
mil. Quam magis aspecto:tã magis ẽ nimbata:& nugæ meræ.
ad. Segrega sermonẽ.tedet.mil.age sustolle hoc amiculũ.
ad. Pura sum cõperta.amabo ne attrectare agorastocles.
ad. Quid agam nũc.mil.si sapias curã hanc facere cõpendi potes.
ag. Quid ego nũc curẽ quid agas milphio.mil.ecce odiũ meũ
ag. Quid me uis.ag.cur mihi hæc irata ẽ?mil.cur hæc tibi irata est.
Cur ego id curem.nanq; istæc magis tua est curatio.
ag. Iã hercle tu peristi nisi illam mihi tam tranquillam facis
Quã mare est olim cũ ibi alcedo pullos educit suos.mil.quid
Faciã?ag.exora.blandire.expalpa.mil.faciam sedulo

Sed uidesis ne tu oratorẽ hunc pugnis plectas postea.
ag. Non faciã.ad el.eamus nũc etiam morare.ag.male facis
ad. Bene promittis multa ex multis:omnia incassum cadunt
Liberare iurauisti me haud semel sed decies:dũ te expecto.
Neq; usquã aliam mihi parauí copiã neq; istuc usq̃ apparet
Ita nũc seruio nihilominus i soror abscede tu a me:ag.perli
Eo qd agis milphio.mil.mea uoluptas:meæ delitiæ:mea uita:
Mea amœnitas:meus ocellus:meũ labellũ:mea salus:meũ
Sauiũ meũ mel.meũ cor.mea collustra.meus molliculus caseus.
ag. Me ne ego illæc patiar præsente dici:discrucior miser nisi ego illum
Iubeo quadrigis cursim ad carnificem rapi.mil.noli amabo
Succensere hero meo cã mea.adel.ego faxo:sine.mil.irata es nimium
Pro te dabit.atq; te faciet ut sis ciuis attica atq; libera:
ad. Quin abire sinis.qd uis tibi qui beneuolunt:beneuisitẽt:
mil. Si ante qdem mentitus sit:nunc iã dehinc erit tibi uerax.
ad. Abiice te dehinc sis sycophanta.mil.pareo.ad.at scin quomodo:
mil. Sine te exorem.sine te prendam auriculis:sine dem sauium
Iam ego hercule faciã plorantem illum:nisi te propiciam facio
Atq; hic me ne uerberet.illud faciet nisi te propicio.
Male formido.noui ego huius mores malos.q̃obrem
Amabo mea uoluptas sine te exorarier.ag.non ego homo
Trioboli sum nisi ego illi mastigiæ exturbo oculos atq; dẽtes
Hem uoluptatem tibi.hem mel.hẽ cor.hem labellũ.hem
Salutẽ.hem sauium.mil.impie siccine oratorem uerberas
Iam istoc magis etiã ocellũ addas.& labellũ & linguam
Eo qd facias malo.ag.siccine ego te orare iussi.mil.quomodo
Ergo orem.ag.rogas sic enim diceres sceleste.huius
Voluptas te obsecro.huius mel.huius cor.huius labellũ.huius
Lingua.huius sauiũ.huius collustra.huius dulcieulus caseus.
Mastigia.huius cor.huius studiũ.huius sauiũ.mastigia
Oia illa quæ dicebas tua esse ea memorares mea.
mil. Obsecro hercle te.uoluptas huius.atq; odiũ meũ.huius amica
Mãmeata mea inimica & maleuola.ocule huius lippitudo
Mea:mel huius fel meũ.ut huic irata ne sis.aut si id fieri non
Potest.ad.capias restim ac te suspendas cũ hero & uostra familia.
mil. Hem mihi iã uideo propter te uictitandũ sorbilo
Itaq; iam quasi ostreatũ tergũ ulceribus gestito.
Propter amorẽ uestrũ.ade.amabo men prohibere postulas.
Ne te uerberet magisq̃ mendax me aduorsum siet.
an. Aliquid huic responde.mil.amabo cõmode; ne incõmodus nobis sit

Na detimnet nos de nostro negocio.ad.uerũ etiã tibi hanc admittam
Noxiã unã agorastocles non sum irata.ag.non es.ad.non sum.
ag. Da ergo ut credam sauiũ.adel.mox dabo cũ ab re diuina rediero
ag. I ergo strenue.adel.sequere me soror.ag.atq audin etiam
Veneri dicito multam meis uerbis salutẽ.adel.dicam.
ag. Atq hoc audi.ad.qd ẽ.ag.paucis uerbis rẽ diuinã facito.atq audin
Atq respice:respexit idẽ pol uenerem credo facturam tibi.

Agorastocles adulescens. Milphio seruus

ag. Vid nũc mihi es auctor milphio.mil.ut me uerberes:atq
Auctionẽ facias:nã ipunissime tibi qdẽ hercle uendere
Hasce ædis licet.ag.quid iã.mil.maiorem parte minore
Habitas in ea.ag.supersede istis uerbis.mil.qd nunc uis tibi.
ag. Trecentos philippeos collabisco uilico dedi dudũ:priusquã
me euocasti foras:
Nũc obsecro te milphio hanc p dextram:perque hanc sororem
Leuã perq oculos tuos:perq meos amores:perque adelphasiũ meam
Perque tuã libertatẽ.mil.hem nũc obsecras.ag.mi milphi
Disce mea cõmoditas mea salus fac:quod facturũ te esse promisisti
Mihi ut ego hũc lenonẽ perdã.mil.pfacile id quidem est
Adduc & testis tecũ:ego intus interim iam & ornamẽtis meis
Et sycophantiis tuũ exornabo uilicũ propera atque abi.
ag. Fugio.mil.meũ est istuc magis officiũ q̃ tuum.
ag. Ego ne si istuc lepide & faxis.mil.i modo.ag.ut non
Ego te hodie.mil.abi modo.ag.emittã manu.mil.i modo
Non hercle mæream.ag.oh.mil.uah abi modo.ag.quantum
Acherũtest mortuorũ.mil.etiã ne abis.ag.neque quãtum est
Aqua in mari.mil.abiturus ne es.ag.neque nubes quantũ est.
mil. Pergin pergere.ago.neque stellæ i cælo.mil.pergin aures tundere.
ag. Neque hoc.neq illuc.neque eniuero serio neque hercle uero: Mil.qd
Opus est uerbis qppini quod uno uerbo dicere hic.quid uis licet.
ag. Neque hercle uero serio scin quomodo ita me dii amabunt uin bona
Dicam fide:quod hic inter nos liceat.ita me iuppiter scin quam
Vide tu:credin:quod ego fabuler.mil.si nequeo facere ut abeas
Ego met abire uolo.nã isti qdem hercle orationi œdippo
Opus ẽ coniectore:qui sphyngi interpres fuit.ago.illic hinc iratus
Abiit.nunc mihi cautio ẽ.ne mea culpa meo amori obiexim
Moram.ibo atque arcessam testis:quando amor iubet
Me obedientem esse seruo liberum.

Lycus leno Antamonedes miles.

Ly. I illũ infelicent omnes:qui post hunc diẽ leno ullam ueneri

Vnq̃ imolarit hostiã.qui ue ullum thuris granum
Sacrificauerit.nã ego hodie infelix dis meis iratissũmis
Sex imolaui agnos.nec potui tamẽ ppiciam uenerem
Facere:uti esset mihi quoniã litare nequeo.abii illinc illico
Iratus uetui exta pficarier.neq; ea aspicere uolui quoniã
Non bona haruspex dixit.deã eẽ idignã credidi.
Eo pacto anaræ ueneri pulcre adii manũ:quãdo id
Quod sat erat:satis habere noluit.ego pausam feci.sic ago.
Sic me decet.ego faxo posthac di deæq; cæteri cõtentiores
Mage erũt:atq; auidi minus.cũ scibũt ueneri ut adierit leno manũ.
Cõdigne haruspex.nõ hõ trioboli:oĩbus in extis aiebat
Portendi mihi malũ damnũq;.& deos esse iratos mihi.
Qui dei:diuini.haud humani.æquũ si crederet.mina mihi
Argenti dono post illa data ẽ.sed quæso ubi nã illic restitit
Miles mõq hãc mihi donauit:quẽ ego uocaui ad prandiũ:
Sed eccũ icedit antamonides.an.ita ut occepi dicere.
Lenule de illac pugna pentethronica:qua sexaginta hoĩum
Vno die euolaticorũ manibus occidi meis.Ly.euolaticorũ
Hoĩum.an.ita dico quidẽ ẽ.ly.an obsecro usquã
Sũt hoies.uolatici.an.fuere:uerũ ego interfeci.
ly. Quomodo potuisti.an.dicã uiscũ legiõi dedi
an. Fundasque:eos prosternebã ut folia farfari.ly.cui rei.
Ne adfundas uiscus adherescceret.ly.pge optume hercle
Periuras.qui postea.an.in fundas infundebã grandiculos
Globos.ego illos uolãtis iussi funditarier.qd multa
Verba:quẽ quẽ uisco offenderãt.tã crebri ad terram
Decidebãt quã pira:ut qsq; ceciderat.eũ necabat illico.
Per cerebrũ pinna sua.sic quasi turturẽ.ly.si hercle istuc
Vnq̃ factũ est.tum me iuppiter faciat:ut semp
ly. Sacruficẽ nec unq̃ litẽ.an.an mihi hæc non credis.
Credo ut mihi est æquũ credere.an:age eamus intro:dum
ly. Exta referuntur.uolo narrare tibi etiã unam pugnã
Nihil moror.an.auscultã nã hercle tuũ iã
ly. Elidã caput nisi auscultas:aut is in malam crucẽ.
an. Malã crucẽ ibo potius.an.certũ ne est tibi.ly.certũ.
Tũ tu igitur die bono aphrodisiis addice tuã mihi
Meretricẽ minusculã.ita res diuina mihi fuit res serias
Oĩs extollo ex hoc die in aliũ diẽ.pfecto festos habeã
ly. Decretũ est mihi.nũc hinc eamus intro.sequere hac me
Sequor in hũc diẽ iam tuus sum mercenarius.

Agorastocles adulescens. aduocati.

Ta me di ament tardo amico nihil est quicq̃ inæquius
i Præsertim hoi amanti q quicquid agit pperat omnia
Sicut ego hos duco aduocatos hoies spissigradissimos
Tardiores q̃ corbitæ sunt in tranquillo mari. atq;
Equidẽ hercle dedita opa amicos fugitaui senes. sciebam
Aetate tardiores. metui meo amori morã: ne quicq̃ hos
Procos mihi elegi: loripedis: tardissimos: q si iturí estis hodie
Ite. aut ite: hinc in malã crucem siccine oportet ire amicos
Homini amanti operã datum. nam iste quidẽ gradus
Succretust cribro polinario. nisi cũ pedicis condidicistis
Occerassari gradu. ad. heus tu: quanq̃ nos uidemur tibi plebei
Et pauperes. si nec recte dicis nobis diues de sũmo loco: diuitem
Audacter solemus mactare infortunio. nec tibi nos obnoxii
Sumus. istuc qd tu ames. aut oderis cũ argentũ pro capite
Dedimus nostrũ: dedimus non tuũ liberos nos esse oportet.
Nos te nihili pendimus. ne tuo nos amori seruos tuos esse addictos
Censeas. liberos hoies per urbẽ modico magis par est gradu
Ire seruili esse duco festinantẽ currere. præsertim in re populi
Placida atq; interfectis hostibus non decet tumultuari.
Sed si pperabas magis: pridie nos te aduocatos huc duxisse oportuit
Ne tu opinere: haud quisq̃ hodie nostrũ curret per uias
Neq; nos populus pceritis isectabit lapidibus. ag. at si ad prandiũ
Me in ædẽ uos dixissem ducere uinceretis ceruũ cursu uel gradatorẽ
Gradu. nũc uos qa mihi aduocatos dixi & testis adducere podagrosi
Estis: ac uicistis cocleã tarditudine. ad. at uero non iusta causa est.
Quo curratur celeriter. ubi bibas ædas de alieno quãtũ uelis.
Vsq; adfatim: qd tu inuitus nũq̃ reddas domino de quo ederis.
Sed tamen quomodocũq; quanq̃ sumus paupculi.
Est domi qd edimus: ne nos tam contẽptim conteras.
Quicqd ẽ pauxillulũ illuc nostrũ: id omne intus est:
Neq; nos quenq̃ flagitamus. neq; nos quisq̃ flagitat.
Tua cã nemo nostrust suos rupturus ramices.
ag. Nimis iracundi estis eqdem. hæc uobis dixi per iocũ.
ad. Per iocũ item dictũ habeto: quæ nos itidẽ respondimus.
ag. Obsecro hercle opam ueloces hanc mihi: ne corbitã date
At trepidate saltẽ nã uos adprobare haud postulo:
ad. Siqd tu placide ocioseq; agere uis operã damus.
Si pperas. cursores meliust te aduocatos ducere.
ag. Scitis rem narraui uobis: qd uestra opa mihi opus siet.

De lenone hoc.qui me amante ludificatur tam diu:
Et paratæ ut sint insidiæ de auro & de seruo meo.
ad. Oia istæc scimus.iā nos sibi spectatores sciāt hoc hinc.
Nūc cā agitur.hæc spectatorū fabula:hosce satius est
Docere ut quando agas:qd agāt sciant nos tu ne curassis
Scimus rē ocm.qppe omnes simul didicimus tecum
Vna ut respondere possimus tibi.ag.ita pfecto ē sed agite:
Igit ut sciā uos scire rē expedite.& mihi quæ dudū uobis dixi dicite.
ad. Ita ne temptas.an sciamus non meminisse nostra:
Quomodo trecentos philippeos colabisco uillico dederis quos
Deferret huc ad lenonē inimicū tuū:isq; se ut assimularet
Peregrinum esse aliunde ex alio oppido ubi is detulerit:
tu eo quæsitum
Seruū aduentes tuū cū pecunia.ag.meministis memoriter
Seruastis me.ad.ille negabit milphionē quæri cēsebit tuū.
Adduplicabit omne furtū.leno addicet tibi:ad eam rem
Nos esse testis uis tibi.ag.tenetis rem.ad.uix qdem hercle
Ita pauxilla est digitulis primoribus.ag.hoc cito & cursim est
Agendū:properare iam quantū potest.ad.bene uale igit
Te aduocatos melius celeris ducere tardi sumus nos
ag. Optime itis:pessume hercle dicitis:quinetiā deciderit uobis
Fœmina in talos uelim.ad.at ædepol nos tibi in lūbos linguā
Atq; oculos in solū.ag.eia haud nostrū est iracundos esse.
Quod dixi ioco.ad.nec tuū quidē est amicis per iocū
Iniuste loqui.ag.mittite istæc.quid uelim uos scitis.
ad. Callemus probe lenonē periurū ut perdas:id studeas.
ag. Tenetis rē ecce opportune egrediūtur milphio una & uillicus
Basilice exornatus incedit:& fabre ad fallaciā.
Milphio seruus.colabiscus uillicus.agorastocles adulescēs.aduocati.
Am tenes precepta in corde.col.pulchre.mil.uide sis calleas
col. Quid opus est uerbis.callū aprugnū callere a q; nō sinā:
mil. Fac modo ut conducta tibi sint dicta ad hanc fallaciam
col. Quin ædepol indoctior sum:quā in tragœdia comici.
mil. Probus homo est.ag.adeā propius adiunt testes.
Tot qdem non potuisti adducere hoies magis ad hanc rē idoneos.
Nam istorū nullus nefastus est comitiales sunt meri
Ibi habitabant.ibi eos conspicias.q̄ prætorem sæpius
Hodie doctiores non sunt qui lites creant:quā hi sunt qui
Si nihil est litiū.lites seruunt.ad.di te perdant.
mil. Vos qdem hercle cōmendo quom.qui qui tamen

Et bene & benigne facitis. quom hero amanti opam datis.
Sed isti iã sciũt negocii qd fit. ago. omnẽ ordinẽ
Tum uos aium aduortite igitur. hũc uos lenonẽ lycũ
Nouistis. ad. facile. col. at ego pol eũ quali sit facie nescio.
Eũ uolo mihi demostretis hoiem. ad. nos curabimus
Satis pceptũ. ago. hic trecentos nũmos numeratos habet
ad. Ergo nos inspicere oportet istuc aurũ agorastocles
Vt sciamus qd dicamus. mox p testimonio. ago. agite. ispicite.
Aurũ est. col. pfecto spectatores comicũ. macerato hoc
Pingues fiũt auro in barbaria boues: uerũ ad hanc rem
Agundã philippeũ est. ad. ita nos assimilabimus
col. Sed ita assimulatote quasi ego sim pegrinus.
ad. Scilicet: & quasi tu nobiscũ quid adueniens hodie
Oraueris. liberũ ut cõmostraremus tibi locũ: &
Voluptarium ubi amans posses pergere
mil. Heu ædepol mortales malos. ago. ego enim docui. mil. qs te
Porro. col. agite intro abite agorastocles ne hic uos
Mecũ cõspicetur leno: neu fallaciæ præpedimentũ
Obiiciatur. mil. hic hõ sapiẽter sapit agro. facite qd iubet
Abeamus. sed uos satis dictũst. col. abi. ago. abeo. quæso dii
Mortales. col. quin abis. ago. abeo. mil. sapis.
col. Phi! tace. ad. qd ẽ! col. fores hæ fecerunt magnũ flagiciũ
Modo. ad. qd ẽ flagitii! col. crepuerũt clare. ad. di te
Perdiũt. pone nos recede. col. fiat. ad. nos priores ibimus:
col. Faciũt scurræ qd cõtueuerũt pone sese hoies locant
ad. Illic hõ ẽ qui egreditur leno. col. bonus est nam similis
Malus ẽ: iã nũc ego illi egredienti sanguinẽ exfugã pcul
Lycus leno Aduocati. collabiscus uillicus
Am istuc ego reuortar miles cõuiuas uolo reppire nobis
Cõmodos una sciẽt. interibi attulerũt exta. atque eadẽ
Mulieres iã ab re diuina credo apparebũt domi. sed qd
Hue tantũ hoium incedũt. ecqd nam afferunt.
Et ille chlamydatus quisnã est. q sequitur procul
Aetolica ueste. ad. salutamus lyce: quãq hanc salutẽ ferimus
Inuiti tibi: & quãquã bene uolumus leuiter lenonibus.
ly: Fortunati oẽs sitis qd certe scio nec fore & fortunã id
Si saturam fieri. ad. istic est thesaurus stultis in lingua situs:
Vt quæstui habeãt: male loq melioribus: uiã q nescit qua
Deueniet ad mare: eũ oportet amnẽ quærere comitẽ sibi.
ly. Ego male loquẽdi uobis nesciui uiã: nũc uos mihi amnes estis.

Vos certũ est seq:si bene dicetis uostra ripa uos sequar.
Si maledicitis uostro gradiar limite.ad.malo bene facere tã:undẽ
Est piculũ:quantũ bono malefacere.ly.qui uero:
ad. Scies malo si qd benefacias id beneficiũ interit bono si quid
Malefacias ætatẽ expetit.ly.facete dictũ.sed quid istuc ad me
Attinet.ad.qa nos honoris tui causa huc ad te uenimus.
Quanq̃ bene uolumus leuiter lenonibus.
ly. Si qd boni apportatis habeo gratiã.ad.boni de nostro tibi:
Nec ferimus nec damus tibi.neq; pollicemur neq; adeo uolumo datũ:
ly. Credo hercle uobis ita uestra benignitas.sed qd nũc uultis
ad. Hũc chlamydatũ quẽ uides ei mars iratus ẽ Ly.capite uestro
Istuc qdem.ad.hũc nunc lyce ad te diripiendũ adducimus
Cũ reda:hic hodie incedit uenator.domũ canes cõpellunt
In plagas lepide.ly.qs hic est.ad.nescimus nos istũ
Quidẽ qui siet.nisi dudũ a manent ad portum pcessimus atq;
Istũ e naui excũtẽ oneraria uidimus:adiit ad nos extẽplo exiẽs
Salutat:respondemus.col.mortales malos.ut ingrediunt docte
In sycophantiã.ly.qd deinde.ad.sermonẽ nobiscũ ibi copulat
Ait se pegrinũ esse huius ignarũ oppidi:locũ sibi uelle liberũ
Præberier.ubi neq̃ faciat.nos hominẽ ad te adduximus
Tu:si te di ament:agere tuã rem occasio ẽ.ly.ita ne ille est cupiens
ad. Aurũ habet.ly.præda hæc mea ẽ.ad.potare amare uolt
ly. Locũ lepidũ dabo.ad.at enim hic clam furtim esse uolt
Neq sciant:ne ue arbiter sit.nã hic latro in sparta fuit.
Vt qdẽ ipse nobis dixit apud regẽ attalum.inde nũc aufugit.
Quoniã capitur oppidũ.col.nimis lepide de latrone de sparta
Optume.ly.di deæq; uobis multa bona dent.cũ mihi & bene
Præcipitis:& bonã prædã datis.ad.imo:ut ipse nobis dixit.
Quo accures magis:trecẽtos nũmos philippeos portat:præ sibi.
ly. Rex sum si ego illũ hodie ad me hominẽ allexero.ad.quin hic
Quidẽ tuus ẽ.ly.obsecro hercle hortamini ut deuortatur
Ad me in hospitiũ optumũ.ad neq; nos hortari neq; dehortari
Decet hominẽ peregrinũ.tuã rem tu ages.si sapis.
Nos tibi palũbem ad aream usq; adduximus.nũc te illũ melius
Cape si captũ esse uis.ly.iã ne itis.col.qd qd uobis mãdaui
Hospites.ad.cũ illuc te melius tuã rem adulescens loqui
Illic ẽ:ad istas res probus quas quæritas.col.uidere eqdem uos
Vellẽ cõ huic aurũ datẽ.ad.illinc pcul nos istuc ispectabimus
col. Bonã dedistis mihi opam.ly.it ad me.lucrũ.col.illud quidẽ
Quorsũ asinus cædit calcibus.ly.blãde hoiem cõpellabo

Hoſpes hoſpitē ſalutat.ſaluū te aduenire gaudeo.col.multa tibi
Di dent bona cū me ſaluū eſſe uis.ly.hoſpitiū te aiūt quæritare
col. Quærito.ly.ita illi dixerunt qui hinc a me abierunt.
modo te quæritare a muſcis
col. Minime gēnū.ly.qd ita.col.qa a muſcis ſi mihi hoſpitiū quærerē
Aduenienſ huc irē in carcerē recta uia.ego id quæro hoſpitiū
Vbi ego curer mollius ḡ regi anthiocho curari ſolet.
ly. Aedepol ne tibi poſſū illū feſtiuū dare.ſiqdem potes eſſe
Pati ī lepido loco:i lecto lepide ſtrato.lepidam mulierē
Cōplexū cōtractare.col.is leno uiā.ly.ubi tu
Leucadio leſbio.thaſſiochoo uetuſtate uino edentulo ætatē
Inriges ibi te replebo uſq; unguentū egeumatis
Quid multa uerba faciā:ubi tu laueris:ibi ut balneator faciat
Vnguētariā.ſed hæc latrocinanē quæ ego dixi oia
col. Quid ita.ly.quia aurꝫ poſcunt præſentariū.col.qn hercle
Accipere tu nō mauis ḡego dare.ly.qn ſequere me intro
col. Duc ergo me ītro.addictū tenes.ad.quid ſi euocemus foras
Huc agoraſtoclē ut ipſe teſtis ſit ſibi.certi ſumus
Heus tu qui furem captas egredere ocius.
Vt tu te inſpectes aurum lenoni dare:
Agoraſtocles aduleſcens iidem.
ago. Vid ē qd uultis teſtes.adu.ſpecta ad dexterā tuus ſeruus
q Aurū ipſi lenoni dabat.col.age accipe hoc ſis hic ſunt
Numerati aurei trecēti nūmi:qui uocātur philippi.
Hinc me ꝓcura.ꝓpera.hoſce abſumi uolo.ly.ædepol feciſti
Prodigū promū tibi age eamus intro.col.te ſequor
lv. Age age ambula ibiq; reliqua alia fabulabimur.col.equidē
Narrabo tibi res ſpartiaticas.ly.qn ſequere me ergo.
col. Abduc intro.addictū tenes.ago.qd nūc mihi auctores
Eſtis.ad.ut frugi ſies.ago.qd ſi animus eſſe nō ſinit:
ad. Eſto ut ſinit.ago.uidiſtis leno cū aurū accepit.ad.uidimus
ago. Eū uos eſſe meū ſeruū ſcitis.ad.ſcimus.ago.rē aduerſus
Populi eſſe leges.ad.ſciuimuſ.ago.hem iſtæc uolo ergo uos
Cōmeminiſſe oia moſ cū ad prætorē uſus ueniet.
ad. Meminimuſ.ago.quid ſi recentire ædis pultē.cenſeo
Si pultē nō recludet.ad.pedem frangito.ago.ſi exierit
Leno.cēſetiſ hoiem iterrogē.meus ſeruus ſi ad eū uenerit.nec ne
ad. Quippini.ago.cū auri ducentis nūmis philippiſ.ad.qppini
Ibi extemplo leno errabit.ago.qua de re.aduo.rogas qa centū
Nūmis minis dentur.ago.bene putaſſis.alium cenſebit

Quæritari.ad.ſcilicet extemplo denegabit.
Iuratus quidẽ homo furti ſe adſtringit.ago.haũd dubiũ
Id quidẽ quantũ eum erit delatum
ad. Quippini.ago.dieſpiter uos perduit.ad.te quippini
ago. Ibo & pultabo ianuã.ad.ita quippini.ago.tacendi tẽpus
Eſt.nã crepuerũt fores.foras egreditur.ad.uide lenonem
Lycũ.ago.adeſte quæſo.ad.quippini ſi uoles:operire capita
Ne nos leno uiderit:qui illi male rei ante fuimus inlites:
ly. Lycus leno.agoraſtocles.aduocati.
Vſpendant oẽs nũc ſe iã haruſpices:qd ego illis poſthac
Quod loquantur creduã:q ĩ re diuina dudũ dicebãt mihi
Malũ dãnũq; maximũ portẽdier.is explicaui meam
Rẽ poſt illa lucro.ago.ſalus ſis leno.ly.di te amẽt agoraſtocles
ago. Magis me benigne nũc ſalutas quã antidhac.ly.trãqllitas
Euenit q̃ſi naui in mari ut cũq; ẽ uctus:exin uelum uortit.
ago. Valeãt apud te quos uolo.atq; haud te uolo.ly.ualeãt ut
Poſtulatũ ẽ:ueꝝ nõ tibi mitti a me ſi audies hodie
Adelphaſiũ tuã die feſto:celebri nobiliq; aphrodiſiis.
ago. Calidũ prãdidiſti prandiũ hodie.dic mihi.ly.quid iã.
ago. Quia hoc nũc frigefactas cũ rogas.hoc ageſis leno
Seruũ eẽ audiui meũ apud te.ly.apud me:nunq̃
Factũ repies.ago.mentire.nã ad te uenit:aurũq; attulit
Ita mihi renũciatũ:ẽ:qbus credo ſatis.ly.malus es.captatum
Me aduenis cũ teſtibus:tuoꝝ apud me nemo:neqcq̃ tui.
ago. Mementote illuc aduocati.aduo.meminimus
ly. Ha ha he.iã teneto qd ſit:pſpexit mõ:hi qui illũ dudũ
Cõciliauerũt mihi pegrinũ ſpartanũ:id nũc hiſce
Credo auditũ me eẽ hos trecẽtos philippos factuꝝ lucri:
Nũc hunc inimicũ qa eſſe ſciuerũt.mihi cum
Adlegauerũt:ſuũ q ſeruũ diceret cum auro
Eſſe apud me:cõpoſita ẽ fallacia:ut eo me priuẽt
Atq; inter ſe diuidãt:lupo agnũ eripe poſtulãt nugas agũt
ago. Negas ne apud te eẽ auꝝ:nec ſeruũ meũ.ly.nego & negando
Siqd refert aio.ad.periſti leno.nã iſte ẽ huius uillicus
Quẽ tibi nos eẽ ſpartiatẽ diximus:q ad te trecẽtos philippos
Modo detulit.idq; in iſtoc adeo aurũ in eſt marſupio.
ly. Ve uoſtræ ætati.ad.id qdem nunc eſt tuæ
ago. Age omitte actutũ furcifer marſupiũ manufeſto
Fur es:mihi quæſo hercle operã date dũ me uideatis ſeruũ
Ab hoc abducere.ly.nũc pol ego perii.certo.haud arbitrario

Cõsulto hoc factũ ẽ mihi:ut insidiæ fierent:sed qd ego
Dubito fugere hinc in malã crucẽ:priusq̃ obtorto collo
Ad prætorẽ trahor.heheu q̃ ego habui ariolos haruspices
Qui si qd boni promittunt pro spisso euenit
Id qd mali pmittunt præsentariũ est:nũc ibo
Amicos cõsulã:quo me mõ suspẽdere æquũ censeant potissimũ.

Agorastocles adulescẽs.collabiscus uillicus.aduocati.

ago. Ge tu pgredere:ut testes uideãt te ire istinc foras
a Est ne hic seruus meus.col.tũ me hercle uero agorastocles
ago. Quid nũc sceleste leno.ad.qui cũ litigas abscessit.
ago. Vtinã hinc abierit malã crucẽ.ad.ita nos uelle æquũ est
ago. Cras suscribã homini dicã.col.nunqd abscedam.
ago. Sumas ornatũ tuũ.col.nõ sum nequicq̃ miles
Factus paululũ prædæ intus feci:dum lenonis familia
Dormitat.extis sum satur factus probe abscedam hinc intro
ago. Factũ a uobis comiter.bonã dedistis aduocati operã mihi
Cras mane quæso ĩ comitio estote obuiã.tu sequere me
Intro uos ualete.ad.& tu uale iniuriã illic insignite postulat
Nostro sibi seruire nos censet cibo.uerũ ita sunt isti nisi diuites
Siqd bene facias:leuior pluma ẽ gratia.si qd peccauist
Plũbeas iras gerũt.domos abeamus nostras.sultis nũc iam
Quando id quod ire operam dedimus impetrauimus.
Vt perderemus corruptionẽ ciuium

Milphio seruus

Syn. Xpecto quo pacto meæ technæ pcessuræ siẽt: studeo hũc
e Lenonẽ pdere ut meũ herũ miserũ macerat
Is me aũt porro uerberat:incursat pugnis:calcibus:
Seruire amãti miseria ẽ:præsertim q qd amat
Caret:at at e fano recipe uideo se Synceraſtum
Lenonis seruũ:quid habeat sermones auscultabo.

Synceraſtus.milphio serui.ii.

Atis spectatũ ẽ:deos atq̃ hoies eius negligere gratiã.
s Cuiusmõi herus & cõsimiles:uelut ego hẽo nũc huiusmõi
Neq̃ piurior neq̃ peior alter usq̃ ẽ gentiũ:
Quã herus meus ẽ neq̃ tã luteus:neq̃ tã cœno cõlitus.
Ita me di amẽt:uel in latumiis:uel in pistrino mauelim
Agere ætatẽ præpeditus latera forti ferro:
Quã apud lenonẽ hũc seruiturẽ colere.qd illuc ẽ genus
Quæ illic hoium corruptellæ fiũt:di uostrã fidem
Quod uis genus ibi hominũ uideas:q̃si acherũtem ueneris:

Equitem:peditem:libertinũ:furem adfugitiuũ uelis
Verberatũ uinctũ:addictum:q habet quod det.ut homo est
Omnia genera recipiuntur itaq; in tous ædibus
Tenebræ: latebræ:bibitur:estur:quasi in popina haud secus
Ibi tu uideas litteratas epulas:pice signatas nomina insũt
Cubitũ longis litteris.ita uinariorũ habemus nostræ dilectũ domi.
mil. Omnia ædepol mira sunt ne si herus hunc heredẽ facit nã id qdem
Illi meditatur.uerba facit emortuo:& adire lubet hominem
Equidem nimis eũ ausculto libens.syn.hæc cũ hic uideo
Fieri crucior preciis emptus maximis apud nos expeculiatos
Seruos fieri si uixeris.sed ad postremũ nihil apparet:male partũ
Male disperit.mil.proinde habet orationẽ.quasi ipse sit
Frugi bonæ:qui hercle ipsus ignauiorem potis est tacere ignauiam
sy. Nunc domũ hæc ab æde ueneris refero uasa:ubi hostiis
Herus nequiuit propitiare uenerem suo festo die.
mil. Lepidam uenerem.syn.nã meretrices nostræ primis hostiis
Venerem placauere extemplo.mil.o lepidam uenerẽ denuo
sy. Nunc domũ ibo.mil.heus synceraste.sy.synceraftum qui
Vocat mil.tuus amicus.sy.haud amice facis cui cum
Onere offeres moram.mil.at ob hanc rẽ tibi reddam
Vbi uoles:ubi iusseris.sy.habe rem pactã.si futurũ:si do tibi
Operã hanc modo.mil.ut enim ubi mihi uapulandum est
Tu corium sufferas.sy.appage.nescio quid uiri sis.
mil. Malus sum.sy.tibi sis.mil.te uolo.sy.at onus urget
mil. At tu appone:& respice ad me.sy.fecero:quanq̃ haud otium est
mil. Saluos sis synceraste.sy.o milphio di omnes deæq; ament
mil. Q. uẽnam hominẽ.sy.nec te milphio neq; herũ meũ adeo
mil. Quẽ ament igitur.sy.aliquẽ:nã nostrorũ nemo dignus est
mil. Lepidũ eloquere me decet.mil.qd agis.sy.facio quod
Manifesto hi mœchi haud ferme solent.mil.quid id est
sy. Refero uasa salua.mil.di te & tuũ herum perdiunt
Me non perdãt:illum ut perdant facere possim si uelim
sy. Meũ herũ ut perdant hei mihi metuã milphio.mil. quid
Id est cedo.sy.malus es.mil.malus sum.sy.male mihi est
Memorandũ esse aliter decet.mil.qd est qd male sit:cui id omnẽ sit
Quod edis:quod ames affatim.neq; triobolũ ullum
amicæ das:& ductas
Gratis.sy.diespiter me sic amabit.mil.ut qdẽ ædepol dignus es
sy. Vt ego hanc familiã interire cupio.mil.adde operam si cupis.
sy. Sine pẽnis uolare haud facile est. meæ alæ pẽnas non habent.

mil. Nolite ædepol deuelisse. iam his duobus mēsibus uolucres tibi
Erunt hircinæ. sy. in malam rem. mil. i tu atq; herus
sy. Verū enim qui homo cū norit: cito homo præuortī potest.
mil. Quid iam. si. quasi tu tacere quicq̄ potis sis rectius
mil. Tacitus tibi resistā: q̄ quod dictū est male mulieri.
sy. Animū inducā facile ut tibi istuc credā ni te nouerim
mil. Crede audacter meo periculo. sy. male credā. & credā tamen
mil. Scin tu herū tuū meo hero esse inimicū capitalem. sy. scio
Propter amorem. mil. omnē operā perdis. sy. qd iā. mi. quia
Doctū doces quid ergo dubitas quin lubenter tuo hero
Meus quid possiet facere. faciat male eius merito. tum autem
Si quid tu adiuuas eo facilius poterit facere. sy. at ego hoc
Metuo milphio. mil. quid est quod metuas. sy. dū hero insidias
Parem nelate perdiar si herus meus me esse locuutū cuiquā
Mortali sciat continuo is me exsynceratum fecerit
mil. Nunq̄ ædepol mortalis quisq̄ fiet me certior.
Nisi hero meo uni indicasso atq; ei quoq; ut nō enunciet
Id esse facinus ex te ortū. sy. male credā & credā tamen
Sed hoc tu tu tecū tacitū habeto. mil. fidei mon melius creditur
Loquere. locus occasioq; est libere. hic soli sumus. sy. herus si tuus
Volet facere frugem meū herū perdet. mil. qui id potest
sy. Facile. mil. fac ergo id facile noscam: ut ille poscit noscere.
sy. Quia adelphasiū q̄ herus deamat tuus: ingenua est. mi. quomodo?
sy. Eodē quo soror illius altera anterastilis. mil. sed qid credam
sy. Quia illas emit in anactorio paruulas.
mil. Quanti. sy. duo de uiginti minis de prædone siculo. mi. quanti
sy. Duo de uiginti minis. mil. duas illas. sy. nutricē earū tertiā
Et ille qui eas uēdebat dixit se furtiuas uēdere ingenuas carthagine
Aiebat esse. mil. di uostrā fidē nimiū lepidū memoras facinus
Ni herus meus agorastocles ibidē gnatus: inde surruptus fere
Sexēnis post ibi qui eum surripuit huc deuexit meoq; hero
Eum hic uendidit: is in diuitias homo adoptauit hūc: cū diē obiit suum
sy. Oia memoras quo id facilius fiat: manu eas asserat suas popularis
Liberali tacitus causa. mil. tace modo pfecto adincitas lenonē
Rediget: si eas abduxerit. quin prius disperibit faxo q̄ unam
Calcem ciuerit ita paratū est. sy. ita di faxint: ne apud lenonem
Hūc seruiam. mil. qui hercle conlibertus meus faxo eris: si di uolent
sy. Ita di faxit. nūc qd aliud memorare milphio. mil: ualeas beneq;
Vt tibi sit. sy. pol istuc tibi & tuo hero est in manu. uale. & hæc
Cura clanculum ut sint dicta. mi. non dictū est. uale.

ſy. At enim nihil eſt niſi dũ calet.hoc agitur.mil. lepidus cõmones
Et ita hoc fiet. Si ꝓba materieſt:ſi probũ adhibes fabꝝ
mil. Potin ut taceas.ſi.taceo atq; abeo.mil.mihi cõmoditates creas
Illinc hinc abiit di imortales meũ herũ ſeruatũ uolunt
Et hunc diſperditũ lenonẽ.tantũ eum inſtat exitii
Satine priuſq̃ unũ ſit iniectũ tælum:tum inſtat alterũ
Ibo intro:hæc ut meo hero memorẽ:nã huc ſi ante ædes ſeuocem
Quæ audiui modo:nũc ſi eadẽ hic iterũ inſcitiaſt
Hæro uni potius intus ero odio:q̃ hic ſim oibus uobis:
Di ĩmortales quanta aduenit calamitas
Hodie ad hũc lenonẽ:ſed ego nũc cur me morer
Id negociũ inſtitutũ.ſi nõ datur ceſſatio:nã & hoc nocte
Conſulendũ.quod homo cõcreditũſt & illud autem
Inſeruiẽdunſt conſiliũ uernaculũ remorſi ſit
Qui malã rem mihi det:merito fecerit.
Nũc introibo:dũ herus aduenìat a foro operiar domi

Hãno pœnus loquitur punice

Ythalonim ualon uth ſi corathiſſima comſyth
n Chin lach cunyth mumys tyal micthibarti imiſehi
Lipho canet hyth bynuthii ad ædin bynuthii.
Byrnarob ſyllo homalonin uby miſyrthoho
Bythlym mothyn noctothii uelechanti daſmachon
Yſſidele brin thyfel yth chylys chon.them liphul
Vth bynim yſdibur tynno cuth nu agoraſtocles
Ythe maneth ihy chirſæ lycoth ſith naſo
Bynni id chil luthili gubulin laſibit thym
Bodyalyt herayn nyn nuys lym monchot luſim:
Exanolim uolanus ſuccurratim miſtim atticum eſſe
Concubitũ a bello cutin beant lalacant chona enus es
Huiec filic paneſe athidmaſcon alem induberte felono buthume
Celtũ comucro lueni.at enim auoſo uber hent hyach ariſtoclem
Et te ſe anechc naſoctelia elicos alemus duberter mi comps ueſpti
Aodeanec lictor bodes iuſſum limnimcolus.
Deos deaſq; ueneror qui hanc urbem colunt.ut quod de meare
Huc uenirite uenerim .meaſq; ut gnatas & mei fratris filiũ
Reperirem.eſſeritis di uoſtrã fidẽ quæ mihi ſurrepræ ſunt.
Et fratris filiũ.qui mihi antehac hoſpes antimadas fuit
Eum feciſſe aiunt:ſibi quod faciũdũ fuit eius filium
Hic prædicant eſſe agoraſtoclem.deũ hoſpitalẽ ac teſſeram
Mecũ fero.in hiſce habitare monſtratuſt regionibus.

Hos percontabor:qui huc egrediuntur foras.
Agorastocles.milphio.pœnus.
ago. In tu tibi dixisse synceraſtũ milphio:has esse ingenuas ambas
a Subrititias carthaginenſis.mil.aio.& ſi frugi esse uis
Eas liberali iã adſerere cauſa manu.nã tuũ flagitiũſt tuas
Popularis te pati ſeruire ante oculos.domi quæ fuerunt liberæ
pœ. Proh di ĩmortales obſecro ueſtrã fidem.certe eſt profecto hoꝝ
Hominũ oratio:quã orationẽ hãc aures dulces deuorant.
Vt mihi abſterſerũt omnẽ ſorditudinẽ.ago.ſi ad eã rem
Teſtis habeam:faciã quod iubes.mil.quid tu mihi teſtis
Quin tu inſiſtis fortiter.aliqua fortuna fuerit adiutrix tibi.
ago. Incipere multo eſt:q̃ impetrare facilius.mil.ſed quæ nam
Illæc auis eſt quæ huc cũ tunicis aduenit nũnam a balineis
Circũductus pallio facies quidem ædepol
Seruos quidem ædepol antiquoſq; habet.ago.qui ſcis
mil. Viden hoĩ ſarcinatos conſeq:atq;ut opinor digitos ĩ manibus
Nõ habẽt.ago.qd iã! mil.qa incedũt cũ anulatis
Auribus adibo.atq; hoſce appellabo punice ſi reſpõdebunt
Punice pergam loq:ſi non tũ ad hoꝝ mores linguã deuertero
Quid ais! ecqd eõ meminiſti punice! ago.nihil ædepol.
Nam qui ſcire potui dic mihi:q illũ ſexẽnis perierim carthagine
pœ. Proh di ĩmortales plurimi ad hũc modũ
Periere pueri liberi carthagine.mil.qd tu ais tu.ago.qd uis.
mil. Vin appellem hũc punice.ago.an ſcis.mi.nullus me eſt pœnus
Punior ago.adi atq; appella qd uelit qd uenerit.q ſit cuiatis unde
Sit ne parſeris.mil.auo cuiates eſtis:aut quo ex oppido.
pœ. Anno muthũ balle baccha edre anech. ago.quid ait.
mil. Hannonẽ ſeſe ait carthagine carthaginenſẽ muthũ ballis filiũ
pœ. Vo.mil.ſalutat.pœ.domini.mil.domi:uult tibi dare hinc
Neſcio quid audin pollicerier.ago.ſaluta hũc rurſus
punice uerbis meiſ
mil. Auo nõne hic mihi tibi inquit uerbis ſuis.pœ.me barbecca
mil. Iſtuc ſit tibi potius q̃ mihi.ago.qd ait.mil.miſerã eſſe prædicat
Buccã ſibi fortaſſe medicos nos eſſe arbitrat.ago.ſi eſt.nega
Eſſe nolo ego errare hoſpitẽ.mil.auditu rufen nuco iſtam
ago. Sic uolo pfecto uera cũcta huic expedirier.roga nũquid
Opus ſit! mi.tu q zonã nõ habes.qd in hãc ueniſtis urbẽ:
Aut quid quæritis.pœ.muphurſa.ago.quid ait!
pœ. Moinlec hiãna.ago.quid uenit.mil.nõ audis mures
africanos prædicat.

In pōpā ludis dare uelle ædibus.pœ.lalech labchana ni liminicoht
ago. Quid nūc ait.mi.lingulas canalis ait se aduexisse & nuces.
Nunc orat operā ut des sibi:ut ea ueniāt.ago.mercator credo est
pœ. Isam.mi.arbinam quidem.pœ.palum erga dectha
ago. Milphio qd nunc ait.mi.palas uendūdas sibimet mergas datas
Vt ortū fodiat:atq; ut furmentū metat.ad messim credo nisi
Quidem tuam.ago.quid istuc ad me.mi.certiorē te esse uolui
Ne quid clam: furtiue accepisse censeas.
pœ. Muphonniū sucoram.mi.hem caue si feceris
Quod hic te orat.ago quid ait.aut quid orat.expedi.
mil. Sub cratim ut iubeas se supponi:atq; eo
Lapides imponi multos:ut sese neces.
pœ. Gunebel balsamen erasan ago.narra quid est
Quid ait.mil.non hercle nūc quidem quicq; scio
pœ. At ut scias nunc dehinc latine iam loquar.
Seruū hodie te esse oportet:& neq; & malū hominem
peregrinū atq; aduenam qui inrideas.mi.athercle te
Hominem & sycophantam & subdolū:qui huc aduenisti nos
Captatū migdilia bisulci lingua:quasi proserpens bestia.
ago. Maledicta hinc aufer linguā cōpescas.tace maledicere.
Huic tu tēperabis.si sapis.meis cōsāguineis nolo te iniuste loq
Carthagini ego sum gnatus:ut sis sciēs.pœ.o mihi popularis
Salue.ago.& tu ædepol quiqs es.& si quid opus est quæso
Dic atq; impera popularitatis causa.pœ.habeo gratiam
Verū ego hic hospitem unū habeo antidamæ filiū:
Quæro cōmostretis:nouistis agorastoclem
ago. Sed ecquē adolescentē tu hic nouisti agorastoclem
Siqdē antidamarchi quæris adoptaticiū:ego sum ipsus:quē
Tu quæris.pœ.hem qd ego audio.ago.antidame gnatū
Me esse.pœ.si ita est te esse iam confer si uis hospitalē eccā attuli
ago. Agedū huc ostende:est par probe nā habeo domū
pœ. O mi hospes salue multū.nā mihi tuus pater:pater tuus ergo
Hospes antidamas fuit.hæc mihi hospitalis tessera cū illo fuit
ago. Ergo hic apud me hospitiū tibi prebebitur.nam haud repudio
Hospitiū :neque carthaginem inde iū horiūdus
pœ. Di dent tibi omnes quæ uelis.mi.qd ait qui potuit fieri ut
Carthagini gnatus sis.hic autem habuisti ætolum patrem.
ago. Surruptus sum illinc:hic me antidamas hospes tuus emit & is
Me sibi adoptauit filiū.pœ.demarcho itē ipse fuit adoptatius
Sed mitto de illo.ad te redeo.dic mihi.ecquid meministi tuū

Parentũ nomina.ago.patris atque matris memini.
pœ. Memoradũ mihi si noui forte:aut si sunt cognati mihi.
ago. Ampsigura mater mihi fuit.lachon pater.pœ.patrem atque
Matrem uiuerent uellem tibi.ago.an mortui sũt.pœ.factũ
Quod ægre tuli.nam mihi sobrina ampsigura tua mater fuit.
Pater tuus is erat frater patruelis meus.& is me hæredẽ fecit:
Cum suũ obiit diem:quo me priuatũ ægre patior mortuo
Sed si ita est:ut tu sis lachonis filius signũ esse oportet
in manu leua tibi
Ludenti quero:quod momordit simia ostẽde:inspice:iam aperi
Audi atq; ades.ago.mi patrue salue.pœ.& tu salue agorastocles
ago. Iterq; mihi gnatus uideor:quod te reperi.mi.pol istã rem uobis
Bene euenisse gaudeo:& te moneri nõne uis.pœ.sane uolo.
mil. Paterna oportet reddi filio bona.æquũ est habere hunc bona
Quæ possedit pater.pœ.haud postulo aliter. restituent omnia
Suã rẽ sibi saluam sistã:si illo aduenerit.mi.facito sis reddas
mil. Etsi hic habet tamẽ.pœ.qn mea quoq; iste habebit si qd de me fuat:
mil. Festiuũ facinus uenit mihi in mentẽ modo.pœ.quid id est
Tua est opus opera.pœ.dic mihi quid lubet.profecto uteris
pœ. Vt uoles operã meam.qd est negocii.mi.potin fieri subdolus
Inimico possum amico insipientia est.mi.inimicus hercle est
Huius:pœ.male faxim lubens.mil.amat a lenone hic:pœ.facit
mil. Sapienter puto.mil.leno hic habitat uicinus.pœ.male faxim lubẽs
Ei duæ puellæ sunt meretrices.seruulæ sorores.eaq; hic alteram
Efflictim perit:neq; eam incestauit unq̃.pœ.acerba
mil. Amatio est.mil.nũc leno ludificatur.pœ.suũ quæstũ colit
Hic illi malam rẽ dare uolt.pœ.frugi si id facit.mil.nũc hoc
Cõsiliũ capio:& hanc fabricam apparo.ut te allegemus
Filias dicas tuas.surruptasque esse paruulas carthagine
Manu liberali causa ambas asseras quasi filiæ tuæ sint ambæ
Intellegis.pœ.intellego hercle.nã mihi item gnatæ duæ
Cũ nutrice una surreptæ sũt paruulæ.mil.lepide hercle
Adsimulas.iam in principio id mihi placet pœ.pol.magisq̃
Vellẽ.mil.heu hercle mortalem catũ malũ crudũq;
Et olidũ & subdolũ:ut adflet quo illud gestu faciat
Facilius.me quoque dolis iam superat architectorem
pœ. Sed earũ nutris qua sit facie mihi expedi.mi.statura
Haud magna corpore aliquo pœ.ipsa est.mi specie
Venusta ore atque oculis pernigris
pœ. Formam quidem hercle uerbis depinxisti mihi.mi.uin eam

Videre.pœ.filias malo meas sed atque euoca illam si eæ
Meæ sunt filiæ.si illarũ est nutrix.me continuo nouerit:
mil. Heus ecquis hic est:nũciate:ut prodeat foras gideneme.est
Qui illam conuentam esse uult
Giddeneme nutrix.Hãno pœnus.milphio seruus
gid. Vis pultat.mil.qui te proximus est.gid.quiduis.mil.eho
Nouistin tu illũc tunicatũ hominẽ q̃ fiet.Gid.nã quẽ
Ego aspicio proh supreme iuppiter herus meus hic qdẽ est:
Me arũ alũnarũ pater hãno carthaginensis.
mil. Ecce aũt mala:præstigiator hic qdẽ pœnus probus est
Perduxit omnis ad suã sententiã.gid.o mi here salue hanno
Insperatussime mihi tuisq; filiis salue atq; eo
Mirari noli neq; me contẽptarier.cognoscin giddenemen
Ancillam tuã:pœ noui sed ubi sũt meæ gnatæ.id scire expeto
ago. Apud ædẽ ueneris.pœ.quid ibi faciũt dic mihi!
ago. Aphrodisia hodie ueneris est festus dies oratũ ierunt deam:ut
Sibi esset ppitia.gid.pol satis scio ipetrarunt.quãdo hic hic
Adest.ago.eo an huius sunt illæc filiæ.gid.ita ut prædicas.
Tua pietas nobis plane auxilio fuit cũ hic aduenisti hodie in ipso
Tempore nanq; hodie eaq; mutarentur nomina:facerẽtq;
Indignũ genere quæstũ corpore:haudones.illi hauon
Bene si illi in multine me ipsi.& eneste.dũ & alamna cestinum
ago. Quid illi locuti sũt inter se dic mihi.mil.matrẽ hic salutat suã.
Hæc aũt hũc filiũ:tace atq; parce muliebri suppellectili.
ago. Quæ ea est supellex.pœ.clarus clamor.sine modo
Tũ adhuc has itro:& una nutricẽ simul iube abire hanc ad te.
ago. Fac qd imperat.mil.sed qs illas tibi monstrabit:ago.ego
Doctissime.mil.abeo igitur.ago facies modo quam
memores mauelim
Patruo aduenienti cœna curetur uolo.pœ.lachanã uos:quos
mil. Ego iã detrudã ad molas.inde porro apud eũ:atq; ad robustũ
Codicẽ ego faxo hospitiũ hoc leniter laudabitis.
ago. Audin tu patrue dico ne dictũ neges.tuã mihi maiorẽ filiã
Despondeas.pœ.pactãrem habeto.ago.spõdes ne igitur
pœ. Spondeo.ago.mihi patrue salue.nã nũc es plane meus.
Nunc demũ ego cũ illa fabulabor libere:nũc patrue si uis
Tuas uidere filias:me sequere.pœ.iamdudũ eqdẽ cupio & te sequor
ago. Quid si eamus illis obuiã.pœ.at ne inter uias præbiteram metuo
Magne iuppiter restitue certas mihi ex incertis nũc opes
ago. Ego quidem meos amores mecũ confido fore.sed eccas uideo

Ipſas.pœ.hæccine ſunt meæ filiæ quante e quãtulis iã ſunt factæ.
Scin quid eſt throcæ ſunt cælũ ne fuſtoli ſolẽ
mi. Opinor hercle hodie quod ego dixi per iocũ:id euenturũ eſſe
Et ſeuerẽ eſt ſeriũ.ut hæ inueniãtur hodie eſſe huius filiæ.
ago. Pol iſtud quidem iam certũ eſt.tu iſtos milphio abduce
Intro nos haſce hic præſtolabimur.

Adelphaſiũ.Anteraſtilis meretrices duæ.Agoraſtocles aduleſcens.Hanno.pœnus

ade. Vt hodie operæ prætiũ eius q amabilitati animũ addiceret.
f Occulis epulas dare.delubrẽ q hodie ornatum eo uiſcere uenit
De amaui ecaſtor illic ego hodie lepidiſſima mũera meretriciũ
Digna diua uenuſtiſſima uenere:neq; cõtempſi eius opus hodie
Tanta ibi copia uenuſtatũ aderat:in ſuo quæq; loco ſita munde
Arabius murrhinuſq; omnis odor complebat haud
Sordere uiſus eſt feſtus dies uenus.nec tũ fanũ tantus ibi
Clientarũ erat numerus.quæ ad calydoniã uenerãt uenerẽ.
Certo enim quod quidẽ ad nos duas attinuit:præpotentes pulchræ
Paciſq; potentes ſoror fuimus.neq; ab iuuentute ibi in ridiculo
Habitæ quod pol ſoror cæteris omnibus factũ eſt.an.malum iſtuc
Aliis uideatur:q̃uti tute ſoror colaudes.ade.ſpero equidẽ
Vt pol ego cũ ingeniis quibus ſumus atq; aliæ cognoſco
Eo ſumus gnatæ gñe:ut deceat nos eſſe a culpa caſtas
pœ. Iuppiter q genus colis aliſq; hoium p quem uiuimus uitalẽ æuũ
Quẽ pœnes ſpes uitæ ſũt hominũ omniũ.da diẽ hũc ſoſpitẽ quæſo
Rebus mis agũdis:& qbus annos multos carui:quaſq; prima
Perdidi paruas:redde his ubertatẽ.iuicte præmiũ:ut eẽ ſciã pietati
ago. Omnia faciet iuppiter faxo nã mihi ẽ obnoxius:& me metuit:
pœ. Tace quæſo.ago.næ lachryma patrue.ad.ut uolupeſt homini mea
Soror ſi ꝓ agit:cluet uictoria.ſicut hodie b coiter alias præſtitumus
Pulcritudine.an.ſtulta ſoror es magis q̃uolo.an uero pulchra
Videre obſecro:ſi tibi illi nonos oblitũ eſt fuligine
ago. O patrue o patrue mi patruiſſime.pœ.qd eſt fris mei gnate
Quid uis expedi.ago.at enim uolo hoc agas.pœ.at enim ago
Iſtuc.ago.patrue mi patruiſſime.pœ.qd eſt.ago.eſt lepida & lauta
Vt ſapit.phœ.ingeniũ patris habet:quod ſapit.
ago. Quæ res iãdiu ædepol ſapientiã tuã ecqd quẽ abuſa eſt
Nũc hinc ſapit.hinc ſentit.quicqd ſapit meo amore.
ade. Nõ eo ſumus genere prognatæ:tã & ſi ſumus ſeruæ ſoror
Vt deceat facere noſ quicq̃:qd homo qſq̃ irrideat
Multa ſũt mulierũ uitia.ſed hoc e multis maximũ eſt eũ ſibi nimis

Placent.minusq; operam ut placeant uiris nimiæ uoluptati est quod
In exitis nostris portentũ est soror:qdq; haruspex de ambabus
Dixit.ago.uelim de me aliquid qd dixerit.ade.nos fore inuito
Domino nostro diebus paucis liberas.id ego nisi quid di aut parentes
Faxint:quid sperem haud scio.ago.mea fiducia hercle haruspex
Patruelis promisit scio libertatẽ:quia me amare haud scit
ade: Soror sequere hac.an.sequor.pœ.priusq; abiit si uis
Clama has.ago.nisi piget consistite.ade.qs reuocat.ago.q bene
Volt uobis facere.ad.facere occasio est.sed quis homo est.
ago. Amicus uobis.ade.qui quidem inimicus nõ est bonus est hic homo.
ago. Mea uoluptas.ade.post istum malim:q̃ malũ.ago.si quidẽ
Amicicia est habenda:cũ hoc habendũ est.ade.haud precor
ago. Multa bona uobis facere uult.ade.bonus bonis benefeceris
pœ. Gaudio ero uobis.ade.at ædepol nos uoluptati tibi.
pœ. Libertatique.ade.isto precio tuas nos facile feceris.ag.patruemi
Ita me di amabunt:ut ego si sim iuppiter.iam hercle ego
Illam uxorem ducam:& iunonem extrudam foras ut pudice
Verba fecit cogitare & cõmode.ut modeste orationem præbuit
Certo hæc mea est:sed ut astu sum adgressus eas.pœ.lepide
Hercle atq; cõmode:perge etiã tenta rem in pauca confer.
Sitiunt qd sedent.ago.quid istic.quod faciundũ est:cur nõ agimus.
In hisos uolo nunc tene patrue.pœ.tu frugi si bonæ es.ago.uin ego
Hãc ad prhẽdam.ade.an patruus est:agorastocles tuus hic
ago. Iã faxo scibis nunc pol ego te ulciscar probe:nã faxo mea eris spõsa
pœ. Ite in ius ne moramini antestare me atq; duce.ago.ego
Te antestabor:postea hãc amabo:atq; amplexabo sed illud
Quidẽ uolui dicere:imo dixi hercle quod uolebam:
pœ. Moramini in ius uos uoco.nisi honestius prehendi.
ade. Quid in ius uocas nos:quid tibi debemus.ago.dice illi
ade. Etiã ne meæ latrant canes.ag.ac tu hercle adludiato
Dato.mihi pro ossa sauiũ.pro osse linguã obicito.ita hanc
Canem faciam tibi oleo tranqlliorem.pœ.ite scitis
ede. Quid nos fecimus tibi.pœ.fures estis ambæ.ad.nos ne tibi
pœ. Vos inq̃.ago.atq; ego scio.ade.qui id furti estis.ag.nũc
Rogato.pœ.qa ãnos multos filias meas cœlauistis clam me
Atq; eqdẽ ingenuas liberas sũmoq; genere gnatas.
ade. Nunq̃ me castor repies tu istuc probrum penes nos.
ago. Da pignus ni nũc periures ni sauiũ uter ut ridet.
ade. Nihil tecũ ago abscede obsecro.ago.atq; hercle mecũ agẽdũ est
Nam hic patruus meus c̃.p hoc mihi patronus sim necesse est.

Et prædicabo quo modo uos furta faciatis multa. quoq; modo
Huius filias apud uos habeatis seruas: quas uos ex patria liberas
Surruptas eē sitis. ade. ubi sūt eæ. aut quas obsecro satis imaceratæ
pœ. Quin eloquar. ago. censeo ergo patrue. ade. misera timeo qd hoc
Sit negocii mea soror: ita stupida sine aio asto. pœ. aduortite animū
Mulieres primū: si id fieri possit ne idigna indignis di darēt id. ego
Euenire uellem nūc quod boni mihi di dant. uobis uostræque matri
Eas dis est æquū gratias nos agere sempiternas: cum
nostrā pietatem approbant
Decorātq; di imortales. uos meæ estis ābæ filiæ: & hic cognatus uester
Huiusce fratris filius. ade. amabo num hi falso obiectant
gaudio nos. ago. at me
Ita di seruent ut hic pater est uester. date manus. ade. salue īsperate
Nobis pater te complecti nos sine. pœ. ne cupite atque
expectate. an. pater salue
Ambæ filiæ sumus amplectamur ambæ. ago. quis me amplectetur
Postea. pœ. nūc ego sū fortunatus. multoq; annoq; miserias nūc
Hac uoluptate sedo. ade. uix hoc uidemur credere. pœ. magis quin
Credatis dicā nā uostra nutrix primū me cognouit. ad. ubi amabo est
pœ. Apud hūc est. ad. quæso qui lubet tam diu tenere collū priusq; te
Mihi despōderit. ago. omitto. ad. sperate salue. omitte salte tua
Littera. nolo ego istuc: scenicā cōdamus alter alterū ego inneruū
Brachialem quibus nunc in terra melius est. ag. eueniūt digna dignis
Tandē huic cupitū cōtigit o apella zeuxis pictor
Cur numero estis mortui. hic exemplū ut pigeretis nā alios pictores
Nihil moror huiusmodi tractare exempla. pœ. di deæq; omnes
Vobis habeo merito magnas gratias. cū hac me læticia tāta & tantis
Affecistis gaudiis. ut meæ gnatæ ad me redirent in potestatē meā
ade. Mi pater tua pietas plane nobis auxilio fuit. ag. patrue
facito in memoriam
Habeas tuā maiorē filiā mihi te despondisse. pœ. memini
ag. & dotis quid promiseris.

Antamenides miles eidem.

I ego minā non ultus fuero pbe: quā lenōi dedi tū pfecto
Me sibi habeant scurræ ludificis caueis. ēt me ad prandiū adsc
Adduxit ignauissimus: ipse abiit foras. me reliquit
pro atriensi in ædibus.

Vbi nec leno neq; illæ redeunt. nec quod edā qcq datur pro more.
Parte prādii pignus cœpit abiit foras. sic dedero xerē militari
Tetigero lenūculū. nactus ē hominē. mina quē argēti circūduceret

Sed mea amica nunc mihi irato obuiã uenire uelim.
Iam pol ego illam pugnis totam faciã ut sit mutulta
Ita replebo atritate:atrior multo ut siet q̃ ægypti:aut qui
Cortinam ludis per circũ ferunt.anta.tenesis me arte mea
Voluptas male ego metuo miluos.mala illa bestia ẽ ne forte me
Auferat pullũ tuũ:ut nequeo satis te cõplecti mi pater.
ant. Ego me moror propemodũ:hoc obsonare prandiũ potero mihi:
Sed quid hoc est.quid hoc.qd hoc est.qd ego uideo.quo modo
Quid hoc ẽ cõduplicationis.quæ hæc est congeminatio.
Quis hic homo ẽ cũ tunicis lõgis.quasi puer cauponius.
Satin ego oculis cerno.est ne illæc mea amica anterastilis.
Et ea est certo.iã pridem ego me sensi nihili pendier
Nõ pudet puellam amplexari baliolũ in media uia.
Iã hercle ego illũ excruciandũ totũ carnufici dabo.
Sane genus hoc muliebrosum est tunicis demisiciis
Sed adire certũ ẽ hanc ad amatricem aphricam.heus tu tibi
Dico tu mulier.ecqd te pudet.qd tibi negocii aũt ẽ cũ istoc dic mihi
pœ. Adolescens salue.anta.nolo nihil ad te attinet qd tibi hanc
Digito tactio ẽ.pœ.qa mihi lubet.anta.lubet.pœ.ita dico
an. Ligula i in malam crucem.tu ne amator audes esse hallex uiri.
Aut contrectare:quod mares homines amãt.de gulpta menasarapis
Senicinctiũ:manstruga:halagoras.amatũ autẽ plenior
Alii ulpici quã romani remiges. Ago.nũc tibi adolescens
Malæ an dentes pruriunt:qui huic es molestus:an malã rẽ quæritas.
Cur non adhibuisti dũ istæc loquereris tympanũ.nã te cinædum
Esse arbitror magis q̃ uirũ.anta.Scin q̃ cinedus sum
Ite istinc serui foras efferte fustis.ago.heus tu si quid periocũ
Dixi:nolito inseriũ conuertere.an.quid tibi lubido est obsecro
Antamenides loqui inclementer nostro cognato & patri:nam hic
Noster pater est:hic nos cognouit modo:& hũc sui fratris filiũ
an. Ita me iuppiter bene amet:benefactũ gaudeo:& uolupest mihi.
Si qd lenoni obtigit magni mali.cũq; e uirtute uobis fortuna
Obtigit.ade.credibile ecastor dicit.crede huic mi pater
pœ. Credo.ago.& ego credo:sed eccum lenonẽ lycũ bonũ uirũ
Eccũ uideo se recipit domũ.pœ.quis hic est utrũ is
Est & lẽo lycus:ago. in seruitute hic habuit duas filias tuas & mihi hic
Aurifur est.pœ.bellum hominem quem noueris.ago.rapiamus
Intus pœ.minime.ago.quapropter.pœ. quia
Iniuriarum multo induci satius est.

Lycus.Leno.Agorastocles.Hãno.Fœ.Anta.miles

ly. Ecipitur nemo quidē mea ſententia:qui ſuis amicis
d Narrat recte res ſuas.nā oibus amicis meis id demū cōuenit.
Vt me ſuſpendā ne addicar agoraſtocli.ago.leno eā in ius
ly. Obſecro te agoraſtocles ſuſpendere ut me liceat.pœ.leno in ius
Te uoco.ly.qd tibi mecū autē.pœ.quia haſce liberas
Ingenuaſq; eſſe filias ambas meas:q̄ ſūt ſurreptæ cū nutrice puulæ.
ly. Iam pridē equidē iſtuc ſciui & miratus fui neminē uenire:qui
Iſtas adſereret manu.meæ quidē profecto nō ſunt.anta.leno
In ius eas.ly.de prandio tu dicis:debetur.dabo.ago.duplum
Pro furto mihi opus eſt.ly.ſume hinc qdē.pœ.& mihi ſupplicis
Multis.ly.ſume hinc quid lubet.an.& mihi quidem
Minam argenti.ly.ſume hinc quid lubet
Collo rē ſoluam iā omnibus quaſi baiolus.
Nunquid recuſas contra me.ago.aduerſum quidē ite igit̄ intro
pœ: Mulieres ſed patrue mihi tuā.ut dixiſti mihi:deſponde filiā
Haud aliter auſim.ant.bene uale.ago.& tu bene uale.an.leno
Arabonē hoc pro mina mecū fero.ly.perii hercle.ago.imo
Haud multo poſt in ius ueneris.ly.quin egomet tibi me addico.qd
Prætore opus eſt.uer̄ obſecro te.ut liceat ſymplū ſoluere
ago. Trecentos philippos:credo conradi poteſt.cras auctionē faciā
ago. Tantiſper quidē ut ſis apud me lignea in cuſtodia.ly.fiat
Sequere intro patrue mi.ut hūc feſtū diē habeamus hilarem.
Huius malo.& bono noſtro.multū ualete.multa uerba fecimus.
Malū poſtremo omne ad lenonē redit.nunqd poſtremū eſt
Condimentū fabulæ.ſi placuit ꝓ lauſum poſtulat comœdia.

Agoraſtocles. Lycus. Leno. hāno pœ. adelph.
Anteraſtilis. Antamenides.

Vam rē agit is miles.q lubet patruo meo loqui inclementer
q Ne mirere mulieres qd' eū ſequūtur modo cognouit filias
Suas eſſe has ambas.ly.hem quod uerbū auris meas
Tetigit.nūc perii.unde hæ perierunt. ago. domo
Carthaginenſes ſunt.ly.at ego ſū perditus illuc ego metui
Semper ne cognoſceret eas aliquis :quod nūc factum eſt
Væ miſero mihi periere opinor duodeuiginti minæ
Qui haſce emi.ago.& tu ipſe periſti lyce cartaginēſes ſunt
ly. At ego ſū perditus pœ.quis hic eſt utrū is eſt
Nouelle nouellicus in ſeruitute filias habuit duas.ago.& mihi
Auri fur eſt.pœ.bellū hominē quem noueris.leno
Rapacem te eſſe ſemper credidi uerum etiam furacem
Qui norunt magis.ly.accedā per ego te tua te genua obſecro

Et hunc cognatũ:quem tuũ esse intelligo.quãdo boni estis
Vt bonos facere ad decet facite.& uestro subueniatis supplici.
Iampridẽ equidem istas sciui esse liberas.& expectabã si quis
Eas assereret manu.nã meæ prsum non sũt.tũ autem tuũ aurꝫ
Reddam:qd apud me est.& iusiurandũ dabo:me malitiose
Nihil fecisse agorastocles.ago.qd mihi par facere sit inde tamen
Egomet consulam omitte genua.ly.mitto si ita sententia est
ago. Heus tu leno.ly.qd lenonem uis inter negotiũ
ago. Vtinam mihi argentũ reddas:priusq̃ in neruũ abducere.
ly. Di meliora faxint.ago.lic es tu ideo cœnabis foris
Aurum argentũ:collũ:leno scias te nunc debere simul
pœ. Quid me hac re facere deceat. egomet mecũ cogito.
Si uolo hũc uscisci:litis sequor in alieno oppido.
Quantũ audiui ingeniũ & mores eius quo pacto sient.
ade. Mi pater ne quid tibi cũ istoc rei siet.te maxime obsecro
an. Auscultа soror:i abi diiunge inimicitias cũ improbo:
pœ. Hoc agesis leno:quãq̃ meruisse te ut pereas:scio.
Nõ experiar tecũ.ago.neq; si aurũ mihi reddes meũ
Leno quando:ex neruo emissus cõpingare incarcerem
ly. Iam autẽ:ut soles:ego pene tibi me purgatũ uolo:
Si quid dixi iratus aduorsum animi tui sententiã:
Id uti cognoscas quæso: & cũ istas inuenisti filias
Ita me di amẽt mihi uoluptatis est.pœ.ignosco & credo tibi
an. Leno tu aũt amicã mihi des facito:aut auri mihi reddas minã
ly. Vin tibicinam meam habere.an.nihil moror tibicinam
Nescias utrũ ei maiores.buccæ ne an mamæ sient
ly. Dabo quod placeat.ago.cura:ly.aurũ cras sat referã tuũ
ago. Facito in memoria habeas.ly.miles sequere me.an.ego
Vero sequor.ag.qd ais patrue qñ hinc ire cogitas carthaginẽ
Nam tecũ una ire certũ est.pœ.ubi primũ potero illico
ago. Dũ auctionẽ facto:hic opus est aliquot ut maneas dies:
pœ. Faciã ita ut uis.ag.agesis eamus.nos curemus.plaudite.

Plauti. Persa.

Argumentum.

Rofecto domino suos amores toxilus
Emit atq; curat leno ut emittat manu
Raptamq; tu emeret de prædone uirginẽ
Subornatam.suadet sui parasiti filia
Atq; ita intricatũ ludit potans dorpaliũ
Serui duo Sagaristio. Toxillus.

Vi amans egens ingressus est:princeps in amoris uias:
q Superauit ærumnis suis ærumnas herculis
Nácũ leonẽ & cũ excedra:cũ ceruo:cũ apro ætolico
Cum auibus stymphalicis cũ antæo deluctari mauelim
Quãcum amore.ita fio miser quærendo argento mutuo.
Nec quicq̃ nisi:non est.sciunt mihi respondere:quos rogo,
Quin hero suo seruire uult bene seruus seruitutem.
Nã ædepol illum multa in pectore suo conlocare oportet
Quæ hero placere censeat præsenti atque absenti suo.
Ego neq; lubenter seruio:neq; satis sum hero ex sententia
Sed quasi lippo oculo me herus meus:manum
abstinere haud quit tamen
Qui mihi imperet:& quin me suis negociis præfulciat.sa.
quis illic est
Qui cõtra me astat.tox.quis hic est qui contra me astat
Similis est sagaristionis.sa.toxillus hic quidẽ meus est amicus
to: Is est profecto.sa.eũ esse opinor.to.congrediar
sa. Contra aggrediar.to.o sagaristio di ament te.sa.o toxile
Dabũt di quæ optes ut uales.to.ut quæo
sa. Quid agitur.to.uiuitur.sa.satin ergo ex sententia:
to. Si eueniũt quæ exopto satis.sa.nimis stultæ amicis utere
to. Quid iã.sa.qa iã iperare oportet.to.mihi quidẽ tu iam
Eras mortuus quia te nõ uisitaui.sa.negociũ ædepol
to. Ferreũ fortasse.sa.pluscul ũ ãrũ fui præferatus apud molas:
Tribunus uapularis.to.uetus iam istæc militia est tua
sa. Satin tu usq; ualuisti.to.haud probe.sa.ergo ædepol
Palles.to.saucius factus sum in prœlio:ueneris sagitta
Cupido cor meũ trãsfixit.sa.iã seruí hic amant:
to. Quid ergo faciã dis ne aduorser q̃ũ titani cũ dis belligerem.
Quibus sat esse nõ queam.sa.uide mõ ut meæ catapultæ tuũ ne
Transfigãt latus.to.basilice agito eleutheria.sa.quid iam
to. Quia herus peregre est.sa.ain tu peregre est.to.sicut tibi bene
Esse potes.pati.ueni.uiues mecũ basilico accipiere uictu.
sa. Vah iam scapulæ pruriunt:quia te istæc audiui loqui
to: Sed hoc me unũ excruciat.sa.qdnam ideo.to.hæc
De sũma hodie est.mea amica sit ne libera an sempiternã
Seruitutem seruiat.sa.qd nunc uis ergo
to. Cũ tibi me potis es sempiternũ.sa.quãadmodũ
to: Vt des mihi nũmos sexcentos:quos pro capite illius pendam
Quos cõtinuo tibi reponam in hoc triduo:aut quatriduo.age

Sis benignus.ſubuent.ſa.qua confidentia rogare tu a me
Argentũ tantũ audes impudẽs quin ſi ego met totus ueneã
Vix recipi potis eſt:quod tu me rogas.nã tu aquã a pumice
Nunc poſtulas qui ipſus ſitiat:to.ſiccine hoc te mihi facere
ſa. Quid faciã.to.rogas:alicunde exora mutuũ.ſa.tu fac
Idẽ quod rogas me.to.quæſiui nuſq̃ repperi.ſa.quærã
Equidem.ſi quis credat.to.nempe habeo in mũdo.ſa.ſi id
Domi eſſet mihi:iam pollicerer:hoc mẽũſt:ut faciã ſedulo
to. Quicquid erit recipe te ad me.ſa.quære tamẽ ego item
Sedulo ſi quid erit iam ut ſcias.to.obſecro te reſecro.
Operam da hanc mihi fidelẽ.ſa.ah odio me enicas
to. Amoris uitio nõ meo nũc tibi morologus fio.ſa.at pol
Ego abs te conceſſero.to.iam ne abis.ſa.bene ambulato
to. Sed recipe te q̃ primũ potes caue ſuas mihi in quæſtione
Vſq; ero domi dum excoxero lenoni malum.

Saturio parasitus.

Veterem atq; antiquũ queſtũ malo ſeruo:atq; obtineo
Et cum magna cura colo.nã nũq̃ quiſq̃ meor̃.maior̃ fuit
Quin parasitãdo pauerint uẽtres ſuos.pr̃.auos pauos
Abauos.atauos tritauos quaſi mures ſemp edere alienũ cibum.
Neq; edacitate eos qſq̃ poterat uincere.neq; his
Cognomẽtũ duris capitonibus.unde ego hunc quæſtũ obtineo
Et maior̃ locũ neq; quadruplari me uolo.
Neq; enim decet ſine meo piculo ire aliena ereptum bona.
Neq; illi qui faciunt mihi placẽt.plane loquor.nã publicæ reſ
Cauſa qui cũ id facit:magis q̃ ſui quæſti animus iduci poteſt
Eum eſſe ciuem & fidelẽ & bonũ.ſed ligirupã qdã ne det in publicum
Dimidiũ:atq; etiã in ea lege adſcribier.ubi quadruplator quẽpiam
Inlexit manũ tantidẽ ille illi rurſus iniiciat manum.
Vt æqua parti pdeant ad tris uiros.ſi id fiat.ne iſti faxim uſquã
Appareant qui hic albo rete aliena oppugnant bona.
Sed ſum ne ego ſtultus qui remcuro publicam:
Vbi ſunt magiſtratus:quos curare oporteat.
Nunc huc introibo:uiſam heſternas reliquias.
Qui euenerint recte nec ne.nũn tinfuerit
Febris:oportene fuerint.nequis obreptauerit.
Sed aperiuntur ædes.remorandus eſt gradus.

Toxillus ſeruus.Saturio parasitus.

Mnẽ rẽ iueni:ut ſua ſibi pecunia hodie illã faciat leno
to. Libertã ſuã:ſed eccũ parasitũ cuius mihi auxilio eſt opus

Simulabo q̃ſi nõ uideã ita eliciã uerẋ.curate iſtic uos atq;
Adproperate oculos:ne mihi moræ ſit quicq̃:ubi ego intro
Aduenero.cõmiſce mulſum:ſtruthea:coluthea q; appara.
Bene & in ſtrutheis cõcaleat:& calamũ iniice:iã pol ille hic
Aderit credo cõgerro meus.ſa.me dicit euge.to.lautũ credo
Abalineis iã hic adfutuẋ.ſa.ut ordine omnem rem tenet
Colloræ facite ut madeant.&colliphia ne mihi incocta detis.
to. Rem loquitur uerã nihil ſunt crudæ:niſi quas madidas glutias
ſa. Tum niſi cremore craſſo ſocias:colliricũ nihil eſt macrũ illud.
E pigro cõpellucidũ.quaſi iure ſe ameſſe.uis decet.colliricũ
Nolo i ueſicã quod eat in uentrem uolo.to.prope me hic
Neſcio quis loquitur.ſa.o mi iuppiter
Terreſtris & cœpulonus. compellatiuus.
to. O ſaturio oportune aduenisti mihi.ſa.uendaciũ ædepol dicis
Atq; haud te decet:nã eſurio uenio nõ aduenio ſaturio.
to. At ædes.nã iã intus uentris fumãt focula.calefieri iuſſi reliqas.
Pernã quidẽ ius eſt apponi frigidã.poſtridie ita fieri iuſſi
ſa. Eeqd hal legis.to.uah rogas.ſa.ſapis mutũ ad geniũ
to. Sed eeqd meministi here qua de re ego tecũ mentionẽ fecerã
ſa. Memini ut muræna & conger ne calefierent.nã nimio melius
Oppetuntur frigida.ſed quid ceſſamus prœliũ cõmitere.
Dũ mane eſt omnis eſſe mortalis decet.to.nimis pene maneſt.
ſa. Mane:quod tu occeperis negociũ agere:id totũ pcedit diem.
to. Quæſo animũ aduorte hoc enim iam heri narraui tibi:
Tecũ q; orauí:ut nũmos ſexcentos mihi dares utẽdos mutuos
ſa. Memini:& ſcio:& te me orare & mihi non eſſe quod darem.
Nihil paraſitus eſt cui argentũ domi ideſt
Lubido extẽplo cœpere eſt conuiuiũ tuburcinari de ſuo ſi quid
Domi eſt.cynicum eẽ egẽtẽ oportet paraſitũ probe.
Ampullam:ſtrigilem ſcaphiũ.ſoccos.palliũ. marſupiũ
Habeat inibi paulũ præſidii.qui familiarẽ ſuã uitã
Oblectet modo.to.iam nolo argentũ filiã utendã tuã
to. Mihi da.ſa.nunq̃ ædepol cuiq̃ etiam utendã dedi.
Non ad iſtoc quod tu inſtimulas.ſa.quid eam uis.to.ſcies
Quia forma lepida & liberali eſt.ſa.res itaſt.to.hic leno
Neq; te nouit:neq; gnatã tuã.ſa.me ut quiſq̃ norit.
Niſi ille qui præbet cibũ.to.ita eſt.hoc tu mihi reperire
Argentũ pores.ſa.cupio hercle.to.tum tu me ſine illã
Vendere.ſa.tũ illã uendas.to.imo aliũ adlegauero.
Qui uendat.q; eſſe ſe peregrinũ prædicet.ſicut iſtic leno nõdũ

Sex mēſes megaribus huc cōmigrauit.ſa.pereunt reliquæ
Poſterius iſtuc tamē poteſt.to.ſcin quā poteſt nunquā
Hercle hodie hic prius edis:ne fruſtra ſis:q̄ te hoc facturū
Quod rogo adfirmas mihi atq; niſi gnatā tecum huc iam
Quātū potes:adduces:exigam hercle ego te ex hac decuria
Quid nūc.qd ē.qn dicis quid facturus ſis.ſa.quæ to hercle
Me quoq; etiam uendas lubet.dū ſaturū uendas
to. Hoc ſi facturus face.ſa.faciā equidē quæ uis.to.benefacis
Propera.abi domū.præmōſtra docte præcipe aſtu filiæ
Quid fabuletur:ubi ſe natā prædicet:qui ſibi parētes fuerint
Vnde ſurrupta ſit.ſed longe ab athenis eē ſe gnatā autumet
Et ut adfleat:cū ea memoret.ſa.etiā tu taces
Ter tanto peior ipſa ē:quā illam tu eſſe uis.to.lepide
Hercle dicis.ſed ſciu qui facias cape tunicā atq; zonam.
Et chlamydē afferto:& cauſam quā ille habeat:qui hanc
Lenoni huic uendat.ſa.heu probe.to.quaſi ſit pegrinus
ſa: Laudo.to.& tu tuā gnatā tamen ornatā adduce
Lepide in peregrinū modū.ſa. [illegible] ornamēta
to. Abs chorago ſumito:dare debet:præbēda ædiles locauere.
ſa. Iam faxo hic aderūt ſed ego horum nihil ſcio
to. Nihil hercle uero.nam ubi ego argētū accepero
Continuo tu illā a lenone adferito manu.ſa.ſibi habeat.
Si non extemplo ab eo abduxero...to.abi & iſtuc cura
Ego puer uolo mittere da amicam meam uthabeat
Animū bonū,me eſſe effecturū hodie.nimis lōgum loquor.
Sophoclidiſca lena.lēneſcelene ancilla.
Atis fuit indocte imemori inſipienti dicere totiens
Nimis tandē me qdē p barda & p ruſtica reor habitam
Eſſe abs te.quāq̄ ego uinū bibo: at mādata nō conſueui ſimul
Bibere.unā eqdē iam ſatis ubi bis ſpectatā cenſueram eſſe
Et meos mores.nā equidē te iam ſector.qn tū hunc annū
Cū interim credo.cuius ſi in ludū iret:potuiſſet iam fieri
Vt pbe lras ſciret cū interim meū ingeniū fans non edidiciſti
Atq; infans.potin ut taceas potin ne mōeas memini & ſcio
Et calleo:& cōmemini.amas pol miſera id tuus ſcatet aius.
Ego iſtuc placidū tibi ut ſit faciam.len.miſer eſt qui amat:
ſo. Certo is quidem nihil eſt:qui nihil amat:qd ei homini opus uita eſt
Ire decet me heræ obſequens filia libera mea opera ocius ut ſit
Conueniā hunc toxillū:eius auris quæ mādata ſunt:onerabo
Toxillus ſeruus.pægnium puer.ſophoclidiſcha.

under

to: Atin hæc tibi ſunt plana & certa:ſati hæc meminiſti & tenes
peg. Melius q̃ qui docuiſti.to.ain uero uerbereũ caput.
peg. Aio enimuero.to.qd ergo dixi.peg. ego recte apud illam
Dixero.to.nõ ædepol ſcis.pe.da hercle pignus ni omnia
Memini & ſcio.to.equidẽ ſi ſcis tute:quot habeas hodie
Digitos in manu eo dẽ pignus tecũ.pe.audacter ſi lubido
Eſt perdere.bona pax ſit potius.to.tun igitur ſine me
Ire.to.& iubeo & ſino:ſed ita uolo te curare:ut domi ſis cũ ego
Te eſſe illi cenſeam.pe.faciã.to.quo ergo is nunc.
peg. Domũ uti domi ſim cũ illi cenſeas.to.ſcelus tu puer es
Atq; ob iſtam rem ego aliquid te peculiabo.
peg. Scio fidei hercle herili:ut ſoleat ipudicicia opprobari.
Nec ſubigi queant unq̃ ut pro ea fide habeant iudicẽ
to. Abi mõ.pe.ergo laudabis faxo.to.ſed has tabellas pægniũ
Ipſi lẽniſſe lenæ fac des.& quæ iuſſi nũciato.ſo.ceſſo ire ego
Quo miſſa ſum.pe.eo ego.to.i ſane ego domũ ibo face rẽ hãc
Cũ cura geras:uola curriculo.pe.iſtuc marinus paſſer pcircũ
Solet illic abiit hinc itro huc ſed quis hæc eſt quæ me
Aduorſum icedit.to.benſgnũ hic quidẽ eſt.
peg. Sophoclidiſca hæc pecularis ẽ eius:quo ego ſum miſſus.ſo.nullus
Eſſe hodie hoc puero peior phibetur cõpellabo.pe.cõmoranduſt
Apud hanc obieci:ſo.pægniũ delitiæ pueri ſalue.qd agis
Vtuales.pe.ſophoclidiſca di me amabunt.ſo.quid me
Vtrq.pe.hercle ſi ut digna es faciant:odio hercle habeant
Et faciãt male.ſo.mitte male loq.pe.cũ ut digna es dico
Bene nõ male loquor.ſo.qd agis.pe.fœminã ſceleſtã
Te aſtans cõtra cõtuor.ſo.certe equidẽ puerum peiorẽ
Quã te noui neminẽ.pe.qd mali facio:aut cui male dico
ſo. Cui pol cũque occaſio ẽ.pe.nemo homo unq̃ ita
Arbitratus ẽ.ſo.at pol multi eſſe ita ſciunt.pe.heia.
ſo. Heia.pe.tuo ex ingenio mores alienos pbas.fateor
Ergo pfecto:me eſſe ut decet lenonis familiæ.
Satis iã dictũ habeo:ſed qd tu cõfitere ut te autumo
peg. Fatear ſi ita ſim.ſo.iam abi uiciſti.pe.abi nũc iã.ſo.ergo
Hoc mihi expedi quo is.pe.quo tu.ſo.dic tu prior
Rogaui.pe.at poſt ſcies.ſo.eo ego hinc haud longe:
peg. Et quidẽ ego haud longe.ſo.quo ergo ſcelus.
peg. Niſi ſciero prius ex te:tu ex me nũq̃ hoc qd rogitas ſcies:
ſo. Nãq̃ eccaſtor hodie ſcibis:prius q̃ ex te audiuero
peg. Ita ne ẽ.ſo.ita ne ẽ.pe.mala es.ſo.ſceleſtus.pe.decet me

so. Me quidē haud decet.pe.qd ais certū est celare quo iter
Facias pessuma.so.offirmasti occultare quo te imittas
Pessume.pe.par pari respondes:dicito:abi iam quando
Ita certa res ē:nihilo facio scire ualeas.so.asta.peg.at ppero
so. Et pol ego ire.pe.ecqd habes.so.ecqd tu.pe.nihil equidem
so. Cedo manum ergo.pe.est ne hæc manus.so.ubi illa altera est
Furtifica læua.pe.domi eccā huc nullā.attuli.so.habes nescio qd
peg. Ne me attrecta subigatrix.so.sin te amo.pe.male operam
Locas.so.qui.pe.qa enim nihil amas:cū ingratū amas.
so. Tépori hanc uigilare oportet formulam:atq; ætatulam.
Ne ubi capillus uersipellis fiat:fœde semper seruias
Tu quidē haud etiā es octoginta pondo.pe.at cōfidentia
Illa malitia militatur multo magis q̄ pondere.
so. Atq; ego hanc nūc operā perdo.pe.qdnam so.qa peritis p̄dico
peg. Sed ego cessso:so.mane.pe.molesta es.so.ergo quoq; nisi scio
Quo agas te.pe.ad uos.so.& pol ego ad uos.pe.qd eo.so.qd
Id ad te attinet.pe.enim non ibis nunc uicissim:nisi scio
so. Odiosus es.pe.lubet nūq̄ hercle istuc exterebrabis tu
Vt sis prior q̄ ego siem.so.malitia certare tecū miseria est:
peg. Merx tua mala est.so.quid ē quod metuas.pe.idē istuc q; tu.
so. Dic ergo.pe.ne hoc cuiq̄ homini edicerē oēs muti ut loquerētur
Prius edictū est magnope mihi ne cuiq̄ homini
Crederē.oēs muti ut loquerent prius hoc q̄ ego.so.at tu hoc face
Fide data credamus.pe.noui omnes sunt lenæ leuifidæ.
Neq; tippulæ leuius pondus ē q̄ fides lenonia.so.dic amabo
peg. Dic amabo.so.nolo ames.pe.facile impetras.so.tecū habeto
peg. Et tu hoc taceto.so.tacitū erit.pe.celabitur:so.toxilo
Has fero tabellas tuo hero.pe.abi.eccillū domi at ego hanc
Ad lēnissselenē tuam heram obsignatam abietem:
so. Quid istuc scriptū.pe.iuxta tecū si tu nescis.nescio nisi fortasse
Blāda uerba.so.abeo.pe.at ego abiero.so.ambula.

Sagaristio seruus.

Oui opulēto inclyto:ope gnato.supremo ualido uiri potēti
Opes:spes:bonas copias:cōmodāti lubens uitulorq; merito
Quia meo amico amiciter hanc cōmoditatis copiam
Danunt argenti minuti:ut egenti opem afferam
Quod ego nō magis somniabā:neq; opinabar:neq; censebam
Num herus meus ad me iā misit:domitos boues uti sibi mercarer
Eā fore mihi occasionē.ea nūc quasi decidit de cælo:dedit
Argentū:nā ibi mercatū dixit esse die septimi:stultus q hoc

Mihi daret argentũ.cuius ingeniũ nouerat.nã hoc argentũ
Alibi abutar:boues quos emerẽ:nõ erant:nũc & amico meo
Prosperabo:& genio meo multa bona faciã.diu quod bene
Erit:die uno absoluã.tax tax tergo erit meo.non curo
Nunc amico bobus domitis mea ex crumena largiar.
Nã id demũ lepidũ ẽ.triparcos hoies uetulos auidos aridos
Bene admordere qui alienũ seruo obsignant cũ sale.
Virtus ẽ ubi occasio admonet dispicere.qd faciet mihi.
Verberibus cedi iusserit:compedes imponi uapulẽ
Ne sibi me credat supplicem fore.ne illi mihi iam nihil noui
Offerri põt.quin sim peritus.sed toxili puerꝫ pægniũ eccũ.
Pægnium puer.sagaristio seruus.
Ensum meũ quod datum est confeci nunc
p Propero domũ.sa.mane & si properas
Pægniũ ausculta.pe.emere oportet quem tibi
Obedire uelis.sa.asta.pe.exhibeas molestiã ut opinor
Siqd debeam.sa.q nunc sic tam es molestus.pe.scelerate
Etiã respicis.sa.scio ego quid sis ætatis.pe.eo istuc.
Maledictũ ipune auferes.sa.ubi toxilus est tuus herus
peg. Vbi illi libet:neqꝫ te consulit.sa.etiã ne dicis ubi sit uenefice.
peg. Nescio inquã mulmitribatu.sa.maledicis maiori.
peg. Prior promeritus:perpetiare.seruã operam.linguam
Liberã herus me iussit hẽc.sa.dicis ne mihi ubi sit toxilus.
peg. Dico ut perpetuo pereas.sa.cedere hodie tu restibus.
peg. Tua qdẽ cucule causa.nõ hercle si os perciderim tibi:
Metuã morticine.sa.uideo ego te iam incubitatus es.
peg. Ita sum.qd id attinet ad te.at nõ sum ita uita gratis
sa. Confidens.peg.sum hercle uero:nã ego me confido
Liberꝫ fore tu te nunq̃ speras.sa.potin ut
Molestus ne sies.pe.quod dicis facere non quis
sa. Abi in malam rem.pe.at tu domũ nam ibi tibi parata
Præstost.Sa.uadatur hic me.pe.utinã uades desint
In carcere ut sis.sa.quid hoc.pe.quid est
sa. Etiam scelus male loquere.pe.tandem ut liceat
Cũ seruus sis seruũ tibi maledicere.sa.ita ne specta
Quin dedero.pe.nihil iã nihil habes.sa.di deæq; te oẽs perdant
Nisi hodie:si prehẽdero:defigam in terram colaphis.
peg. Amicus sum:eueniãt uolo tibi quæ optas:atqꝫ id fiat:tũ me
Defigas te cruci ipsum ppediem adfigẽt alii.sa.quin te di deæqꝫ
Scis quid hinc porro dicturus fuerim:nil linguæ moderari queam

Potin abeas.pe.abigis facile nã umbra mea intus uapulat
Sa. Vt iſtũc di deæq; pdant:tanq̃ pſerpens beſtia bilinguis
Et ſceleſtus hercle illũ abiiſſe gaudeo.fores apite:ecce aũt
Quẽ conuenire maxime cupiebã egreditur foras
Toxillus.Sagariſtio ſerui.ii.Sophoclidiſca ancilla.
to: Aratũ iã eſſe dictõ:unde argentũ ſit futurũ iubeto.
Habere animũ bonũ.dic me illã amare multũ:ubi ſe adluat
Ibi me adluat quæ dixi ut nũciares ſatin ea tenes.So.magis
Calleo q aprugnũ calũ calet.to.ppera abi domum
ſag. Nũc ego huic graphice faceetus fiã ſubnixis alis me inferã
Atq; amicibor glorioſe. To.ſed qs hic anſatus ambulat.
ſag. Magnifice conteſtabor.to.ſagariſtio hic quidẽ:ſed quid
Agitur ſagariſtio ut ualeatur ecqd qd mandaui tibi eſt ne
In te ſpeculæ.Sa.adito uidebit factũ.uola.uenito.pmoueto.
tox. Quid hoc id in collo tibi tumet.ſa.uomicaſt.preſſare parce:
Nã ubi qui mala tetigit manu dolores cooriuntur.
to: Quãdo iſtæc innataſt tibi.ſa.hodie.to.ſecari iubeas.
ſag. Metuo ne imatũrã fecem:ne exhibeat plus negocii.
tox. Inſpicere morbũ tuũ lubet.ſa.abi atq; caueſis a cornu
tox. Quid iã.ſa.qa boues bini hic ſũt in crumena.to.emitte ſodes
Ne enicet fames inire paſtũ.ſa.eni metuo:ut poſſim imbubilẽ
Reiicere ne uagẽtur.to.ego reiiciam.ſa.habe animũ bonũ
Crediẽ.cõmodabo.ſequere hac ſis.argentũ hic eſt quod
Me dudũ rogaſti.to.quid tu ais.ſa.dominus me boues
Mercatũ eretriã miſit.nunc mihi eretria erit hæc tua domus.
tox. Nimis tu fãcere loquere.atq; ego omne argẽtũ tibi actutum
Incolume redigã.nã iam omnes ſycophantias iſtruxi &
Cõparaui quo pacto ab lenõe auferã hoc argentũ.ſa.tãto melior
tox. Et mulier ut ſit libera.atq; ipſe ultro det argentũ:
Sed ſequere me:ad eã rẽ uſus eſt tua mihi opa.ſa.utere ut uis.
Paraſitus.Virgo perſa.
Væ res bene uortãt mihi & tibi & uẽtri meo:perẽnitatiſq;
Adeo huic ppetuo cibo ut mihi ſuperesit:ſuppetat:ſupſtitet
Seq̃re hac mea gnata mecũ dis uolẽtibus:cui rei opa det ſcis.
Tenes:itelligis:cõmunicaui tecũ conſilia mea.ea cauſa ad hoc
Exẽplũ te exornaui ego.uẽibis tu hodie uirgo:uir.amabo mi pater
Quanq̃ libẽter eſcis alienis ſtudes:tui ne uẽtris cauſa filiã
Vẽdis tuã.pa.míq; qn regis philippi cã:aut attali
Te potius uẽdã q̃ mea:quæ ſis mea.uir.utrũ tu pro
Ancilla me habes:an pro filia.pa.utrũ hercle magis in uẽtris

Rem uidebitur:meũ opinor iperiunst in te nõ in me
Tibist.uir.tua istæc potestas ẽ pater:uerũtamen
Quanq̃ res nr̃æ sunt pater pauperculæ:modicæ:& modestæ
Melius ẽ tamẽ ita uiuere.nã ubi ad pauptatẽ imigrant ifamiæ
Grauior pauptas fit.fides sublæstior.pa.enimuero odiosa es
uir. Nõ sum neq; me eẽ arbitror cũ praua natura eẽ te pcipio pater
Nã inimici famã nõ ita ut nata ẽ.ferunt.pa.ferant eantq;
In maximã malã crucẽ:nõ ego inimicitias ois pluris existimo
Quã mensa inanis nũc si apponatur mihi.uir.pater hominũ
Immortalis est fama.etiã tum uiuit:cũ esse credas mortuã.
pa. Quid metuis ne te uendã.uir.nõ metuo pr̃:uerꝫ insimulari nolo
pa. At ne qcq̃ ne uis.meo modo istud potius fiet q̃ tuo fiat
Quæ hæ res sunt.uir.cogita hoc uerbũ pr̃.herus si minatus est
Malũ seruo suo.tãetsi id futurꝫ nõ ẽ:ubi captũst flagrũ.
Dũ tunicas ponit:quãta afficitur miseria.ego nũc qd
Nõ futurũst formido tamen.sa.uirgo atq; mulier nulla
Erit:qn sit mala quæ præter sapiet q̃ placet parẽtibus.
uir. Virgo atq; mulier nulla erit:qn sit mala:quæ reticet siqd
Fieri puorse uidet.pa.malo cauere meliust te. Vir.at si nõ
Licet cauere qd agã:nã ego tibi cautũ uolo
pa. Malus ne ego sũ.uir.nõ es neq; me dignũst dicere.uerꝫ ei
Rei operã do ne alii dicãt qbus licet.pa.dicat quod
Quisq; uult:ego de hac sententia nõ demouebor.uir.at
Meo si liceat modo sapiẽter potius faciã q̃ stulte.pa.libet
Lubere p me tibi.uir.licere itelligo uerꝫ libere:haud liceat
Si lubeat mihi.pa.futura es dicto obediens an non patri
uir. Futura.pa.scis nam tibi quæ præcepi oia & id ut
Surrupta fueris.uir.docte calleo.pa.& q parentes fuerint
uir. Habeo in memoria:necessitate me mala ut fiam facis.
Verꝫ uideto:me ubi uoles nuptum dare ne hæc
fama faciat repudiosas nuptias
pa. Tace stulta.nõ tu nunc hominũ mores uides.quoiusmodi hic cum
Mala fama facile nubitur.dũ dos sit.nullũ uitiũ uitio uortitur.
uir. Ergo istuc facito ut ueniat in mentem tibi.me esse indotatam.
pa. Cauesis tu istuc dixeris.pol deũ uirtute & malorꝫ meũ
Ne te indotatam dicas cui dos sit domi.librorꝫ ecce illũ habeo plenũ
Soracũ.si hoc accuratis.lepide cui rei opam damus.dabũtur
Dotis tibi ide sexcẽtilogi atq; attici oẽs.nullũ siculũ accepis
Cũ hac dote poteras uel medico nubere.uir.quin tu me ducis
Si quo ducturus pater uel tu me uẽde.uel face:quod tibi lubet.

pa. Bonũ æquũq; oras. sequere hac. uir. dicto sum audiens.

Dordalus leno.

Vid nam esse acturũ hunc dicam uicinũ meum:
q Qui mihi iuratus est sese hodie argentũ dare.
Quod si non dederit. atq; hic dies præterierit.
Ego argentũ ille iusiurandum amiserit.
Sed ibi cõcrepuit fores quisnam egreditur foras.

Toxilus seruus. dordalus leno.

to. Vrate istuc intus iã. ego domũ me recipiã. do. toxille qd agit
to. c Eo lutũ lenonũ cõmixtũ. eo strequilinium publicũ:
Impure i hõeste. i iur illex. iure labes populi. pecuniæ accipiter.
Auide. atq; iuide. procax. rapax. trahax. trecentis uersibus
Tuas ipuritias loqui nemo potest accipin argentũ. accipe sis
Argentũ impudens tenessis. argentũ etiam tu argentũ tenes
Possum te facere ut argentũ accipias. lutũ qui nisi iurato
Mihi nihil ausus credere. Dor. sine respirare me tibi ut
Respondeã uir sũme populi stabulũ seruitriciũ
Scortorũ liberator. subiculum flagri. cõpedum tritor.
Pistrinorũ ciuitas peniserue. lurco. edax. fugax. furax.
Cædo sis mihi argentũ. argentũ ingẽ cedo. quin tu mihi
Argentũ reddis. nihil ni te pudet leno te argentũ poscit..
Solita seruius: pro liberanda amica ut oẽs audiant
to. Tace obsecro hercle ne tua uox ualide ualet. dor. referũdæ ego
Habeo linguã natã gratiæ. eodẽ mihi precio sal perhibet quo tibi
Nisi me hæc defendet. nungẽ delinquet salẽ. to. iã omitto
Iratus eẽ. id tibi succẽsui: qa te negabas credere argẽtũ mihi.
dor. Mirũ qn tibi ego credere: ut ipse mihi faceres: quod partim
Faciũt argẽtarii. ubi qd crediderís citius extẽplo a foro
Fugiũt. q̃ ex porta ludis cũ emissus est lepus.
to. Cape hoc sis. dor. quin das. to. nũmi sexcẽti hic erunt probi.
Numerati. fac sit mulier libera atq; huc cõtinuo adduce. dor. iã
Faxo hic erit. nõ hercle cui nũc hoc dem spectandũ scio:
to. Fortasse metuis iã a foro argentarii abeunt. quã in cursu rotula
Circũuortitur. abi istac aduorsis angiportis ad forũ.
Eadẽ ista hæc facito mulier ad me trãseat per hortũ. dor. iam
Hic faxo aderit. to. at ne propalam. dor. sapienter sane.
to: Supplicatũ cras eat. do. ita hercle uero. to. dũ stas reditũ oportuit.

Toxillus.

s I quam rẽ accures sobrie aut frugaliter
Solet illa recte sub manus succedere

Atq; ædepol firme ut qſq; rem accurat ſuam
Sic ei procedit. poſt principio deniq; ſi malus
Aut nequanſt: male res uertunt: quas agit
Sin autem frugiſt cueniunt frugaliter
Hanc ego rem exorſus ſum facete & callide
Igitur prouentura bene confido mihi.
Nunc ego lenonem ita hodie intricatũ dabo.
Vt ipſus ſeſe qua ſe expediat neſciat.
Sagariſtio heus exi. atq; educ uirginẽ.
Et iſtas tabellas quas conſignaui tibi.
Quas tu attuliſti mihi ab hero meo uſq; e pſia

Sagariſtio. Toxillus ſerui duo.

ſa. Vnqd moror. To. euge euge ornatus baſilice
n Tiara ornatum lepide condecora tuum
Tum hác hoſpitã. at trepidula ut graphice decet
Sed ſatin eſtis meditati ſa. Tragici & comici
Nunq̃ æque ſunt meditati. T. lepide hercle adiuuas
ſa. Age illuc aſpice de procul in conſpectũ. T. tace
Vbi cum lenone me uidebis conloqui.
Id aderit adeundi tempus non agite uos

Dordalus leno. Toxillus ſeruus.

Vi homini di propitii ſunt. aliqd obiiciunt lucri
e Nam ego hodie cõpendi feci. non panes i dies
Ita ancilla mea q̃ fuit hodie ſua nũc eſt argento. uicit
Iam hodie. alienũ cœnabit nihil guſtabit de meo.
Sum nepbus. ſum lepidus ciuis: q̃ atticã hodie ciuitatẽ maximã
Maiorẽ feci: atq; auxi ciui femĩa. ſed ut & ego hodie fui benignus
Et ego multis credidi. nec ſatis a quoq̃ hoie accepi: ita prſũ credebã
Oibus. nec metuo qbus credidi hodie: neqs mihi i iure abiuraſſit
Bonus uolo iã ex hoc die eẽ. qd neq; fiet neq; fuit. T. hũc ego hoiem
Hodiæ in trãſennã doctis ducã dolis. itaq; huic inſidiæ paratæ
Sũt probe aggrediar uirũ quid agis. cedo unde agis te
Dordale. D. credo tibi di dent quæ uelis. T. eo an iã manu emiſiſti
Mulierem. D. credo epol credo inq̃ tibi. To. iã libera eſt
Enicas. D. qn tibi me dico credere. To. dic bona fide. iã libera ẽ.
do. I i ad forũ ad prætorẽ. exquire ſi quidẽ credere mihi nõ uis
Libera inquã ẽ ecquid audis. To. at tibi di benefaciãt oẽs.
Nunq̃ enim poſthac tibi nec tuorũ qd nolis uolã. Dor. abi
Ne iura ſatis credo. To. ubi nunc tua libertaſt.
Do. apud te. T. ain apud me eſſe.

do. Aio inq̃.apud te ẽ inquã.to.ita me di ament.ut ob iſtam rem:
Tibi multa bona inſtant a me.nã eſt res quædã quam occultabam
Tibi dicere.nũc eam narrabo.unde tu pgrãde lucrũ facias.
Faciã ut mei memineris dũ uita uiuas.do.benedictis
Tuis benefacta aures meæ auxiliũ expoſtulãt.to.tuũ
Promeritunſt.merito ut faciã:& ut me ſcias eſſe factum
Tabellas tene has.pellege.do.hæ qd ad me.to.imo ad te attinẽt.
Et tua refert:nã e pſia ad me adlatæ mõ ſunt iſtæ a meo domino
do. Quãdo.to.haud dudũ.do.qd iſtæc narrãt.to.pcũctare ex ipſis
Ipſæ tibi narrabũt.do.cædo ſane mihi.to.at clare recitato.
do. Tace dũ pellego.to.haud uerbũ faciã.do.ſalutẽ dicit toxilo
Timarchides & familiæ oi ſi ualetis gaudeo ego ualeo.
Recte & rẽ gero:& facio lucrũ:neq; iſto redire his octo
Poſtũ mẽſibus.itaq; hic ẽ qd me detinet negociũ.eleuſipolim
Perſæ cœpe urbẽ in arabia:plenã bonarũ rerũ:atq;
Antiquũ oppidũ:ea cõparatur præda.ut fiat auctio
Publicitus:ea res me domo exptem facit.operã atq; hoſpitiũ
Ego iſti præhiberi uolo.qui tibi tabellas aſtert.cura quæ is uolet.
Nã is mihi honores ſuæ domi habuit maxumos.d.qd id ad me.
Aut ad meã rẽ refert:pſæ quid rerũ gerant
Aut qd herus tuus.to.tace ſtultiloque neſcis qd inſtet boni
Nequicq̃ tibi fortuna faculã lucrificam allicere uolt:
dor. Quæ iſtæc fortuna lucrifica eſt.to.iſtas:quæ norunt:roga:
dor. Ego tantũdem ſcio quãtũ tu.niſi quod pellegi prior
Sed ut occepiſti:ex tabellis noſcerem:to.bene me mones
Fac ſilẽtium.nunc ad illud uenies:quod refert tua.
dor. Iſte qui tabellas adfert adduxit ſimul forma expetenda
Liberalẽ mulierẽ furtiuã:adductã ex arabia penitiſſuma:
Eam te uolo accurare:ut iſtic ueniat.ac ſuo periculo is emat
Qui eã mercabitur.mancipio neq; pmittet.neq; quiſq̃
Dabit probum & numeratum argentũ ut accipiat face
Hæc cura:& hoſpes cura ut curetur.uale.
to: Quid igitur poſtq̃ recitaſti quod erat cæræ creditum:
Iã mihi credis.do.ubi nũc illeſt hoſpes.qui haſce attulit.
to. Iã hic credo aderit.accerſiuit.illa mãdauit.do.nihil mihi opus eſt
Litibus:neq; trichis.quamobrẽ ego argentũ numerẽ foras
Niſi mancipio accipio.qd eo mihi opus mercimonio
to. Tacẽ an nõ taces.nunq̃ ego te tam eſſe matulam credidi.
Quid metuis.do.metuo hercle uero ſenſi ego iã cõpluries
Neq; mihi haud imperito eueniet tali ut in ludo hæream.

to. Nihil picli uidetur. do. scio istuc. sed metuo mihi. to. mea qdē
Istuc nihil refert. tua ego refero gratia ut tibi recte
Conciliandi primo facerem copiam. do. gratiā habeo
Sed te de aliis: q̄ alios de te suauius est fieri doctos. to. nequis
Vero ex barbaria penitissima persequatur. etiam tu illam
Destinas. dor. uideam modo mercimonium. to. æqua dicis
Sed optume eccū ipse adducit hospes ille: qui
Has tabellas attulit. do. hiccine. est. to. hic est
dor. Hæccine illast furtiua uirgo. to. iuxta tecū æque scio.
dor. Nisi qui aspexi equidē ædepol liberalist quisquis es
Sat ædepol concinna facie. to. ut cōtemptim carnufex
Taciti cōtemplemur formā. do. laudo consilium tuū
Sagaristio: persa uirgo: toxillus serui duo dordalus leō
sa: Atin athenæ tibi uisæ fortūatæ: atq; opipæ. per. urbis speciem
Vidi hominum mores prospexi parum.
to. Nunqd, in principio cessauit uerbum docte dicere?
dor. Haud potui etiam in primo uerbo perspicere sapientiam.
sa. Quid id: qd uidisti: ut munitū muro tibi uisunst oppidū.
per. Si incolæ bene sunt morati: pulchre munitū arbitror
Perfidia. & peculatus ex urbe: & auaritia si exulant.
Quarta inuidia: quinta ambitio: sexta obtrectatio
Septimū periurium. to. euge. per. octaua indiligentia
Nona iniuria: decimū quod pessimū adgressu scelus
Hæc nisi unde aberunt: cōtuplex murus rebus seruandis parū sit
to. Quid ais tu. dor. qd uis. to. tu in illis es decem sodalibus.
Te in exiliū ire hinc oportet. dor. qd iam? to. quia piurus es
dor. Verba quidē haud idocte fecit. to. ex tuo inq̄ usust. eme hanc
dor. Aedepol qui cū hanc magis cōtēplo magis placet. to. si hanc emeris
Dii immortales: nullus leno te alter erit opulentior
Euortes tuo arbitratu homines fundis: familiis:
Cum optimis uiris rem habebis: gratiam cupient tuam.
Venient ad te cōmessatum. dor. at ego intromitti nolo
Hac enim illi noctu occentabūt hostium: exurent fores.
to. Proinde tu tibi iubeas cōcludi ædes foribus ferreis:
Ferreas ædes cōmutes: limina indas ferrea: ferream seram
Atq; anulū: ne si ferro parseris ferreas tute tibi impingi
Iubeas crassas compedis. dor. in malū cruciatū i sane.
to. Hanc eme atq; ausculta mihi. do. modo ut sciā quantū dicet.
to. Vin huc uocē. do. ego illo accessero. to. quid ais hospes.
sag. Venio adduco hanc: ut dudum dixeram. nā heri in portū noctu

Nauis uenit uenire hác uolo:ſi poteſt.ſi nõ põt:ire hinc uolo
Quantũ poteſt.do.ſaluus ſis adoleſcens.ſa.ſiquidẽ hanc
Vendidero precio ſuo.to.atq aut hoc emptore uẽdes pulchre:
Aut alio nõ potes.ſa.es ne tu huic amicus.do.tanq̃
Di oẽs qui cælũ colunt.to.tum tu mihi es inimicus certus.
Nam generi lenonio nunq̃ ullus deus tam benignus fuit.
Quin fuerit propitius.ſa.hoc age opus neſt hac tibi empta:
dor. Si tibi uenisſeſt opus mihi quoq; empta ẽ.ſi tibi ſubiti nihil eſt.
Tantũdeſt mihi.ſa.indica fac preciũ.do.tua merx eſt.
Tua indicatio eſt.to.æquũ hic curat.ſa.uin bene emere.
dor. Vin tu pulchre uendere.to.ego ſcio hercle utrunq; uelle:
dor. Age:indica prognariter.ſa.prius dico hanc mancupio
Nemo tibi dabit.iam ſcis.do.ſcio indica minimo daturus:
ſa. Qui ſis:qui duci queat.to.tace tace nimis tu quidem hercle
Homo ſtultus es puerilíter.dor.quid ita.to.quia enim te
Ex puella prius percontari uolo:quæ ad rẽ referunt.dor. & q
Hercle tu me monuiſti haud male.uidefis ego ille doctus leno
Pene in foueã decidi:niſi hic adeſſet.quãtũ ẽ adhibere hoiem
Amicũ ubi qd geras.to.quo genere.aut qua in patria ſit nata:
Aut quibus parentibus.ne temere hanc emiſſe
dicas ſuaſu atq; impulſo meo.
Niſi moleſtũ ẽ.percontari hanc paucis hic uult.ſa.maxime
Suo arbitratu.dor.quid ſtas abi tute:atq; ipſe itidẽ roga
Vt tibi perconctari liceat:quæ uelis & ſi mihi dixit dare
Poteſtatem eius.ſed ego te malo tamen eum ipſe adire ut
Ne contemnat te ille.to.ſatis recte mones hoſpes.uolo
Ego hanc percontari.ſa.a terra ad cælum quid lubet.
to. Iube dũ ea huc accedat ad me.ſa.i ſane.ac morẽ illi gere
Percontare exquire quid uis.dor.age age nunc tu impera
Vide ut ingrediare auſpicato.to.liquidũ ẽ auſpiciũ
Tace cõcede ſis iam ego illam adducam.dor.age
Vtrẽ eſſe in noſtram putas.to.ſequere me adduco hanc.
Siqd uis ex hac percontarier.do.enim uolo te adeſſe.
to. Haud poſſum:quin huc operam
Dem hoſpiti cui herus iuſſit:qd hic.ſi nõ uult me adeſſe una.
ſa. Immo i modo.to.do ego tibi operã.do.tibi ibidẽ
Das:ubi tu tuũ amicũ adiuuas.exquire.to.heus tu
Aduigila.per.ſatis eſt dictũ.quanq̃ ego ſerua ſum:ſcio ego
Officium meum:ut quæ rogitet uera.ut accepi.eloquar
to. Virgo hic homo probus ẽ.per.credo.to.nõ diu apud hunc

Seruies.per.ita pol spero si parentes facient officium suũ
dor. Nolo ego te mirari si nos ex te percontabimur
Aut patriã tuã aut parentes.per.cur ego id mirer
Mi homo:seruitus mea mihi inter dixit nequid mirer
Malũ meũ.to.di istã perdant ita cata est & callida.
Habet cor quam dicit quod opust.dor.quid nomen
Tibi ẽ.to.nũc metuo ne peccet.per.lucridi nomẽ in patria fuit
to: Nomen atq; omen quantiuis ẽ precii.quin tu hanc emis
Nimis pauebã ne peccaret:expediuit:do.si te emã mihi quoq;
Lucridẽ cõfido fore te.to.tu si hanc emeris unquã
Hercle hunc mensem uertentẽ credo seruibit tibi.
dor. Ita uelim qdẽ hercle.to.optata ut cõueniant operã addito
Nihil adhuc peccauit etiam.dor.ubi tu nata es.per.ut mihi
Mater dixit in culina in angulo ad leuam manũ
to: Hæc erit tibi fausta meretrix:nata est in callido loco
Vbi rex oium bonarq; copia est sæpissime.
Tactus est leno.qui rogaret ubi nata esset diceret
Lepide lusit.dor.at ego patriam te rogo quæ sit tua
per. Quæ mihi sit.nisi hæc ubi nũc sum.do.at ego illã quæro
Quæ fuit.per.oẽ ego p nihilo eẽ ducto:qd:fuit:q̃ndo fuit
Tanq̃ hoiem qñ aiam efflauit:quod eũ quæras
Qui fuit.to.ita me di bene ament.sapienter atq; equidẽ
Miseret tamẽ.dor.sed tamen uirgo quæ patria est tua
Age mihi actutũ expedi qd taces.per.dico equidẽ patriã
Quando qdem hic seruio.hæc patria st mea.to.iam de istoc
Rogare omitte.non uides nolle loqui:ne suarq; se miseriarq;
In memoriã inducas.dor.qd est captus ne est pater?
per. Nõ captus:sed quod habuit:id pdidit.to.hæc erit bono
Genere nata:nihil scit nisi uerq; loqui.dor.quis fuit
Dic nomẽ.per.qd illum miserq; memorem qui fuit.
Nunc & illum miserq; & me miseram æquũ est nominarier
dor. Quoiusmodi is in populo habitust.per.nemo qsq̃ acceptior.
Seruis liberiq; amabãt.to.hoiem miserq; prædicas.
Cũ ipsus probe perditus ẽ & beneuolentis perdidit.dor.emã.
Opinor.to.etiã opinor.dor.summo genere esse arbitror
to. Diuitias tu ex istac facies:ac facies.do.ita di faxint.to.eme mõ
per. Iam hoc tibi dico.iam actutũ ecastor meus pater ubi me sciet
Venisse huc aderit hic:& me absentẽ redimet.To.quid nunc
dor. Quid est.to.audin quid ait.per.nã & si res sũt fractæ
Amici sunt tamẽ.dor.nescis plora libera eris actutũ si crebro cades

Vin mea eſſe.per.dũ quidem ne nimis diu tua ſim.uolo.
to. Satin:ut meminit libertatis.dabit hæc ſibi grandis bolos
Age ſi quid agis.ego ad hunc redeo.ſequere.reduco hãc tibi.
Adoleſcẽs uin uẽdere iſtanc.ſa.magis libet q̃ pdere.
to. Tum tu pauca in uerba cõfer.quid datur tanti:indica.
ſa. Faciã ita:ut te uelle uideam:ut emas. habe tercentũ minis
dor. Nimiũſt.ſa.octoginta.dor.nimiũſt.ſa.nũmus abeſſe hinc
Nõ poteſt.qd nunc dicam.dor.qd id eſt ergo eloquere actutũ
Atq; indica.ſa.tuo periculo ſexaginta hæc datur argenti minis
dor. Toxile quid ago.to.di deæq; te agitant irati:& ſcelus qui hac
Nõ pperes deſtinare.dor.habebo.to.heu prædatus probe
Abi argentũ effer huc.non ædepol minis trecentis
Caraſt.feciſti lucri.ſa.heus tu etiã pro ueſtimẽtis huc
Decem accedãt minæ.dor.abſcedent enĩ:non accedent.
to. Taceſis.nõ tu illũ uides quærere anſam:infectum ut
Faciat:abis ne atq; argentũ petis.
dor. Heus tu ſerua iſtũ.to.qn tu is itro.do.abeo atq; argẽtũ affero.

Toxilus.ſagariſtio ſerui.perſa uirgo.

Edepol dediſti uirgo operã laudabilẽ:probam &
a Sapientẽ:& ſobriã.pe.ſi qd bonis boni fit:eſſe
Idẽ & graue & gratũ ſolet.to.audin tu perſa:ubi
Argẽtũ ab hoc accepis ſimulato quaſi eas prorſum in nauẽ
per. Ne doce.to.per angiportũ rurſum te ad me recipito
Illac p ortũ.per.qd furtũ ẽ prædicas.to.at ne cũ argento
Protinã pmittas domũ:moneo te.per.qd te dignunſt:me
Dignum eſſe uis.ſa.tace parce uoci:præda pgreditur foras.

Doralus leno.toxilus ſeruus.ſaturio.paraſitus.uirgo.

dor. Robati hic argẽti ſũt ſexagita miæ.duobus nũmis minus eſt.
ſa. p Quid ei nũmi ſciunt:dor.cruminã hãc emere:aut facere
Vt remigret domũ.ſa.ne nõ ſat eſſes leno:id metuebas miſer
Impure:auare.ne cruminã amitteres.to.ſine quæſo quando
Lenoſt:nihil mi; facit lucro faciundo.do.ego auſpicaui in hũc diẽ
Nihil mihi tã prauiſt:qn me id pigeat pdere:age accipe hoc ſis.
Nũq̃d cæterũ.ſa.huic in collũ niſi piget:impono noſtro fiat
Me uoltis.to.qd tam properas.ſa.ita negociunſt
Mandata æque ſũt.uolo deferre epiſtolas geminũ aũt
Fratrẽ ſeruire audiui hic meũ.tũ ego ut requirã atq;
Vt redimã uolo.to.atq; ædepol tu me cõmonuiſti:haud male
Videor uidiſſe hic forma pſimilem tui:eadẽ ſtatura.ſa.qppe q
Frater ſiet.do.quid attinet nos ſcire.ſa.auſculta ergo ut ſcias.

Vanilogdorus uirginis uendo uidet.nugipilo q des argentũ
Extenebronydes te dignilog des:nũ des expalponides
Quod semel larripides nunq̃ eripi.dor.heu hercle nomen
Multis modis scriptunst tuũ.sa.ita sunt persarũ mores
Longa nomina cõtortiplicata habemus.dor.nunqd
Cæterum uoltis uale.sa.& uos nã animus in nauist meus.
dor. Cras ire potius hodie hic cœnares uale
Toxillus seruus.dordalus leno.saturio parasites:uirgo
to. Oltq̃ illic abiit:dicere hic qd uis licet.ne hic tibi dies inluxit
Lucrificabilis.nã nõ emisti hãc:ueq̃ fecisti lucq̃.dor.ille qdem
Iã sit qd negocii gesserit:q mihi furtiuã meo piculo uẽdidit:
Argentũ accepit:abiit.qui ego nunc scio an iã adseratur
Hæc manu.quo illũ sequar?in persas nugas.to.credidi gratũ fore
Beneficiũ meũ apud te.dor.ĩmo eqdẽ gratiã tibi toxille habeo
Nã sensi te sedulo mihi dare bonã operã.to.tibin ego ĩmo seruí
dor. At at oblitus sum ĩtus dudũ edicere:quæ uolui edicta.adserua hanc
to. Saluast hæc quidẽ.par.pater nunc cessat.to.qd si admoneã.
par. Tẽpus est.to.heus saturio exi.nũc est illa occasio inimicũ ulcisci
sa. Ecce me nunqd moror.to.age illuc abscede pcul ecõspectu.tace
Vbi cum lenone me uidebis conloqui.tum turbam facito.sa.
dictum sapienti satest.
Dordalus leno.toxillus seruus.
Ranscidi loris ois aduẽies domi.ita mihi suppellex squalet
t Atq̃ ædes meæ.to.redis tu tandẽ:do.redeo.to.ne
ego hodie tibi
Bonã uitã feci.dor.fateor habere gratiã.to.nũ qppiã aliud
Me uis.dor.ut bene sit tibi.to.pol istuc quidẽ oẽ iam ego
Vsurpabo domi:nã iã inclinabo me cũ liberta tua.
Saturio parasitus.dordalus leno. Virgo
Isi ego illum hominem perdo.dor.perii.sa.atq̃ optime
eccum ipsum ante ædes
per. Salue multũ mi pr̃.sa.salue mea gnata.dor.psa me pessũdedit.
per. Pater hic meus est.dor.hem qd pater.perii oppido qd ego igitur
Cesso infœlix lamẽtarier minas sexaginta.sa.ego pol te faciã scelus
Te quoq̃ etiã ipsum ut lamẽteris.do.occidi.sa.age ambula
In ius leno.dor.qd me in ius uocas.sa.illic apud prætorẽ dicã
Sed in ius uoco dor.nõ ne antestaris.sa.tuã ego cã carnufex
Cuiq̃ mortali libero auris atterã q hic cõmercaris ciuis hoies
Liberos.dor.sine dicã.sa.nolo.do.audi.sa.surdus sum ambula
Sequere hac:dor.scelesta fles uirginaria.sa.sequere hac mea gnata

Me uſq; ad prætorem:per.ſequor.
Toxillus.ſagariſtio ſerui duo:meretrix lemniſcilene.
to. Oſtibus uictis.ciuibus ſaluis.re placida.pacibus pfectis
h bello extincto.
Re bene geſta.itegro exercitu:& præſidiis.cũ bñ nos iuppiter
Iuuiſti:diq; alii oẽs cælipotẽtes:eas uobis habeo grates.atq; ago.
Quia pbe ſum ultus meũ inimicũ:nũc ob eã rẽ iter participes
Diuidã prædã:& participabo:ite foras:hic uolo ante hoſtiũ
Et ianuã meos participes bene accipe:ſtatuite hic lectulos ponite
Hic quæq; adſolent hic ſtatui uolo.primũ aqla mihi unde ego oẽs
Hilaros.ludẽtis.lætificãtis faciã:ut fiant:quoq; opera hæc
Mihi facilia factu facta ſunt.quæ uolui effieri.nã iprobus eſt homo
Qui beneficiũ ſcit ſumere.& reddere neſcit.lem.toxile mi cur
Ego ſine te ſum.to.cur aũt tu ſine me es.lem.age dum ergo
Accede ad me.atq; amplectereſis.to.ego uero nihil hoc magis
Dulceſt.lem.ſed amabo oculus meus quũ in lectis nos actutũ
Commodamus
Oia quæ tu uis ea cupio.to.mutua fiũt a me:age:age:ergo
Tu ſagariſtio accũbe in ſũmo.ſa.ego nihil cedo parẽ quẽ pepigi
to. Tẽpori.ſa.mihi iſtuc tempori ſeroſt:
Age accũbe hũc diẽ ſuauẽ meũ natalẽ agitemus amœnũ
Date aquã manibus.apponite mẽſam do hãc tibi florentẽ
Florẽti.tu hic eris dictatrix.nobis age puere a ſummo
Septẽnis cyathis cõmitte hos ludos.moueamus.propera.
Pægniũ trade cyathos mihi das cædo ſane.bene mihi bene
uobis bene meæ amicæ.
Optato hic mihi dies dato hodieſt:ab dis qa te licet liberã me amplecti
lẽ. Tua factũ opa bene oibus nobis hæ meæ manus tuæ poculũ donant
Vt amantẽ amãti decet.to.cedo.lem.accipe.to.bene ei
Qui inuidet mihi & ei qui hoc gaudio gaudet.
Dordalus.leno.toxillus.ſagariſtio ſerui.lemni
ſcilene pægnium.
dor. Vi ſunt.qui erunt:quiq; fuerũt:qq; futuri ſunt.poſt
hac ſolus ego omnibus
Antideo facile miſerrimus hominũ ut uiuã.pii:interii.
peſſimus hic mihi
Dies hodie iluxit.corruptor ita me toxillus pfabricauit.itaq;
Meã rẽ diuexauit uehiculũ argẽti miſer eieci:amiſi:neq;
Quãobrẽ eieci hẽo:qui illũ pſam atq; oẽs pſas:atq; etiã oẽs
Perſonas male di oẽs pdant ita miſer toxillus hæc mihi conſtituit

Quia ei fidē nō habui argenti:eo mihi eas machinas molitust.
Quem pol ego ut nō incruciatū atq; in cōpedis cogā si uiuā
Si quidē huc unq̄ herus redierit eius:quod spero.sed qd ego aspicio
Hoc uide quæ hæc fabulast pol hic quidem potant.adgrediar.
O bone uir salueto.& tu bona liberta.to.dordalus hic quidē est
sa. Quin iube adire.to.adi si libet agite ad plaudamus.
Dordale homo lepidissime salue locus hic
Tuus ē:hic accūbe:ferte aquam pedibus præben tu puere.
dor. Næ sis me uno digito attigeris:ne te ad terrā scelus adfligam.
to. At ego tibi hoc cōtinuo cyatho oculum excutiam tuum
dor. Quid ais crux.stimulorq; tritor:quo modo me hodie uersauisti.
Vt me in trichas cōiecisti.quo modo de persa manus mihi additast.
to. Iurgū hinc auferas si sapias.do.at bona liberta hæc sciuisti
Ea me celauisti.lē.stultitiast:cui bene esse licet:eum præuorti
Litibus posterius ista hæc te magis par agerest.do.uritur cor mihi.
to. Da illi cantharū.extingue ignē:si cor uritur.caput ne ardescat.
dor. Ludos me facitis itelligo.to.uin cinedū nouū tibi dari pægniū
Quin lude.ut soles:quando liber locust.hic hui babæ basilicæ
Te intulisti & facete.pe.decet me facetum esse.& hunc irridere
Lenonē lubidost.qñ dignust.to.pge ut ceperas.pe.hoc leno tibi
Peri pculit.do.me ppe.pe.hē serua rursum.do.delude ut lubet.
Herus dū hinc abest.pe.uiden ut tuis dictis pareo sed quin tu meis
Contra itē dictis seruis.atq; hoc quod tibi suadeo scias.do.qd est id.
pe. Restim tu tibi cape crassam:ac suspende te.do.cauesis me attingas.
Ne tibi hoc scipione malū magnū demutere.te condono:
to: Iam iam pægnium da pausam.do.ego pol uos
Eradicabo.pe.at te ille qui supra nos habitat qui tibi male uolt.
Maleq; faciet.nō hi dicūt:ueq; ego.to.age circunfer mulsum
Bibere usq; plenis cantharis.iādiu factū est.postq̄ bibimus
Nimis sicci sumus.dor.di faciant ut id bibatis:qd uos nūq̄ transeat:
to. Nequeo leno quin tibi saltē staticulū olim quē hegea faciebat:uide
Vero si tibi satis placet me quoq; uolo reddere.diodorus quem
Olim faciebat in ionia.dor.malū ego uobis dabo.nisi abitis.
to. Etiā mutis ipudens.iā ego tibi:si me inritassis psam adducā denuo.
dor. Iā taceo hercle.atq; tu psa es.qui me usq; admutilauisti ad cutē
to. Tace stulte:hic eius geminus est frater.do.hiccine.to.ac geminissimus
dor. Di deæq; & te:& geminū fratrē excrucient.sa.qui te perdidit.
Nā ego nihil merui.do.at enim qd ille meruit.tibi id obsit uolo.
to. Agite sultis hunc ludificemus.nisi indignust.sa.non opust.

lē. At me aud par ē.to.eo credo quia nō incōciliauit cū te emo.
lē. Attamen nō tamen.to.caue ergo sis malo.& sequere me.
lē. Te mihi dicto audientē esse addecet.to.nā hercle absq; me
Foret meo præsidio.hic faceret te prostibulā propediem.
Sed ita pars libertinorū est.nisi patrono qui aduersatus est.
Nec satis liber sibi uidetur .nec satis frugi.nec sat honestus:
Ni id efficit ni ei maledixit.ni grato ingratus repertus est.
lē. Pol benefacta tua me hortantur.tuo imperio paream.
to. Ego sum tibi patronus plane:qui huic pro te argentū dedi
Hic est hic est:hūc uolo ludificari.le meo ego in loco sedulo
Curabo.dor.certo illi homines mihi nescio quid mali consulunt:
Quid faciant.sa.heu uos.to.qd ais.sa.hiccine dordalus est
Leno.qui hic liberas uirgines mercatur.hiccinest qui fuit
Quondā fortis.do.quæ hec res est:hei colaphū icit.malū uobis.
Dabo.to.at tibi nos dedimus dabimusq; etiā dor.hei nates
Peruellit.peg.licet iam dius sæpe sūt expūctæ.do.loquere
Tu etiam frustū pueri.lē.patrone in intro amabo ad cœnā:
do. Mea ignauia tu nunc me irrides.lē.qa nec te uolo bene
Vt tibi sit.do.nolo mihi bene esse.lem.ne sit.to. quid igitur
Sexcenti nūmi quid agunt:quas turbas danunt.do.male:
Disperii sciunt referre probe inimico gratiā.to.satis
Sumpsimus supplicii iam.do.fateor manus uobis do:
to. Et post dabis sub furcis abi intro in crucē an ne hic patū
Feci.do.tum hisce habēt cōuenisse te toxillū.to.me.
Spectatores bene ualete:leno periit:plaudite.

Plauti Rudens.

Argumentum.

Ete piscator de mari extraxit uidulū
Vbi erant herilis filiæ crepundia.
r Dominū ad lenonē quæ surrepta uenerat
Ea in clietelam suscepta imprudens patris
Naufragio eiecta deuenit cognoscitur
Suoq; amico pleusidippo iungitur.

Arcturus

Vi gentes omnes mariaq; & terras mouet
q Eius sum ciuis ciuitate cælitū
Ita ut uidetis sū splendens stella:cādida:
Signū quod semper tempore exoritur suo
Hic atq; in cælo nomen arcturo est mihi
Noctu sum in cælo clarus:atq; inter deos

Et inter mortales ambulo:interdius
Et alia ſigna de cælo ad terram occidunt
Qui eſt imperator diuũ atq; hominũ iuppiter
Is nos per gentis alium alia diſparat
Qui facta hominũ:mores pietatem.& fidem
Noſcamus:ut quenq; adiuuet opulentia.
Qui falſas litis falſis teſtimoniis petunt:
Quique in iure abiurant pecuniam:
Eorũ referimus nomina.:xſcripta ad iouem
Quotidie ille ſcit quis hic quærat malũ.
Qui hic litem adipiſci poſtulant periurio.
{Mali res fallas qui impetrant apud iudicem:}
Iterum ille eam rem iudicatam iudicat.
Maiore mulcta mulctat.quã litẽ auferũt:
Bonos in aliis tabulis exſcriptos habet.
Atq; hoc ſceleſti in animũ inducũt ſuũ:
Iouem ſe placare poſſe omnibus hoſtiis
Et operam & ſumptũ perduunt.ideo
Fit quia nihil ei acceptũ eſt a periuriis.
Supplicii facilius ſi q; pius eſt a dis ſupplicãs
Quam qui ſceleſtus eſt inueniet ueniã ſibi.
Id circo moneo uos ego hæc:qui eſtis boni.
Quiq; ætatem agitis cũ pietate & cũ fide
Retinete porro poſt factũ ut lætemini.
Nunc huc qua cauſa ueni argumẽtũ eloquar
Primũ dum huic eſſe nomen urbi diphilus
Cyrenas uoluit.illic habitare demones
In agro atq; uilla proxima propter mare:
Senex:q huc athenis exul uenit.haud malus
Neq; is adeo propter malitiã patria caret.
Sed dum alios ſeruat:ſe impediuit.interim
Rem bene paratam comitate perdidit.
Huic filiola uirgo periit paruula.
Eam de predone uir mercatur peſſumus:
Is eam huc cyrenas leno aduexit uirginẽ:
Adoleſcens quidã huius:ciuis atticos;
Eam uidit ire e ludo fidicinio domũ.
Amare occœpit:ad lenonẽ deuenit.
Minis triginta ſibi puellã deſtinat.
Datq; arabonẽ.& iureiurando alligat.

albis

Is leno:ut se æquũ est:flocci nõ fecit fidẽ
Neq; quod iuratus adolescenti dixerat:
Ei erat hospes parui siculus senex
Scelestus agrigentinus urbis proditor.
Is illius laudare insit formã uirginis.
Et aliarũ itidem quæ eius erãt mulierculæ.
Insit lenoni suadere:ut secũ simul
Eat in siciliã:ibi esse homines uoluptarios,
Dicit posse ibi eum fieri diuitẽ
Ibi esse quæstũ maximum meretricibus
Persuadet. nauis clanculũ conducitur
Quicqd erat noctu in nauẽ cõportat domo
Leno:adulescenti qui puellã ab eo emerat:
Ait sese ueneri uelle uotũ soluere:
Id hic est ueneris phanũ.& eo ad prandiũ
Vocauit adolescentẽ. huc ipse hunc illico
Conscendit nauẽ.auehit meretriculas
Adulescẽti alii narrant:ut res gesta sit.lenonẽ
Abiisse ad portũ adulescens uenit.
Illorum nauis longe in altũ abscesserat.
Ego quoniã uideo uirginẽ asportarier.tetuli
Ei auxiliũ & lenoni exitiũ simul.
Increpui hibernũ & fluctus moui maritimos
Nã arcturus signũ sum omniũ accerrimũ
Væhemẽs sũ exoriẽs cũ occido uehemẽtior.
Nunc ambo in saxo leno atq; hospes simul
Sedent eiecti. nauis cofracta est
Iis illa autẽ uirgo.atq; altera itidem
Ancilla de naui timidæ desiluerũt in scaphã
Nunc eas ab saxo fluctus ad terrã ferunt
Ad uillã illius exul ubi habitat senex
Cuius deturbauit uentus tectũ & tegulas
Et seruus illic est eius:qui egreditur foras:
Adulescens.huc iã adueniet.quẽ uidebitis,
Qui illã mercatust de lenone uirginẽ
Valete:ut hostes uestri diffidant sibi.

Scepario seruus

Roh di imortales tẽpestatẽ cuiusmodi
p Neptunus nobis nocte hac misit pxima
Detexit uentus uillã.qd uerbis opust:

Non uentus fuit uerũ alcmenæ euripidis
Ita omnes de tecto deturbauit tegulas.
Illustrioris fecit.fenestrasq; indidit.
P lesidippus.adox.Dæmones.Sceparnio seruus.
ple. T uos & uris adduxi negocijs.neq; id pcessit.q̃ uos duxi gra
e Neq; qui lenonẽ ad portũ prehẽdere.sed mea desidia spẽ
Deserere noluí eo uos amici detinui diutiꝰ. nũc huc ad ueneris
Phanum uenio uisere.rem diuinam se facturũ dixerat.
de. Si sapiam.hoc quod me mactat.cõcinnẽ lutũ.sce.prope me
Hic nescio quis loquitur.de.heu sceparnio.sce.qui nominat me:
ple. Qui pro te argentũ dedit.sce.quasi me tuũ esse seruũ dicas.
de. Luto usus multo.multam terram confode.
Villam integundã intellego totã mihi.nã nũc plucet ea
Quã cribrũ crebrius.ple.pater salueto amboq; adeo.de.saluus sis
Sed utrũ tu uir ne an fœmina es:q illũ patrẽ uoces.ple.uir
Sum equidẽ.de.quære uir porro patrẽ filiolam ego unã
Habui.eam unã perdidi uirile sexus nũq̃ ullũ habui.
ple. At di dabunt.sce.tibi quidẽ hercle quisqs es magnũ malũ:
Qui oratione nos:hic occupatos occupes.ple.isticcine uos habitatis.
sce. Quid tu id quæritas.an quo furatũ mox uenias uestigas loca
ple. Peculiosũ esse decet seruon & probũ:quẽ hero præsente
Prætereat oratio:aut q indemẽter dicat homini libero.
sce. Et impudicũ.& impudentẽ hominẽ addecet
Molestũ ultro aduenire ad alienã domũ:cui debeatur
Nihil.de.tace sceparnio:quid opus adolescẽs.ple.isti
Infortuniũ qui præfestinet.ubi herus adsit præloqui.
Sed nisi molestũst paucis percõtarier uolo ego ex te.
de. Dabit opa atq; in negocio.sce.qn tu in plaudẽ is exagitasq;
Harundines q pertegamus uillã:dum sudunst.de.tace
Tu siquid opus est dice.ple.dic quod te rogo ecquẽ tu hic
Hominẽ chrispũ:incanũ:uideris.malũ piurũ palpatorem
de. Plurimos:nã ego ꝓpter eiusmodi uiros uiuo miser.ple.hic dico
In phanũ ueneris qui mulierculas duas secũ adduxit:quique
Adornaret sibi:ut rem diuinã faciat aut hodie aut heri:
de. Nõ hercle adolescens iam hos dies cõplusculos quẽq̃ istic
Vidi sacruficare.neq; potest clã me esse:si qui sacruficant:
Semp petũt aquã hic:aut ignẽ:aut uascula:aut cultrũ
Aut ueru aut aliam extarẽ.aut aliqd.qd uerbis opust
Veneri parauí uasa & puteũ.nõ mihi nũc interuallũ iã hos
Dies multos fuit.ple.ut uerba phibes:me periisse prædicas

de. Mea qdẽ hercle causa saluus sis licet. Sce. heus tu qui phana ueneris
Causa circũis. iubere melius est prandiũ ornari domi.
Fortasse tu huc uocatus es ad prãdiũ. ille q'te uocauit. nullus
Venit. ple. admodũ. sce. nullũ it periculũ te hinc ire
Impransum domũ: ceterem te melius q̃ uenerẽ spectarier
Amorẽ hæc curat. triticũ curat ceres. ple. deludificauit me
Ille homo idignis mõis. de. ph dii imortales. qd illuc est sceparnio
Hominũ secũdũ littus. sce. ut mea est opinio propter uiam.
Illi sunt uocati ad prandiũ. de. qui? sce. quia post cœnã credo
Lauerunt: heri cõfracta nauis in mari est illis. de. ita est
At hercle nobis uilla in terra & tegulæ. sce. hui homunculi
Quãti estis eiecti ut natant. ple. ubi sunt homines obsecro.
de. Hac ad dexteram uiden secũdũ littus. ple. uideo sequimini.
Vtinã is sit: quẽ ego quæro: uir sacerrimus. ualete.
Sce. Si non moneas nosmet meminimus. sed o palemon sancte
neptuni comes
Qui hercule socius esse diceris. quod facinus uideo. de. qd uides:
Sce. Mulierculas uideo sedentis in scapha solas duas ut adflictantur
Miseræ: euge euge pbene ab saxo abuortit fluctus ad litus scaphã.
Neq; gubernator unq̃ potuit. nõ uidisse undas me maioris censeo
Saluæ sunt. si illos fluctus deuitauerũt. nũc nunc periculunst
Eiecit alterã at iuadost iã facile enabit euge pace uides ne
Alterã illã ut fluctus eiecit foras. surrexit horsum se capessit:
Salua res. desiluit hæc aũt altera ĩ terrã e scapha: ut præ timore
Ingenua ĩ undas cõcidit saluast. euasit ex aqua iã in littore est
Sed dextro uorsum aduersa it ĩ malã crucẽ hem errabit illæc hodie
de. Quid id refert tua. sce. si ad saxũ qd capessit ea: deorsum cadit:
Errationis fecerit cõpendiũ. de. si tu de illa ornaturus ue parses
Illis curandũ cẽseo sceparnio si apud me es seruus: mihi
dari operam uolo.
de. Bonũ æquũq; oras. de. sequere me hac ergo. sce. sequor.

Palestra mulier.

Imio hominũ fortunæ minus miseræ memorantur
n Experiũdo iis datur acerbũ: hoc deo complacitũ est
Me hoc ornatu. ornatã in ĩcertas regiones timidã: eiectã
Hanccine ego ptem capio ob pietatẽ præcipuã. nã hoc mihi haud
Laboriſt: laborẽ hũc potiri: si erga parentẽ aut deos me ĩpiaui.
Sed id si pte curaui: ut cauerẽ: tũ hoc mihi idecore: iniq;. imodeste
Datis di. nã qd hẽbũt sibi igitẽ ĩpii posthac. si adhũc modũ
Est in noxiis honor apud uos: nã me si sciã fecisse aut parentis

Sceleste.minus mei misereret sed herile scelus me sollicitat:
eius me impietas
Male habet.is naue atq; omnia pdidit in mari.nec bonorꝫ eius sũt
Reliquiæ.etiã q̃ simul uecta mecũ in scaphast excidit:ego nunc sola sũ
Quæ mihi si forte salua:saltẽ labor lenior esset hic mihi eius opera.
Nũc quã spẽ:aut opẽ:aut consilii qd capessã:ita ho solis locis cõpotita
Sũ.hic saxa sũt.hic mare sonat.nec quisq̃ homo mihi obuiã uenit:
Hoc quod induta sum sũmæ opes oppido:nec cibo:nec loco
tecta quo sim:scio.
Quæ mihi ẽ spes.q̃ me uiuere uelim!nec loci gnara sũ.nec diu hic fui
Saltẽ aliquẽ uelim:qui mihi ex his locis aut uiã:aut semitam
Monstret.ita nũc hac an illac eã:incerta consilii.nec prope
Vsq̃ hic quidẽ cultũ agrum conspicor:algor.error.pauor.
Me omnia tenent.hæc parentes mei haud scitis miseri:
Me nũc miserã esse uti sum libera.ego pro gnata fui. maxime
Nequicq̃ fui.nunc q minus seruio q̃ si forem serua
Nata neq; quicquã unquã iis pfuit qui me sibi eduxerũt.
Ampelisca.Palestra mulieres duæ
am. Vid mihi melius est quid magis in rem est.q̃ corpore
q uitam secludam.
Ita male uiuo atq; ita mihi multæ in pectore sũt curæ exaiales
Dent uitæ haud parco.pdidi spem:qua me oblectabam
Omnia iam circũcursaui.atq; in latebris omnibus preptaui
Quærere cõseruã uoce:oculis:auribus.ut puestigarẽ neq; eã usquã
Inuenio.neq; quo eam:neq; qua quærã cõsultũst:neq; quẽ rogitẽ.
Responsorẽ quẽquã interea inuenio.neq; magis solæ terræ
Solæ sunt:q̃ hæc loca.atq; hæ regiones.neq; si uiuit:eam
Viuã nunquã:quin iueni:desistã pal.quæ nã uox mihi
Prope hic sonat.am.pertimui quis hic loquitur prope.pal.spes
Bona obsecro subuenta mihi.am.mulier est muliebris uox mihi ad
Aures uenit:eximes ex hoc miserã metu.pal.certo uox
Muliebris auris tetigit meas.num ampelisca obsecrost.am.ten
Palestra audio.pal.quin uoco ut me audiat nomine illam suo:
Ampelisca.am.hem quis est.pal.ego palestra.am.dic ubi es.
pal. Po ego nũc in malis plurimis.am.socia sum.nec minor pars meast:
Quã tua sed uidere expecto te.pal.mihi es æmula.am.cõsequamur
Gradu uocẽ.ubi es.pal.ecce me accede ad me:atq; adi cõtra.
am.' Fit sedulo.pal.cædo manũ.am.accipe.pal.dic uiuis ne obsecro.
am. Tu facis me quidẽ ut uiuere nũc uelim:quãdo mihi te licet tangere.
Vt uix mihi credo:ego hoc te tenere obsecro:ãplectere spes mea

Vt me omniũ iã labor̃ leuias.pal.occupas præloq; quæ inest oratio
Nũc abire hinc decet nos.am.quo.amabo ibimus.pal.littus hoc
Pesequamur.am.sequor quo lubet:siccine hic cũ uiuo:a uestę
Grassabimur.hoc q̃ est.id necessariũ est p̃peti.sed qd hoc obsecro est.
pa. Quid.am.uiden amabo phanũ.uides ne hoc.pal.ubi est.am.ad
Dexterã uideo.decorũ dis locũ uiderier.pal. haud longe
Abesse oportet homines hinc.ita huc lepidust locus.
Est deus ueneror.ut nos ex hac erumna eximat miseras
Inopis erumnosas.aut aliquo auxilio adiuuet

Sacerdos & eædem mulieres.

Vi sũt.qui a patrona preces mea expetentes sunt.nã uox
q precantum me
Huc foras excitauit:bonã atq; obsequentẽ deã:atque
haud grauatam
Patronam exequũtur:benignãq; multũ.pal.iubemus te
Saluere mater.sa.saluete puellæ sed unde uos ire cũ uuida uestę
Dicam obsecro tã mestiter uestitas.pal.illico hinc imus:haud lõgulæ
Ex hoc loco.ueq; lõge hinc abest:unde uectæ sumus.sa.nempe
Equo ligneo per uias cæruleas estis uectæ.pal.admodũ
sa. Ergo æquius uos erat candidatas uenire hostiatasque ad hoc
Phanũ.ad istunc modũ nõ ueniri solet.pal.quæ nũc eiectæ e mari
Sumus ambæ:obsecro unde nos hostias agere uoluisti huc
Nunc tibi amplectimur genua egentes opum quæ in locis
Nesciis nescia spe sumus:ut tuo recipias tecto:seruesque nos
Miseriarũ quæ te ambarũ uti misereat:quibus nec locus ullus
Nec spes parata est.neque hoc amplius quã quot uides nobis
Quicquanst.sa. manus mihi date:exurgite a genibus ambæ.
Misericordior nulla me est fœminarũ sed hæ pauperes
Sunt inopesque puellæ:egomet uix uitã colo.ueneri
Cibo meo seruibo:am. ueneris phanũ obsecro hoc est.
sa. Fateor ego huius phani sacerdos clueo.ueq; quicquid est comiter
Fiet a me.quo non copia ualebit ite hac mecũ:
pol. Amice benigneque honorẽ mater nostrũ habes.sa.oportet.

Piscatores.

Mnibus modis q pauperes sunt:homines miseri uiuũt
o præsertim qbus nec questus est:nec dedicere artẽ ullã:
Necessitate qcquid est domi.id sat est habendũ.nos iã de
Ornatu probe modũ ut locupletes sumus.his cœnã
Atq; hæ harundines sunt nobis quæstu & cultu.
Ex urbe ad mare huc prodimus pabulatũ pro exercitu

Gymnastico.& palestricũ hoc habemus.echinos.lopadas.
Ostreas balanos captamus.conchas,marinam urticã.musculos
Plagusias striatas.post id piscatũ hamatilem & saxatilem
Aggredimur cibum captamus e mari.si uentus non uenit.
Neque quicq̃ captũ est piscium.salsi lautiq; pure domum
Redimus clanculũ.dormimus incœnati.atq; ut nunc
Valide fluctuat mare.nulla nobis spes est.nisi quod concharũ
Capsimus incœnati sumus profecto nũc uenerem hanc
Veneremur bonam.ut nos lepide adiuuerit hodie

Trachalio seruus.& iidẽ pisca.

Tr. Nimo aduersaui sædulo ne herꝯ usq̃ præterirem
Nã cũ modo exibat foras:ad portũ se aiebat ire me huc obuiã
Iussit sibi uenire adueneris phanũ.sed quos pcõter cõmode
Eos quos uideo astare adhibo.saluete fures maritimi: conchitæ
Atq; hamiotæ.famelica hominũ natio:qd agitis! ut peritis
pi. Vt piscatorẽ æquũ est famæ:sitiq;:speq;. tr.ecquem
Adulescentem huc dũ hic hastatis:strenua facie rubicũdũ
Fortem:q tres duceret chlamydatos cũ macheriis uidistis.
pi. Nullũ istac facie ut prædicas uenisse huc scimus.tr.ecquem
Recaluũ ac silonẽ senẽ statutũ.uentriosum.tortis superciliis
Contracta fronte fraudulentũ deoꝯ odiũ:atq; hominũ:
Malũ mali uitii: pbriq; plenũ q duceret mulierculas duas secũ
Satis uenustas.pi.cũ istiusmodi uirtutibus operisq; natus qui sieri
Eũ qdem ad carnificẽ est æqus:q̃ ad uenerẽ cõmeare.
tr. At si uidistis dicite.pi.huc pfecto nullus uenit.uale.tr.ualete
Credidi factũ est : qd suspicabar:data uerba hero sũt.leno abiit
Scælestus exulatũ in nauem ascendit:mulieres auexit:ariolus sum
Is huc herꝯ etiã ad prandiũ uocauit sceleris semen
Nunqd mihi meliust:q̃ illico hic opperiar herũ dũ ueniat
Eadem hæc sacerdos uenerea:siqd amplius scit
Si uidero exquisiuero:faciet me certiorẽ

Mulier.Ampelisca.Trachalio seruus.

Ntelligo hãc quæ pxima ẽ uillã ueneris phano pulsare iussisti
Atq; aquã rogare! cuius ad auris uox mihi aduolauit.
Am. Obsecro qs hic loquitur.tr.quẽ ego uideo.est ne ãpelisca quæ
Foras ẽphano egreditur! am.est ne hic trachalio:quẽ cõspicor
Calator pleusidippi.tra.ea est.am.is est trachalio salue.tra.
salue ampelisca.
am. Quid agis tu.tr.ætatẽ haud malã male.am.melius ominare
Verꝯ omnes sapientes decet cõferre & fabulari.sed pleusidippus

Tuus herus ubi amabo est:tr.eia uero:quasi nõ sit intus.am. neque
Pol est neq; ullus quidẽ huc uenit.tr.nõ uenit.am.uera predicas.
tr. Nõ est meũ ampelisca.sed q̃ mox coctũ est prandiũ
am. Quod prãdiũ obsecro te.tr.nempe rem diuinã facitis hic.
am. Quid somnias amabo.tr.certe huc labrax pleusidippũ uocauit
Ad prãdiũ herẽ meũ herus uester.am.pol haud,
miranda facta dicis.
Si deos decepit & homines lenonũ more fecit.tr.nõ rem diuinã
Facitis hic uos:neq; herus.am.ariolare.tr.qd tu agis hic igitur:
am. Ex malis multis:metuq; sũmo:capitaliq; ex periculo:orbas auxiliiq;
Opumq; huc recipit ad se hæc sacerdos ueneria me & palestrã.
tr. An hic palestra? obsecro heri mei amica.am.certo.tra.inest
Lepos in nũcio tuo magnus mea ampelisca:sed istuc periclũ
Perlubet qd fuerit uobis scire.am.confracta est mi trachalio
Hac nocte nauis nobis.tr.qd nauis quæ istæc fabula est.
am. Non audiuisti amabo:quo pacto léo clãculũ nos hinc auferre uoluit
In siciliã.& qcquid domi fuit in nauẽ ipsofuit.ea nũc
Perierũt omnia.tr.oh neptumne lepide salue:nec te aleator ullus
Est sapientior.pfecto nimis lepide iecisti bolũ periuẽ perdidisti
Sed nũc ubi est leno labrax.am.perit potando opinor.
Neptunus magnis poculis hac nocte eũ iuitauit.credo hercle
An an eo datũ quod biberet.tr.ut ego amo te mea ampelisca
Vt dulcis es.ut mulsa dicta dicis.sed tu & palestra quo modo
Saluæ estis?am.scibis faxo nauis timidæ ambæ in scaphã insiluimus
Quia uidemus ad saxa nauẽ ferrier.pperans exolui restim:
Dũ illi timẽt nos cũ scapha tẽpestas dextrouorsum differt
Ab illis itaq; nos uentisq; fluctibusq; iactatæ exẽplis plurimis
Miseræ ppetuã noctẽ:uix hodie ad littus pertulit nos uentus
Exanimatas.Tr.noui neptunus ita solet:q̃uis fastidiosus
Aedilis est.siquæ improbæ sunt merces iactat oẽs.am.uæ
Capiti atq; ætati tuæ.tr.tuo mea ampelisca.sciui lenonẽ
Facere hoc qd fecit.sæpe dixi:capillũ promittã.optimunst
Occipiãq; ariolari.am.cauistis ergo tu atq; herus ne abiret
Cũ scibatis.tr.qd faceret.am.si amabat.rogas qd faceret.
Aut seruaret.dies noctesq; in custodia esset semper
Verẽ ecastor ut multi fecit:ita probe curauit pleusidippus
tr. Cur tu istuc dicis?am.res palam ẽ.tr.scin tu etiã q it lauatũ
In balineas:ibi cũ sedulo sua uestimẽta seruat
Tamẽ surripiuntur:qppe qui:quẽ illorẽ obseruet:falsus est
Fur facile quẽ obseruet uidet.custos qui fur sit:nesciẽ

Sed duce me ad illã:ubi eſt.am.i ſane in uenerís phanũ.huc intro
Sedentẽ flentẽque opprimes tr.ut iam iſtuc mihi moleſtuſt
Sed quid flet.am.ego dicã tibi hoc ſeſe excruciat animi:
Quia leno ademit ciſtulã ei:quã habebat:ubique habebat
Qui ſuos parentis noſcere poſſet.eam uereur ne perierit
tr. Vbi nã ea fuit ciſtellula.am.ibidẽ in naui concluſit ipſe
In uidulũ.ne copia eſſet eius quis ſuos parentes noſceret.
tr. O facinus impudicũ quã liberã eſſe oporteat ſeruire poſtulare
am. Nũc eam cũ naui ſcilicet abiſſe peſſũ in altũ.
Et aurũ & argentũ fuit lenonis ibidẽ.credo aliquem
Immerſiſſe atq; eũ excepiſſe.id miſera mœſtaſt
Sibi eorũ uenuſſe inopiã.tr.iam iſtoc magis uſus factoſt:
Ne eam intro conſoler.q; eam ne ſe ſic excruciet animi.
Nam multa præter ſpem:ſcio multis bona euenuſſe.
am. At ego etiã qui ſperauerint:ſpem decepiſſe multos.
tr. Ergo animus æquus optimũ eſt erumnæ condimentũ:
Ego eo intro:niſi quid uis.am.eas:ego quod mihi imperauit
Sacerdos id faciã atq; aquã hinc de proxumo rogabo.
Nã extẽplo ſiue uerbis ſuis peterẽ daturos dixit neq; dignioreẽ
Cenſeo uidiſſe anũ me quẽq;.cui deos atq; homines cenſeam
Benefacere magis decere.ut lepide:ut liberaliter:ut honeſte
Atque haud grauate timidas:egentes:humidas:eiectas:exaiatas
Accipit ad ſeſe.haud ſecus q̃ ſi ex ſe ſimus natæ.ut ea ipſa ſuccincta
Aquã calefactat ut lauemus.nũc memora illis ipera hinc aquam
Vnde mihi iperauit:heus ecquis in uillaſt.ecquis recludit.ecqs pdit.

Sceparnio ſeruus.Ampeliſca mulier.

S. Vis eſt qui noſtris tã pterue foribus facit iniuriã.am.ego ſũ
ſce. Hem quid hoc boni eſt:heu ædepol ſpecie lepida
mulier.am.ſalue adoleſcens.
ſce. Tu multũ ſalueto adoleſcentula.am. ad uos uenio.
ſce. Accipiã hoſpitio:ſi mox uenis item ut adſectam
am. Nam nũc nihil eſt:qui te maneam.ſce. ſed quid ais
Mea lepida hilara.am.ah nimiũ familiariter me adtrectas
Proh di imortales uenerís effigia hæc quidẽ eſt.ut in ocellis
ſce. Hilaritudo eſt:eia corpus cuiuſmodi ſubuolturiũ i lud qdem
Subaquilũ uolui dicere.uel papillæ cuiſmodi.tum quæ indoles
In ſauio eſt.am.non ego ſum pollucta pago.potin ut me abſtineas
Manũ.ſce.non licet te ſic placide bellã belle tangere.
am. Ociũ ubi erit:tũ tibi operã ludo & delitiæ dabo.nũc quãobrẽ
Huc ſum miſſa amabo uel tu mihi aras uel neges.ſce.quid nũc

Vis.am.ſapientior natus qd uelim:indiciũ facit:ſce.meus quoq;
Hic ſapiẽtior natus qd uelim indicium facit
Hic ſacerdos ueneris hinc me petere aquã iuſſit a uobis.ſce.at ego
am. Baſilicus ſum quẽ niſi oras guttã nõ feres.nr̃o illũ puteũ periculo
Et ferramẽtis fodimus.niſi multis blãdiciis a me gutta nõ ferri põt.
Cur tu aquã grauare amabo:quã hoſtis hoſti cõmodat.ſce.cur tu
am. Operã grauare mihi:quã ciuis ciui cõmodat.am.imo etiã tibi
Mea uoluptas:quæ uoles faciam oia.ſce.euge ſaluus ſum.hæc iã
Me ſuã uoluptatem uocat:dabitur tibi aqua:ne nequicq̃ me ames.
Cedo mihi urnã.am.cape:ppera amabo efferre.ſce.manta iã hic
Ero uoluptas mea.am.qd ſacerdoti meæ dicã:hic demoratã iã diu
Vt etiam nũc miſera timeo ubi oculis intueor mare:ſed quid ego
Miſera uideo ,pcul in littore meũ herũ lenonẽ ſicilienſemq; hoſpitem
Quos piiſſe ambos miſera cẽſebã in mari.iã illud plus mali nobis
Viuit q̃ ratæ.ſed qd ego ceſſo fugere in fanũ:ac dicere hæc
Paleſtræ in aram ut confugiamus:prius q̃ huc ſceleſtus leno ueniat.
Noſq; hic opprimat.confugiã hinc:res ita ſuppetit ſubito.

Sceparnio ſeruus

Roh di imortales iaqua nunq̃ credidi uoluptatem ineſſe tãtã
p Vt hãc traxi lubẽs.nimio minus altus puteus uiſuſ eſt q̃ prius
Vt ſine labore hãc extraxi.præficiſci ne ſatis neq̃ ſum ut ,pte
Qui hodie inceperim amare.hem tibi aquã.mea tu belliata.hem
Sic uolo te ferre honeſte.ut ego fero.ut placeas mihi.ſed ubi es
Delicata cape aquã hanc.ſicubi es amat hercle me.ut ego opinor
Delituit mala ubi tu es. etiã ne hanc urnã acceptura es.ubi es
Cõmodule melius.tandẽ uero ſerio etiã acceptura es urnã
Hanc.ubi tu es gentiũ.nuſq̃ hercle.urnã iam ego hanc in
Media uia.ſed aũt.quid ſi hanc hinc abſtulerit quiſpiã
Sacrã urnã uẽeris.mihi exhibeat negociũ metuo hercle ne illa mulier
Mihi inſidias locet.ut cõprehendar cũ ſacra urna ueneria
Nempe optime iure in uinculis enicet magiſtratus. ſi quis me hanc
Habere uiderit:nam hæc literataſt ab ſe cantat cuia ſit.iam hercle
Euocabo hinc hãc ſacerdotẽ foras.ut hanc accipiat.nam accedam
Huc ad fores: heus ſiptolemæo gratia cape hanc urnam tibi:
Muliercula:hanc neſcio quæ huc ad me detulit.in,pferundaſt.
Reperi negociũ ſiquidẽ his mihi ultro adgerũda etiã eſt aqua.

Labrax leno.charnides parаſitus.

Vt hõ ſeſe miſerq; & mendicũ uolet.neptuno credat ſeſe:
la. q Atq; ætatẽ ſuã.nã ſiqs cũ eo qd rei cõmiſcuit ad hoc exẽplũ
Amittit ornatũ:domũ ædepol:libertas!epida es q̃ nunq̃ pedem

Voluisti in nauē mecū hercle una īponere.sed ubi ille meus est hospes
Qui me pdidit:atq; eccū incedit.ch.quo malū properas labrax
Nā eqdem te nequeo consequi tam strenue.la.utinā te prius
Quā oculis uidissem meis malo cruciatu in siciliā prebiteres.
Quē propter hoc mihi obtigit misero mali.utinā cū in ædis meas
Te adduxi in carcere illo potius cubuissem die.
Deosq; īmortales quæso:dū uiuas:uti omnes tui similes hospites
Habeas tibi:malam fortunam in ædis te adduxi meas.quid mihi
Scelesto tibi erit auscultatio.quid ue hinc abitio.qd ue in nauē iscēscio
Vbi perdidi etiā plus boni q̄ mihi fuit.ch.pol minime
Miror nauis si fractast ibi scelus te & sceleste parta quæ uexit bona.
la: Pessū dedisti me blandimētis tuis scelestiorē cœnā cœnaui tuā
Quā quæ thyestæ quondā antepōsita est & atreo.perii animo
Male fit contine quæso caput.ch.pulmoneū ædepol
nimis uelim uomitū uomas
la. Heu palestra atq; ampelisca ubi estis nūc.ch.piscibus in alto
Credo præbent pabulū.la.mendicitatē mihi obtulisti opera tua
Dū tuis ausculto magnidicis mendaciis.ch.bonā est quod habeas
Gratiā merito mihi:qui te ex insulso salsū feci opera mea.
la. Quin tu hinc is a me in maximā malā crucē.ch.da eas quæ res
Agebā cōmodū.la.heu quis uiuit me mortalis
Miserior.ch.ego multo tanto miserior q̄ tu labrax.
la. Qui.ch.quia ego indignus sum:tu dignus qui scies.la.o scirpe
Scirpe laudo fortunas tuas.qui semper seruas gloriā aritudinis
Equidem meam uelitationē exerceo.nam omnia coruſca
Præ tremore fabulor.ch.edepol neptune es balneator frigidus
Cū uestimentis postq̄ abs te abi:alego ne thermopoliū
Quidē ullū instruit.ita salsam præbet potionē & frigidā.
Vt fortunati sunt fabri ferraii.qui apud carbones adsident.
Semper calent.la.utinā fortuna nūc anatina uterer
Vt cum exissem ex aqua arerem tamen.ch.quid si aliquo
Ad ludos me p manduco locē.la.quapropter:ch.quia
Pol clare crepito dentibus.iure optimo me lauisse arbitror
la. Qui.ch.quia auderē tecū in nauē ascendere quia
Fundamento mihi usq; mouisti mare.la.tibi autē auscultaui:
Tu pmittebas mihi illic esse questū maximū meretricibus.
Ibi me corruere posse aiebas diuitias.ch.iā postulabas:
Te īpurata belula totā siciliā deuoratur insulam.
la. Quæ nam balæna meū uorauit uidulū:aur:atq; argentū.
Vbi omne compactū fuit.ch.eadē illa credo quæ

Meũ marſupiũ quod plenũ argenti fuit.in facciperio
la. Heu redactus ſũ uſq; ad hãc unã tuniculã:& ad hoc miſellũ
Palliũ.perii oppido.ch.uel cõſiliare mihi quidẽ tecũ licet.
Aequas habemus partes.la.ſaltẽ ſi mihi mulierculæ eſſent
Saluæ ſpes aliqua forẽt.nũc ſi me adoleſcens pleuſidippus uiderit.
A quo arabonẽ ꝑ paleſtra acceperã:iam ſe exhibebit
Hic mihi negotiũ.ch.qd ſtulte ploras.tibi quidẽ ædep ol
Copiaſt:dũ lingua uiuet qui rem ſoluas omnibus:
Sceparnio ſeruus.Charmides parafitus:Labrax leno:
Vid eſt illuc obſecro negotii:quod duæ mulierculæ
Hic in phano ueneris ſignũ flẽtes amplexæ tenent.neſcio quẽ
Metuẽtes miſere nocte hac uero proxũa:ſe iactatas atq; eiectas
Hodie eſſe aiunt e mari:la.obſecro hercle adoleſcens ubi
Iſtæc ſunt quas memoras mulieres.ſce.hic in phano ueneris
la. Quot ſunt.ſce.totidẽ quot ego & tu ſumus..la.nempe meæ
ſce. Nempe neſcio iſtuc.la.qua ſunt facie.ſce.ſcitula.uel ego
Amare utrãuis poſſũ:ſi probe adpotuiſſem.la.nẽpe puellæ
ſce. Nempe moleſtus es.uiſe ſi lubet.la.meas oportet intus eſſe
Hic mulieres meæ charmides.ch.iuppiter te pdat:& ſi ſunt
Et ſi nõ ſunt tamen.la.introrũpã iam huc in ueneris
Phanũ.ch.in baratrũ mauelim obſecro hoſpes
Da mihi aliqd loci ubi condormiſcã.ſce.iſtic ubi uis cõdormiſce
Nemo prohibet.publicũ eſt.ch.at uides me:ornatus ut ſim
Veſtimẽtis uuidis recipe me in tectũ.da mihi ueſtimenti aliqd
Aridi dũ areſcũt meæ in aliquo tibi gratiã referam:
ſce. Tigillũ eo illud mihi unũ areſcit.ſi uis dabo.eodẽ amictus
Eodem tectus eſſe ſoleo ſi pluit.tu iſtæc mihi dato.exareſcãt faxo
ch. Eo an te pœnitet in mari quod delaui ne hic in terra eluam
ſcet Eluas tu an exũgare ſiccũ uex interdũ tibi ego nunquã
Quicq̃ credã.niſi accepto pignore.tu uel ſuda.uel peri algu.
ch. Vel tu egrota:uel uale barbax hoſpitẽ mihi in æde is.ſce.nihil
Moror ſat litiũ .eſt.iam ne abis uenalis.uenalis illic ductitauit
ch. Quiſqs eſt non eſt miſericors.ſed quid ego hic aſto infœlix uuidus
Quin abeo hinc in ueneris phanũ:ut edormiſcã hanc crapulã
Quam potaui præter animi quã libuit ſententiã quaſi uinis græcis
Neptunus nobis ſuffudit mare:itaq; aluũ ꝑdiſperauit nobis
Falſis poculis.quid opuſt uerbis ſi inuitare nobis paulis ſper ꝑgeret.
Ibidẽ obdormiſſemus.nũc uix uiuos amiſit domũ.
Nũc lenonẽ quid agit intus uiſam conuiuã meũ
Demones:is

Iris modis di ludos fecíũt hominibus mirisq; exẽplis
m Nã omnia insomnis danũt. ne dormiẽtis qdẽ sinũ qescere.
Velut ego hac nocte. quæ pcessit pxia: miq; atq; iscitũ sõniaui
Somniũ ad hirũdinũ nidũ uisa est simia adscensionẽ ut
Faceret admolirier. neq; eas eripere quibat inde: post ibi uidebatur
Ad me simia adgredier. rogare scalas: ut darẽ ut endas sibi.
Ego ad hoc exẽplũ simiæ respõdeo. natas ex phi omena atque
Ex progne esse hirundines. ago cũ illa nequid noceat meis
Popularibus. atq; illa animo iã fieri ferocior uidetur. ultro mihi
Malũ minitarier: in ius uocat me. ibi ego nescio quo modo iratus
Videor mediam arripere simiã. cõcludo in uincula
Bestiã nequissimã. nunc quam ad rem dicam hoc
Attinere somniũ nunq̃ hodie quiui ad coniecturã euadere.
Sed quid in ueneris phano clamoris oritur animus miratur
Trachalio seruus. Demonis senex.
tr. Roh cyrnẽses populares uestrã ego iploro fidẽ. agricolæ.
p Accolæ. ppinqui qui estis his regionibus ferte opẽ iopiæ: atq;
Exemplũ pessimũ pessũdate. uindicate ne ĩpiorũ potior sit
Polẽtia: q̃ innocentũ: qui se scelere fieri nolunt nobiles.
Statuite exemplũ ĩpudenti. date pudori præmiũ. facite hic lege
Potius liceat. q̃ in ui uicto uiuere. currite huc. in ueneris phanũ.
Vestrã iterũ iploro fidẽ: q ppe hic adestis: qque auditis clamorẽ meũ
Ferte suppetias: q ueneri ueneriæque antiste more antiquo in custodiã
Suũ cõmiserũt caput. prætorquete iniuriæ prius collũ q̃ ad uos
Perueniat. de. quid istuc est negotii. tr. p ego hæc genua te obtestor
Senex qsqs es. de. qn tu ergo omitte genua & qd sit mihi expedi
Ecqui tu es. tr. teque oro & quæso si speras tibi hoc ãno multũ
Futurũ sirpe & laserpiciũ eãque euenturã exagogã
Capuã saluã & sospitẽ. atq; ablippitudine usque siccitas
Vt sit tibi. de. sanun es. tr. seu tibi cõfidis fore multã magudarim
Vt te ne pigeat dare operã mihi quod te orabo senex
de. At ego te p crura & talos tergũque obtestor tuũ: ut tibi ulmeã uberẽ
Esse speres uirgide miã. & tibi hoc ãno euenturã uberẽ messem
Mali ut mihi istuc dicas negotii qd sit quod tumultues.
tr. Qui lubet maledicere. eqdẽ tibi bona exoptaui omnia. de. bene
Equidẽ tibi dico: q te digna ut eueniant precor. obsecro
Hoc. reuortere ergo qd negotii est. tr. mulieres duæ inocentes
Intus hic sunt tui indigentes auxilii. qbus aduorsũ ius legesq;
Insignite iiuria hic facta est: fitq; in ueneris phano. tũ sacerdos ueneris
Indigne adflictatur. de. quis homo est tanta cõfidentia

Qui ſacerdotē uiolare audeat:ſed eæ mulieres quæ ſunt:aut qd iis
Iniqui fit.tr.ſi das opam eloquar.ueneris ſignū ſunt amplexæ nunc
Eas deripe uult:eas ambas eſſe oportet.
de. Quis hic eſt qui deos tam paruipendit:
tr. Fraudis:ſceleris parricidii.periurii plenus.
Legirupa īpudens impurus.īuerecūdiſſimus uno uerbo
Abſoluā.lenoſt.qd ullū porro prædicē.de.ædepol infortunio
Hoiem prædicas donabilē.tr.q ſacerdotis ſceleſtus faucis
Interpreſſerit.de.at magno cū malo ſuo fecit hercle.ite iſtinc
Foras turbalio ſparax ubi eſtis.tr.i obſecro intro:ſubueni illis:
de. Iterū aūt imperabo.ſequimini hac.tr.age nunc iam iube
Oculos elidere itidē:ut ſepiis faciūt coqui.de.pripite hominē
Pedibus huc itidē quaſi occiſam ſuē.tr.audio tumultū.opinor leno
Pugnis plectitur.nimis uelim īprobiſſimo hoi mala ſe dentauerint
Sed ecce ipſe egrediuntur timidæ e phano mulieres
Trachalio ſeruus.paleſtra. ampeliſca ſorores duæ.
pa. Vnc idē cū oīum copiarū atq; opū auxilii præſidii
Viduitas nos tenet. cuia eſt quæ ſalutē afferat
rtem ingredi perſequamur.
In metu nunc ſumus ambæ importunitas
Tantaq; iniuria nos eſt modo hic intus ab noſtru hero
ſceleſtus ſacerdote manū præcipes repulit:propulit
Perq̄ indignis modis:noſque abſigno intimo uideri potuit ſuas
Sed nūc ſeſe ut feruntres fortunæque noſtræ:par eſt moriri.neq; eſt
Melius more in malis rebus meis ſertis.tr.qd eſt quæ illæc oratioſt
Ceſſo ego has conſolari heus paleſtra pa.qui uocat.tr. ampeliſa
am. Obſecro qs eſt qui uocat.pal.qs is ē q nominat.tr.ſi reſpexis ſcies
pal. O ſalutis meæ ſpes.tr.tace ac bono animo es me uide.pa.ſi modo
Id liceat uis ne opprimat:quæ uis:uim mihi afferam ipſa adigit:
tr. Ah deſine nimis inepta es.am.deſiſte dictu nūc iam miſerā me
Conſolari.pal.niſi qd re præſidium apparas trachalio.acta hæc res eſt
Certunſt morire q̄ hunc pati lenonem in me.
Sed muliebri animo ſum tamen miſere in mentē mihi mortis
Metus mēbra occupat ædepol.tr.hunc acerbū
Bonū animū habete.pa.nā obſecro unde.tr.mus mihi intuenitur.
Ne inquā timete adſidere hic in ara.am.qd iſta ara plus
prodeſſe nobis poteſt q̄ ſignū in phano hic itus ueneris:quod
Amplexæ modo unde abreptæ p uim miſeræ.tr.ſedete hic modo
Ego hinc uos tamen tutabor.aram habete hanc uobis pro caſtris
Mœnia hinc ego uos defenſabo preſidio ueneris malitiā lenonis

Cõtra icendã.am.tibi auſcultamus:& uenus alma ambæ te obſecramus
Arã amplexantes hãc tuã lachrymantes:genibus nixe in cuſtodiã
Nos tuã ut recipias & tutere:illos ſceleſtos q tuũ fecerunt phanũ
Parui arenoſq:ut hãc tua pace arã obſedere
aut eæ ambæ ſumus opera neptunei noctu
Habeas neue idcirco nobis uitio uortas.ſi quippianſt minus
Quod bene eſſe lautũ arbitrare.tr.æquũ has patere
Intellego.decet abs te id ipetrari.ignoſcere his te cõuenit.
Metus has:id ut faciãt:ſubigit:te ex conca natã eſſe autumãt.
Caue tu harũ conchas ſpernas.ſed optume eccũ exit
Senex patronus. mihiq; & uobis
Demões ſenex.labrax.leno.Mulie.ii.loratius.tra.ſeruus:
de. Xi ephano natũ quantũ eſt hoium ſacrilegiſſime:uos in aram
e Abite ſeſſum:ſed ubi ſunt.tr.huc reſpice.optume iſtuc
Volueramus:iube modo accedat ꝓpe hunc legerupionem
Hic nobiſcũ dis facere poſtulas.de.pugnũ in os impũge.
la. Iniqua hæc patior cũ precio tuo.de.at etiã minitatur audax.
la. Ius meũ ereptũ eſt mihi.meas ancillas mihi inuito eripis.
De ſenatu cyrenenſi quẽuis opulentũ.tr.ſi tuas eſſe oportet
Ni ue eas eẽ oportet liberas:neu te in carcerẽ cõpingi eſt æquũ
Aetatẽq; ibi te uſq; habitare:donec totũ carcerẽ contriueris.
la. Nõ hodie iſti rei auſpicaui:ut cũ furcifero fabuler.
Te ego appello:de.cũ iſtoc primũ qui te nouit diſputa.
la. Tecũ ago.tr.atq mecũ agendũſt:ſunt ne illæ ancillæ
Tuæ!la.ſunt.tr.agendũ ergo.tange utrã uis digitulo minimo mõ
la. Quid ſi attigero.tr.extẽplo hercle ego te follẽ pugillatoriũ
Faciã:& pendentẽ incurſabo pugnis piuriſſime.
la. Mihi nõ liceat me has ancillas ueneris de ara abducere.
de. Eſt lex apud nos.la.qd mihi cũ ueſtris legibus
Cõmercii.equidẽ iſtas iam ambas educam foras.
Tu ſenex ſi iſtas ambas:huc arido argentoſt opus.
de. Hæ aũt ueneri cõplacuerũt.la.habeat ſi argentũ dabit.
de. Do tibi argentũ nunc adeo ut ſcias meã ſentẽtiã.
Occipito modo illis afferre uim ioculo pauſillulũ.
Ita hinc ego te ornatũ amittam:tu ipſus te ut non noueris:
Vos adeo:ubi ego innuero uobis ſi non ei caput exoculaſſitis
Quaſi murteta iuncis:itẽ ego uos uirgis circõuinclam
la. Vi agis mecũ.de.etiã uim ꝓportas flagitii flagrantia.
Tun trifurcifer mihi audes inclementer dicere.la.fateor ego
Trifurcifer ſum tu es homo adprime ꝓbus.tr.nũc q minus

Hasce oportet eē liberas.la.quid liberas.tr.atq; heras tuas
Quidē hercle atq; ex germana græcia:nā altera hæc ē nata
Athenis sine testibus.de. quid ego ex te
Audio.tr.hanc athenis esse natā liberā.de.mea popularis
Obsecro hæc ē.tr.nō tu cyrenēsis es.de.īmo athenis natus
Altusq; educatusq; articis.tr.obsecro defende ciues tuas
Senex.de.o filia mea:cū ego hanc uideo meaq; absens
Miseriaq; cōmones:trina quæ piit mihi iam tanta esset
Si uiuit scio.la.argentū pistisce ambabus cuiæ erant
Domino dedit:qd mea refert hæ athenis natæ:an thebis siēt!
Dū mihi recte seruitutē seruiāt.de.ita ne impudens
Tu ne hic fallis:uirginalis liberos parētibus subiectos hēbis
Atq; indigno quæstu conteres.nā huic alteræ patria quæ sit
Profecto nescio:nisi scio pbiorem hāc esse q̄ te īpuratissime:
Tuæ istæ sunt.la.cōtende ergo:interfit tergo utri.
De. Ni offerrumētas habebis pluris in tergo tuo:q̄ ulla nauis
Longa clauos:tū ego ero mēdacissimus postea aspicito meū
Quādo ego tuū inspectauero.ni erit tam sincerū:ut quis
Dicat ampullarius:optimū esse opere faciundo
corium & sincerissimū.
Quid causæ ē qn uirgis te usq; ad saturitatē saciē
Quid illas spectas!quas si attigeris:oculos eripiā tibi
la. At qn qa uocas utranq; iam mecū abducam simul.
de. Quid facies.la.uolcanū adducā.is uenerīs ē aduersarius
de. Quo illic it.la.heus ecqs hic est heus.de. si attigeris hostiū
Iam hercle tibi messis in ore fiet mergis pugnis
la. Nullū habemus ignē ficis uictitamus aridis.de.ego dabo
Ignē:si quidē in capite tuo conflandi copiast
la. Ibo hercle aliquo quæritatū ignē.de.quid cū inueneris
la. Ignē magnū hic faciā.de.quin ut manū exuras tibi.
la. Immo hasce ambas hic in ara ut uiuas cōburam.de.id uolo
Nā hercle te barba cōtinuo arripiā:& ignē coniiciam.
Teq; ambustulatū obiiciā magnis auibus pabulū.
Cū cōiecturā egomet mecū facio:hæc illa est simia
Quæ has hirundines ex nido uolt eripere ingratus
Quid ego somnis somniaui.tr.scin qd tecū oro senex
Vt illas serues.uim defendas:dū ego heq; adduco meū.
de. Quære heq; atq; adduce.tr.at hic ne.de.maximo malo suo
Si attigerit siue occeptassit.tr.cura.de.curatū est abi
tr. Nūc quoq; asserua ipsum.ne quo abiat nā promisimus

Carnufici aut talentũ magnũ:aut hunc hodie fiſtere.
Demones ſenex.labrax leno paleſtra.ampeliſca.
de. Trũ tu leno cum malo libentius qui ſcis.an ſic ſine
u Malo ſi copia eſt.la ego quæ tu loquere
flocci non facio ſenex
Meas quidẽ te inuito:& uenere:& ſũmo ioue
De ara capillo iã deripiã.de.tãge dum.la.tãgam hercle uero
de. Agedũ ergo accede huc modo.la.iube dũ recedere iſtos
Ambo illuc modo.de.ĩmo ad te accedent.la.nõ hercle
Egomet cenſeo.de.qd ages ſi propius
accedent.la.ego receſſero.
Verũ ſi ſenex te unq̃ in urbe offendero
Nunq̃ hercle quiſq̃ me lenonẽ dixerit:ſi non te ludos
Peſtimos dimiſero. de.facito iſtuc qd minitaris.ſed nũc interim
Si illas attigeris dabitur tibi magnũ malũ.la.q̃ magnũ uero!
de. Quãtũ lenoni ſat eſt.la.minacias ego iſtas flocci nõ facio tuas
Equidẽ eas te inuito iam ambas rapiã.de.tange dum
la. Tangã hercle uero.de.tange ſat ſcin quomodo i dum
Turbalio curriculo affer duas.clauas.la.clauas.de.ſed pbas
Propera cito.ego te hodie faxo recte acceptũ ut dignus es
la. Heu ſceleſtus galeã in naui pdidi.nũc mihi opportuna
Hic.eẽt.ſalua ſi foret.licet.ſaltẽ iſtas mihi appellare.
de. Nõ licet hem optime ædepol.eccũ clauator aduenit.
la. Illud qdem edepol tinnimentũ ẽ auribus.de. age accipe
Illã alterã clauã ſparax age alter iſtinc.alter hinc adſiſtite!
Adſiſtite ambo:ſic audite nunc iã.ſi hercle illic illas hodie
Digito tetigerit inuitas niſi tunc exoculaſſitis uſq; adeo
Donec qua domũ abeat neſciat:piſtis ambo ſi appellabit
Quẽpiã:uos reſpondetote iſtinc iſtarũ uicẽ.ſin ipſe abire
Hinc uolet quãtũ põt extẽplo amplectitote crura fuſtibus:
la. Etiã me abire hinc nõ definẽt.de.dixi ſatis & ubi ille
Seruus cũ hero huc aduenerit.qui herũ accerſiuit i tote
Extẽplo domũ.curate hæc ſulus magna diligentia
la. Heu hercle ne iſtic phana mutanẽt:cito iã hoc herculis ẽ
Veneris phanũ qd fuit.ita duo deſtituit ſigna:hic cũ
Clauis ſenex non hercle quo hinc nunc gentiũ aufugiã ſcio
Ita mihi nũc utrũq; ſeuit & terra & mare:paleſtra.lor.quid uis!
la. Apage controuerſia ẽ:hæc equidẽ paleſtra quæ reſpõdit non mea eſt.
Heus ampeliſca.lo.cauesis infortunio ut põt.la.ignaui.
Homines ſatis recte monẽt.ſed uobis dico heus uos nũ moleſtia eſt

Me adire ad illas,ppius.lo.nihil nobis quidē.la.nūqd molestū
Mihi erit.lo.nihil si caueris.la.qd ē quod caueā.lo.hē a crasso
Infortunio.la.quæso hercle adire ut liceat.lo.abeas si uelis.
la. Bene ergo hercle factū.habeo.uobis gratiā.non accedam.
Potius illic astate ilico ædep pol proueni neqter multis modis
Certunst hasce hodie usq; obsidione uincere.
Pleusidippus ado.trachilo seruus mulieres duæ
Leno.lora.charmides.
ple. Eā ne ille amicā leno ui uiolēta de ara deripere ueneris uoluit
tr. m Admodū.ple.qn occidistis extēplo.tra.gladius nō erat.
ple. Capes aut fustem:aut lapidē.tra.qd ego quasi canē amēs
Hominē insectarer lapidibus neqssimū.la.nūc pol ego
Perii.pleusidippus eccū adest conuerret iā hoc me totū cū puluisculo
ple. Etiā ne in ara tūc sedebāt mulieres:cū ad me ,pfectus ire.
tr. Ibidē nūc sedent.ple.qs illas nūc illic seruat.tra.nescio quis
Senex uicinus ueneris.is.dedit operā optimā.is nūc cū seruis
Seruat.ego mandauerā.ple.duc me ad lenonē recta ubi
Illic ē homo.la.salue.ple.salutē nihil moror opta otius
Rapite obtorto collo mauis an trahi utrū uis opta?dū licet
la. Neutrū uolo.ple.abi sane ad littus curriculo trachalio
Iube illos in urbē ire obuiā ad portū mihi:quos mecū duxi
Qui hūc ad carnificē traderent.post huc redito:atq; agitato
Hic custodiā.ego hūc scelestū in ius rapiā exulem
Age ambula in ius.la.qd ego deliqui.ple.rogas q arabonē
A me accepisti ob mulierē.& eā hinc abduxisti.la.nō auexi.
ple. Cur negas o.la.qa pol ,puexi.auehere nō quiui miser
Equidē tibi me dixerā præsto fore apud ueneris phanū qd
Multa sum ne ibi?ple.i iure cām dicito hic uerbū sat ē.seqre
la. Obsecro te subueni mi charmides.rapior obtorto collo.ch.qs
Me noiat.la.uiden me ut raptior.ch.uideo atq; inspecto lubens
la. Nō subuenire mihi audes.ch.qs homo te rapit.la.adulescens
Pleusidippus.ch.ut nactus habe bono aio melius est te
In neruū corripere.tibi obtigit qd plurimi exoptant sibi.
la. Quid id ē.ch.ut id qd quærant iueniāt sibi.la.sequere obsecro
Pariter.ch.suades qualis es tu.in neruū rape eo me obsecras:ut te
Sequar etiā retentas.la.perii.ch.uerū sit uelim.
ple. Tu mea palestra & ampelisca ibidē illico manete:dū ego huc redeo
lo. Equidē suadeo ut ad nos abeant potius dū recipis.ple.placet
Benefacitis.la.fures mihi estis.lo.qd fures.ple.rape.
la. Oro obsecro palestra.ple.sequere carnifex.la.hospes.ch.non sum

Hoſpeſ.repudio hoſpitiũ tuũ.la.ſiccine me ſpnis.ch.ſic ago ſemel
Ibo.la.di te infœlicitẽt.ch.iſti capiti dicito.credo aliũ in alia
Belluã hominẽ uortier illic i columbũ credo leno uortitur
Nã in columbari collũ haud multo poſt erit.in neruo mille
Hodie nidamẽta congeret uerũtamẽ ibo ei
Aduocatus ut ſiem.ſiq mea opa citius addici põt.

Demones ſenex.

Enefactũ & uolupe ẽ me hodie his mulierculis
Tetuliſſe auxiliũ:iã clientas repperi:atq; ambas
Forma ſcitula atq; ætatula.ſed uox ſcæleſta me oibus ſeruat modis
Neqd ſignificẽ qppiã mulierculis.ſed grippus ſeruus noſter
Quid req; gerat miror de nocte qui abiit piſcatũ ad mare.
Pol magis ſapuiſſet ſi dormiuiſſet domi.iam nũc & operã
Ludos facit:& retiã.ut tẽpeſtas ẽ nũc:atq; ut noctu fuit
In digitis hodie percoquã quod cœperit.ita fluctuare uideo
uehementer mare.
Sed ad prandiũ uxor me uocat.redeo domum
Iam meas opplebit aures ſua uaniloquentia.

Grippuſ piſcator.

Neptuno has ago meo patrono grãſ:qui ſalſis locis incolit
Piſculẽtis:cũ me ex ſuis locis pulchre ornatũ expediuit.
Tẽplũ reducẽ.plurima præda onuſtũ.ſalute horreiaq;
In mari fluctuoſo.piſcatu nouo me uberi cõpotuit:miroq;
Modo:atq; incredibile hic piſcatus mihi lepide euenit:
Neq; piſciũ ullã una iã hodie põdo cœpi.niſi huc qd fero i rete:
Nã ut de nocte multa impigreq; exurrexi:lucrũ præpoſui
Sopori & qeti.tẽpeſtate ſeua expiri expetiui:
Pauptatẽ heri qui & meam ſententiã tolerarẽ.opa
Haud fui parcus mea.nimis homo nihilſt qui piger eſt
Nimiſq; id genus odi ego male.uigilare decet hominẽ
Qui uult ſua tẽpori conficere officia.nõ enim illum
Expectare oportet:dũ herus ſe ad ſuũ ſuſcitet officiũ.
Nã qui dormiũt libẽter:ſine lucro & cũ malo quieſcũt.
Nã ego nũc mihi:q impiger fui repperi ut piger ſi uelim ſiẽ.
Hoc ego in mari qequid hic ineſt repperi qequid ineſt.
Graue quidẽ theſaurũ hic ego ineſſe reor nec mihi conſcius
Eſt ullus homo.nũc hæc tibi occaſio grippe obtigit.
Vt liberes ex populo præter te.nunc ſic faciã:
Sicut conſiliũ eſt ad herũ ut ueniã docte atq; aſtute.
Pauxillatim pollicitabor pro capite argentũ.ut ſim liber

Iam ubi liber igitur domũ instruã agrũ:ædes mancipia.
Nauibus magnis mercaturã faciã.apud reges rex phibebor.
Post animi cã mihi nauẽ faciã:atq; imitabor stratonicũ.
Oppida circũuectabor.ubi nobilitas mea erit clara.
Oppidũ magnũ cõmunibo & ego urbi grippo indã nomẽ
Monimentũ meæ famæ.& factis ubiq; regnũ magnũ istituam.
Magnas res hic agito in mentẽ instruere.nũc hũc uidulũ condã.
Sed hic rex cum aceto pransurus ẽ & sale sine bono pulmẽto.

Trachalio seruus.Grippus piscator.

Eus mane.Gri.qd maneã.tr.dũ hanc tibi quã trahis rudẽtem
h Cõplico.gr.mitte modo.tr.at pol ego te adiuuabo nã
Bonis quod benefit:haud perit.gr.turbida tempestas heri fuit
Nihil habeo adolescẽs pisciũ.ne tu mihi esse postules
Nõ uides me referre uuidũ retẽ sine squamoso pecu.
tr. Nõ ædepol piscis expeto:quã tui sermonis indigens:
gr. Enicas iã me odio qsqs es.tr.nõ sinã ego abire hinc te
Mane.gr.cauesis malo:qd tu malũ nam me retrahis.
tr. Audi.gr.nõ audio.tr.at pol qui audies post.gr.quin
Loquere qd uis.tr.eo mõ est opere preciũ:quod tibi
Ego narrare uolo.gr.eloquere quid id ẽ.tr.uide nuspiã
Consequtur ppe nos.gr.ecqd ẽ:quod mea referat:
tr. Scilicet sed bonis cõsiliis eo qd in te mihi ẽ.gr.quid negocii est
Modo dic!tr.dicã tace si fidẽ modo das mihi.te nõ fore infidũ
gr. Do fidẽ tibi fidus ero qsquis es.tr.audin furtũ ego uidi
Qui faciebat.nouerã dominũ id cui fiebat.porro ad furem
Egomet deuenio.feroq; ei conditionẽ hoc pacto.
Ego istuc furtũ scio:cui factũ est.nũc mihi si uis dare dimidiũ
Indiciũ domino nõ faciã.is mihi nihil etiam respondit.
Quid inde æquũ ẽ dari mihi dimidiũ:uolo ut dicas:
gr. Immo hercle amplius.nã si non dat domino dicũdũ censeo.
tr. Tuo cõsilio faciã.nũc aduorte animũ.namq; hoc oẽ attinet ad te.
gr. Quid factũst.tr.uidulũ istũ cuius ẽ noui ego hominẽ
Iãpridẽ.gr.qd est.tr.& quo pacto piit.gr.at ego quo
Pacto inuẽtũst scio & qui iuenit hominẽ noui & dominus qui
Nũc ẽ scio.nihilo pol pluris tua hoc quãti illud refert mea.
Ego illũ noui cuius nũc est.tu illũ cuius ante hac fuit.
Hunc hõ feret a me nemo ne tu te speres potius.tr.non ferat
Si dominus ueniat.gr.dominus huic nemo:ne frustrassis
Nisi ego nemo natust:hũc q cœpi in uenatu meo.tr.itane uero.
gr. Ecquẽ esse dices in mari piscem meũ:quos cũ capio siqdẽ

Cœpi mei ſunt:habeo pro meis.nec manu adſerũtur.neq; illinc
Partẽ quiſq; poſtulat.in foro palã oẽs uendo pro meis
Venalibus mare quidẽ cõmune certoſt oĩbus.tr.adſentio
Qui minus hunc cõmunẽ quæſo mihi eſſe oportet uidulũ.
In mari inuentũſt.cõmune ẽ.gr.ne impudenter impudens.
Nã ſi iſtuc ius ſit quod memoras:piſcatores perierũt.
Quippe cũ extẽplo in macellũ piſces prolati ſient
Nemo emat:ſuã quiſq; partẽ piſciũ poſcat ſibi
Dicat in mare cõmuni captos.tr.quid ais impudens
Auſus etiã cõparare uidulũ cũ piſcibus.eadẽ tandẽ
Res uidet?gr.in manu nõ ẽ mea.ubi demiſi retem atq; hamũ
Quicqd hæſit extraho.meũ quod rete atq; hami mei
Nacti ſunt.meũ potiſſimũſt.tr.ĩmo hercle haud ẽ
Si quidẽ quod uas excœpiſti.gr.philoſophe.tr.ſed tu nunq;
Piſcatorem uidiſti uenefice uidulũ piſcem cœpiſſe:aut pro
Tuliſſe illũ in forũ.nõ enim tu hic quidẽ occupabis oĩs
Queſtus.quos uoles.& uitorẽ & piſcatorẽ te eſſe ĩpure poſtulas
Vel te mihi monſtrare oportet.piſcis q fit uidulus.uel quod
In mari nũ natũ ẽ:neq; habet ſquamas neferas.g.qui tu
Nunq; audiuiſti eẽ antehac uidulũ piſcem.tr.ſcelus
Nullus ẽ.gr.ĩmo eſt profecto.ego qui ſum piſcator:ſcio
Vero raro:capitur.nullus minus ſæpe ad terrã uenit.
tr. Nil agis.dare uerba ſperas mihi te poſſe furcifer.quo colore eſt
gr. Hoc colore capiunt pauxilluli ſunt alii puniceo colore magni
Item atq; atri.tr.ſcio tu hercle opinor in uidulũ te
Piſcem conuertes:niſi caues.fiet tibi puniceũ coriũ
Poſtea atrũ denuo.gr.quod ſcelus hodie hoc inueni.
tr. Verba facimus:it dies:uideſis cuius arbitratu nos facere uis.
gr. Viduli arbitratu.tr.ita enim uero ſtultus es.gr.ſalue thales
tr. Tu iſtunc hodie nõ feres.niſi das ſequeſtrũ.aut arbitrum.
Cuius hæc res arbitratu fiat.gr.quæſo ſanus es.
tr. Elebroſus ſum.gr.at ego ceritus.hunc nõ amittã tamẽ:
tr. Verbũ adde etiã unũ.iã in cerebro colaphos abſtrudã tuo.
gr. Ego iã te hic itidẽ quaſi penicillus nouos exugere ſolet
Ni hunc amit.is exugebo quicqd humoris tibiſt
Tange.affligam te ad terrã itidem:ut piſcem ſoleo polypum.
tr. Vis pugnare.quid opuſt.quin tu potius prædã diuide.
gr. Hinc tu niſi malũ fuiſti nihil potes.tr.niſi poſtulas abeo
Ego hinc.gr.at ego hinc offlectã nauẽ.tr.ne quo abeas.mane
Si tu proreta iſti naui es:ego gubernator ero.gr.mitte rudẽtẽ

Sceleste.tr.mittã.omitte uidulũ.gr.nunq̃ hercle hinc hodie
Rameta fies fortunatior.tr.nõ probare pnegando mihi potes
Nisi pars datur.aut ad arbitrũ reditura: aut sequestro ponitur.
gr. Quẽ ne ego excepi in mari.tr.at ego inspectaui e littore
gr. Mea opera labore & rete & horia.tr.num qui minus si ueniat.
Nunc dominus cuius ẽ.ego qui ispectaui procul te hũc hãc furtum
Quã tu nihilo mane mastigia quo argumẽto socius non sum
Et fur sum fac dum ex te sciã.gr.nescio neq; ego istas uestras
Leges urbanas scio.nisi qa hunc meũ eẽ dico.tr.& ego item
Esse aio meũ.gr.mane.iã repirem quo pacto nec fur.
Nec socius scies.tr.quo pacto.gr.sine me hinc abire.tu abi
Tacitus tuã uiã nec tu me cuiq̃ indicassis:neq; ego tibi
Quicq̃ dabo:tu taceto:ego musitabo:hoc optimũ atq;
Aequissimũ est.tr.eo qd cõditionis audis ferre.gr.iã dudũ
Fero ut abeas.rudentẽ amittas.mihi molestus ne sies.
tr. Mane dũ refero conditionẽ.gr.te obsecro hercle aufer mõ.
tr. Ecquẽ in his locis nouisti.gr.oportet uicinos meos
tr. Vbi tu hic hãtas.gr.porro illic longe usq; ĩ campis ultimis
tr. Vin qui ĩ hac uilla habitat eius arbitratu fieri.
gr. Paulisper remitte restem.dũ concedo.& consulo
tr. Fiat.gr.euge salua res ẽ.præda hæc perpetua ẽ mea
Ad meũ herẽ arbitrũ uocat me.hic intra præsepis meas
Nunq̃ hercle hodie abiudicabit ab suo triobolũ.ne iste
Haud sit q̃ cõditionẽ tetulerit.ibo ad arbitrũ
tr. Quid igitur.gr.quãq̃ istuc esse ius meũ certo scio
Fiat istuc potius q̃ nunc pugnẽ tecũ.tr.nunc places
Quanq̃ ad ignotũ arbitrũ me apellis:si adhibebit fidem
Et si ẽ ignotus notus:si non notus ignotissimus ẽ.

Demões senex. Mulieres. palestra. Ampelisca. Trachalio. Grippus

Vpio ædepol quãq̃ uobis quæ uoltis mulieres
c Metuo.ppter uos.ne uxor mea me extrudat ædibus.
Quæ me pelices adduxisse dicet ãte oculos suos.uos cõfugite
In aram potius quã ego.mu.misere perimus.
de. Ego uos saluas sistã ne timete.sed quid uos foras
Prosequimini: quoniã ego adsum faciet nemo iniuriã.ite
Inquã domũ amabo.nũc iam ex præsidio præsides
gr. O præsalue.de.salue grippe quid fit.tr. tuus ne hic seruus est.
de. Haud pudet.tr.nihil ago tecũ:de.ergo abi hinc sis.tr. quæso
Responde senex.tuus hic seruus est.de.meus est.tr.hem istuc
Optime quãdo tuus est iterẽ saluto te.de.& ego te.tu ne es:

Qui haud multo prius abisti hinc herꝯ accersitũ.tr.ego is sum
de. Quid nũc uis tibi.tr.nẽpe hic tuus ẽ.de.meus ẽ.tr.istuc
Optime qñ tuust.de.qd negocist.tr.uir scelestus
Illic ẽ.de.quid fecit tibi uir scelestus.tr.homini ego isti talos
Subfringi uolo.de.qd ẽ.qua de re nũc litigatis iter uos
tr. Eloquar.gr.ĩmo ego eloquar.tr.ego opinor:rẽ facesso.
gr. Siquidẽ sis pudicus.hinc facessas.de.grippe animũ aduorte
Ac tace ut istic prius dicat audi loquere tu.gr.alienon.
Prius q̃ tuo dabis orationẽ.de.ut nequiter cõprimiur.
tr. Ita ut occœpi dicere:illum quem dudũ lenonem
Extruxisti:hic eius uidulũ eccillũ.gr.non habeo
tr. Negas qd̃ oculis uideo.gr.at ne uideas uelim habeo
Nõ habeo:qd̃ tu me curas qd rem̃ gerã.tr.quo mõ habeas:
Id refert iure an ne iniuria.gr.ni istũ cœpi nulla causa est:
Quin me condones cruci:si in mari reti apprehendi
Qui tuũ potius ẽ:quã meũ.tr.uerba dat.hoc mõ res gesta est
Vt ego dico.gr.qd tu ais?de.qd̃ primarius uir dicat:cõprime.
gr: Nũ fis si tuus est.tr.qd tu idẽ mihi uis fieri quod herus
Cõsueuit tibi.si ille te cõprimere solitus.hic noster nos nõ solet.
de. Verbo illo modo ille uicit.quid nũc tu uis.dic mihi.
tr. Equidẽ neq; ego partẽ posco mihi istinc de istoc uidulo.
Neq; meũ hodie esse unq̃ dixi sed istic inest cistellula
Huius mulieris:quã dudũ dixi fuisse liberam
de. Nempe tu hanc dicis:quã esse aiebas dudũ popolarem meã.
tr. Admodũ & ea quæ olim parua gestauit crepundia.
Istic in ista cistula insũt:quæ istic inest in uidulo.hoc neq; isti
Vtus ẽ:& illi miseræ suppetias feret:si id dederit quis uos
Parẽtes quærat.de.faciã ut det tace.gr.nihil hercle ego sum
Isti daturus.tr.nihil peto nisi cistulam & crepundia.
gr. Quid si ea sunt aurea.tr.qd istic tua:aurũ auro expendetur.
Argentũ argento exequabimus.gr.facias aurũ ut uideã.
Post ego faciã ut uideas cistulã.de.caue malo ac tace
Tu pge ut occepisti dicere.tr.unũ te obsecro:ut te huius
Cõmisereſcat mulieris:siqdem hic lenonis eius ẽ uidulus
Quẽ suspicor:hic nisi de opinione certũ nihil dico.
gr. Viden scelestus is aucupatur.tr.sine me ut occœpi loqui.
Si scælesti illius ẽ hic cuius dico uidulus:hæc poterũt nouisse.
Ostẽdere hic iube.gr.ain ostendere?de.haud iniquũ dicit
Grippe:ut ostendatur uidulus.gr.ĩmo hercle insignite iniq;
de. Quidũ.gr.qa si ostendero:cõtino hũc nouisse dicẽ scilicet.

tr. Scelerũ caput.ut tu es.itẽ omnis censes esse:piuri caput.
gr. Oia istæc ego facile patior:dũ hic huic a me sentiat.de.atq;
Nũc abs te stat uerẋ hic tibi testimoniũ grippe aduorte animũ
Tu paucis expedi.gr.quid postulas.tr.dixi equidẽ.sed si
parum intellexti
Dicã denuo hasce ambas:ut dudũ dixi ita esse oportet liberas.
Hæc athenis parua fuit uirgo surrupta.gr.dic mihi qd ista
Ad uidulũ pinẽt.seruæ sunt istæ.an liberæ.tr.oia itẽẋ uis mẽorari
Scelus.ut defiat dies.de.abstine maledictis.& mihi
Quod rogaui dilue.tr.cistellam istic inesse oportet gaudeã.
In isto uidulo.ubi sunt signa.q parentes noscere hæc possit suos:
Quibus cũ parua periit athenis sicut dixi prius.gr.iuppiter
Tẽ diq; perdant.qd ais uenefice.qd istæ mutæ sunt:quæ
Pro se fabulari nõ queant.tr.eo tacẽt.qa tacita bona est mulier
Semp.q̃ loquens.gr.tu pol pro portione nec uir:nec mulier es
tr. Quidũ:gr.qa enim neq; loquẽs es neque tacẽs unq̃ bonus.
Quæso en unq̃ hodie licebit mihi loq.de.si præter hac uerbũ faxis
Hodie:ego tibi cõminuam caput.tr.ut id occœpi dicere senex
Eam te quæso cistulam ut iubeas hũc reddere illis ob eam
Si quid postulat sibi mercedis dabitur.aliud qcqd ibi ẽ habeat sibi.
gr. Nũc demũ istuc dicis:quoniam ius meũ esse intelligis
Dudũ dimidiã petebas partẽ.tr.ĩmo etiam nunc peto
gr. Vidi petere miluũ:etiã cũ nihil auferet tamẽ.de.non ego te
Cõprimere possum sine malo.gr.si istic tacet ego tacebo:si iste loquitur
Sine mea p re mea pte loqui.de.cedo mõ mihi istũ uidulũ grippe.
gr. Concredã tibi:ac si istoẋ nihil sit.ut mihi reddas.de.reddetur.gr.tene
Audi nũ iã palestra atq; ampelisca hoc q̃ loquor:est ne hic uidulus
Vbi cistellã tuã iesse aiebas.pal.is est:gr.perii hercle miser:
Vt prius q̃ plane aspexit:illico eũ esse dixit.de.faciã ego hanc rem
Nã tibi cistellã isticcine eẽ oportet & gaudeã in isto uidulo pal.ubi ego
Dicã qcquid ierit nominatim:tu mihi nullũ ostenderis si falsa
Dicã frustra dixero.uos tamẽ istæc qcquid istic ierit uobis
Habebitis sed si erunt uera.tũ obsecro te ut mea mihi reddantur
gr. placet ius meẋ oras meo qdẽ aio.de.at meo hercle.
gr. Quid si ista aut superstitiosa aut ariola ẽ.atq; oia qcquid
Insit uera dicet ĩ me habebit ariola.De.nõ feret nisi uera dicet
Neqq̃ ariolatur.pal.solue uidulũ.ergo ut qcquid sit
Verẋ q̃ primũ faciam.hoc habet.gr.solutũ ẽ aperi
Video cistellã.de.hæc ine ẽ.pal.istæc est:o mi parẽtes hic uos
Cõclusos gero:huc opesq; spesq; uestrẋ cognoscẽdũ cõdidi.

gr. Tũ tibi hercle deos iratos eẽ oportet:qſqs es quæ parẽtis
Tã in anguſtũ tuos locũ cõpegeris.de.grípe accede huc.
Tua res agitur.tu puella iſtinc.pcul dicito qd inſit:& qua
Facie memorato oia ſi hercle tãtulũ peccaſſis:quot poſteriſ
Poſtules te ad uerũ cõuorti:nugas mulier magnas egeris.
gr. Ius bonũ oras:tr.ædepol haud te orat.nam tu iniurius
de. Loquere nũc iam puella.grippe animũ aduorte ac tace
pal. Sũt crepundia.de.ecca uideo.gr.peri in primo prœlio.
de. Mane ne oſtenderis qua facie ſunt:reſpõde ex ordine.
pal. En ſiculuſt aureolus primũ litteratus.de.dicedũ
In eo enſiculo litterarum qd ẽ.pal.mei nomen patris
poſt altrinſecus eſt ſecuricula ancipes.itẽ aurea litterata
Ibi matris nomẽ in ſecuriculaſt.de.mane dic in enſiculo
Quod nomen ẽ paternũ.pa.dæmones.de.di ĩmortales
Vbi loci ſunt ſpes meæ.gr.ĩmo ædepol meæ.de. pgite
Obſecro cõtinuo placide.gr.aut ite in malã crucẽ:de.loquere
Matris nomẽ hic in ſecuricula qd ſiet.pal.dædalis.de.di me
Seruatũ cupiũt.gr.at me pditum de.filiam meam eſſe
Hanc oportet grippe.gr.ſit per me quidẽ:qn te di omnes
Perdant:qui me hodie oculis uidiſti tuis:meq; adeo ſceleſtũ
Qui non circũſpexi centies prius:me nequis inſpectaret.
Quã rete extraxi ex aqua.pal.poſt ẽ ſicula argenteola
Et duæ connexæ maniculæ & ſucula.gr.quin tu i directa
Cũ ſucula & cũ porculis.pal.& bulla aurea ẽ:pater quam
Dedit mihi natali die.de.ea eſt pfecto.cõtineri qn cõplectar
Non queo.filia ſalue mea:ego is ſum qui te produxi pater.
Ego ſum dæmones & mater tua ecca hic intus.dædalis.
pa. ſalue mi pater inſperate.de.ſalue ut te amplector libens.
Volupeſt.cũ iſtuc ex pietate ueſtra uobis cõtingit.de.cape dũ
Hũc ſi potes fer ĩtro uidulũ age trachalio.tr.ecce grippi ſcelera
Cũ iſtæc res male euenit.tibi grippe gratulor.de.age eamus
Mea gnata ad matrem tuã quæ ex te poterit argumẽtis hanc rem
Magis exquirere quæ te magis tractauit:magiſq; ſigna pnouit tua.
tr. Eamus ĩtro oẽs.quãdo operã promiſcuã damus.pal.ſequere me
Ampeliſca.am.cũ te di amant uoluptati eſt mihi.gr.ſum ne ego
Sceleſtus.qui illac hodie excepi uidulũ.aut cũ excepi.qui non
Alicubi in ſolo abſtruſi loco:credebã ædepol turbulentam prædã
Euenturam mihi:quia illa mihi:turbulenta tempeſtate euenerat.
Credo ædepol ego illic ineſſe auri & argẽti largiter.qd melius eſt.
Qui ut hinc intro abeam:& me ſuſpendã clanculũ:

Saltē tantisper dum abscedat hæc a me ægrimonia.

Dæmones senex.

Roh di īmortales qs me est fortunatior:qui ex īprouiso
p Filiā īueni meā!satin ficui hoī dei esse benefactū uolāt
Aliquo illud pacto obtigit optatū piis ego hodie neq; speraui
Neq; credidi.is īprouiso filiā inueni tamē.& eam de genere
Sūmo adolescenti dabo ingenuo athenienfi & cognato meo.
Ego eū adeo accersi huc ad me q̄primū uolo:iussiq; exire
Huc seruū eius.ut ad forū iret:nōdum egressum esse eū id miror
Tamē accedam opinor ad fores:qd conspicor!uxor cōplexa collo
Retinet filiā.nimis inepta atq; odiosa eius amatio est.

Dæmones .trachalio seruus.

de. Liquādo obseculādo melius ē uxor pausam fieri. atq; adorna
a Vt rem diuinā faciā:cū intro aduenero laribus familiaribus
Cū auxerunt nostrā familiā.sunt domi agni.& porci sacres
Sed qd istum remoramini mulieres trachasionē:atq; optime
Eccū exit foras.tr.ubi ubi erit tamē inuestigabo & mecū
Ad te adducam simul pleusidippum.de.eloquere ut hæc res
Obtigit de filia:eum rogato:ut relinquat alias res & huc ueniat.
tr. Licet.de.dicito daturam meā illi filiā uxorē.tr.licet.de.& patrē.
Eius me nouisse & mihi esse cognatū.tr.licet.de.sed ppera
tr. Licet.de.iam hic fac sis cœna ut curetur.tr.licet.de.oīa illicet.
tr. Licet.sed scin qd est quod te uolo.quod promisisti ut meminerīs
Hodie ut liber sim.de.licet.tr.fac ut exores pleusidippum
Vt me emittat.de.licet.tr.& tua filia facito oret:facile exorabit.
de. Licet.tr.atq; ut mihi ampelisca nubat.ubi ego sim liber
de. Licet.tr.atq; ut gratum mihi beneficiū factis experiar.
de. Licet.tr.oīa licet.de.licet tibi rursum refero gratiam
tr. Sed ppera īre in urbē actutū & recipe te huc rursum.
de. Licet.tr.iā hic ero:tu iteribi adorna cæterū quod opus est.
de. Licet.tr.hercules istum infœlicitet cū sua licentia:ita meas
Repleuit aures quicquid memorabam:licet.

Grippus piscator.demones senex.

gr. Vā mox licet te cōpellare demones.de.qd est negocii grippe
gr. q De illo uidulo.De.si sapias sapias quod di boni dauunt
Equū uidetur tibi ut ego alienū quod est:meū esse dicā.
gr. Quod ne ego inueni in mari.de.tanto melius illi obtigit:q perdidit
Tuū esse nihilo magis oportet uidulū.gr.isto tu paup es cū nimis
Sancte pius.de o grippe gripte ī ætate hominū plurimæ fiunt
Transennæ ubi decipiuntur dolis:atq; ædepol in eas plærūq; esca

Imponitur.quã si qs auidus poscit escam auariter:decipitur
In trasenna auaritia sua.ille qui consulte.docte.atq; astute.cauet
Diutine uti bene licet partũ bene.mihi istæc uidetur præda
Prædatũ irier:ut cũ maiore dote abeat quã aduenerit.
Ego ne:ut quod a me ablatũ esse alienũ sciam:celẽ:minime,
istuc faciet noster demones
Semper cauere hoc sapientissimũ est:ne cõscii sint ipsi maleficiis
Suis:ego mihi cũ lusi nihil moror ullum lucrũ.
gr. Spectaui ego pridẽ comicos ad istunc modũ sapiẽter dicta
Dicere:atq; iis plaudier cũ illos sapientis mores mõstrabat
Populo.sed cũ inde suam qsq; ibant diuorsi domũ:nullus erat
Illo pacto:ut illi iusserant.de.abi intro ne molestus.linguæ
Tempera:ego tibi daturus nihil sum.ne tu frustra sis.gr.at ego
Deos quæso:ut qcquid in illo uidulost.si aurꝫ si argentũ est
Omne id ut fiat cinis.de.illuc est:qd nos nequã seruis utimur
Nam illic cũ seruo siquo congressus foret:& ipsum sese & illũ
Forti adstringeret:dũ prædã habere se censeret interim:
Præda ipsus esset præda prædã duceret:nũc hinc intro ibo
Et sacrificabo.post ibi uidebo nobis cœnã cõtinuo coqui.

Pleusidippus adole.trachalio seruus.

ple. Tergꝫ mihi istæc oia litera mi aie.mi trachalio.
Mi liberte.mi patrone.imo potius mi pater
Repperit patrẽ palæstra suũ atq; matrẽ.tr.repperit.
ple. Et popularis est.tr.opinor.ple.& mi nuptura est
tr. Suspicor.ple.censen hodie despondebit eam mihi quæso.
tr. Censeo.ple.qd patri etiã gratulabor cũ illam inuenit.
tr. Censeo:ple.quid matri eius?tr.censeo?ple.quid ergo
Censes.tr.qd rogas censeo.ple.dic ergo quanti censes.
tr. Ego ne censeo.ple.ad sume quidẽ ne censionẽ semp facias:
tr. Censeo.ple.qd si curram.tr.censeo.ple.an sic potius placide
tr. Censeo.ple.etiã ne eam adueniens salutem.tr.censeo
ple. Etiam patrẽ.tr.censeo.ple.post eius matrem.
tr. Censeo.ple.qd postea?etiã ne adueniens cõplectar eius patrem.
tr. Non censeo.ple.qd matrẽ.tr.nõ censeo?ple.qd eãpse illam:
tr. Non censeo:ple.peri dilectũ dimisit:nũc non censet cum uolo:
tr. Sanus non es sequere:ple.duc me mi patrone quo libet:

Labrax leno.

la. Vis me est mortaliũ miserior:qui uiuat alter hodie:quem
q Ad recuperatores modo damnauit pleusidippus:abiudicata
A me modo est palæstra:perditus sum:nã lenones ex gaudio

Credo esse pcreatos.ita oēs mortales siqd est mali lenoni
Gaudent.nūc alterā illam:quæ mea est:uisam huc in uenerīs
Pha num.fa'tem ut eā abducā:de bonis quod restat relliquiaq.
Grippus piscator.labrax leno:
gr. Vnq̄ ædepol hodie ad uespe grippū inspicietis uiuum:
n Nisi uidulus mihi reddatur.la.periī cū mētionē fieri audio
Vsq̄ uiduli:quasi palo pectus tundat.gr.illic scelestus liber
Est:ego qui in mari prehendi rete a q excepi uidulū ei dare
Negatis quicq̄.la.proh dī īmortales suo hic sermone arrexit
Auris.gr.cubitū hercle longis litteris signabo usque quaq.
Si quis perdiderit uidulum cum auro atq argento multo:
Ad grippū ut ueniat.nō feretis istū:ut postulatis.la.meū
Hercle illic homo uidulum scit:qui habet:ut ego opinor
Adeūdus mihi illic est homo.dī quæso subuenite.gr.quid mē
Intro reuocas.hoc uolo hic ante hostiū extergere nam hoc
Quidē pol est rubigine non e ferro factū est:ita quanti magis
Extergeo rutilū atq tenuius fit.nā qdem hoc uenatust:
Verū ita īn manibus cōsenescit.la.adulescens salue.
gr. Di te ament cū īnraso capite.la qd fit?gr.ferrū extergetur
la. Vtuales.gr.qd tu nū medicus quæso es.la.īmo ædepol una
Littera plus sum q medicus.gr.tū tu mēdicus es.la.tetigisti acu.
gr. Videtur digna forma sed qd tibi est.la.hac pxima nocte ī mari & alii
Contrafracta est nauis.pdidi qcqd erat miser ibi omne.
gr. Quid pdidisti.la.uidulū cū auro atque argento multo
gr. Eo qd meministi ī uidulo:qd pit & qd ifuerit ibi.la.quid refert?
Qui perit.gr.tamen si nō hoc aliud fabulemur.qd si ego sciā
Qui īuenerit.uolo ex te scire signa.la.nummi octingenti
Auri ī marsupio iferūt.præterea centū denaria philippia
In pasceolo seorsus.gr.magna hercle prædast largiter.mercedis
Indipiscar.dī hoīes respiciunt.bene ego hinc prædatus ibo
Profecto huius est uidulus:pge alia tu expedire.la.talentū
Argenti cōmodum magnū inerat īn crumina.prætera sinus
Epichsis:cantharus.gaulus.cyathus.gr.papæ.diuitias tu quidem
Habuisti luculentas.la.miserū istuc uerbū & pesimū est habuisse
Et nihil hēre.gr.qd dare uelis:q istæc tibi iu stigetidicetque
Eloquere ppere celeriter.la.nūmos trecētos.gr.trichas:
la. Quadrigētos.gr.tramas putidas:la.qngētos.gr.cassam glandē.
la. Sexcētos:gr.curculiūculos minutos fabulare.la.dabo septingentos
gr. Os calet tibi:nū git frigide fcās:la.mille dabo nūmos:gr.somnias.
la. Nihil addo:gr.abi igitur.la.audi.gr.si hercle abiero hinc:hic non ero.

La. Vincentũ & mille.gr.dormis.la.eloquere quantũ postules
gr. Quo nihil iuitus addas talẽtũ magnũ nõ potest triobolũ hinc abesse
proin tu aias uel neges.la.qd istic necessũ ẽ uideo.dabitur talentũ
gr. Accede dũ huc.uenus hæc uolo.arroget te.la.q tibi libet id mihi ĩpera
gr. Tange aram hác ueneris.la.tãgo.gr.p uenerẽ hãc iurandum est tibi
la. Quid iurẽ.gr.qd iubeo.la.præ i uerbis qd uis.id quod domi est.
Nunq̃ulli supplicabo.gr.tene aram hanc.La.teneo.gr.deiura te
Mihi argentũ daturũ eodẽ die! uidulí ubi fis potitus.la.fiat.
gr. Venus cyrenensis te testor mihi si uidulũ illũ:quẽ ego in naui pdidi
Cũ auro atq; argento saluũ inuestigauero.isq; in potestatẽ meã
peruenerit tum ego huic grippo dico inqto.& me tangito.
la. Tũ ego huic grippo dico uenus:ut tu audias talentũ argenti magnũ
Cõtinuo dabo.gr.si fraudassis.dic ut te ĩ quæstu tuo uẽus eradicet
Caput:atq; ætatẽ tuã tecũ hoc habeto.tamen ubi iurauerís.
la. Illa negat uorsum siqd peccasso.uenus ueneror te.ut oẽs miseri
Lenones sint.gr.tũ fiet.& si tu fidẽ seruauerís tu hic operire
Iã ego faxo exibit senex eũ tu continuo uidulum reposcito.
la. Si maxime mihi illũ reddiderit uidulũ.nõ ego illi hodie debeo
Trinobolũ meus arbitratus lingua quod iuret mea
Sed conticescã.eccum exit.& ducit senem.
Grippus piscator.demones senex.labrax leno.
gr. Equere hac.ubi istic leno! & heus tu hẽ tibi hic habet uidulum
de. Habeo:& fateor eẽ apud me:& si tuus ẽ:hẽas tibi oia ut qcqd
Infuere:ita salua sistẽtur tibi.tene si tuus ẽ.la.o dí ĩmortales
Meus ẽ.salue uidule.de.tuus ne ẽ! gr.rogitas:siqdem hercle
Iouis fuit meus tamen.de.oia ĩsunt salua:una istinc cistella
Excepta est mõ cũ crepundiis:qbuscũ hodie filiã iueni meã.
la. Quã.de.tua quæ fuit palestra ea filia inuenta st mea.
la. Bene me hercle factũ est! cum istæc res tibi ex sententia
Pulchre euenit:gaudeo.de.istuc facile non credo tibi.
la. Immo hercle ut scias gaudere me:mihi triobolum ob eã ne duis
Cõdono te.de.benigne ædepol facis la.ĩmo tu qdẽ hercle uero.
Heus tu iã habeas uidulũ la.habeo.gr.ppera.la.qd pperabo.
gr. Reddere argentũ mihi.la.neq; ædepol tibi do:neq; quicq̃
Debeo.gr.quæ hæc factio est.nõ debes.la.nõ hercle.uero.
gr. Non tu iuratus mihi es! la.iuratus sum:& nunc iurabo:si quid
Voluptati est mihi iusiurandũ rei reseruandæ non pdendæ conditũ ẽ
gr. Cedo sis mihi talentũ magnũ argenti periturissime
de. Grippe qd tu istũ talentũ poscis! gr.iuratus st mihi dare.
la. Libet iurare:tu ne o pontifex periuro es.de.qua pro re argentũ

Promisit hic tibi.gr.si uidulũ istum redigissem in potestatẽ
Eius iuratus:dare mihi talentũ magnũ argenti.la.cedo
Qui cũ habeã iudicẽ in dolo malo istipulatus sis:ni ue etiã
Dũ siem quinq; & uiginti natus ãnos.gr.habe cũ hoc
la. Alio.l opus iã ab isto auferre:aut sim si istuc cõdemnauero.
de. promisisti huic argentũ la.fateor.de.quod seruo ꝓmisisti
Meũ eẽ oportet ne tu leno postules.te hic fide lenonia uti nõ potes.
gr. Iã te ratus nactũ hominẽ quẽ defraudandũ dares
Dandũ huic argentũ est probũ.id ego continuo huic dabo
Adeo me ut hic emittat manu.de.quãdo ergo tibi benignus
Fui:atq; hæc tibi opa mea sunt seruata.gr.imo hercle mea
Ne tu dicas tua.de.si sapies tacebis tũ te mihi benigne itidẽ
Addecet benemerenti bene ferre gratiã.la.nempe pro meo
Iure oras.de.mirꝫ qn tuũ ius meo piculo abs te expetã.
gr. Saluus sum:leno labascit:libertas ꝓtenditur.de.uidulũ
Istic ille inuenit:illud mancipiũ meũ est:ego tibi hunc porro
seruaui cum magna pecunia.
la. Gratiã habeo & de talento nulla cã est qn feras qd̃ isti
Sum iuratus.gr.heus tu mihi dato ergo si sapis.de.tacen an non:
gr: Tum meã rem simulas agere tibi mu non hercle istoc
Me interuortes si aliã crædã perdidi.de.uapulabis si uerbũ
Addes istuc unũ.gr.uel hercle enica nõ tacebo unq̃ alio
pacto:nisi talento cõprimor.la.tibi operã hic qdẽ dat:tacebo
de. Cõcede hoc tu leno licet.gr.palam age nolo murmur ullum
Neq; susurrũ fieri.de.dic mihi quãti illã emisti tuã alterã
Mulierculã ampeliscã.la.mille nũmos denumerui.de.uin tibi
Cõditionẽ luculentã ferre me.la.sane uolo.de.diuiduũ
Talentũ faciã.la.benefacias.de.pro.illa altera libera
Vt sit dimidiũ tibi sũmæ.dimidiũ huic cædo.la.maxime.
de. pro illo dimidio ego grippũ emittã manu quem propter tu
Vidulũ:& ego natã inueni.la.benefacis.gratiã habeo magnã.
gr. Quã mox mihi argentũ ergo redditur.de.res soluta est
Grippe ego habeo.gr.hercle at ego me mauolo.de.nihil
Hercle hic tibi est.ne tu speres.iusiurandi uolo gratiã facias
gr. Peri hercle nisi me suspendo occidi nunq̃ hercle iterũ
Defraudabis me qdẽ post hũc diẽ.de.hic hodie cœnato leno
la. Fiat cõditio placet.de.seqmini intro spectatores uos quiqui
Ad cœnã uocẽ.ni daturus nihil sum neq; sit qcq̃ pollucti domi
Ne ue adeo uocatos credã uos esse ad cœnã foras
Verũ si uoletis plausum fabulæ huic clarũ dare

Comessatum omnes uenitote ad me ad ános sedecim
Vos hic hodie cœnatote ambo.la.fiat.de.plausum date.

Stichus.plauti

Argumentum.

Enex castigat filias:quod hæ uiros
Tam pseuerent peregrinantis pauperes
f Ita sustinere fratres:neq; relinquere
Contraq; uerbis delenitur cōmodis.
Habere sineret quos semel nactæ forent
Viri reueniunt opibus aucti trans mare
Suam quisq; retinet:ac stico ludus datur.

Panegyris pynacium sorores.

Credo ego miseram fuisse penolopā soror suo
c Ex animo quæ tamdiu uidua uiro suo caruit
Nam nos eius animum de nostris factis noscimus
Q uarum uiri hinc absunt quorumq; negociis absentū
Vt est æquū solicitæ noctes & dies soror sumus semper
pi. Nostrum officium nos facere æquū est neque id magis
Facimus q̄ nos monet pietas.sed hic mea soror
Adsis dum multo uolo tecum loqui de re uiri
pa. Saluæ.ne amabo.pi.spero quidem & uolo.sed hoc
Soror crucior:patrem tuum meūque adeo unice qui unus
Ciuibus ex omnibus probus perhibetur:eum nunc improbi uiri
Officio uti.uiris qui tātas absentibus nostris facit iniurias.imerito
Nosque ab his abducere uolt.hæ res uitæ me soror saturāt hæ mihi
Diuidiæ & senio sunt.pa.neu lachruma soror.neu tuo id aio
Fac quod tibi tuus pater facere minatur.spes est eum melius
Facturum noui ego illū.ioculo istæc dicit.neque ille sibi
Mereat persarum montes:q esse aurei perhibentur:ut istuc faciat
Q uod tu metuis.tamen si faciat minime irasci decet
Neque id imerito eueniet.nā uiri nostri domo ut abierunt
Hic tertius ānus.pi.ita ut memoras.pa.cū ipsi interea uiuant:
Valeant:ubi sint:qd agant.neq; participant nos.neq; redeunt:
pi. An id doles soror quia illi suū officiū nō colunt.cū tuū facis
pa. Ita pol.pi.tacesis cauesis audeā ego istuc:caue posthac ex te:
pa. Nā quid iā.pi.qa pol meo animo omnis sapientis suū officiū
Aequū ē colere.& facere q̄obrem ego te hoc soror tam & si
Es maior moneo.ut tuū memineris officiū.& si illi iprobi sint
Atq; aliter nos faciant q̄ equū ē.tamen pol neqd magis simus
Omnibus obnixæ opibus:nostrū officiū meminisse decet.

pa. Placet taceo.pi.at memineris facito.pa.nolo ego soror
Me credi esse imemorem uiri neq; ille eos honores mihi quos habuit
Perdidit.nã pol mihi grata acceptaq; huius est benignitas.
Et me qdem hæc cõditio nũc non periit.& neq; ẽ cur nũc studeã
Has nuptias mutarier:uerũ postremo in patris ptãte ẽ sitũ
Faciendũ id nobis qd parentes imperãt.pi.scio atq; i cogitando
Mœrore angor.nã prope modũ iam ostendit suã sententiã.
pa. Igitur quæramus nobis quid facto usus sit

Antipho.panegyris.pinaciũ filiæ.

Vi manet ut moneatur semp seruos homo officiũ suũ
q Nec uoluptate id facere meminit seruos is hitu haud ꝓbus est
Vos meministis quo: Kalendis petere demẽsum cibum
Qui minus meministis:quod opus sit facto:facere in ædibus.
Iam quidẽ in suo quæq; loco nisi erit mihi sitũ suppellectilis
Cũ ego reuortar:uos monumẽtis cõmonefaciam bubulis
Non hoies habitare mecũ mihi uidentur sed sues
Facite:sultis nitidæ ut ædes meæ sint cũ redeam domũ iam ego
Domi adero.ad meã maiorẽ filiã inuiso domũ.si qs me quæret
Inde uocatote aliq:aut iam egomet hic ero.pi.quid agimus
Soror:si offirmabit pater aduersũ nos.pa.pati nos oportet
Quod ille faciat:cuius ptãs plus põt.am.si manere hic sese malint
potiusq; alio nubere.nõ faciant qd mihi opust decurso ætatis
Spacio:cũ eis gerere bellũ:cũ nihil quãobrem faciã meruisse
Arbitror.minime uolo turbas:sed hoc mihi optimũ factu arbitror.
Principiũ ego quo pacto cũ illis occipiã.id ratiocinor.utrũ
Ergo perplexim lacessam orationẽ ad hunc modũ:quasi nunquã
Quicq; in eas similẽ:quasi nihil inde audiuerim eas in se meruisse
Culpã.an potius tẽptem leniter an minaciter.scio littis fore ego
Meas optume noui.exorãdo aduersando sumendã operã censeo
pi. Gratiã a pre si petimus:spero ab eo ipetrasse.aduersarii sine dedecoꝝ
Et scelere summo haud possumus.neq; ego factura sum neq; tu
Vt facias cõsiliũ dabo.uerũ ut exoremus.noui ego nros.exorabile est
an. Sic faciã adsimulabo quasi aliquã culpã in sese admiserint.
Perplexabiliter eaꝝ hodie ppauefaciã pectora.polt in agam
Igitur deinde ut animus meus erit:faciã pacem.multa scio facienda
Verba ibo intro.sed aperta est foris.pi.certo enim mihi paternæ
Vocis sonitus auris accidit.pa.is est ecastor ferre aduorsũ
Hominẽ occupemus osculũ.pi.salue mi pater.an.& uos ambæ
Illico agite abscedite.pi.osculũ.an.sat est mihi oculi uestri.
pi. Qui amabo pater.an.quia ita meæ animæ salsuræ uenit

pi. Asside hic pater.an.non sedeo:istic uos sedete.ego sedero
In subsellio.pi.mãe puluinũ.an.bñ pcuras mihi satis sic fultũ ẽ mihi
pi. Sine pater.an.qd opus est.pi.opus est.an.morẽ tibi gerã
Atq; hoc satis est.pi.nũq; enim nimis curare possunt
Suũ parentẽ filie.cũ æquius est nos potiorẽ habere q̃ te
Postidea pater uiros nostros:qbus tu uoluisti esse nos matresfamilias
an. Bonas ut æquũ est facere facitis:cũ tamen absentis uiros
Perinde habetis:quasi presentes sint.pi.pudicicia est pater
Eos magnificare qui nos socias sumpserũt sibi.an.nũquis
Hic est alienus nostris dictis auceps auribus.pa.nullus præter nos
Teq;.an.uostrũ animũ adhiberi uolo:nam ego ad uos
Nunc imperitus rerũ & morũ mulierũ discipulus uenio
Ad magistras.quibus matronas moribus:quæ optumæ sunt esse
Oportet.sed utraq; ut dicat mihi.pa.quid istuc est quod huc
Exquæsitũ mulierũ mores uenis?an.pol.ego uxorem
Quæro:postq̃ uostra mater mortua est.pa.facile inuenies &
Peiorem & peius moratã pater q̃ illa fuit meliorẽ neq; tu
Reperies neque uidet sol.an.at ego ex te exgro atq; ex istac
Tua sorore.pi.ædepol pater scio:ut oportet esse sint:ita ut ego
Aequũ censeo.an.uolo scire ergo ut æquũ censes.pi.ut p urbem
Cũ ambulent omnibus os obturẽt:nequis merito maledicat sibi.
an. Dic uicissim nũc iam tu.pi.qd uis tibi dicã pater.an.ubi
Facillime spectat mulier quæ ingenio est bono.pa.cui malefaciũdi est
Potestas quæ ne faciat id tẽperat.an.haud male istuc age tu
Altera ultra sit conditio pensior.uirginẽ an uiduã habere.
pi. Quãta mea sapientia est.e malis multis.malũ quod minimũ est
Id minimũ est malũ:q potest mulieres uitare uitet ut quotidie
Pridie caueat:ne faciat quod pigeat postridie.
an. Quæ tibi mulier uidetur multo sapientissima.pa.quæ tamen cũ
Res secũdæ sunt:se poterit noscere.& illa quæ æquo aio patiẽ sibi
Esse peius q̃ fuit.an.ædepol uos lepide temptaui uostrũq; ingeniũ
Sed hoc est quod aduos uenio:quodque esse ambas cõuentas uolo
Mihi auctores ita sunt amici:ut uos hinc abducã domũ.pa.at enim
Nos quarũ res agitur aliter auctores sumus.nam aut olim nisi tibi
Placebant:non datas oportuit:aut nũc nõ æquũ est abduci pater
Illisce absentibus.an.uos ne ego patiar cũ mẽdicis nuptas me uiuo
Viris.pi.placet ille meus mihi mendicus suus rex reginæ placet.
Idem animus est in paupertate:qui olim in diuitiis fuit:
an. Vos ne latrones & mendicos hoies magni penditis.pa.nõ me tu
Argento dedisti opinor nuptũ sed uiro.an.quid illos expectatis

Qui abhinc iã abierũt triẽniũ.qn uos capitis cõditionem ex pessuma
Primariã.pa.stulticia est pr̃ uenatũ ducere inuitas canes
Hostis & uxor:inuita quæ ad uirũ nuptũ datur.an.certũ ne est
Neutrã uostrarũ persequi imperiũ patris.pi.persequimur.
Nã quo dedisti nuptũ abire nolumus.an.bene ualete ibo atq;
Amicis uostra cõsilia eloquar.pa.pbiores credo arbitrabũt:si pbis
Narraueris.an.curate igitur familiarẽ rem:ut potestis optume
pa. Nũc placet:cũ recte mõstras:nũc tibi auscultabimus.nũc soror
Abeamus intro.pi.imo interuisam domũ si a uiro tibi
Forte ueniet nũcius.pa.facito ut sciã.neq; ego te celabo:neq;
Tu me celassis quod scies.eo crocoticiũ. parasitũ galasimum
Huc arcessito.tecũ adduce.nã illũ ecastor mittere ad portũ uolo
Si quæ forte ex asia nauis heri aut hodie uenerit.nã dies totos apud
portũ seruos unus assidet.sed tamẽ uolo iteruisi.ppera:actutũ redi

Gelasinus ancilla.Crocotium.parasitus.

ge. f Amẽ fuisse suspicor matrẽ mihi.nã postq̃ natus sum fatur
Nũq̃ fui:quã ego matri meo refero iuitissimus:quã neq; retulit
Ego refero meæ mr̃i fami gr̃am nã illa me i aluo mẽses gestauit decem
At ego illã in aluo gesto plus ãnos decẽ.atq; illa puerũ me gestauit
Paruulũ:quo minus laboris illã cœpisse existimo.at ego non
Pauxillulã in utero gesto famem:uerũ hercle multo maximã
Et grauissimã aridi dolores mihi oboriuntur quotidie.sed matrẽ
Parere nequeo:nescio quomodo audiui sæpe hoc uolgo dicier.
Solere elephantũ grauidã perpetuos decẽ eẽ annos.eius ex semine
Hæc certo ẽ fames:nã iam complures ãnos utero hæret meo.nũc si
Ridiculũ hominẽ quæret qspiã:uenalis ego sum cũ ornamẽtis
Omnibus in animẽtis.exi supplementũ quærito.gelasino nomen
Mihi ididit pauro pater.ppter paupertatẽ hoc adeo nomẽ reperi:
Quia ide iã a pauxillo puero ridiculus fui.eo quia paupertas
Fecit ridiculus forẽ.nã illa omnes artes pdocet:ubi quẽ attigit:
Per annonã carã dixit me natũ pater:ppterea credo nunc
Esurio acrius.sed generi nostro hæc reddita est begnitas.nulli
Nugare soleo.fiqs esum me uocat.oratio una iterit.hominũ pessume
Atq; optima hercle meo aio & satis sũma.qua ante utebantur.
Veni illo ad cœnã:sic face:pmitte uero.ne grauare.est cõmodũ
Volo iquam fieri.non amittam.qn eas nũc reperere ei uerbo
Vicariũ nihil qdẽ hercle uerbũ ac uilissimũ.uocẽ te ad cœnã.
Nisi egomet cœnẽ foris ei hercle ego uerbo lũbos defractos uelim
Ni ue repleuerit si cœnassit domo.hæc uerba subigunt me
Vt mores barbaros discã:atq; ut faciã præconis compendiũ

Itaq; auctionē prædicē ipse.ut uenire itē.cro.hic ille est parasitus?
Quē accersitū missa sum. quæ loquitur auscultabo priusq̄ colloquar
ge. Sed curiosi sunt hic q iā plures mali alienas res q curant studio
Maximo qbus ipsis nulla est res q̄ pcurēt sua ei quādo quē auctionē
Factuq; sciūt:adeunt:perquirūt quicqd fiet causæ illico
Alienū æs cogat.an pararit prādiu.uxorin sit reddenda
Dos diuortio.eos ois tametsi hercle haud indignos iudico qui ut
Multū miseri sint laborēt nihil moror.dicā auctiōis causam
Vt animo gaudeant nā curiosus nemo est qui nō sit maliuolus.
Ipse egomet quāobrē auctionē prædicem dāna
Euenerūt maxuma misero mihi ita me mancupia miserum
Adfecerunt.male potationes.plurimæ demortuæ. quot adeo cœnæ:
Quas defleui mortuæ.quot potiones mulsi.quot autē prādia
Quæ inter continuū perdidi trieniū.præ mœrore adeo
Miser atq; ægritudine cōsenui.pene sum fame emortuus
Ridiculus æquæ nullus est.quādo esurit nūc auctionē
Facere decretū est mihi.foras necessū est quicquid habeo uendere
Age sultis præda erit præsentiū iocos ridiculos uendo.age
Licemini.q cœna poscit ecq poscit prādio.hercules
Te amabit prādio.cœna tibi.ehē adnuistin.nemo meliores dabit
Nullos meliores eē parasitos sinā.uel unctiones:græcas: sudatorias.
Vel alias malacas ampularias cauillationes.adsentaciūculas.
Ac periuraciunculas parasiticas.rubiginosam strigilē:ampullā
Rubidā parasitū.inanē.quo recondas reliquias.hæc uenisse
Iam opus est:quantū potest ut decumā partem herculi pollucea.
cor. E castor auctionē haud magni precii adhæsit homini ad infimū
Ventrē fames.adhibo hominē.ge.qs hæc est quæ aduersū it
Mihi.epignomi ancilla hæc quidē est crocociū.cro.gela sine salue
ge. Nō est id nomen mihi.cro.certo mecastor id fuit nomen tibi.
ge. Fuit desertū.ueq; id usu pdidi.nunc micorrogus nomine
Ex uero uocor.cr.heu ecastor.risi te hodie multū.ge.quādo
Aut quo in loco.cr.hic cū auctionē predicabas.ge.pessuma
Ehon audisti.cr.te quidē dignissimā.gel.quo nūc is.
cro. Ad te.ge.qd uenis.cr.panegyris rogare iussit te ut opere
Maximo mecū sim tu ut ires ad sese domū.gel.ego illo
Me hercule uero eo quātū potest iam ne exta cocta sunt:
Quod tramis fecerat.cr.illa quidē nullū sacrificabit.
ge. Quomodo.qd igitur me uolt.cr.tritici modios decē
Rogare opinor te uolt.ge.me ne ut ab sese petā.cr.imo
Vt abs te mutuū nobis dares.ge.negato esse qd dem nec mihi

Nec mutuũ:neq; aliud qcq̃:nisi hoc quod habeo palliũ.
Linguã quoq; etiã uenditariã.cr.haud nulla tibi lingua est:
Ge. Quæ quidẽ dicat dabo ueterẽ reliq.eccã illã:quæ dicat:cedo.
Cr. Malũ tibi di dent.ge.hæc eadẽ dicit tibi.cr.qd nũciturus.an non?
Ge. Abi sane domũ.iam illo uenturũ dicito:propera atq; abi demiror
Quid illæc me ad se accersi iusserit.quæ nũq̃ iussit me ad se
Accersi ante hũc diem.postq̃ uir abiit eius.miror qd fiet
Nisi ut periclũ fiat.uisam qd uelit.sed eccũ dinaciũ eius puerũ
Hoc uide satin.ut facete atq; ex pictura astitit.ne iste ædepol
Vinũ poculo pauxillulo sæpe exanclauit submetrũ scitissime.
Dinaciũ puer gelasinus parasitus.
di. Ercurius iouis qui nũcius phibetur:nũq̃ æq; patri suo nũciura
m Lepidũ attulit.q̃ ego nũc meæ heræ nũciabo:itaq; onustũ
Pectus porto læticia lubẽtiaq;.neque lubet nisi gloriose qcq̃
Proloqui:pfecto amœnitates omniu uenerũ & uenustatũ
Afferret.ripisq; superat mihi atq; abundat pectus læticia meũ.
propterea dinaciũ pedes ortare honesta dicta factis.
Nũc tibi potestas adipiscendi est gloriã.laudẽ decus.
Heræque egenti subueni.benefacta maiorũ tuorũ exauge.
Quæ misera expectatione est epignomi aduentu uiri.
Proinde ut decet amat uirũ suũ cupide.nũc expedi pinaciũ
Age ut placet:curre ut lubet:caue quẽquã floccifeceris.
Cubitis depulsa de uia.trãquillã cõcinna uiã.si rex
Ge. Obstabit.obuiã regem ipsum prius peruortito.
Quidnã dicã dinaciũ lasciuibundũ tam lubenter currere.
di. Harundinẽ fert sportulãque:& hamũ piscarium
Sed tandẽ opinor æquius est herã mihi esse supplicem
Atq; oratores mittere ad me donaq; ex auro:& quadrigas
Qui uehar.nã pedibus ire non queo.ergo iam reuortar
Ge. Ad me iri & supplicari egomet mihi censeo æquum
di. An uero nugas censeas:nihil esse quod ego nũc scio.
Tantũ portu apporto bonũ.tam gaudiũ affero grande.
Vix ipsa domina hoc nisi sciat exoptare a dis audeat
Nũc ultro hoc deportẽ.haud placet.neq; id uero officiũ arbitror
Hic hoc uidetur mihi magis meo conuenire huic nuncio
Aduersum ut ueniat obsecret:se ut nuncio hoc imptiam
Secũdas fortunas decent superbiæ
Sed tandẽ cũ recogito q potuit scire hæc scire me
Hæ nãque ex merore eximã benefacta maiorũ meũ exaugeam.
Atq; illam augeã ex insperato opportuno modo contundã facta

Thaltibii contemnãq omnis nũcios.simulq adcursurã meditabor
Me ad ludos olympiæ.sed spaciũ hoc occidit.breuest curriculo.
Quã me pœnitet.qd hoc occlusã ianuã uideo.ibo & pultabo fores
Apite atq approperate fores facite ut pateãt.remouete morã.
Nimis hæc res sine cura geritur.uide quãdudũ hic ædes pulto
Non opam datis.experiar fores an cubiti an pedes plus ualeant:
Mimis uellẽ hæ fores herũ fugissent.ea causa ut haberẽt malũ
Defessus sũ pultando hoc postremũ est uobis.gel.ibo atq hunc
Cõmpello.saluus sis.di.& tu salue.ge.iam tu piscator factus
di. Quãpridẽ non edisti.ge.unde is.quid fers.quid festinas:
di. Tua qd nihil refert:ne cures.ge.qd istinc est.di.q̃s tu uides colubras
ge. Quid tam iracũdus.di.si in te pudor adsit nõ me appellas.
ge. Possũ scire ex te uerũ.di.potes hodie nõ cœnabis
Panegyris muller. gelasinus parasitus. dinaciũ puer.
pa. Visnã obsecro has frãgit fores ubi est.tũ hæc facis.tũ mihi
q Huc hostis uẽis?ge.salue tuo accersitu uẽio huc.pã.ean gratia
Fores effringis.ge.tuos iclamatui delinquũt.ego quid me
Velles uisebã.nam eqdẽ harum miserebat.di ergo auxiliũ
Propere latũ est.pa.qs nã hic loquitur tã prope nos.di.dinaciũ
pa. Vbi is est.di.respice me & relinque egentẽ parasitũ
Panegyris.pa.dinaciũ.di.istuc indidere nomen maiores mihi
pa. Quid agis.di.qd agam rogitas.pa.qd ni rogitẽ
di. Quid mecũ ẽ tibi.pa.men fastidis propudiose.
Eloquere prope.di.iube me omittere igitur hos
Qui retinẽt.pa.qui retinẽt.di.rogas oia membra
Lassitudo mihi tenet.pa.linguã quidẽ sat scio tibi non
Tenere.di.ita celeri curriculo iui propere a portu tui
Honoris cã.pa.ecqd apportas boni.di.nimio ipartior
Multo tanta plus q̃ speras.pa.salua sum.di.at ego perii
Cui medullã lassitudo pbibit.ge.qd ego cui misero medullã
Ventris pcepit fames.pa.ecquẽ cõue nisti.di.multos.
pa. Ad uix ecquẽ.di.plurimos uex ex multis nequiorem
Nullũ q̃ hic ẽ.ge.quo modo iã dudũ ego istũ patior.
Dicere iniuste mihi præter hac si me iuritassis.di. ædepol
E furies male.ge.animũ inducã:ut istuc uerũ te
Elocutũ esse arbitrer.di.mũdicias uolo fieri hic ferte
Huc scopas.simulq harundinẽ.ut operam oẽm araneorũ
Perdã:& texturã improbã:dehinc iamq eax omnis telas.
ge. Misera fulgebunt postea.di.quid illas itidẽ esse censes
Quasi tectũ uestre unica.cape illas scopas.gel.capiam

din. Hoc egomet tu hoc cõuerre.ge.fecero.din.ecqs huc effert
Nasciternã cũ aqua gel.sine suffragio populi tamen
Aedilitatẽ hic quidẽ gerit.din.age tu otius pinge humũ
Consperge ante ædis.gel.faciã.din.factũ oportuit
Ego hinc araneas de foribus deiiciam:& de pariete.
Aedepol rem negociosam.pan.qd sit:nihil etiam scio.
Nisi forte hospites uenturi sunt.din.lectos sternite
pan. principiũ placet de lectis.din.alii lingua cedite.alii pisces
Depurgate:quos piscator attulit.pernã & glandiũ deiicite
gel. Hic hercle homo nimiũ sapit.pal.nõ ecastor ut ego opinor
Heræ morẽ geris.din.imo res omnis relictas habeo
Præ quod tu uelis.pan.tũ tu igitur qua causa tu missus es
Ad portũ expedi.din.dicã postq̃ me misisti ad portũ
Cũ luci simul cõmodũ radiosus esse sol superabat
Ex mari.dũ percontor portitores ecquæ nauis uenerit
Ex asia:negant uenisse cõspicatus sũ interim circerũ
Quo ego me maiorẽ nõ uidisse censeo in portũ uento
Secundo uelo passo peruenit.alius aliũ percõtamur
Cuja est nauis:quid uehit:interim epignoniũ conspicio
Tuũ uirum & seruũ stichum.pan.hem quid
Epignoniũ elocutus.din.tuũ uirũ.pan.& uitam meam.
din. Venit inq̃.pan.tũ eum ipsũ uidisti.din.ita ego libens.
Argenti auriq; aduexit multũ.pan.nimis factũ bene.
gel. Hercle uero capiã scopas:atq; hoc cõuerrã libens.
din. Lanã purpurãq; multã.gel.hem quentrẽ uestiam
din. Lectos eburatos auratos.gel.accubabo regie
din. Tũ babylonica & peristromaton sella & tapetia aduexit
Nimiũ bonæ rei.gel.hercle rẽ gestã bñ.din.post ut occepi
Narrare fidicinas.tibicinas.sambucas.aduexit secum
Forma exumia.gel.euge quãdo adhibero adludiabo
Tum sum ridiculissimus.din.post hæc unguenta
Multigenerũ multa.gel.non uendo logos:iam non
Faciã auctionẽ.mihi obtigit hæreditas maliuoli perqsitores
Auctionũ perierint hercules decimã esse audactam tibi
Quã noui gratulor.din.post aũt aduexit secũ parasitos
gel. Hei perii miser.din.ridiculosissimus.gel.reuerrã certe hoc
Quod cõuerri modo:pan.uidistin uirũ sororis pãphilippũ
din. Nõn.pan.adest.imo aiebant eũ uenisse simul sed ego huc
Citus præcurri ut nũciarẽ nũciũ optabilẽ
gel. Venales logi sunt.

Illi quos negabã uendere ílico & meo malo est quod maleuolẽtes
Audeant hercules sane qui deus sis discessisses nõ male.pa.i intro
Dinaciũ:iube famulos rem diuinã mihi apparent bene uale
Gle. Vin administrẽ.pan.sat seruoꝝ habeo domi.gel.enim uero
Gelas ine opinor uenisti futile si neq; ille adeit neque hic
Qui uenit quicquã subuenit ibo intro ad liberos & discã
De dictis melioribus:nam ni illos hoies expello ego occidi planissime.
Epignomus adolescens. Stichus seruus.
Ep. Vm bene re gesta saluus conuortor domũ:neptuno grates hẽo
c Et tẽpestatibus:simul mercurio qui in mercemoniis
Iuit lucrisq; quadruplicauit rẽ meã olim quos abiens
Adfecta agrimonia eos nũc lætantis faciã aduentu meo
Nã iam antiphonẽ cõueni ad finẽ meũ cũq; eo reueni
Ex inimicia in gratiã uidete queso quid potest pecunia
Quoniã bene re gesta redisse me uidet magnasque adportauisse
Diuitias:domũ sine aduocatis ibidẽ i circerũ in stega
In amicíciã atq; in gratiã conuortimus:& sic hodie apud me
Cœnat & frater meus :nã heri ambo in uno portu fuimus:sed mea
Hodie suluta est nauis aliquãto prius age adhuc has intro quas
Mecũ adduxi stiche. Sti.here siue ego taceã seu loquar scio:
Scire te quas multas tecũ miserias mulctauerim
Nũc hunc diẽ unũ ex multis illis miseriis uolo me eleutheriã
Capere aduenientẽ domũ:& ius & æquũ postulas sumas stiche
In hunc diẽ te nihil moror:abi quo lubet:cadũ tibi ueteris
Vini propino. S.papæ ducã hodie amicã. Ep.uel decem
Dum de tuo tibi cœnes hodie.st.si hãc rõem instituis amicã ego
Habeo stephaniũ hinc ex proximo tui fratris ancillã:eo
Condictũ symbolũ ad cœnã ac eius cõseruũ sangarinũ syrũ
Ep. Eadẽ est amica ambobus:riuales simus. Ep.age abduc eas intro
Nũc tibi dedo diem. St.meã culpã habeo nisi perexcruciauero
Iam hercle ego per hortũ amicã trãsibo meã mi hanc
Occupatũ noctẽ eadẽ symbolã dabo & iubebo ad sangarinũ
Cœnã coqui:aut egomet ibo atq; obsonabo obsoniũ atq;
Id ne nos miremini homines seruulos potare amare atq; ad cœnã
Cõdicere licet hæc athenis nobis:sed cum cogito potius q̃
In diuidiã uenia est etiã hic hostiũ:aliud autem
Posticũ nostrarũ haꝝ ædiũ potiscam partem magis
Vtuntur ædiũ:ea ibo obsonatũ:eadẽ referã obsoniũ
Per hortũ:utroq; cõmeatus cõtinet:ite hac secũdum
Vos me:ego hunc lacero diem.

Gelasinus parasitus:Epignomus adol.

gel. Ibros cōspexi tam cōfido q̄ potist me meū
Obtenturū regem ridiculis meis nūc interuiso iam ne
Aportu aduenerit ut eū aduenientē meis dictis deliniā

ep. Hic quidē Gelasinus est parasitus q uenit Gel.auspicio hodie
Optumo exiui foras:mustela murē abstulit præter pedes
Cum strena obsecrauit.spectatū hic mihi est:nā ut illa
Vitam reppetit hodie sibi: itē me spero facturū auguriū
Hoc facit epignomus:hic quidē est qui astat:ibo atq; alloquar.
Epignome ut ego te nunc cōspicio libens ut præ læticia lachrymæ
Præsiliūt mihi.ualuisti in usq;.ep.sustentatunst sedulo.

gel. Bene atq; amice dicis:di dent quæ uelis:propino tibi salutē plenis
Faucibus:cœnabis apud me quoniā saluus aduenis.

ep. Vocata est opera Ge. Nuu quidē tam graue est:promitte:ep.certū est

gel. Sic fac inquā.ep.certa res est.ep.lubente hercle
Me facies.ep.idē ego istuc scio:quando usus ueniet fiet

gel. Nunc ergo usus est.ep.non ædepol possū.gel. Quid
Grauare censeas.nescio quid uero habeo in mundo:ep.i modo
Aliū conuiuā quærito in hunc diem.gel.Quin tu
promittis:ep.Non grauer si possiem.Gel.Vnū quidem
Hercle certū promitto tibi libens:accipiā certo
Si promiseris.ep.Valeas.Ge.certū est.ep.certū
Cœnabo domi.ge.quādo quidem tuā non uis promittere.
Vin ad te ad cœnā ueniā.ep.si possim uelim.uerum
Hic apud me cœnāt alteni nouē.gel.haud postulo
Equidem me in lecto accūbere:scis tu me esse uni
Subselli uirū.ep.at ii oratores sunt populi summi uiri
Ambracia huc ueniūt huc legati publice.ge.ergo oratores populi
Sūmates uiri sūmi accūbent:ego infimatis infimus

ep. Haud æquū te iter oratores accipi.ge.eqdē hercle orator sum
Sed pcedit parū.ep.cras de reliquis nos uolo multum uale.

gel. Peri hercle uero plane nihil.
Obnixe uno gelasimo minus ē:quā dudum fuit
Certū est mustelæ posthac nūquā credere.nam incertiorem
Nullā noui bestiam.quin & ipsa decies in die mutat locū
Eam ego auspicaui in re capitali mea.certū est amicos
Conuocare.ut consulam qua lege nunc me esurire oporteat

Antipho senex.pāphilippus.epignomus adolescētes duo.

an. Ita me di bene ament.measq; mihi bene seruassint filias
Vt mihi uolupest pāphilippe:quia uos in patriam domum

Rediſſe uideo.bene geſta re ambos te & fratrem tuũ.pã.ſatis
Abs te accipiam niſi uideã mihi te amicũ eſſe antipho nũc quia
Te amicũ mihi experint eſſe creditur tibi.an.uocem ego
Te ad me ad cœnã:frater tuus niſi diximſſet mihi te apud ſe
Cœnaturũ eſſe hodie:cũ me ad ſe ad cœnã uocat:& magis
par fuerat me dare uobis cœnã aduenientibus:q̃ me ad illud
Promittere.niſi nolẽ ei aduerſarier.nũc me gratiã abs te
Inire uerbis nihil deſidero.cras apud me eritis & tu & ille
Cũ ueſtris uxoribus.pan.eat apud me perinde:nam ille
Heri me iam uocauerat in hunc diem.ſed ſatin ego tecũ
pacificatus ſum antipho.an.quãdo ita ré geſſiſtis uti uos uellẽ
Amicos atq; addecet.pax cõmerciũque eſt uobis mecũ
Nam hoc tu facito cogites.ut cuiq; homini res parata eſt
Firmi amici ſunt.ſi res laſſæ labant itidẽ amici cõlabaſcunt.
Res amicos inuenit.ep.iam redeo.nimia uoluptaſt.ſi diu
Abfueris a domo.domũ ſi redieris:ſi tibi nulla eſt ægritudo
Animo obuiã.nam ita me abſente familiarẽ rem uxor
Curauit meã.omniũ me exilem atq; inanẽ fecit
Aegritudinũ.ſed eccũ fratrem pamphilippũ incedit
Cũ ſocero ſuo.pan.qd agitur epignome.ep.qd tu quãdudũ
an.| In portũ uenis huc.pan.lõgiſſime.epi.poſt illa iã iſte ẽtrãqllus tibi
Magis q̃ mare qua ambo eſtis uecti.ep.facis ut alias res ſoles hodie ne
Exoneramus nauem frater.pan.clementer uolo nos met potius
Oneremus noſmet uiciſſatim uoluptatibus.q̃ mox
pan. Cocta es cœna.impranſus ego ſum.ep.abi intro ad me:& laua.
ep. Deos ſalutatũ atq; uxorẽ modo intro deuortor domum.
Apud nos hæc illa feſtinat cũ ſorore uxor tua.pan.optumũ eſt
Iam iſtoc more minus erit.ep.iam ego apud te ero.an.priuſquã
an.| Abis præſente te huic apologum agere unum uolo.ep.maxume
Fuit olim quaſi ego ſum ſenex ei.& filiæ duæ erãt:quaſi nunc meæ
pan. Sunt eæ erant duobus nuptæ fratribus quaſi nunc meæ ſint uobis.
Miror quo euaſuruſt apologus.an.minori ille adulescenti
Fidicinã & tibicinã peregre aduexerat.quaſi nunc tu.ſed ille
Erat celebs ſenex:quaſi ego nunc ſum.pan.perge obſecro
præſens hic quidẽ eſt apologus.an.deinde ſenes ille illi dixit
Cuius erat tibicina:quaſi ego nunc tibi dico.pan auſculto atq;
Animũ aduorto ſedulo.an.ego tibi meã filiã bene qui cũ
Cubitares dedi.nũc mihi reddi ego æquũ eſſe abs te:qui cum
Cubitem.cenſeo.pan.quis iſtuc dicit.an ille quaſi tu.an.quaſi
Ego nunc dico tibi.imo duas dabo inquit ille adoleſcens

una si parum est
Et si duarũ pœnitebit inquit.addentur duæ.pan.qs istuc quæso
An ille quasi ego.an.is ipse quasi tu.senex ille:quasi ego.
si uis inquit quatuor
Sane dato.dũ equidẽ hercle qd edant addas.meũ ne cõtrũcet cibũ
pan. Videlicet parcũ illũ fuisse senẽ.qui dixerit.quoniã ille illi polliceẽ
Qui eum cibum poposcerit.an.uidelicet fuisse illum nequam
Adulescentem:qui ilico ubi ille poscit:denegauit dare se granũ tritici
Hercle quia æquũ postulabat ille senex quãdoquidem filiæ illæ
Dederat dotẽ:accipere pro tibicina.pan.hercle ille quidẽ certe
Adolescens docte uorsutus fuit:quis enim illi concubinã dare
Dotatam uoluit.an.senex quidẽ uoluit si poscet indipisci
De cibo.quia nequiuit qua legelicuit.uelie dixit fieri.fiat ille
Inquit adulescens facis benigne inquit senex.habeon
Rem factam inquit faciã ita inquit ut fieri uoles.sed ego
Ibo intro & gratulabor uostrũ aduentũ filiis.postea ibo lauatũ
In pilum.ibi fouebo senectutem meã.post ubi lauero.otiosus uos
Opperiar accũbens.pan.graphicũ mortalẽ anthiphonẽ.
Vt apologum fecit quã fabre id iam nũc scelestus esse
Ducit pro adulescentulo:dabitur homini amica:noctu quæ
In lecto accendet senem nãque ædepol aliud quidẽ illi
Quid amica possit nescio.sed quid agit parasitus noster gelasinus
Etiã ualet.epi.uidi ædepol hominẽ haud pdudũ.pa.qd agit.
epi. Quod famelicus.pan.quin uocasti hominẽ ad cœnã.ep.neqd
Adueniens perderẽ:atq; eccũ tibi lupum in sermone:præsens esuriens
Adest.pan.ludificemur hominẽ.epi.capti cõsilii memorẽ mones.
Gelasinus parasitus pãphilippus epignomus ado.ii.
gel. Ed ita quod occepi narrare uobis.cũ hic nõ adfui:cũ amicis
Deliberaui iam:& cum cognatis meis.ita mihi auctores fuere
Vt egomet me hodie iugularẽ fame.sed uideo ne ego pãphilippũ
Cũ fratre epignomo atq; is est.aggrediar hominẽ.sperate
Pãphilippe o spes mea o mea uita.o mea uoluptas salue.
saluum gaudeo
Peregre in patriã redisse saluũ.pa.salue gelasine.ge. ualuistin
Bene:pan.sustẽtaui sedulo.ge.ædepol.gaudeo.ædepol ne egomet
Mihi modiũ nunc mille esse uelim argenti.epi.quid eo opus est:
gel. Hũc ad cœnã hercle ut uocẽ te non uocẽ aduorsũ te
Fabulare.illud quidẽ ambos & uocem.epi.ædepol te uocẽ
Libenter.si superfiat locus.ge.quin tu stas.obstrusero aliquid
Strenue.ep.imo unũ hoc potet.ge.quid.ep.ubi cõuiuæ

Abierint.tum uenias.ge.uæ ætati tuæ.ep.una lautū
Non ad cœnā dico.ge.di te perdunt:quid agis pamphilippe.
pan. Ad cenā hercle alio promisi foras.ge.quid foras.
pan. Foras hercle uero.gel.qui malū tibi lasso libet tibi foris cœnare.
pan. Vtq; tu censes.gel.iubedum mihi cœnā coqui:atq; ad illū
Renūciari.pa.solus cœnabo domi.gel.nō enim solus me uocato
pa. At ille ne succenseat mea qui causa sumptū fecit.ge.facile
Excusari potest:mihi modo ausculta iube cœnā domi coq
ep. Non me quidē faciet auctore hodie ut illū decipiat.
gel. Non tu hic abis.nisi me nō pspicere cēses qd agas.cauesis tu tibi.
Nam illic homo tū hæreditatē inhiat:quasi esurients lupus
Non tu sis q̄ eflictentur homines noctu hic in uia.
pan. Tanto pluris qui defendant ire aduorsū iussero
gel. Non it quia tanto opere suades.ne euitat.iube domi
Mihi:tibi:tuæq; uxori celeriter cœnā coqui:si hercle faxis
Non opinor dices deceptū fore.pan.per hanc tibi cœnā
In cœnato gelasine esse hodie licet.ge.ibis ne ad cœnā foras
ep. Apud fratrem cœno in proxumo.ge.certū ne est.pan.certū
gel. Aedepol te hodie lapide percussū uelim.pan.non metuo
per hortū transibo.non prodibo in publicū.ep.quid agis
Gelasine.gel.oratores tu accipis.habeas tibi.ep.tua pol refert
Enim.gel.siquidē in ea refert opera:utere.ep.posse ædepol
Tibi opinor etiā uni locū cōspicor.ubi accubes.
pan. Sane faciundū censeo.ge.o lux oppidi.ep.si arte poteris
Accubare:gel.uel inter cuneos ferreos:tantillū loci ubi
Catellus cubet.id mihi sat est loci:pan.exorabo aliquo mō
ep. Veni.ge.huccine.ep.imo in carcerē.nā hic quidē
Meliorē geniū tuū non facies.eamus tu pan. deos
Salutabo modo.postea ad te cōtinuo transeo.gel.quid agitur
ep. Dixi equidē in carcerē ires.gel.quin iusseris
Eo quoq; ibo.pan.di imortales:hic quidē ui in sūma in crucem
Cœna aut prādio perduci potest.gel.ita ingeniū meū est qui cū uis
Depugno multo facilius:q̄ cū fame.pa non ergo is tu apud me
Satis spectata est mihi iam tua fœlicitas dum parasitus mihi
Atq; fratri fuisti:rem cōfregimus:nūc ego nolo e gelasimo mihi te
Catagelasimū.ge.iam ne abisti gelasime uide quides
Capturus consilii.ego ne.tu ne.mihi ne.tibi ne.uides ut
Annona est grauis.uides benignitates hominū perire
Et pthymiæ.uides ridiculos nihili fieri.atq; ipsos parasitarier.
Nunq̄ ædepol me uiuū quisq̄ in crastinū prospiciet diem

Nam intus mihi iam potione uincea onerabo gulam
Neq; ego hoc cōmittā:ut homines mortuū me dicant fame.

Stichus seruus.

Ore hoc fit.atq; est ita mea sententia.si quē hominē expectant
m Eum solent prouisere.qui hercle illa causa nihil otius uenit
Idē ego nūc facio.qui prouiso sagarinū.qui nihil otius uenit
Tamē hac gratia iam hercle ego decumbā solus.si ille huc nō
Venit.cadū modo hinc ame huc iuno transferā.
postea accūbam:qua senex tabescit dies.

Sagarinus Stichus serui.ii.

Aluete athenæ:quæ nutrices græciæ:terra herilis prima.
s Te uideo libens.sed amica mea & cōserua qd agat stephaniū
Cura est ualeat:nā sticho mandauerā.salutē ut nūciaret:
Atque ei ut diceret me hodie uentur.ut cœnā coqueret tempori.
Sed stichus est hic quidē.st.fecisti hercle facetias cū hoc donauisti
Dono tuū seruū stichū.proh di īmortales.quot ego
Voluptates fero:quot risiones.quot iocos.quot sauia saltationes
Blandicias pro.hymias.sa.stiche.st.hem.sa.quid fit
sti. Euge sangarine lepidissime:foro cōuiuam dionysiū mihique
Et tibi nanq; ædepol cœna dicta est.locus liber datus est mihi:&
Tibi apud uos:nam apud nos est cōuiuiū.ibi noster cœnat
Cū uxore.adeo & antipho ibidē herus est noster:hoc mihi
Dono datum.st.sa.qs somniauit aur.sti.qd id ad te
Attinet:pin tu lauare ppera.sa.lautus sum.sti.optime
Sequere ergo hac me intro.sa.ego uero sequor.sti.uolo
Eluamus hodie.pegrina oia relinque:athenas nunc colamus
Sequere me.sa.sequor & domū redeundi principiū placet
Bona scena strenaq; obolū accessit mihi

Stephanium ancilla.

Irū uideri nemini uestrū uolo spectatores.qd ego hinc
m Quæ illic habito exeā faciā uos certiores.domo dudū huc
Accersita sum.quoniā nunciatū est istar uēturos uiros ibi
Festinamus oēs lectis sternēdis studuimus mūdiciisq; apparādis
Inter illud tamē negotiū meis curaui amicis sticho:&
Conseruo sangarino meo cœna cocta ut esset.stichus
Obsonatus est.cæterū ego curando id adlegaui.
Nūcibo hinc & amicos meos curabo hic aduenientes.

Sangarinus.stichus serui duo.

a Gite.ite foras.ferte pōpam.cado te præficio stiche.
Oibus modis tēptare certunst nr̄um hodie conuiuiū

Ita me di amēt lepide accipiamur. quoniā hoc recipiemur in loco
Quisquis prætereat comessatū uolo uocari. sti. conuenit.
Dū quidē hercle quisq; ueniat cū uino suo. nam hinc quidē
Hodie pollectura: præter nos iactura nemini dabitur. nosmet
Inter nos ministremus monotrophe. hoc cōuiuium est
pro opibus nostris. satis cōmodule nucibus: fabulis: ficulis.
Oleæ interrupto lupillo cōminuto crustulo fat est seruo homini
Modeste melius facere sumptū. q̄ ampliter suum quenque
Decet. quibus diuitiæ domi sunt scaphio & cantharis batiochis
Bibunt. nos nostro samiolo poterio. tamen uiuimus nos tamen
Efficimus pro opibus nostra mœnia. saga. amica uter uir ubi
Accumbamus. Sti. abi tu sane superior atq; adeo: nitu scire possis
Facto ego hoc tecū diuido uide utram tibi libet etiā nunc capere.
Cape prouinciā. sa. quid istuc est prouinciæ. Sti. utq; fontale
An libero imperiū te inhibere mauis. san. nimio liquido libero
Sed amica mea & tua dum cœnat: dūque se exornat nos
Volo tamen ludere inter nos strategū te facio huc conuiuio.
Sti. Nimiū lepide in mente uenit potius q̄ in subsellio
Cynice accipiemur q̄ in lecticis. sa. īmo enim hic magis est dulcius.
Sed interim strategе noster cur hic cessat cantharus
Vide quot cyathos hos bibimus. sti. tot quot digiti sunt tibi
In manu: cantio est græca
Tibi ppino decuma fonte. tibi tute ide si sapis. sa. bene uos
Bene nos: bene te: bene me: bene nostrā etiā stephaniū
Bibe si bibis. sti. non mora erit apud me. sa. ædepol
Conuiui sat est. mō nostra huc amica accedat. id abest
Aliud nihil abest. lepide hoc actū est tibi propino
Cantharum. uinum tu habes. sti. nimis uellem aliquid
Pulpamenti. sa. si hor quæ adsunt pœnitet. nihil est
Tene aquam. sti. melius dicis. nihil moror cu pedia.
Bibe tibicen age siqd agis bibendū hercle hoc est ne nega.
Quid hic fastidis. qd faciundū uides esse tibi. quin bibis:
Age siqd agis. accipe īquam. nō hoc impende publicū
Aut tuū istuc est te uereri. eripe ex ore tibias
Vbi ille biberit uel seruato meū modum: uel tu dabo.
Sti. Nolo ego nos pro summo bibere. nulli relerimus postea.
Nāq; ædepol. quāuis desubito uel cadus uerti potest.
Sa. Quid agitur. quā q̄ grauatus fuisti. non nocuit tamen.
Age tibicē. qn̄ bibisti. refer ad labea tibias. suffla
Celeriter tibi buccas. quasi proserpens bestia. agedum stiche

Vter demutassit.procul mutabitur. St.bonũ ius dicis
Impetrare oportet.quia æquũ postulas.age ergo
Obserua si peccassis.multa hic retinebo illico.sa.optimũ atq;
Aequissimũ oras.st.hem tibi hoc primũ omniũ hæc
Faceciast:amare inter se riuales duos uno cantharo potare.
Vnum scortũ ducere hoc memorabile est.ego tu sum.tu es
Ego:unia animi sumus:unam amicã amamus ambo.mecũ
Vbi est:tecum est tamen tecum autem ubi est mecũ autem
Ibi est.neuter utri inuidet.sa.ohe iam satis nolo obcedes
Catuli ut ludunt uolo nunc uin amicã huc euocemus.
Ea saltabit.sti.censeo.sa.mea suauis.amabilis.amœna.
Stephaniũ ad mores tuos foras egredere.satis mihi pulchra es
St. At enim pulcherrima.sa.fac nos hilaros hilariores.
Opera atq; aduentu tuo.peregre aduenientes te expetimus.
Stephaniscidiũ.mel meum.si amabilitas tibi nostra
Placet.si tibi ambo accepti sumus stephaniũ.

Stephaniũ ancilla.eidem

Orem uobis gerã meæ deliciæ.nam ita me uenus amæna
m Amet.ut ego hic iam dudũ exissem uobiscũ foras
Nisi me uobis exornarẽ:nam ita est ingeniũ muliebre:
Bene cum lauta est tersa:ornata:ficta est:infecta est tamen
Nimioq; sibi mulier meretrix repperit odiũ ocius
Sua imundicia:quam in perpetuũ ut placeat mundicia sua
Sa. Nimiũ lepide fabulata est.sti.uenetis mera est oratio
Sangarine.sa.quid est.sti.totus doleo.sa.potus tanto miserior
Ste. Vtrũ tibi accũbo.sti.utrũ ubi tu uis.ste.cum ambobus uolo
Nam ambos amo.sti.uapulat peculiũ.actũ est fugit hoc
Libertas caput: ste.date mihi locũ ubi accũbam.amabo siquidẽ
Placeo:tum mihi cupio cũ utroq; ei mihi bene.sti.
despero.sa.quid ais?
Sti. Quid ego.sa.ita me di ament.nũq; ei fiet hodie hæc:qui non
Saltem tamen age mulsa mea suauitudo.salta saltabo
Ego simul.sti.nunq; ædepol me istoc unices quin ego
Ibidem pruriã.ste.siquidẽ mihi saltandũ est tum uos date
Bibant tibicini.sti.& quidem nobis.sa.tene.tibicen primũ
Postidea loci.si hoc eduxerit.proinde ut consuetus antehac
Celeriter lepidam & suauem cantionẽ aliquã occipio
Cinædicã.ubi perpruriscamus usq; exunguiculis.inde huc aquã

Eidem duo.

Sa. t Ene tu hoc educe.dudũ placuit potio:nũc minus

Grauate iam accipit.tene tu interim meus oculus.
Da mihi ſuauiũ.dũ illic bibit proſtibiles tandẽ
Stantem ſtantis autem dare amicũ amicæ
Euge euge ſic furi datur qui dicitur quanquam
Grauatus non nocui.tamen age iam infla buccas
ſte. Nunc iam aliquid ſuauiter redde cantionẽ ueteri pro ui nouã
Eidem
ſa. Vi ionicus aut eynedicus.qui hoc tale facere poſſiet
q Si iſtoc me uorſu uiceris alio me prouocato fac tu hoc modo
ſti. At tu hoc modo.ſa.babæ.ſti.tate.ſa.papæ.ſti.pax
Nunc pariter ambo omnis uoco cinædus contra ſtatis. eſſe
Nobis non magis potis eſt:quã fungo imber.
Intro hinc abeamus.nunc iam.ſaltatũ ſatis pro uinoſt
Vos ſpectatores plaudite.atq; ite ad nos comeſſatum:
Plauti Trinũmus:
Heſaurũ abſtruſum abiens peregre charmides
Remq; omnẽ amico callicli mãdat ſuo
t Iſtoc abſente male rem perdit filius
Nã & ædis uẽdit.has mercatur callicles
Virgo indotata ſoror iſtius poſcitur
Minus quo cum inuidia ei det dotem callicles
Mandat qui dicat aurũ ferre ſeſe a patre.
Vt uenit ad ædis:hunc deludit charmides
Senex ut rediit cuius nubuntur heri
Luxuria inopia
lu. Equere me mea gnata ut munus fũgaris tuum
In. f Sequor ſed fine fo; quẽ dicã neſcio.lu.adeſt hem
Ille ſũt edes:i intro nũc iã.nũc ne qs erret uoſtrũ
paucis in uiã deducã:ſiqdem operã dare promittitis
Nunc primũ igitur quæ ego ſim:& quæ illa hæc ſiet.
Huc quæ abiit intro dicã ſi animũ aduortitis
Primũ mi plautus nomen luxuriæ indidit.
Tũ mihi hanc gnatã eſſe uoluit inopiam.
Sed huc quid introierit impulſum meo:accipite
Et date uacuas auris dũ eloquor.aduleſcens quidã eſt:
Qui in hiſce habitat ædibus:is rẽ paternã me adiutrice
perdidit qui me aleret nihil uideo eſſe reliq.dedi meã gnãtã:
Qui cum ætatẽ exigat.ſed de argumẽto ne expectetis fabulæ:
Senes qui huc uenient:hi rem uobis aperient.huic nomen græce
Eſt theſauro fabulæ.philemo ſcripſit:plautus uertit barbare

Nomen trinũmo fecit:nunc hoc uos rogat ut liceat possidere
Hanc nomen fabulã:tantũ est ualete.adeste cũ silentio.

Megaronides.

E amicum castigare ob merita mala noxia
n Immane est facinus.uerꝫ in ætate utile & conducibile:
Nam ego amicum hodie meum concastigabo pro commerita noxia.
Inuitus.ni me id inuitet ut faciam fides.nam hic nimium morbus
Mæres inuasit bonos ita plerũq; ois iam sunt intermortui.
Sed dum illi ægrotant interim mores mali quasi herba irrigua
Succreuerũt uberrimæ.neq; quicq̃ hic uile nunc est
Nisi mores mali.eorꝫ licet iam messem metere maximã
Nimioque hic pluris paucíorum gratiã faciunt.pars hominũ
Quã id quod prosit pluribus.ita uincunt.illud
Conducibile gratiæ quæ in rebus multis obstant.
Odiosæque sunt remorãque faciunt rei priuatæ & publicæ.

Callicles megaronides senes duo.

cal. Arẽ corona nostrũ decorari uolo.uxor.uenerare.ut
l Nobis hæc habitatio.bona.fausta.fœlix fortunataq; eueniat:
Teq; ut q̃primũ possim:uideam emortuã.
me. Hic ille est senecta ætate qui factus est puer:qui admisit
In se culpã castigabilẽ.adgrediar hoiem:
cal. Cuia uox ppe me sonat.me.tui beneuolentis:si ita es:ut ego uolo
Sin aliter es inimici atq; irati tibi.cal.o amice salue atque
Aeq̃lis ut uales megaronides.me.& tu ædepol salue callicles
cal. Valen ualuistin.me.ualeo & ualui rectius.cal.quid agit
Tua uxor ut ualet.me.plusq̃ ego uolo.cal.bene hercle
Est.illã tibi bene ualere & uiuere.me.credo hercle te
Gaudere:si qd mihi mali est.cal.oĩbus amicis quod mihi est.
Cupio eẽ idẽ.me.eo tua uxor qd agit.cal.ĩmortalis est
Viuit uicturaq; ẽ.me.bene hercle denũcias deosq; oro ut
Vitæ tuæ supstes suppetat:dũ quidẽ hercle tecũ nupta
Sit.cal.sane uelim.me.uin cõmutemus:tuam ego ducã.
Et tu meã:faxo haud tantullũ dederis uerborꝫ mihi.
Nãq; enim tu credo mihi iprudenti obrepseris:ne tu hercle
Faxo haud scias quãrem egeris.cal.habeas ut nactus.
Nota mala res optumast. nã ego nũc si ignotã capiã:quid
Azã nesciã.me.æ depol proinde ut bene uiuitur:diu
Viuitur sed hoc animũ aduorte:atq; aufer ridicularia
Nã ego dedita opera huc ad te aduenio.cal.quid uenis.

me. Malis te ut uerbis multis multũ obiurgem.cal.men:
me. Nũ qs est hic alius præter te atq; me.cal.nemo ẽ.qd igitur?
me. Rogitas te ne obiurgitẽ:nisi tute mihi me censes
Dictuq; male.nã si in te ægrotant artes animique tui
Sin ĩmutare uis ingeniũ moribus.aut si demutant mores
Ingeniũ tuũ.neq; eos antiquos seruas ast captas nouos
Oĩbus amicis morbũ tu incuties grauem:ut te uidere
Audireq; ægroti sient.cal.quid in mentẽ uenit
Tibi istæc dicta dicere.me.qa omnis bonos bonasq;
Adcurare addecet:suspitionẽ & culpam ut abs se segregent.
cal. Nõ põt utrũq; fieri.me.q̃propter.cal.rogas:ne admittã
Culpã:ego meo sum pmus pectori suspicio est in pectore alieno
Sita nã nũc ego si te surripuisse suspicer ioui coronã de capite:
E capitolio:qd in culmine astat summo.si id nõ feceris:atque
Id tamẽ mihi lubeat suspicarier.qd tu id ꝓhibere me potes.
Ne suspicer.sed istud negocii scire cupio qcquid ẽ.me.haben
Tu amicũ aut familiarẽ quempiam:cui pectus sapiat.
cal. Aedepol haud dicã dolo.sunt quos scio eẽ amicos:sunt quos suspicor
Sũt quoq; ingenia atq; animos nõ possim noscere.ad amici
Partẽ an adinimici pueniant.sed tu ex amicis certis mihi es
Certissimus:si qd me fecisse iscite aut improbe.si id me
Nõ accusas tute ipse obiurgandus es scio.me.& si huc alia causa
Ad te adueni æquũ postulas.cal.expecto si quid dicas
me. Primũ dum omniũ male dictitatur tibi uulgo in sermonibus:
Turpilucri cupidũ te uocant ciues tui:tũ autẽ sunt alii:qui te
Vulturiũ uocant.hostis ne an ciuis comedis paru ipẽdere.
Hæc cũ audio in te dici excrucior miser.cal.est atq; nõ est
Mihi in manu megaronides:qn dicãt nõ est merito ut ne dicant
Id est.me.fuit ne hic tibi amicus charmides
Cal.est & fuit::id ita esse
Vt credas:rẽ tibi auctorẽ dabo.nã postq̃ hic eius rem confregit
Filius:uideq; ipse ad paupertatẽ protractũ esse:se suamq;
Filiã esse adulti uirginẽ simul eius matrẽ suãq; uxorẽ mortuã
Quoniã hinc iturus ipse inseleuticã:mihi cõmẽdauit uirginẽ.
Gnatã suã & rẽ suã omnẽ.& illũ corruptũ filium
Hic si inimicus eẽt credo haud crederet.me.quid adulescẽtẽ
Quẽ eẽ corruptũ uides:qui tuæ mandatus ẽ fidei & fiduciæ.
Quin eũ restituis:qn ad frugẽ corrigis.ei rei operã dare fuerat
Aliquãto æquius.si qui probiorẽ facere possis.nõ uti in eandẽ
Tute accederes infamiã.malũq; ut eius cũ tuo miscer es

Malo cal. quid feci. me. quod homo nequã. cal. nõ istuc meũ est.
me. Emistin de adolescẽte has ædes: quid taces? ubi nũc tute habitas?
cal. Emi atq; argentũ dedi minas quadraginta adolescẽti ipsi
In manũ. me. dedistin argentũ? cal. factũ: neq; facti piget
me. Ædepol fidei adolescẽtẽ mandatũ malæ dedisti ne hoc pacto ei
Gladiũ qui se occideret & quid secus ẽ. aut quid interest dare
Te in manus. argentũ amanti hoi adolescẽti. animi impoti
Qui exedificaret suã inchoatam ignauiã. cal. non ego
Illi argentũ redderẽ. me. non redderes. neq; de illo quicq̃
Neq; emeres neq; uenderes: nec qui deterior esset faceres copiã:
Inconciliastin eũ: q mandatust tibi: illum qui mandauit eum
Exturbasti ex ædibus ædepol mandatũ pulcre. & curatũ probe.
Crede huic tute iam suã melius rẽ gesserit. cal. subigis maledictis
Me tuis megaronides nouo modo. adeo ut quod meæ cõcreditũ
Sit taciturnitati clam fidei & fiduciæ. ne en unciarem cuiq̃.
Neu facerem palam? ut mihi necesse fit iã ad tibi concredere
me. Mihi qd̃ credideris: sumes ubi posueris. cal. circũspicedum te ne
Quis adsit arbiter nobis. & quæso itidẽ idem circũspice.
me. Ausculto si quid dicas. cal. si taceas loquar. quoniã hinc est
profectus peregre charmides: thesaurũ mihi demonstrauit:
In hisce ædibus. hic in conclaui quodã. sed circũspice
me. Nemo ẽ. cal. nũmoq; philippeum ac tria milia
Id solus sum p amicitiã & per fidẽ ftens me obsecrauit.
Suo ne gnato crederẽ: ne ue cuiq̃. unde ad eũ id
posset pmanascere: nũc si ille huc saluus reuenit reddã
Suũ sibi. si qd eo fuerit: certo illius filiæ. quæ mihi mãdata
Sit habeo: dotem unde dem: ut eã in se dignã conditionẽ,
Conlocem. me. proh di imortales uerbis paucis q̃ cito
Aliũ fecisti me. alius ad te uenerã. sed ut occepisti perge
porro ploqui. cal. qd tibi ego dicã: qui illius sapientiã
Et meã fidelitatẽ: & celata oia pene ille ignauus
Funditus pessundedit. me. qui dũ. cal. qa rure dum sum
Ego unos sex dies me absente atque insciẽte incõsultu meo
Edes uenales hasce inscribit litteris. adesuriuit magis
Et inhiauit acrius lupus. obseruauit dũ dormitarẽt canes.
Gregem uniuersum uoluit tecũ auertere. fecisset ædepol.
Ni hæc præsensissent canes. sed nũc rogare ego uicissim te uolo
Quid fuit officiũ meũ me facere. face sciã. utq; indicare
Me ei thesaurũ æquũ fuit: aduersum quod eius
Me obsecrauisset pater. an ego alium dominũ paterer

Fieri hisce ædibus qui emisset.eius esset ne eius pecunia!
Emi egomet potius ædis argentũ dedi thesauri
Causa.ut saluũ amico traderem:neq; adeo hasce emi
Mihi nec usuræ meæ.illi redemi rursum a me argẽtũ dedi
Hæc sunt:seu recte:seu puorse:facta sunt:egomet fecisse
Confiteor:megaronides hem mea malefacta:hem meã
Auariciã tibi.hascine me ꝓpter res maledictas
Famas ferũt.me.pausa.insisti castigatorẽ tuũ occlusisti
Linguã nihil ẽ qui respondeam.cal.nũc ego te quæso
Vt me opera & consilio iuues.cõmunicesq; hãc mecũ meã
Prouinciã.me.polliceor operam ergo ubi eris paulopost domi
cal. Nũquid uis.me.cures tuã fidẽ.cal.fit sedulo.me.sed quid ais!
cal. Quid uis.me.ubi nunc adulescẽs habet cal.posticulũ
Hoc recipit cũ ædis uendidit.me.istuc uolebã scire.
I sane nũc iam sed quid ais.cal.qd.me.nũc uirgo nẽpe apud te ẽ
cal. Ita est iuxtaq; eam curo cũ mea.me.recte facius.cal.nũ prius
Quã abeo me rogitaturus.me.uale.nihil ẽ profecto stultius
Neq; stolidius:neq; mẽdaciloquius.neq; argutũ magis.
Neq; confidẽtiloquius.neq; periurius:q̃ urbani assidui
Ciues:quos scurras uocãt.atq; egomet me adeo cũ illis
Vna ibidẽ traho:qui illorũ uerbis falsis acceptor fui
Qui oia se simulant scire:nec quicq̃ sciunt.
Quod quisq; in animo habet:aut habituri sunt
Sciũt:id quod in aurem rex reginæ dixerit.sciũt quod
Iuno fabulata sit cũ ioue quæ neq; futura:neq; facta sunt:
Tamen illi sciũt.falso.nã uero laudent:culpent:quẽ uelint.
Non floccifaciũt:dum illud quod lubeat sciant ois
Mortalis hunc aiebãt callicẽ indignũ ciuitate hac
Esse uiuere:bonis qui hunc adolescentẽ euertisset suis
Ego de uerbis eorũ famigeratorũ inscius profilui amicũ
Castigatũ inoxiũ.quod si exquiratur usque ab stirpe auctoritas
Vnde qcquid auditũ dicant.nisi id apparea famigerator
Ne sit cũ damno & malo.hoc ita si fiat.publico fiat bono
paucissimi faxĩ:q sciãt.q; nesciũt occlusiorẽq; habeãt stultiloquẽtiã

Lysiteles.adolescens.

Vltas res simul i meo corde uerso multũ in cogitando
m' Dolorẽ idipiscor.egomet me cõquoquo.& macero: & dfatigo
Magister mihi exercitor aius.hinc ẽ.sed hoc nõ liquet.
Nec satis cogitatũ.si uerã potius harũ mihi artẽ expetessam
Vtrã ætati iãgundæ arbitrer firmiorẽ.amori ne an rei

Obſeq potius par fiet.utra in parte plus uoluptati ſit uitæ
Ad ætatē agūdā.de hac re mihi ſatis haud liquet.niſi hoc
Si faciā opinor.ſimul exputem.iudex ſim reus
Quæ ad eā rē:ita faciā:ita placet.oīum primū
Amoris artis eloquar.quēadmodū expediant.nunq̄
Amor quēq̄ niſi cupidū hominē poſtulat: ſe in plagas
Coniicere.eos cupit.eos conſectat.ſubdole blandit.ab re
Cōſulit.blādiloquētulus.harpago.mēdax.cuppes.auarus
Elegans.deſpoliator.latebricolarū hominū corruptor.
Blādus inops.celati indagator.nā quā ad quod clamat
Quā extemplo ſæuis ſagittis percuſſus eſt.ilico res foras
Labitur.liquitur.da mihi hoc mel meū:ſi me amas:ſi audis.
Ibi ille cuculus occelle mi fiat.& iſtuc:& ſi amplius uis dari:
Dabitur ibi illa pendentē ferit.iam amplius orat.non ſat
Id ē mali.ni amplius etiam quod bibit.quod comeſt.
Quod facit ſumpti.nox datur.ducitur familia tota.
Veſtipicii unctor.auri cuſtos.flabelliferæ.ſandaligerulæ
Cātrices.ciſtellatrices.nūcii.renūcii.raptores panis & penſ'
Fit ipſe:dū illis comis ē:inops amator.hæc ego cū ago cū
Meo aio recolo:ubi qui eget:quā precii ſit parui.apage te
Amor nō places.nihil te utor.quāq̄ illud ē dulce:eſſe & bibere
Amor amara dat.tibi ſatis quod ægre ſit.fugit forum.
Fugat uos cognatos.fugat ipſe ſe a ſuo contuitu:
Neq; enim eū ſibi amicū uolunt dici.mille modis amor
Ignorāduſt procul adhibendus eſt.atq; abſtinendū
Nam qui in amore præcipitauit:peius perit.q̄ ſi ſaxo ſaliat:
Apage ſis amor.tuas res tibi habe:amor mihi amicus ne ſuas unquam
Sunt tamē quos miſeros maleq; habeas:quos tibi obnoxios
Feciſti certunſt ad frugem applicare animus.quāq̄ ibi animo
Labos grandis capitur.boni ſibi hæc expetunt rem fidem honorem
Gloriā:& gratiam.hoc pbis preciunſt eo mihi magis lubet
Cum probis potius:q̄ cū improbis uiuere uanidicis.

Philto ſenex.lyſiteles adoleſcens.

Vo.illic homo ſe penetrauit ex ædibus.ly.pater adſum
q Impera quod uis.neq; tibi ero in mora.neq;
latebroſe me abs tuo
Cōſpectu occultabo.phil.feceris par tuis cæteris factis patrem
Tuū ſi percoles:per pietatē nolo ego cū improbis te uiris
Gnate mi neq; in uia neq; in foro ullū ſermonē exequi
Noui ego hoc ſæculū moribus qbus ſit malus bonū malū

Esse uolt ut sit sui similis turbant miscent mores mali rapax
Auarus inuidus sacrũ prophanũ:publicũ priuatũ habent
Hiulca gens hæc ego doleo hæc sunt quæ excruciant
Hæc dies noctesq; hæc tibi eanto ut caueas quod manu nõ queũt
Tangere tantũ fas habent quo manus abstineant.
Cætera rape:trhae fuge late:lachrumas hæc mihi cũ uideo
Eliciũt qa ego ad hoc genus hominũ durauí quin prius
Me ad pluris penetrauí:nã hi mores maiorũ laudant.
Eosdem latitant hisce ego te artibus gratiã facio neu colas
Neu imbuas ingenũ meo modo & moribus uiuito antiquis
Quæ ego tibi præcipito & facito nihil ego istos moror fatuos
Mores & turbidos:qbus boni dedecorãt se hæc tibi si mea
Imperia capesses multa bona in pectore consident
ly. Semper ego usq; ad hanc ætatẽ ab ineũte adolescẽtia
Tui seruitutem seruiui imperiis & præceptis pater.
Proin ego me liberũ eẽ ratus sum:pro imperio tuo
Meũ animũ tibi seruitutem seruire æquũ censui.
phil. Qui homo cũ aio inde ab ineũte ætate depugnat suo
Vtrũ ita id ne eẽ mauelit ut eũ aius æquũ censeat.
An ita potius ut parentis eum esse & cognati uelint
Si aius hominẽ perpulit actũ est si animo seruiuit non sibi
Si ipse animũ perpulit dũ uiuit:uictor uictorq; cluet
Tu si animũ uicisti potius q animus te est quod gaudeas.
Nimio satius tui opus te ita esse q ut animo lubet
Qui animũ uincunt.q quos animus semp probiores
Cluentis.ly.istæc ego mihi semp habui ætati tegumentũ
Meæ ne penetrassem me usq ubi esset damni cõciliabulũ
Ne noctu irem obambulatũ:neu suũ adimerẽ alteri
Neu tibi ægritudinẽ pater parerẽ parsi sedulo.
Sarta tecta tua præcepta usq; habui mea modestia
phil. Quid exprobras bene q; fecisti tibi fecisti nõ mihi
Mihi quidẽ ætas acta est tua istuc refert maxime
Is probus est quẽ nõ pœnitet q bonus sit & frugi bonæ
Benefacta benefactis aliis prætegito ne perpluant
Qui ipsus se cõtenit in ea est indoles industriæ
ly. Ob eã rẽ hæc pater autumaui qa res quædãst quã uolo
Ego me abs te exorare.phil.quid id ẽ:ueniã ĩ dare gestio
ly. Adolescẽti huic genere sũmo amico atq; æquali meo
Minus qui caute & cogitate suã rem tractauit pater
Bene uolo ego illi facere:si tu nõ uenis.phil.nempe de tuo

ly. De meo nã quod tuum ſt meum ſt oẽ meũ eſt autẽ tuum
phil. Quid is: eget ne? ly. eget. phil. habuit ne rem. ly. habuit
phil. Qui eam perdidit: publicis ne adfinis fuit: an maritumis
Negociis mercaturã ne an uenales habuit: ubi rem perdidit
ly. Nihil iſtorũ: phil. quid igitur. ly. p comitatem ædepol
Pater præterea aliquantũ animi cauſa in deliciis diſperdidit
phil. Aedepol hominẽ prædicatũ ferme familiariter qui
Quidẽ nũq̃ per uirtutẽ rem confregit atq; eget
Nihil moror eũ tibi eſſe amicũ cũ eiuſmodi uirtutibus
ly. Quia fine omni malicia ſi tolerare eius egeſtatem uolo
phil. De mendico male meretur q ei dat quod edat aut quod bibat
Nã & illud quod dat pdit: & illi producit uitam ad miſeriã
Non eo hoc dico: quã quæ tu uis: ego uelim & faciã lubens
Sed ego hoc uerbũ cũ illi cuidã dico præmonſtro tibi
Vt ita te alior̃ miſereat: caue tui alius miſereat
ly. Deſerere illum. & deiuuare in rebus aduerſis pudet.
phil. Pol pudere q̃ pigere præſtat totidem lr̃is. ly. ædepol
Deum uirtute dicam pater & maior̃ & tua multa bona
Bene parta habemus bene ſi amico feceris ne pigeat feciſſe
Vt potius pudeat ſi nõ feceris. phi. dem. magnis diuitiis ſiqd
Demas plus fit an minus. ly. minus pater: ſed ciui
Immunifico ſcis qd cantari ſolet: quod habes ne habeas.
Et illud quod nũc nõ habes habeas malũ quãdo qdem
Nec tibi bene eẽ potes pati nec alteri. phil. ſcio eqdem
Iſtuc ita ſolere fieri: uer̃ gnate mi is eſt ĩmunus cui
Nihil ẽ q munus fungatur ſuũ. ly. deũ uirtute
Habemus: & q noſmet utamur pater & aliis q comitati
Simus beneuolẽtibus. phil. nõ ædepol tibi pnegare poſſum
Quicq̃ quod uelis cuius egeſtatẽ tolerare ius loquere
Audacter patri. ly: leſbonico huic adoluſcenti charmidæ filio
Qui illic habitat. phil. qui comedit quod fuit: quod non fuit
ly. Ne obprobra pater multa ueniũt homini quæ uult quæ ne uult
phil. Agedũ eloquere quid dare illi nũc uis. ly. nihili cuiq; pater.
Sapientiæ ætas cõdimentunſt ſapiens ætati cibus eſt.
phil. Mentire ædepol gnate atq; id nunc facis haud conſuetudine
Nã ſapiens quidẽ pol ipſe fingit fortunam ſibi.
Eo ne multa quæ ne uolt eueniunt. niſi fictor malus ſiet.
ly. Multa opa opus fictuare: qui ſe fictorem probum
Vitæ eſſe agendæ expetit. ſed hic admodum aduleſcentulus.
phil. Non ætate uer̃ ingenio adipiſcitur ſapientia

ly. Tu modo ne me prohibeas accipere:siqd det mihi
phil. Aneo egestatem tu tolerabis si quid ab illo acceperis.
ly. Eo pater.phil.pol ego istam uolo me rationem edoceas:
ly. Licet scin tu illum quo genere gnatus sit.phil.scio adprime probo.
ly. Soror illi est adulta uirgo grandis:eã cupio pater ducere
Vxorẽ.phil.sine dote.ly.sine dote.phi.uxorẽ.ly.ita tua re salua.
Hoc pacto ab illo inibis sũmam gratiã neq; cõmodius
Vllo pacto ei poteris auxiliarier.phil.ego indotatã te
Vxorẽ ut patiar.ly.patiundũ est pater:& eo pacto
Addideris nostræ lepidã famã familiæ.phil.multa ego possum
Docta dicta & quãuis facũ de loqui.historiam uetere
Atq; antiquã:hæc mea senectus sustinet uer; ego quãdo
Te & amicicią & gratiã ĩ nostrã domũ uideo adlicere:
Et si aduersator tibi fui.istæc iudicio tibi pmitto posse.duc
ly. Di te seruassint mihi.sed adde ad istã gratiam unum.
phil. Quid id est autẽ unũ:ly.eloquar tu te ad eum adeas
Tu te concilies.tute poscas.ecce res nimio citius
Transiges.firmũ omne erit:quod tu egeris:grauius erit
Tuũ unũ uerbũ ad eã rem q̃ centũ mea.phil.ecce autem
In benignitate hoc reperi negocium dabitur opera.
ly. Lepidus uiuis hæ sunt ædes.hic habet lesbonico
Est nomen.age rẽ cura.ego te opperiar domi.

Philto senex.

On optima hæc sunt:neq; ego ut æquũ censeo:
n Verum meliora sunt q̃ quæ deterruma.
Sed hoc unũ consolatur me atq; animũ meum
Quia qui nihil aliud nisi quod sibi soli placet
Consulit aduorsum filium nugas agit
Miser ex animo fit:satius nihilo facit
Suæ senectuti:is acriorem hyeme parat.
Cum illam opportunam tempestatem conciet.
Sed aperiuntur ædes quo ibam cõmode
Ipse exit lesbonicus cum seruo foras

Lesbonicus adolescens.Stasinus seruus.phylto senex

Inus qndecim dies sunt.qd̃ p his ædibus minas q̃draginta
m Accepisti a callicle.ẽ ne hoc qd̃ dico stasime.sta.cũ cõsidero
Meminisse uideor fieri.le.qd factunst eo.sta.comessum
Expotũ.exutum.elotũ in balneis.piscator pistor abstulit.
Lanii.coqui.holitores.myropolæ.aucupes.confit cito
Quã si tu obicias formicis papauerẽ.le.minus hercle

In hiſce rebus ſumptus eſt eximiis.ſta.qd qd dediſti ſcortis
le. Ibidem una traho.ſta.quid quod ego defraudaui.
le. Hem iſta ratio maxuma eſt.ſta.non tibi illud apparere
Si ſumas poteſt niſi tu imortale rere eſſe argentũ tibi.
Sero atq; ſtulte prius quod cautũ oportuit:poſtq̃
Comedit rem.poſt rationẽ putat.le.nequaq̃ argenti
Ratio cõparet tamen.ſta.ratio quidẽ hercle apparet
Argentũ œchete minas quadraginta accepiſti a callicle
Et ille ædis abs te mãcipio accepit.le.admodum.
phil. Pol opinor adfinis noſter ædis uendidit.pater cũ peregre
Veniet.in porta eſt locus.niſi forte iuenirẽ filiũ cũ repſerit
Sta. Trapezitæ mille drachmarum olympicũ:quas de ratione
Debuiſti:redditæ.le.nempe.quas ſpopondi.ſta.imo
Quas depẽdit inquit.qua ſpõſione pro nuper tu exactus es.
Pro illo aduleſcẽte:quẽ tu aiebas eſſe diuitẽ factum.
Vt quidẽ illud pierit.le.factum id quoq; eſt.
Nam nunc eum uidi miſerum & me eius miſertũſt
Sta. Miſeret te alioq;:cui te nec miſeret nec pudet.
phil. Tempus adeundi.le.ẽ ne hic philto qui aduenit
Is hercle ẽ ipſus.Sta.ædepol næ ego iſtũ uelim meũ
Fieri ſeruũ cũ ſuo peculio.phil.heq; atq; ſeruũ plurimum
Philto iubet ſaluere leſoonicũ & ſtaſimũ.le.di diunt
Tibi philto quæcũq; optes:quid agit filius.
phil. Bene uult tibi.le.ædepol mutuũ mecum facit
Sta. Ne quicquã illud uerbunſt bene uult.niſi qui bene facit:
Ego quoq; uolo eẽ liber.ne quicquã uolo.hic poſtulet
Frugi eſſe nugas poſtulat.phil.meus gnatus me ad te
Miſit.inter ſe atq; uos affinitatẽ ut conciliarẽ & gratiã:
Tuam uolt ſororem ducere uxorem:& mihi
Sententia eademſt.& uolo.le.haud neſcio tu
Bonis tuis rebus meas res inrides malas.phil.hõ ego ſum:
Homo tu es.ita me amabit iuppiter.neque te deriſum ueni
Neq; dignũ puto.uerũ hoc ut dixi.meus me orauit filius:
Vt tuam ſororem poſcerem ſibi uxorẽ.le.mearũ rerũ
Me nouiſſe equũſt ordinem:cũ ueſtris noſtra non eſt
Aequa factio.adfinitatem uobi aliam quærite.
Sta. Satin tu ſanus mentis aut animi tui.qui conditionem
Hanc repudies.nam illum tibi ferentarium eſſe amicum
Inuentũ intellego.le.abin hinc dierecte.ſta.ſi hercle
Ire occipiam uotis.le.niſi qd me aliud uis philto tibi

Respōdi.phil.benigniorem lesbonice te mihi q̃ nūc
Experior esse:confido fore.nam & stulte facere:& stulte fabularier
Vtrunq; lesbonice in ætate haud bonunst.Sta.ueq; hercle
Hic dicit.le.oculū tibi effodiam:si uerbū addideris.
Sta. Hercle quid dicā tamen.nam si sic non licebit:luscus dixero.
phil. Ita tu nūc dicis non esse equiperabiles uestras cū nostris
Factiones:atq; opes.le.dico.phil.quid tūc si in ædem
Ad cœnā ueneris.atq; ibi opulentus tibi par forte ut uenerit
Apposita sit cœna:popularem quā uocant.si illi congestæ
Sint epulæ a clientibus.si qd tibi placeat.qd̃ illi cōgestū siet
Aedes ne an incœnatus cū opulento accumbes:le.edam
Nisi si ille uetet.Sta.at pol ego ēt si uetet edā:atq; ambabus
Malis expletis uorem.& quod illi placeat præripiam potissimū.
Neq; illi concedā qcq̃ de uita mea uerecondari neminem.
Apud mensam decet.nam ibi de diuinis atq; humanis cernitur
phil. Rem fabulare.Sta.non tibi dicam dolo.decedam ego illi
De uia:de semita:de honore populi.ueq; quod ad uentrē attinet.
Non hercle hoc longe:nisi me pugnis uicerit cœna hac annona est
Sine sacris hereditas.phil.semp tu hoc facito lesbonice cogites
Id optumū esse.tute ut sis optumus:si id neq; uiæ saltem ut
Optumis sis proximus.nūc conditionē hanc:quā ego fero
Et quā abs te peto dare:atq; accipe lesbonice.te uolo.dei
Diuites sunt.deos decet opulentia:& factiones.ueq; nos homūculi
Salillū aiæ.quæ cū extēplo amisimus:æquæ mendicus
Atq; ille opulentissimus censetur ad acherontē mortuus.
Sta. Miq; ni tu illuc tecū diuitias feras:ubi mortuus sis
Ita sis ut nomen cluet.phil.nūc ut scias hic factiones atq; opes
Non esse.neq; nos tuā negligere gratiā sine dote posco tuam
Sororē filio:quæ res bene uortat habeō pactā:quid taces.
Sta. Proh di īmortales conditionē quoiusmodi:phil.quin fabulare
Di bene uortāt.spondeo.Sta.heu ubi usus nihil erat dicto:spondeo
Dicebat:nunc hic quoniā opus.est nō quit dicere.
le. Cū adfinitate uestra me arbitramini dignū:habeo uobis
Philto magnā gratiā sed & si hercles grauiter cecidit stultitia mea
philto ē ager sub urbe hic nobis eum dabo dotem sorori.
Nam is de stultitia mea solus superfit præter uitā reliquus
phil. Profecto dotem nihil moror.le.certunst dare
Sta. Nostram ne nutricem here:quæ nos educat:abalienare
A nobis cauesis feceris qd edemus nosmet postea.le.etiā tu taces
Tibi ego rationē reddā.Sta.plane perimus nisi quid ego

Cōminiſcor.philto te uolo.phil.ſi quid uis ſtaſime.Sta.hue
Cōcede aliquantū.phil.licet.Sta.arcano tibi ego hoc.
Dico ne ille ex te ſciat:neue alius quiſq̄.phil.crede
Audacter quid lubet.ſta.per deos atq̄ hoies dico ne tu
Illū agrum tuū finas unq̄ fieri neq̄ gnati tui.
Ei rei argumentū dicam.phil.audire ædepol lubet.Sta.primū
Omniū olim terra cū proſcinditur in quinto quoq̄ ſulco
Moriūtur boues.phil.apage.Sta.acherontis hoſtiū in noſtroſt
Agro:tum uinū priuſq̄ coactūſt:pendet putidum
le. Conſuadet homini credo & ſi ſceleſtus eſt.at mihi infidelis
Non ē.Sta.audi cætera poſt id frumēti quādo alibi meſſis maximaſt
Tribus tantis illi minus reddit:quā obſeueris.phil.hem iſtic
Oportet obſeri mores malos:ſi in obſerendo poſſint interficier:
Sta. Neq̄ unq̄ quiſq̄:ſi cuius ille ager fuit:
Qui in peſſume ei res uorterit.ciuiū fuit alii exulatū
Abierūt:alli emortui:alii ſe ſuſpendere.hem nunc hic
Cuius ē ut adicitas redactus.phi.apage a me iſtunc agrū
ſta. Magis apage dicas.ſi omnia audiueris.nā fulguritaſſunt
Alternæ arbores:ſues moriuntur angina acerrumæ
Oues ſcabræ ſunt.tam glabræ hē q̄ hæc eſt manus
Tum aūt ſyrorū genus.quod patientiſſumū
Hominū nemo extat.qui ibi ſex menſes uixerit.
Ita cuncti ſolſticiali morbo decidunt.phil.credo ego
Iſtuc ſtaſime ita eſſe.ſed campas genus multo ſyrorū
Iam anteit patientia.Sta.ſed iſte eſt ager profecto ut te
Audiui loqui malos in quem oēs publice mitti decet.
Sicut fortunatos mem orant inſulas.quo pacto cuncti qui
Aetatem egerunt caſte conueniant contra iſtoc
Detrudi maleficos æquū uidetur.q qdē iſtius ſint modi
Hoſpitiū eſt calamitatis.qd uerbis opuſt quanuis
Malam rem quæras.illic reperias.le.at tu hercle illi
Et alibi.Sta.cauefis dixeris me tibi dixiſſe hoc.phil.dixiſti
Arcano ſatis.Sta.qn hic quidem cupit illum ab ſeſe
Abalienarier.ſi q̄dem repperire poſſet cuius os ſublinat:
Meus qdem hercle nūquā fiet.Sta.ſi ſapies quidem.
Lepide hercle de agro ego hunc ſenem deterrui.
Nam qui uiuamus nihil eſt:ſi illum amiſerit.
phil. Redeo ad te leſbonice.le.dic ſodes mihi.quid hic
Locutus tecū.phil.quid cenſes homoſt
Vult fieri liber.uerq̄ quod det:non habet.

le. Et ego esse locuples: uerum nequicq̃ uolo. Sta. licitum
Si uelles nunc quoniam nihil est: non licet. le. quid tecũ stasime
Sta. De istoc quod dixisti modo si antea uoluisses: esses nunc sero cupis
phil. De dote mecũ cõuenire nihil potes. quid tibi lubet: tute
Agito cũ nato meo: nunc tuam sororẽ filio posco meo
Quæ res bene uortat: quid nũc etiam non uis. le. quid
Istic quando itauis: di bene uortant. spondeo. phil. nunq̃
Aedepol cuiq̃ tam expectatus filius natus: q̃ illud est
Spondeo natũ mihi. sta. di fortunabunt uestra consilia
phil. Ita uolo. le. sed stasime abi huc ad meam sororẽ ad callidẽ
Dic hoc negocii quomodo actũ ẽ. sta. ibitur
les. Et gratulator meæ sorori. sta. scilicet. phi. i hac lesbonice
Mecũ ut corã nuptiis dies cõstituat. eadẽ hæc confirmabimus
les. Tu istuc cura. quod iussi. ego iam hic ero. dic callidi me ut
Conueniat. sta. quin tu i modo. le. de dote ut uideat
Quid possit facto. sta. i modo. le. nam certũ st fine
Dote addere. sta. quin tu i modo. le. neq; enim illi
Damno unq̃ esse patiar. sta. abi modo. le. meam
Neglegentiam. sta. i modo. les. o pater. æquũ uidetur
Quin quod peccarim. sta. i modo. le. potissimũ mihi
Id obsit. sta. i modo. le. o pater en unquã aspiciam te.
Sta. I modo i modo i modo. tandem impetraui abiret. di.
Vestram fidem ædepol re gesta pessume: gesta prob
Si quidem ager nobis saluus est. & si admodum
In ambiguo est etiam nũc quid de hac re fiat.
Sed id si alienatur actũst de collo meo gestandus
Peregre clipeus. galea sarcina. effugiet ex urbe ubi erunt
Factæ nuptiæ. ibit istac aliquo in maximam malam crucẽ
Latrocinatũ aut in asiam: aut in ciliciam: ibo huc
Quo mihi imperatũst & si odi hanc domũ
Postquã exturbauit hic nos ex nostris ædibus
Callides senex. seruus. stasimus:
cal. Vo mõ tu istuc stasime dixisti. sta. nostrũ herilẽ filiũ
Lesbonicũ suam sororẽ despondisse hoc modo. cal. cui
Homini despondit. sta. lysiteli. philtonis filio sine dote
cal. Sine dote ille illam tantas diuitias dabit: non credibile
Dicis. sta. at tu ædepol nullus credas. si hoc non credis: ego
Credidero. cal. quid. sta. me nihil pendere. cal. quãdudũ
Istuc aut ubi actũst. sta. ilico hic ante hostiũ tam modo
Inquit prænestinus. cal. tanton in re perdita quã in re

Salua lesbonicus factus est frugalior. Sta. atq; equidem
Ipsus ultro uenit philto oratũ filio. cal. flagitium quidem
Hercle fiet. nisi dos dabitur uirgini postremo ædepol ego
Istam rem ad me attinere intellego. ibo ad meũ castigatorẽ
Atq; ab eo consiliũ petã. Sta. propemodũ quid illic
Festinet sentio. & subolet mihi. ut agro euortat lesbonicũ
Quando euertit ædibus. o here charmide quoniã absente te
Hic tua res distrahitur tibi. utinam te redisse saluũ uideã.
Vt inimicos tuos ulciscar: ut mihi ut erga te fui & sum referas
Gratiam. nimium difficile est repperiri amicũ ita ut nomen
Cluet. cui tuam cũ rem crederis sine omni cura dormias.
Sed generũ nostrũ ire eccillum uideo cum affini suo.
Nescio quid non satis inter eos conuenit. celeri gradu
Eunt uterq;. ille reprehendit hunc priorem pallio.
Haud iuxta me astiterunt. huc aliquantũ abscessero.
Est lubido orationem audire duorum affinium.

Adol. duo. Lysitales. Lesbonicus. Seruus Stasimus.

Ta ilico. noli aduersari. neq; te occultassis mihi. le. potin
Vt me ire. quo profectus sum finas. ly. si in rem tuam
Lesbonice esse uideatur gloriæ aut famæ. finam: le. quid est
Facillimum facis. ly. quid id est. Le. amico iniuriam
ly. Neq; meust neq; facere didici. le. indoctus q̃ docte facis
Quid faceres siquis docuisset te. ut sic odio esses mihi.
Qui bene cũ simulas facere mihi. te male facis. male cõsulis
ly. Ego ne. le. tu ne. ly. quid malefacio. le. quod ego uolo
Id cũ facis. ly. tuæ rei bene consulere cupio. le. tu mihi
Es melior q̃ egomet mihi. sat sapio. satis in rem quæ
Sint meam ego conspicio mihi. ly. an id est sapere: ut qui
Beneficiũ beneuolente repudies. le. nullum beneficiũ
Esse duco id: quod cui facias: non placet. ly. scio ego: &
Sentio ipse quid agam: neq; a me officium migrat
Nec tuis depellor dictis. qui rumori seruiam. le. quid ais?
ly. Nam retineri nequeo quin dicam ea: quæ promeres
Ita ne tandem maiores famam tradiderunt tibi tui:
Vt uirtute eorũ anteparta per flagitium perderes.
Atq; honori posterorũ tuorũ ut uindex fieres.
Tibi paterq; auosq; facilem facit & planam uiam
At quærendum honorem. tu fecisti ut difficilius foret
Culpa maxie & desidia. tuisq; stultis moribus: præoptauisti
Amorem tuũ uti uirtuti præponeres. nunc te hoc pacto

Credis posse obtegere errata.le.ah non itast.ly.capesis
Virtutē animo:& corde expelle desidiā tuo.i foro operā
Amicis da:haud in lecto amicæ ut solitus es.atq; ego istum
Agrum tibi reliqui ob eā rē enixe expecto:ut tibi sit qui te
Corrigere possis.ne omnino iopiā ciues obiectare possint tibi
Quos tu inimicos habes.le.oia ego istic q̄ tu dixisti scio
Vel exsignauero:ut rem patriam:& gloriam maiorum
Fedarim meum.sciebam ut esse me deceret:facere non
Quibam miser.ita ui ueneris uictus:ocio captus.in fraudē
Incidi.& tibi nunc pinde ac merere:sūmas habeo gratias.
ly. At.operā perire meā sic & te:hæc dicta corde spernere
perpeti nequeo.simul me piget parum pudere te
Et postremo nisi me auscultas:atq; hoc ut dico facis.
Tute pone te latebis.facile ne inueniat te honor.
In occulto iacebis.cum te maxume clarum uoles.pernoui
Eqdem lesbonice imperitum tuū ingenium admodum.
Scio te sponte non tuapte errasse.sed amorem tibi
pectus obscurasse atq; ipse amoris teneo omnis uias
Ita est amor.balista ut iaciť.nihil sic celere ē.neq; uolat.
Atq; is mores hominum moros & morosos efficit
Minus placet magis quod suadeť.quod dissuadeť placet.
Cum inopiast cupias.quādo eius copiast.tum non uelis.
Ille qui aspellit is compellit.ille qui nō suadet.uetat.
Insanūit & malū in hospitiū deuortī ad cupidinem.
le. Sed te moneo hoc etiā atq; etiā.ut reputes.qd facere expetas.
Si istuc ut conare facis indicium tuū incendes genus.
Tum igitur tibi quærit cupido.genus qui restinguas tuū.
Atq; erit.si nactus.proinde ut corde amantes sunt capti
Nesciunt illum qdem.relinques genus.qui conclusit tuū
Facile est inuentu.datur ignis tametsi ab inimicis petas.
Sed tu obiurgans me a peccatis rapis deteriorem in uiam.
Meam uis sororē tibi dem.suades sine dote.hoc nō cōuenit.
Me qui abusus sum tantam rem patriam.porro in diuitiis
Esse.agrūq; habere.egere illā autē.ut me merito oderit:
Nunquā erit alienis grauis.qui suis se concinnat leuem
Sicut dixi facti.nolo te iactari diutius.ly.tanto meliust te
Sororis causa egestatā exequi.atque eū agrū me habere
Quā te tua qui tolleres mœnia.les.nolo ego mihi te
Tam prospicere.qui meam egestatē leues.sed ut inops
Infamis ne sim.ne mihi hanc famam differant.me

Germanã meam sororem in concubinatũ tibi sine dote
Dedisse.magis q̃ in matrimoniũ.quis me improbior
Perhibeatur esse.hæc famigeratio te honestet.mecũ collutet.
Etsi sine dote duxeris:ubi sit emolumentũ honoris.mihi
Quod obiecient siet ly.cui te dictatorem censes fore.si
Abs te agrũ acceperim.neq; uolo:neq; postulo: neq; cẽseo uerũ tamen
Is est honos hoi pudico:meminisse officiũ suũ.scio equidem
Te aiatus ut sis studio sobolet.sentio:id agis ut ubi adfinitatem
Inter nos nostram adstrinxeris:atq; eum agrum dederis:
Nequicq̃ hic tibi sit.qui uitam colas:effugias ex urbe
Inanis profugiens:patriam deserens.cognatos adfinitatem.amicos
Factis nuptiis mea opera hinc proterritũ te mea q; auaricia autument
Id me cõmissurum.ut patiar fieri:ne animum iduxeris.qs me
Improbrior perhibea ur esse.hæc famigeratio te honestet:me aũt
Cõlutulet.& si sine dote dixeris tibi sit emolumentũ honoris.
Mihi aũt quod obiectent siet.Sta.nõ enim possum qn exclamẽ
Euge euge lysiteles facile palmã habes hic uictus.uicit tua comœdia
Hic agit magis ex argumẽto:& uerius meliores facit etiã ob stultitiã
Tuam te tueris.multa abomina.le.quid tibi interpellatio
Aut in concilium huc accessio est.Sta.eodem pacto quo huc accessi
Abscessero.le.i hac mecũ domũ lysiteles ibi de istis rebus plura
Fabulabimur.ly.nihil ego i occulto agere soleo.meus ut aius
Est:eloquar si mihi tua soror:ut ego æquũ censeo.ita nuptũ datur
Sine dote:neq; tu hinc habiturus:qd meũ erit:id erit tuũ
Sin aliter aiatus es.bene qd agas euenit tibi.ego amicus
Nũq̃ tibi ero:alio pacto:si sententia est.Sta.abiit hercle
Ille qdam.ecquid audis lysiteles.ego te uolo.hic quoq; hinc
Abiit.stasime restas solus.quid ego nũc agã:nisi uti sarcinã
Cõstringã:& clypeũ ad dorsum accõmodem fulcimenta
Iubeã suppingi soccos.non sisti põt.uideo caculã militarem
Me futuꝝ aut longius.aut aliquem ad regem in saginã
Herus se coniecit meus.credo ad summos bellatores
Acrem fugitorẽ fore.& capturũ spolia.sibi illum qui
Meo hero aduersus uenerit.egomet aũt quo me extemplo arcum
Mihi & pharetrã & sagittas sumpsero cassidem in caput:dormibo
Placide in tabernaculo:ad forũ ibo.nudius sextus cui
Talentũ mutuũ dedi reposcam.ut habeã mecũ quod
Feram uiaticum.

Megaronides.Callides.senes duo

me. u T mihi rem narras calides.nullo modo potest fieri prsus

Quin dos detur uirgini.cal.nãq; hercle honeste fieri ferme
Non potest:ut eam perpetiar ire in matrimonium sine dote
Cum eius rem penes me habeam domi.me parata dos domist
Nisi expectare uis:ut eam sine dote frater nuptum conlocet
Post ad eas tute philtonem & dotem dare te ei dicas facere
Id eius ob amicitiã patris.uerũ hoc ego uereor ne istæc pollicitatio
Te in crimẽ populo ponat atq; infamiã.non temere dicant
Te benignũ uirgini datam tibi dotem ei:quã dares eius a patre
Ex ea largitate illi:neq; ita ut sit data columen te sistere illi
Et detraxisse autument.nunc si operiri uis aduentũ charmidis
perlongũst.huic ducendi interea abscesserit.cal.nã hercle
Omnia istæc ueniunt in mentem mihi me.uide si hoc utibile magis
Atq; in rem deputas:ut adeam lesbonicũ edoceas ut res se habet.
cal. Vt ego nunc adulescenti thesaurũ indicem indomito:
pleno amoris.ac lasciuiæ.minime hercle uero:nã certe scio
Locũ quoq; oẽm ubi situst comederit.quẽ fodere
Metuo:sonitũ ne ille exaudiat.neu ipsam rem iudicet:
Dotem dare si dixerim.me.quo pacto ergo agetur.ca.clam dos
Depromi põt.dum occasio ei reperiat.interim ab amico
Alicũde argentũ rogẽ.me.potin ẽ ab amico alicũde exorari
ca. Pot.me.gerræ ne tu illud uerbũ actutũ inueneris.mihi quidẽ
Hercle non est qd̃ dem mutuũ.cal.malim hercle ut uerũ
Dicas q̃ fides mutetur.me.sed uide consiliũ si placet
ca. Quid consilist.me.scitũ:ut ego opinor consiliũ iueni.ca.quid est
me. Hõ cõducatur aliquis iam quantũ potest:quasi sit peregrinus
cal. Quid is scit facere postea.me.is homo exornetur graphice
In peregrinum modũ:ignota facies.q̃ nonuisa sit.falsidicus confidens
cal. Quid tum postea.me.quasi ad adulescentẽ a patre ex seleucia
Veniat:salutem ei nunciet uerbis patris illũ bene gerere rem
Et ualere & uiuere & eum rediturũ actutum ferat.
Epistolas duas eas nos consignemus.quasi sint a patre
Det alterã illi:alteram dicat tibi dare sese uelle.cal. perge
porro dicere.me.seque aurũ ferre uirgini dotem a patre
Dicat patremq; id iussisse aurũ tibi dare.tenes iam!
cal. propemodum atq; ausculto perlubens.me.tum tu igitur demum
Adolescenti aurũ dabis ubi erit locata uirgo in matrimoniũ.
cal. Scite hercle sane.me.hoc ubi thesaurũ effoderis:suspitionem
Ab adolescente amoueris:censebit aurũ esse a patre alienatum
Tibi tu de thesauro sumes.cal. satis scite & pbe
Quãq̃ hoc me ætatis lycophantari pudet.sed epistulas

Quando obsignatas adferet.si quando obsignatas
Attulerit epistolas:non ne arbitraris eũ adulescentẽ anuli
paterni signũ nosse.me.etiam tu taces sexcentæ ad eam
Rem causæ possunt conligi:illũ quẽ habuit.perdidit
Alium post fecit nouũ.iam si obsignatas non feret dici hoc
Potest apud portitorem eas resignatas tibi inspectasq; esse.
Me. In huiusmodi negotio diẽ sermonẽ terere segnicies meraſt.
Quãuis sermones possunt longi texier:abi effodias aurũ
Iam confestim clanculũ:seruos.ancillas:amoue.atq; audin
Ch. Quid est?me.uxorem quoq; ipsam hanc rẽ ut celes face.
Nam pol tacere nũquã quicquãst quod queat.
Quid nũc stas.quin tu te hinc amoues:& te moues.apperi
Deprome.inde hauri ad hanc rem quod sat est.continuo
Operito denuo.sed clanculum sicut præcepi cunctos
Exturba ædibus.cal.ita faciam.me.at enim nimis
Longo sermone utimur.diẽ cõficimus.quod iã properatost
Opus nihil ẽ de signo:quod uereare me uide.cal.lepida est
Illa causa:ut cõmemoraui dicere.apud portitores esse
Inspectas.me.deniq; diei tempus non uides.qd illũ putas
Natura illa atq; ingenio:iam dudũ ebriust.quid uis
probare poterit tum quod maxumũst adferre:non petere
Hisce dicet.cal.iam sat est.me.ego sycophantã iã conduco
De foro:epistolasque iam consignabo duas.eumque
Huc adulescentem meditatũ probe mittam.cal.eo
Ego igitur intro ad officiũ meũ.tu istuc age.me.actũ reddã.

Charmides senex.

Alsipotenti & multipotẽti iouis fratri:& nerei neptũo
s Lætus lubens laudes ago:& grates:gratiasq;
habeo.& fluctibus falsis
Cum penes te potestas omnis quidẽ foret & meæ uitæ
Quoniã tuis me ex locis in patriã redeã facis
Atq; neptune tibi ante alios deos gratias ago:atq; habeo summas.
Nam te omnes sæuũque seuerumque atq; auidis mor.bus cõmemorãt
Spurcificũ.imanem.intolerandũ:uesanum.contra opera
Expertus.nã pol placido te & clementi:meo usq; modo:ut uolui usus
Sũ in alio atque hanc tuam gloriã iã ante auribus acceperã.&
Nobiles apud homines pauperibus te parcere solitũ.diuites
Damnare atque domare.abi laudo scis ordine.ut æquunst.
Tractare homines.hoc dis dignũst.semper mendicis modesti sint
Fdus fuisti.infidũ esse iterant.nam absque foret te:sat scio in alto

Distraxissent:disque tulissent satellites tui me miserũ fede.
Bonaque omnia.item una mecũ passim ceruleos per campos.ita
Quasi canes haud secus circũstabant nauem turbines.uenit
Imber fluctusque atq; procellæ infensæ:fregere malũ
Ruere antennas.scindere uela:ni tua pax propitia foret præsto.
Apage me sis deinde hinc certunst ocio me dare satis partũ habeo
Quibus ærumnis deluctaui filio.dũ diuitias quæro.sed qs hic est
Qui in plateam ingreditur cũ nouo ornatu:specieque simul.
Pol quanḡ domũ cupio:operiar:ḡ hic rem gerat

Sycophanta.charmides senex.

Vic ego diei nomen trinũmo faciã.nã ego operã meam
h Tribus nũmis hodie locaui ad artes nugatorias
aduenio ex seleucia
Macedonia.asia atq; arabia:quas ego neque oculis neque pedibus
Vnq; usurpaui.uiden egestas quid negocii dat homini
Misero mali.qui ego nũc subigor triũ nũmorum causa:ut has
Epistolas dicã ab eo hoie me accepisse.quẽ ego qui sit homo:nescio.
Neq; noui.neq; natus nec ne is fuerit:id solide scio.ch.pol hic qdẽ
Fungino genere est.capite se totũ tegit.hillurica facies uidetur
Hominis eo ornatu aduenit.sy.ille q me cor duxit:ubi cor duxit
Adduxit domũ.quæ uoluit mihi dixit.docuit & præmõstrauit
Prius quomodo:quiq; agerem.nunc adeo siquid ego adidero
Amplius.eo conductor melius de me nugas conciliauerit.
Vt illæ me exornauit:ita sum ornatus argentũ hoc facit.
Ipse ornamenta a chorago hæc sumpsit suo periculo:nunc
Ego si potero ornamentis hominem circunducere dabo operã
Vt me esse ipsum plane sycophantã sentiat.char.ḡ magis
Specto:minus placet mihi hæc hominis facies.mira sunt
Ni illic homo est aut dormitator:aut sector zonarius.loca
Contemplat.circũspectat sese:atq; ædis noscitat:credo
Aedepol quo mox furatũ ueniat speculatur loca magis.lubido est
Obseruare qd agat.ei rei operã dabo.sy.has regiões demõstrauit
Mihi ille conductor meus.apud illas ædis sistendæ mihi sunt
Sycophantie.fores pulsabo.ch.ad nostras ædes hic quidem
Habet rectã uiã.hercle o; inor mihi aduenienti hac noctu
Agitandæ sunt uigiliæ.sy.aperite hoc:aperite:heus ecquis
His foribus tutelam gerit.ch.quid adulescens quæris:quid uis
Quid istas pulsas.sy.heus senex census coniuratori recte
Rationẽ dedi lesbonicũ hic adulescentẽ quæro:in his
Regionibus ubi habitet & itẽ alterq; ad istanc capitis albitudinẽ

Calidem aiebat uocari: qui has mihi dedit epistulas:
ch. Meũ gnatũ hic quidẽ lesbonicũ quærit: & amicũ meũ
Cui ego liberosq; bonaq; cõmendaui calidem. sy. fac me si
Scis certior hisce homines ubi habitent pater. ch. quid eos quæris?
Aut quis es? aut unde es? aut unde aduenis? sy. multa simul
Rogitas. nescio quid expediam potissimũ. sin unũ quicquid
Singilatim & placide percontabere: & meũ nomen: &
Mea facta & itinera ego faxo scias. ch. faciã ita ut uis
Agedũ nomen tuum primũ memora mihi. sy. magnũ
Facinus incipis sic petere. ch. quid ita. sy. quia pater
Si ante lucem ire occipias a meo primo nomine: cõcubiũ
Sit noctis prius q̃ ad postremũ perueneris. ch. opus
Factost & uiatico ad tuũ nomen ut tu prædicas. sy. est
Minusculũ alterq; quasi uasculũ uinariũ. ch. hic homo
Solide sycophanta est quid ais tu adolescens. sy. quid est.
ch. Eloquere isti tibi quid homines debent: quos tu quæritas.
sy. Pater istius adolescentis dedit has duas mihi epistulas lesbonici
ch. Mihi est amicus. teneo hunc manifestariũ me sibi
Epistulas dedisse dicit. ludam hominẽ probe. sy. ita ut
Occepi: si animũ aduortas dicam. ch. dabo operam tibi.
sy. Hanc me iussit lesbonico suo gnato dare epistulam.
Et item hanc alteram suo amico callicli iussit dare.
ch. Mihi quoq; ædepol quoniã hic nugatur: cõtra nugari lubet.
Vbi ipse erat. sy. bene rem gerebat. ch. ergo ubi.
sy. In seleutia. ch. ab ipson istas accepisti. sy. e manibus
Dedit mihi ipse in manus. ch. qua facie est homo
sy. Sesquipede quidem est q̃ tu longior. ch. nouistin hominẽ.
sy. Ridicule rogitas quocũ una cibũ capere soleo. ch. quod
Est ei nomen. sy. quod edepol homini probo. ch. lubet
Audire. sy. ille ædepol ille. ue misero mihi. ch. quid est
Negocii. sy. deuoraui nomen imprudens modo. ch. non
Placet qui amicos intra dentes cõclusos habet. sy. atq; etiã
Modo uorsabatur mihi in labris primoribus. ch. tempori
Huic hodie ante ueni. sy. teneor manifesto miser. ch. iam
Ne cõmentatus es nomen. sy. deũ hercle me atq;
Hominũ pudet. ch. uide homo ut hominẽ noueris.
sy. Tanq̃ me fieri istuc solet in manu teneas
Atq; oculis uideas: id desideres litteris recõminiscar.
ch. Est principiũ homini callicias. sy. non est. ch. callippus
sy. Non est. ch. calliclemides. sy. non est. ch. callinicus.

ſy. Non eſt.ch.callimarcus.ſy.nil agis.neq; adeo ædepol
Floccifacio.quãdo egomet memini mei.ch.at enim multi
Leſbonici ſunt hic:niſi nomen patris dices:non monſtrare
Poſſum iſtos homines:quos tu queritas.quod ad.exemplũ eſt
Coniectura ſi reperire poſſumus.ſy.ad hoc exemplũ eſt
ch. An chares an charmides.ſy.hem
Iſtic erit:qui iſtum di perdant.ch.dixi ego iamdudũ tibi
Te potius benedicere æquũſt homini amico:q̃ male
ſy. Satin inter labra atq; dentes latuit uir minimi præcii.
ch. Ne male:loquare ei præſenti amico.ſy.qd ergo ille ignauiſſimus
Mihi latitabat.ch. ſi appellaſſes:reſpondiſſet nomine.
Sed ipſe ubi eſt.ſy.pol illum reliqui ad rhadamantẽ in cecropia
Inſula.ch.qui homo eſt.ne inſipientior qui ipſe egomet
Vbi ſim q̃ritẽ.ſed nihil diſcũducit huic rei.qd ais.ſy.qd
ch. Hoc quod te rogo:quos locos adiſti.ſy.nimiũ miris modis
Mirabiles.ch. lubet audire niſi moleſtũſt.ſy.qn diſcupio
Dicere omniũ primũ in pontũ aduecti arabiam
Terrã ſumus.ch.eo an etiã arabiaſt in ponto.ſy.eſt nõ
Illa ubi thus gignitur.ſed ubi abſcinthiũ fit.atq; cinila gallinacea
ch. Nimiũ graphicũ hunc nugatorẽ.ſed ego ſum inſipientior
Qui egomet:unde redeã hunc rogitẽ:q̃ ego ſciã.atq; hic
Neſciat.niſi quia lubet experiri quo euaſuruſt deniq;
Quod eſt tibi nomen aduleſcens.ſy.pax idẽ nomen mihi
Hoc quotidianuſt.ch.ædepol nomen nugatoriũ:q̃ũ dicas
Siquid crediderim tibi pax periiſſe illico.ſed quid ais
Quo inde iiſti porro.ſy.ſi animũ aduortes eloq̃r:ad caput
Amnis qd de cælo exoritur ſub ſolio iouis.ch.ſubſolio iouis
ſy. Ita dico.ch.e cælo.ſy.atq; medio quidẽ.ch.eo an etiã
In cælum aſcendiſti.ſy.immo doriola aduecti ſumus
Vſque aqua aduorſa per anienẽ.ch.eo an etiam uidiſti
Iouem.ſy.callidis ad uillã aiebant ſerui deprõptum cibum
Mandere porro.ch.porro nolo quicq̃ prædices
ſy. Eo hercle ſies moleſtus.ch.nam pudicũ neminẽ
Eſſe oportet qui abs terra ad cælũ peruenerit.
ſy. Dimittã ut te uelle uideo.ſed mõitra hoſce homines mihi
Hos ego quæro.quibus me oportet has deferre epiſtolas.
ch. Quid ais tu nunc.ſi forte eũ ipſũ charmidẽ cõſpexeris
Illum quem tibi iſtas dediſſe cõmemoras epiſtolas.
Noueris ne hominẽ.ſy.ne tu me ædepol arbitrare beluã.
Qui quidẽ non nouiſſe poſſim:qui cũ ætatẽ exegerim

An ille ſta eſſet ſtultus:qui mille nũmos crederet
Philippeum.quod me aurũ deferre iuſſit ad gnatũ ſuũ
Atque ad amicũ caliclẽ:cui rem aiebat mãdaſſe hic ſuã.
Mihi cõcrederet.ni me ille & ego illũ noſſem probe.
ch. Enimuero ego nũc ſycophãtæ huic ſycophantari uolo
Si hunc poſſum illis mille nũmis philippeis circũducere
Quos ſibi me dediſſe dixit quẽ ego qui ſcit homo neſcio:
Neq; oculis ante hunc diẽ unquã uidi:ei nimirũ crederẽ
Cui ſi capitis res fiet:nũmũ nũq; credã plumbeũ
Adgrediundũſt.hic hõ maſticheus.pax te tribus uerbis uolo.
ſy. Vel trecẽtis.ch.habẽ tu id aurũ quod accepiſti a carmide.
ſy. Atq; etiam philippeũ numeratũ illius in menſa manu
Mille nũmos.ch.nempe ab ipſo id accepiſti charmide.
ſy. Min quin ab auo eius aut proauo accipere:qui ſunt mortui
ch. Adulescens cedo dum iſtuc aurũ mihi ſy.quod ego aurũ
Dem tibi.ch.quod a me te accepiſſe faſſus.ſy.abs te accepiſſe
ch. Ita loquor.ſy.qs tu homo es?ch.qui mille nũmum
Tibi dedi ego ſum charmides.ſy.neq; ædepol tu is es:neque hodie
Is unq; eris auro huic quidẽ.ac ſi ſis nugator nugari nugatori
Poſtulas.ch.charmides ego ſum.ſy.neqcq; hercle es.
Nã nihil auri fero nimis argute obrepſiſti meapſe occaſiũcula
poſtq; ego me aurũ ferre dixi poſt tu factus charmides
prius tu non eras.q; auri feci mentionẽ.nihil agis proin tu
Te itidem ut charmidatus es:rurſũ recharmida
ch. Quis ego ſũ igitur ſiquidẽ is non ſũ qui ſum.ſy.quid
Id ad me attinet:dũ ille ne ſcis.quẽ ego eſſe nolo.ſis mea
Cauſa quod lubet.prius nõ is eras.qui eras nũc is factus qui
Tu non eras.ch.age ſiquid agis.ſy.quid ego agam
ch. Aurũ redde.ſy.dormitas ſenex.ch.faſſus charmidẽ
Dediſſe aurũ tibi.ſy.ſcriptũ quidem.ch.properas:
An non properas abire actutũ ab his regionibus
Dormitator priuſq; ego hic te iubeo multari male
ſy. Quãobrem.ch.quia illũ quẽ ementitus es:ego ſũ ipſus
Charmides:quẽ tibi epiſtulas dediſſe aiebas.ſy.eoque
Es.ch.is enimuero ſum.ſy.ain tu tandẽ is ipſus es:
ch. Ipſus inq; charmides ſum.ſy.ergo ipſus ne es
ch. Ipſiſſimus abi hic ab oculis.ſy. enimuero ſerio quoniã aduenis
Vapulas meo arbitratu & nouorũ ædiliũ.
ch. At etiã male dicis.ſy.imo ſaluus quãdo quidẽ
Aduenis di te perdant ſi te floccifacio.an periiſſe prius

Ego ob hanc operã argentũ accipi te macto infortunio
Sed herũ qui sis: qui nõ fis floccũ. nõ interdũ
Ibo ad illũ renũciabo. qui mihi tris nũmos dedit.
Vt sciat se perdidisse. ego abeo. male uiue & uale
Quod di te omnes aduenientẽ peregre perdant charmides.
ch. Postq̃ ille hinc abiit. post loquendi libere uidetur.
Tempus uenisse. atq; occasio iam dudũ meũ ille
pectus pungit aculeus: qd illi negocii fuerit ante ædis meas
Nam epistula illa mihi cõcenturiat metũ in corde
Et illud mille nũmum quã rẽ agat nunquã ædepol
Temere tintinabulũ nisi qui illud tractat: aut mouet
Mutũ tacet. sed qs hic est qui huc in plateam cursurã incipit.
Lubet obseruare quid agat huc concessero.
Stasimus. seruus. charmides senex
ch. Tasime fac te propere celerem. recipe te ad dominũ domũ
s Ne subito metus exoriatur scapulis stulticiã abde: gradũ
Adpropera. iãdudum factunst cũ abisti domo
Caue sis tibi: ne bubuli in te quottabi crebri crepent.
Si abieris ab heri questione. ne destiteris currere. ecce
Hominẽ te stasime nihil. sat in thermopolio condaliũ
Es oblitus. postq̃ termopotasti gutturẽ. recipe te
Et recurre petere recenti. ch. hic quisqs est curculiost
Exercitoris hũc hominẽ cursurũ docet. sta. quid homo
Nihil nõ pudet te. tribus ne te pateris memoria eẽ oblitũ
An uero quia cũ frugi hominibus ibi bibisti: q ab alienno
Facile cohiberent manus terruchus fuit cerconicus
Crinnus. cercobolus collabus oculi crepidæ cruriicrepidæ
Ferriteri mastigiæ inter eos ne homines condariũ te
Redipisci postulas quoq; eoq; unus subripuit currenti
Cursori solũ. ch. ita me di ament graphicũ furẽ
sta. Quid ego? quid periit? petã: nisi etiam laborẽ addã
Num apponã apotechã insuper: quin tu quod periit
periisse ducis. cape uorsor ã. recipe te ad herq;. ch. nõ
Fugitiuust hic homo cõmeminit domi. sta. utinã
Veteres mores ueteris parsimoniæ potius maiori honori
Hic essent quã mores mali. ch. di immortales basilica hic quidẽ
Facinora inceptat loqui. sta. qui quærit: uetera amare hũc
Morẽ maioq; scias nã nũc mores nihil faciũt: quod licet:
Nisi quod lubet ambitio iã more sanctast liberast a legibus.
Scuta iacere fugereq; hostis more habent licentiã

Petere honorẽ pro flagitio more fit:ch.morẽ ĩmprobũ
sta. Strenuos præteriræ more fit.ch.neq̃ id est.sta.mores
Leges perduxerũt iam in potestatẽ suã.magis qui sũt
Obnoxii q̃ parentes liberis.eæ miseræ etiã
Ad parietẽ sunt fixæ clauis ferreis ubi malos mores
Adfigi nimio fuerat æquius.ch.lubet adire atq;
Appellare hunc.uerẽ.ausculto perlubens sed metuo
Si compellabo ne aliã remo occipiat loqui.sta.neque
Istis quicq̃ lege sanctum est.leges mori seruiũt:mores autẽ
Rapere pperant:qua sacrũ qua publicũ.hercle istis malã
Rem magnã moribus dignum est dari:non ne hoc
publice animũ aduorti.nã id genus hominũ hominibus
Vniuersis est aduersũ.atq; omni populo malefacit.
Malefidẽ seruando.illis quoq; abrogant etiã fidẽ.qui nihil
Meriti quippe ex eorũ ingenio ingeniũ horũ probãt
Hoc qui in mentẽ uenerit mihi:re ipsa modo cõmonitus sum
Siquis mutuũ quid dederit:fit pro proprio perditũ.
Quũ iam repetas:inimicũ amicũ beneficio inuenis tuo.
Si mage exigere cupias duarũ rerũ exoritur optio.
Vel illud quod credideris perdas.uel illũ amicũ miseris:
ch. Meus ẽ hic qdẽ stasimus seruus.Sta.nã ego talentũ mutuũ
Quod dederam talento inimicũ mihi emi.amicũ uendidi.
Sed ego sum insipientior qui rebus curem publicis potius quã
Id qd̃ proximũ est meo tergo.tute iam geram eo domũ.
ch. Heus tu asta ilico.audi heus tu.Sta.nõ sto.ch.at ego te stare uolo.
sta. Quid si ego met te uelle nolo.ch.ha nimiũ stasime seuiter
sta. Emere meliust cui ĩperes.ch.pol ego emi.atq; argentũ
Dedi:sed si non dicto audiẽs es.qd ago.Sta.dãnum malũ.
ch. Bene mones.ita facere certum est.St.nisi qdẽ es obnoxius
ch. Si bonus es.obnoxius sũ.sin secus es.faciã uti iubes.St.qd
Id ad me attinet bonis ne seruis tu utare:an malis.ch.qa
Boni malique in ea re pars tibi ẽ.St.partem alterã tibi
Permitto.illã alterã ad me quod boni est:apponito.
ch. Si eris meritus fiet.respice ad me huc.ego sum charmides
sta. Hem quis ẽ.qui mentionẽ facit homo hominis optimi:
ch. Iple hõ optimus.st.mare.terra cælũ di uestrã fidem
Satin ego oculis plane uideo.est ne ipsus an nõ est.is est
Certe is est is est profecto.o mi here exoptatissime salue.
ch. Salue stasime.Sta.saluũ te.ch.scio & credo tibi.sed omitto
Alia:hoc mihi responde.liberi quid agunt mei quos reliqui hic

Filiũ atq; filiam.St.uiuũt.ualent nempe.ch.uterq;.St.uterq;
ch. Di me saluũ & seruatũ uolunt.cetera intus ociose percũctabor
Quæ uolo.eamus intro.sequere.st.quo tu te agis.ch.quonã nisi
Domũ.sta.hiccine nos habitare cẽses?ch.ubi nã ego alibi censeã
sta. Iam.ch.quid iam.st.non sunt nostræ ædes.ch.quid
Ego ex te audio.st.uẽdidit tuus natus ædis.ch.perii.st.presentaris
Argenti minis numeratis.ch.quot.st.quadraginta.
ch. Occidi.qui eas emit.st.callicles.cui tuã rem cõmendaueras
Is habitatũ huc cõmigrauit.nosq; exturbauit foras.
ch. Vbi nũc filius meus habitat.St.hic in hoc posticulo.ch.male disp'
st. Credidi ægre tibi id:ubi audisses:fore.ch.ego miser mels
periculis sum.per maria maxima uectus capitali periculo
Per prædones plurimos me seruaui saluus redii.nũc hic
Disperii miser propter eosdẽ.quorũ causa fui hac ætate
Exercitus adimit animã mihi ægritudo stasime.tene me.
st. Vis ne aquã tibi petã.ch.res quom iam animã agebat
Tum esse offusam oportuit
Callicles.charmides senes.Stasimus seruus:
cal. Vid hoc hic clamoris audio ante ædis meas.
ch. q O callicles.o callicles quali ne amico mea cõmendaui bona
cal. Probo.& fideli.& fido & cũ magna fide.& salue
Et saluũ te aduenisse gaudeo.ch.credo oia istæc si itast
Vt prædicas.sed qs iste ẽ tuus ornatus.cal.ego dicã tibi:
Thesaurũ effodiebã itus.dotẽ filiæ tuæ quæ daretur.
Sed intus narrabo tibi & hoc.& alia sequere.ch.stasime
sta. Hem.ch.strenue curre in pireeũ:atq; unũ curriculũ
Face uidebis iam illic nauem:qua aduecti sumus
Videto sangarionem quæ imperauerim curare:ut efferanẽ.
Et tu ito simul.solutũst portitori iam portitoriũ
sta. Nihil ẽ moræ.ch.tu ambula auctutũ redi.sta.illic sum
Atq; hic sum.cal.sequere tu me hac intro.ch.sequor.
sta. Hic meo hero amico solus firmus restitit:neq; demutauit animũ
De firma fide hic unus ut ego suspicor seruat fidem
Quanquã labores multos ob rem eũ ego cepisse censeo
Hic homo ẽ omniũ hoium præcipuus uoluptatibus gaudiisq;
Anteponẽdus.ita cõmoda quæ cupio eueniũt.quod ago
Adsequitur.subest.subsequitur.ita gaudiis gaudiũ suppetat.
Lysiteles adulescens.
m' Odo me stasimus lesbonici seruus conuenit.is mihi dixit
Suũ herũ peregre huc aduenisse charmidem.

Nunc mihi is ppere conueniendus est:ut quæ cũ eius
Filio egi:ei rei fundus pater sit potior.eo.sed fores hæ
Sonitu suo mihi moram obiiciunt incõmodæ
Charmides.callicles senes.ii.lysiteles.lesbonicus.ado.ii.
ch. Eq; fuit:neq; erit neq; esse quenq̃ hominũ interdũ
n Arbitror:cui fides:fidelitasq; amicũ erga æquiperet suũ
Nam exhædificauisset me ex ædibus.si absq; te foret
ch. Si quid amicũ erga benefeci:aut consului fideliter
Non uideor meruisse laudẽ.culpa caruisse arbitror.
Nã beneficiũ homini propriũ quod datur propriũ erit
Quod datũ utendunst:id repetendi copiast:quando uelis
ch. Est ita ut tu dicis.sed ego hoc nequeo mirari satis.
Eum sororem despondisse suam in tam fortem familiã
Lysiteli quidem philtonis filio.ly.enim me nominat.
ch. Familiã optimã occupauit.ly.quid ego cesso hos
Conloqui.sed maneã etiã opinor.nãq; hoc cõmodũ
Orditur loqui.ch.ua.cal.quid ẽ est.ch.oblitus intus
Dudũ tibi sum dicere.modo mihi aduenienti nugator
Quidã accessit obuiam:nimis per graphicus sycophanta:
Is mille nũmum se aurũ meo datu tibi ferre:& gnato
Lesbonico aiebat meo:quem ego nec qui esset noram.neq;
Eum ante usq̃ conspexi prius.sed quid rides.cal.meo
Adlegatu uenit.quasi qui aurũ mihi ferret abs te quod darẽ
Tuæ gnatæ dotem:ut filius tuus quãdo illi a me darem:esse
Allatũ id abs te crederet.neu quis rem ipsam posset itelligere.
Et thesaurũ tuũ me esse penes.atq; eum a me lege populi
Patriũ posceret.ch.scire ædepol.cal.megaronides
Cõmunis hoc meus & tuus beneuolens cõmentust
ch. Qui nũc laudo cõsiliũ.& pbo.ly.qd ego ineptus dũ sermonem uereor
Interrumpere.solus sto:nec quod conatus sum agere ago.hoies
Conloquar.ch.quis hic ẽ:qui huc ad nos incedit.ly.charmiden.
Socerq; suũ lysiteles salutat.ch.di dẽt tibi lysiteles:quæ uelis.
cal. Non ego sum salute dignus.ly.ĩmo salue callicles:nunc priorem
Aequũst me habere.tunica propior pallio est.ch.deos
Volo consilia uestra recte uortere:filiã meã tibi desponsatã esse audio
ly. Nisi tu ne uis.ch.ĩmo haud nolo.ly.sponden ergo
Tuã gnatã uxorem mihi.ch.spondeo & mille auri
philippũ dotis.ly.dotẽ nihil moror.cal.si illa tibi placet.
placenda dos quoq; ẽ:quã dat tibi.ch.postremo quod uis
Nõ duces.nisi illud quod nõ uis feras.cal.ius hic orat.ly.ĩpetrabit

Te aduocato atq; arbitro istãc lege filiam tuã sponden mihi
Vxorem dari.ch.spondeo.cal.& ego spondeo idem hoc:
ly. O saluete adfines mei.ch.atq; ædepol fũt res quas ꝓpter tibi tamen
Succensui.cal.quid ego feci.ch.meũ corrumpi quia ꝓpessus filium
cal. Si id mea uoluntate factunst:quod mihi succenseas.
Sed sine me hoc abs te impetrare quod uolo.ch.quid id est
cal. Scies siquid stulte fecit:ut ea missa facias omnia.quid quassas
Caput.ch.cruciatur cor mihi & metuo.cal.quidnã id est
ch. Cũ ille itast:ut esse nolo id crutior.metuo si id denegem
Quod me oras:ni te leuiorẽ erga me putes: non grauabor
Faciam ita ut uis.cal.probus es eo ut illũ euocem
ch. Miserunst male ꝓmerita ut merita:si mihi ulcisci non licet.cal.apite
Hoc aperite propere & lesbonicũ si domist foras euocate ita
Subitost.propere quod eum conuentũ uolo.le.quis homo
Tam tumultuoso sonitu me exciuit subito foras.cal.bene uolens
Tuus atq; amicust.le.satin est salue dic mihi.cal.recte tuũ
Patrem rediisse saluũ peregre gaudeo.les.quis id ait.cal.ego
les. Tu uidisti.cal.& tute idem uideas licet.le.o pater pater mi
Salue.ch.salue multum gnate mi.les.si quid tibi pater laboris
ch. Nihil euenit.ne time.bene re gesta saluus redeo.si tu modo
Frugi esse uis hæc tibi pactast callicli filia.le.ego ducã pater:
Etiã & siquam aliã iubebis.ch.quãq; tibi succensui.
ca. Miseria una quidem hominist affatim.ch.immo huic parunst
Nam si pro peccatis centum ducat uxores parunst
les. At iam posthac temperabo.c.dicis si facies modo
ca. Nũc qd causa est quin uxorem cras domũ ducat.ch.optimunst.
Licet tu in pendinũ paratus sis:ut ducas plaudite.

plauti Truculentus.

Argumentum.

Res unam pereunt adulescentes mulierem
Rure unus.alter urbe.peregre tertius
t Vtque ista ingenti militem tãgat bolo
Clam sibi suppositit clandestino editũ.
Vi magna seruos est:ac trucibus moribus:
Id peni rapiant domini parsimoniam
Et is tamen mollitur:miles aduenit,
Natique causa dat propensa munera:
Tãdem compressæ pater cognoscit omnia:
Vtque natam ducat:qui uitiarat:conuenit.
Suumque is repetit a meretrice subditũ.

Prologus.

Erparuam partem postulat plautus loci, de uestris magnis
p Atq; amoenis moenibus athenas: quo sine architectis cōferat,
Quid nūc daturim estis: an nō? at nunc meliorem
Quidem uobis me ablaturū sine mora. qd si de uestro
Quippiam orem abducere me hercle in odiis resident
Mores pristini ad negādum ut celeri lingua utamini.
Sed hoc agamus. quā huc uentunst gratia.
Athenis tracto ita: ut hoc est proscenium
Tantisper dum transigimus hāc comoediam:
Hic habitat mulier: nomē cui est phronesium.
Hæc huius sæculi mores in se possidet.
Nunq̄ ab amatore suo postulat id quod datunst.
Sed reliq̄ dat operam: ne sit reliquū poscendo: atq; auferēdo
Vt mos est mulierū. nam omnes id faciunt. cum se a mari
Intellegunt. ea se peperisse puerū simulat militi.
Quo citius rem ab eo auferat cū puluisculo qd multa.
Superē mulierē his. cū aia ad eum habenti euorterit.

Dinarchus adulescens.

On oīs ætas ad perdiscendū sat est nam antidum id pdiscat
n Ah. quot pereat modis neq; ea ratōe me absq; se unq̄
Educet uenus. quā penes amantū summa sūmaq; redit.
Quot amans exemplis ludificetur. quot modis pereat.
Quotq; exoretur exorabulis. quod illic blandiciæ. quot illic
Iracundiæ sunt. quot sunt perclamanda: di uostram fidem. habui
Quid peierādum est. etiā præter munera primum
Dum mœret animus. præmiū si obolust obeunt tres noctis.
Tutor interea loci aut æra aut uinū. autoleū. aut triticū:
Temptat benignus ne an bonæ frugi sies: quasi in piscinam
Rete q iaculū parat: quando abiit rete pessum: abducit.
Infra sin iecit retem: piscis ne effugiat cauet dū huc
Dum illuc rete ore īpedit piscis. usq; adeo dolium foras eduxit
Itidem est amator. si id quod oratur dedit: atq; est benignus
potiusq̄ frugi bonæ adduntur noctes interim ille
Hamū uorat. si semel amoris poculū accepit mere.
Eaq; intra pectus se penetrauit potio. extemplo & ipsus
perit & res: & fides. si iratū scortum fortest amatori suo:
Bis periit amator: ab re atq; animo simul sin alter
alteri potior est idem perit
Si raras noctes ducit: ab animo perit. si increpauit ipsus

Gaudet res perit ita & in ædibus lenoniis priusq̃ unũ
Dederis:centũ quæ poscat parat.aut petit aurꝫ concissa
Pallula est.aut empta ancilla.aut aliquod uasum argentũ:
Aut uasũ æneũ aliquod.aut lectus dapsilis.aut armariola
Græca:aut aliqd semper quod pereat debet amans scorto
Suo.atq; hæc cælamus nos damna industria.cum iam rem
Fidemq;.nosq;.nosmet perdimus.neq; parentes:neque
Cognati sentiant:quos cum cælamus sic facimus conscios
Qui nostræ ætati tempestiue temperant.unde ante parata
Demus post partoribus.faxim lenonũ & scortorũ plus est
Et minus damnosorꝫ hominũ:q̃ nunc sunt:fiet
Nam nunc lenonũ & scortorũ plus est fere
Nam nusq̃ alibi:sic sunt circum argentarias:q̃ olim
Muscarum est eum caletur maxime.scorti lenones
Quasũ sedent quotidie.ea nimia est ratio quippe q certe scio
Aeri plus scortorũ esse iam quam ponderum.
Quos quidem quam ad rem dicam in argentariis
Referre.habere.nisi ꝑ tabulis.nescio ubi hæ perscribantur
Vsuraria accipiat dico expensa.neq; censeat
Postremo id magno in populo:mulier hominibus
Re placida atque ociosa uictis hostibus.amare oportet
Omnes:qui quod dent habent.nam mihi hæc meretrix
Quæ hic habet phronesium suum nomen.omnem
Expectore emouit meo phronesim.nam phronesis
Est sapientia.nã me fuisse huic fateor summũ atq; intumũ
Quod amantis multo pessimũ est.pecuniæ.eadem postquã
Alium reperit qui plus daret damnosiorem me exinde
Amouit loco.quẽ infestum ac odiosũ sibi esse memorabat mala
Babylon iensem militem.is nunc dicitur uenturus peregre
Eo nunc cõmenta est dolũ.peperisse simulat sese.ut me
Extrudat foras.eum esse simulant militẽ puero patrem
Atque ut cũ solo pergræcetur militi.eum isti suppositũ
Puerũ.opus.pessima mihi uerba retur dare se:an me censuit
Celare se potesse grauida si foret.nã ego lemno aduenio.
Athenas nudiustertius legatus.hinc quo cum publico
Imperio fui.sed hæc qbus melius est staphiũ est ancillula
Cum ea quoq; etiam mihi fuit commertiũ.
Astaphium ancilla.Dinarchus idem
ast. a Dfores auscultato atq; adseruabas ædis.
Nequis aduentor grauior abeat.quã aduenias.

Neu qui manus attulerit sterilles intro ad nos:
Grauidas foras exportet.noui ego hominũ mores.
Ita nunc adulescentes morati sunt.quin ei
Aut se nec adueniunt ad scorta congerones
Consultassunt consilio.quando intro adueniunt:
Vnus eorũ aliqs oculũ amice usq; oggerit.dum illi agant
Cum uident quempiam se adseruare:obludunt.qui custodem
Oblectent p ioculum & ludũ.de nostro sæpe edunt quod
Fartores faciunt.fit pol hoc.& pars spectatorũ scitis.
Hæc uos me haud mentiri.ubi usus pugnæ &
uirtuti de prædonibus prædam capere
At nos rursum lepide referimus gratiã furibus nostris
Nam ipsi uident cum eoꝝ aggerimus bona loqui
Etiã ultro ipsi aggerunt ad nos:di.me illis qdem uerberat uerbis
Nam ego huc dona congessi.ast.cõmemini.iam pol ego
Visam si domi erit.mecũ adducam.di.heus mane dũ
Astaphiũ priusq̃.ast.qs reuocat.di.scies respice huc.
Ast. Quis est.di.uobis qui multa bona esse uult.
Ast. Dato si esse uis.di.faxo erunt.respice
Huc modo.ast.io enicas me miserã.quisqs es.di.pessima
Mane.ast.odiosus es dinarchus.ne illic est atq;
Is est is aduas lissi ittuli.fer contra manum.& pariter
Gradere tibi seruio:atq; audiens sum imperii.di.tute qd agis
Ast. Valeo.& ualidum teneo peregre quoniam aduenis uiuus
Di. Benigne dicis asta te amabo.ast.sine me ire:quo iussit.di.eas
Sed quid ais quid uis istic quo iter inceptas quis est
Quem arcessis?ast.archinam obstetricem.di.mala fœmina es
Ast. Soleo una est disciplina.di.manifestam mendacii mala
Te teneo.ast.quid iam amabo.di.quia te adducitura huc dixeras
Eum ipsum.ast.in onea a se nũc mulier facta est ex uiro.di.mala est
Ast. præstigator sed tandem loquere qui sis homo.di.est astaphium
Vnus amator:ast,nimis ociosum arbitror hominem esse.di.quia
Nam arbitrare.ast.quia tuo uestimento & cibo alienis
Rebus curas.di uos mihi ddistis ociosũ.A.qd iã amabo.di.expedibo
Rem perdidi.meũ negotiũ abstulistis.si rem seruassem.
Fuit ubi negotiosus essem.as.an tu te bene rem publicam
Aut amoris a ia lege habere posse postulas.qn tu ociosus fias.
di. Illa haud ego habui publicum.peruorse interpretaris.
Nam aduorsum legem amem ob meã scripturã pecudem accipit.
Fierique.as.idem quod te facis:faciunt rem male gerentes ubi non

Est scriptura unde dent:incusant publicanos.di.maleuertit
Res pecuaria mihi apud uos.nunc uicissim uolo habere
Aratiunculã pro copia apud uos.ast.non aruus hic qui arari soleat
Sed pascuus est ager.si rationes habituros
Ad pueros ire melius est.nunc nos habemus publicũ:illi alii
Sunt publicani.di.utrosq; percognoui probe idem
ast. Istoc poltu ociosus.cũ illic & hic peruorsus es.sed utris
Cum re esse mauis.di.procatiores estis uos.sed illi periuriosi.
Illis perit quicquid datur.neq; ipsis apparet quicq̃
Vos saltem siquid quæritis:& bibitis:& comestis.
Postremo illi sunt improbi.uos neq̃ & gloriosi.maleq;
In nos illis.ast.ea omnia tibi dicis dinarche.& nostram
Et illorũ uicem.di.quid istuc.ast.rationẽ dicã.qa qui
Alterũ incusat probri.ipsum se intueri oportet.
Tua nobis sapiens nihil habes.nos neq; abs te habemus.
di. O astaphiũ haud istoc mõ solita es me ante appellare:
Sed blande.cũ illuc quod apud uos nunc est:apud me haberẽ.
ast. Dum uiuit.hoiem noueris.ubi mortuus est.quiescas
Te dũ uiuebas noueram.di.an me mortuũ arbitrare
ast. Qui potis est amabo.planius qui antehac amator sũmus
Habitus ẽ:istunc ad amicã uerius uerimonia referre.
di. Vestra hercle factũ iniuria.quæ pperaueritis olim rapere
Ociose oportuit.diu ut essem incolumis uobis.
ast. Amator similis est oppidi hostilis.di.quo argumento est ast.quam
primũ expugnari potis est amator.optimũ est amicæ.di.& ego fateor
Sed longe aliter est amicus atq; amator.certe hercle q̃ueterrimus
Amomini optimus amicus.non hercle occiderunt.mihi etiam
Fundi & ædis.ast.cur obsecro ergo ante hostiũ p ignoto alieno
Que astas.i intro haud alienus tu quidẽ es.nã ecastor neminem
Hodie mage amat corde atq; animo suo siquidem habes fundũ
Atq; ædis.di.in medio sunt linguæ sitæ uestræ atq; orationes.
Corda be la sunt sita atq; acerbo aceto linguis dicta dulcia
Datis.corde amare factis amantis.siqd non danunt:at.non didici
Fabulare.di.nõ istæc mea benignitas docuit te fabulari.ast.sed istos
Qui cũ geniis suis belligerant parce pmi.di.mala es atq; eadẽ quæ
Soles inlecebra.ast.ut expectatus peregre aduenisti.nam obsecro
Cupiebat te hera uidere.di.quid tandẽ.ast.te unũ ex omnibus amat
di. Euge.funde & ædes per tempus subuenistis mihi.se.qd ais
astaphiũ:ast.quid uis
di. Est ne intus nũc phronesium.ast.tibi quidẽ intus.di.ualet.as.imo

Aedepol melius iã credo fore:ubi te uidebit.
di. Hoc nobis uitiũ maximũ ẽ:cũ amamus:tunc perimus.
Si illud quod uolumus dicitur palam cũ mentiuntur:
Verꝫ esse inscíti credimus.ne ut in æstu mutuãtur ira:
ast. Eia haud ita ẽ res.di.ain tute amare.ast.immo unice unum
di. Peperisse eã audiui.ast.ha obsecro tace dinarche.di.qd iam.
ast. Horresco misera mentio quotiens fit partionis.ita pœne
Tibi fuit phronesiũ i intro amabo.
Vise illã atqꝫ operire ibi.iam exibit nam lauabat:
di. Quid ais tu quæ nunq̃ fuit prægnans :qui parere potuit
Nam equidem uterum illi:quod sciam:nunq̃ extumere sensi.
ast. Celabat metuebatque te:ne tibi persuaderes ut abortioni
Operã daret:puerũque lite necaret.tum pol isti puero quidem
Est pater babylonienſis miles.cuius nunc ista aduentũ expetit
Immo abeo ut nunciatust iam hic adfuturũ aiunt eum nõdum
Aduenisse miror.di.ibo igit intro.ast.quippini tam audacter.quam
Domũ ad te:nam tu ædepol noster.sed iam nunc dinarche
Quam mox te recepisti.iam hic ero.ppe est:profecta quo sum
di. Redi uero actutũ.ego interim te apud uos opperibor.

Astaphium ancilla.

A ha ha hercle quieuit.qa introiuit odium tandẽ sola sum.
h Nunc quidẽ meo arbitratu loquar libere:quæ uolam:
Et que lubebit huic hominẽ amanti me hera apud nos dixit
Veniã de bonis nam fundi ædes obligatæ sunt ob amoris prandiũ
Verꝫ apud hunc me hera cõsilia sũme loquitur libere:magisqꝫ
Adeo ei consiliarius hic amicus est q̃ auxiliarius.
Dum fuit dedit.nunc nihil habet.quod habebat nos habemus
Istinc id habet:quod nos habuimus.humanum facinus factũ est
Actutum fortunæ solent mutarier.uaria uita est.nos diuitem
Eum meminimus.atqꝫ isti pauperes nos.uertere sese memoriast
Vices sic.quid ita miretur si eget:necesse est nos patier a uita
Aequum factũ est.piaculũ est misereri nos hominum
Rem malegerentiũ.bonis esse oportet dentibus lenam probam
Adridere quisquis ueniat:blandeqꝫ alloqui.male corde
Consultari.bene loq.lingua meretricẽ esse similẽ sentis condecet
Quemquẽ hominẽ attingerit:profecto aut malũ aut damnũ
Dari.nunq̃ amatoris meretricẽ oportet caulam noscere.
Quin ubi nihil det:pro infrequente eũ mittas militia domũ:
Nec unq̃ quisq̃ probus erit amator:nisi qui rei
Inimicust suæ.nugæ sunt.nisi quod modo cum dederit

Dare iam iubeat denuo is amatur. hic apud nos: q quod edit
Iocatus datum. dum habeat tum amet. ubi nihil habeat.
Alium quæstum cæpiat. æquo animo ipse si nil habeat
Aliis qui habent det locum probus est amator: qui
Relictis rebus rem pdit suam. at nos male agere prædicant:
Viri solere secum. nosq; esse auaras. qui si nunquã
Alienos agimus tandem. nam ecastor nostri. q̃ satis dedit
Suæ quisq̃ amicæ amator. neq; pol satis accepimus.
Neque ulla satis poposcit. nam quando sterilis est amator
Satis si negat se habere quod det soli nec satis accipimus.
Satis cum quod det non habet. semper datores nouos
Oportet quærere: qui de thesauris integris dona
Danunt. hui ut hic agrestis est adolescens: qui hinc abit
Nimis pol mortalis lepidus: nimisque probus dator
Sed is clam patre etiam hanc noctem illac
per hortũ transiliuit ad nos. eũ uolo conuenire.
Sed est huic unus seruus uiolentissimus.
Qui ubi quanq; nostrarum uidet ppe ædis hasce egrediens
Item ut de frumento anseres clamore absterret: & abigit.
Is item est agrestis. sed fores quicquid est futurum feriam.
Ecquis huic tutellam ianuæ gerit. ecquis intus exit.

Stratilax seruus. Astaphium ancilla.

Vis illic est q tam pterue nostras ædis arietat.
q Ego sum respice ad me. st. qd ego. ast. nõne ego uideor te tibi.
Ast. Quid tibi ad hasce accessio est ædis ppe: aut pultatiost
Str. Salue. str. satis est mihi tuæ salutis: nihil moror. non saluco.
Ast. Aegrotare malim q̃ esse tua in salute sanior
At uolo scire quid debet hic tibi nostræ domi. ast. comprime.
Spo meam qdem hercle. tu quem solitas comprimas.
Str. Imprudens perridiculũ ut rustico suadet stuprum
Iram dixi. str. ut esse cœpisti fidẽ si ẽ una altera. ast. nimis hic
Ast. Quidẽ truculentus. str. pgin male loqui mulier mihi.
Quid tibi ego aũt dico. Str. qa enim me truculentũ noies
Ast. Nunc adeo nisi abis actutũ: at dicis quid quæras. scito
Iam hercle ego hic te mulier: quasi sus catulos pedibus
Proteram. ast. rus meq; hic qdem est pudendũ: & uero
Clurinũ pecus. str. aduenisti huc subtentatũ exorna.
Quia tibi insuaso infecisti propudiosa pallulam. an eo
bella es quia cœpisti arma? aduenias. nũc places.
Cum me illi uelim mẽtiri. dices quid quod te rogo

Mancupium:qui accipias gesta teeũ.hæ nos an uos
Dignos dant.lauiniæ hic sunt quas habes uictorias.
Ast. Ne attigas me.Str.tangam ita me amabit sarculum
Vt ego me ruri iam examauerim patulum moueri
Cunq; ita noctẽ in stramentis pernoctare perpetem
Quam tuas centũ cœnatas noctes mihi dono pari
Rus tu improbras ut nacta es hoiem.quẽ pudeat probri
Sed quid apud nostras negocii mulier ẽ ædis tibi
Quid tu hoc occurras in urbẽ.quotiens cũq; aduenimus
Ast. Mulieres conuenire uolo uostras.str.quas tu mulieres
Mihi narras:ubi musca nulla fœmina ẽ in ædibus:nulla istinc
Mulier habitat:rus inquã abi erunt abi.ast.quid clamas insane.
Str. Abire hinc ni propera grandigras.iam ego istoc fictos
Compositos.crispos cinnos tuos unguentatos usq; ex cerebro
Expellam.ast.quanã grã.str.qa adeo foras nr̃as iunctas audes
Accedere.qaq; istas buccas tam belle purpuristatas habes
Ast. Erubui mecastor misera ppter clamorem tuũ.Str.ita ne erubuisti
Quasi uero corpori reliq̃ris tuo potestatẽ coloris ulli capiẽdi mala
Buccas rubriceta omne corpus intinxit tibi.pessume estis.ast.qd est
Quod uobis pessume hæc.Str.scio ego plus:q̃ me arbitraris scire.
Ast. Quid id ẽ obsecro qd̃ scias.Str.herilis noster filius apud uostrã perit
Vtpastute eũ iniiciatis in malam fraudẽ:& præmiũ.
Sanus si uidear edicã.ast.dicis cõtumeliã.nemo hominũ
Hic pire solet.apud nos res pdunt suas:ubi pdiderũt
Res:abire hinc si uolũt uti ius licet:ego nõ noui adulescentẽ
Vestrũ:Str.ueron.ast.serio? Str.qd maceria illa ait in horto
Quæ ẽ:quæ in noctes singulas latere fit minor.qua is ad uos
Damni permensus uiam est:ast.nõ mir̃ uetus est maceria lateres
Si ueteres ruunt.Str.ain tu male lateres ueteres ruere:nunquã
Edepol mihi quisq̃ homo mortalis posthac duarũ rer̃ creduit.
Ni ego uesta hero amaria facta denarrauero.ast.ẽ ne ille
Violentus.Str.suã non enim ille meretriculis muniendis rem
Cogit:uer̃ parsimoniæ duriciæ æq; quæ nunc duo sciã.
Exportatur pessumũ.hem tuos exungula.male uiuitis.
Ego ne hic musitẽ.iam enim eccere ibo ad forum:atq; hæc
Facta narrabo seni.neq; istuc in se gestit.ast.ergo coget exanimem
Mali.si ecastor hic homo sinapi uictitet:non censeam tamesse
Tristem posse.Str.at pol ero beneuolens uti estis uos.astauerũ ego
Illũ:quãq̃ uiolentust.spero immutaui põt blandimentis
Ornamentis cæteris meretriciis.uidi ecqdem iumentũ ex

indomito domitum
Fieri atq; alias beluas:nunc ad heram ire uidebo eccũ odiũ
Progreditur meũ.tristis exit.adconuenire etiã hic dũ phronesiũ.

Dinarchus.Astaphium ancilla.

di. Iscis ego credo qui usq; dum uiuont lauant:minus diu
p Lauare:q̃ hæc lauat phronesiũ.si proinde amentur
Mulieres diu q̃ lauant.oẽs amatores balneatores sient:
ast. Non quis parũ pdurari:opperitier.di.quin hercle lassus iam sum
Durãdo mis.ast.mihi quoq; p̃ lassitudie opus ẽ lauare.di.sed obsecro
Hercle astaphiũ intro hac nuncia me adesse cui pperet suauiũ
Vt satis lauerit.ast.licet.di.audin etiã.ast.qd uis.di.di.me
perdunt qui te reuocaui.nõ tibi dicebã i modo.ast.quid iam
Reuocabas.di.iprobus nihiliq; homo q tibi mille passus pepit moræ:
Sed qd hæc hic autẽ tãdiu ante ædis stetit:nescio quẽ præstolata est
Credo militẽ illum student.iam quasi uulturii triduo prius
prædiuinant quo die esuri sient.illũ iniant oẽs illi est
Aius oibus.me nimio magis respiciet:ubi is huc uenerit
Quã ũ hinc ducentos ãnos fuerim mortuus.uerũ seruire suaue ẽ
Vẽ misero mihi post actum plector.qa ante partũ perdidi
Verũ nũc si qua mihi obtigerit hereditas magna atq; luculenta
Nũc postq̃ scio dulce.atq; amarũ qd sit es pecunia.ita ego illã
Aedepol seruẽ itaq; parce uictitem.ut nulla faxim cis dies
Paucos siet.ego istos.qui nunc me culpant confutauero
Sed adsentio aperiri fores quæ absorbent qcqd uenit ĩfra pessulos

Phronesium.Dinarchus.

Vm tibi nã amabo ianua ẽ mordax mea.quo introire
n Metuas mea uoluptas.di.feruide ut tota floret ut oleum
Nitide nitet:phr.q tam infacetus lemno adueniẽs:qd ue
Non des amicæ dinarche suauiũ.di.uah uapulo hercle
Ego nunc.phr.atq; adeo male.quo te auortisti.di.salue
Phronesiũ.phr.salue hic ne hodie cœnas:saluus cũ aduenis!
di. Promisi iube.cœnabo ubi tu iusseris.ph.hoc me libente facies
di. Aedepol me magis.nempe tu heris hodie mecũ mea phronisiũ
phr. Velim si fieri possit.di.cedo soleas mihi pperate afferte
Mensam amabo:phr.sanũ es.di.non ædepol bibere possum iam
Ita aio malest.phr.mane aliqd fiet cibi:di.sparsisti
A quã.iam rediit aius.deme soleas.cedo uiuũ
phr. Idẽ es ecastor qui soles sed dicas mihi bene nã ambulasti
di. Huc qdẽ hercle bene.qñ tui uidendi est
Copia.phr.cõplectere libens.di.at hoc est melle dulci dulcius.

Hoc tuis fortunis iuppiter præstant meæ.
Da nūc suauiū.phr.īmo uel decē.utinā istoc paup essem:
di. Plus pollicere q̄ ego a te postulo.utinam a principio
Rei ité parsissem meæ.ut nūc reparcis suauiis.phr.siqd tibi
Cōpendi facere possim factā.di.ædepol uelim iam auertisse
Iam pol mihi qdem atq̄ oculis meis.phr.nū tibi sordere uideor.
di. Non mihi qdem.ueq̄ tempestas memini quondam fuit.
Cū inter nos sorderemus alteri sed qd ego facinus audiui
Adueniens tuū:qd̄ tu hic absente me noui negocii gesseris.
phr. Cunq̄ bene præuenisti:sane gaudeo tibi mea cōsilia sumas
Semp credidi eqdē nec peperi pueq̄:nec prægnans
Fui ueq̄ adsimulaui:me esse prægnantē:haud eram.
di: Quæ ppter mea uita.phr.ppter militem babyloniensem:
Qui quasi uxorē sibi me habebat ānō uno:dum hic fuit.
di. Ego senserā.sed quid istic.cui rei item adsimulare retulit.phr.ut
Esset aliqui si aquæ usq̄ ē &redimiculū.reuersionē ut ad me faceret
Denuo nunc huc remisit nup ad me epistulā:sese expertuq̄:
Quāti sese penderē siqd peperissem educarē tollerē bona sua me
Habiturū oia esse.di.auscultо libens.qd deniq̄ agitis? phr.mater.
Ancillas iubet.quoniā iam dicimus mensis aduentat prope.
Aliā aliorsum ire.præmandare & quærere pueq̄ aut
Puellam.q supponant mihi.qd multa uerba faciā tonstricē
Syrā nouisti nostrā quæ erga ædem sese habet.di.noui
phr. Hæc una opa circūit per familias pueq̄ uestigat clanculū ad me
Detulit datū sibi esse dixit:mercis male.eū.di.nunc non illa
peperit? quæ peperit prior.sed posterior.phr.ordine omnē rē tenes.
Nūc ut præmisit nūciū miles mihi nō multo post hæc aderit
di. Nunc tu te interim q̄si puerpera hic pcura.phr.quippini ubi sine
Labore res geri pulchre pōt ad suū quēq̄ æquū ē quæstum
Esse cali.dū.di.qd me futuq̄ est.quando miles
uenerit:relictus neabs te uiuam
phr. Vbi illud quod uolo habebo ab illo:facile inueniā quo modo
Diuortiū & discordiā inter nos parē.post id ego totū tecū
Mea uoluptas usq̄ æro assiduo.di.īmo.hercle uero accubuo
Mauelim:qn dis hodie sacruficare pro puero uolo adscititio
phr. Immo hercle uero qnto die qd̄ fieri oportet censeo
Non audes aliqd̄ mihi dare munus ciuiliū lucrū.di.hercle
Videor facerē mihi uoluptas me heia ubi qppiam me
posces.phr.at ego ubi abstulit.di.iam faxo hic aderit.seruolum huc
Mitā meū.phr.sic facito.di.qcqd aūt erit boni cōsulas

phr. Ecastor munus te curatur: scio. ut cuius me non pœniteat
Mitte mihi. di. nũ qppiã me uis aliud. phr. ut quando otium
Tibi sit me reuisas. di. ualeas. phr. uale. di. proh di imortales non
Amantis mulieris sed sociæ unanimantis fidentis fuit:
Officium facere. qd mõ hæc facit mihi. suppositionẽ pueri
Quam mihi credidit germanæ quod sorori nõ credit soror
Ostendit mihi iã sese medullitus: se infidelem nũquã
Dum uiuat fore ego ne illam ut non amẽ? ego ne illud nõ bene uelim
Me potius non amabo quã huic deũt amor ego isti nõ munus mittam
Iam mõ ex hoc loco iubebo ad istam quinq; perferri minas
præterea obsonari dũtaxat hic mina multo illi potius bene erit
Quæ bene uult mihi: q̃ mihimet oia quæ mihi facto mala.

Phronesium meretrix.

Vero isti date mammã. ut miseræ matres sollicitæq;
p Ex aio sunt cruciantq; ædepol cõmentũ male
Cũq; eã rẽ in corde agito: nimio minus perhibemur
Malo q̃ sumus igenio. ego prima de me modo dicta dictito
Quanta est cura in aio. quantũ corde capio dolorem:
Dolus ne occidat morte pueri. mater dicta quod sum. eo magis
Studeo uitæ quæ hoc ausa sum. tantundẽ dolũ adgrediar
Lucri cã auara probrum. sum executa alienos dolores
Mihi supposui. nullam rem oportet dolose: adgrediri: nisi
Astute accurateq; exequare: uosmetiã uidetis ut ornata
Incedo puerperio. ego nunc me esse ægram adsimulo
Male quod mulier facere icœpit. eius nisi efficere ppetrat
Id illi morbo: id illi senio est. ea illi miseræ miseria est
Si benefacere incœpit. eius enim cito odium percipit
Nimisq; paucæ sunt defessæ maleq; facere occeperent
Nimisq; pauce efficiunt. siqd occeperint benefacere.
Mulieri nimio malefacere melius est onus: q̃ bene
Ego qd mala sum. matris opa mala sã & meapte malitia
Quæ me grauidã eẽ adsimulaui militi babylonio. eã nunc
Malitiã accuratã miles iueniat uolo. istic haud multo post
Credo aderit. nũc prius precauero sciens cumq;
Ornatu ut grauida quasi puerperio cubem. date mihi
Huc eiectã atq; ignem in aram ut uenerer. uicinã meam
Hic apponite: atq; abite ab oculis. operæ preciũ face ut
Accũbam. accede adiutare sic decet puerperam. soleas
Mihi date pallium mice in me huc archilis. ubi est astaphiũ
Fer huc uerbenã mihi thus & bellaria. date aquã manibus

Nunc ecastor ut ueniret miles uelim.
Stratophanes miles.phronesiū meretrix. Staphiū ancilla
E expectetis spectatores meas pugnas d.m prædicem
n Manibus duellis prædicare soleo haud in sermonibus.
Scio ego multos memorauisse milites mendaciā
Et homeronidam & postilam illi memorari potest.
Qui & conuicti & condemnati falsis de pugna sient
Non laudandus est qui plus credit.quæ audit.q̄
Quæ uidet.num placet cū illi plus laudant:quæ audiunt
Quā quæ uident.pluris est occulatus testis:unus q̄ auriti
Decem:qui audiunt audita dicunt.q uident plane sciunt
Non placet quē scurræ laudant manipularis musitant
Neque illi quoq̄ lingua gladioq̄ aciem præstringit domi
Strenui nimio plus prosunt populo:q̄ arguti & cati
Facile sibi facunditatem uirtus arguta inuenit
Sine uirtute argutū ciuē mihi habeā pro præfica
Quæ alios conlaudat eabse se uero non pōt.nunc
Amicam decimo mense post athenas atticas uiso
Quā grauidam reliq meo compressu.qd ea agat
phr. Vide qs loqtur.asta.iam propinquat miles mea
Phronesium tibi adest stratophanes
Nunc tibi opus egram ut te adsimules:phr.tace.
Cui adhuc ego tu malā emonet ruri a me maficio
Vincerest repperit mulier ut ego opinor uina dea aut
Hoiem ut uolo.Str.euge astaphiū eccam mihi
Aduorsum.phro.salue ecastor stratophanes uenire saluū
St. Scio sed peperit ne obsecro phronesium.ast.peperit puerq̄
Nimium lepidum.str.ecqd mihi similis est.ast.rogas.
Quin ubi natust machæram & clipeum poscebat sibi
St. Meus est scio iam de argumentis nimium quidem similis est
Ast. pape iam manust.st.iam ne lectat legionem quā spoliare
Velit.ast.here nudiusqntus natus qdē ille est.sta. qd postea
Inter tot dies quidē hercle iam actum aliquid oportuit
Quid illi ex utero exicio st priusq̄ poterat ire in prœliū
Ast. Consequere atq̄ illam saluta & gratulare illi.st.sequor
phr. Vbi illa obsecro est quæ me hic reliquit ab se:abisti
Ast. Adsum adduco tibi exoptatū stratophanē.ph.ubi is est obsecro
St. Mars peregre adueniens salutat nerienem uxorem suam.
Cum tu recte prouenisti cumq̄ es aucta
Liberis gratulor.cū mihi tibiq̄ magnum dedisti decus

phr. Salue qui me interfecisti pene & uita & lumine. quiq;
Mihi magnos dolores per uoluptatem tuam condidisti in corpus:
Quo nũc etiã morbo misera sum. St. eia quã ob rẽ mea uoluptas
Tibi obuenit labos iste. filiũ peperisti: q edis spoliis opplebit tuas
phr. Multo ecastor magis oppletis opus est tritici granariis. næ illæ priusq;
Spolia capiat hinc nos extinxit fames. st. habe bonũ animũ
phr. Sauiũ sis pete hinc ab me nequeo caput
Tollere. ita do. itaq; me ego doleo
Neq; iam queo pedibus mea sponte ambulare: sta. si me ex medio
Mari sauiũ petere tuũ iubeas: petere haud pigeat me.
Id ita esse experta es. nũc experiere mea phronesiũ me te
Amare: adduxi ancillas tibi eccas ex syria duas. istas dono
Adduce hoc tu istas. sed reginæ domi suæ fuere ambæ
Ver; patriam ego excidi manu. his te dono. pœnitet
ne te quod ancillæ sunt.
phr. Iã: qn etiam superducas quæ mihi comedant cibũ. st. hoc quidem
Hercle si ingratunst donũ cedo tu mihi istam puere pallulam.
Mea uoluptas attuli eccã pallulam ex pari gratia tibi tene tibi.
phr. Hoccine mihi ob labores tantos tantillũ dari. str. peri miser
Iam auro contra constat filius etiãnum nihilipẽdit. addit purpurã
Exorat tibi attuli tuas ponto amœnas. tene tibi uoluptas mea
Accipe hoc. abduce hasce. in cõspectus uestras. phr. & qdem has
Me nihil castor. neq; me res. Stra. nihil ne huic sat est? ne unũ uerbũ
Quidẽ dixit. uiginti minis uenire illæc posse credo dona: quæ ei
Dono dedi: uehementer mihi nunc est irata. sentio: atq; intelligo
Verũ adibo. quid ais nunc tu? nũne uis me uoluptas mea
Quo uocatus sum ire ad cœnã: mox huc cubitum iuero.
Quid taces? planissume ædepol perii. sed quid illuc boni est.
Quis homo est. qui inducit pompã tantã: certunst quo ferant
Obseruare. huic credo fertur. ver; iam scibo magis.
Geta. Stratophanes miles phronesium astaphiũ
Te ite hac simul mulieri damnigeruli foras gerrones
i Bonor; exagogæ. satin se quis amat nequid quin
Nihilis itaq; improuise partibus expoliat
Nam hoc qui scitã: nequis id quærat ex me. domi sit quæ facit
Improba facta amator qui bõa sua pro stercore habet foras
Iubet ferri. metuit publicos. mundissimunst. puras sibi esse uolt
Aedis. domi qcquid habet pditur exeo. quãdo qdem ipsus
perditust. secreto hercle quidẽ illum adiutabo: neq; mea qdẽ
Opera unq; nihilominus propere q; potest petibit

Nam iam de hoc obsonio de mina deminui modo quinq;
Nūmos mihi detraxi partē herculaneā. nā hoc adsimile est
Qui uasi de fluuio q aquā deriuat sibi. nisi deriuetur tñ
Oīs aqua abeat in mari. nā hoc in mare abiit miserecq;
periit sine bona omni gratia. hæc cū uideo fieri. suffuror
Suppilo de præda prædam capio meretricē ego itē esse reor
Mare ut est. quod des deuorat nunq̄ habundat. hoc saltem
Seruat me cū illi subest apparet. des quantū uis nusquā
Apparet: neq; datori neq; acceptricæ. uelut meretrix meū herq;
Miserum sua blanditia intulit in
pauperiē. priuauit bonis. luce honore. atq; amicis.
At at eccam. adest propinque. credo audiuisse hæc me loqui
pallida est. ut peperit puerum alloquar quasi nesciam. iubeo
Vos saluere. phr. noster geta. qd ais ut uales. Geta. ualeo & uenio
Ad minus ualentem. & melius. q ualeat. fero. herus meus ocellus
Tuus ad te ferre me hæc iussit tibi dona quæ uides. illos ferre.
Et has quinq; argenti minas. phro. pol. haud perit. quod illum
Tātum amo. getta. iussit operare. ut hæc grata haberes tibi.
phr. Grataq; ecastor habeo. iube auferri itro hæc ad me
Ecqd auditis ecquæ tam imperat suis. get. nolo auferant
Desiccari iubet. phr. ipudens me castor. quanti est negotii
Ge. Tu bona fide. tu ne ais impudentē me esse ipsa: quæ sis stabulū
Flagitii. phr. dic amabo te ubi est dinarchus. ge. domi
phr. dic ob hæc dona
Quæ abmiserit. me illū amare plurimū oīum hoīum
Erga eūq; honorem cumq; habere omnium maximum
Atq; ut huc ueniat obsecrare. ge. ilicet. sed quisnā illic homo est
Qui ipsus secum est tristis animo hercle homo est suo miser.
Quisqs est: dignus est me castor. phr. ecquid est nō
nouisti obsecro
Qui illic apud me erat huius pater. usq; ad ientaculum
Iussit ali. mansi auscultaui. obseruaui. quem pernam noui
Hominem. nihil illicq; est illic est me intuētur gemens.
Traxit ex intimo uentre suspirium hoc. uide. dentibus
Frendit icit. femur. ge. num obsecro nam ariolus. qui ipsus
Se uerberat. St. nūc ego meos aīos uiolentos meamq; iram
Ex pectore iam promam. loquere unde es tu
Cuius es: cur ausus inclementer mihi dicere. get. lubido est.
Str. Istuc ne mihi responsas. ge. hæc non ego te floccifacio.
Str. Quid tu: cur ausa es aliū te dicere amare hominē. ph. libitunst

Str. Ain tandem istuc primum experiar tũ tantuli doni causa:
Holerum.atq; æscarũ.& poscaq; mæchum malachum
Cincinnatum .umbratilocum tympanotribam amas
Hoiem nõ nauci:quæ hercles.ge.meo ne hero tu improbe
Et maledicere audes fons uitii & peiuri. Str.uerbũ unũ
Adde istoc.iam hercle ego te hic affatim officiam.ge.tange
Modo.iam ego te hic agnum faciam & mediũ distruncabo.
Si tu in legione bellator ciuis.at ego in culina aues.
phr. Si æquũ facias.aduentores meos non incuses quorum mihi
Dona accepta & grata habeo:tuaq; ingrataq; quæ abs te accepi.
Str. Tũ pol ego & donis priuatus sum & peri.ph.plane.istuc est
Quid nunc ergo hic odiose es confessus omnibus te iis
Str. Peri hercle hodie:nisi hunc a te abigo.ge.accede huc mõ
Adi huc modo.str.etiam scelus minitare:quem ego
Affatim iam iam concipilabo:quid tibi huc uentio est!
Quid tibi hanc aditio est!quid tibi hanc notio est inquã
Amicam meam!emoriere otius:si manu uiceris
ge. Quid manu uicerim!Stra.fac quod iussi.mane.iã.ego te hic
Affatim conficiam.ge.occidi optumũ est.captio est.istam
Machæram longiorẽ habes:q̃ hæc est.sed herum
Sine dum petere:siquidẽ belligerandum est tecum.
Ibo domum ego.tecũ bellator arbitrum æquũ cœperim
Sed ego cesso mi hinc amouere uenire.dum saluo licet

Phronesium meretrix miles.Stratophanes.

Ate iam soleas atq; me intro actutũ ducite:nam mihi de uento
d Miseræ condoluit caput.Str.qd mihi futur; ẽ.cui duæ ãcillæ
Dolent:quibus te donaui.iã ne abisti. hem sic dat. quo pacto
Excludis quæso esopitius planius q̃ exclusus nunc sum pulchre
Ludificor.sine quantulo mihi opere nũc psuaderi potest.ut ego hisce
Suffringam talos.totis ædibus num quippiã auarum.
ut ad mores mulierum
Rost q̃ filium peperit.aios substulit.nũc quasi mihi dicat hæc te
Iubeo.neq; uolo itroire in ædis.at ego nolo.nõ eo:ego faxo
Dicat me in diebus pauculis crudum uirum esse.sequere
me hac:uerbum fat est.

Strabax adolescens.Astaphiũ ancilla.Stratilax.

Vs mane dudum hinc ire me iussit pater.ut bubus
r Glandẽ prãdio depromerẽ.post illoc ueni:q̃ aduenit
Si dis placet ad uillã:argentũ meo q debebat patri
Qui ouis tarentinas erat mercatus de patre.quærit patrem

Dico esse in urbe.interrogo quid eũ uelit homo cruminã
Sibi de collo detraxit.minas uiginti mi dat accipio libens
Condo in cruminã.ille abiit:ego perpere minas ouis
In crumina hac in urbem detuli.fuit ædepol mars
Meo iratus patri.nã oues illius haud longe absunt a lupis
Nunc ego istos mondulos urbanos amasios.
Hoc ictu exponã atq; omnes eiiciã foras eradicare est
Certũ cum primis patrẽ.post id locorũ matrem.nũc
Hodie efferã ad hanc argentũ q̃ mage amo quã
Matrem meã.tat ecquis nulla est:ecquis aperit hoc ostiũ:
ast. Quid istuc alienũ est amabo mi strabax.q nõ extemplo
Intres an ne oportuit ita te quidẽ.qui es familiaris.str.ibitur
Ne me morari censeas.asta.lepide facis

Stratilax Astaphium.

str: Irum uidetur ruri herilem filiũ strabacẽ nõ redisse.nisi si
m Clanculũ conlapsus est hic in corruptellã suã.asta.iã pol hic
Me iclamauit si aspexerit.str.nimio minus seuos iã sũ astaphiũ
Quã fui.iam non sum truculentus.noli metuere quid uis.
asta. Quid.tuã expecto truculentiã.Str.dic impera mihi.quid tibi
Et quo uis modo.nouos omnis mores habeo ueteres perdidi.
Vel amare possũ:ueletiã scortũ ducere.asta.lepide me castor
Nuncias:sed dic mihi an & parasitũ te fortasse ducere
str. Intellexisti lepide quid ego dicerẽ.heus tu iam postq̃
In urbem crebro conuenio:hic factus iam sum cauillator
Probus.asta.quid id est ambo.istæc ridicularia.cauillationes uis
Opinor dicere.ita ut pauxillũ differat a cauillibus.sequere
Intro me amabo mea uoluptas.Str.tene hoc tibi.rabonẽ habeto
Vt mecũ hac nocte sies.ast.peri rabonẽ quã esse dicã
str. Hanc beluã.asta.quin tu arabonẽ dicis.str.ita facio lucri
Vt prænestinis conea est ciconia.asta.sequere obsecro.str.strabacẽ
Hic opperiar modo si rure ueniat.ast.is qdẽ apud nos est.hic strabax
Modo rure uenit.str.prius ne q̃ ad matrẽ suam.heu ædepol
asta. Hominẽ nihili.asta.an ne autẽ ut soles iam ne.str.nihil dico
Intro amabo.cedo manũ.str.te ne in tabernã ducor
Deuorsoriam ubi male accipiar mea mihi pecunia

Dinarchus adolescens.

Eq; gnatus est.neq; progignetur:neq; potes reperier
n Cui ego nũc dictũ aut factũ melius q̃ mihi esse uelim
Di magni ut ego lætus sũ.& lætitia differor.ita ad me
Magna nũciauit chiamus hodie gaudia.mea dona de

Amata acceptaque habita esse apud phronesiũ.cũ hoc iam
Volupest tum hoc nimio magnæ mellíniæ mihi:militis odiosa
Ingrataq; habita totus haudeo.mea pila est:si repudiatur
Miles:mulier mecũ perit saluus sum
Quia pereo.si nõ peream plane esuriam nunc speculabor.
Quid tibi agatur:quis ea intro:qui foras ueniat.procul
Hinc obseruabo:miles quid facturus fuat
Quia nihil habeo unum animos monuit mihi omnia agam precario

Ancilla:Adolescens.

Epide efficiã mea hera officiũ.inde intus modo ut tu tuũ
Item efficias.ama id quod decet rem tuam estum ex inani
Nunc dum isti lubet dũ habes tempus ei obsecundes.
prome uenustatem amanti tuam.ut gaudia compares
Ego interim hic restriticis præsidebo.iste dũ sic faciat domũ
Ad te exagogam.& quẽq; interim istuc ad uos
Qui sit hodie intromittã.tu perge ut lubet.ludin istos.

di. Quis est iste astaphiũ.indica qui perit.asta.amabo hiccine
Tu eras?di.molestus ne sum?asta.nũc magis q̃ fuisti nã nisi quin
Nobis usust:nobis molestus.di.sed obsecro da mihi operã ut
Narrẽ quæ uolo.di.nam quid est.asta.mea refert nõ mus sed
Intus bolos quos dat.di.qd amator nouus quispiam?

asta. Integrũ & plenũ adortast thesaurũ.di.quis est

asta. Eloquar.sed diu taceto.nouistin tun hunc strabacẽ.di.quid ni

asta. Solus sũmã habet hic apud nos.nunc is est fundus nobis.
Animo bono male gerit.di.perii.hercle ego idẽ.ast.stultus es
Qui facta infecta facere uerbis postules thetis quoq; etiã
Lamentando lausũ fecit filio.di.nõ ego nunc intro
Ad uos mittar.ast.quid num miles magis?di.quia
Enim plus dedi.ast.plus enim est intromissus:q̃ dabas
Sine'uicissim.qui dant operã:oblitos quod dant:operã utier.
Litteras didicisti.quando scis sine alios discere.

di. Discant.dũ mihi cõmentari id liceat ni oblitus siem
Quod dedi.ast.interea magister dũ tu cõmentabere
Volt interim illã indidẽ cõmentari.qui rem acciperet
Identidem:di.dedi equidẽ hodie hei quinq; argenti deferri
Minas præterea unã inobsonatũ.asta.idem istoc delatũ scio
De eo nunc bene sum tua uirtute.di.ĩmo & inimici mei
Bona istæc edent.mortuũ hercle me.q̃ ut id patiar
Mauelim mihi inimicos inuidere.q̃ me inimicis meis
Nam inuidere alii bene esse.tibi male esse miserũ est

Quid inuident egent.illis quibus inuidetur rem habent
asta. Sultus quidē es operire.di.quid iam.ast.quia pol mauelim nūc licet
di. Da obsonii me participē fieri.ast.si uolebas participari:auferres
Dimidiū domū.nam idem ut acheronti hic ratio accepti
Scribitur.intro acceptū quando acceptunst.non potest
Ferri foras.bene uale.di.siste.as.omittes me.di.omitto intro.as.ad te
Quidē.di.imo istoc ad uos.ast.iri nō potest.di.imo potest
Experiri sine.ast.imo opperire.uis est experiri
Dicam adesse nisi occupatast.di.resiste hem frustra fit.redin.
ast. At non redeam.si uocat me:quæ in me potest:plusq̄ potest
Vno uerbo eloquere.di mitti me intro.ast.mendax es abi
di. Vnum aiebat.ast.stridia dixti uerba atq̄ mendacia.
di. Abiit intro.induit ego ut hæc mihi patiar fieri.iam hercle
Ego tibi incelebra ludos faciam clamore in uia.quæ
Aduersum legem accepisti plurimis pecuniā
Iam hercle apud omnes magistratus faxo:erit nomē tuū
Post id ego in te manū iniiciam quadrupus uenefica
Suppostrix puerq̄ ego ædepol tua probra aperibo omnia:
Nihil me.perdidi omne quod fuit.fio impudens.
Nec mihi adest ad aliū pensi.iam quos capiā calceo.sed quid
Ego hic clamo quid si me iubeat intromittier conceptis me non
Facturū uerbis.iurem si lenit.nugæ sunt.si stimulos pugnis
Cædis.manibus plus dolet.de nihilo nihil ē irasci:quæ te non
Floccifacit.sed quid hoc est proh di īmortales callidem uideo senem
Alterā tonstricem huius:alterā ancillā suam:meus qui adfinis
Fuit:ancillas duas constrictas ducere pertimui postq̄
Vna cura cor meū mouit.modo timeo:ne me malefacta antiqua
Mea sine iueniā oia. Calli.senex Ancilla.ii.Dinarchus adolescēs
Gon tibi maledicā.aut tibi male uelim ut animo meo st
cal. e propemodū exptæ estis q̄ ego sim tranquillus usq̄
Homo.rogitaui ego uos uerberantis has pendētis simul
Cōmemini.quo quicq̄ pacto sitis confessæ:scio hic nunc
Volo scire eodem pacto.sine malo fateamini quāq̄ uos
Colubrino ingenio ambæ estis edico prius ne duplicis habeatis
Linguas ne ego bilinguis uos necem nisi ad tintinaculos
Voltis uos educi uiros.an.uis subegit uerq̄ fateri:ita lora lædunt
Brachia.cal.at si uerq̄ mihi eritis fassæ.an.uincis exolue.cal.mihi
Etiam nūq̄ sit negocii fassis incertusq̄ sum.nisi quia
Timeo tamē.an.ego nec qd peccaui scio.cal.oium primū diuersa est
Et eni sic istud uolo.ne iter uos significetis.ego ero paries loquere tu

an. Quid loquar.cal.quid puero actũst:mea quẽ peperit filia
Meo nepoti.capita rex expedite:an.istæ dedi.cal.iam
Tace accepistin puerũ tu ab ac.an.accepi.cal.tace
Nihil moror præterea.satis est fassa.an.inficias non eo
cal. Iam liuorem scapulis istoc concinnas tuis conueniunt
Adhuc utriusq; uerba.di.uæ misero mihi mea nũc facinora
Aperiũtur:clam quæ speraui fore.cal.loquere tu qui dare
Te huic puerũ iussit.an.hera maior mea.cal.quid tu
Cur eũ accepisti.an.hera me rogauit minor.puer ut
Ferretur.eaq; ut celarentur omnia.cal.loquere ut
Quid eo fecisti puero.an.ad meã heram detuli.cal.quid de
Puero tua hera facit.an.heræ meæ extemplo dedit.cal.cui
Malũ heræ.an.duæ sunt istæ.cal.caue nisi quod te rogo:nisi
Ea quæ exquiro.an mater filiæ dono dedit inquã.cal. plus
Quã dudũ inq̃ loquere.an.plus tu rogitas.cal responde
Otĩus quid illa cui donatust.an.suppositit.cal.cui.an. sibi
Pro filio.cal.pro filiolo! di.obsecro uostrã fidẽ.ut facilius
Alia quã aliæ unde puerũ natũ paret.hæc labore alieno
Puerũ peperit sine doloribus.puer quidẽ beatus mater duas
Habet:& auias duas.iam metuo patres quot fuere uidesis
Facinus muliebre.an.magis pol hæc malitia pertinet ad uiros
Quã ad mulieres.uir eam non mulier prægnantẽ fecit
cal. Et idẽ ego istuc scio.tu bona ei custos fuisti.an.plus põt q plus
Valet.uir erat:plus ualebat.uicit quod petebat:adest uni
cal. Et tibi quidẽ hercle idem attulit magnum malũ.an.de istoc
Ipsa & si tu taceas re ab se experta intellego.cal.nũq̃ te
Facere hodie ut cuius quis esset diceret.an.tacui at nunc
Nõ tacebo quãdo adest.necesse indicẽ.di.lapideus sum
Cõmouere me miser nõ audeo.res palam omnis est meo
Illic nũc sunt capiti ostia.meũ illuc facinus mea stultitia est
Timeo q̃ mox non miner.cal.loquere filiam meam
Quis integrã stuprauerit.uideo ego te propter mala
Facta qui es patronus parieti.di.neq; uiuus neq; mortuus
Sum:nec quid nũc faciã scio.neq; ut hinc abeam:neq; ut
Ad hunc adeam scio.timore torpeo.cal.dicin an non
an. Dinarchus cui illã prius dici sponderas.cal.ubi is homo est
Quẽ dicis.di.adsum callicles.per tua obsecro genua
Vt tu istuc insipienter factũ:sapiẽter feras mihiq; ignoscas
Quod animi impos uini uitio fecerim.cal.non placet
In mutũ quippiã conferri.quod loq non põt.nã uinum si

Fabulare possit se defenderet. nõ uinũ moderari
Sed uim solent: qui quidẽ probi sunt uerum
Qui improbus est. siue subibit. si adeo caret temeto
Tamen ab ingenio est improbus. di. scio
Equidẽ quæ uolo multa mihi audienda obnoxia. ego tibi
Me ohnoxiũ esse fateor: culte compote mi
Callicles uide quæso ne facias iniuriã. reus solutus
Causam dicit. tã estis iuero. sanũ es. cal. soluite istas
Agite. abite. tu domũ. & tu autẽ domũ eloquere
Hæc heræ ut puerũ reddat siquis eum petat. camus
Intus. di. quid uis intus me ire. tu es prætor mihi.
Verẽ te obsecro: ut tuã gnatã des uxorẽ callicles
cal. Eundẽ stulte iudicasse quidem istã rem intelligo.
Nã haud manfisti ut ego darẽ illam. tute sumpsisti tibi.
Nunc habeas. ut nactus uerẽ hoc ego te multabo bolo.
Sex talenta malana dotis demã pro istac inscitia
di. Bene agis mecũ. filiũ istinc tu te melius est repetere.
Cæterũ uxorem quãprimũ potest abduci ex ædibus.
cal. Ego adeo iam illi remittã nunciũ. adimeo dicã ut aliã
Conditionẽ filio inueniat suo at ego ab hac puerẽ reposcã
Ne mox inficias eat nihil est. nam ipsa & ultro ut factum st fecit
Omnẽ rem palã: sed nimiũ pol oportuna ecce ab se
Egreditur foras. ne ista stimulũ longe habet. quæ uscq; illinc
Cor pungit meum.

Phronesiũ meretrix. Adulescens
Dinarchus. astaphiũ ancilla.

Litea & lutea est meretrix: nisi quæ sapit in uino ad rẽ suã
b Si alia membra uino madeant. cor sit saltẽ sobriũ
Nã mihi diuidia est in tonstricẽ meã: sicut multã male
Ea dixit. eum dinarchi puerũ inuentũ filiũ
Vbi id audiuit: quãq; penes est. me omnis res. & liberi
Video eccũ qui meis tutorem me adoptatis bonis
di. Mulier adsum profectust. ph. qd agitur uoluptas mea
di. Non uoluptas. aufer nugas. nihil ego nũc de istac re ago.
phr. Scio me castor qd uis. & quid postulas. & quid petas
Me uidere uis. & me te amare postulas. puerũ petis.
di. Di imortales ut planiloqua ẽ. paucis ut rẽ ipsam attigit
phr. Scio equdiẽ sponsam tibi esse: & filiũ ex sponsa tua.
Et tibi uxorẽ ducendã iã esse. alibi iam animũ tuum
Me q̃ũ pro derelicta sis habiturus. sed tamẽ cogitato mus

Pusillus q̃ sit sapiens bestia: ætatẽ qui uni cubili
Nũq̃ cõmittit suã. quasi unũ obsideatur aliũde perfugium
Gerit. di. ociũ ubi erit: de istis rebus tũ amplius tecũ loquar:
Nũc puerẋ redde. ph. ĩmo amabo ut hos dies aliquos sinas
Eum esse apud me. di. minime. nã eo quid opus.
ph. In re mea triduũ hoc saltẽ: dum aliquo miles circũducitur
In eã rẽ si quid habebo: tibi quoq; etiã proderit. si auferes
Puerẋ: a milite ois tum mihi spes animã efflauerit
di. Factũ cupio nã re facere si uelim nõ est locus. nũc puero
Vtere & pcura: quãdo pcures habes. ph. multũ amabo
Te ob istã rem me castor ubi domi metues malũ. fugito hue
Ad me saltẽ. amicus mihi esto manubinarius. di. bene uale
Phroneũũ. ph. iã tum oculũ uocas id quoq; interim
Futatim nomẽ cõmemoraui ter. di. nũqd uis facultas ope
Vbi mihi erit ad te uenero. ph. ille quidẽ abiit accessit dicere
Hic quis uidelicet: uerẋ ẽ uerbũ quod memorat̃. ubi amici
Ibidẽ opus. propter hũc spes etiã se hodie tantum rim
Militẽ: quẽ ecastor mage ama q̃ dudum. id qd̃ cupio inde
Auferre: quæ cũ multũ abstulimus haud multũ apparet. quod
Datũ est. ita sunt gloriæ meretricũ. ast. ha tace. ph. qd est obsecro:
ast. Adest pueri. ph. sine eũ ipse adire huc. sine si is est modo
Sine eũ ipsum adire ut cupio ad me hac recta si tenent:
Ne istũ ecastor hodie astis confectum fallaciis

Miles Ancilla. Meretrix. Rusticus.

O mihi amare fero suppliciũ dãnis ad amicã meam
e Vt illud acceptũ sit prius: quod perdidi hoc addã insuper
Sed qui uideo herã atq; ancillã ante ædis. adeũ da est hæc mihi
Quid hic uos agitis. ph. ne me appellat. mi. nimiũ sæuis. ph. sic
Potin es ut mihi molestus ne sies. mi: qd astaphiũ st. as. merito ecastor
Tibi succẽsset legon atq; ne isti etiã parũ male uolo. mi. ego
Mea uoluptas si quid peccaui. prius suppliciũ ad hanc minã fero
Auri si mihi rides. ph. manus uetãt prius q̃ penes sese habeãt: quicq̃
Credere puero opus est cibũ. opus est matri autẽ quæ puerũ lauit
Opus nutrici utrẽ habeat ueteris uini largiter ut dies noctesq;
Potet. opus istic nõ opus est carbonibus. fasciis opus est puluinis
Cunnis. incunabilis oleũ opus est. farina. purus est totũ diem
Nunq̃ hoc uno die efficiatur opus: quin opus semper siet
mi. Non enim possunt militares pueri etanio exducier
Respice ergo. accipe hoc. q istuc exesticias opus. ph. cedo
Quanq̃ parũ est. mi. ad omne manus istic poste parust

Tuo arbitratu quod iubebis addabitur.da nunc ſauium
phr. Mitte me inq̃ odioſus.mi.nihil fit.non amor.teritur dies.
ruſ. Plus decem pondo amoris pauſillis perdidi accipe hoc
Atq; auferto intro.ubi mea amica eſt centiũ.neq; ruri neq;
Hic operis quicquã facio.corrumpor ſi tu ita miſer
Cubãdo in lecto hic expectãdo obdurui.ſed eccam uideo
Heus amicã quid agis.mi.quis illic homo.ph.quem
Ego caſtor mage amo quã te.mi.quã me.quomodo
phr. Hoc mõ ut moleſtus ne ſis.mi.iam abis poſtquã aurũ habes
ph. Condidi intro quod dediſti.Ruſ.adeſt amica.te adloquor.
phr. At ego ad te ibo.Ruſ.ad me delitia.phr.hercle uero ſerio.Ru.quãquã
Ego tibi uideor ſtultus gaudere aliqui me uolo.nam quanq̃
Eſt bella malo tuo niſi tu ego aliqui gaudeo.uin te
Amplecter.& ſuauium dem.ph.quid uis face.gaudeam
mi. Meos ne ante oculos ego illam patiar alios amplexarier:
Mortuũ hercle me duco ſatius.abſtine hoc mulier manu
Niſi te mea manu in machæra & hunc uis mori
ruſ. Nihilipharisatius eſt miles.ſi te amari poſtulas.auro haud ferro
Deterrere potes ne amet.mi.qui malum
Bella aut eatieta eſt quæ ames hominẽ iſtimodi.phr.uenit ne
In mentẽ tibi quod uerbũ in cauea dixit hiſtrio
Omnes homines ad ſuũ quæſtum calent & faſtidiunt
mi. Huccine hominẽ te amplexarier tã horridũ atq; ſqualidũ.
phr. Quãq̃ hic ſqualidus ẽ quãquã hic horridus.citus bellũ init
mi. Dedi ego aurũ.ph.dediſti:filio cibaria
aſt. Nũc ſi hanc tecũ eſſe ſperas:alia opus eſt auri mina.
mi. Malã rem his & magnã.magnopere ſerua uiaticum
Quid iſti debet niſi tria.Ru.quæ nam tria.
mi. Vnguẽta noctes ſauiũ.ph.par pari reſpondet.
Verũ nunc ſaltẽ ſi amas:da tu mihi de tuis deliciis ſum
Quicqd pauxillulũ.mi.quid ita.ph.ab auo ẽ qd idem
Dictũ ſupfert campas dicit abaui conſultam iſtuc
mi. Mihi homo caue faxis uulnus tibi iam cui ſunt dentes ferrei
Vulgo ad ſe oĩs intromittit.abſtine iſtanc tu manum
ruſ. Iam hercle iam magno tu uapulato uir ſtrenuus.
mi. Dedi ego huic aurũ.Ru.at ego argentũ.mi.at ẽt pallulam
ruſ. At ego oues etiam.nã & alia multa quæ poſcet dabo
Melius te munere certare mecum q̃ minaciis
phr. Lepidus ecaſtor mortalis ẽ.ſtrabax mi perge obſecro
Stultus atq; inſanus dãnis certant.nos ſaluæ ſumus

mi. Age prior tyro aliquid. Ru. imo tu prior perde & peri.
mi. Hem tibi talentũ argenti philippei ẽ. tene tibi.
phr. Tanto melior noster esto. sed & uostro uiuito. mi. ubi est qd
Tu das. solue zonas. puocat. qd times. Ru. tu pegrinus. hic
Habito timeo. meos. non ego ambulo. pecua ad hãc ego in
Crumina obligata defero. mi. quid dedi. ut distinxi hoiem
rus. Immo ego uero qui dedi. ph. i intro amabo & tu ergo ad me.
rus. Cũ tu eris mecũ quidem. quid tu quid ais. mi. cũ hoc an ego
Posterior dedi. ph. tu dedisti. iam daturus est. istuc habeo. hoc expeto
Verꝫ utriq; mos geratur amborꝫ ex sententia
Fiat ut rem gratam uideo: hoc accipiũdunst. quod datur.
rus. Meũ quidẽ te lectum certe occupare non sinam
asta. Lepide me castor aucupabatq; ex mea sententia
phr. Aeque ut rem bene gestam uestram rursum bene geram
Amabo siquid animatust facere. faciam: ut sciam:
Veneris causa adplaudite. eius hæc ĩ tutela est fabula.
Spectatores bene ualete. plaudite atq; exurgite.

Eusebius Scutarius Vercellensis georgio Merulæ alexandrino omnium doctissimo. S.

Onfecimus nõ minus sedulo q̃libẽter prudẽtissime præceptor quod nobis supioribus diebus iniunxisti: plautinas. n. comœdias latinæ linguæ dilicias (ut puto) pro doctrina nr̃a satis diligẽter recognouimus ut. s. emẽdatiores iprimerent̃: Quod tu iprimis: Deinde alii legentes si has in præsentiarꝫ ipressas cũ aliis exẽplaribus cõferre uoluerint facile iudicabũt. Expunximus haud paucos errores & quasi spongia deleuimus quos oparii dormitãtes: & mãcipes incuriosi cõmiserant: q nõ tm̃ falsas dictiões. p ueris dũ ponunt præuaricati culpã commeruere: sed & paginas extra regiões suas: & chartas in alias decurias puerse trãslatas iseruerãt: ut iã oia eẽnt confusa. ne dicã cõtaminata: nec elegantissimus poeta fabulas uerꝫ cõfusaneos libros miscellaneorꝫ aut stromatũ istar scripsisse uideret̃. Horꝫ iscitia qbusdã ĩ comœdiis actus ĩternoscere: diuisionẽq; quã clarissimi grãmatici existimãt scitu itellectu ue in hoc genere præcipuã quæ per prologũ prothesin: epithasin & catastrophen fieri solet uix percipere poteramus. diligentiã tuã quã sũma fide in hoc libro adhibueras negligentia sua plurimũ obscurauerant. Quæ pleraq; oia curauimus ut ĩ ordines suos reponerẽt̃. Et ita effectũ est ut te nõ pœniteat nos huic recognitiõi præfecisse. Cognoscent profecto lectores si modo quod uerius est uerimonia sine liuore profiteri

nō recusauerint in laboriosissima huius opis emēdatiōe merulā herculeos labores exāclasse. nos præter correcta ipressorꝫ errata addimus corollariū q nixi magnis auctoribus loca nōnulla castigauimus: quæ nisi magis ad oñtationem quā ad cōem utilitatē a maleuolis fecisse uideremur hic singillatim annotauissemus. plura qdē reliqmus intacta quæ ꝓculdubio castigatiōis egent. sed maluimus legētibus rē itegrā seruare quā in hoc aio nro idulgere. Satius qppe & tutius ē habenis moderari q̄ totis uiribus equū in cursurā impellere. Tu.n. sæpissime soles ut pote q animi es igenui ingenueq; doces discipulos tuos admonere ut temperamēto quodā oibus i rebus utant ne audaculi plusq̄ opus sit casum & præcipitiū ferāt. Et quēadmodū in hoc ita in id genus plurimis nō solū q sub te pficiūt: sed oēs lrati lratorūq; amatores tibi debēt & pinde te amant: colūt: uenerant & obseruāt. Et ut ex cōsulto omittā qd librum iam prīdē de orthographia scripsisti cōsumatissimi opis Virgiliani in multis uerā lectionē restitues. Et de hoie aduersus Galeotū: Cōmētario losq; in sapphus libellū. Quod ānotamēta in lepidissimū epigrāmographū: qbus illius arguti & docti sales: uenerescq; itelligi possunt. Ac iterpretationē sane utilē in.m.t.cic. artificiosam oronē pro. Q̄ digario: & argumētū in epistolā ad Lētulum Spintherē. Quod rei rusticæ scriptores maxima abs te lucubratione adamussim correctos suis uerbis. i. latinissimis exornasti: multaq; interpres fidissimus: & nōnunquā paraphrastes e græco in latinū traduxisti. Quod eruditissimas enarrationes in Iuuenalem multiiuga doctrina refertas. Et itē epicedia: epithalamia infinitasq; in oi genere dicēdi oratiōes edidisti. Q̄ d obseruatiōes tuæ tā græcæ q̄ latine quas fere inumerabiles obseruasti iā diu uolitēt p oraiurū a qbusdāq; auctore dissimulato excipiant: & frōte pfricta recitent pro suis: quos utiq; manifestos furti tenemus: atq; plagiaria lege agitari possunt. Et ut alia haud parꝫ multa abs te elaborata scienter ꝓteream. Elegantissimā cōscripsisti: & adhuc cōscribis historiā de antiqtate uicecomitū orsus a priordio urbis opulētissimæ: iussu excellētissimi & liberalissimi principis Ludouici Mariæ Sfortiæ uicecomitis Barii ducis: oēs historicorꝫ leges seruans lacteā quādā cū fide maxima ubertatē. liui anāq; in cōcionibus maiestatē fœlicissime assecutus ꝓceres uel potius heroas huius præcipue gētis: nō fabiis: nō Camillis: nō Metellis: nō scipionibus: nō Mariis: non Marcellis. non (ut semel dicam) ipsis Cæsaribus uirtute & rebus ab se gestis iferiores a squalore atq; ab obliuionis iniuria in lucem: & in memoriam asseruisti. utq; uera in mediū afferres nihilq; perperam diceres diligentiam quā olim in litteris excitandis: & a scitu uendicandis eam in tua historia præstitisti: Quam rem Hermolaus Barbarus uir quidem summæ auctoritatis: & si quisq̄ hu-

iuſce ſæculi nſi doctus eſt & diſertus:doctiſſimus diſertiſſimuſq; ſub inde dicere ſolebat cũ hic apud Illuſtriſſimũ principẽ noſtrũ uenetæ legationis officiũ fungereẽ.uoluiſti mediuſſidius oẽs hiſtorias. annales: chronica:ephemeridas:genealogias: tabulas: codicillos: & diplomata denicq; oĩa ad hãc rẽ faciẽtia quæ p oẽs italicas urbes fuerũt penitus perſcrutari:Cũq; tota hæc uicecomitũ familia ob talia in ſuos merita tantũ tibi debeat quãtũ uix nunq; pſoluere poſſit:plus ẽt atq; etiã Georgio debere fateẽ Magnificus & Splendidiſſimus eques Albertus uicecomes: Senator illuſtris:liberrimi ingenii:ac rei militaris ſcientiſſimus: cuius maioq; præclara & egregia facinora belli domiq; geſta omnino uel magna ex pte oblitterata imo obſoleta ad ppetuã famam atq; imortalitatẽ reuocaſti:iam ad plautũ unde ſumus digreſſi reuertamur qui & ipſe cũ per te ſolũ (unũ neminẽ excipio) reuiuiſcat:quæſtiones tuas plautinas maximopere deſyderat:qbus:argutiſſimi ſenſus:iucũdæ urbanitates: uernilia dicta:ſuaues facetiæ:& ſales non inuenuſti ex obſcuris dilucidi ex ambiguis plautiniſſimi fiant: Quas ad coronida fere perductas ſi (ut ſpero) in hac proxima explanatione edere curaueris & his codicibus connectere:ipſum ante omnes plautum mox feſtiuiſſimi poetæ ſtudioſos tibi imperpetuum addixeris: Carmẽ luſimus:in quo calamitoſam nobiliſſimoq; comicorum deflemus iacturam qui nobis noĩe tantum ſunt cogniti:quod (qualecunq; eſt) niſi paulo longiores fuiſſemus in huius epiſtolæ receſſu imprimi decreueramus. Vale optimarum litterarum princeps:& egregium decus.

FINIS

Impreſſum uenetiis &c̃.ãno dñi.M.cccc.lxxxxv.die.xxiii.nouẽbris.

Regiſtrum huius operis.

a.b.c.d.e.f.g.h.i.k.l.m.n.o.p.q.r.ſ.t.u.x.y.z.&.ꝯ.ꝯ.A.B.C.D.E.F.

Oẽs ſunt quaterniores preter a quot ẽ duernus & F quot ẽ ternus.

aut 3653

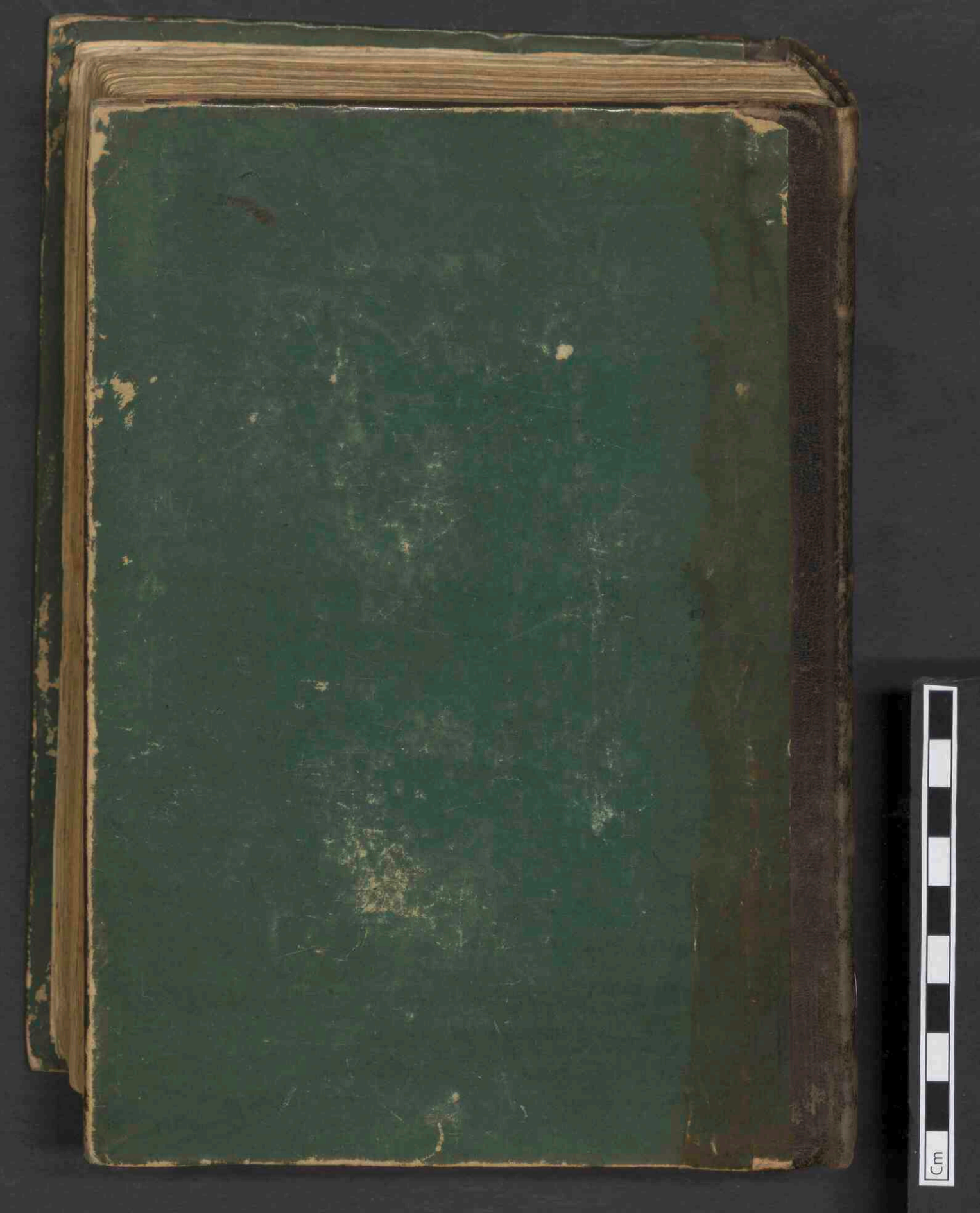

colorchecker DIGITAL SG
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
calibrite
X-rite ColorCheckerSG S/N:151021-1259 Data 15.10.21 Item No.:MX-7181
mm
0
1
2
3
4
5
6